ORPHICORVM FRAGMENTA

COLLEGIT

OTTO KERN

BEROLINI
APUD WEIDMANNOS
MDCCCCXXII

D ▾ M

HERMANNI DIELS

ΣΕΔΗΛΙΕΑΥΔΩΤΟΝΚΑΤΑΧΘΟΝΟΣΝΕΚΥΝ
ΝΥΝΔΕΕΝΘΕΟΙΣΝΑΙΟΝΤΑΜΕΤΑΣΟΦΩΝΣΟΦΟΝ

PRAEFATIO

Opere, quod me multos per annos in patriae rebus secundis et adversis comitatum est, tandem absoluto praefandi negotium mihi esset amoenissimum, nisi HERMANNI DIELS, praeceptoris carissimi, suasoris benignissimi, amici paterni mors acerbissima incidisset. Quod vivo vovi, nunc exsolvo Manibus summi viri, *ὃν οὐδ' αἰνεῖν τοῖσι κακοῖσι θέμις,* ut Aristotelis sui praedicetur verbis celeberrimis. Ei igitur ante omnes grates ago, quod hanc Orphicorum collectionem olim suasit, saepe postulavit, usque ad supremum vitae diem benevolentissime promovit.

Sunt autem etiam alii viri doctissimi mecumque familiaritate coniunctissimi, qui mihi in via longinqua ac nonnunquam ardua neque consilio neque re unquam defuerunt. Praeter eos, quorum nomina in ipso libro cum grata beneficiorum memoria edidi, inter quos eminet GVILELMVS KROLL Vratislaviensis, qui editionis Abelianae exemplar notis suis instructum mihi utendum comiter permisit, sunt ex amicorum dilectissimorum numero FRIDERICVS HILLER DE GAERTRINGEN, qui in plagulis corrigendis multisque aliis rebus administrandis fidissime me sublevavit, VDALRICVS WILCKEN, cuius consilium sapiens in papyris edendis lubentissime secutus sum, GEORGIVS WISSOWA, qui saepe rogatus semper prudentissime ac liberalissime me adiuvit, praeterea e collegarum Halensium spectatissimorum ac doctissimorum numero FRIDERICVS BECHTEL IOANNES FICKER CAROLVS PRAECHTER. Nec praetereunda est opera, quam et in plagulis emendandis et in indicibus perficiendis mihi strenue praestitit GVILELMVS GOEBER spei optimae iuvenis philologiae studiosus.

Denique gratias ago quam maximas cum ERNESTO VOLLERT bibliopolae honestissimo atque amicissimo tum societati ductu et auspiciis FRIDERICI SCHMIDT-OTT ad sublevandas Germanorum litteras conditae, quae stipem largissimam praebuit, ut Orphicorum fragmenta typis mandarentur. Hos viros omnes de Orphicis optime meritos esse scito qui hoc libro utetur.

Halis Saxonum Kalendis Iuliis a. MDCCCCXXII.

OTTO KERN.

CONSPECTVS EORVM QVAE HOC LIBRO CONTINENTVR

Fragmentorum numeri uncis inclusi indicant in parte posteriore editionis Abelianae numeros. ⟨ ⟩ additamenta, [ ] delenda includunt.

PARS PRIOR

TESTIMONIA POTIORA

1. DE ORPHEI FABULA

Nomen.

1. *Ὀρφεύς* vulgo; *Ορφας* in metopa Sicyoniorum (an Syracusanorum? Dinsmoor *Bull. corr. hell.* XXXVI 1912, 495) thesauri Delphis effossi *Fouilles de Delphes, Sculpture* IV 4.

2. *Ὀνομακλυτὸν Ὀρφήν* accus. Ibycus fr. 10 A Bergk[4] ex Herodiano *καθολ. προσῳδ.* I apud Priscian. VI 92 (GL II 276, 10 K.), quem in nominativum commutavit Bergkius Lentzio I 14 assentiente; tuetur accusativum Bechtel afferens Arcadum *ἱερής* (Bechtel *Griech. Dial.* I 354 § 69) et Cyprior. *ἰjερής* (l. l. I 427 § 49).

3. *Ὄρφης* et *Ὄρφην* dorice Priscian. 276, 5.

4. Fulgent. mitolog. III 10 p. 77, 16 Helm (unde mythogr. Vat. III 8, 20; Raschke, De Alberico mythologo, *Bresl. philol. Abhdl.* 45, 1913, 87) *Orpheus dicitur oreafone, id est optima vox, Euridice vero profunda diiudicatio.*

Ορφεος Βακχικός v. nr. 150.

In nomine explicando permulti viri docti periclitati sunt, quorum conamina congessit Gruppe apud Rosch. III 1062. Qui nomen ex lingua Graeca interpretantur, afferunt etiam *Ὄρφην*, Dionis Laconum regis filiam (Serv. ampl. Verg. Eclog. VIII 29; Sam Wide *Lakon. Kulte* 211; Eitrem *Beitr. zur griech. Religionsgesch.* III 1920, 147; Robert *Heldens.* I 398 n. 3), *Ὀρφώνδας* nomen proprium Boeoticum (Pausan. X 7, 7; Bechtel *Histor. Personennam.* 508), *ὀρφούς* pisces vatidicos in Apollinis sacro Lyciae (Polycharm. *ἐν δευτέρωι Λυκιακῶν* FHG IV 479 fr. 1 et Aelian. hist. anim. XII 1) vel componunt cum voce *ὀρφνός*,

ὄρφνη, ὀρφναῖος ut Natalis Comes Mythologia ed. Venet. 1568 *nominum explicatio* 337 b '*quasi ὄρφνεος obscurus, ὄρφνη enim nox est*', G. Curtius *Griech. Etymolog.*[5] 480; S. Wide *Lakon. Kulte* 174. 244; Maaß *Orph.* 150 n. 42 (v. *ὄρφνινα φάρη* Orphei in Argon. 965). Mihi maxime arridet nominis explicatio primum a Klausenio *Orph.* (Ersch et Gruber III 6) 12. 16 prolata, tum a Fickio (*Zeitschr. f. vergleich. Sprachforsch.* XLVI 1914, 97) et Bechtelio (l. l. 508) gravissimis causis defensa (Kern *Orph.* 16, ubi Bechtelii epistola ad me data invenitur). Qui viri sagacissimi nomen *'Ο.* cum voce *ὀρφανός* (*ὀρφός,* latine *orbus*) conferentes Oeagri filium Thamyridi contraponunt coll. Hesychio s. *θάμυρις· πανήγυρις· σύνοδος.* S. Reinach *Cult. myth. et relig.* II 1909, 122 n. 2 (*Rev. archéol.* 1902, II 279) temptat *'Ορφεύς = 'Οφρεύς le sourcilleux.*

ΟΡΦΕΙΣ.

5. Schol. Apollon. I 23 *Ἡρόδωρος* (FHG II 38 fr. 39) *δύο εἶναι 'Ορφεῖς φησιν, ὧν τὸν ἕτερον συμπλεῦσαι τοῖς Ἀργοναύταις, Φερεκύδης ἐν τῆι ϛ* (FHG I 87 fr. 63) *Φιλάμμωνά φησι καὶ οὐκ 'Ορφέα συμπεπλευκέναι. ἐστὶ δέ, ὡς Ἀσκληπιάδης* (nr. 22), *Ἀπόλλωνος καὶ Καλλιόπης· ἔνιοι δὲ ἀπὸ Οἰάγρου καὶ Πολυμνίας. ζητεῖται δέ, διὰ τί 'Ο. ἀσθενὴς ὢν συνέπλει τοῖς ἥρωσιν. ὅτι μάντις ὢν ὁ Χείρων ἔχρησεν δύνασθαι κατὰ τὰς Σειρῆνας παρελθεῖν αὐτοὺς 'Ορφέως συμπλέοντος.* V. etiam ad v. 31 *Πιερία ὄρος Θράικης, ἐν ἧι διέτριβεν 'Ο., φησὶ δὲ Ἡρόδωρος* (fr. 39), *ὅτι παρήινησεν ὁ Χείρων τῶι Ἰάσονι, ὅπως τὸν 'Ορφέα σὺν τοῖς Ἀργοναύταις παραλάβηι* v. nr. 79. Eustath. Il. *B* 848 p. 359, 15 *οἱ παλαιοί, οἳ καὶ δύο φασὶ γενέσθαι 'Ορφέας Κίκονας, ὧν ὁ εἷς τοῦ Οἰάγρου παλαιὸς καὶ πολλῶι προγενέστερος τοῦ ὑστέρου, καὶ ὡς αὐτοί φασιν, ἕνδεκα γενεαῖς.* Maaß De biograph. Graec. quaest. sel. (*Philol. Untersuch.* III) 126 n. 137.

6. Hermias Phaedr. 244 A 94, 22 Couvr. *τρεῖς δὲ λέγονται 'Ορφεῖς παρὰ Θραιξὶ γενέσθαι.*

Sunt autem Libethrius, Ciconaeus et Odryses, quos enumerat Hesychius (v. Suidas nr. 223) praeter Camarinaeum (nr. 176) et Crotoniatam (nr. 177). Maaß De biogr. Graec. 126, Wilamowitz ibidem 154 n. 3. F. G. Schoemann Opusc. acad. II 10 tres Orpheas secundum tres a Damascio De prim. princ. I 316 Rue. commemoratas theogonias inventos esse arbitratur, *scilicet ut suam cuique theogoniam ascriberent.*

AETAS ET GENUS.

7. Procl. vita Homeri 26, 14 Wilam. *Ἑλλάνικος* (FHG I 46 fr. 6; *ἐν Φορωνίδι* fr. 5 Procl. Hes. op. 631) *δὲ καὶ Δαμάστης* (FHG II 66 fr. 10; Rohde *Rhein. Mus.* XXXVI 1881, 384 = *Kl. Schr.* I 6 n. 1) *καὶ Φερεκύδης* (FHG IV 639) *εἰς Ὀρφέα τὸ γένος ἀνάγουσιν* (*παράγουσιν* E) *αὐτοῦ. Μαίονα γάρ φασι τὸν Ὁμήρου πατέρα καὶ Δῖον τὸν Ἡσιόδου γενέσθαι Ἀπέλλιδος* (*ἀπὸ ἔλλιδος* E) *τοῦ Μελανώπου τοῦ Ἐπιφράδεος τοῦ Χαριφήμου τοῦ Φιλοτέρπεος τοῦ Ἰδμονίδα τοῦ Εὐκλέους τοῦ Δωρίωνος τοῦ Ὀρφέως.*

8. Certam. Hom. et Hes. 436, 41 Rz.; 36, 8 Wilam. *Ἀπόλλωνός φασι καὶ Θοώσης* (*θοώσης* F, *Αἰθούσης* e Charace nr. 9 Rzach) *τῆς Ποσειδῶνος γενέσθαι Λίνον, Λίνου δὲ Πίερον, Πιέρου δὲ καὶ νύμφης Μεθώνης Οἴαγρον, Οἰάγρου δὲ καὶ Καλλιόπης Ὀρφέα, Ὀρφέως δὲ Ὄρτην* (*ὄρτην* F, *Δρῆν* Goettling e Charace, *Τρῆν* Wilam.), *τοῦ δὲ Ἁρμονίδην* (*ἁρμονίδην* F, *Ἰαδμονίδην* Nietzsche), *τοῦ δὲ Φιλοτέρπην, τοῦ δὲ Εὔφημον, τοῦ δὲ Ἐπιφράδην, τοῦ δὲ Μελάνωπον, τούτου δὲ Δῖον καὶ Ἀπελλῆν* (*Ἀπέλλαιον* F), *Δίου δὲ καὶ Πυκιμήδης τῆς Ἀπόλλωνος θυγατρὸς Ἡσίοδον καὶ Πέρσην· Ἀπελλοῦ* (Nietzsche] *Πέρσου* F) *δὲ Μαίονα, Μαίονος δὲ θυγατρὸς καὶ Μέλητος τοῦ ποταμοῦ Ὅμηρον.*

9. Charax ap. Suid. v. *Ὅμηρος* (FHG III 641 fr. 20; 33, 4 Wilam.) *ἔστι δ' ἡ τοῦ γένους τάξις κατὰ τὸν ἱστορικὸν Χάρακα αὕτη· Αἰθούσης Θράισσης Λίνος, τοῦ δὲ Πίερος, τοῦ δ' Οἴαγρος, τοῦ δ' Ὀ., τοῦ δὲ Δρῆς, τοῦ δ' Εὐκλέης, τοῦ δ' Ἰδμονίδης, τοῦ δὲ Φιλοτέρπης, τοῦ δ' Εὔφημος, τοῦ δ' Ἐπιφράδης, τοῦ δὲ Μελάνωπος, τοῦ δ' Ἀπελλῆς, τοῦ δὲ Μαίων, ὃς ἦλθεν ἅμα ταῖς Ἀμαζόσιν ἐν Σμύρνηι καὶ γήμας Εὔμητιν τὴν Εὐέπους τοῦ Μελησιγένους ἐποίησεν Ὅμηρον* cf. Suid. s. *Ὀ.* nr. 223. Lob. I 323; Rohde l. l. 386 = *Kl. Schr.* I 7; Gruppe ap. Rosch. III 1075; A. de Blumenthal Hellanicea (De Atlantiade), diss. Hal. 1913, 16.

10. Herodotus II 53 *Ἡσίοδον γὰρ καὶ Ὅμηρον ἡλικίην τετρακοσίοισι ἔτεσι δοκέω μευ πρεσβυτέρους γενέσθαι καὶ οὐ πλέοσι. οὗτοι δέ εἰσι οἱ ποιήσαντες θεογονίην Ἕλλησι καὶ τοῖσι θεοῖσι τὰς ἐπωνυμίας δόντες καὶ τιμάς τε καὶ τέχνας διελόντες καὶ εἴδεα αὐτῶν σημήναντες. οἱ δὲ πρότερον* (*πρότεροι* PRV) *ποιηταὶ λεγόμενοι τούτων τῶν ἀνδρῶν γενέσθαι ὕστερον, ἔμοιγε δοκέειν, ἐγένοντο. τούτων τὰ μὲν πρῶτα αἱ Δωδωνίδες ἱέρειαι λέγουσι, τὰ δὲ ὕστερα* (*ὕστερον* PRSV) *τὰ ἐς Ἡσίοδόν τε καὶ*

Ὅμηρον ἔχοντα ἐγὼ λέγω. Lob. I 347; Schuster 51. 73; Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 227 = *Kl. Schr.* II 148; Geffcken *Neue Jahrb. f. kl. Altert.* XXIX 1912, 594.

11. Ioseph. c. Apion. I 12 *ὅλως δὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν οὐδὲν ὁμολογούμενον εὑρίσκεται γράμμα τῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρεσβύτερον.* Sext. Empir. in mathemat. I 203 p. 645 Bekk. *δεδοκιμασμένη δὲ καὶ ἀρχαιοτάτη ἐστὶν ἡ Ὁμήρου ποίησις. ποίημα γὰρ οὐδὲν πρεσβύτερον ἧκεν εἰς ἡμᾶς τῆς ἐκείνου ποιήσεως. διαλεξόμεθα ἄρα τῇι Ὁμήρου κατακολουθοῦντες συνηθείαι. ἀλλὰ πρῶτον μὲν οὐχ ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται ποιητὴς ἀρχαιότατος εἶναι Ὅμηρος· ἔνιοι γὰρ Ἡσίοδον προήκειν τοῖς χρόνοις λέγουσιν, Λίνον τε καὶ Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον καὶ ἄλλους παμπληθεῖς.* Schol. Londin. in Dionys. Thrac. art. gramm. 490, 7 Hilg. = Bekk. Anecd. II 785, 15 *φασί τινες ὅτι ἕως τῶν Τρωικῶν οὐκ ἐγινώσκετο γράμματα· καὶ δῆλον ἐκ τοῦ μὴ σωθῆναι ποίημά τι τῶν κατὰ τοὺς Ὁμηρικοὺς χρόνους, καὶ ταῦτα αὐτοῦ τοῦ Ὁμήρου εἰσάγοντος ποιητάς, τόν τε Φήμιον καὶ Δημόδοκον, ἱστορουμένου δὲ καὶ Ὀρφέως προγεγενῆσθαι καὶ Μουσαίου καὶ Λίνου· ἀλλ' ὅμως πλὴν ὀνόματος οὐδὲν πλέον εἰς τὰ μετὰ ταῦτα διασωθῆναι συμβέβηκε πρὸ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, μηδὲ πρεσβύτερον τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας σώιζεσθαι ποίημα.*

12. Plutarch. De music. 1132 f, 49 p. 20 Rein. (auctore Glauco Rhegino Ed. Hiller *Rhein. Mus.* XLI 1886, 412) *ἐζηλωκέναι δὲ τὸν Τέρπανδρον Ὁμήρου μὲν τὰ ἔπη, Ὀρφέως δὲ τὰ μέλη· ὁ δ' Ὀ. οὐδένα φαίνεται μεμιμημένος· οὐδεὶς γάρ πω γεγένητο, εἰ μὴ οἱ τῶν αὐλωιδικῶν* (*αὐλητικῶν* Westph.) *ποιηταί· τούτοις δὲ κατ' οὐδὲν τὸ Ὀρφικὸν ἔργον ἔοικε.* Ibidem 1134 d, 98 p. 40 Rein. *Γλαῦκος γὰρ μετ' Ἀρχίλοχον φάσκων γεγενῆσθαι Θαλήταν* (Wilamowitz *Griech. Verskunst* 330 n. 1. 502), *μεμιμῆσθαι μὲν αὐτόν φησι τὰ Ἀρχιλόχου μέλη . . . καὶ παίωνα καὶ Κρητικὸν ῥυθμὸν εἰς τὴν μελοποιίαν ἐνθεῖναι, οἷς Ἀρχίλοχον μὴ κεχρῆσθαι, ἀλλ' οὐδ' Ὀρφέα οὐδὲ Τέρπανδρον* (v. etiam 1133 f, 84 p. 34 Rein. de Stesichoro).

παίωνα Ritschl] *μάρωνα* codd. praeter Par. 5, qui *κάρωνα* praebet, *Μαρωνέα* Burette, *τὸν ἐπιβατὸν παίωνα* Westph.

13. Cicero De natura deor. I 107 p. 251 Plasb.[1] *Orpheum poetam docet Aristoteles* (an in dialogo *περὶ φιλοσοφίας*? fr. 7 Rose) *numquam fuisse, et hoc Orphicum carmen Pythagorei ferunt cuiusdam fuisse Cercopis; at Orpheus id est imago eius ut vos vultis in animum meum* (Cottae) *saepe incurrit,* v. etiam infra s. Onomacrito.

cerconis AGN] Cercopis P. Victorius ex Suida s. Ὀ. (v. nr. 223) et omnes editores praeter Plasberg., qui errorem Ciceronis subesse suspicatur.

Lob. I 348; Zeller I[6] 64; Schuster 51. 55; Weber 3. 42; Susemihl Ind. VIII.

14. Septem sapientium numero ascriptus ap. Diogen. Laert. I 42 ex Arii Didymi compendio (Diels II[3] 213, 27) *Ἱππόβοτος δὲ ἐν τῆι τῶν Φιλοσόφων ἀναγραφῆι· Ὀρφέα, Λίνον, Σόλωνα, Περίανδρον, Ἀνάχαρσιν, Κλεόβουλον, Μύσωνα, Θαλῆν, Βίαντα, Πιττακόν, Ἐπίχαρμον, Πυθαγόραν.* Philosophus antiquissimus dicitur ap. Diog. Laert. Prooem. 5 et Clem. Alex. Strom. I 14, 59, 1 (II 37, 16 Staeh.) *φασὶ δὲ Ἕλληνες μετά γε Ὀρφέα καὶ Λίνον καὶ τοὺς παλαιοτάτους παρὰ σφίσι ποιητὰς ἐπὶ σοφίαι πρώτους θαυμασθῆναι τοὺς ἑπτὰ τοὺς ἐπικληθέντας σοφοὺς κτλ.*, quae omnia ex Hippoboto pendere videntur Christ *Abhdlgn. bayer. Akad.* XXI 1901, 491 n. 2; Howald *Herm.* LV 1920, 76. Iulian. or. VII 215 B (I 279, 1 Hertl.) *ἴσως δὲ ἡγεῖται καὶ ταύτης τῆς ἐγχειρήσεως ἐκείνη, ὁποίαι τινὶ φιλοσοφίαι προσήκει* (Cobet] *προσῆκεν* vulg., *προσῆκον* Hertl.) *ἡ μυθογραφία. φαίνονται γὰρ πολλοὶ καὶ τῶν φιλοσόφων αὐτὸ καὶ τῶν θεολόγων ποιήσαντες, ὥσπερ Ὀ. μὲν ὁ παλαιότατος ἐνθέως φιλοσοφήσας, οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῶν μετ' ἐκεῖνον.*

15. Tatian. adv. Graec. 41 p. 41, 14 Schw. ~ Clem. Alex. Strom. I 21, 128, 4 (II 81, 3 Staeh., v. Christ *Abhdlgn. bayer. Akad.* XXI 1901, 501) ~ Euseb. Praep. evang. X 11, 27—30 (I 574, 24 Dind. v. nr. 183) *τὸ δὲ νῦν συνέχον, σπευστέον μετὰ πάσης ἀκριβείας σαφηνίζειν, ὡς οὐχ Ὁμήρου μόνον πρεσβύτερός ἐστιν ὁ Μωσῆς, ἔτι δὲ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ συγγραφέων, Λίνου Φιλάμμωνος Θαμύριδος Ἀμφίονος Ὀρφέως Μουσαίου Δημοδόκου Φημίου Σιβύλλης Ἐπιμενίδου τοῦ Κρητός . . . Λίνος* | [42 Schw.] *μὲν γὰρ Ἡρακλέους ἐστὶ διδάσκαλος, ὁ δὲ Ἡρακλῆς μιᾶι τῶν Τρωϊκῶν προγενέστερος πέφηνε γενεᾶι· τοῦτο δέ ἐστι φανερὸν ἀπὸ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Τληπολέμου τοῦ στρατεύσαντος ἐπὶ Ἴλιον. Ὀ. δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἡρακλεῖ γέγονεν* . . . v. nrr. 21. 43 . . . *τοῦ δὲ Ὀρφέως Μουσαῖος* (*Ὀρφέως Μουσαίου* Eus.] *μουσαίου ὀρφέως* MPV) *μαθητής* (nr. 166). Theodoret. graecar. affection. cur. II 47 p. 50, 5 Raed. *Ὀ. δέ, τῶν ποιητῶν ὁ πρῶτος, μιᾶι γενεᾶι πρεσβύτερος τῶν Τρωικῶν* v. etiam 49 p. 50, 17. Clem. Alex. l. l. perperam habet: *Ὀ. δὲ ὁ συμπλεύσας Ἡρακλεῖ, Μουσαίου μαθητής,* ubi cum Lob. I 353 aut *Μουσαίου διδάσκαλος* aut cum Pottero *Μουσαῖος μαθητής* legendum est; v. etiam

Christ l. l. 501 n. 1; cf. nr. 16. Ad hunc catalogum poetarum antehomericorum v. A. Kalkmann *Rhein. Mus.* XLII 1887, 509.

16. Tatian. adv. Graec. 39 p. 40, 23 Schw. ~ Clem. Alex. Strom. I 21, 103, 4 (II 67, 2 Staeh.) ~ Euseb. Praep. ev. X 11, 23 (I 574 Dind.) qui omisit cum Bacchum tum Orphea et Musaeum *κατὰ δὲ Ἀκρίσιον ἡ Πέλοπος ἀπὸ Φρυγίας διάβασις καὶ* ⟨*ἡ*⟩ add. Schw.) *Ἴωνος εἰς τὰς Ἀθήνας ἄφιξις καὶ ὁ δεύτερος Κέκροψ αἵ τε Περσέως καὶ Διονύσου πράξεις καὶ Ὀρφέως μαθητὴς Μουσαῖος.* Clem. Alex. Strom. I 21, 107, 4 (II 69, 6 Staeh.) ~ Euseb. Praep. ev. X 12 p. 500 A (I 580, 27 Dind.) *κἂν τις ἡμῖν λέγηι Φημονόην πρώτην χρησμωιδῆσαι Ἀκρισίωι, ἀλλ' ἴστω γε ὅτι μετὰ Φημονόην ἔτεσιν ὕστερον εἴκοσι ἑπτὰ οἱ περὶ Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον καὶ Λίνον τὸν Ἡρακλέους διδάσκαλον* et 108, 1 (II 69, 16 Staeh.; Maaß De Sibyll. ind. 1. 58) *καὶ οὔτι γε μόνος οὗτος* (*Μωυσῆς*), *ἀλλὰ καὶ ἡ Σίβυλλα Ὀρφέως παλαιοτέρα.* V. nr. 15.

17. Porphyr. ap. Euseb. Praep. ev. X 4 p. 470 B (I 542, 2 Dind.) *συνομολογοῦσί γέ τοι Ἕλληνες αὐτοί, μετά γε Ὀρφέα Λίνον τε καὶ Μουσαῖον, οἳ δὴ πάντων μάλιστα θεολόγων παλαιότατοί τε καὶ πρῶτοι κατῆρξαν αὐτοῖς τῆς πολυθέου πλάνης, τοὺς ἑπτὰ παρ' αὐτοῖς ἄνδρας ἐπὶ σοφίαι θαυμασθῆναι, οὓς δὴ καὶ ἐπονομάσαι σοφούς.* Idem ibidem V 4 p. 164 b (I 215, 17 Dind.) *ἐμοὶ δὲ δοκοῦσι πλείονας λῦσαι καὶ μείζονας ἀπορίας οἱ τὸ τῶν δαιμόνων γένος ἐν μέσωι θεῶν καὶ ἀνθρώπων θέντες, καὶ τρόπον τινὰ τὴν κοινωνίαν ἡμῶν συνάγον εἰς ταὐτὸ καὶ συνάπτον ἐξευρόντες, εἴτε μάγων τῶν περὶ Ζωροάστρην ὁ λόγος οὗτός ἐστιν, εἴτε Θράικιος ἀπὸ Ὀρφέως, ἢ Αἰγύπτιος ἢ Φρύγιος, ὡς τεκμαιρόμεθα ταῖς ἑκατέρωθι τελεταῖς ἀναμεμιγμένα πολλὰ θνητὰ καὶ πένθιμα τῶν ὀργιαζομένων καὶ δρωμένων ἱερῶν ὁρῶντες* v. etiam nr. 99 a.

18. Euseb. chron. a. 749 (II 46 Schoe.; Hieronym. 56, 3 Helm) *Ὀ. Θρᾶιξ ἐγνωρίζετο· τούτου μαθητὴς Μουσαῖος ὁ Εὐμόλπου υἱός. Λίνος διδάσκαλος Ἡρακλέους ἐγνωρίζετο.* In praefatione Hieronymi II 7 Schoe. (13 b 2 Helm v. etiam 9 b 16): *Porro Liber et reliqui quos mox inferemus post CC annum Cecropis fuerunt, Linus scilicet et Zethus et Amphion, Musaeus, O., Minos, Perseus, Aescolapius, gemini Castores, Hercules, cum quo Apollo servivit Admeto.* Georg. Syncellus chronograph. 296, 7 Dind. *Ὀ. Θρᾶιξ ἐγνωρίζετο* (sc. Amphionis temporibus). *τούτων μαθητὴς Μουσαῖος ὁ Εὐμόλπου υἱός.* V. quoque Lactant. nr. 99.

19. Procl. in Rempubl. I 72, 1 Kr. ἐπεὶ δὲ πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὁ Σωκράτης αἰτιᾶται τὸν τῆς μυθοποιίας τρόπον, καθ' ὃν Ὅμηρός τε καὶ Ἡσίοδος τοὺς περὶ θεῶν παρέδοσαν λόγους, καὶ πρὸ τούτων Ὀ. καὶ εἰ δή τις ἄλλος ἐνθέωι στόματι γέγονεν τῶν ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἐχόντων ἐξηγητής, ἀνάγκη δήπου καὶ ἡμᾶς . . . αὐτὴν τὴν τῶν Ὁμηρικῶν μύθων διάθεσιν προσήκουσαν ἐπιδεῖξαι τοῖς πράγμασιν, ὧν δὴ καὶ παρέχονται (παρέχεται cod.) τὴν ἔνδειξιν.

20. Augustin. De civ. dei XVIII 14; II 285, 18 Hoffm. (∼ Otto Frising. Chron. I 24 p. 56, 7 Hofmeist.) *per idem temporis intervallum* (i. e. Hebraeorum iudicum) *extiterunt poetae, qui etiam theologi dicerentur, quoniam de dis carmina faciebant, sed talibus dis, qui licet magni homines, tamen homines fuerunt aut mundi huius, quem verus Deus fecit, elementa sunt aut in principatibus et potestatibus pro voluntate Creatoris et suis meritis ordinati, et si quid de uno vero Deo inter multa vana et falsa cecinerunt, colendo cum illo alios, qui di non sunt, eisque exhibendo famulatum, qui uni tantum debetur Deo, non ei utique rite servierunt nec a fabuloso deorum suorum dedecore etiam ipsi se abstinere potuerunt — O., Musaeus, Linus. Verum isti theologi deos coluerunt, non pro dis culti sunt; quamvis Orpheum nescio quo modo infernis sacris vel potius sacrilegiis praeficere soleat civitas inpiorum.* Idem 24 (II 300, 19) *eodem Romulo regnante Thales Milesius fuisse perhibetur, unus e septem sapientibus, qui post theologos poetas, in quibus O. maxime omnium nobilitatus est, σοφοί appellati sunt, quod est Latine sapientes* et 37 (II 327, 2) *soli igitur illi theologi poetae, O., Linus, Musaeus et si quis alius apud Graecos fuit, his prophetis Hebraeis, quorum scripta in auctoritate habemus, annis reperiuntur priores.*

21. Malalas chronogr. IV 88 p. 72, 16 Dind. ∼ Georg. Cedren. I 110 Bekk. ∼ Suid. s. Ὀ. μετὰ δὲ βραχὺ ἡγήσατο τοῦ Ἰσραὴλ Γεδεών. ἐν αὐτῶι δὲ τῶι χρόνωι ἦν Ὀ. ὁ Θρᾶιξ, ὁ λυρικὸς Ὀδρυσαῖος, ὁ σοφώτατος καὶ περιβόητος ποιητής . . . | 76, 6 Dind. ταῦτα δὲ πάντα ἐξέθετο ὁ σοφώτατος Τιμόθεος χρονογράφος, λέγων τὸν αὐτὸν Ὀρφέα πρὸ τοσούτων χρόνων εἰπόντα τριάδα ὁμοούσιον δημιουργῆσαι τὰ πάντα. Tzetz. Exeges. in Iliad. 21, 17 Herm. πρὸς τούτοις δὲ (sc. ἐξελέγξω) καὶ Τιμόθεον τὸν τὸν Ὀρφέα ἐπὶ Γεδεὼν λέγοντα, ὡς οὐκ ὀρθῶς περὶ τῶν χρόνων, ἀλλ' ἐψευσμένως καὶ οὐχ ὑγιῶς καὶ ἠναγκασμένως καὶ ἐναντίως ἑαυτοῖς λέγουσι. δείξω γὰρ τὸν Ὅμηρον οὐ πολὺ τῶν Τρωικῶν ὑστερί-

σαντα καὶ τὸν Ὀρφέα οὐχ Ἡρακλέους ὄντα ὁμόχρονον. Idem 24, 16 Herm. *πῶς γὰρ ἀναιρεθεὶς ὁ Λίνος καὶ τὸν Ὀρφέα ἂν ἐξεπαίδευσεν ὕστερον; πρὸ τῆς ἀναιρέσεως δὲ πάντως οὐκ ἂν εἴποι τις. ὁμόχρονος γὰρ οὐκ ἦν ὁ Ὀ. Ἡρακλέους, ἀλλ' ἐπὶ τῶν Τρωικῶν, ὡς ἐδείξαμεν,* v. etiam 25, 15. 26, 1. 27, 1.

Pater.

22. *Ἀπόλλων* in oraculo ap. Menaechm. Sicyon. nr. 114, quem anteisse videtur Pindar Pyth. IV 176 (nr. 58); Asclepiades Trag. *ἐν ἕκτωι Τραγωιδουμένων* (FHG III 303 fr. 8, schol. Pind. IV 176, schol. Apollon. I 32 p. 304 K., schol. A Rhes. 895, II 343 Schw.) *ἱστορεῖ Ἀπόλλωνος καὶ Καλλιόπης Ὑμέναιον, Ἰάλεμον, Ὀρφέα,* Ovid. Metam. X 167 (v. etiam XI 7; Kern *Orph.* 7 n. 1), Apollodor. Bibl. I 14 *Καλλιόπης μὲν οὖν καὶ Οἰάγρου, κατ' ἐπίκλησιν δὲ Ἀπόλλωνος, Λίνος ὃν Ἡρακλῆς ἀπέκτεινε, καὶ Ὀ. ὁ ἀσκήσας κιθαρωιδίαν, ὃς ἄιδων ἐκίνει λίθους τε καὶ δένδρα,* schol. Ovid. Ibis 482 p. 84 Ellis *Euridice uxor Orfei filii Oeagri et Calliopes, secundum alios filii Phoebi et Calli⟨opes⟩ fugiens Aristaeum, a serpente percussa periit.*

23. *Οἴαγρος* (de nomine v. Bechtelium ap. Kern l. l. 16) Pindar. fr. 139 a. b Schr. (schol. A Rhes. 895 cf. schol. Pind. nr. 22); Plato Sympos. 179 d nr. 60; Apollon. I 23 *πρῶτά νυν Ὀρφῆος μνησώμεθα, τόν ῥά ποτ' αὐτὴ Καλλιόπη Θρήικι φατίζεται εὐνηθεῖσα Οἰάγρωι σκοπιῆς Πιμπληΐδος ἄγχι τεκέσθαι,* (Ὀ.) *Οἰαγρίδης* Nicandr. Ther. 462 nr. 51; Hermesianax nr. 61; Phanocles nr. 77; Ps.-Aristot. Peplus 48 nr. 124; Ovid. Ib. 480; Apollodor. Bibl. nr. 22; v. Gruppe ap. Rosch. III 1073 et Robert *Heldens.* I 410 n. 5.

De Oeagro Thraciae fluvio Serv. Aen. VI 645; Toepffer *Att. Genealog.* 34 n. 1. Oeagrus (*πέμπτος ἀπὸ Ἄτλαντος κατὰ Ἀλκυόνην* Suid. nr. 223) Pieri filius Hellanicus A. de Blumenthal l. l. 18 (nrr. 8. 9), Robert *Heldens.* l. l. et Charax fr. 20 (FHG III 641 nr. 9); Charopis (Maaß *Orph.* 153 n. 46) filius Diod. III 65, 6 (Lob. I 238) *Χάροπος* (*Θάροπος* codd. cl. II) *δ' υἱὸν γενόμενον Οἴαγρον παραλαβεῖν τήν τε βασιλείαν καὶ τὰς ἐν τοῖς μυστηρίοις παραδεδομένας τελετάς, ἃς ὕστερον Ὀρφέα τὸν Οἰάγρου μαθόντα παρὰ τοῦ πατρός, καὶ φύσει καὶ παιδείαι τῶν ἁπάντων διενεγκόντα, πολλὰ μεταθεῖναι τῶν ἐν τοῖς ὀργίοις· διὸ καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Διονύσου γενομένας τελετὰς Ὀρφικὰς προσαγορευθῆναι;* Martis filius Nonn. Dionys. XIII 428 *καὶ θρασὺς υἱὸς Ἄρηος ἐὴν Πίμπλειαν ἐάσας Βιστονίης Οἴαγρος ἐκώμασεν ἀστὸς ἀρούρης,*

Ὀρφέα καλλείψας ἐπὶ γούνασι Καλλιοπείης νήπιον ἀρτιχύτωι μεμελημένον εἰσέτι μαζῶι. Sithonius l. l. XXII 179; v. nr. 34.

Oeagrum Orpheo iuniorem esse opinatur Aelian. var. hist. XIV 21 ὅτι Οἴαγρός τις ἐγένετο ποιητὴς μετ' Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον, ὃς λέγεται τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον πρῶτος ᾆσαι, μεγίστης οὗτος ὑποθέσεως λαβόμενος καὶ ἐπιτολμήσας ταύτηι. Οἴαγρος nomen humanum Aristophan. Vesp. 579 (histrionis tragici, qui deest ap. Kirchnerum); IG XII 5, 978, 1 (Teni).

Mater.

24. *Καλλιόπη* saepissime (v. e. g. nr. 22. 23). Timoth. Pers. 234 (Diels II³ 166, 29 n. 12 a) πρῶτος ποικιλόμουσο⟨ν⟩ Ὀρ⟨φε⟩ὺς ⟨χέλ⟩υν ἐτέκνωσεν, υἱὸς Καλλιόπα⟨ς⟩ Πιερίας ἔ⟨π⟩ι. (ΜΟΥΣΟΣΟΡΙΥΣΥΝΕΤΕΚΝ pap., em. Wilam. Καλλιόπα pap. ἔπι Wilam.] ενι pap.) Plat. Rep. II 364 e; Orph. hymn. XXIV 12 Καλλιόπηι σὺν μητρὶ καὶ Ἀπόλλωνι ἄνακτι, LXXVI 10 Καλλιόπηι σὺν μητρὶ καὶ εὐδυνάτηι θεᾶι Ἁγνῆι (v. *Genethliakon für Robert* 1910, 97), Argonaut. 77 Ὀρφεῦ, Καλλιόπης τε καὶ Οἰάγρου φίλε κοῦρε, Βιστονίηι Κικόνεσσι πολυρρήνοισιν ἀνάσσων et 682 μήτηρ ἡμετέρη κατέλεξε περίφρων Καλλιόπεια, Seneca Med. 625 *ille vocali genitus Camena*; Gruppe l. l. 1073; Wilamowitz *Die Ilias und Homer* 474.

25. *Πολύμνια* Schol. Apollon. I 23 nr. 5 ἔνιοι δὲ ἀπὸ Οἰάγρου καὶ Πολυμνίας.

25 a. Eustath. in Iliad. *Κ* 442 p. 817, 31 Καλλιόπης μὲν γὰρ ἢ Κλειοῦς ὁ Ὀ. Clio Lini mater nr. 27.

26. *Μενίππη* Thamyridis filia Tzetz. Chil. I 12, 305 Ὀ. ἦν Θρᾶιξ, ἐξ Ὀδρυσσῶν πατρίδος Βισαλτίας, Μενίππης τῆς Θαμύριδος υἱὸς καὶ τοῦ Οἰάγρου, κἂν ἀλληγορικώτερόν φασι, τῆς Καλλιόπης, VIII 157, 9 (FHG II 10) Lob. Agl. I 328; Robert *Heldens.* I 410 n. 2.

Fratres:

27. Hymenaeus, Ialemus nr. 22.

Cymothon? Schol. Lycophr. 831 p. 266, 5 Scheer διότι πολλὰς αὐτῶν εἰς ἔρωτα κινήσασα (Venus) ἔπεισεν ἀνδράσι μιγῆναι καὶ τεκεῖν οἷον Καλλιόπην ἐξ Οἰάγρου τεκεῖν Ὀρφέα καὶ Κυμόθωνα (s⁴] κυδρόθωνα a κυμόθω γ²; Ἤμαθον vel Ἠμαθίωνα Lob. I 325 n. 1, cui assentitur Maaß *Orph.* 155 n. 49) Τερψιχόρην ἐκ Στρυμόνος Ῥῆσον, Κλειὼ δ' ἐκ Μάγνητος Λίνον.

Linus Apollodor. Bibl. I 14 nr. 22 v. etiam Martial. IX 86, 5 *cum grege Pierio maestus Phoeboque querebar, 'ipse meum flevi' dixit Apollo 'Linon': respexitque suam quae stabat proxima fratri Calliopen et ait 'tu quoque volnus habes'.* V. etiam nr. 25 a.

Marsyas *Oeagri filius, pastor, unus ex Satyris* (*tibias invenit*) Hygin. f. 165.

Sorores?

28. [Theocr.] *Ἐπιτάφ. Βίων.* (Mosch. III) 17 *εἴπατε δ' αὖ κούραις Οἰαγρίσιν, εἴπατε πάσαις Βιστονίαις Νύμφαισιν 'ἀπώλετο Δώριος Ὀ.'*.

Filii (de coniugibus v. nrr. 59—67):

29. *Μουσαῖος* v. nrr. 97. 166 ss.

Λεώς schol. Demosthen. LIV 7 (II 125 Bait.-Sauppe); Phot. Suid. s. *Λεωκόριον*; Apostol. X 53 (Paroemiogr. II 500); Bekk. Anecdot. I 277; Toepffer *Att. Genealogie* 40 n. 2, qui hanc genealogiam Phanodemo vindicat; E. Curtius *Monatsber. preuß. Ak.* 1878, 78 = *Ges. Abhdlgn.* I 466; Robert *Heldens.* I 142 n. 2.

Δωρίων, Δρῆς, Ὄρτης nrr. 7—9 et Maaß *Orph.* 153.

Rythmonius (?) filius Orphei et Idomenae nymphae Ismaricae (Lob. I 326] idnomenae nymfae marice C; de Marica cf. Boll *Arch. f. Rel.* XIII 1910, 567) Nicocrates apud [Censorin.] fragm. de musica GL VI 608, 10 K. Contra Maassii *Orph.* 63 s. coniecturam Rhythmus bonus = *Εὔρυθμος* v. Rohde *N. Heidelb. Jahrb.* VI 1895, 2 = *Kl. Schr.* II 295. Idomene oppidum Macedoniae Oberhummer *RE*² IX 905; Br. Keil *Herm.* L 1915, 635 n. 1.

Thrax (v. etiam s. *Οἴαγρος* nr. 23).

30. Eurip. Alc. 967 nr. 82; Hypsipyle nrr. 78. 79; anonymi Rhesus 944 *Ὀ. αὐτανέψιος νεκροῦ* (sc. Rhesi Thracis) nr. 91; Heraclid. Pontic. nr. 82; Hermesianax nr. 61; Phanocles nr. 77; Ps.-Aristotel. Pepl. 48 nr. 124; Diogen. Laert. prooem. I 4 nr. 125 multique alii et Graeci et Romani, v. Gruppe ap. Rosch. III 1078; cf. quoque Aenium (?) nr. 67; de Ciconaeo nr. 197; de Odrysa nrr. 103. 160. 198, praeter quos Suidas etiam enumerat *Ὀ. βασιλεὺς Θρᾳκῶν ἐφ' οὗ αἱ Ἀμαζόνες ἐδασμολόγησαν Φρύγας.* Num in Micythi baseos Olympiacae titulo nr. 143 Orphei ethnicon exstiterit, dubium est, Kern *Orph.* 15. De vasculis Atticis Thracem monstrantibus v. praeter Gruppium F. Weber *Platon. Notiz. über*

Orpheus 30; Vürtheim *Mnemosyn.* XXIX 1901, 199; Kern l. l.; Robert *Heldens.* I 411 n. 1. De anaglypho celeberrimo nr. 59; de vasculis quae Orphea apud inferos repraesentant nr. 69.

31. Strab. X 471 (ex Apollodoro contra Demetrium Scepsium? v. Ed. Schwartz RE² I 2865) *οἵ τ' ἐπιμεληθέντες τῆς ἀρχαίας μουσικῆς Θρᾶικες λέγονται, Ὀ. τε καὶ Μουσαῖος καὶ Θάμυρις, καὶ τῶι Εὐμόλπωι δὲ τοὔνομα ἐνθένδε, καὶ οἱ τῶι Διονύσωι τὴν Ἀσίαν ὅλην καθιερώσαντες μέχρι τῆς Ἰνδικῆς ἐκεῖθεν καὶ τὴν πολλὴν μουσικὴν μεταφέρουσι.* Ovid. epist. ex Ponto II 9, 53 *neve sub hoc tractu vates foret unicus O., Bistonis ingenio terra superba tuo est.*

32. Aelian. var. hist. VIII 6 *τῶν ἀρχαίων φασὶ Θραικῶν μηδένα ἐπίστασθαι γράμματα . . . ἔνθεν τοι καὶ τολμῶσι λέγειν μηδὲ τὸν Ὀρφέα σοφὸν γεγονέναι, Θρᾶικα ὄντα, ἀλλ' ἄλλως τοὺς μύθους αὐτοῦ κατεψεῦσθαι* (Perizon.] *καταψεύσασθαι* codd.). *ταῦτα Ἀνδροτίων* (FHG I 375 fr. 36) *λέγει, εἴ τωι πιστὸς ὑπὲρ τῆς ἀγραμματίας καὶ ἀπαιδευσίας Θραικῶν τεκμηριῶσαι.* Diels II³ 170 n. 11; Robert *Heldens.* I 398 n. 2.

33. Pompon. Mela II 17 *montes interior* (sc. Thracia) *adtollit Haemon et Rhodopen et Orbelon, sacris Liberi patris et coetu Maenadum, Orpheo primum initiante, celebratos.* O. in Thraciae nummis B. Pick *Archaeol. Jahrb.* XIII 1898, 135. Ad nummos Philippopolitanos v. Lucian. *Δραπέται* 29 (Pick l. l. 136 n. 6).

34. Plin. Nat. hist. IV 41 (∼ Solin. 10, 7 p. 68, 7 Momms.²; Martian. Capell. VI 656) *circa Ponti litora Moriseni Sitonique, Orphei vatis genitores, obtinent.* Lob. I 294.

35. Themistius or. XVI 209 c. d p. 255, 5 Dind. *ἦν ἄρα πάλαι τῆι Θράικηι ἡ τῆς μουσικῆς δύναμις ἐπιχώριος μᾶλλον τῶν ὅπλων, καὶ ἀπιστεῖν οὐκέτι προσῆκε τοῖς κρούμασι τοῖς Ὀρφέως ἕπεσθαι μὲν κάπρους, συνακολουθεῖν δὲ καὶ δένδρα καὶ πέτρας, ὅπῃ ἂν ἐκεῖνος τοῖς μέλεσιν ἄγοι. ἀλλ' Ὀ. μέν, ὡς ἔοικε, θηρία κηλεῖν ἱκανὸς ἦν, ἀνθρώπων δὲ χαλεπότητα θέλγειν οὐκ εἶχεν, ἀλλ' ἢ διήλεγξαν αὐτοῦ τὴν μουσικὴν Θρᾶισσαι γυναῖκες, οὐχ ὅπως ἁλοῦσαι τοῖς μέλεσιν, ἀλλ' ἐξαγριωθεῖσαι προσέτι καὶ δράσασαι τὸν μελωιδὸν αὐτὸν ἅπερ καὶ ἔδρασαν. ὁ δὲ τοῦ οὐρανόθεν Ὀρφέως ὑποφήτης καὶ θεραπευτής, ὁ τῆι θεοσδότωι χρώμενος μουσικῆι, λόγοις ἐπαγωγοῖς καὶ γλύκιον μέλιτος ῥέουσιν, οἵοις ἐστάλη παρὰ τοῦ πέμψαντος ἐσκευασμένος, τούτοις ἐπάιδων, τούτοις κηλῶν, τούτοις παραινῶν, τὰς ἀγαθὰς ὑποτιθεὶς ὑπὲρ τῶν μελλόντων ἐλπίδας, ἀφαιρούμενος τῆς ἐφ'*

οἷς ἠδίκησαν ὑποψίας, προσείων (Ruhnken] προσσείων A) ὥσπερ θαλλὸν τὴν βασιλέως φιλανθρωπίαν, (210 a) ἦγε τιθασοὺς καὶ χειροήθεις, μονονοὺ τὼ χεῖρε περιαγαγὼν εἰς τοὐπίσω· ὥστε ἀμφισβητήσιμον εἶναι, πότερον κατεπολέμησε τοὺς ἀνθρώπους ἢ καθωμίλησε.

36. Himerius or. V 6 p. 482 Wernsd. (57, 15 Dübn.) ὅθεν ἐγκαλῶ τῶι Θραικίωι μύθωι καὶ μέμφομαι, ὅτι τὸν Ὀρφέα τῆσδε ἀποσυλήσας τῆς πόλεως (sc. Θεσσαλονίκης) Θρηικίοις ὄρεσι ⟨τὸν ins. Wernsd.⟩ τῆς Καλλιόπης χαρίζεται. ταῦτά τοι καὶ σπάνει τῶν ἀκροασομένων αὐτῶι θηρίων τὴν ἐκκλησίαν ἐργάζεται. Maaß *Orph.* 143; Rohde *N. Heidelb. Jahrb.* VI 1895, 303 n. 1 = *Kl. Schr.* II 303.

37. Schol. Euripid. Alcest. 968 (II 239, 10 Schw.) πρῶτος Ὀ. μυστήρια θεῶν (B] εἶναι A) παραδέδωκεν· ὅθεν καὶ θρησκεία τὸ μυστήριον καλεῖται, ἀπὸ τοῦ Θραικὸς Ὀρφέως. Etymol. magn. 455, 10 θρῆσκος, ἑτερόδοξος· ἐκ τοῦ Θρᾶιξ Θραικός· καὶ θρησκεία, παρὰ τὴν τῶν Θραικῶν ἐπιμέλειαν τὴν πρὸς τὸ θεῖον καὶ τὴν Ὀρφέως ἱερουργίαν· οὗτοι γὰρ πρῶτον ἐξεῦρον τὴν περὶ τὸ θεῖον ἔννοιαν. ἢ παρὰ τὸ τοὺς θεοὺς ἀρέσκεσθαι ἢ ἀρέσκειν, ὅ ἐστιν ἐξευμενίζεσθαι· καὶ ὁ Θεολόγος (Gregor. Nazianz. or. XXXIX Migne 36, 340) 'Οὐ Θραικῶν ὄργια· παρ' ὧν καὶ τὸ θρησκεύειν, ὡς λόγος'. Et. Gudian. 264, 51; 536, 14. Orion 73, 26. Suid. v. θρησκεύει· λέγεται γὰρ ὡς Ὀ. Θρᾶιξ πρῶτος ἐτεχνολόγησε τὰ Ἑλλήνων μυστήρια, καὶ τὸ τιμᾶν θεὸν θρησκεύειν ἐκάλεσαν ὡς Θραικίας οὔσης τῆς εὑρέσεως. V. etiam nr. 41.

Olympus et Pieria.

38. Euripid. Bacch. 560 ἐν ταῖς πολυδένδρεσσιν Ὀλύμπου θαλάμαις nr. 49; Schol. Pind. Pyth. IV (176) 313 a. De pictura Pompeiana Helbig *Wandgem.* 893, *Atl.* tab. X v. Rodenwaldt *Komposition der pompeian. Wandgem.* 80 et Robert *Heldens.* I 411. O. rex in Macedonia nr. 39. Apollon. Argonaut. I 32 Ὀρφέα μὲν δὴ τοῖον ἑῶν ἐπαρωγὸν ἀέθλων Αἰσονίδης Χείρωνος ἐφημοσύνῃσι πιθήσας δέξατο, Πιερίῃ Βιστωνίδι κοιρανέοντα v. nrr. 23. 24. 80. 126 et Oberhummer *RE*² III 504.

39. Conon f. 45 ὡς Ὀ., ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης μιᾶς τῶν Μουσῶν ἐβασίλευε Μακεδόνων καὶ τῆς Ὀδρυσίδος, ἐπετήδευε δὲ μουσικὴν καὶ μάλιστα κιθαρωιδίαν· καὶ (φιλόμουσον γὰρ τὸ Θραικῶν καὶ Μακεδόνων γένος) ἤρεσκεν ἐν τούτοις διαφερόντως τῶι πλήθει.

40. Strab. VII 330 fr. 18 *ὅτι ὑπὸ τῶι Ὀλύμπωι πόλις Δῖον. ἔχει δὲ κώμην πλησίον Πίμπλειαν· ἐνταῦθα τὸν Ὀρφέα διατρῖψαί φασι τὸν Κίκονα, ἄνδρα γόητα ἀπὸ μουσικῆς ἅμα καὶ μαντικῆς καὶ τῶν περὶ τὰς τελετὰς ὀργιασμῶν ἀγυρτεύοντα τὸ πρῶτον, εἶτ' ἤδη καὶ μείζονα ἀξιοῦντα ἑαυτὸν καὶ ὄχλον καὶ δύναμιν κατασκευαζόμενον· τοὺς μὲν οὖν ἑκουσίως ἀποδέχεσθαι, τινὰς δ' ὑπιδομένους ἐπιβουλὴν καὶ βίαν ἐπισυστάντας διαφθεῖραι αὐτόν. ἐνταῦθα πλησίον καὶ τὰ Λείβηθρα.* De Libethris v. nr. 41.

41. Tzetz. Exeges. in Iliad. 80, 2 Herm. *Ὄλυμπος πραγματικῶς μὲν ὄρος ἐστὶν τῆς Μακεδονίας, ἔνθα καὶ τοὺς θεοὺς φασὶν εἶναι, διὰ τὸ τὸν Ὀρφέα, ἐκεῖθεν ὄντα, διδάξαι σεβασμοὺς καὶ θρησκείας θεῶν.* Idem Chil. VI 91, 945 (*Περὶ Λειβηθρίου*) *ὄρος καὶ τὸ Λειβήθριόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ πόλις τῆς γῆς Θραικῶν τῶν Ὀδρυσσῶν, ὧν ὁ Ὀ. ὑπῆρχεν. γράφει γὰρ οὕτως ὁ ἀνὴρ ἐν τοῖς αὐτοῦ βιβλίοις· ‘Νῦν δ' ἄγε μοι, κούρη Λειβηθριάς, ἔννεπε, Μοῦσα.’* Heeg Diss. 54; v. in parte posteriore.

MAGISTRI (de Apolline v. nr. 22).

42. Diodor. V 64, 4 (Diels II³ 167 n. 15) *ἔνιοι δ' ἱστοροῦσιν, ὧν ἐστι καὶ Ἔφορος* (FHG I 253 fr. 65), *τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους γενέσθαι μὲν κατὰ τὴν Ἴδην τὴν ἐν Φρυγίαι, διαβῆναι δὲ μετὰ Μυγδόνος* (*μετ' αμύγδονος* D, *Μυγδῶνος* F, *Μίνωος* A) *εἰς τὴν Εὐρώπην· ὑπάρξαντας δὲ γόητας ἐπιτηδεῦσαι τάς τε ἐπωιδὰς καὶ τελετὰς καὶ μυστήρια, καὶ περὶ Σαμοθράικην διατρίψαντας οὐ μετρίως ἐν τούτοις ἐκπλήττειν τοὺς ἐγχωρίους· καθ' ὃν δὴ χρόνον καὶ τὸν Ὀρφέα, φύσει διαφόρωι κεχορηγημένον πρὸς ποίησιν καὶ μελωιδίαν, μαθητὴν γενέσθαι τούτων, καὶ πρῶτον εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξενεγκεῖν τελετὰς καὶ μυστήρια.*

43. Diodor. III 67, 2 (Tzetz. Exeges. in Iliad. 14, 11 Herm.) *τὸν δὲ Λίνον ἐπὶ ποιητικῆι καὶ μελωιδίαι θαυμασθέντα μαθητὰς σχεῖν πολλούς, ἐπιφανεστάτους δὲ τρεῖς, Ἡρακλέα Θαμύραν* (*Θάμυριν* CF) [*καὶ* del. Vog.] *Ὀρφέα. . . .* 4 *τὸν δ' οὖν Λίνον φασὶ τοῖς Πελασγικοῖς γράμμασι συνταξάμενον τὰς τοῦ πρώτου Διονύσου πράξεις καὶ τὰς ἄλλας μυθολογίας ἀπολιπεῖν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. ὁμοίως δὲ τούτοις χρήσασθαι τοῖς Πελασγικοῖς γράμμασι τὸν Ὀρφέα καὶ Προναπίδην τὸν Ὁμήρου διδάσκαλον, εὐφυῆ γεγονότα μελοποιόν. πρὸς δὲ τούτοις Θυμοίτην τὸν Θυμοίτου τοῦ Λαομέδοντος, κατὰ τὴν ἡλικίαν γεγονότα τὴν* (D] *τοῦ* vulg.) *Ὀρφέως, πλανηθῆναι κατὰ πολλοὺς τόπους τῆς οἰκουμένης κτλ.* Suid. nr. 223 d.

44. Alexand. Polyhistor ex Artapano Iudaeo (Christ *Abhdlgn. bayer. Akad.* XXI 1901, 464) ap. Euseb. Praep. ev. IX 27 p. 432 a (I 499, 8 Dind.) *ὑπὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων αὐτὸν (Μώϋσον) ἀνδρωθέντα Μουσαῖον προσαγορευθῆναι. γενέσθαι δὲ τὸν Μώϋσον τοῦτον Ὀρφέως διδάσκαλον. ἀνδρωθέντα δ' αὐτὸν πολλὰ τοῖς ἀνθρώποις εὔχρηστα παραδοῦναι κτλ.*

Apollinis et Solis cultor.

45. Aeschyli *Βασσάραι* (Jessen *RE*[2] III 104) secunda Lycurgiae tragoedia Nauck FTG[2] p. 9; G. Haupt Comment. archaeol. in Aeschyl. (Diss. Hal. XIII 1896) 146; Kern *Orph.* 6; Robert *Heldens.* I 402; v. nr. 113.

Musices vis.

46. Athen. XIV p. 632 c *τὸ δ' ὅλον ἔοικεν ἡ παλαιὰ τῶν Ἑλλήνων σοφία τῆι μουσικῆι μάλιστ' εἶναι δεδομένη* (*ἐνδεδεμένη* Casaubon.). *καὶ διὰ τοῦτο τῶν μὲν θεῶν Ἀπόλλωνα, τῶν δὲ ἡμιθέων Ὀρφέα μουσικώτατον* ⟨*ὄντα* add. Kaib.⟩ *καὶ σοφώτατον ἔκρινον.*

47. Simonides fr. 40 (PLG III[4] p. 408) *τοῦ καὶ ἀπειρέσιοι ποτῶντο ὄρνιθες ὑπὲρ κεφαλᾶς, ἀνὰ δ' ἰχθύες ὀρθοὶ κυανέου ἐξ ὕδατος ἅλλοντο καλᾶι σὺν ἀοιδᾶι.*

48. Aeschyl. Agamemn. 1629 *Ὀρφεῖ δὲ γλῶσσαν τὴν ἐναντίαν ἔχεις· ὃ μὲν γὰρ ἦγε πάντ' ἀπὸ φθογγῆς χαρᾶι.*

49. Euripid. Bacch. 560 *τάχα δ' ἐν ταῖς πολυδένδρεσσιν Ὀλύμπου θαλάμαις, ἔνθα πότ' Ὀ. κιθαρίζων σύναγεν δένδρεα μούσαις, σύναγεν θῆρας ἀγρώτας* v. nr. 38.

50. Iphig. Aul. 1211 *εἰ μὲν τὸν Ὀρφέως εἶχον, ὦ πάτερ, λόγον πείθειν ἐπάιδουσ' ὥσθ' ὁμαρτεῖν μοι πέτρας, κηλεῖν τε τοῖς λόγοισιν οὓς ἐβουλόμην, ἐνταῦθ' ἂν ἦλθον,* v. Alcest. 357 nr. 59; Stemplinger *Plagiat in der griech. Literatur* 254.

51. Apollon. Rhod. Argon. I 26 *αὐτὰρ τόν γ' ἐνέπουσιν ἀτειρέας οὔρεσι πέτρας θέλξαι ἀοιδάων ἐνοπῆι ποταμῶν τε ῥέεθρα. φηγοὶ δ' ἀγριάδες, κείνης ἔτι σήματα μολπῆς, ἀκτῆς Θρηικίης Ζώνης ἔπι τηλεθόωσαι ἑξείης στιχόωσιν ἐπήτριμοι, ἃς ὅγ' ἐπιπρὸ θελγομένας φόρμιγγι κατήγαγε Πιερίηθεν,* quem sequitur Pompon. Mela II 28. Nicandr. Ther. 461 *Ζωναῖά τ' ὄρη χιόνεσσι φάληρα καὶ δρύες Οἰαγρίδαο.*

52. Verg. Culex 117 *tantum non O. Hebrum restantem tenuit ripis silvasque canendo* cf. ibidem 278.

53. Horat. carm. I 12, 6 *gelidove in Haemo, unde vocalem temere insecutae Orphea silvae* et III 11, 12 *tu potes tigris comitesque silvas ducere et rivos celeres morari; cessit inmanis tibi blandienti ianitor aulae* cum R. Heinzei commentario.

54. Conon f. 45 *οὕτω δὲ θέλγειν καὶ κατακηλεῖν αὐτὸν ᾠδαῖς εἶναι σοφόν, ὡς καὶ θηρία καὶ οἰωνοὺς καὶ δὴ καὶ ξύλα καὶ λίθους συμπερινοστεῖν ὑφ' ἡδονῆς.* Apollodor. I 14 *ὁ ἀσκήσας κιθαρῳδίαν, ὃς ᾄδων ἐκίνει λίθους τε καὶ δένδρα.* Pausan. VI 20, 18 *ἠξίουν δὲ οὗτος ⟨ὁ⟩ Αἰγύπτιος* (*αἰγυπτίουσος* L, em. et suppl. Bekk.) *εἶναι μὲν Ἀμφίονα, εἶναι δὲ καὶ τὸν Θρᾶικα Ὀρφέα μαγεῦσαι δεινόν* (v. nr. 84 ss.), *καὶ αὐτοῖς ἐπάιδουσι θηρία τε ἀφικνεῖσθαι τῶι Ὀρφεῖ καὶ Ἀμφίονι ἐς τὰς τοῦ τείχους οἰκοδομίας τὰς πέτρας.*

55. Seneca Herc. fur. 572 *quae silvas et aves saxaque traxerat ars, quae praebuerat fluminibus moras, ad cuius sonitum constiterant ferae*; Medea 228. 626; Herc. Oet. 1036; Lucan. Orpheus fr. 6 Hos. Macrobius *Somn. Scipion.* II 3, 8 (∼ myth. Vat. III 8, 20 v. Raschke De Alberico mythologo 86) *hinc aestimo et Orphei vel Amphionis fabulam, quorum alter animalia ratione carentia alter saxa quoque trahere cantibus ferebantur, sumpsisse principium quia primi forte gentes vel sine rationis cultu barbaras vel saxi instar nullo affectu molles ad sensum voluptatis canendo traxerunt.* Orph. Argonaut. 74. 260. Plura cumulavit Gruppe ap. Rosch. III 1115.

De vasculis inter quae eminet Atticum *Archaeol. Zeit.* 1884, 272 cum inscriptione *Ὀρφεῦ χαῖρε* aliisque artis monumentis Robert *Heldens.* I 399.

De monumentis Christianis praeter ea, quae Robert l. l. 399 n. 5 enumeravit, scripserunt Th. Roller *Les Catacombes de Rome* I (s. a.) 244 pl. 36, II 1881, 26 pl. 55; Edg. Hennecke *Altchristl. Malerei* 1896, 288; F. X. Kraus *Geschichte der christl. Kunst* I 1896, 214; K. Michel *Gebet und Bild in frühchristl. Zeit* 1902, 50. 69 n. 3; Jos. Wilpert *Malereien der Katakomben Roms* 1903, 38. 241; Carl Maria Kaufmann *Handbuch der christl. Archaeologie* 1905, 307. 451; L. von Sybel *Christl. Antike* I 1906, 246; H. Leclerq *Manuel d'archéologie chrétienne depuis les origines jusqu'au VIII. siècle* I 1907, 127. 163. 172; O. Wulff *Altchristl. und mittelalterl. byzantin. und italien. Bildwerke* (musei Berolinensis) I 1909, 23 n. 40; 32 n. 71; 234 n. 1146; Marcel Laurent *L'art chrétienne primitive* I (1910) 63; R. Henning *Denkm. der*

elsässischen Altertums-Sammlung zu Straßburg 1912, 26 tab. 24; Aus' m Weerth-Witte *Fundgruben der Kunst und Ikonographie in den Elfenbeinarbeiten des christl. Altertums und Mittelalters* 1912, 1 tab. 4 (pyxis monasterii Bobbiensis); J. Ficker *Altchristl. Denkmäler und Anfänge des Christentums im Rheingebiet* ed. II 1914, 41 v. nrr. 149. 150.

Fabulam Orphei respicere videtur etiam Zacynthiorum cantus neohellenicus ap. B. Schmidt *Griechische Märchen, Sagen und Volkslieder* 204 n. 60 *Ἡ κόρη ἐτραγούδησε τσῆ Τρίχας τὸ γιοφύρι. Καὶ τὸ γιοφύρι ἐρράγισε, κὴ ὁ ποταμὸς ἐστάθη, καὶ τὸ λιοντάρι τ' ἄκουσε κὴ ἐστάθη κὴ ἀφουγκράστη· ἡ κόρη ποῦ ἐτραγούδησε νὰ ματατραγουδήσῃ.*

INSTRUMENTA MUSICA.

56. Pindar. fr. 139 b Schr. e schol. Il. *O* 256 *τὸν χρυσοῦν ἀορτῆρα περὶ τὴν κιθάραν ἔχοντα· καὶ Πίνδαρος χρυσάορα Ὀρφέα φησί.* Platon Symp. 179 d nr. 60 *κιθαρῳδός* cf. Ion 533 b, ubi O. cum Thamyride et Phemio componitur, Conon f. 45 nr. 39 *ἐπετήδευε δὲ μουσικὴν καὶ μάλιστα κιθαρῳδίαν,* Agatharchid. de mar. rubr. 7 (GG I 115) *κιθαρίζοντι διὰ φιλομουσίαν τὰ ὄρη καὶ τὰς πέτρας ἀκολουθεῖν.* Hygin. f. 273 nr. 81. Martian. Capell. I 3 *Oeagrius citharista* cf. IX 927, Lib. monstr. nr. 67 quintus citharista. Plin. Nat. hist. VII 204 *Citharam Amphion* (sc. *invenit*), *ut alii, O., ut alii, Linus.* Diodor. III 59, 5 (Dionys. Scytobrach.) Apollinem *τῆς κιθάρας ἐκρῆξαι τὰς χορδὰς καὶ τὴν εὑρημένην ἁρμονίαν ἀφανίσαι.* (6) *ταύτης δ' ὕστερον Μούσας μὲν ἀνευρεῖν τὴν μέσην, Λίνον δὲ τὴν λίχανον, Ὀρφέα δὲ καὶ Θαμύραν* (*Θάμυριν* cl. II) *ὑπάτην καὶ παρυπάτην.* Georg. Cedren. Histor. compend. I 53, 1 s. Bekker (Migne 121, 80) *ὕστερον δὲ Μούσας καὶ Ὀρφέα ταύτην* (sc. *τὴν κίθαριν*) *ἀνευρεῖν Λίνῳ.*

57. Ps.-Eratosthen. catasterism. 24 p. 138 Rob., 28 Ol. *κατεσκευάσθη* (sc. *λύρα*) *δὲ τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ Ἑρμοῦ ἐκ τῆς χελώνης καὶ τῶν Ἀπόλλωνος βοῶν, ἔσχε δὲ χορδὰς ἑπτὰ ἀπὸ τῶν Ἀτλαντίδων* (*Ἀτλαντηρίδων* codd.). *μετέλαβε* (Unger] *μετέβαλε* L, *κατέβαλε* O) *δὲ αὐτὴν Ἀπόλλων καὶ συναρμοσάμενος ᾠδὴν Ὀρφεῖ ἔδωκεν, ὃς Καλλιόπης υἱὸς ὤν, μιᾶς τῶν Μουσῶν, ἐποίησε τὰς χορδὰς ἐννέα ἀπὸ τοῦ τῶν Μουσῶν ἀριθμοῦ καὶ προήγαγεν ἐπὶ πλέον, ἐν τοῖς ἀνθρώποις δοξαζόμενος οὕτως, ὥστε καὶ ὑπόληψιν ἔχειν περὶ αὐτοῦ τοιαύτην, ὅτι καὶ τὰς πέτρας καὶ τὰ θηρία ἐκήλει διὰ τῆς ᾠδῆς* v. nr. 136. Hygin. Astronom. II 7 *Apollo*

lyra accepta dicitur Orphea docuisse, et postquam ipse citharam invenerit, illi lyram concessisse; Manil. Astron. I 324; V 325; Avien. 621 *hanc* (sc. *chelyn*) *ubi rursum concentus superi complevit pulcher Apollo, Orphea Pangaeo docuit gestare sub antro. hic iam fila novem docta in modulamina movit Musarum ad speciem Musa satus, ille repertor carmina Pleiadum numero deduxerat. at cum inpia Bassaridum carpsisset dextera vatem et devota virum tegerent Libethra peremptum, intulit hanc caelo miseratus Iuppiter artem praestantis iuvenis, pecudes qui et flumina vates flexerat. at nixi* (Grotius] *adnixi* VA, *ac nixi* Breys.) *qua semet sidera ponto* (M. Haupt *Herm.* VII 1873, 13 = Opusc. III 573, *porro* YA) *sustollunt, laevum propter chelys haec femur adstat.* Nicomachus Geras. (Musici script. Gr. ed. Ian) 266, 2 *τὴν λύραν τὴν ἐκ τῆς χελώνης φασὶ τὸν Ἑρμῆν εὑρηκέναι καὶ κατασκευάσαντα ἑπτάχορδον παραδεδωκέναι τὴν μάθησιν τῶι Ὀρφεῖ* (nr. 163). Callistrat. *ἐκφράσ.* 7 p. 59, 11 Schenkl-Reisch *μετεχειρίζετο δὲ* (*Ὀ.*) *τὴν λύραν, ἡ δὲ ἰσαρίθμους ταῖς Μούσαις ἐξῆπτο τοὺς φθόγγους.* Isidorus Etymolog. III 22, 8, 1 ss. Lindsay *ad cuius* (sc. *testudinis*) *speciem Mercurius lyram fecit et Orpheo tradidit, qui eius rei maxime erat studiosus.* Seneca Herc. Oet. 1033 *aptans Pieriam chelyn.*

58. Pindar. Pyth. IV 176 *ἐξ Ἀπόλλωνος δὲ φορμιγκτὰς ἀοιδᾶν πατὴρ ἔμολεν, εὐαίνητος Ὀ.* c. schol. (II p. 139 s. Drachm.) v. nr. 22. 77. Apollon. Rhod. Argon. I 31 nr. 51; [Theocr.] *Ἐπιτάφ. Βίωνος* (Mosch. III) 123 *Ὀρφέι ἁδέα φορμίζοντι* v. nr. 62.

58 a. Servius in Vergilii Aeneid. VI 645 (*nec non Threicius longa cum veste sacerdos*) (∼ myth. Vat. II 44; III 19. 20; v. Raschke De Alberico mythologo *Bresl. philol. Abhdlg.* 45, 86) *O. Calliopes musae et Oeagri fluminis filius fuit, qui primus orgia instituit, primus etiam deprehendit harmoniam, id est circulorum mundanorum sonum, quos novem esse novimus. e quibus summus quem anastron dicunt, sono caret, item ultimus, qui terranus est. reliqui septem sunt, quorum sonum deprehendit O., unde uti septem fingitur chordis . . . 'sacerdos' autem, quia et theologus fuit et orgia primus instituit.*

CONIUGES:

ANONYMA.

59. Euripid. Alcest. (anni 438) 357 (v. nr. 50) *εἰ δ' Ὀρφέως μοι γλῶσσα καὶ μέλος παρῆν, ὥστ' ἢ* (Reisk.] *ὡς τὴν* codd.) *κόρην Δήμητρος ἢ κείνης πόσιν ὕμνοισι κηλήσαντά σ' ἐξ Ἅιδου*

λαβεῖν κατῆλθον ἄν v. Med. (a. 431) 543 *μήτ' Ὀρφέως κάλλιον ὑμνῆσαι μέλος.*

Eiusdem fere temporis anaglyphum pulcherrimum Reisch *Griechische Weihgesch.* 132; Kern *Orph.* 13; Robert *Heldens.* I 400 n. 4.

60. Isocrat. XI 8 (*Ὀ.*) *ἐξ Ἅιδου τοὺς τεθνεῶτας ἀνῆγεν.* Plat. Sympos. 179 d *Ὀρφέα δὲ τὸν Οἰάγρου ἀτελῆ ἀπέπεμψαν ἐξ Ἅιδου, φάσμα* (B] *φάντασμα* TW) *δείξαντες τῆς γυναικὸς ἐφ' ἣν ἧκεν, αὐτὴν δὲ οὐ δόντες, ὅτι μαλθακίζεσθαι ἐδόκει, ἅτε ὢν κιθαρῳδός, καὶ οὐ τολμᾶν ἕνεκα τοῦ ἔρωτος ἀποθνήισκειν ὥσπερ Ἄλκηστις, ἀλλὰ διαμηχανᾶσθαι* (BT] *διαμηχανήσασθαι* W) *ζῶν εἰσιέναι εἰς Ἅιδου. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα δίκην αὐτῶι ἐπέθεσαν, καὶ ἐποίησαν τὸν θάνατον αὐτοῦ ὑπὸ γυναικῶν γενέσθαι* cf. Phaedon. 68 a *ἢ ἀνθρωπίνων μὲν παιδικῶν καὶ γυναικῶν καὶ υἱέων ἀποθανόντων πολλοὶ δὴ ἑκόντες ἠθέλησαν εἰς Ἅιδου μετελθεῖν* Weber 19 ss. 37; Kern l. l. 13.

Agriope.

61. Hermesianax in Leontio ap. Athen. XIII 597 b *οἵην μὲν φίλος υἱὸς ἀνήγαγεν Οἰάγροιο Ἀγριόπην Θρῇσσαν στειλάμενος κιθάρην Ἁιδόθεν· ἔπλευσεν δὲ κακὸν καὶ ἀπειθέα χῶρον, ἔνθα Χάρων † ἀκοὴν ἕλκεται εἰς ἄκατον ψυχὰς οἰχομένων, λίμνης δ' ἐπὶ μακρὸν ἀυτεῖ ῥεῦμα διὲκ μεγάλων ῥυομένης δονάκων. πόλλ' ἔτλη παρὰ κῦμα μονόζωστος κιθαρίζων Ὀ., παντοίους δ' ἐξανέπεισε θεούς· Κωκυτόν τ' ἀθέμιστον ἐπ' ὀφρύσι μηνίσαντα ἠδὲ καὶ αἰνοτάτου βλέμμ' ὑπέμεινε κυνός, ἐν πυρὶ μὲν φωνὴν τεθοωμένου, ἐν πυρὶ δ' ὄμμα, σκληρὸν τριστοίχοις δεῖμα φέρον κεφαλαῖς. ἔνθεν ἀοιδιάων μεγάλους ἀνέπεισεν ἄνακτας Ἀγριόπην μαλακοῦ πνεῦμα λαβεῖν βιότου.*

2. 14 *Ἀργιόπην* Zoëga, Maaß *Orph.* 150 n. 41. 4 *ἀκοὴν* A] *ἀκέων* Herwerd., *ἀκέην* Wilamowitz, *μικρὴν* Hiller v. G. 5. 6 *λίμνηι* et *ῥυομένη* A, corr. Ruhnk. 7 *πόλλ'* Kaib.] *ἀλλ'* A. *μονόζωστον* A, corr. Ruhnk. 9 *μηνίσαντα* Kaib.] *μηδείσαντα* A, *μειδήσαντα* Musur. 10 *εἶδε καὶ* Herm. 11 *φωνὴν* Lennep] *φωνή* A. 12 *φέρον* Ruhnk.] *φέρων* A. 13 *λυδιάων* A, corr. Musur.

Eurydice (de nominis origine Kern *Orph.* 13).

62. [Theocr.] *Ἐπιτάφ. Βίων.* (Mosch. III) 122 (v. nr. 58) *οὐκ ἀγέραστος ἐσσεῖθ' ἁ μολπά, χὡς Ὀρφέι πρόσθεν ἔδωκεν ἁδέα φορμίζοντι παλίσσυτον Εὐρυδίκειαν.*

Ante Vergilium, qui Cul. 268—295 et Georg. IV 453 ss. fabulam notissimam narrat, poetas Alexandrinos fusius de Orpheo et Eurydice egisse certum est; attamen Vergilium in Georgicis Philitae vestigia pressisse Maassius *Orph.* 296 mihi non comprobavit (v. etiam Vollgraff *Nikander und Ovid* I 42; Malten *Kyrene* 31). Praeter Vergilium e poetarum Romanorum numero maxime afferendi sunt Ovid. Metam. X 1; Seneca Herc. fur. 569; Herc. Oet. 1061; Lucan. in Orpheo 328 Hos.

63. Apollodor. Bibl. I 14—15 *Καλλιόπης μὲν οὖν καὶ Οἰάγρου κατ' ἐπίκλησιν δὲ Ἀπόλλωνος* (nr. 22), *Λίνος, ὃν Ἡρακλῆς ἀπέκτεινε* (nr. 27), *καὶ Ὀ. ὁ ἀσκήσας κιθαρῳδίαν, ὃς ᾄδων ἐκίνει λίθους τε καὶ δένδρα. ἀποθανούσης δὲ Εὐρυδίκης τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, δηχθείσης ὑπὸ ὄφεως, κατῆλθεν εἰς Ἅιδου θέλων ἀνάγειν* (corr. Heyn.] *ἀγαγεῖν* A, *ἀναγαγεῖν* vulgo) *αὐτήν, καὶ Πλούτωνα ἔπεισεν* (*ἔπειθεν* Herch.) *ἀναπέμψαι. ὁ δὲ ὑπέσχετο τοῦτο ποιήσειν, ἂν μὴ πορευόμενος Ὀ. ἐπιστραφῆι πρὶν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ* (corr. Faber, *αὐτοῦ* A) *παραγενέσθαι· ὁ δὲ ἀπιστῶν ἐπιστραφεὶς ἐθεάσατο τὴν γυναῖκα, ἡ δὲ πάλιν ὑπέστρεψεν. εὗρε δὲ Ὀ. καὶ τὰ Διονύσου μυστήρια καὶ τέθαπται περὶ τὴν Πιερίαν διασπασθεὶς ὑπὸ τῶν Μαινάδων.* Diodor. IV 25, 4 (nr. 97); Conon. f. 45 (nr. 39); Pausan. IX 30, 4 (nr. 93); Plutarch. De sera num. vind. 22 p. 466 c; v. Gruppe ap. Rosch. III 1160; Kern *RE*² VI 1322; *Orph.* 12. 24; Robert *Heldens.* I 400.

64. Vergil. Georg. IV 460 *at chorus aequalis Dryadum clamore supremos implerunt montes* cum Servio *ergo et Eurydice Dryas* et eodem 317 *Eurydicen nymphan* (myth. Vat. II 44). Fulgentius mitolog. III 10 (unde myth. Vat. III 8, 20) *O. Euridicem nimfam amavit; quam sono citharae mulcens uxorem duxit. Hanc Aristeus pastor dum amans sequitur, illa fugiens in serpentem incidit et mortua est.* Maaß *Orph.* 149 n. 40 (Keseling De myth. Vat. sec. font. diss. Hal. 1908, 88).

65. Myth. Vat. I 76 *O., Oeagri et Calliopae Musae filius, ut quidam putant, Apollinis filiam* (*Apollinis filius* Bode) *habuit uxorem Eurydicen. Quam dum Aristaeus, Cyrenes filius, pastor cupidus, persequitur, volens eam stuprare, illa fugiens concubitum, serpentem non devitavit; et haec ei causa mortis fuit. O. coactus desiderio coniugis tentavit dulcedine cantus citharae lenire Ditem et Proserpinam, si posset Eurydicen ad superos revocare. Descendens igitur ad inferos in miserationem eos cantu suo compulit; acceptaque lege, impetravit Eurydicen ita demum,*

si non ante respexisset, quam ad superos perveniret. Deinde ut est dura amantium perseverantia, O. timens ne non inesset pollicitis Ditis fides, respexit et irritum fecit suum laborem. Reversus deinde ad superos qui parum prosperas expertus erat nuptias, perosus omne genus femineum solitudinibus se dedit (v. nr. 76). Raschke De Alberico mythologo 86.

66. Albericus mythol. = myth. Vat. III 8, 21 (Raschke De Alberico myth. 87) *Remigio* (comm. in Martian. Capell.?) *tamen de hoc figmento aliter videtur. Ait enim, Eurydicen ideo Orphei dictam esse coniugem, quia facundiae comes debet esse discretio. Ipsa vero serpente laesa ad infernum descendit, cum terrenis inhiando commodis veneno iniquitatis ad sinistram partem inflectitur. Sed si respicit, retrahitur ad terrena, nec oranti Orpheo redditur. Nam cum terrenus animus saecularia nimis concupiscit, vix eum aliqua oratio ad statum rectitudinis erigit, quia a Proserpina, id est maxima vitiorum tenetur illecebra.*

67. Liber Monstror. I 6 cod. Pithoean. VIII. fere saec. (M. Haupt Opusc. II 224) *O. citharista erat Aeneae* (*Aenius* Berger v. nr. 30) *et quintus citharista in Graecia postmodum Eurydice* (*erudita* cod.), *uxor ipsius, a serpente percussa mortua erat, et paene insanus factus est et in silvis lyram percutiebat et bestiae ad audiendum lyram* (*lira* cod.) *ipsius veniebant.* Maaß *Orph.* 142; Rohde *N. Heidelb. Jahrb.* VI 1895, 9 = *Kl. Schr.* II 302. Lucano ascripsit Hosius Lucan. p. 329 fr. 6, quia in libro Monstror. praeeunt verba: *fauni silvicolae, . . . quos poeta Lucanus secundum opinionem Graecorum ad Orphei lyram cum innumerosis ferarum generibus cantu deductos cecinit.*

Aristaeus.

68. Vergilius Georg. IV 453—558 Orphei fabulam cum Aristaei mytho contaminavit poetam aetatis Alexandrinae Maassio *Orph.* 283. 289 n. 88 iudice (contradixit Skutsch *Aus Vergils Frühzeit* 143, cui astipulatur Malten *Kyrene* 29) secutus; v. etiam Robert *Heldens.* I 403, qui Orphei cultum cum Aristaei religione unquam coniunctum fuisse iure negavit. Nam probant nec Vergilii versus l. l. 544 *post, ubi nona suos Aurora ostenderit ortus, inferias Orphei Lethaea papavera mittes et nigram mactabis ovem lucumque revises: placatam Eurydicen vitula venerabere caesa* nec mons apud Cyrenen situs: Nigidius Figulus apud schol. Germanic. 154, 12 Breys. *ab antiquis quidem dicitur Aristaeum*

Apollinis filium fuisse, quem Apollo fertur ex Cyrena procreasse, quam conpressit in monte Orpheo, qui Cyrenis est appellatus. De Vergilii scholiastis et mythographis v. nr. 64—66 et Keseling ll. 87 s.

Apud inferos (v. nr. 59 ss.).

69. Pausan. X 30, 6 de Polygnoti Necyia: *ἀποβλέψαντι δὲ αὖθις ἐς τὰ κάτω τῆς γραφῆς, ἔστιν ἐφεξῆς μετὰ τὸν Πάτροκλον οἷα ἐπὶ λόφου τινὸς Ὀ. καθεζόμενος, ἐφάπτεται δὲ καὶ τῆι ἀριστερᾶι κιθάρας, τῆι δὲ ἑτέραι χειρὶ ἰτέας ψαύει· κλῶνές εἰσιν ὧν ψαύει, προσανακέκλιται δὲ τῶι δένδρωι. τὸ δὲ ἄλσος ἔοικεν εἶναι τῆς Περσεφόνης, ἔνθα αἴγειροι καὶ εἰτέαι δόξηι τῆς Ὁμήρου πεφύκασιν· Ἑλληνικὸν δὲ τὸ σχῆμά ἐστι τῶι Ὀρφεῖ, καὶ οὔτε ἡ ἐσθὴς οὔτε ἐπίθημά ἐστιν ἐπὶ τῆι κεφαλῆι Θρᾴκιον. τῶι δένδρωι δὲ τῆι εἰτέαι κατὰ τὸ ἕτερον μέρος προσανακεκλιμένος ἐστὶν αὐτῆι Προμέδων.* Robert *Nekyia des Polygnot,* XVI. *Hall. Winckelmannsprogr.* 1892, 49; R. Schoene *Arch. Jahrb.* VIII 1893, 213; Six *Athen. Mitt.* XIX 1894, 338; Robert *Marathonschlacht in der Poikile,* XVIII. *Hall. Winckelmannsprogr.* 1895, 122; Knapp *Orpheusdarst.* 11; Gruppe ap. Rosch. III 1157. De vasculis Italiae inferioris Aug. Winkler *Die Darstellungen der Unterwelt auf unterital. Vasen* (*Bresl. philol. Abhdlgn.* III 5) 1888; E. Kuhnert *Jahrb. d. archaeol. Instituts* VIII 1893, 104; Milchhoefer *Philolog. N. F.* VII 1894, 385; Kuhnert eodem loco VIII 1895, 193; Furtwaengler-Reichhold *Griech. Vasenmalerei* ad tab. X (I 47); Preller-Robert *Myth.* I⁴ 832; Robert *Heldens.* I 400 n. 4.

70. Vergil. Georg. IV 469 *ingressus manesque adiit regemque tremendum nesciaque humanis precibus mansuescere corda. at cantu commotae Erebi de sedibus imis umbrae ibant tenues simulacraque luce carentum* . . . 481 *quin ipsae stupuere domus atque intima Leti Tartara caeruleosque implexae crinibus anguis Eumenides, tenuitque inhians tria Cerberus ora atque Ixionii vento rota constitit orbis.* Imitatus est praeter alios Lucan. in Orpheo fr. 3 Hos. *nunc plenas posuere colos et stamina Parcae, multaque delatis* (*dilatis* Baehrens) *haeserunt saecula filis.* G. Ettig Acheruntica *Leipz. Stud.* XIII 1891, 317 n. 6.

71. Horat. carm. III 11, 21 de Orphei lyra: *quin et Ixion Tityosque voltu risit invito; stetit urna paullum sicca, dum grato Danai puellas carmine mulces,* v. nr. 70. 72.

72. Ovid. Metam. X 11 *quam* (sc. *Eurydicen*) *satis ad superas postquam Rhodopeius auras deflevit vates, ne non temptaret et*

umbras, ad Styga Taenaria est ausus descendere porta perque leves populos simulacraque functa sepulcro Persephonen adiit inamoenaque regna tenentem umbrarum dominum pulsisque ad carmina nervis sic ait . . . 40 talia dicentem nervosque ad verba moventem exsangues flebant animae; nec Tantalus undam captavit refugam, stupuitque Ixionis orbis, nec carpsere iecur volucres, urnisque vacarunt Belides, inque tuo sedisti, Sisyphe, saxo. tunc primum lacrimis victarum carmine fama est Eumenidum maduisse genas, nec regia coniunx sustinet oranti nec, qui regit ima, negare, Eurydicenque vocant: umbras erat illa recentes inter et incessit passu de vulnere tardo. Alia congessit Gruppe ap. Rosch. III 1160.

73. Serv. Verg. Georg. IV 492 *quasi exultarent umbrae reditu Eurydices. Lucanus in Orpheo* (fr. 4 Hos.) *dicit factum strepitum redeunte Eurydice ob hoc, quia 'gaudent a luce relictam* (*reductam* Burm.) *Eurydicen iterum sperantes Orphea manes'.*

74. Ovid. Metam. X 72 *orantem frustraque iterum transire volentem portitor arcuerat: septem tamen ille diebus squalidus in ripa Cereris sine munere sedit; cura dolorque animi lacrimaeque alimenta fuere. esse deos Erebi crudeles questus, in altam se recipit Rhodopen pulsumque aquilonibus Haemum.*

75. Vergil. Georg. IV 507 de Orpheo ex inferis reverso *septem illum totos perhibent ex ordine menses rupe sub aëria deserti ad Strymonis undam flevisse et gelidis haec evolvisse sub antris mulcentem tigris et agentem carmine quercus.*

Veneris contemptor.

76. Vergil. Georg. IV 516 *nulla Venus, non ulli animum flexere hymenaei,* unde mythogr. Vaticanus I 76 (nr. 65) *reversus deinde ad superos, qui parum prosperas expertus erat nuptias, perosus omne genus femineum, solitudinibus se dedit.* Ovid. Metam. X 78 *Tertius aequoreis inclusum Piscibus annum finierat Titan, omnemque refugerat O. femineam Venerem, seu quod male cesserat illi, sive fidem dederat; multas tamen ardor habebat iungere se vati, multae doluere repulsae* v. sequentia nr. 77. Hygin. Astron. VII 2 nr. 77; v. etiam Plato Respubl. X 620 a nr. 139.

Amor puerorum.

77. Phanocl. ap. Stob. Eclog. IV 20, 47 (IV 461, 3 Hense) Anthol. lyr. ed. Bergk[2] p. 165 fr. 1: *Ἢ ὡς Οἰάγροιο πάϊς Θρηΐκιος*

Ὀ. ἐκ θυμοῦ Κάλαϊν στέρξε Βορηϊάδην, πολλάκι δὲ σκιεροῖσιν ἐν ἄλσεσιν ἕζετ' ἀείδων ὃν πόθον, οὐδ' ἦν οἱ θυμὸς ἐν ἡσυχίηι, ἀλλ' αἰεί μιν ἄγρυπνοι ὑπὸ ψυχῆι μελεδῶναι ἔτρυχον, θαλερὸν δερκομένου Κάλαϊν. τὸν μὲν Βιστονίδες κακομήχανοι ἀμφιχυθεῖσαι ἔκτανον εὐήκη φάσγανα θηξάμεναι, οὕνεκα πρῶτος ἔδειξεν ἐνὶ Θρήικεσσιν ἔρωτας ἄρρενας, οὐδὲ πόθους ἤινεσε θηλυτέρων. τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κεφαλὴν χαλκῶι τάμον, αὐτίκα δ' αὐτὴν εἰς ἅλα Θρηϊκίην ῥῖψαν ὁμοῦ χέλυϊ ἥλωι καρτύνασαι, ἵν' ἐμφορέοιντο θαλάσσηι ἄμφω ἅμα, γλαυκοῖς τεγγόμεναι ῥοθίοις. τὰς δ' ἱερῆι Λέσβωι πολιὴ ἐπέκελσε θάλασσα· ἠχὴ δ' ὣς λιγυρῆς πόντον ἐπέσχε λύρης, νήσους τ' αἰγιαλούς θ' ἁλιμυρέας, ἔνθα λιγεῖαν ἀνέρες Ὀρφείην ἐκτέρισαν κεφαλήν. ἐν δὲ χέλυν τύμβωι λιγυρὴν θέσαν, ἣ καὶ ἀναύδους πέτρας καὶ Φόρκου στυγνὸν ἔπειθεν ὕδωρ. ἐκ κείνου μολπαί τε καὶ ἱμερτὴ κιθαριστὺς νῆσον ἔχει, πασέων δ' ἐστὶν ἀοιδοτάτη. Θρῆικες δ' ὡς ἐδάησαν ἀρήϊοι ἔργα γυναικῶν ἄγρια, καὶ πάντας δεινὸν ἐσῆλθεν ἄχος, ἃς ἀλόχους ἔστιζον, ἵν' ἐν χροῒ σήματ' ἔχουσαι κυάνεα στυγεροῦ μὴ λελάθοιντο φόνου. ποινὰς δ' Ὀρφῆϊ κταμένωι στίζουσι γυναῖκας εἰς ἔτι νῦν κείνης εἵνεκεν ἀμπλακίης.

1 *θρηϊκίου* codd., corr. A^2. 4 *οὐδέ οἱ ἦν* Herm. Orph. p. 785. 8 *εὐ μήκη* Tr. 9 *πρῶτος ἔδειξεν* Nauck Mél. gréco-rom. IV 1879, 497 n.] *πρῶτον* (*πρῶτος* A^2) *δεῖξεν* codd.; *πρῶτον ἔδειξεν* Gesn.[1]. 11 *αὐτὴν* Gesn.[1] marg., inde A^2] *υπῆν* S, *ὑπῆν* M, *ἀπῆν* A^1. 20 *ἔπειθεν* codd. praeter *ἔπυθεν* Tr.] *ἔπεισεν* (cf. Lob. Agl. II 865) Bergk l. l. p. XIX. 23 *ἀρήϊα* Tr. 25 *ἃς δ'* vel *ἃς τ' ἀλόχ.* Bergk 26 *πόνου* A. 27 *στίζουσι* S] *στίξουσι* MA.

Phanoclem sequitur Ovidius Metam. X 83 (nr. 76) *ille etiam Thracum populis fuit auctor amorem in teneros transferre mares citraque iuventam aetatis breve ver et primos carpere flores*; Preller *Rhein. Mus.* IV 1845, 402 = *Ausgew. Aufs.* 373; R. Heinze *Ber. Sächs. Ges. Wiss.* LXXI 1919, 90. Hygin. Astron. II 7 *nonnulli aiunt, quod O. primus puerilem amorem induxerit, mulieribus visum contumeliam fecisse; hac re ab his interfectum* (*DGN*] *fecisse illis ab hac re interfectum* vulgo). Philargyr. in Verg. Georg. IV 520 (II 346 Lion) *O. autem quoniam post obitum Eurydices omnes feminas fastidiit, translato in pueros amore, discerptus est.* Ad v. 25 v. Plutarch. De sera num. vind. 12 p. 557 d *οὐδὲ γὰρ Θρᾷκας ἐπαινοῦμεν ὅτι στίζουσιν ἄχρι νῦν, τιμωροῦντες Ὀρφεῖ, τὰς αὐτῶν γυναῖκας.*

Contra Apollon Orphei *ἐραστής* Apion ap. Clem. Rom. Hom. V 15 cf. Wilamowitzii Comment. grammat. II 1879, 14, qui hoc ex Pindari de Orpheo loco (nr. 58) ortum esse iure opinatur.

Argonauta.

78. Antiquissimus testis thesauri quem dicunt Sicyoniorum Delphici metopa, in qua O. (*Ορφας*) et Philammon (.*ΕΠΛΜ*? emendavit Robert *Heldens.* I 416 n. 6) lyras manu tenentes inter Argonautas stant v. nr. 1. Pindar. Pyth. IV1 76 v. nr. 58. Eurip. Hypsipyl. fr. I col. 3 v. 8 (de Arnim *Suppl. Euripid.* 51): *μέσσωι δὲ παρ' ἱστῶι Ἀσιὰς ἔλεγον ἰήϊον Θρῆισσ' ἐβόα κίθαρις Ὀρφέως μακροπόλων πιτύλων ἐρέτηισι κελεύσματα μελπομένα, τότε μὲν ταχύπλοον τότε δ' εἰλατίνας ἀνάπαυμα πλάτας.*

9 *ἔλεγεν* pap., corr. Wilamowitz. 11 *μακροπόλων* pap., *μακροπόδων* Wilam., *μακροπόνων* Wecklein. 12 *μελπομεναν* pap., corr. Hunt. Versus Euripideos imitatur Statius Theb. V 343 ss; v. A. Reußner De Statio et Euripide diss. Halens. 1921, 40.

79. Eurip. Hypsipyl. fr. LXIV col. 2 v. 35 ss. (de Arnim 66): *Εὔνεως· Ἀργώ με καὶ τόνδ' ἤγαγ' εἰς Κόλχων πόλιν. Ὑψιπύλη· ἀπομαστίδιον γ' ἐμῶν στέρνων. Εὔν.· ἐπεὶ δ' Ἰάσων ἔθαν' ἐμός, μῆτερ, πατήρ — Ὑψ.· οἴμοι κακ⟨ὰ⟩ λέγεις, δάκρυά τ' ὄμμασιν, τέκνον, ἐμοῖς δίδως. Εὔν.· Ὀ. με καὶ τόνδ' ἤγαγ' εἰς Θράικης τόπον. Ὑψ.· τίνα πατέρι ποτὲ χάριν ἀθλίωι τιθέμενος; ἔνεπέ μοι, τέκνον. Εὔν.· μοῦσάν με κιθάρας Ἀσιάδος διδάσκεται· τοῦτ⟨ο⟩ν δ' ἐς Ἄρεως ὅπλ' ἐκόσμησεν μάχης.*

36 *ἀπομαστιδίω*? Diels II³ 165 n. 9b. 38 *κακων* pap., corr. Murray. 43 *κιθαρις* pap., corr. Hunt.

Robert *Herm.* XLIV 1909, 376; Herodori testimonia v. nr. 5.

80. Apollon. Argonaut. I 32 *Ὀρφέα μὲν δὴ τοῖον ἑῶν ἐπαρωγὸν ἀέθλων Αἰσονίδης Χείρωνος ἐφημοσύνηισι πιθήσας δέξατο, Πιερίηι Βιστωνίδι κοιρανέοντα* (v. praecedentia nrr. 23 et 51), quem posteriores secuti sunt, quorum locos collegit Gruppe ap. Rosch. III 1155; Kern *Orph.* 27 et Robert *Heldens.* l. l. De Orpheo in Argonauticorum carmine Orphico v. etiam C. Hoffmann De Pseudo-Orphei catalogo Argonautarum diss. Erlang. 1888, 3 et Kern l. l. 33. De Orphei amore in Calain ap. Phanoclem nr. 77. V. quoque nrr. 99. 105.

Isthmionica.

81. Anonym. or. Corinth. = Dion. Prus. XXXVII 15 (II 20, 11 de Arnim) de ludis Argonautarum in Isthmo celebratis: *Ὀ. κιθάραι, Ἡρακλῆς πύμμαχον κτλ.*; Hygin. f. 273 v. p. II s. *Ἐπιγράμματα.*

Magus et medicus (Lob. I 235).

82. Eurip. Alcest. 962 (anni 438) ἐγὼ καὶ διὰ μούσας καὶ μετάρσιος ᾖξα καὶ πλείστων ἁψάμενος λόγων 965 κρεῖσσον οὐδὲν Ἀνάγκας ηὗρον, οὐδέ τι φάρμακον Θρῄσσαις ἐν σανίσιν, τὰς Ὀρφεία κατέγραψεν γῆρυς, οὐδ' ὅσα Φοῖβος Ἀ(970)σκληπιάδαις ἔδωκε (Musgrave] παρέδωκε codd.) φάρμακα πολυπόνοις ἀντιτεμὼν βροτοῖσιν. Diels II³ 165 n. 7, v. Wilamowitz *Hom. Unters.* 224 n. 22, qui confert Hel. 513 (a. 412) λόγος γάρ ἐστιν οὐκ ἐμός, σοφῶν δ' ἔπος, δεινῆς Ἀνάγκης οὐδὲν ἰσχύειν πλέον. Ad vs. 967 v. etiam Heraclid. Ponticum ap. schol. Eurip. Alcest. 968 (II 239 Schw.) ὁ δὲ φυσικὸς Ἡρακλείδης (O. Voss De Heraclid. Pontic. vita et scriptis diss. Rostoch. 1896, 91 fr. 100) εἶναι ὄντως φησὶ σανίδας τινὰς Ὀρφέως, γράφων οὕτως 'τὸ δὲ τοῦ Διονύσου κατεσκεύασται [ἐπὶ del. Wilam.] τῆς Θρᾴκης ἐπὶ τοῦ καλουμένου Αἵμου, ὅπου δή τινας ἐν σανίσιν ἀναγραφὰς εἶναί φασιν ⟨Ὀρφέως add. Wilam.⟩; v. p. II s. Χρησμοί. Susemihl Ind. XVI; Kern *Orph.* 33.

83. Eurip. Cycl. 646 (chorus Satyrorum) ἀλλ' οἶδ' ἐπῳδὴν Ὀρφέως ἀγαθὴν πάνυ, ὡς αὐτόματον τὸν δαλὸν εἰς τὸ κρανίον στείχονθ' ὑφάπτειν τὸν μονῶπα παῖδα γῆς Diels ll. n. 9.

84. Strab. VII 330 fr. 18 (nr. 40) ἄνδρα γόητα ἀπὸ μουσικῆς ἅμα καὶ μαντικῆς καὶ τῶν περὶ τὰς τελετὰς ὀργιασμῶν ἀγυρτεύοντα. Plin. Nat. hist. XXX 7 *Orphea putarem e propinquo primum pertulisse ad vicina usque superstitionem a medicina* (Gronov.] *ac* vel *ae medicinae* codd.) *provectum, si non expers sedes eius tota Thrace magices fuisset.* Pausan. VI 20, 18 nr. 54.

85. Apollon. Tyan. epist. XVI p. 113 Herch. μάγους οἴει δεῖν ὀνομάζειν τοὺς ἀπὸ Πυθαγόρου φιλοσόφους, ὧδέ που καὶ τοὺς ἀπὸ Ὀρφέως, Apuleius Apologia 27 p. 31, 21 Helm *qui providentiam mundi curiosius vestigant et impensius deos celebrant, eos vero vulgo magos nominent, quasi facere etiam sciant quae sciant fieri, ut olim fuere Epimenides et O. et Pythagoras et Ostanes, ac dein similiter suspectata Empedocli catharmoe, Socrati daemonion, Platonis* τὸ ἀγαθόν (Diels II³ 129 n. 12). Augustin. De civ. dei XVIII 14 (nr. 20).

86. Homerus in Aegypto didicit cum alias artes tum τὴν παρὰ τῷ Ὀρφεῖ μεγαλεγκωμίαστον μαγικήν Tzetz. Exeges. in Iliad. 17, 19 Herm.; Lob. I 751 v. nr. 95 ss.

Vates.

87. Clem. Alex. Strom. I 21, 134, 4 (II 83, 22 Staeh.) *ἤδη δὲ καὶ Ὀρφέα Φιλόχορος* (FHG I 415 fr. 190; Tresp *Fragm. der griech. Kultschriftsteller* [RVV XV 1] 190) *μάντιν ἱστορεῖ γενέσθαι ἐν τῶι πρώτωι Περὶ μαντικῆς*. Schol. Apollon. II 684 *τὸν Ὀρφέα φασὶ καὶ μάντιν εἶναι,* v. P. II s. *Χρησμοί* nec non de Orphei capite vatidico nr. 134.

88. Ovid. Metam. XI 8 *vatis Apollinei* Kern *Orph.* 7 n. 1, Stat. Silv. V 1, 23 *licet ipse levandos ad gemitus silvis comitatus et amnibus O. adforet atque omnis pariter matertera vatem, omnis Apollineus tegeret Bacchique sacerdos* v. Raschke De Alberico myth. 86. *Ὀ. Ἀπόλλωνος ἑταῖρος* nr. 141.

89. Plin. Nat. hist. VII 203 *auguria ex avibus Car, a quo Caria appellata; adiecit ex ceteris animalibus* O.

Mysteria.

90. Aristophan. Ran. 1032 *Ὀ. μὲν γὰρ τελετάς θ' ἡμῖν κατέδειξε φόνων τ' ἀπέχεσθαι, Μουσαῖος δ' ἐξακέσεις τε νόσων καὶ χρησμούς.* Diels II³ 166 n. 11. Schol. (Diels II³ 180 n. 6) *ὅτι πολλὴ δόξα κατεῖχε περὶ Ὀρφέως, ὡς τελετὰς συντετάχοι. τὸν Μουσαῖον παῖδα Σελήνης καὶ Εὐμόλπου Φιλόχορός* (FHG I 416 fr. 200) *φησιν. οὗτος δὲ παραλύσεις* (? ni fallor ortum ex Plat. Rep. II 364 e *ἄρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ . . . ἃς δὴ τελετὰς καλοῦσιν* P. II fr. 3) *καὶ τελετὰς καὶ καθαρμοὺς συνέθηκεν. ὁ δὲ Σοφοκλῆς* (Nauck² fr. 1012) *χρησμολόγον αὐτόν φησι.*

91. [Eurip.] Rhes. 943 (Musa) *μυστηρίων τε τῶν ἀπορρήτων φανὰς ἔδειξεν Ὀ., αὐτανέψιος νεκροῦ* (sc. Rhesi) *τοῦδ' ὃν κατακτείνεις σύ* (Both.] *τοῦδ' οὖν κατακτείνασα* vel *τοῦδ' οὕνεκα κτείνασα* codd., *τοῦδ' οὗ γελᾶις κτείνασα* Reisk.)· *Μουσαῖόν τε, σὸν σεμνὸν πολίτην κἀπὶ πλεῖστον ἄνδρ' ἕνα ἐλθόντα Φοῖβος σύγγονοί τ' ἠσκήσαμεν.* Diels II³ 166 n. 10.

92. Platon Protagor. 316 d *ἐγὼ δὲ τὴν σοφιστικὴν τέχνην φημὶ μὲν εἶναι παλαιάν, τοὺς δὲ μεταχειριζομένους αὐτὴν τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν, φοβουμένους τὸ ἐπαχθὲς αὐτῆς, πρόσχημα ποιεῖσθαι* (*πρόσχημα ποιεῖσθαι καὶ* secl. Herwerden) *καὶ προκαλύπτεσθαι* (*καὶ προκαλύπτεσθαι* secl. Cobet.), *τοὺς μὲν ποίησιν, οἷον Ὅμηρόν τε καὶ Ἡσίοδον καὶ Σιμωνίδην, τοὺς δὲ αὖ τελετάς τε καὶ χρησμωιδίας, τοὺς ἀμφί τε Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον.*

93. Pausan. IX 30, 4 *πολλὰ μὲν δὴ καὶ ἄλλα πιστεύουσιν οὐκ ὄντα Ἕλληνες καὶ δὴ καὶ Ὀρφέα Καλλιόπης τε εἶναι Μούσης καὶ οὐ τῆς Πιέρου καί οἱ τὰ θηρία ἰέναι πρὸς τὸ μέλος ψυχαγωγούμενα, ἐλθεῖν δὲ καὶ ἐς τὸν Ἅιδην ζῶντα αὐτὸν παρὰ τῶν κάτω θεῶν τὴν γυναῖκα αἰτοῦντα. ὁ δὲ Ὀ. ἐμοὶ δοκεῖν ὑπερεβάλετο ἐπῶν κόσμωι τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ μέγα ἦλθεν ἰσχύος οἷα πιστευόμενος εὑρηκέναι τελετὰς θεῶν καὶ ἔργων ἀνοσίων καθαρμοὺς νόσων τε ἰάματα καὶ τροπὰς μηνιμάτων θείων.*

Bacchi mysteriorum auctor.

94. Damagetus Anth. Pal. VII 9 nr. 126. Apollodor. Bibl. I 15 *εὗρε δὲ Ὀ. καὶ τὰ Διονύσου μυστήρια* nr. 63. Procl. ad Platon. Remp. I 174 Kr. nr. 119. Hygin. Astron. II 6 n. 137. Cicero De nat. deor. III 58 p. 375, 3 Plasb.[1] *Dionysos multos habemus — quartum Iove et Luna, cui sacra Orphica putantur confici.* Lyd. De mens. IV 51 p. 107, 10 W. *τέταρτος ὁ Διὸς καὶ Σεμέλης, ὧι* (corr. Creuzer, *ὧν* X) *τὰ Ὀρφέως μυστήρια ἐτελεῖτο, καὶ ὑφ' οὗ οἶνος ἐκεράσθη.* W. Michaelis De origine ind. deorum cognomin. diss. Berol. 1898, 60.

95. Diodor. I 23, 2. 3 ex Hecataeo Milesio (∼ Euseb. Praep. evang. II 1, 23; I 58 Dind.) *Ὀρφέα γὰρ εἰς Αἴγυπτον* (sc. *φασι*) *παραβαλόντα καὶ μετασχόντα τῆς τελετῆς καὶ τῶν Διονυσιακῶν μυστηρίων μεταλαβεῖν* (*μεταλαβόντα* AE), *τοῖς δὲ Καδμείοις φίλον ὄντα καὶ τιμώμενον ὑπ' αὐτῶν μεταθεῖναι τοῦ θεοῦ τὴν γένεσιν ἐκείνοις χαριζόμενον· τοὺς δ' ὄχλους τὰ μὲν διὰ τὴν ἄγνοιαν, τὰ δὲ διὰ τὸ βούλεσθαι τὸν θεὸν Ἕλληνα νομίζεσθαι, προσδέξασθαι προσηνῶς τὰς τελετὰς καὶ τὰ μυστήρια. ἀφορμὰς δ' ἔχειν τὸν Ὀρφέα πρὸς τὴν μετάθεσιν τῆς τοῦ θεοῦ γενέσεως τε καὶ τελετῆς τοιαύτας.* — 6. 7 *ἐν δὲ τοῖς ὕστερον χρόνοις Ὀρφέα, μεγάλην ἔχοντα δόξαν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ μελωιδίαι καὶ τελεταῖς καὶ θεολογίαις, ἐπιξενωθῆναι τοῖς Καδμείοις καὶ διαφερόντως ἐν ταῖς Θήβαις τιμηθῆναι. μετεσχηκότα δὲ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις θεολογουμένων μετενεγκεῖν τὴν Ὀσίριδος τοῦ παλαιοῦ γένεσιν ἐπὶ τοὺς νεωτέρους χρόνους, χαριζόμενον δὲ τοῖς Καδμείοις ἐνστήσασθαι καινὴν τελετήν, καθ' ἣν παραδοῦναι τοῖς μυουμένοις ἐκ Σεμέλης καὶ Διὸς γεγεννῆσθαι τὸν Διόνυσον. τοὺς δ' ἀνθρώπους τὰ μὲν διὰ τὴν ἄγνοιαν ἐξαπατωμένους, τὰ δὲ διὰ τὴν Ὀρφέως ἀξιοπιστίαν καὶ δόξαν ἐν τοῖς τοιούτοις προσέχοντας* (CG] *καιροῖς ἔχοντος* cet. codd.), *τὸ δὲ μέγιστον ἡδέως προσδεχομένους τὸν θεὸν Ἕλληνα νομιζόμενον, καθάπερ*

προείρηται, χρήσασθαι ταῖς τελεταῖς. ἔπειτα παραλαβόντων τῶν μυθογράφων καὶ ποιητῶν τὸ γένος, ἐμπεπλῆσθαι τὰ θέατρα, καὶ τοῖς ἐπιγινομένοις ἰσχυρὰν πίστιν καὶ ἀμετάθετον γενέσθαι. De itinere Aegyptio v. praecipue nr. 98.

96. Diodor. I 96, 4—6 ex Hecataeo Milesio (∼ Euseb. Praep. evang. X 8, 4. 5; I 555 Dind.) Ὀρφέα μὲν γὰρ τῶν μυστικῶν τελετῶν τὰ πλεῖστα καὶ τὰ περὶ τὴν ἑαυτοῦ πλάνην ὀργιαζόμενα, καὶ τὴν τῶν ἐν Ἅιδου μυθοποιίαν παρ' Αἰγυπτίων ἀπενέγκασθαι. τὴν μὲν γὰρ Ὀσίριδος τελετὴν τῆι (καὶ τὴν D) Διονύσου τὴν αὐτὴν εἶναι, τὴν δὲ τῆς Ἴσιδος τῆι τῆς Δήμητρος ὁμοιοτάτην ὑπάρχειν, τῶν ὀνομάτων μόνων ἐνηλλαγμένων· τὰς δὲ τῶν ἀσεβῶν ἐν Ἅιδου τιμωρίας καὶ τοὺς τῶν εὐσεβῶν λειμῶνας καὶ τὰς παρὰ τοῖς πολλοῖς εἰδωλοποιίας ἀναπεπλασμένας παρεισαγαγεῖν μιμησάμενον τὰ γινόμενα τὰ περὶ τὰς ταφὰς τὰς κατ' Αἴγυπτον. τὸν μὲν γὰρ ψυχοπομπὸν Ἑρμῆν, κατὰ τὸ παλαιὸν νόμιμον παρ' Αἰγυπτίοις ἀναγαγόντα τὸ τοῦ Ἄπιδος σῶμα μέχρι τινὸς παραδιδόναι τῶι περικειμένωι τὴν τοῦ Κερβέρου προτομήν. τοῦ δὲ Ὀρφέως τοῦτο καταδείξαντος παρὰ τοῖς Ἕλλησι τὸν Ὅμηρον (Od. ω 1) ἀκολούθως τούτωι θεῖναι κατὰ τὴν ποίησιν· Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο ἀνδρῶν ἡρώων (μνηστήρων Hom.)· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσίν.

97. Diodor. IV 25, 1—4 πρὸς δὲ τοῦτον τὸν ἆθλον ὑπολαβὼν (sc. Hercules) συνοίσειν αὐτῶι, παρῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ μετέσχε τῶν ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίων, Μουσαίου τοῦ Ὀρφέως υἱοῦ τότε προεστηκότος τῆς τελετῆς (v. nr. 166 ss.). ἐπεὶ δ' Ὀρφέως ἐμνήσθημεν, οὐκ ἀνοίκειόν ἐστι παρεκβάντας βραχέα περὶ αὐτοῦ διελθεῖν. οὗτος γὰρ ἦν υἱὸς μὲν Οἰάγρου, Θρᾶιξ δὲ τὸ γένος, παιδείαι δὲ καὶ μελωιδίαι καὶ ποιήσει πολὺ προέχων τῶν μνημονευομένων· καὶ γὰρ ποίημα συνετάξατο θαυμαζόμενον καὶ τῆι (add. Dind.) κατὰ τὴν ὠιδὴν εὐμελείαι διαφέρον. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ προέβη τῆι δόξηι ὥστε δοκεῖν τῆι μελωιδίαι θέλγειν τά τε θηρία καὶ τὰ δένδρα. περὶ δὲ παιδείαν ἀσχοληθεὶς καὶ τὰ περὶ τῆς θεολογίας μυθολογούμενα μαθών, ἀπεδήμησε μὲν εἰς Αἴγυπτον, κἀκεῖ πολλὰ προσεπιμαθὼν μέγιστος ἐγένετο τῶν Ἑλλήνων ἔν τε ταῖς θεολογίαις καὶ ταῖς τελεταῖς (τελεταῖς καὶ ταῖς θεολογίαις vulgo) καὶ ποιήμασι καὶ μελωιδίαις. συνεστρατεύσατο δὲ καὶ τοῖς Ἀργοναύταις, καὶ διὰ τὸν ἔρωτα τὸν πρὸς τὴν γυναῖκα καταβῆναι μὲν εἰς Ἅιδου παραδόξως ἐτόλμησε, τὴν δὲ Φερσεφόνην διὰ τῆς εὐμελείας (ἐμμελείας CF) ψυχαγωγήσας ἔπεισε συνεργῆσαι ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ συγχωρῆσαι τὴν γυναῖκα

αὐτοῦ τετελευτηκυῖαν ἀναγαγεῖν ἐξ Ἅιδου παραπλησίως τῶι Διονύσωι· καὶ γὰρ ἐκεῖνον μυθολογοῦσιν ἀναγαγεῖν τὴν μητέρα Σεμέλην ἐξ Ἅιδου καὶ μεταδόντα τῆς ἀθανασίας Θυώνην μετονομάσαι. ἡμεῖς δ' ἐπεὶ περὶ Ὀρφέως διεληλύθαμεν, μεταβησόμεθα πάλιν ἐπὶ τὸν Ἡρακλέα.

98. Euseb. Praep. evang. I 6 (I 20 Dind.) *παρ' ὧν φασι πρῶτον Ὀρφέα τὸν Οἰάγρου μεταστησάμενον τὰ παρ' Αἰγυπτίοις Ἕλλησι μεταδοῦναι μυστήρια, ὥσπερ οὖν καὶ Κάδμον τὰ Φοινικικὰ τοῖς αὐτοῖς ἀγαγεῖν μετὰ καὶ τῆς τῶν γραμμάτων μαθήσεως.* Ad Orphei iter Aegyptium v. quae R. Philippson *Herm.* LV 1920, 273 de Philodem. *π. εὐσ.* 52b Gomp. scite exposuit et P. II s. *Ἱερὸς Λόγος Αἰγύπτιος.* Cf. etiam Ps.-Iustin. Coh. ad Gentil. 14 B p. 58 Otto *οὐ γὰρ λανθάνειν ἐνίους ὑμῶν οἶμαι, ἐντυχόντας πάντως που τῆι τε Διοδώρου ἱστορίαι* (v. nrr. 95—97) *καὶ ταῖς τῶν λοιπῶν τῶν περὶ τούτων ἱστορησάντων, ὅτι καὶ Ὀ. καὶ Ὅμηρος καὶ Σόλων, ὁ τοὺς νόμους Ἀθηναίοις γεγραφώς, καὶ Πυθαγόρας καὶ Πλάτων καὶ ἄλλοι τινές, ἐν τῆι Αἰγύπτωι γενόμενοι καὶ ἐκ τῆς Μωϋσέως ἱστορίας ὠφεληθέντες, ὕστερον ἐναντία τῶν πρότερον μὴ καλῶς περὶ θεῶν δοξάντων αὐτοῖς ἀπεφήναντο,* v. etiam nrr. 86. 95—97. 99a. 100. 103.

99. Lactant. Divin. institut. I 22, 15—17 (I 90, 16 Br.) *sacra Liberi patris primus O. induxit in Graecia* (*graeciam* SHP; *Graecia* Brandt nisus Epit. 17, 1, I 687, 23 Br.) *primusque celebravit in monte Boeotiae Thebis ubi Liber natus est proximo; qui cum frequenter citharae cantu personaret, Cithaeron appellatus est. ea sacra etiamnunc Orphica nominantur, in quibus ipse postea dilaceratus et* (91) *carptus est; et fuit per eadem fere tempora quibus Faunus. sed quis aetate praecesserit dubitari potest, siquidem per eosdem annos Latinus Priamusque regnarunt, item patres eorum Faunus* (*picus* SH) *et Laomedon, quo regnante O. cum Argonautis ad Iliensium litus accessit.*

99a. Euseb. Praep. evang. X 4, 4 (I 540 Dind.) *οἷς* (sc. *τοῖς παλαιοῖς Ἕλλησιν*) *τὰ μὲν ἐκ Φοινίκης Κάδμος ὁ Ἀγήνορος, τὰ δ' ἐξ Αἰγύπτου περὶ θεῶν, ἢ καί ποθεν ἄλλοθεν, μυστήρια καὶ τελετάς, ξοάνων τε ἱδρύσεις καὶ ὕμνους, ὠιδάς τε καὶ ἐπωιδάς, ἤτοι ὁ Θράικιος Ὀ., ἢ καί τις ἕτερος Ἕλλην ἢ βάρβαρος, τῆς πλάνης ἀρχηγοὶ γενόμενοι, συνεστήσαντο· τούτων γὰρ οὐδένας καὶ αὐτοὶ ἂν ὁμολογήσαιεν Ἕλληνες παλαιοτέρους εἰδέναι.* 5 *πρῶτον γοῦν ἁπάντων Ὀρφέα, εἶτα δὲ Λίνον, κἄπειτα Μουσαῖον, ἀμφὶ τὰ Τρωϊκὰ γενομένους ἢ μικρῶι πρόσθεν ἠκμα-*

κέναι φασίν. ἀλλὰ κατά γε τούτους πλέον οὐδὲν τῆς Φοινίκων καὶ Αἰγυπτίων πολυπλανοῦς θεολογίας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπολιτεύετο. V. nr. 98.

100. Theodoret. Graecar. affection. curat. I 114 p. 31, 24 Raed. *ταῦτα* (phalli cultum) *ἐκ τῆς Αἰγύπτου* | [32 Raed.] *τὰ ὄργια μαθὼν ὁ Ὀδρύσης Ὀ. εἰς τὴν Ἑλλάδα μετήνεγκε καὶ τὴν τῶν Διονυσίων ἑορτὴν διεσκεύασεν* v. etiam II 95 p. 62, 1 Raed.

101. Lyd. De mens. IV 53 p. 109, 18 W. *Ἕλληνες δὲ τὸν Ὀρφέως Διόνυσον, ὅτι, ὡς αὐτοί φασι, πρὸς τῶι ἀδύτωι τοῦ ἐν Ἱερουσολύμοις ναοῦ ἐξ ἑκατέρων σταθμῶν τὸ πρὶν ἄμπελοι ἀπὸ χρυσοῦ πεποιημένοι ἀνέστελλον τὰ παραπετάσματα ἐκ πορφύρας καὶ κόκκου πεποικιλμένα, ἐξ ὧν καὶ ὑπέλαβον Διονύσου εἶναι τὸ ἱερόν.*

Mysteriorum Eleusiniorum conditor.

102. Procl. Resp. II 312, 16 Kr. *δηλοῖ δὲ τὰ ἐν Ἀπολογίαι* (41 A) *ῥηθέντα παρὰ τοῦ Σωκράτους, ὡς ἄρα πολλοῦ ἂν τιμήσαι, τὸ ἐν Ἅιδου συγγενέσθαι τοῖς Ὀρφεῦσιν, τοῖς Μουσαίοις, τοῖς Αἴασιν· ἤκουεν γάρ που καὶ τῶν ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίων ἐξυμνούντων τὸν τὰς ἁγιωτάτας ἐκφήναντα τελετάς* (v. Ps.-Demosth. XXV 11 nr. 103) cf. in Platon. Theolog. VI 11 p. 371, 11. Quae nostrae aetatis homines hariolati sunt, iam refutavit Lob. I 239; v. etiam Kern *Orph.* 30. De Eumolpo nr. 161.

103. Theodoret. Graecar. aff. cur. I 21 p. 10, 10 Raed. *ὅτι δὲ καὶ τῶν Διονυσίων καὶ τῶν Παναθηναίων, καὶ μέντοι καὶ τῶν Θεσμοφορίων καὶ τῶν Ἐλευσινίων τὰς τελετὰς Ὀ., ἀνὴρ Ὀδρύσης, εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκόμισε καὶ εἰς* ⟨*τὴν* add. BL⟩ *Αἴγυπτον ἀφικόμενος τὰ τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Ὀσίριδος εἰς τὰ τῆς Δηοῦς* (*τοῦ διὸς* M²) *καὶ* ⟨*τὰ* add. BL⟩ *τοῦ Διονύσου μετατέθεικεν ὄργια, διδάσκει μὲν Πλούταρχος* (fr. 84 p. 55, 23 Duebn.) *ὁ ἐκ Χαιρωνείας τῆς Βοιωτίας, διδάσκει δὲ καὶ ὁ Σικελιώτης Διόδωρος* (I 96, 4—6 nr. 96), *μέμνηται δὲ καὶ Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ* (XXV 11) *καί φησι τὸν Ὀρφέα τὰς ἁγιωτάτας αὐτοῖς τελετὰς καταδεῖξαι* ⟨*ἐπιδεῖξαι* S⟩ v. nr. 102.

104. Apollinar. Sidon. c. VI 1 p. 275 Mohr *Pallados armisonae festum dum cantibus ortum personat Hismario Thracia vate chelys* cf. v. 29 *hinc sese ad totam genetricem transtulit O. et docuit chordas dicere Calliopam.*

Mystes Samothracius.

105. Diodor. IV 43 de Argonautis *ἐπιγενομένου δὲ μεγάλου χειμῶνος καὶ τῶν ἀριστέων ἀπογινωσκόντων τὴν σωτηρίαν, φασὶν Ὀρφέα, τῆς τελετῆς μόνον τῶν συμπλεόντων μετεσχηκότα, ποιήσασθαι τοῖς Σαμοθρᾶιξι τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας εὐχάς* cf. 48, 6. Orph. Argonaut. 466 (de codd. v. nr. 224) *ζαθέην* (corr. in *ζαθέαν* Vo) *Σαμοθράικην* (*Σαμοθράκην* codd.] *Σαμοθρήικην* vulgo), *ἔνθα καὶ ὄργια* (*ὄρκια* codd.) *φρικτὰ θεῶν, ἄρρητα* (*ἄρρητα δὲ* codd. praeter Vo qui *ἄρρηκτα δὲ* praebet; *δὲ* del. Stephan.) *βροτοῖσιν, ἀσμενοι εἰσεπέρησαν ἐμαῖς* (*ἐμῆς* codd.) *ὑποθημοσύνῃσιν ἥρωες· μετὰ* (*μέγα* in marg. Vo) *γάρ σφιν ὀφέλσιμον ἀνθρώποισι τῇσδε θυηπολίῃς ἀβολεῖν* (Herm.] *ἄμοτον* codd.) *πλωτῆρσιν ἑκάστοις* (*ἕκαστος* codd.). Aliter Valerius Flaccus II 437 *obvius at Minyas terris adytisque sacerdos excipit hospitibus reserans secreta Thyotes.*

In Cabirorum cultu Samothracio religionis Orphicae extant vestigia nulla (contra O. Rubensohn *Mysterienheiligtümer in Eleusis und Samothrake* 139; v. Kern *Orph.* 29); irrepsit autem in cultum Thebanum (Kern *Herm.* XXV 1890, 7; *RE*[2] X 1440).

De mysteriis Phrygiae v. nr. 160.

Metri heroici auctor.

106. Mallius Theodor. De metris IV 1 p. 589, 20 (Keil GL VI) *metrum dactylicum hexametrum inventum primitus ab Orpheo Critias* (Diels II[3] 314, 7) *adserit* cf. Marium Plot. Ars gramm. III 2 p. 502, 15 K. *heroicum metrum et Delphicum et theologicum nuncupatur, heroicum ab Homero, qui hoc metro heroum facta composuit, Delphicum ab Apolline Delphico, qui primus hoc usus est metro, theologicum ab Orpheo et Musaeo, qui deorum sacerdotes cum essent, hymnos hoc metro cecinerunt,* Marium Victorinum Ars gramm. I 12 p. 50, 23 K. *in his enim* (sc. *dactylo et iambo*) *metrorum omnium fundamenta subsistunt. hoc quidam a Lino Apollinis antistita, alii ab Orpheo, nonnulli ab Homero inventum putant*; v. etiam Damagetum Anth. Palat. VII 9 in epigrammate sepulcrali de Orpheo nr. 126 v. 6. Tzetz. Exeges. Il. 47, 19 Herm. *ἡρωϊκὸν δὲ μετωνομάσθη, ἐπειδὴ τὰ ἡρώων πάθη καὶ ἀριστεύματα Ὀ. τε καὶ ὁ Ὅμηρος ἐν τῶι τοιούτωι μέτρωι συνεγραφήκεσαν.* Lob. I 234; Kern *Orph.* 28; Robert *Heldens.* I 408.

De alphabeti inventione v. nrr. 123 et 172.

Astrologus.

107. Ps.-Lucian. De astrologia 10 (v. F. Boll *N. Jahrb. Suppl.* XXI 1894, 151) *Ἕλληνες δὲ οὔτε παρ' Αἰθιόπων οὔτε παρ' Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι οὐδὲν ἤκουσαν, ἀλλὰ σφίσιν Ὀ. ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης πρῶτος τάδε ἀπηγήσατο, οὐ μάλα ἐμφανέως, οὐδὲ ἐς φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' ἐς γοητείην καὶ ἱρολογίην, οἵη διανοίη ἐκείνου· πηξάμενος γὰρ λύρην ὄργιά τε ἐποιέετο καὶ τὰ ἱρὰ ἤειδεν· ἡ δὲ λύρη ἑπτάμιτος ἐοῦσα τὴν τῶν κινεομένων ἀστέρων ἁρμονίην συνεβάλλετο. ταῦτα Ὀ. διζήμενος καὶ ταῦτα ἀνακινέων πάντα ἔθελγε καὶ πάντων ἐκράτεεν· οὐ γὰρ ἐκείνην τὴν λύρην ἔβλεπεν οὐδέ οἱ ἄλλης ἔμελε μουσουργίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρφέος ἡ μεγάλη λύρη. Ἕλληνές τε τάδε τιμέοντες μοίρην οὐρανῶι ἀπέκριναν καὶ ἀστέρες πολλοὶ καλέονται λύρη Ὀρφέος. ἢν δέ κοτε Ὀρφέα ἴδῃς ἢ λίθοισιν ἢ χροιῆι μεμιμημένον, ἐν μέσωι ἕζεται ἴκελος ἀείδοντι μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύρην· ἀμφὶ δέ μιν ζῶια μυρία ἕστηκεν, ἐν οἷς καὶ κάπρος* (*ἄπρος* Birt *Laienurteil über bildende Kunst bei den Alten. Marburger Rektoratsrede* 1902, 34 n. 3, *ἄνθρωπος* codd.) *καὶ ταῦρος καὶ λέων καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον. εὖτ' ἂν ἐκεῖνα ἴδῃς, μέμνησό μοι τουτέων, κοίη ἐκείνου ἀοιδή, κοίη δὲ καὶ ἡ λύρη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος ἢ ὁκοῖος λέων Ὀρφέος ἐπαΐουσιν. εἰ δὲ τὰ λέγω αἴτια γνοίης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῶι οὐρανῶι δέρκεο ἕκαστον τουτέων.*

Templorum conditor.

108. Pausan. III 14, 5 in Spartae descriptione *Δήμητρα δὲ Χθονίαν Λακεδαιμόνιοι μὲν σέβειν φασὶ παραδόντος σφίσιν Ὀρφέως, δόξηι δὲ ἐμῆι διὰ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἑρμιόνηι κατέστη καὶ τούτοις Χθονίαν νομίζειν Δήμητρα.* Wide *Lakon. Kulte* 174. 244. 295.

109. Pausan. III 13, 2 ibidem (nr. 108) *Λακεδαιμονίοις δὲ ἀπαντικρὺ τῆς Ὀλυμπίας Ἀφροδίτης ἐστὶ ναὸς Κόρης Σωτείρας· ποιῆσαι δὲ τὸν Θρᾶικα Ὀρφέα λέγουσιν, οἱ δὲ Ἄβαριν ἀφικόμενον ἐξ Ὑπερβορέων.* Wide l. l. 140. 175. 295.

110. Pausan. II 30, 2 *θεῶν δὲ Αἰγινῆται τιμῶσιν Ἑκάτην μάλιστα καὶ τελετὴν ἄγουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος Ἑκάτης, Ὀρφέα σφίσι τὸν Θρᾶικα καταστήσασθαι τὴν τελετὴν λέγοντες.* Dieterich De hymn. Orph. 44 = *Kl. Schr.* 103.

AGRICULTURAE ET MORUM AUCTOR.

111. Horatius Epist. ad Pison. 391 *silvestris homines sacer interpresque deorum caedibus et victu foedo deterruit O., dictus ob hoc lenire tigris rabidosque leones*, v. nr. 144 *βαρβάρους ἔτρεψε.*

112. Themistius or. XXX 349 b p. 422, 10 Dind. *οὐ μὴν οὐδὲ Ὀρφέως τελετάς τε καὶ ὄργια γεωργίας ἐκτὸς συμβέβηκεν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὁ μῦθος τοῦτο αἰνίττεται, πάντα κηλεῖν τε καὶ θέλγειν τὸν Ὀρφέα λέγων, ὑπὸ τῶν καρπῶν τῶν ἡμέρων ὧν γεωργία παρέχει πᾶσαν ἡμερῶσαι φύσιν καὶ θηρίων δίαιταν, καὶ τὸ ἐν ταῖς ψυχαῖς θηριῶδες ἐκκόψαι καὶ ἡμερῶσαι* (Dind.] *ἡμερώσειν* A). *καὶ τὰ θηρία γὰρ τῶι μέλει κηλεῖν ἐπιστεύθη θυσίας τε πάσας καὶ τελετὰς διὰ τῶν ἐκ γεωργίας καλῶν εἰς θεοὺς ἀνάγων. πάντας γοῦν ἀνθρώπους ἐπῆλθε τῆι δόξηι καὶ πάντες ἐδέξαντο γεωργίαν.* Kern *Orph.* 32.

MORS (v. etiam Isocr. XI 39 P. II fr. 17).

113. Ps.-Eratosth. 24 p. 140 Rob.; 29 Ol. *τὸν μὲν Διόνυσον οὐκ ἐτίμα* (*ὑφ' οὗ ἦν δεδοξασμένος* add. cod. R), *τὸν δὲ Ἥλιον μέγιστον τῶν θεῶν ἐνόμισεν* (*ἐνόμιζεν εἶναι* D), *ὃν καὶ Ἀπόλλωνα προσηγόρευσεν· ἐπεγειρόμενός τε τὴν νύκτα κατὰ τὴν ἑωθινὴν ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Πάγγαιον* ⟨*ἀνιὼν* add. Wilam., *ἰὼν* Heyn.⟩ *προσέμενε τὰς ἀνατολάς, ἵνα ἴδηι τὸν Ἥλιον* (*τ. Ἥ.* om. R), *πρῶτον· ὅθεν ὁ Διόνυσος ὀργισθεὶς αὐτῶι ἔπεμψε τὰς Βασσαρίδας, ὥς φησιν Αἰσχύλος ὁ τῶν τραγωιδιῶν ποιητής* (nr. 45)· *αἳ διέσπασαν αὐτὸν* (*αἵτινες αὐτὸν διέσπασαν* D) *καὶ τὰ μέλη ἔρριψαν* (*διέρριψαν* D) *χωρὶς ἕκαστον· αἱ δὲ Μοῦσαι συναγαγοῦσαι ἔθαψαν ἐπὶ τοῖς καλουμένοις Λειβήθροις. τὴν δὲ λύραν οὐκ ἔχουσαι ὅτωι δώσειν τὸν Δία ἠξίωσαν καταστερίσαι, ὅπως ἐκείνου τε καὶ αὐτῶν μνημόσυνον τεθῆι ἐν τοῖς ἄστροις* (*τὴν δὲ λύραν — ἄστροις* om. R)· *τοῦ δ' ἐπινεύσαντος οὕτως ἐτέθη· ἐπισημασίαν δ' ἔχει ἐπὶ τῶι ἐκείνου συμπτώματι δυομένη καθ' ὥραν* (*συμπτώματι — καθ' ὥραν* om. R). Schol. Germ. BP 84, G 151; Anonymi II Arati epitom. cum schol. ed. Maaß 231 s.; Hygin. Astron. II 7 nr. 117. Aeschylum sequi videntur Vergil. Georg. IV 521 *inter sacra deum nocturnique orgia Bacchi* et Ovid. Metam. XI 1 ss.; Robert *Heldens.* I 402. 404 n. 3. De vasculis Orphei mortem exhibentibus v. eundem l. l. Phanoclis versio nr. 77.

114. Schol. Pind. 313 a (II 139, 25 Drachm.) *ὁ μέντοι Χαῖρις οὐκ ἀπιθάνως τούτους* | [140 Drachm.] *φησὶν ὠνομάσθαι τοὺς ἐκ θεῶν γεγονότας, οἷον Διοσκούρους καὶ Ἡρακλέα· οὕτω δὴ καὶ Ὀρφέα, διὰ τὸ Ἀπόλλωνος εἶναι υἱὸν γόνωι. παρατίθεται δὲ καὶ χρησμόν τινα, ὅν φησι Μέναιχμον ἀναγράφειν ἐν τῶι Πυθικῶι* (Scr. rer. Alex. 146 fr. 11). *ἔχει δὲ οὕτως· Πιέρες αἰνοπαθεῖς, στυγνὴν ἀποτείσετε λώβην Ὀρφέ' ἀποκτείναντες Ἀπόλλωνος φίλον υἱόν.* De Apollinis filio nr. 22.

115. Conon f. 45 (25, 14 Hoef.) *τελευτᾶι δὲ διασπασαμένων αὐτὸν τῶν Θραικίων καὶ Μακεδόνων γυναικῶν, ὅτι οὐ μετεδίδου αὐταῖς τῶν ὀργίων, τάχα μὲν καὶ κατ' ἄλλας προφάσεις· φασὶ δ' οὖν αὐτὸν δυστυχήσαντα περὶ γυναῖκα πᾶν ἐχθῆραι τὸ γένος* (v. nr. 76). *ἐφοίτα μὲν οὖν τακταῖς ἡμέραις ὡπλισμένων πλῆθος Θραικῶν καὶ Μακεδόνων ἐν Λιβήθροις, εἰς οἴκημα ἓν συνερχόμενον μέγα τε καὶ πρὸς τελετὰς εὖ πεποιημένον· ὁπότε δ' ὀργιάζειν εἰσίασι, πρὸ τῶν πυλῶν ἀπετίθεσαν τὰ ὅπλα. ὃ αἱ γυναῖκες ἐπιτηρήσασαι καὶ τὰ ὅπλα ἁρπασάμεναι ὑπ' ὀργῆς τῆς διὰ τὴν ἀτιμίαν τούς τε προσπίπτοντας κατειργάσαντο, καὶ τὸν Ὀρφέα κατὰ μέλη ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν σποράδην. λοιμῶι δὲ τῆς χώρας, ὅτι μὴ ἀπῃτήθησαν δίκην αἱ γυναῖκες, κακουμένης δεόμενοι λωφῆσαι τὸ δεινὸν ἔλαβον χρησμόν, τὴν κεφαλὴν τὴν Ὀρφέως ἣν ἀνευρόντες θάψωσι, τυχεῖν ἀπαλλαγῆς. καὶ μόλις αὐτὴν περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μέλητος δι' ἁλιέως ἀνεῦρον ποταμοῦ, καὶ τότε ἄιδουσαν καὶ μηδὲν παθοῦσαν ὑπὸ τῆς θαλάσσης, μηδέ τι ἄλλο τῶν ὅσα κῆρες ἀνθρώπιναι νεκρῶν αἴσχη φέρουσιν, ἀλλ' ἐπακμάζουσαν αὐτὴν καὶ ζωικῶι καὶ τότε αἵματι* (om. A) *μετὰ πολὺν χρόνον ἐπανθοῦσαν. λαβόντες οὖν ὑπὸ σήματι μεγάλωι θάπτουσι, τέμενος αὐτῶι περιείρξαντες, ὃ τέως μὲν ἡρῶιον ἦν, ὕστερον δ' ἐξενίκησεν ἱερὸν εἶναι. θυσίαις τε γὰρ καὶ ὅσοις ἄλλοις θεοὶ τιμῶνται γεραίρεται. ἔστι δὲ γυναιξὶ παντελῶς ἄβατον.* An ex Hegesippo Mecybernaeo? Maaß *Orph.* 139; v. etiam Hoefer *Konon* 103. 109; Robert *Heldens.* I 405 n. 2.

116. Pausan. IX 30, 5 *τὰς δὲ γυναῖκάς φασι τῶν Θραικῶν ἐπιβουλεύειν μὲν αὐτῶι θάνατον, ὅτι σφῶν τοὺς ἄνδρας ἀκολουθεῖν ἔπεισεν αὐτῶι πλανωμένωι, φόβωι δὲ τῶν ἀνδρῶν οὐ τολμᾶν· ὡς δὲ ἐνεφορήσαντο οἴνου, ἐξεργάζονται τὸ τόλμημα, καὶ τοῖς ἀνδράσιν ἀπὸ τούτου κατέστη μεθυσκομένους ἐς τὰς μάχας χωρεῖν.* Robert *Heldens.* I 405 n. 1.

117. Hygin. Astron. II 7 (*O.*) *qui querens uxoris Eurydices mortem ad inferos descendisse existimatur et ibi deorum progeniem*

suo carmine laudasse praeter Liberum patrem; hunc enim oblivione ductus praetermisit, ut Oeneus in sacrificio Dianam. postea igitur O., ut complures dixerunt, in Olympo monte, qui Macedoniam dividit a Thracia, sed ut Eratosthenes (nr. 113) *ait, in Pangaeo sedens, cum cantu delectaretur, dicitur ei Liber obiecisse Bacchas, quae corpus eius discerperent interfecti. sed alii dicunt, quod initia Liberi sit speculatus, id ei accidisse; Musas autem collecta membra sepulturae mandasse, et lyram quo maxime potuerunt beneficio, illius memoriae causa figuratam stellis inter sidera constituisse Apollinis et Iovis voluntate quod O. Apollinem maxime laudarat, Iupiter autem filio beneficium concessit* (sequitur nr. 121). Robert *Heldens.* I 406, v. nr. 136.

118. Lucian. Adv. indoct. 109—111 *ὅτι τὸν Ὀρφέα διεσπάσαντο αἱ Θρᾶιτται, φασὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ σὺν τῆι λύραι εἰς τὸν Ἕβρον ἐμπεσοῦσαν ἐκβληθῆναι εἰς τὸν Μέλανα κόλπον, καὶ ἐπιπλεῖν γε τὴν κεφαλὴν τῆι λύραι, τὴν μὲν ἄιδουσαν θρῆνόν τινα ἐπὶ τῶι Ὀρφεῖ, ὡς λόγος, τὴν λύραν δὲ αὐτὴν ὑπηχεῖν τῶν ἀνέμων ἐμπιπτόντων ταῖς χορδαῖς, καὶ οὕτω μετ' ὠιδῆς προσενεχθῆναι τῆι Λέσβωι, κἀκείνους ἀνελομένους τὴν μὲν κεφαλὴν καταθάψαι, ἵναπερ νῦν τὸ Βακχεῖον αὐτοῖς ἐστι* (v. nrr. 134. 140), *τὴν λύραν δὲ ἀναθεῖναι ἐς τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ ἱερὸν καὶ ἐπὶ πολύ γε σώιζεσθαι αὐτήν. χρόνωι δὲ ὕστερον Νέανθον τὸν τοῦ Πιττακοῦ τοῦ τυράννου ταῦτα ὑπὲρ τῆς λύρας πυνθανόμενον, ὡς ἐκήλει μὲν καὶ θηρία καὶ φυτὰ καὶ λίθους, ἐμελώιδει δὲ καὶ μετὰ τὴν Ὀρφέως συμφορὰν μηδενὸς ἁπτομένου, πρὸς ἔρωτα τοῦ κτήματος ἐμπεσεῖν καὶ διαφθείραντα τὸν ἱερέα μεγάλοις χρήμασι πεῖσαι ὑποθέντα ἑτέραν ὁμοίαν λύραν δοῦναι αὐτῶι τὴν τοῦ Ὀρφέως· λαβόντα δὲ μεθ' ἡμέραν μὲν ἐν τῆι πόλει χρῆσθαι οὐκ ἀσφαλὲς οἴεσθαι εἶναι, νύκτωρ δὲ ὑπὸ κόλπον ἔχοντα μόνον προελθεῖν ἐς τὸ προάστειον καὶ προχειρισάμενον κρούειν καὶ συνταράττειν τὰς χορδὰς ἄτεχνον καὶ ἄμουσον νεανίσκον, ἐλπίζοντα μέλη τινὰ θεσπέσια ὑπηχήσειν τὴν λύραν, ὑφ' ὧν πάντας καταθέλξειν καὶ κηλήσειν καὶ μακάριον ἔσεσθαι κληρονομήσαντα τῆς Ὀρφέως μουσικῆς· ἄχρι δὴ ξυνελθόντας τοὺς κύνας πρὸς τὸν ἦχον — πολλοὶ δὲ ἦσαν αὐτόθι — διασπάσασθαι αὐτόν, ὡς τοῦτο γοῦν ὅμοιον τῶι Ὀρφεῖ παθεῖν καὶ μόνους ἐφ' ἑαυτὸν ξυγκαλέσαι τοὺς κύνας· ὅτεπερ καὶ σαφέστατα ὤφθη ὡς οὐχ ἡ λύρα ἡ θέλγουσα ἦν, ἀλλὰ ἡ τέχνη καὶ ἡ ὠιδή, ἃ μόνα ἐξαίρετα τῶι Ὀρφεῖ παρὰ τῆς μητρὸς ὑπῆρχεν. ἡ λύρα δὲ ἄλλως κτῆμα ἦν οὐδὲν ἄμεινον τῶν ἄλλων βαρβίτων.* Maaß *Orph.* 131;

Robert *Heldens.* I 406. De canibus Orphea iuvenem servantibus v. Tzetzam Chiliad. IV 279 (130 K.) Lithica secutum *Ὀ. ὁ τῆς Μενίππης παῖς, πατρὸς δὲ τοῦ Οἰάγρου, ἔτι τελῶν μειράκιον, ὄρνις θηράσαι χρῄζων ἦλθεν ὡς πρὸς ἀκρώρειαν, οὗπερ ἦν δράκων μέγας. ὡς οὖν Ὀ. ἀφώρα μὲν πρὸς θήραν τῶν ὀρνίθων, ὁ δράκων ὥρμα κατ' αὐτοῦ, σπείρας συχνὰς ἑλίσσων. Ἐθάδες τούτωι κύνες δὲ δραμόντες βοῆι τούτου καὶ συμβαλόντες τῶι θηρί, ἀπέκτειναν ἐκεῖνον, τὸν δὲ Ὀρφέα ῥύονται στοργῆι τῆι πρὸς ἐκεῖνον, ὥσπερ αὐτὸς ἐν Λιθικοῖς* (142 *τοὔνεκεν αἰπολίοισιν ἀπόπροθι βοσκομένοισιν ἑσπομένω δύο πατρὸς ἐμοῦ κύνε κεκλήγοντα γνόντες ἐπεδραμέτην· μάλα γάρ σφισι μείλιχος ἔσκον*) *Ὀ. που γράφει τοῦτο.*

119. Procl. Respubl. I 174, 21 Kr. *καὶ οὐχ Ὅμηρος μόνον καὶ Δημόδοκος ἐκεῖνος, ἀλλὰ καὶ Ὀ. μυθολογεῖται τοιαῦτα ἄττα τραγικῶς παθεῖν διὰ τὴν ἐν μουσικῆι τελέαν ζωήν· σπαραχθεὶς γὰρ καὶ μερισθεὶς παντοίως τὸν τῆιδε βίον ἀπολιπεῖν, ἐπειδὴ μεριστῶς οἶμαι καὶ διῃρημένως αὐτοῦ μετέσχον οἱ τότε τῆς μουσικῆς καὶ ὅλην ἅμα καὶ παντελῆ τὴν ἐπιστήμην οὐ δεδύνηνται δέξασθαι. τὸ δ' οὖν ἀκρότατον αὐτῆς μέρος καὶ πρώτιστον οἱ τὴν Λέσβον οἰκοῦντες παρεδέξαντο· καί που διὰ τοῦτο καὶ τὴν κεφαλὴν ὁ μῦθος τὴν ἐκείνου σπαραχθέντος εἰς Λέσβον ἐξενεχθῆναί φησιν. ἀλλ' Ὀ. μὲν ἅτε* | [175 Kr.] *τῶν Διονύσου τελετῶν ἡγεμὼν γενόμενος τὰ ὅμοια παθεῖν ὑπὸ τῶν μύθων εἴρηται τῶι σφετέρωι θεῶι (καὶ γὰρ ὁ σπαραγμὸς τῶν Διονυσιακῶν ἓν ἐστιν συνθημάτων), Ὅμηρος* . . . II 314, 24 *ἀποχρῆσθαι μὲν τοίνυν ἔοικεν τῶι κατὰ τὸν Ὀρφέα μύθωι δηλοῦντι τὴν ἐξῃρημένην αὐτοῦ μουσικὴν ἀπὸ τῆς θηλυπρεποῦς καὶ ὄντως κεχαλασμένης — ἔνθεος γὰρ ἦν, εἰ καὶ* | [315 Kr.] *μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν μεμερισμένως αὐτῆς μετέσχον* (*μετέσχεν* Usen.) — *ὃ διὰ τῶν σπαραγμῶν οἱ μῦθοι δηλοῦσιν — καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτῆς ἡ Λέσβος ὑπεδέξατο — τοῦτο* ⟨*ὃ* suppl. Schoell⟩ *δὴ κεφαλὴν Ὀρφέως προσειρήκασιν — ὅθεν καὶ ὄνομα ἔσχεν ἡ Λεσβία Μοῦσα καὶ τὸ μετὰ Λέσβιον ᾠδὸν εἰς παροιμίαν ἐξενίκησεν* v. nr. 135.

120. Pausan. IX 30, 6 *ἄλλοις δὲ εἰρημένον ἐστὶν ὡς προαποθανούσης οἱ τῆς γυναικὸς ἐπὶ τὸ Ἄορνον δι' αὐτὴν τὸ ἐν τῆι Θεσπρωτίδι ἀφίκετο· εἶναι γὰρ πάλαι νεκυομαντεῖον αὐτόθι. νομίζοντα δέ οἱ ἕπεσθαι τῆς Εὐρυδίκης τὴν ψυχὴν καὶ ἁμαρτόντα ὡς ἐπεστράφη, αὐτόχειρα αὐτὸν ὑπὸ λύπης αὐτοῦ γενέσθαι.* M. Ninck *Philolog. Suppl.* XIV 2 (1921), 80.

121. Hygin. Astron. II 7 *nonnulli etiam dixerunt Venerem cum Proserpina ad iudicium Iovis venisse cui earum Adonim concederet. quibus Calliopen ab Iove datam iudicem, quae Musa Orphei est mater: itaque iudicasse, uti dimidiam partem anni earum unaquaeque possideret. Venerem autem indignatam, quod non sibi proprium concessisset, obiecisse omnibus quae in Thracia essent mulieribus, ut Orphea amore inductae ita sibi quaeque appeterent, ut membra eius discerperent.* Robert *Heldens.* I 406 n. 1.

122. Ps.-Plutarchi De fluv. III 4 p. 44 Herch. *γεννᾶται δὲ καὶ ἐν τῶι Παγγαίωι ὄρει βοτάνη Κιθάρα καλουμένη διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. διασπαράξασαι* (*αἱ* ante *διασπ.* add. Wytt.) *τὸν Ὀρφέα τὰ μέλη τοῦ προειρημένου εἰς ποταμὸν ἔβαλον Ἕβρον· καὶ ἡ μὲν κεφαλὴ τοῦ θνητοῦ κατὰ πρόνοιαν θεῶν εἰς δράκοντα μετέβαλεν τὴν μορφὴν τοῦ σώματος* (*τ. σχήματος* Wytt.)*· ἡ δὲ λύρα κατηστερίσθη* (Natal. Comes, Wytt.] *καταστηρίχθη* P, *κατεστηρίχθη* ed. Lips. a. 1778 et cett. edd.) *κατὰ προαίρεσιν Ἀπόλλωνος· ἐκ δὲ τοῦ ῥεύσαντος αἵματος ἀνεφάνη βοτάνη Κιθάρα καλουμένη. τῶν δὲ Διονυσίων τελουμένων αὕτη κιθάρας ἀναδίδωσιν ἦχον· οἱ δ' ἐγχώριοι νεβρίδας περιβεβλημένοι καὶ θύρσους κρατοῦντες ὕμνον ἄιδουσιν* (Salmas.] *καὶ θ., ὕ. ἀιδ. κρ. καὶ τότε* P) *'μή τότε φρονήσηις, ὅταν ἔσηι μάτην φρονῶν'* (Haupt] *καὶ τότε φρονήσει ὅταν εσημματην φρονῶν* P)*· καθὼς ἱστορεῖ Κλειτώνυμος ἐν τῶι γ' τῶν Θραικικῶν* (Reinesius] *Τραγικῶν* P, *τῶι* et *τῶν* secl. Herch., FHG IV 367).

123. Alcidam. Ulix. 24 p. 190 Bl. *γράμματα μὲν δὴ πρῶτος Ὀρ|*[191 Bl.]*φεὺς ἐξήνεγκε, παρὰ Μουσῶν μαθών, ὡς καὶ τὰ ἐπὶ τῶι μνήματι αὐτοῦ δηλοῖ ἐπιγράμματα· 'Μουσάων πρόπολον τῆιδ' Ὀρφέα Θρῆικες ἔθηκαν, ὃν κτάνεν ὑψιμέδων Ζεὺς ψολόεντι βέλει, Οἰάγρου φίλον υἱόν, ὃς Ἡρακλῆ' ἐξεδίδαξεν, εὑρὼν ἀνθρώποις γράμματα καὶ σοφίην.'* Robert *Heldens.* I 409 n. 3.

1 *θρήϊκες* X, *θράκες* A. 2 *βέλει* Ald.] *βαλών* C, *κεραυνῷ* cett. codd. et *γρ.* C. 3 *ὑάγρου* A. *ἡρακλῆ* Z cum Burneiano 96, *ἡρακλῆα* A. *ἐξεδίδαξεν* Blassius cum plerisque libris] *ἐδίδαξεν* Preger Inscr. graec. metr. n. 26 cum AN Ald.

Ad vs. 2 v. Pausan. IX 30, 5 *εἰσὶ δὲ οἵ φασι κεραυνωθέντι ὑπὸ τοῦ θεοῦ συμβῆναι τὴν τελευτὴν Ὀρφεῖ· κεραυνωθῆναι δὲ αὐτὸν τῶν λόγων ἕνεκα ὧν ἐδίδασκεν ἐν τοῖς μυστηρίοις οὐ πρότερον ἀκηκοότας ἀνθρώπους* et nr. 125. Maaß *Orph.* 140 n. 24. Iasionis mortem confert Robert *Heldens.* I 406 n. 2. Ad vs. 3 cf. nr. 160 a.

124. Ps.-Aristot. Peplus 48 (Rose^{3} p. 403) *ἐπὶ Ὀρφέως κειμένου ἐν Κικονίαι· ‘Θρήϊκα χρυσολύραν Οἰάγρου παῖδα θανόντα Ὀρφέα ἐν χώρωι τῶιδε θέσαν Κίκονες.’* Ad vs. 2 v. nr. 125.

125. Diogen. Laert. prooem. I 4 (unde Anth. Pal. VII 617) *τοῦτον δὲ ὁ μὲν μῦθος ὑπὸ γυναικῶν ἀπολέσθαι φησί· τὸ δ’ ἐν Δίωι τῆς Μακεδονίας ἐπίγραμμα κεραυνωθῆναι αὐτὸν λέγον οὕτως· ‘Θρήϊκα (θρῆκα* Laertii B 2) *χρυσολύρην τῆιδ’ Ὀρφέα Μοῦσαι ἔθαψαν, ὃν κτάνεν ὑψιμέδων (ὑψιμέδης* Laertii F) *Ζεὺς ψολόεντι βέλει.’* Epigramma compositum e nr. 124, 1 et 123, 2 v. Preger n. 26.

126. Damageti Anth. Pal. VII 9 *Ὀρφέα Θρηικίηισι παρὰ προμολῆισιν Ὀλύμπου τύμβος ἔχει, Μούσης υἱέα Καλλιόπης, ὧι δρύες οὐκ ἀπίθησαν, ὅτωι συνάμ’ ἕσπετο πέτρη ἄψυχος θηρῶν θ’ ὑλονόμων ἀγέλα,* 5 *ὅς ποτε καὶ τελετὰς μυστηρίδας εὕρετο Βάκχου καὶ στίχον ἡρώωι ζευκτὸν ἔτευξε ποδί, ὃς καὶ ἀμειλίκτοιο βαρὺ Κλυμένοιο νόημα καὶ τὸν ἀκήλητον θυμὸν ἔθελξε λύραι.*

1—2 *ἔχει* Suid. s. *προμολῆισιν.* *ὀρφέα θρηικίηισι* A *γρ.*] *ὀρφέα πιερικοῖο* scr. C in m.^{s}, *Θρηικίοιο* Dilthey, *Θρήϊκα τῆιδε* Stadtmuell. coll. nr. 125,1. 3—4 *ἄψυχος* Suid. s. *ἀπειθεῖν* et s. *ἀπίθανον*; v. Eur. Iph. Aul. 1212 (nr. 50). 5. 6 a Suida neglectos spurios esse arbitratur Stadtmuell. 6 *ἡρώω[ι]* C] *ἡρώων* A^{ar}, *ἡρῴῳ* Pl^{M}. 7. 8 Suid. s. *ἀκήλητον* et *Κλύμενος.* *ἀκήλητον* post ras. Pl^{M} Suid.] *ἀμείλικτον* ante ras. Pl^{M}, *ἀκολάκευτον* interpretatur sch.^{B}. 8 (depravatus bis ap. Zonaram legitur, v. Stadtmuell.) *θυμὸν*] *κενθμὸν* Pierson, an *δαίμον’* vel *φρουρόν* ? Stadtmuell.

Lob. I 234; Rohde *Psyche* II^{6} 103 n. 1.

Ad vs. 5 cf. nr. 94, ad vs. 6 nr. 106.

127. Antipatri Sidonii *εἰς Ὀρφέα τὸν ποιητήν, τὸν Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης* Anthol. Pal. VII 8 *οὐκέτι θελγομένας, Ὀρφεῦ, δρύας, οὐκέτι πέτρας ἄξεις, οὐ θηρῶν αὐτονόμους ἀγέλας· οὐκέτι κοιμάσεις ἀνέμων βρόμον, οὐχὶ χάλαζαν, οὐ νιφετῶν συρμούς, οὐ παταγεῦσαν ἅλα.* 5 *ὤλεο γάρ· σὲ δὲ πολλὰ κατωδύραντο θύγατρες Μναμοσύνας, μάτηρ δ’ ἔξοχα Καλλιόπα. τί φθιμένοις στοναχεῦμεν ἐφ’ υἱάσιν, ἁνίκ’ ἀλαλκεῖν τῶν παίδων Ἀίδαν οὐδὲ θεοῖς δύναμις.*

1—2 *ἄξεις* Suid. s. *δρῦς.* 2 *ὑλονόμους* Maehly v. nr. 126, 4. 4 Suid. s. *συρμός.* 5 Suid. s. *βρόμος.*

128. Anthol. Pal. VII 10 (an Antipatri Sidonii? Stadtmuell.) *Καλλιόπης Ὀρφῆα καὶ Οἰάγροιο θανόντα ἔκλαυσαν ξανθαὶ μυρία Βιστονίδες· στικτοὺς δ’ ἡιμάξαντο βραχίονας ἀμφὶ μελαίνηι δευόμεναι σποδιῆι Θρηίκιον πλόκαμον· καὶ δ’ αὐταὶ*

στοναχεῦντι σὺν εὐφόρμιγγι Λυκείωι 5 *ἔρρηξαν Μοῦσαι δάκρυα Πιερίδες μυρόμεναι τὸν ἀοιδόν· ἐπωιδύραντο δὲ πέτραι καὶ δρύες ἃς ἐρατῆι τὸ πρὶν ἔθελγε λύρηι.*

3 *ἀμφιμελαίνη* A, *ἀμφιμελαίνηι* Hecker. 4 *δευόμεναι*] *ῥαινόμεναι* vel *χευόμεναι* Heck., *σειόμεναι* Stadtmuell.

129. Pausan. IX 30, 9 *ἤκουσα δὲ καὶ ἄλλον ἐν Λαρίσηι λόγον, ὡς ἐν τῶι Ὀλύμπωι πόλις οἰκοῖτο Λίβηθρα, ἧι ἐπὶ Μακεδονίας τέτραπται τὸ ὄρος, καὶ εἶναι οὐ πόρρω τῆς πόλεως τὸ τοῦ Ὀρφέως μνῆμα· ἀφικέσθαι δὲ τοῖς Λιβηθρίοις παρὰ τοῦ Διονύσου μάντευμα ἐκ Θράικης, ἐπειδὰν ἴδηι τὰ ὀστᾶ τοῦ Ὀρφέως ἥλιος, τηνικαῦτα ὑπὸ συὸς ἀπολεῖσθαι Λιβηθρίοις τὴν πόλιν. οἱ μὲν δι' οὐ πολλῆς φροντίδος ἐποιοῦντο τὸν χρησμόν, οὐδὲ ἄλλο τι θηρίον οὕτω μέγα καὶ ἄλκιμον ἔσεσθαι νομίζοντες ὡς ἑλεῖν σφίσι τὴν πόλιν, συὶ δὲ θρασύτητος μετεῖναι μᾶλλον ἢ ἰσχύος.* (10) *ἐπεὶ δὲ ἐδόκει τῶι θεῶι, σύνεβαινέ σφισι τοιάδε. ποιμὴν περὶ μεσοῦσαν μάλιστα τὴν ἡμέραν ἐπικλίνων αὐτὸν πρὸς τοῦ Ὀρφέως τὸν τάφον, ὁ μὲν ἐκάθευδεν ὁ ποιμήν, ἐπήιει δέ οἱ καὶ καθεύδοντι ἔπη τε ἄιδειν τῶν Ὀρφέως καὶ μέγα καὶ ἡδὺ φωνεῖν. οἱ οὖν ἐγγύτατα νέμοντες ἢ καὶ ἀροῦντες ἕκαστοι τὰ ἔργα ἀπολείποντες ἠθροίζοντο ἐπὶ τοῦ ποιμένος τὴν ἐν τῶι ὕπνωι ὠιδήν· καί ποτε ὠθοῦντες ἀλλήλους καὶ ἐρίζοντες ὅστις ἐγγύτατα ἔσται τῶι ποιμένι ἀνατρέπουσι τὸν κίονα, καὶ κατεάγη τε ἀπ' αὐτοῦ πεσοῦσα ἡ θήκη καὶ εἶδεν ἥλιος ὅ τι ἦν τῶν ὀστῶν τοῦ Ὀρφέως λοιπόν.* (11) *αὐτίκα δὲ ἐν τῆι ἐπερχομένηι νυκτὶ ὅ τε θεὸς κατέχει πολὺ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ποταμὸς ὁ Σῦς — τῶν δὲ περὶ τὸν Ὄλυμπον χειμάρρων καὶ ὁ Σῦς ἐστι —, τότε οὖν οὗτος ὁ ποταμὸς κατέβαλε μὲν τὰ τείχη Λιβηθρίοις, θεῶν* ⟨*δὲ* suppl. Musurus⟩ *ἱερὰ καὶ οἴκους ἀνέτρεψεν ἀνθρώπων, ἀπέπνιξε δὲ τούς τε ἀνθρώπους καὶ τὰ ἐν τῆι πόλει ζῶια ὁμοίως τὰ πάντα. ἀπολλυμένων δὲ ἤδη Λιβηθρίων, οὕτως οἱ ἐν Δίωι Μακεδόνες κατά γε τὸν λόγον τοῦ Λαρισαίου ξένου ἐς τὴν ἑαυτῶν τὰ ὀστᾶ κομίζουσι τοῦ Ὀρφέως.* Quae Archelao regnante evenisse ex Diodoro XVII 16, 3 verisimile fit, Robert *Heldens.* I 409 n. 3.

130. Antigon. Caryst. (Paradoxogr. ed. Westerm. p. 62) 5 *ὁ δὲ Μυρσίλος ὁ τὰ Λεσβιακὰ συγγεγραφὼς* (FHG IV 459 fr. 8) *φησίν, τῆς Ἀντισσαίας, ἐν ὧι τόπωι μυθολογεῖται καὶ δείκνυται δὲ ὁ τάφος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων τῆς τοῦ Ὀρφέως κεφαλῆς, τὰς ἀηδόνας εἶναι εὐφωνοτέρας τῶν ἄλλων.* Pausan. IX 30, 6 *λέγουσι δὲ οἱ Θρᾶικες, ὅσαι τῶν ἀηδόνων ἔχουσι*

νεοσσιάς ἐπὶ τῶι τάφωι τοῦ Ὀρφέως, ταύτας ἥδιον καὶ μεῖζόν τι ᾄδειν.

131. Phanocles nr. 77. Vergil. Georg. IV 523 *tum quoque, marmorea caput a cervice revulsum gurgite cum medio portans Oeagrius Hebrus volveret, Eurydicen vox ipsa et frigida lingua, o miseram Eurydicen! anima fugiente vocabat, Eurydicen toto referebant flumine ripae.* Ovid. Metam. XI nr. 132 cum Ehwaldii commentario ad vs. 50. De S. Titi et S. Mauritii capitibus nantibus v. Luebeck *Adoniskult und Christentum auf Malta* 46 n. 1 et Robert *Heldens.* I 407 n. 2.

132. Ovid. Metam. XI 50 *membra iacent diversa locis, caput, Hebre, lyramque excipis: et (mirum!) medio dum labitur amne, flebile nescio quid queritur lyra, flebile lingua, murmurat exanimis, respondent flebile ripae. iamque mare invectae flumen populare relinquunt et Methymnaeae potiuntur litore Lesbi: hic ferus expositum peregrinis anguis harenis os petit et sparsos stillanti rore capillos. tandem Phoebus adest morsusque inferre parantem arcet et in lapidem rictus serpentis apertos congelat et patulos, ut erant, indurat hiatus.* V. Phanocles nr. 77 et Vergil. nr. 131.

133. Hygin. Astron. II 7 *cuius caput in mare de monte perlatum, fluctibus in insulam Lesbum est reiectum; quod ab his sublatum et sepulturae est mandatum. pro quo beneficio ad musicam artem ingeniosissimi existimantur esse.*

134. Philostrat. Heroic. V 3 (II 172, 12 Kays.) *Λέσβου δὲ ὀλίγον ἀπεχούσης τοῦ Ἰλίου στέλλειν ἐς τὸ ἐκεῖ μαντεῖον τοὺς Ἕλληνας. ἔχρα δέ, οἶμαι, ἐξ Ὀρφέως, ἡ κεφαλὴ γὰρ μετὰ τὸ τῶν γυναικῶν ἔργον ἐς Λέσβον κατασχοῦσα ῥῆγμα τῆς Λέσβου ᾤκησε καὶ ἐν κοίληι τῆι γῆι ἐχρησμώιδει. ὅθεν ἐχρῶντό τε αὐτῆι τὰ μαντικὰ Λέσβιοί τε καὶ τὸ ἄλλο πᾶν Αἰολικὸν καὶ Ἴωνες Αἰολεῦσι πρόσοικοι, χρησμοὶ δὲ τοῦ μαντείου τούτου καὶ ἐς Βαβυλῶνα ἀνεπέμποντο, πολλὰ γὰρ καὶ ἐς τὸν ἄνω βασιλέα ἡ κεφαλὴ ᾖδε, Κύρωι τε τῶι ἀρχαίωι χρησμὸν ἐντεῦθεν ἐκδοθῆναι λέγεται· ‘τὰ ἐμά, ὦ Κῦρε, σά’, καὶ ὁ μὲν οὕτως ἐγίγνωσκεν, ὡς Ὀδρύσας τε καὶ τὴν Εὐρώπην καθέξων, ἐπειδὴ Ὀ. ποτε μετὰ τοῦ σοφοῦ καὶ δυνατὸς γενόμενος ἀνά τε Ὀδρύσας ἴσχυσεν ἀνά τε Ἕλληνας, ὁπόσοι τελεταῖς ἐθείαζον, ὁ δ’ οἶμαι, τὰ ἑαυτοῦ πείσεσθαι ἐδήλου τὸν Κῦρον· ἐλάσας γὰρ Κῦρος ὑπὲρ ποταμὸν Ἴστρον* (sic!) *ἐπὶ Μασσαγέτας τε καὶ Ἰσσηδόνας — τὰ δὲ ἔθνη ταῦτα Σκύθαι — ἀπέθανέ τε ὑπὸ γυναικός, ἣ τούτων ἦρχε τῶν βαρβάρων, καὶ ἀπέτεμεν ἡ γυνὴ τὴν Κύρου*

κεφαλήν, καθάπερ αἱ Θρᾷτται τὴν Ὀρφέως. τοσαῦτα, ξένε, περὶ τοῦ μαντείου τούτου Πρωτεσίλεώ τε καὶ Λεσβίων ἤκουσα. X 7, (II 181, 17) *πόλις Αἰολὶς Αντισσὸς ᾠκεῖτο τειχήρης τὴν φύσιν καὶ οὐδὲ ἀτείχιστος, ἧι φασι τὴν Ὀρφέως προσενεχθῆναι λύραν καὶ δοῦναί τινα ἠχὴν ταῖς πέτραις, καὶ μεμούσωνται ἔτι καὶ νῦν τῆς Ἀντίσσου τὰ περὶ τὴν θάλατταν ὑπ᾽ ᾠδῆς τῶν πετρῶν.* Vita Apollon. Tyan. IV 14 (I 133, 27 Kays.) *παρῆλθε καὶ ἐς τὸ τοῦ Ὀρφέως ἄδυτον προσορμισάμενος τῆι Λέσβωι. φασὶ δὲ ἐνταῦθά ποτε τὸν Ὀρφέα μαντικῆι χαίρειν, ἔστε τὸν Ἀπόλλω ἐπιμεμελῆσθαι αὐτόν. ἐπειδὴ γὰρ μήτε ἐς Γρύνειον ἐφοίτων ἔτι ὑπὲρ χρησμῶν ἄνθρωποι μήτε ἐς Κλάρον μήτ᾽ ἔνθα ὁ τρίπους ὁ Ἀπολλώνειος, Ὀ. δὲ ἔχρα μόνος ἄρτι ἐκ Θρᾴκης ἡ κεφαλὴ ἥκουσα, ἐφίσταταί οἱ χρησμωιδοῦντι ὁ θεὸς καὶ 'πέπαυσο' ἔφη 'τῶν ἐμῶν, καὶ γὰρ δὴ* ⟨*καὶ* add. Kays.⟩ *ἄιδοντά σε ἱκανῶς ἤνεγκα'.* De imagine vasculi Attici ad Orphei caput vaticinans relata Robert *Archaeol. Jahrb.* XXXII 1917, 146; Kern *Orph.* 9.

135. Aristid. XXIV 55 p. 70, 7 K. *ἄνδρες Λέσβιοι, ποῖ προήχθητε; οἳ φατὲ μὲν τὴν νῆσον ἅπασαν ὑμῖν εἶναι μουσικὴν καὶ τούτου τὴν Ὀρφέως κεφαλὴν αἰτιᾶσθε, αὐτοὶ δὲ οὐκ αἰσχύνεσθαι οὕτως ἀμούσως διακείμενοι;* V. nrr. 118. 119. 133. 134 etc.

LYRA INTER SIDERA CONSTITUTA.

136. Ps.-Eratosth. 24 v. nrr. 57. 113. Schol. Arat. 269 p. 394, 6 Maaß *καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ τὴν λύραν αἱ Μοῦσαι ἔδωκαν Μουσαίωι ἀξιώσαντι* (fort. *ἀξιώσασαι* Robert) *τὸν Δία, ὅπως αὐτοῦ μνημόσυνον εἴη ἐν τοῖς ἄστροις.* Schol. Germ. BP 84 (Robert Eratosthen. p. 140) *eiusque lyram Musaeo dederunt Iovemque rogavere, ut eius memoriam astris inferret.* Hygin. Astron. II 7 (Robert p. 141) *Musas autem collecta membra sepulturae mandasse et lyram quo maxime potuerunt beneficio, illius memoriae causa figuratam stellis inter sidera constituisse Apollinis et Iovis voluntate quod* (V] *quorum* DG) *O. Apollinem maxime laudarat* (Bunte] *laudaret* libri); *Iupiter autem filio* (GV] *filiae* D) *beneficium concessit.* Manil. I 324 *at Lyra diductis* (Scal.] *deductis* O) *per caelum cornibus inter sidera conspicitur, qua quondam ceperat O. omne quod attigerat cantu manesque per ipsos fecit iter domuitque infernas carmine leges.* V 325 *nunc surgente Lyra testudinis enatat undis forma per heredem tantum post fata sonantis, qua quondam somnumque feris* (Bentl.] *ferens* O) *Oeagrius O. et sensus scopulis et silvis addidit aures et Diti*

lacrimas et morti denique finem. Avien. 618 *est chelys illa dehinc, tenero quam lusit in aevo Mercurius, curva religans testudine chordas, ut Parnaseo munus memorabile Phoebo formaret nervis opifex deus. hanc ubi rursum concentus superi complevit pulcher Apollo, Orphea Pangaeo docuit gestare sub antro. hic iam fila novem docta in modulamina movit Musarum ad speciem Musa satus, ille repertor carmina Pleiadum numero deduxerat. at cum inpia Bassaridum carpsisset dextera vatem et devota virum tegerent Libethra* (*Libenthra* V) *peremptum, intulit hanc caelo miseratus Iupiter artem praestantis iuvenis, pecudes qui et flumina vates flexerat. at nixi qua semet sidera ponto sustollunt, laevum propter chelys haec femur adstat* (v. nr. 57). *advolat ast aliud latus ales et ora canoros tenditur ad nervos, media est lyra sede dicata, cygneo capiti et curvo contermina signo.* V. etiam Ps.-Lucian. De astrologia 10 nr. 107.

137. Hygin. Astron. II 6 de signo *Engonasin: alii autem Thamyrim a Musis excaecatum, ut supplicem ad genua iacentem dicunt; alii Orphea a Thraciis mulieribus interfici, quod viderit Liberi patris initia* v. nr. 94.

Apud inferos post mortem (v. etiam nrr. 59—67. 69—75).

138. Platon. Apolog. 41 a *εἰ γάρ τις ἀφικόμενος εἰς Ἅιδου, ἀπαλλαγεὶς τουτωνὶ τῶν φασκόντων δικαστῶν εἶναι, εὑρήσει τοὺς ὡς ἀληθῶς δικαστάς, οἵπερ καὶ λέγονται ἐκεῖ δικάζειν, Μίνως τε καὶ Ῥαδάμανθυς καὶ Αἰακὸς καὶ Τριπτόλεμος καὶ ἄλλοι ὅσοι τῶν ἡμιθέων δίκαιοι ἐγένοντο ἐν τῶι ἑαυτῶν βίωι, ἆρα φαύλη ἂν εἴη ἡ ἀποδημία; ἢ αὖ Ὀρφεῖ συγγενέσθαι καὶ Μουσαίωι καὶ Ἡσιόδωι καὶ Ὁμήρωι ἐπὶ πόσωι ἄν τις δέξαιτ' ἂν ὑμῶν;* Procl. Resp. II 312, 16 et 328, 19 Kr.; v. Sympos. 179 d nr. 60.

139. Plato Respubl. X 620 a *ἰδεῖν μὲν γὰρ ψυχὴν ἔφη* (Er) *τήν ποτε Ὀρφέως γενομένην κύκνου βίον αἱρουμένην, μίσει τοῦ γυναικείου γένους διὰ τὸν ὑπ' ἐκείνων θάνατον οὐκ ἐθέλουσαν ἐν γυναικὶ γεννηθεῖσαν γενέσθαι,* v. Procl. in Remp. II 314, 11 Kr. et II 102, 28 Kr. *ἐν μὲν γὰρ τοῖς κολαζομένοις ὁ Ἀρδιαῖος παρείληπται, τῶν τις τυραννικῶς βεβιωκότων, ἐν δὲ* | [103 Kr.] *ταῖς αἱρέσεσι τῶν ψυχῶν οἱ Ὀρφεῖς, οἱ Αἴαντες, οἱ Ὀδυσσεῖς.*

TEMPLA.

140. In Lesbo: Philostrat. Apollon. Tyan. IV 14 nr. 134 *Ὀρφέως ἄδυτον* v. etiam nr. 118. Legem sacram Eresiam ap. Ziehenium n. 117 ad Orphei fanum pertinere Eitrem *Beitr. z. griech. Religionsgesch.* III 1920, 41 sine ulla causa coniecisse videtur nec plus valet mensis *Ὄρφειος* in tit. Magnet. n. 52, 38 a me illatus; nam [*Τ*]*ερφείωι* legendum esse evicit Bechtel *Aeolica Halle* 1909, 62. In Pieriae Libethris Conon f. 45, v. nr. 115.

SIMULACRA (v. nrr. 1. 78. 107).

141. Titulus saec. II/III p. Chr. ad Haemi radices repertus *Bull. corr. hell.* II 1878, 401 (Kaibel *Rhein. Mus.* XXXIV 1879, 212; R. Schoell Satura phil. H. Sauppio oblata 180). *Τήρη⟨ς⟩ Πα⟨ί⟩ων ⟨ὧδε τὸν⟩ Ἀπόλλωνος ἑταῖρον Ὀρφέα δαιδαλέης θῆκεν ἄγαλμα τέχνης· ὃς θῆρας καὶ δένδρα καὶ ἑρπετὰ καὶ πετεηνὰ φωνῆι καὶ χειρῶν κοίμισεν ἁρμονίηι.*

1 *ΤΗΡΗ ΕΠΑ ΙΩΝΙ* lapis; em. vestigia A. Dumontii *Bull.* l. l. premens et suppl. *ὧδε τὸν* Schoell. Ad vs. 3 Orph. Argonaut. 74 *κηλήσω δέ τε θῆρας ἰδ' ἑρπετὰ καὶ πετεηνά.*

142. In Helicone Pausan. IX 30, 4 *Ὀρφεῖ δὲ τῶι Θραικὶ πεποίηται μὲν παρεστῶσα αὐτῶι Τελετή* (cf. IG IV 676; Kern *Orph.* 50 n. 5), *πεποίηται δὲ περὶ αὐτὸν λίθου τε καὶ χαλκοῦ θηρία ἀκούοντα ἄιδοντος.* Callistrat. 7 *ἔκφρασις εἰς τὸ τοῦ Ὀρφέως ἄγαλμα* p. 58 Schenkl-Reisch: *ἐν τῶι Ἑλικῶνι, τέμενος δὲ τῶν Μουσῶν σκιερὸν ὁ χῶρος, παρὰ τοὺς Ὀλμειοῦ τοῦ ποταμοῦ ῥύακας καὶ τὴν ἰοειδέα Πηγάσου κρήνην Ὀρφέως ἄγαλμα τοῦ τῆς Καλλιόπης παρὰ τὰς Μούσας εἱστήκει ἰδεῖν μὲν κάλλιστον . . .* | [59, 15] *ὑπὸ δὲ τῶν ποδῶν τὴν βάσιν οὐκ οὐρανὸς ἦν τυπωθεὶς οὐδὲ Πλειάδες τὸν αἰθέρα τέμνουσαι οὐδὲ Ἄρκτου περιστροφαὶ τῶν Ὠκεανοῦ λουτρῶν ἄμοιροι, ἀλλ' ἦν πᾶν μὲν τὸ ὀρνίθων γένος πρὸς τὴν ὠιδὴν ἐξιστάμενον, πάντες δὲ ὄρειοι θῆρες καὶ ὅσον ἐν θαλάττης μυχοῖς νέμεται καὶ ἵππος ἐθέλγετο ἀντὶ χαλινοῦ τῶι μέλει κρατούμενος καὶ βοῦς ἀφεὶς τὰς νομὰς τῆς λυρωιδίας ἤκουε καὶ λεόντων ἄτεγκτος φύσις πρὸς τὴν ἁρμονίαν κατηυνάζετο. εἶδες ἂν καὶ ποταμοὺς τυποῦντα τὸν χαλκὸν ἐκ πηγῶν ἐπὶ τὰ μέλη ῥέοντας καὶ κῦμα θαλάσσης ἔρωτι τῆς ὠιδῆς ὑψούμενον καὶ πέτρας αἰσθήσει πληττομένας μουσικῆς καὶ πᾶσαν βλάστην ὥριον ἐξ ἠθῶν ἐπὶ τὴν μοῦσαν τὴν Ὀρφικὴν σπεύδουσαν.*

143. Olympiae Paus. V 26, 3 in Micythi Rhegini anathemate *παρὰ δὲ τοῦ Ἀγῶνος τὴν εἰκόνα Διόνυσος καὶ ὁ Θρᾷξ ἐστιν Ὀ. καὶ ἄγαλμα Διός* (Dittenberger-Purgold *Inschr. v. Olympia* 267—269). Kern *Orph.* 4; E. Preuner *Archaeolog. Jahrb.* XXXV 1920, 59 v. nr. 30.

144. In Pieriae Libethris Plut. Alex. 14 *ἐπεὶ δὲ (Ἀλέξανδρος) ὥρμησε πρὸς τὴν στρατείαν, ἄλλα τε δοκεῖ σημεῖα παρὰ τοῦ δαιμονίου γενέσθαι, καὶ τὸ περὶ Λείβηθρα τοῦ Ὀρφέως ξόανον (ἦν δὲ κυπαρίττινον) ἱδρῶτα πολὺν ὑπὸ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἀφῆκε.* Arrian. Anab. I 11, 2 *καὶ ἐν τούτωι ἀγγέλλεται τὸ Ὀρφέως τοῦ Οἰάγρου τοῦ Θρακὸς ἄγαλμα τὸ ἐν Πιερίδι ἱδρῶσαι ξυνεχῶς.* Ps.-Callisth. (Aesopus) I 42, 6. 7 p. 47 Muell. ∾ Iul. Valer. I 46 p. 56 Kue. *(Ἀλέξανδρος) παραγίνεται οὖν εἰς τὴν Πιερίαν πόλιν τῆς Βεβρυκίας* (*Ἱππορίαν* B] *Ἱππερίαν τῆς Εὐρικίας* M), *ἔνθα ἦν ναὸς καὶ ἄγαλμα τοῦ Ὀρφέως καὶ αἱ Πιερίδες Μοῦσαι καὶ τὰ θηρία αὐτῶν περιεστῶτα τὰ ξόανα. Βλέποντος δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὸ ἄγαλμα τοῦ Ὀρφέως, ἵδρωσε τὸ ξόανον αὐτοῦ ὅλον. Τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου ζητοῦντος τί τὸ σημεῖον τοῦτο, λέγει αὐτῶι Μελάμπους ὁ σημειολύτης· ‘Καμεῖν ἔχεις, Ἀλέξανδρε βασιλεῦ, μετὰ ἱδρώτων καὶ κόπων* (7) *τὰ τῶν βαρβάρων ἔθνη τὰς καὶ τῶν Ἑλλήνων πόλεις καθυποτάσσων. Ὥσπερ γὰρ ὁ Ὀ. λυρίζων καὶ ἄιδων Ἕλληνας ἔπεισε, βαρβάρους ἔτρεψε* (cf. nr. 111), *τοὺς θῆρας ἡμέρωσεν, οὕτω καὶ σὺ κοπιάσας δόρατι πάντας ὑποχειρίους ποιήσεις.’* Baege De Macedon. sacr. 183.

145. Theris (Taygeti) in fano Cereris Eleusiniae Pausan. III 20, 5 *καὶ Ὀρφέως ἐστὶν ἐν αὐτῶι ξόανον, Πελασγῶν ὥς φασιν ἔργον.* Wide *Lakon. Kulte* 295.

De nummis Alexandrinis et Thraciis v. B. Pick *Archaeol. Jahrb.* XIII 1898, 135 tab. X (nr. 33); de gemmis Furtwaengler *Antike Gemmen* II p. 69. 309.

146. Romae ad lacum Orphei (Huelsen-Jordan *Topogr. der Stadt Rom* I 3, 345; Richter *Topographie von Rom*² 308. 333) Martial. X 19, 4 *brevis est labor peractae altum vincere tramitem Suburae. Illic Orphea protinus videbis udi vertice lubricum theatri, mirantesque feras avemque regis, raptum quae Phryga pertulit Tonanti* (i. e. Ganymedem).

De picturis Orphea repraesentantibus v. nrr. 30. 38. 55. 69 (Polygnoti Necyia). 107; de anaglypho celeberrimo nr. 59.

Deus.

147. Tertullian. De anim. 2 p. 301 Reiff.-Wiss. *plerosque auctores etiam deos existimavit antiquitas, nedum divos . . . ut Orpheum, ut Musaeum, ut Pherecydem Pythagorae magistrum.* Ael. Lampridius Alexand. Sever. 29 (SHA rec. Peter I 248) *matutinis horis in larario* (*solario* exc. Palat.) *suo, in quo et divos principes sed optimos electos et animas sanctiores, in quis Apollonium et, quantum scriptor suorum temporum dicit, Christum, Abraham et Orfeum et huiuscemodi ceteros* (Jordan] *huius ceteros* BP exc.[1], *modi* add. exc.[2], *huiusce deos* M) *habebat ac maiorum effigies, rem divinam faciebat* (Geffcken *Herm.* LV 1920, 282, qui Ael. Lampridium Firmico Materno Mathes. IV prooem. 5 p. 196, 21 Kroll-Skutsch vel alio Neoplatonicorum libro hic usum esse opinatur. Ὀ. ἡμίθεος ap. Athen. XIV 632 c (nr. 46).

Hominum nomina ab Orpheo deducta.

148. Argi: W. Vollgraff *Mnemos. N. S.* XLVII 1919, 253, XXV A 15 in catalogo histrionum II. vel I. a. Chr. saec.: Ὀ. Ὀρφέως Αἰγιράτης.

Sami vel Cyzici: Mordtmann *Athen. Mitt.* X 1885, 19 n. 7 in laterculo aetatis imperator. Roman. Διονύσιος Ὀρφέος.

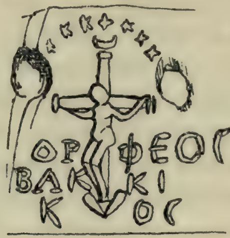
Adiungendus titulus dubius Maroniae: S. Reinach *Bull. corr. Hell.* V 1881, 90 n. 3 = Munro *Journ. Hell. Stud.* XVI 1896, 320 n. 23 (*cippe orné de palmettes* aetatis Flaviorum) ΟΡΦΕΙΚΑΙΣΙΑΥ. ἡ ἀδελφὴ Φλ. Ἀπολλωνία ὁ δῆμος Φλ. Ῥηγίλλαν ὁ δῆμος. Gruppe ap. Rosch. III 1086.

Hic addo etiam Crameri Anecdot. Oxon. II 293, 32 Ὀρφεύς (v. Ὀρφεος nr. 150)· ἔστιν δὲ ὄνομα ποιητοῦ ὃς διὰ στίχων ἔγραφη τὰ κατὰ Ἡρακλέα (v. nr. 160 a).

Christiana (v. etiam nr. 55).

149. O. Mithrae simillimus lyram in aram ponens in sarcophago Ostiensi nunc Romae in museo Lateranensi asservato (J. Ficker *Altchristliche Bildwerke des Lateran* n. 156) Marucchi *Monum. del museo Christiano Pio-Lateranense* 1910, 19 tav. 25, 2, Leclercq *Manuel d'archéologie Chrétienne* I 1907, 127.

150. Titulus *ΟΡΦΕΟΣ ΒΑΚΚΙΚΟΣ* invenitur in lapide signatorio crucifixum repraesentante, nunc in museo Berolinensi

2 : 1

(O. Wulff *Altchristliche Bildwerke* I 1909, 234 n. 1146 tab. 56) asservato. Edo ex delineatione Mariae Seidel, quam examinavit Curtius Regling.

151. Clem. Alex. Protr. I 3 (I 4, 22 Staeh.) *ἐμοὶ μὲν οὖν δοκοῦσιν ὁ Θράικιος ἐκεῖνος* [*Ὀ.* del. Wilamowitz] *καὶ ὁ Θηβαῖος καὶ ὁ Μηθυμναῖος, ἄνδρες τινὲς οὐκ ἄνδρες, ἀπατηλοὶ γεγονέναι* (*γεγονότες* Reinkens), *προσχήματί* ⟨*τε* add. Wilam.⟩ *μουσικῆς λυμηνάμενοι τὸν βίον, ἐντέχνωι τινὶ γοητείαι δαιμονῶντες εἰς διαφθοράς, ὕβρεις ὀργιάζοντες, πένθη ἐκθειάζοντες, τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τὰ εἴδωλα χειραγωγῆσαι πρῶτοι, ναὶ μὴν λίθοις καὶ ξύλοις, τουτέστιν ἀγάλμασι καὶ σκιαγραφίαις, ἀνοικοδομῆσαι τὴν σκαιότητα τοῦ ἔθνους, τὴν καλὴν ὄντως ἐκείνην ἐλευθερίαν τῶν ὑπ' οὐρανὸν πεπολιτευμένων ὠιδαῖς καὶ ἐπωιδαῖς ἐσχάτηι δουλείαι καταζεύξαντες.*

152. Clem. Alex. Paedagog. III 11 (I 270, 7 Staeh.) *αἱ δὲ σφραγῖδες ἡμῖν ἔστων πελειὰς ἢ ἰχθὺς ἢ ναῦς οὐριοδρομοῦσα ἢ λύρα μουσική, ἧι κέχρηται Πολυκράτης, ἢ ἄγκυρα ναυτική, ἣν Σέλευκος ἐνεχαράττετο τῆι γλυφῆι* (Euphorion fr. 148 Scheidw.), *κἂν ἁλιεύων τις ἦι, ἀποστόλου μεμνήσεται καὶ τῶν ἐξ ὕδατος ἀνασπωμένων παιδίων.*

153. Euseb. *εἰς Κωνσταντῖν. τ. βασ. τριακονταετηρικός* 14 p. 242, 17 Heik. *Ὀρφέα μὲν δὴ μῦθος Ἑλληνικὸς παντοῖα γένη θηρίων θέλγειν τῆι ὠιδῆι ἐξημεροῦν τε τῶν ἀγρίων τοὺς θυμούς, ἐν ὀργάνωι πλήκτρωι κρουομένων χορδῶν, παραδίδωσιν, καὶ τοῦθ' Ἑλλήνων ᾄδεται χορῶι, καὶ πιστεύεται ἄψυχος λύρα τιθασεύειν τοὺς θῆρας καὶ δὴ καὶ* [*τὰ δένδρα* secl. Heik.] *τὰς φηγοὺς μεταβάλλειν μουσικῆι εἴκοντα. τοιγαροῦν ὁ πάνσοφος καὶ παναρμόνιος τοῦ θεοῦ λόγος ψυχαῖς ἀνθρώπων πολυτρόποις κακίαις*

ὑποβεβλημέναις παντοίας θεραπείας προβαλλόμενος, μουσικὸν ὄργανον χερσὶ λαβών, αὐτοῦ ποίημα σοφίας, τὸν ἄνθρωπον, ᾠδὰς καὶ ἐπωιδὰς διὰ τοῦτο λογικοῖς ἀλλ' οὐκ ἀλόγοις θηρσὶν ἀνεκρούετο, πάντα τρόπον ἀνήμερον Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων πάθη τε ἄγρια καὶ θηριώδη ψυχῶν τοῖς τῆς ἐνθέου διδασκαλίας φαρμάκοις ἐξιώμενος, καὶ νοσούσαις γε ψυχαῖς ταῖς τὸ θεῖον ἐν γενέσει καὶ σώμασιν ἀναζητούσαις οἷά τις ἰατρῶν ἄριστος συγγενεῖ καὶ καταλλήλωι βοηθήματι θεὸν ἐν ἀνθρώπωι παρίστη.

154. Athanas. cod. Reg. 1993 f. 317 (Migne PG 26, 1320) *καταντλεῖ γάρ σοι γραῦς διὰ κ' ὀβολοὺς ἢ τετάρτην οἴνου ἐπαοιδὴν τοῦ Ὀρφέως* (*ὄφεως* cod.; em. A. Abt *Arch. f. Religionsw.* XII 1909, 412). *Καὶ σὺ ἕστηκας ὡς ὄνος χασμώμενος, φορῶν δὲ ἐπὶ τὸν αὐχένα τὴν ῥυπαρίαν τῶν τετραπόδων, παρακρουσάμενος τὴν σφραγῖδα τοῦ σωτηρίου σταυροῦ. Ἣν σφραγῖδα οὐ μόνον νοσήματα δεδοίκασιν, ἀλλὰ καὶ πᾶν τὸ στῖφος τῶν δαιμόνων φοβεῖται καὶ τέθηπεν. ὅθεν καὶ πᾶς γόης ἀσφράγιστος ὑπάρχει.*

154a. Caesar. Dial. II 76 (Migne PG 38, 993) *εἰ δέ τις ἀκούειν βούλεται τοὺς ἐκείνων* (sc. paganorum) *λήρους, πυθέσθω Ὀρφέως καὶ Ἡσιόδου τῶν συγγραφέων τῆς ἐκείνων μυθοποιίας, ἐμοὶ τοῦ λοιποῦ σιωπᾶν χαριούμενος.* Lob. I 378.

155. Gregor. Nazianzen. Or. in Iulian. XXXIX 680 (Migne PG 36, 340 v. nr. 37) *οὐδὲ Θρᾳκῶν ὄργια ταῦτα, παρ' ὧν καὶ τὸ θρησκεύειν, ὡς λόγος· οὐδὲ Ὀρφέως τελεταὶ καὶ μυστήρια, ὃν τοσοῦτον Ἕλληνες ἐπὶ σοφίαι ἐθαύμασαν, ὥστε καὶ λύραν αὐτῶι ποιοῦσι πάντα τοῖς κρούμασιν ἕλκουσαν.*

156. Hieronymus Presbyter Epigr. 63, 5 in appendice Epigr. Damasi rec. M. Ihm p. 66 *virtus regit omnia Christi, qui varias iunxit uno sub carmine linguas, ut pecudes volucresque deum cognoscere possint.*

157. Procop. Encom. in evangelist. Marcum 5 (Migne PG 100, 1192) *Ὀ. τῶι μύθωι πάντως (πάντα?) θηρία κατακηλῶν τοὺς ὁμοχώρους οὐκ ἔπειθε Θρᾷκας. καίτοιγε πολλῶι ῥέοντες λόγωι καὶ σοφίαι κενῆι βρενθυόμενοι μέθης πάντως διώλοντο, καὶ σιγῆς βυθοῖς συγκατέδυσαν· τοιοῦτον γὰρ ἡ ψευδὴς δόξα καὶ ἀδρανής.*

158. Ioannes Cameniata De excidio Thessalonicae 11 (anni 904 Tafel De Thessalonica 3 ss., 203; Bekk. p. 503, Migne PG 109, 541) *τί γὰρ ἦν πρὸς τοῦτον τὸν ὕμνον ὁ μυθικὸς Ὀ. ἢ ἡ Ὁμηρικὴ Μοῦσα ἢ τὰ τῶν Σειρήνων ληρήματα, τῶι ψεύδει*

τῶν πλασμάτων ἀναγραφόμενα, οἷς λόγος μὲν ἐπαίνων οὐδεὶς ἀληθής, φῆμαι δὲ ψευδεῖς τοὺς ἀνθρώπους πλανῶσαι καὶ πρὸς ἀπάτην ἀνδραποδίζουσαι; V. Krumbacher *Gesch. d. byzantin. Litteratur*² 266 n. 1.

159. Epistolographus aetatis Alexii Comneni (1081—1118) cod. Barocc. 131 in Crameri Anecdot. Oxon. III 183, 24 *καθάπερ ἐν τοῖς ἀπορρέουσι τῶν πηγῶν ὀχετοὶ ἀνάπαλιν· τὰ μὲν διαιρετικὰ γένη πλεονάζει, τὰ δὲ ἑνωτικὰ τάξιν ὑφειμένην ἔλαχεν· εἰ δὲ οἱ ὑπεζωκότες Τιτᾶνες παρ' αὐτοῖς λέγονται· μήποτε ἢ ἐκ τούτων συνιστῶσιν Ἕλληνες τὴν Ὀρφικὴν θεολογίαν αὐτῶν; ἢ ἐξ Ὀρφέως οἱ βάρβαροι μυθοπλαστοῦσι τὴν κατ' αὐτοὺς τερατολογίαν; πολλὰ ἦν καὶ ἄλλα τῶν Χαλδαϊκῶν ληρημάτων εἰπεῖν· ἀλλ' εἰς τέλος ἐπελθεῖν τοῖς διεξοῦσιν ἀμήχανον.* Kroll De orac. Chald. 5.

DISCIPULI:

MIDAS.

160. Conon f. 1 *πρῶτον τὰ περὶ Μίδα καὶ Βριγῶν, ὅπως τε θησαυρῶι περιτυχὼν ἀθρόον τε εἰς πλοῦτον ἤρθη καὶ Ὀρφέως κατὰ Πιέρειαν τὸ ὄρος ἀκροατὴς γενόμενος πολλαῖς τέχναις Βριγῶν βασιλεύει.* Ovid. Metam. XI 92 de Sileno *ad regem duxere Midan, cui Thracius O. orgia tradiderat cum Cecropio Eumolpo.* Clem. Alex. Protr. II 13, 3 (I 12, 9 Staeh.) *εἴτε ὁ Φρὺξ ἐκεῖνος ὁ Μίδας, ὁ παρὰ τοῦ Ὀδρύσου μαθών, ἔπειτα διαδοὺς τοῖς ὑποτεταγμένοις ἔντεχνον ἀπάτην* (Arnob. Adv. nat. II 73). Iustin. Hist. Phil. epit. XI 7, 14 p. 82 Ruehl: *post hunc* (sc. *Gordium*) *filius Mida regnavit, qui ab Orpheo sacrorum sollemnibus initiatus Phrygiam religionibus implevit, quibus tutior omni vita quam armis fuit.* U. Hoefer *Konon* 84; Dieterich *Philolog.* LII 1893, 6 = *Kl. Schr.* 129; Kuhnert ap. Rosch. II 2959; Kern *Herm.* LI 1916, 567. Eodem spectat Strab. X 470 (ex Apollodoro Schwartz *RE*² I 2869, v. nr. 31) *τούτοις* (sc. *τοῖς Φρυγιακοῖς*) *δ' ἔοικε καὶ τὰ παρὰ τοῖς Θραιξὶ τά τε Κοτύτια καὶ τὰ Βενδίδεια, παρ' οἷς καὶ τὰ Ὀρφικὰ τὴν καταρχὴν ἔσχε.*

HERCULES.

160a. Epigr. sepulcrale nr. 123 vs. 3. Hercules (v. nrr. 15. 16. 18. 163. 169). Orphei auditor in pictura Pompeiana Helbig n. 893 *Atlas* tab. X (nr. 38). O. Herculis facta celebrans Claudian. De raptu Proserp. praef. libri II; Robert *Heldens.* I 411.

Eumolpus.

161. Marmor Par. A 27 ep. 15 p. 7 Jacoby ⟨ἀφ' οὗ Εὔμολπος ὁ Μουσαίου τοῦ ὑπ' Ὀρφέως τετελεσμέ⟩νου (suppl. Diels) τὰ μυστήρια ἀνέφηνεν ἐν Ἐλευσῖνι καὶ τὰς τοῦ ⟨πατρὸς Μ⟩ουσαίου ποιήσ⟨ει⟩ς ἐξέθηκε⟨ν ἔτη ΧΗΔ βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Ἐρεχθέ⟩ως τοῦ Πανδίονος. Diels II³ 180 n. 8 v. nr. 102.

162. Ovid. Ex Ponto III 3, 39 *pro quibus exilium misero est mihi reddita merces, id quoque* (*idque et* Ries.) *in extremis et sine pace locis. at non Chionides Eumolpus in Orphea talis, in Phryga nec Satyrum talis Olympus erat, praemia nec Chiron ab Achille talia cepit, Pythagoraeque ferunt non nocuisse Numam.* V. etiam Metam. XI 92 nr. 160. Kern *RE*² VI 1119.

Thamyris et Linus.

163. Nicomach. Musici scriptor. Graeci ed. Ian 266, 2 τὴν λύραν τὴν ἐκ τῆς χελώνης φασὶ τὸν Ἑρμῆν εὑρηκέναι καὶ κατασκευάσαντα ἑπτάχορδον παραδεδωκέναι τὴν μάθησιν τῶι Ὀρφεῖ. Ὀ. δὲ ἐδίδαξε Θάμυριν καὶ Λίνον· Λίνος Ἡρακλέα, ὑφ' οὗ καὶ ἀνῃρέθη. ἐδίδαξε δὲ καὶ Ἀμφίονα τὸν Θηβαῖον, ὃς ἐπὶ τῶν ἑπτὰ χόρδων ἑπταπύλους τὰς Θήβας ὠικοδόμησεν. ἀναιρεθέντος δὲ τοῦ Ὀρφέως ὑπὸ τῶν Θρᾳκικῶν γυναικῶν τὴν λύραν αὐτοῦ βληθῆναι (βληθῆναι] ἐκριφῆναι N) εἰς τὴν θάλασσαν, ἐκβληθῆναι δὲ εἰς Ἄντισσαν πόλιν τῆς Λέσβου. εὑρόντας δὲ ἁλιέας ἐνεγκεῖν τὴν λύραν πρὸς Τέρπανδρον, τὸν δὲ κομίσαι εἰς Αἴγυπτον. [εὑρόντα δὲ αὐτὸν secl. Ian] ἐκπονήσαντα ἐπιδεῖξαι τοῖς ἐν Αἰγύπτωι ἱερεῦσιν, ὡς αὐτὸν πρωθευρετὴν γεγενημένον. Τέρπανδρος μὲν οὕτω λέγεται τὴν λύραν εὑρηκέναι, Ἀχαιοὺς δὲ ὑπὸ Κάδμου τοῦ Ἀγήνορος παραλαβεῖν.

164. Linus et O. saepissime componuntur (v. nrr. 8—9. 15. 22. 27) e. g. Verg. Eclog. IV 55 *non me carminibus vincet nec Thracius Orpheus nec Linus, huic mater quamvis atque huic pater adsit, Orphei Calliopea, Lino formosus Apollo.* Nemesianus Buc. I 24 *namque fuit dignus senior, quem carmine Phoebus, Pan calamis, fidibus Linus aut Oeagrius O. concinerent totque acta viri laudesque sonarent*; Nonn. Dionys. XLI 375 Ὀ. μυστιπόλοιο θεηγόρα χεύματα μολπῆς καὶ Λίνος ἐνέπίεν Φοιβήιος. Contra Linus Orphei magister Diod. III 67, 2 nr. 43. De Orphei carmine Σφαῖρα εἰς τὸν Λίνον v. P. II s. Σφαῖρα.

165. Tzetz. Exeges. in Iliad. 17, 9 Herm. Linus docet *προσέτι δὲ Ὀρφέα καὶ Προναπίδην* (v. etiam 14, 12 Herm.). *ὧν ὁ μὲν Ὀ. Μουσαίου διδάσκαλος γίνεται· ὁ δὲ Προναπίδης τὸν Ὅμηρον ἐξεπαίδευσεν· ὃς οὐκ ἀρεσθεὶς τοῖς τούτου διδάγμασι, ἐξεδήμησεν καὶ εἰς Αἴγυπτον, ὡς συγγένοιτο καὶ τοῖς ἐκεῖσε σοφοῖς ἐπὶ παιδείαι· ὥσπερ καὶ πρὸ αὐτοῦ Ὀ. καὶ μετ' αὐτὸν ὕστερον ὁ Πυθαγόρας καὶ ἕτεροι. ἐκεῖσε δὲ παιδευόμενος οὐκ ἔστιν ἣν οὐκ ἐντέχνως λογικὴν τέχνην καὶ ἐπιστήμην μεμάθηκεν· οἷον ἰατρικήν, φυσικήν, μουσικήν, γεωμετρίαν, ἀστρονομίαν, οἰωνοσκοπίαν καὶ τὴν παρὰ τῶι Ὀρφεῖ μεγαλεγκωμίαστον μαγικήν* (*Λιθικά?* Lob. I 751) *καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅσα ἡ τούτου ποίησις αὐτὸν ἡμῖν εἰδέναι ὑποδεικνύει* v. nr. 86.

Musaeus.

166. Suidas *Μουσαῖος Ἐλευσίνιος ἐξ Ἀθηνῶν υἱὸς Ἀντιφήμου τοῦ Εὐφήμου τοῦ Ἐκφάντου τοῦ Κερκυόνος, ὃν κατεπολέμησεν ὁ Θησεύς, καὶ Σελήνης* (*ἑλήνης* I V] *ἑλένης* BE [A?]) *γυναικός. ἐποποιός, μαθητὴς Ὀρφέως, μᾶλλον δὲ πρεσβύτερος· ἤκμαζε γὰρ κατὰ τὸν δεύτερον Κέκροπα καὶ ἔγραψε Ὑποθήκας Εὐμόλπωι τῶι υἱῶι ἔπη δ' καὶ ἄλλα πλεῖστα.* Hoefer ap. Rosch. II 3235; Diels II³ 179 n. 1; Robert *Heldens.* I 411; v. nrr. 15. 16. 31. 90. 97. 102. 161.

166 a. Pap. Berol. 44 (v. P. II), 4 de Orphei hymnis *οὓς ὀλίγα Μουσαῖος ἐπα⟨νορθώσας κατέγρ⟩αψεν.*

167. Musaeus lyrae Orphei heres nr. 136. Diodor. IV 25, 1 nr. 169. Serv. Aen. VI 667 *theologus fuit iste* (*Musaeus*) *post Orpheum et sunt variae de hoc opiniones: nam eum alii Lunae filium, alii Orphei volunt, cuius eum constat fuisse discipulum; nam ad ipsum primum carmen scripsit quod appellatur Crater*; Diels II³ 180 n. 7; v. P. II s. *Κρατῆρες.*

167 a. Cassiodor. Epist. Theoderic. var. II 40 p. 71, 9 Momms. *Musaeum etiam, et artis Orphei filium et naturae, Maronis* (Aen. VI 667) *praepotens lingua concelebrat.*

168. Ps.-Iustin. Coh. ad Graec. 15 (III 58 Otto) *Ὀ. γοῦν, ὁ τῆς πολυθεότητος ὑμῶν, ὡς ἂν εἴποι τις, πρῶτος διδάσκαλος γεγονώς, οἷα πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μουσαῖον καὶ τοὺς λοιποὺς γνησίους ἀκροατὰς ὕστερον περὶ ἑνὸς καὶ μόνου θεοῦ κηρύττει λέγων, ἀναγκαῖον ὑπομνῆσαι ὑμᾶς· φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί· θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι πάντες ὁμῶς. σὺ δ' ἄκουε, φαε-*

σφόρου ἔκγονε Μήνης, Μουσαῖ'; v. P. II s. *Διαθῆκαι*. De Musaeo in multis Orphicorum carminibus appellato v. indicem nominum nec non Argonaut. 7 (*λυροεργέ*). 308 (*φίλον τέκος Ἀντιοφήμου*). 858. 1191 (*Μουσαῖε δαΐφρον*). 1347 (*θεηγενές*) et *Εὐχὴν πρὸς Μουσαῖον* 1.

169. Diodor. IV 25, 1 de Hercule (v. nrr. 97. 160 a) *πρὸς δὲ τοῦτον τὸν ἆθλον ὑπολαβὼν συνοίσειν αὐτῶι, παρῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ μετέσχε τῶν ἐν Ἐλευσῖνι μυστηρίων, Μουσαίου τοῦ Ὀρφέως υἱοῦ τότε προεστηκότος τῆς τελετῆς.*

170. Pausan. X 7, 2 *Χρυσοθέμιδος δὲ ὕστερον Φιλάμμωνά τε ὠιδῆι μνημονεύουσι νικῆσαι καὶ ἐπ' ἐκείνωι Θάμυριν τὸν Φιλάμμωνος. Ὀρφέα δὲ σεμνολογίαι τῆι ἐπὶ τελεταῖς καὶ ὑπὸ φρονήματος τοῦ ἄλλου καὶ Μουσαῖον τῆι ἐς πάντα μιμήσει τοῦ Ὀρφέως οὐκ ἐθελῆσαί φασιν αὐτοὺς ἐπὶ ἀγῶνι μουσικῆς* (sc. Pythiis) *ἐξετάζεσθαι.*

171. Herm. Phaedr. 244 a p. 88, 24 Couvr. *οὐδένα γὰρ ἐνθουσιασμὸν ἄνευ τῆς ἐρωτικῆς ἐπιπνοίας συμβαίνει γίνεσθαι. ὁρᾶις πῶς Ὀ.* (*ὁ Σωκράτης* A *sed linea transversa deducta superscripsit eadem manus ὀρφεύς* Couvr., *ὁ Ὀρφεύς* Gesn.) *πάσας ἐπιτηδεύσας φαίνεται ὡς δεομένας καὶ ἐχομένας ἀλλήλων· τελεστικώτατον μὲν γὰρ αὐτὸν καὶ μαντικώτατον παρηλείφαμεν καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος κινούμενον, ἔτι ποιητικώτατον, ὃν γε δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ Καλλιόπης υἱὸν γενέσθαι φασίν· ἐρωτικώτατός τέ ἐστιν ὡς αὐτὸς λέγων φαίνεται πρὸς τὸν Μουσαῖον καὶ προτείνων αὐτῶι τὰ θεῖα ἀγαθὰ καὶ τελειῶν αὐτόν* (Abel fr. 275).

172. Scholia Vaticana in Dionysii Thrac. artem grammaticam p. 183, 10 Hilg. = Bekk. Anecdot. II 783, 11 *ἔνιοι δὲ Μουσαῖον εὑρετὴν* (sc. *τῶν στοιχείων*) *λέγουσι τὸν Μητίονος καὶ Στερόπης κατ' Ὀρφέα γενόμενον.* Cf. p. 190, 23 ss. Hilg. = Bekk. Anecdot. II 786, 6. O. alphabeti inventor nr. 123.

Musaeus metri dactylici hexametri inventor nr. 201.

De Musaeo cum Mose confuso v. nr. 44.

Musaei fragmenta Kern De Musaei Atheniensis fragmentis Ind. Rostoch. aestiv. 1898; Diels II³ 180—184.

2. DE ORPHICIS ET ORPHEOTELESTIS

Orphici.

Catalogum Orphicorum praebent Clem. Alex. Strom. I 131, 3—5 (II 81, 7 Staeh.) nr. 222 et Suidas nr. 223d haud dubie Epigenem nr. 229 Dionysio Halicarnassense iuniore auctore (Rohde *Rhein. Mus.* XXXIII 1878, 195 n. 1 = *Kl. Schr.* I 151 n. 1 v. nr. 198) secuti, Rohde *Psyche* II⁶ 106 n. 2.

Italiae et Siciliae (Kern *Orph.* 2).

173. Brotinus (v. Nauck. ad Iambl. vit. Pyth. 96, 9) vel Brontinus Metapontinus Pythagoreus (*Πέπλος καὶ τὰ Φυσικά* Clem.; *Πέπλος καὶ Δίκτυον — καὶ Φυσικά* Suid.). Diels I³ 35 n. 7; Ed. Wellmann *RE*² III 890; v. Zopyrum nr. 179.

Cercon v. nr. 13.

174. Cercops Pythagoreus (*Εἰς Ἅιδου κατάβασις* [v. Herodicum nr. 199, Orphea Camarinaeum nr. 176, Prodicum nr. 200] *καὶ ὁ Ἱερὸς λόγος* Clem.; *Ἱεροὶ λόγοι ἐν ῥαψῳδίαις κδ´* Suid. v. etiam s. Theognetus nr. 196). Cf. Diels l. l. n. 5.

175. Nicias Eleata (*Θρονισμοὶ μητρῷοι καὶ Βακχικά* Suid.).

176. Orpheus Camarinaeus *ἐποποιός, οὗ φασὶν εἶναι τὴν εἰς Ἅιδου κατάβασιν* Suid.; v. Cercopem nr. 174; Herodicum nr. 199; Prodicum nr. 200.

177. Orpheus Crotoniates *ἐποποιός, ὃν Πεισιστράτωι συνεῖναι τῶι τυράννωι Ἀσκληπιάδης* (Myrleensis v. Wilamowitz *Hom. Unters.* 261 n. 25; Kaibel in *Abhdl. Goett. Ges. d. W. N. F.* II 4 1898, 25 n. 2. 26) *φησὶν ἐν τῶι ἕκτωι βιβλίωι τῶν Γραμματικῶν· Δωδεκαετηρίδας* (Diels Tzetzam Chiliad. XII 399 vs. 1146 p. 445 K. [Lob. I 424] secutus] *δεκαετηρίδα, δεκαετηρίας, δεκαετηρίαν* codd.), *Ἀργοναυτικὰ καὶ ἄλλα τινά* Suid. Diels II³ 164, 6; v. nr. 189.

178. Timocles Syracusanus *Σωτήρια* Suid. v. Persinum nr. 201.

179. Zopyrus Heracleota (FHG IV 533; Iamblich. vita Pythagor. 190, 5 N. [ex Aristoxeno]; Rohde *Psyche* II⁶ 106 n. 2; Diels *Antike Technik*² 23. 97, qui Z. medio IV. a. Chr. saeculo iuniorem fuisse iure negavit) *Κρατήρ* Clem.; *Κρατῆρες* Suid.; *Πέπλος καὶ Δίκτυον* idem; v. Brotinum et nr. 189.

180. Quibus accedunt et lamellae aureae Orphicae in sepulcris Italiae inferioris repertae, de quibus vide in P. II, et titulus Cymaeus a. 1903 repertus Comparetti *Laminette Orfiche* 47 (Latte De saltationibus Graecor. *RVV* XIII 3, 98); SGDI IV p. 851 n. 2 *οὐ θέμις ἐν|τοῦθα κεῖσθ|αι ⟨ε⟩ἰ μὴ τὸν βε|βαχχευμέ|νον,* quocum Georgius Wissowa confert inscriptionem Romae ad viam Nomentanam inventam quam pro Christiana habuerunt de Rossi et Mommsen: *monumentum Valeri Mercuri et Iulittes, Iuliani et Quintilies Verecundes, libertis libertabusque posterisque eorum at religionem pertinentes meam* CIL VI 10412 = Dessau II 8337. V. etiam quae de Therone Agrigentino et Micytho Rhegiensi *Orph.* 4 (E. Preuner *Archaeol. Jahrb.* XXXV 1920, 62) disputavi.

181. Forsitan quoque Empedocles Agrigentinus philosophi avus inter Orpheotelestas Siculos habendus est (Beloch *Griech. Gesch.* II 1², 238) Athen. I 3e *Ἐμπεδοκλῆς δ' ὁ Ἀκραγαντῖνος ἵπποις Ὀλύμπια νικήσας, Πυθαγορικὸς ὢν καὶ ἐμψύχων ἀπεχόμενος, ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ καὶ τῶν πολυτελεστάτων ἀρωμάτων βοῦν ἀναπλάσας διένειμε τοῖς εἰς τὴν πανήγυριν ἀπαντήσασιν,* cum Diogen. Laert. VIII 53 *ἐγὼ δὲ εὗρον ἐν τοῖς ὑπομνήμασι Φαβωρίνου* [FHG III 578 fr. 3], *ὅτι καὶ βοῦν ἔθυσε τοῖς θεωροῖς ὁ Ἐ. ἐκ μέλιτος καὶ ἀλφίτων* idem referat ad nepotem.

De Tuscis v. F. Weege *Etruskische Malerei* 1921, 22.

Graeciae.

182. Onomacritus Atheniensis (an Lycomida? Brueckner *Athen. Mitt.* XVI 1891, 203) Herod. VII 6 *Πεισιστρατιδέων οἱ ἀναβεβηκότες ἐς Σοῦσα, τῶν τε αὐτῶν λόγων ἐχόμενοι τῶν καὶ οἱ Ἀλευάδαι, καὶ δή τι πρὸς τούτοισι ἔτι πλέον προσωρέγοντό οἱ* (sc. *τῶι Ξέρξηι*). *ἔχοντες* ⟨*δ'* add. Hude⟩ *Ὀνομάκριτον, ἄνδρα Ἀθηναῖον χρησμολόγον τε καὶ διαθέτην χρησμῶν τῶν Μουσαίου, ἀνεβεβήκεσαν, τὴν ἔχθρην προκαταλυσάμενοι· ἐξηλάσθη γὰρ ὑπὸ Ἱππάρχου τοῦ Πεισιστράτου* (*Πεισιστρατίδεω* ABC) *ὁ Ὀνομάκριτος ἐξ Ἀθηνέων, ἐπ' αὐτοφώρωι ἁλοὺς ὑπὸ Λάσου τοῦ Ἑρμιονέος ἐμποιέων ἐς τὰ Μουσαίου χρησμὸν ὡς αἱ ἐπὶ Λήμνωι* (Krueg.] *Λήμνου* codd.) *ἐπικείμεναι νῆσοι ἀφανιζοίατο* (*ἀφανιοίατο* Krueg.) *κατὰ τῆς θαλάσσης. διὸ ἐξήλασέ μιν ὁ Ἵππαρχος, πρότερον χρεώμενος τὰ μάλιστα. τότε δὲ συναναβὰς ὅκως ἀπίκοιτο ἐς ὄψιν τὴν βασιλέος, λεγόντων τῶν Πεισιστρατιδέων περὶ αὐτοῦ*

σεμνοὺς λόγους κατέλεγε τῶν χρησμῶν· εἰ μέν τι ἐνέοι σφάλμα φέρον τῶι βαρβάρωι, τῶν μὲν ἔλεγε οὐδέν, ὁ δὲ τὰ εὐτυχέστατα ἐκλεγόμενος ἔλεγε, τόν τε Ἑλλήσποντον ὡς ζευχθῆναι χρεὸν εἴη ὑπ' ἀνδρὸς Πέρσεω, τήν τε ἔλασιν ἐξηγεόμενος. οὗτός τε δὴ χρησμωιδέων προσεφέρετο. E. v. Stern *Herm.* LII 1917, 362; Beloch ibidem LV 1920, 312.

183. Tatian. Ad Graec. 41 p. 42, 4 Schw. *Ὁ. δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἡρακλεῖ γέγονεν, ἄλλως τε καὶ τὰ εἰς αὐτὸν ἐπιφερόμενά φασιν ὑπὸ Ὀνομακρίτου τοῦ Ἀθηναίου συντετάχθαι γενομένου κατὰ τὴν Πεισιστρατιδῶν ἀρχὴν περὶ τὴν πεντηκοστὴν ὀλυμπιάδα* (580/1—577/6; exspectamus ⟨*πέμπτην καὶ*⟩ *πεντηκοστὴν* = 560 Diels II³ 171 n. 11 v. initium loci Tatianei nr. 15). Clem. Alex. Strom. I 21 (II 81, 1 Staeh.) Tatianum maxime secutus ∼ Euseb. Praep. evang. X 11, 30 p. 575 Dind. *καὶ μὴν Ὀνομάκριτος ὁ Ἀθηναῖος, οὗ τὰ εἰς Ὀρφέα φερόμενα ποιήματα λέγεται εἶναι, κατὰ τὴν τῶν Πεισιστρατιδῶν ἀρχὴν περὶ τὴν πεντηκοστὴν ὀλυμπιάδα εὑρίσκεται . . . καὶ τοὺς μὲν ἀναφερομένους εἰς Μουσαῖον χρησμοὺς Ὀνομακρίτου εἶναι λέγουσι* Rohde *Psyche* I⁶ 112 n. 1.

184. *Χρησμοί, οἳ ἀναφέρονται εἰς Ὀνομάκριτον* Suid. s. *Ὀ.* nr. 223 d.

185. Plutarch. De Pyth. orac. XXV 407 b *Ὀνομάκριτοι δ' ἐκεῖνοι καὶ Ἡρόδοτοι καὶ Κιναίθωνες* (Cobet] *κινέσωνες* codd.) *ὅσην αἰτίαν ἠνέγκαντο τῶν χρησμῶν, ὡς τραγωιδίαν αὐτοῖς καὶ ὄγκον οὐδὲν δεομένοις προσθέντες, ἐῶ λέγειν οὐδὲ προσίεμαι* (Wyttenb.] *προσεῖναι* codd.) *τὰς διαβολάς* (Wyttenb.] *μεταβολάς* codd.). Lob. I 334.

186. *Τελεταί· ὁμοίως δέ φασι καὶ ταύτας Ὀνομακρίτου* Suid. s. *Ὀ.* nr. 223 d. Pausan. VIII 37, 5 *παρὰ δὲ Ὁμήρου Ὀνομάκριτος παραλαβὼν τῶν Τιτάνων τὸ ὄνομα Διονύσωι τε συνέθηκεν ὄργια κτλ.* nr. 194. Lob. I 335. 384; Schuster 47; Maxim. Mayer *Giganten und Titanen* 240; Rohde *Psyche* II⁶ 106. 112 n. 3; *N. Heidelb. Jahrb.* VI 1895, 10 = *Kl. Schr.* II 304.

187. *Ὀνομάκριτος ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς* Sext. Emp. (nr. 191) Pyrrhon. Hypot. III 30 (I 141 Mutschm.) et Adv. Physicos I 361 (II 287 M.). Pausan. VIII 31, 3 *Ὀνομάκριτός φησιν ἐν τοῖς ἔπεσι* nr. 193; idem IX 35, 5 *κατὰ ταὐτὰ δὲ ἐν ἔπεσίν ἐστι τοῖς Ὀνομακρίτου* nr. 192.

188. Philoponus in Aristot. De anim. A 5 p. 186, 24 Hayd. *λεγομένοις* (*ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς καλουμένοις ἔπεσι* ap. Aristotel.)

εἶπεν, ἐπειδὴ μὴ δοκεῖ Ὀρφέως εἶναι τὰ ἔπη, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Περὶ φιλοσοφίας (fr. 7 Rose[3]) *λέγει· αὐτου μὲν γάρ εἰσι τὰ δόγματα, ταῦτα δέ φασιν* (DR] *φησιν* Trincavell.) *Ὀνομάκριτον ἐν ἔπεσι κατατεῖναι* (*καταθεῖναι* Cudworth; Lob. I 349 n. *a*). Rohde *Psyche* I[6] 112 n. 1.

189. Tzetza in Aristophan. prooem. *Περὶ κωμωιδίας* Kaibel FCG I 20 (30. 32 et scholium q. d. Plautinum [ed. Ritschl *Die alexandrin. Bibliothek.* etc., *Breslau* 1838 = Opusc. phil. I 1866, 5; Dziatzko *Rhein. Mus.* XLVI 1891, 349; Kaibel 31 n.; Cauer *Grundfragen der Homerkritik*[3] 112]) *καίτοι τὰς Ὁμηρικὰς ἑβδομήκοντα δύο γραμματικοὶ ἐπὶ Πεισιστράτου τοῦ Ἀθηναίων τυράννου διέθηκαν οὑτωσὶ σποράδην οὔσας τὸ πρίν· ἐπεκρίθησαν δὲ κατ' αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὑπ' Ἀριστάρχου καὶ Ζηνοδότου, ἄλλων ὄντων τούτων τῶν ἐπὶ Πτολεμαίου διορθωσάντων. οἱ δὲ τέσσαρσί τισι τὴν ἐπὶ Πεισιστράτου διόρθωσιν ἀναφέρουσιν, Ὀρφεῖ Κροτωνιάτηι* (nr. 177), *Ζωπύρωι Ἡρακλεώτηι* (nr. 179), *Ὀνομακρίτωι Ἀθηναίωι καὶ Ἐπικογκύλωι.* Quae ex Procli *Χρηστομαθείαι γραμματικῆι,* qui Asclepiadis Myrleensis libro sexto *τῶν Γραμματικῶν* usus est (Suid. nr. 177), hausta esse Kaibel evicit *Abhdl. Goett. Ges. d. W. N. F.* II 4 1898, 26.

190. Ad Hom. Od. λ 602—604 (de Hercule) *εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν τέρπεται ἐν θαλίηις καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου*) adnotat schol. *V*[2] (Ludwich) *ἀθετοῦνται καὶ λέγονται Ὀνομακρίτου εἶναι,* ad 604 (= Hesiod. Theogon. 952) schol. *H*[2] *τοῦτον ὑπὸ Ὀνομακρίτου ἐμπεποιῆσθαί φασιν. ἠθέτηται δέ.* Wilamowitz *Hom. Unters.* 199.

De Onomacrito Lob. I 332; C. O. Mueller *Prolegomena* 390 ss.; Ritschl Ersch et Gruber III (1833) 4 = Opusc. philol. I 1866, 238 et nr. 189; C. Eichhoff De Onomacrito comm. I *Progr. Elberfeld* 1840; Bergk *Griech. Literaturgesch.* II 85; Rohde *Psyche* II[6] 111; Malten *Arch. f. Religionsw.* XII 1908, 427; v. etiam Kinkelium (ante nr. 191) p. 240.

Onomacriti fragmenta.

Epicorum graecorum fragmenta coll. Godofr. Kinkel I 1877, 240.

191. [I (Ki. 1) Sext. Empiric. Pyrrhon. Hypotyp. III 30 (I 141 Mutschm.) v. Adv. Physic. I 361 (II 287 M.) *Ὀνομάκριτος*

δὲ ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν (sc. εἶπε τὴν πάντων εἶναι ἀρχήν). Cf. Galen. histor. philos. 18 (Doxogr. 610, 15; v. etiam Dielesii Prolegomen. 249). Ausonius in gripho ternarii numeri vs. 74 p. 204 Peip. *Orpheos hinc tripodes, quia sunt tria: terra, aqua, flamma.* Lob. I 386; Ab. fr. 229; Schuster 55 n. 1; Rohde *Psyche* II⁶ p. 112 n. 1; Zeller I⁶ 125 n. 1; Diels II³ 163 ad 9. Falsario ante oculos versatur Heracliti fr. 36 (Diels I³ 85).]

192. II (Ki. 3) Pausan. IX 35, 5 Ἡσίοδος δὲ ἐν Θεογονίαι (vs. 907) — προσιέσθω δὲ ὅτωι φίλον τὴν Θεογονίαν —, ἐν δ' οὖν τῆι ποιήσει ταύτηι τὰς Χάριτάς φησιν εἶναι Διός τε καὶ Εὐρυνόμης καί σφισιν ὀνόματα Εὐφροσύνην τε καὶ Ἀγλαΐαν εἶναι καὶ Θαλίαν. κατὰ ταὐτὰ δὲ ἐν ἔπεσίν ἐστι τοῖς Ὀνομακρίτου. Lob. I 335; Schuster 54 n. 6; Rohde *Psyche* II⁶ 112 n. 1. Hymn. LX 2 θυγατέρες Ζηνός τε καὶ Εὐρυνόμης (Schrader] Εὐνομίης codd.) βαθυκόλπου Ἀγλαΐη Θαλίη τε (Herm.] τε θάλεια codd.) καὶ Εὐφροσύνη πολύολβε.

193. III (Ki. 4) Pausan. VIII 31, 3 de θεῶν ἱερῶι τῶν Μεγάλων Megalopolitano ἔστι δὲ καὶ Ἡρακλῆς παρὰ τῆι Δήμητρι μέγεθος μάλιστα πῆχυν· τοῦτον τὸν Ἡρακλέα (ἡρακλῆν vulgo) εἶναι τῶν Ἰδαίων καλουμένων Δακτύλων Ὀνομάκριτός φησιν ἐν τοῖς ἔπεσι. Lob. I 335; Robert *Heldens.* I 641.

194. IV (Ki. 2) Pausan. VIII 37, 5 παρὰ δὲ Ὁμήρου Ὀνομάκριτος παραλαβὼν τῶν Τιτάνων τὸ ὄνομα Διονύσωι τε συνέθηκεν ὄργια καὶ εἶναι τοὺς Τιτᾶνας τῶι Διονύσωι τῶν παθημάτων ἐποίησεν αὐτουργούς. Ad Τελετάς non ad Theogoniam spectare videtur Rohdio *Psyche* I⁶ 112 n. 3.

195. V (Ki. 5) Pausan. I 22, 7 ἔτι δὲ τῶν γραφῶν (Pinacothecae in arce Athenarum) παρέντι τὸν παῖδα τὸν τὰς ὑδρίας φέροντα καὶ τὸν παλαιστὴν ὃν Τιμαίνετος ἔγραψεν, ἐστὶ Μουσαῖος. ἐγὼ δὲ ἔπη μὲν ἐπελεξάμην, ἐν οἷς ἐστι πέτεσθαί Μουσαῖον ὑπὸ (del. Herwerden) Βορέου (an Ὑπερβορέων?) δῶρον, δοκεῖν δέ μοι πεποίηκεν αὐτὰ Ὀνομάκριτος. Kern De Musaei fragm. Ind. Rostoch. aestiv. 1898, 7. 11 n. XII; Diels II³ 180 n. 5.

Orpheus Arcas (cf. Bacidem Arcadem Kern *RE*² II 2802) s. Κικοναῖος nr. 197.

196. Theognetus Thessalus Ἱεροὶ λόγοι ἐν ῥαψωιδίαις κδ' (cf. etiam s. Cercops nr. 174) Suid.

Thraciae (v. nr. 30 ss.).

197. Orpheus Ciconaeus ἢ Ἀρκάς ⟨ἢ ?⟩ ἐκ Βισαλτίας τῆς Θραικικῆς, ἐποποιός. γέγονε δὲ καὶ οὗτος πρὸ Ὁμήρου, δύο γενεαῖς πρεσβύτερος τῶν Τρωικῶν. ἔγραψε δὲ μυθοποιίαν, ἐπιγράμματα, ὕμνους Suid., v. Eustath. Il. *B* 597 p. 299, 5 καὶ ὅτι Θρᾶικες ἦσαν οἱ ἐπιμεληθέντες τῆς ἀρχαίας μουσικῆς Ὀ. Μουσαῖος καὶ Θάμυρις· καὶ ὅτι ἐν τῆι ἀκτῆι τῆι περὶ τὸν Ἄθων Θάμυρις ὁ Θρᾶιξ ἐβασίλευσε, τῶν αὐτῶν ἐπιτηδευμάτων γενόμενος, ὧν καὶ ὁ Κίκων Ὀ., ὃς Ὀ. τὰ πρῶτα μὲν ἀγυρτεύων διέζη, εἶτα καὶ μειζόνων ἀξιῶν ἑαυτὸν καὶ ὄχλον καὶ δύναμιν περιποιούμενος διεφθάρη ἐξ ἐπισυστάσεως, ἀνὴρ γόης ἀπὸ μουσικῆς τε καὶ μαντικῆς καὶ τῶν περὶ τὰς τελετὰς ὀργιασμῶν (∾ Strab. VII 330 fr. 18 nr. 40).

198. Orpheus Odryses ἐποποιός. Διονύσιος (Halicarnassensis iunior ὁ μουσικός L. Cohn *RE*² V 986 n. 142 v. supra p. 52; de Phaselita cogitat Daub *Stud. zu den Biographika des Suid.* 148; Cohn l. l. 984 n. 136) δὲ τοῦτον οὐδὲ γεγονέναι λέγει· ὅμως ἀναφέρονται εἰς αὐτόν τινα ποιήματα.

De Orpheo Odrysa v. e. g. nrr. 103. 160, Maxim. Tyr. XXXVII 6 p. 432 Hobein Ὀ. ἐκεῖνος ἦν μὲν Οἰάγρου παῖς καὶ Καλλιόπης αὐτῆς, ἐγένετο δὲ ἐν Θράικηι ἐν τῶι Παγγαίωι ὄρει· νέμονται δὲ τοῦτο Θραικῶν οἱ Ὀδρύσαι, ὄρειον γένος, λῃσταὶ καὶ ἄξενοι· ἀλλ' εἵποντό γε Ὀδρύσαι ἑκόντες ἡγεμόνι Ὀρφεῖ, καλῆι κηλούμενοι τῆι ὠιδῆι, Celsum ap. Origin. I 16 (I 68, 7 Koetsch.) θαυμάζω δέ, πῶς Ὀδρύσας μὲν καὶ Σαμοθρᾶικας καὶ Ἐλευσινίους καὶ Ὑπερβορέους ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις καὶ σοφωτάτοις ἔταξεν ἔθνεσιν ὁ Κέλσος, II 55 (I 178, 16 K.) Ὀρφέα ἐν Ὀδρύσαις cf. 56 p. 180, 1 K. Lob. I 295.

199. Herodicus Perinthius *Εἰς Ἅιδου κατάβασις* Suid. v. Cercopem nr. 174, Orphea Camarinaeum nr. 176, Prodicum nr. 200.

Insularum.

200. Prodicus Samius? *Εἰς Ἅιδου κατάβασις* Clem., quae sola ex Herodici Perinthii carmine eiusdem argumenti nomine *ΗΡΟΔΙΚΟΥ* in *ΠΡΟΔΙΚΟΥ* depravato ethnicoque Σαμίου tum addito orta videtur esse (Tannery *Rev. de philol.* XXI 1897, 192 n. 2). Erravi *Orph.* 18. V. Cercopem nr. 174, Herodicum nr. 199, Orphea Camarinaeum nr. 176.

Asiae.

201. Persinus Milesius quem Obrechtus (v. Lob. I 359; Rohde *Psyche* II[6] 107 n.) non sine veri specie eundem esse putat ac Persinum poetam Eubuli Atarnitae familiarem (Poll. IX 93). *Σωτήρια* Suid. v. Timoclem nr. 178. Mallius Theodor. De metris IV 589, 20 K. *Metrum dactylicum hexametrum inventum primitus ab Orpheo Critias* (nr. 106) *adserit, Democritus* (Diels I[3] 66 n. 16) *a Musaeo, Persinus a Lino, permulti ab Homero* Bergk PLG III[4] 655.

Ignotae originis.

202. Promedon Pausan. in Necyiae Polygnoticae descriptione X 30, 7 (v. nr. 69) *τῶι δένδρωι δὲ τῆι ἰτέαι* (sub qua Orpheus sedet) *κατὰ τὸ ἕτερον μέρος προσανακεκλιμένος ἐστὶν αὐτῆι Προμέδων· εἰσὶ μὲν δὴ οἳ νομίζουσι καθάπερ ἐς ποίησιν ἐπεσῆχθαι τὸ* (*τὸ* Korais] *τοῦ* codd.) *Προμέδοντος ὄνομα ὑπὸ τοῦ Πολυγνώτου, τοῖς δὲ εἰρημένον ἐστὶν ἄνδρα Ἕλληνα ἔς τε τὴν ἄλλην ἅπασαν γενέσθαι φιλήκοον μουσικὴν καὶ ἐπὶ τῆι ὠιδῆι μάλιστα τῆι* (*τοῦ* L[1]) *Ὀρφέως*. C. O. Mueller *Kleine deutsche Schr.* II 403; Robert *Nekyia des Polygnot* 50; Duemmler *Delphika* 20 = *Kl. Schr.* II 145 n. 1; Maaß *Orph.* 65 n. 78; Knapp *Orpheusdarstellungen* 12 n. 3; Kern *Orph.* 18.

Orpheotelestae (v. quoque nrr. 212—219).

203. Plutarch. Apophthegm. Laconic. 224 e *Λεωτυχίδου τοῦ Ἀρίστωνος* (Lacedaemon. rex 491—469) 3 *πρὸς Φίλιππον τὸν Ὀρφεοτελεστὴν παντελῶς πτωχὸν ὄντα, λέγοντα δ' ὅτι οἱ παρ' αὐτῶι μυηθέντες μετὰ τὴν τοῦ βίου τελευτὴν εὐδαιμονοῦσι, 'τί οὖν, ὦ ἀνόητε' εἶπεν 'οὐ τὴν ταχίστην ἀποθνήισκεις, ἵν' ἀναπαύσηι* (*ἅμα παύσηι* Bern.) *κακοδαιμονίαν καὶ πενίαν κλαίων;'* Lob. I 644; C. O. Mueller *Prolegomena* 381; Rohde *Psyche* II[6] 111 n. Eadem res a Diogene Laertio VI 1, 4 de Antisthene narratur (*μυούμενός ποτε τὰ Ὀρφικά, τοῦ ἱερέως εἰπόντος, ὅτι οἱ ταῦτα μυούμενοι πολλῶν ἐν Ἅιδου ἀγαθῶν μετίσχουσι, 'τί οὖν', ἔφη 'οὐκ ἀποθνήισκεις;'*).

204. Athenag. Pro Christian. 4 p. 5, 3 Schw. *Διαγόραι μὲν γὰρ εἰκότως ἀθεότητα ἐπεκάλουν Ἀθηναῖοι, μὴ μόνον τὸν Ὀρφικὸν εἰς μέσον κατατιθέντι λόγον καὶ τὰ ἐν Ἐλευσῖνι καὶ τὰ τῶν Καβίρων δημεύοντι μυστήρια καὶ τὸ τοῦ Ἡρακλέους, ἵνα τὰς*

γογγύλας ἔψοι κατακόπτοντι ξόανον, ἄντικρυς δὲ ἀποφαινομένωι μηδὲ ὅλως εἶναι θεόν.

205. Demosthen. De corona XVIII § 259 de Aeschine *ἀνὴρ δὲ γενόμενος τῆι μητρὶ τελούσηι τὰς βίβλους ἀνεγίγνωσκες καὶ τἄλλα συνεσκευωροῦ, τὴν μὲν νύκτα νεβρίζων* (v. Phot. s. *νεβρίζειν* Lob. I 653) *καὶ κρατηρίζων, καὶ καθαίρων τοὺς τελουμένους κἀπομάττων τῶι πηλῶι καὶ τοῖς πιτύροις, καὶ ἀνιστὰς ἀπὸ τοῦ καθαρμοῦ κελεύων λέγειν 'ἔφυγον κακόν, εὗρον ἄμεινον', ἐπὶ τῶι μηδένα πώποτε τηλικοῦτ' ὀλολύξαι σεμνυνόμενος* (*καὶ ἔγωγε νομίζω· μὴ γὰρ οἴεσθ' αὐτόν, φθέγγεσθαι μὲν οὕτω μέγα, ὀλολύζειν δ' οὐχ ὑπέρλαμπρον*), (260) *ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις τοὺς καλοὺς θιάσους ἄγων διὰ τῶν ὁδῶν, τοὺς ἐστεφανωμένους τῶι μαράθωι καὶ τῆι λεύκηι, τοὺς ὄφεις τοὺς παρείας θλίβων καὶ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς αἰωρῶν, καὶ βοῶν εὐοῖ σαβοῖ, καὶ ἐπορχούμενος ὕης ἄττης ἄττης ὕης, ἔξαρχος καὶ προηγεμὼν καὶ κιττοφόρος καὶ λικνοφόρος καὶ τοιαῦθ' ὑπὸ τῶν γραιδίων προσαγορευόμενος, μισθὸν λαμβάνων τούτων ἔνθρυπτα καὶ στρεπτοὺς καὶ νεήλατα, ἐφ' οἷς τίς οὐκ ἂν ὡς ἀληθῶς αὐτὸν εὐδαιμονίσειε καὶ τὴν αὑτοῦ τύχην;* v. etiam § 129.

καὶ ante *καθαίρων* delere mavult Blassius. *ευσάβοι* pr. Σ. *ἡγεμὼν* Aristid. p. 458 Walz (Rhet. Gr. IX). *κιστοφόρος* Harpocrat. s. *κιττοφόρος* et Schol. Patm.

Harpocrat. ad hunc locum s. *ἀπομάττων· οἱ μὲν ἁπλοϊκώτερον ἀκούουσιν ἀντὶ τοῦ ἀποψῶν καὶ λυμαινόμενος, ἄλλοι δὲ περιεργότερον, οἷον περιπλάττων τὸν πηλὸν καὶ τὰ πίτυρα τοῖς τελουμένοις, ὡς λέγομεν ἀπομάττεσθαι τὸν ἀνδριάντα πηλῶι· ἤλειφον γὰρ τῶι πηλῶι καὶ τῶι πιτύρωι τοὺς μυουμένους, ἐκμιμούμενοι τὰ μυθολογούμενα παρ' ἐνίοις, ὡς ἄρα οἱ Τιτᾶνες τὸν Διόνυσον ἐλυμήναντο γύψωι καταπλασάμενοι ἐπὶ τῶι μὴ γνώριμοι γενέσθαι. τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἔθος ἐκλιπεῖν, πηλῶι δὲ ὕστερον καταπλάττεσθαι νομίμου χάριν.*

Lob. I 646 ss. 695; Dieterich *Rhein. Mus.* XLVIII 1893, 279 = *Kl. Schr.* 121, qui Aristophanis Nubes 250 ad hos Orphicorum ritus refert (v. fr. 1). Sacra Orphica a Demosthene significata esse negat Rohde *Psyche* II[6] 110 n. 1.

206. Plutarch. Alexand. 2 de Olympiade Alexandri matre *ἕτερος δὲ περὶ τούτων ἐστὶ λόγος, ὡς πᾶσαι μὲν αἱ τῆιδε γυναῖκες ἔνοχοι τοῖς Ὀρφικοῖς οὖσαι καὶ τοῖς περὶ τὸν Διόνυσον ὀργιασμοῖς ἐκ τοῦ πάνυ παλαιοῦ Κλώδωνές τε καὶ Μιμαλλόνες ἐπωνυμίαν ἔχουσαι πολλὰ ταῖς Ἠδωνίσι καὶ ταῖς*

περὶ τὸν Αἷμον Θρήισσαις ὅμοια δρῶσιν, ἀφ' ὧν δοκεῖ καὶ τὸ θρησκεύειν ὄνομα ταῖς κατακόροις γενέσθαι καὶ περιέργοις ἱερουργίαις, ἡ δὲ Ὀλυμπιὰς μᾶλλον ἑτέρων ζηλώσασα τὰς κατοχὰς καὶ τοὺς ἐνθουσιασμοὺς ἐξάγουσα βαρβαρικώτερον ὄφεις μεγάλους χειροήθεις ἐφείλκετο τοῖς θιάσοις, οἳ πολλάκις ἐκ τοῦ κιττοῦ καὶ τῶν μυστικῶν λίκνων παραναδυόμενοι καὶ περιελιττόμενοι τοῖς θύρσοις τῶν γυναικῶν καὶ τοῖς στεφάνοις ἐξέπληττον τοὺς ἄνδρας. De Clodonibus et Mimallonibus Baege De Macedon. sacris. Diss. Hal. XXII 1913, 81. 182; de *θρησκεύειν* nr. 37.

207. Theophrast. Charact. XVI 11 *καὶ ὅταν ἐνύπνιον ἴδηι (ὁ δεισιδαίμων), πορεύεσθαι πρὸς τοὺς ὀνειροκρίτας, πρὸς τοὺς μάντεις, πρὸς τοὺς ὀρνιθοσκόπους, ἐρωτήσων, τίνι θεῶν ἢ θεᾶι εὔχεσθαι δεῖ* (12) *καὶ τελεσθησόμενος πρὸς τοὺς Ὀρφεοτελεστὰς κατὰ μῆνα πορεύεσθαι μετὰ τῆς γυναικὸς (ἐὰν δὲ μὴ σχολάζηι ἡ γυνή, μετὰ τῆς τίτθης) καὶ τῶν παίδων.*

θεῶι ἢ θεᾶι recc. (contra formulam); immo θεῶν [ἢ θεᾶι] vel θεῶν ἢ θύειν ⟨ἢ⟩ scribe. Diels in ed. Theophrasti; *τίνι θεῶν ἢ θεᾶι* II³ 167 n. 16.

208. Andromenides (e Chr. Ienseni litteris ad me datis) ap. Philodem. *Περὶ ποιημάτων* fr. 41 Hausr. (*N. Jahrb. Suppl.* XVII 1889, 257) *ὀ⟩λίγον λόγον οὗτος Ὀρφεοτελεστοῦ τυμπάνωι καὶ παιδαγωγοῦ καλαμίδι προσθείς, ὅτι δεῖ τὰ ψευδορήμονα μὴ ξενόσ⟨τ⟩ομα μόνον ἐγλέγειν ἀλλὰ κάλλιστα· κάλλιστα δ' εἶναι τὰ τὰς συλλαβὰς ⟨ἔ⟩χοντα πολλοῖς γράμμασιν ἐ⟨ς⟩παθημέν⟨ας, ὧν σχο⟩λῆι δράξασθαι ⟨τ⟩ὸ σ⟨τ⟩ό⟨μα⟩ καὶ ῥίπτ⟨ει⟩ν . . .*

An post *δεῖ* exciderit *μή*, interrogat Hausr. *ἐ⟨ς⟩παθημέν⟨ας* rest. Usen. *⟨ὧν σχο⟩λῆι δρ.* Jensen. *⟨εὐη⟩χῆ ἀράξασθαι?* Buechel.

209. Lucian. *Περὶ ὀρχήσεως* 79 *ἡ μέν γε Βακχικὴ ὄρχησις ἐν Ἰωνίαι μάλιστα καὶ ἐν Πόντωι σπουδαζομένη, καίτοι σατυρικὴ οὖσα, οὕτω κεχείρωται τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ, ὥστε κατὰ τὸν τεταγμένον ἕκαστοι καιρὸν ἁπάντων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλλων κάθηνται δι' ἡμέρας Τιτᾶνας καὶ Κορύβαντας καὶ Σατύρους καὶ βουκόλους ὁρῶντες· καὶ ὀρχοῦνταί γε ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι καὶ πρωτεύοντες ἐν ἑκάστηι τῶν πόλεων οὐχ ὅπως αἰδούμενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα φρονοῦντες ἐπὶ τῶι πράγματι μᾶλλον ἤπερ ἐπ' εὐγενείαις καὶ λειτουργίαις καὶ ἀξιώμασι προγονικοῖς.* De bubulcis Kern *RE*² III 1013, *Genethliakon f. Robert* 1910, 96. *Βουκόλος* etiam in libello rituali P. II fr. 31 vs. 25.

210. Titulus a Cyriaco Anconitano Perinthi exscriptus, primum editus a Dumontio *Inscriptions et monuments figurés de la Thrace* 1876, 38, integrius a Mommsenio Ephem. epigr. III 1877, 236. 332; Dieterich De hymn. Orph. 6 = *Kl. Schr.* 72. *εὐτυχεῖτε. χρησμὸς Σιβύλλης. ἐπὰν δ' ὁ Βάκχος εὐάσας πλη⟨γήσ⟩ετα⟨ι⟩, τότε αἷμα καὶ πῦρ καὶ κόνις μιγήσεται. Σπέλλιος Εὐῆθις ἀρχιβουκόλος Ἡρακλείδου Ἀλεξάνδρου ἀρχιμυστοῦντος.*

2 *ΠΛΗΣΤΑΠΟΥΕ*· Cyriacus, unde Kaibelius *Rhein. Mus.* XXXIV 1879, 211 vs. 3 *τότε* elicuit; reliquum enucleavit Dieterich 74. *πλησ⟨θήσ⟩ετα⟨ι⟩* priores, v. imprimis R. Schoell Satura Saupp. 1879, 179. Spectat ad Zagrei mortem, de qua vide P. II.

211. Lyd. De mens. IV 2 p. 65, 20 W. *ὁ δὲ Πραιτέξτατος ὁ ἱεροφάντης* (Vettius Pr. † 384 p. Chr.), *ὁ Σωπάτρωι τε τῶι τελεστῆι καὶ Κωνσταντίνωι τῶι αὐτοκράτορι συλλαβὼν ἐπὶ τῶι πολισμῶι τῆς εὐδαίμονος ταύτης πόλεως* (sc. Byzantii) *δύναμιν αὐτὸν* (sc. *Ἰανὸν*) *εἶναί τινα βούλεται ἐφ' ἑκατέρας Ἄρκτου τεταγμένην καὶ τὰς θειοτέρας ψυχὰς ἐπὶ τὸν σεληνιακὸν χορὸν ἀποπέμπειν.* Teuffel-Kroll III⁶ 302 n.; 430, 1.

VITA ORPHICA (Lob. I 244—255; Rohde *Psyche* II⁶ 125).

212. Plato Leg. VI 782 c *τὸ δὲ μὴν θύειν ἀνθρώπους ἀλλήλους ἔτι καὶ νῦν παραμένον ὁρῶμεν πολλοῖς· καὶ τοὐναντίον ἀκούομεν ἐν ἄλλοις, ὅτε οὐδὲ βοὸς ἐτόλμων μὲν* (Schanz] *ἐτολμῶμεν* codd.) *γεύεσθαι, θύματά τε οὐκ ἦν τοῖς θεοῖσι ζῶια, πελανοὶ δὲ καὶ μέλιτι καρποὶ δεδευμένοι καὶ τοιαῦτα ἄλλα ἁγνὰ θύματα, σαρκῶν δ' ἀπείχοντο* (nr. 90) *ὡς οὐχ ὅσιον ὂν ἐσθίειν οὐδὲ τοὺς τῶν θεῶν βωμοὺς αἵματι μιαίνειν, ἀλλὰ Ὀρφικοί τινες λεγόμενοι βίοι ἐγίγνοντο ἡμῶν τοῖς τότε, ἀψύχων μὲν ἐχόμενοι πάντων, ἐμψύχων δὲ τοὐναντίον πάντων ἀπεχόμενοι.*

213. Euripid. Hippolyt. 952 (Diels II³ 165 n. 8) *ἤδη νῦν αὔχει καὶ δι' ἀψύχου βορᾶς σῖτ' ἐκκαπήλευ', Ὀρφέα τ' ἄνακτ' ἔχων βάκχευε πολλῶν γραμμάτων τιμῶν καπνούς.*

σῖτ' ἐκκαπήλευ' sc. *τοῖς ἔξω βεβήλοις* Diels fretus Philostrati Vit. Apollon. I 15 (I 15, 4 Kays.) *τὸν γὰρ σῖτον οἱ δυνατοὶ ξυγκλείσαντες εἶχον, ἵν' ἐκκαπηλευθείη τῆς χώρας, σίτοις καπήλευ'* codd. V. de loco conclamatissimo etiam Wilamowitzii commentarium 225.

214. Diogen. Laert. VIII 33 (Alexander Polyhistor *Φιλοσόφων διαδοχαί*) e Pythagoreo anonymo IV. a. Chr. saeculi (M. Wellmann *Herm.* LIV 1919, 225. 248) *τὴν δ' ἁγνείαν εἶναι διὰ καθαρμῶν καὶ λουτρῶν καὶ περιρραντηρίων καὶ διὰ τοῦ καθαρεύειν ἀπό τε κήδους καὶ λεχοῦς καὶ μιάσματος παντὸς*

καὶ ἀπέχεσθαι βρωτῶν θνησειδίων τε κρεῶν καὶ τριγλῶν καὶ μελανούρων καὶ ᾠῶν καὶ τῶν ᾠιοτόκων ζώιων καὶ κυάμων καὶ τῶν ἄλλων ὧν παρακελεύονται καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπιτελοῦντες. V. etiam Antiphanis *Ὀ.* fr. 180 K. *βύστραν τιν' ἐκ φύλλων τινῶν* collato Hesych. s. *βύστραι· αἱ τῶν λαχάνων ἐνθέσεις. ἔνιοι δὲ τοὺς ἐκ τῶν λαχάνων ψωμούς.* De fabis v. nr. 219.

215. Plutarch. Conviv. sept. sap. 16, 159 c *τὸ δ' ἀπέχεσθαι σαρκῶν ἐδωδῆς, ὥσπερ Ὀρφέα τὸν παλαιὸν ἱστοροῦσι, σόφισμα μᾶλλον ἢ φυγὴ τῶν περὶ τὴν τροφὴν ἀδικημάτων ἐστί.*

216. De lanearum vestium usu repudiando Herodot. II 81 *οὐ μέντοι ἔς γε τὰ ἱρὰ* (Aegyptiorum) *ἐσφέρεται εἰρίνεα οὐδὲ συγκαταθάπτεταί σφι· οὐ γὰρ ὅσιον. ὁμολογέουσι δὲ ταῦτα τοῖσι Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι καὶ Βακχικοῖσι, ἐοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι καὶ Πυθαγορείοισι. οὐδὲ γὰρ τούτων τῶν ὀργίων μετέχοντα ὅσιόν ἐστι ἐν εἰρινέοισι εἵμασι θαφθῆναι. ἔστι δὲ περὶ αὐτῶν ἱρὸς λόγος λεγόμενος* (Lob. I 244; Diels I³ 27 n. 1; Zeller I⁶ 64 n. 1, 391 n. 3; Rohde *Psyche* II⁶ 103. 107 et *N. Heidelb. Jahrb.* VI 1895, 10 = *Kl. Schr.* II 304 [contra Maassium]; Maaß *Orph.* 164; Knapp *Orpheusdarstellungen* 1895, 5 n. 4; Kern *Orph.* 3 n. 5; 10). V. nr. 217.

217. Contra (nr. 216) Apuleius Apologia 56 p. 63, 15 Helm *quippe lana, segnissimi corporis excrementum, pecori detracta iam inde Orphei et Pythagorae scitis profanus vestitus est* (*iam inde* defendit Plasberg coll. 54, 15 *iam inde antiquitus XII tabulis; iam inde* ⟨*ab*⟩ Novák). Abt *Apologie des Apuleius von Madaura* 288 (*RVV* IV 2); Pley *De lanae in antiquissim. rit. usu* 96 (*RVV* XI 2).

218. Ad praecepta Orphica pertinere videtur etiam schol. Lucian. 280, 20 Rabe *ἐνταῦθα οἶνος τε πολὺς πρόκειται καὶ τράπεζαι πάντων τῶν τῆς γῆς καὶ θαλάσσης γέμουσαι βρωμάτων πλὴν τῶν ἀπειρημένων ἐν τῶι Μυστικῶι, ῥοιᾶς φημι καὶ μήλου καὶ ὀρνίθων κατοικιδίων καὶ ᾠῶν καὶ θαλαττίων τρίγλης, ἐρυθίνου, μελανούρου, καράβου, γαλεοῦ,* v. nr. 214.

219. Pausan. I 37, 4 *ᾠκοδόμηται δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν ναὸς οὐ μέγας καλούμενος Κυαμίτου· σαφὲς δὲ οὐδὲν ἔχω λέγειν εἴτε πρῶτος κυάμους ἔσπειρεν οὗτος εἴτε τινὰ ἐπεφήμισαν* (*ἐπεφήμισαν* Hemsterhuis] *ἐπεφήμησαν* [*ἐπευφήμησαν y*] codd.) *ἥρωα, ὅτι τῶν κυάμων ἀνενεγκεῖν οὐκ ἔστι σφίσιν ἐς Δήμητρα τὴν εὕρεσιν. ὅστις δὲ ἤδη τελετὴν Ἐλευσῖνι εἶδεν ἢ τὰ καλούμενα Ὀρφικὰ* (v. nr. 216 *τοῖσι καλεομένοισι καὶ Βακχικοῖσι*) *ἐπελέξατο,*

οἶδεν ὅ λέγω. Ante Hymn. Orph. in Terram XXVI leguntur verba: *θυμίαμα πᾶν σπέρμα πλὴν κυάμων καὶ ἀρωμάτων.* De fabarum religione Lob. I 251, Wuensch *Frühlingsfest der Insel Malta* 32 et P. II s. *Καθαρμοί.* De aedibus mysticis (*ἱεροὶ οἶκοι*) v. Kern *Orph.* 25 n. 3.

3. DE SCRIPTIS ORPHICIS

220. Athen. IV 164 b. c. e Alexidis Lino (Kock CAF II 345 fr. 135) *βιβλίον ἐντεῦθεν ὅ τι βούλει προσελθὼν γὰρ λαβέ* (*παράλαβε* Erfurdt), *ἔπειτ' ἀναγνώσει πάνυ γε διασκοπῶν ἀπὸ τῶν ἐπιγραμμάτων ἀτρέμα τε καὶ σχολῆι. Ὀ. ἔνεστιν, Ἡσίοδος, τραγωιδίαι, Χοιρίλος, Ὅμηρος, Ἐπίχαρμος, συγγράμματα* (*ἔστ' Ἐπίχαρμος, γράμματα* Herm.) *παντοδαπά.* De Alexidis fabula *Κράτεια ἢ Φαρμακοπώλης* ad Orphica pertinente v. Kaibel *Herm.* XXV 1899, 98; Kern *RE*² XX 1441.

Cf. Euripidis Hippolyt. 952 nr. 213 et Platonis philosophi de Orphei libris testimonium P. II fr. 3.

221. Chronicon Parium (IG XII 5, 444 [Hiller de Gaertringen]); Jacoby *Das Marmor Parium* 7. 68) A 25 ep. 14: *⟨ἀφ' οὗ Ὀ. ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης⟩ υἱὸ⟨ς τ⟩ὴ⟨ν ἑ⟩αυτοῦ πόησιν ἐξ⟨έ⟩θηκε, Κόρης τε ἁρπαγὴν καὶ Δήμητρος ζήτησιν καὶ τὸν αὐτοῦ ⟨εὑρεθέντα ὑπ' αὐτῆς σπόρον καὶ τὸ πλῆ⟩θος τῶν ὑποδεξαμένων τὸν καρπόν, ἔτη ΧΗΔΔΔΓ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Ἐρεχθέως.*

Multorum virorum doctorum tentamina collegit Iacobyus, e quibus haec eligo: *ἀφ' οὗ — τὴ⟨ν⟩* suppl. Boeckh. *⟨ἑ⟩αυτοῦ* Hiller de Gaertringen. *αὐτοῦ ⟨εὑρεθέντα⟩* nuperrime idem per litteras] *τὸν αὐτου⟨ργηθέντα ὑπ' αὐτῆς σπόρον καὶ τὸ ἐκεῖθεν ἔ⟩θος* Diels ap. H. de G. p. 105, *τὸν αὐτ. σπ. ὃν ἐδίδαξε τὸ πλῆ⟩θος* idem II³ 173 n. 15: *καὶ τὴν αὐτοῦ ⟨κατάβασιν καὶ μύ⟩θο⟨υ⟩ς* Chandl., *τὸν αὐτοῦ ⟨εἰς Ἅιδου καταβαθμὸν καὶ τὸ γῆ⟩θος* Boeckh. qui etiam *καὶ τὸ θεῖον πά⟩θος* proposuit, cum *τὸ πλῆ⟩θος* primus invenerit Wilamowitzius de Triptolemi maxime expeditione cogitans (apud H. de G. p. 105).

222. Clem. Alex. Strom. I 21, 131, 3—5 (II 81, 7 Staeh.) *καὶ τοὺς μὲν ἀναφερομένους εἰς Μουσαῖον χρησμοὺς Ὀνομακρίτου εἶναι λέγουσι, τὸν Κρατῆρα δὲ τὸν Ὀρφέως Ζωπύρου τοῦ Ἡρακλεώτου* (nr. 179) *τήν τε Εἰς Ἅιδου κατάβασιν Προδίκου τοῦ Σαμίου* (nr. 200). *Ἴων δὲ ὁ Χῖος* (nr. 248) *ἐν τοῖς Τριαγμοῖς καὶ Πυθαγόραν εἰς Ὀρφέα ἀνενεγκεῖν τινα ἱστορεῖ. Ἐπιγένης* (nr. 229) *δὲ ἐν τοῖς Περὶ τῆς εἰς Ὀρφέα ποιήσεως Κέρκωπος* (nr. 174) *εἶναι λέγει τοῦ Πυθαγορείου τὴν Εἰς Ἅιδου κατά-*

βασιν καὶ τὸν Ἱερὸν λόγον, τὸν δὲ Πέπλον καὶ τὰ Φυσικὰ Βροντίνου (nr. 173).

Κρατῆρα Canter; *κράτητα* L. *Προδίκου τοῦ Σαμίου*] *Ἡροδίκου τοῦ Περινθίου* rectius Suid. s. *Ὀ.* nr. 223 d; Bergk Opusc. philol. II 38 n. 18 et nr. 200. *Τριαγμοῖς* Reines.] *τριγράμμοις* L. ⟨*ἀναφερομένης*⟩ *ποιήσεως* Ed. Hiller. *Κέρκοπος* L. *πυθαγορίου* L.

De Epigene nr. 229; Epigenis catalogus haud dubie etiam pro fundamento Suidiani (nr. 223 d) habendus est.

223. Suidas (Hesychius Milesius) Diels II³ 163 n. 1:

a) *Ὀ. Καμαριναῖος* nr. 176.

b) *Ὀ. Κικοναῖος ἢ Ἀρκάς* ⟨*ἢ?*⟩ *ἐκ Βισαλτίας τῆς Θραικικῆς* nr. 197.

c) *Ὀ. Κροτωνιάτης* nr. 177.

d) *Ὀ. Λειβήθρων τῶν ἐν Θράικηι* (*πόλις δέ ἐστιν ὑπὸ τῆι Πιερίαι*), *υἱὸς Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης· ὁ δὲ Οἴαγρος πέμπτος ἦν ἀπὸ Ἄτλαντος, κατὰ Ἀλκυόνην μίαν τῶν θυγατέρων αὐτοῦ* (A. de Blumenthal Hellanicea 17). *γέγονε δὲ πρὸ ια' γενεῶν τῶν Τρωικῶν, καί φασι μαθητὴν γενέσθαι αὐτὸν Λίνου· βιῶναι δὲ γενεὰς θ'* (v. nrr. 7—9; Rohde *Rhein. Mus.* XXXVI 1881, 387 = *Kl. Schr.* I 8). *οἱ δὲ ια' φασίν.*

ἔγραψε Τριαγμούς (Kuester] *τριασμούς* codd.)· *λέγονται δὲ εἶναι Ἴωνος τοῦ τραγικοῦ. ἐν δὲ τούτοις τὰ Ἱεροστολικὰ καλούμενα. Κλήσεις κοσμικαί* (*κτίσιν κόσμου* Eschenbach Epigenes 199). *Νεωτευκτικά* (*Νεοτευκτικά* codd.: *Ναοτευκτικά* v. Lob. I 375). *Ἱεροὺς λόγους ἐν ῥαψωιδίαις κδ', λέγονται δὲ εἶναι Θεογνήτου τοῦ Θεσσαλοῦ* (nr. 196), *οἱ δὲ Κέρκωπος τοῦ Πυθαγορείου* (nr. 174). *Χρησμούς, οἳ ἀναφέρονται εἰς Ὀνομάκριτον* (nr. 184). *Τελετάς, ὁμοίως δέ φασι καὶ ταύτας Ὀνομακρίτου* (nr. 186). ⟨*Λιθικά* add. Bernhardy⟩· *ἐν τούτοις δ' ἔστι περὶ λίθων γλυφῆς, ἥτις Ὀγδοηκοντάλιθος ἐπιγράφεται. Σωτήρια· ταῦτα Τιμοκλέους τοῦ Συρακουσίου* (nr. 178) *λέγεται ἢ Περσίνου τοῦ Μιλησίου* (nr. 201). *Κρατῆρας· ταῦτα Ζωπύρου* (nr. 179) *φασίν. Θρονισμοὺς μητρώιους καὶ Βακχικά· ταῦτα Νικίου τοῦ Ἐλεάτου φασὶν εἶναι* (nr. 175). *Εἰς Ἅιδου κατάβασιν· ταῦτα Ἡροδίκου τοῦ Περινθίου* (nr. 199). *Πέπλον καὶ Δίκτυον· καὶ ταῦτα Ζωπύρου τοῦ Ἡρακλεώτου* (nr. 179), *οἱ δὲ Βροτίνου* (A] *βροντίνου* IBE, nr. 173). *Ὀνομαστικόν, ἔπη ͵ασ', Θεογονίαν, ἔπη ͵ασ'* (ex Lobone: Croenert *Χάριτες für Friedrich Leo* 1911, 126. 134)· *Ἀστρονομίαν. Ἀμμοσκοπίαν?*

(Diels] *ἀμοκοπίαι* vel *ἀμοκοπίαν* codd.). *Θυηπολικόν*. *Ὠιοθυτικὰ ἢ Ὠιοσκοπικά, ἐπικῶς*. *Καταζωστικόν*. *Ὕμνους*. *Κορυβαντικὸν καὶ Φυσικά, ἃ Βροτίνου φασίν* (A] *βροντίνου* IBE, nr. 173, Croenert l. l. 127. 134).

e) *Ὀ. Ὀδρύσης ἐποποιός* v. nr. 198.

B. Giseke *Rhein. Mus.* VIII 1853, 70. Epigenis vestigia in catalogo d latere patet, v. nrr. 222. 229. De librorum Orphicorum titulis et reliquiis v. P. II.

224. Orphei Argonautica 7—46 *νῦν γάρ σοι, λυροεργέ, φίλον μέλος ἀείδοντι θυμὸς ἐποτρύνει λέξαι, τάπερ οὔποτε πρόσθεν ἔφρασ', ὅταν Βάκχοιο καὶ Ἀπόλλωνος ἄνακτος* 10 *κέντρωι ἐλαυνόμενος φρικώδεα κῆλα πιφαύσκω θνητοῖς ἀνθρώποισιν, ἀκήρατα δ' ὄργια μύσταις· ἀρχαίου μὲν πρῶτα Χάους ἀμέγαρτον Ἀνάγκην καὶ Χρόνον, ὡς ἐλόχευσεν ἀπειρεσίοις ὑπὸ κόλποις Αἰθέρα καὶ διφυῆ περιωπέα κυδρὸν Ἔρωτα* 15 *Νυκτὸς ἀειγνήτης πατέρα κλυτόν, ὅν ῥα Φάνητα ὁπλότεροι καλέουσι βροτοί· πρῶτος γὰρ ἐφάνθη. Βριμοῦς τ' εὐδυνάτοιο γονὰς ἠδ' ἔργ' ἀΐδηλα Γηγενέων οἳ λυγρὸν ἀπ' Οὐρανοῦ ἐστάξαντο σπέρμα γονῆς τό ⟨τε⟩ πρόσθεν ὅθεν γένος ἐξεγένοντο* 20 *θνητῶν, οἳ κατὰ γαῖαν ἀπείριτον αἰὲν ἔασι· θητείαν τε Ζηνὸς ὀρεσσιδρόμου τε λατρείαν μητρός, ἅ τ' ἐν Κυβέλοις ὄρεσιν μητίσατο κούρηι Φερσεφόνηι περὶ πατρὸς ἀμαιμακέτου Κρονίωνος· καὶ †Μήλου τε καὶ Ἡρακλέος περίφημον ἄμυξιν·* 25 *ὄργια τ' Ἰδαίων Κορυβάντων τ' ἄπλετον ἰσχύν· Δήμητρός τε πλάνην καὶ Φερσεφόνης μέγα πένθος, θεσμοφόρος θ' ὡς ἦν· ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα Καβείρων χρησμούς τ' ἀρρήτους Νυκτὸς περὶ Βάκχου ἄνακτος Λῆμνόν τε ζαθέην ἠδ' εἰναλίην Σαμοθράικην* 30 *αἰπεινήν τε Κύπρον καὶ Ἀδωναίην Ἀφροδίτην, ὄργια Πραξιδίκης καὶ Ἀρείης μητρὸς Ἀθήνης θρήνους τ' Αἰγυπτίων καὶ Ὀσίριδος ἱερὰ χύτλα. ἀμφὶ δὲ μαντείης ἐδάης πολυπείρονας οἴμους θηρῶν ⟨τ'⟩ οἰωνῶν τε καὶ ἣ σπλάγχνων θέσις ἐστίν·* 35 *ἠδ' ὅσα θεσπίζουσιν ὀνειροπόλοισιν ἀταρποῖς ψυχαὶ ἐφημερίων, ὕπνωι βεβολημέναι ἦτορ· σημείων τεράτων τε λύσεις ἄστρων τε πορείας· ἁγνοπόλον τε καθαρμόν, ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ· ἱλασμούς τε θεῶν φθιμένων τ' ἐπινήχυτα δῶρα.* 40 *ἄλλα δέ σοι κατέλεξ', ἅπερ εἴσιδον ἠδ' ἐνόησα Ταίναρον ἡνίκ' ἔβην σκοτίην ὁδὸν Ἄϊδος εἴσω, ἡμετέρηι πίσυνος κιθάρηι δι' ἔρωτ' ἀλόχοιο, ἠδ' ὅτ' ἐν Αἰγύπτωι ἱερὸν λόγον ἐξελόχευσα, Μέμφιν ἐς ἠγαθέην πελάσας ἱεράς τε πόληας* 45 *Ἄπιδος, ἃς πέρι Νεῖλος*

ἀγάρροος ἐστεφάνωται· πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀπ' ἐμῶν στέρνων δεδάηκας.

De Argonauticorum codicibus F. Schubert *Sitz.-Ber. Wien. Akad.* XCVIII 1881, 449; F. Hillmann De arte critica in Orphei Argonauticis factitanda capita duo diss. Lips. 1883; A. Guttmann *Zur Handschriftenkunde der Orph. Argonautika* I (vs. 1—735) *Progr. Königshütte O.-S.* 1887; C. Wessely *Philolog. N. F.* II 1889, 379. 573; Guil. Weinberger Quaestion. de Orphei quae feruntur Argonauticis Vindobon. 1891, 2. Post Hermanni praeclaram editionem a. 1805 nova recensio valde necessaria est; Abeliana a. 1885 nihil valet. L = Lugdunensis; R = Ruhnkenianus; S = Strahoviensis; V = Vindobonensis; Vo = Vossianus; W = Vratislaviensis Rhedigeranus. 7 *ἀείδοντι* R] *ἀείδοντα* Vo, *εἰσαείδοντι* S. *λυροεργός* non Apollo, sed Musaeus esse videtur, cuius nomen demum v. 310 *Μουσαῖε, φίλον τέκος Ἀντιοφήμου* apparet, quamobrem Wielius in progr. Bedburgensi 1861, 20 temere coniecit *νῦν γάρ σοι, λυροεργέ, φίλον τέκος Ἀντιοφήμου.* 9 *ἔφρασ'*] *ὄφρα σ'* S. *ὅταν* ll.] *ὅτε* Heyn., *ὅτ' ἐν* Wiel. l. l. 28. 10 *κῆλα πιφαύσκω* Herm.] *κῆλ' ἐπίφασκον* VoWLS, *κῆλ' ἐπίφαυσκον* R, *κῆλα πίφαυσκον* Schneid. 11 *ἀκήρατα δ' ὄργια* collatis Lithic. 6 et 663 Wiel. Diss. Bonn. 1853, 32] *ἄκη μετὰ δ' ὄρκια* vel *ὄρκια* ll., *ἄκη μεγάλ' ὄρκια* Pierson, *ἀχείματα δ' ὄργια* Herm. 12 *Χάους*] *φάους* Vo in marg. *ἀμέγαρτον* ll.] *ἀτέκμαρτον* Herm., v. Wielium in progr. Bedb. 31. 13 *Χρόνον* Zoëga *Abhdlg.* 229] *κρόνον* ll. *ὡς* ll.] *ὃς* vulgo ante Herm. *ἐλόχησεν* Vo in marg., RS. *ἀπειρεσίοις ὑπὸ κόλποις* Steuchus] *ἀπειρεσίοισιν ὑπ' ὁλκοῖς* VoWLS, *ἀπηρεσίοισιν ὑπ' ὁλκοῖς* V, *ἀπειρεσίῃσιν ὑπ' ὁλκοῖς* R (*ῃσιν* in marg. Vo), *ἀπειρεσίῃσιν ὑπ' ἀλκαῖς* Wiel. Progr. Bedb. 1866, 4. Cf. Aristophan. Av. 694 (fr. 1) *Ἐρέβους δ' ἐν ἀπείροσι κόλποις τίκτει . . . Νύξ.* 14 *περιωπέα* ll. v. Kern De Theogon. 8 n. 15; Th. Gomperz *Deutsche Literaturztg.* 1888, 974 (Hellenika II 368)] *πυρσωπέα* Ruhnk., *περιώσια* Wiel. Progr. 1861, 26, *πυριωπέα* Ab. 15 *πατέρα* ll.] *υἱὸν* Schneid., *υἷα* Herm., *ἀνέρα* vel *πάρεδρον* Wiel. Diss. 34; rectius iudicat idem Progr. Bedb. 1866, 4, *παῖδα* Seidenadel in progr. Bruchsal. 1873, 8. *φανῆτα* ll. 16 *καλέουσι* V in marg. et vulgo] *κικλήσκουσι* ceteri ll., *κλῄζουσι* Herm., v. Ludwich. *N. Jahrb.* CIX 1874, 485. 17 *βριμοῦσ* e *βρομοῦσ* corr. V. *γονάς* ll., e *γενάς* corr. V. *ἔργα* vel *ἔργ'* ll.] *ἔρχ'* L. 18 *Γηγενέων* VVo in marg.] *γιγάντων* ll., *Τιτάνων* Pierson. *ἐστάξαντο* ll., sed Vo corr. ex *ἐτάξαντο*] *ἑιάξαντο* V, *ἐκμάξαντο* Herm., *ἐπ' Οὐρανίους τάξαντο* Wiel. Progr. 1861, 22. 19 *γονῆς τὸ πρόσθεν* VoL] *γονῆς τοπρόσθεν* R, *γονῆς τὸ πρόσθεν ὅτεν* W; *τε* add. Herm. 20 *ἔασσι* VVoW. 21 *θητείαν τε Ζηνός* ll.] *θ. Τιτῆνος* Wiel. Diss. 34, *θητείην Παιᾶνος* Ab.; an *θρησκείαν τε Ζηνός*? Cf. sequentia *ὀρεσσιδρόμου τε λατρείαν μητρός.* Plut. Alex. 2 et Etym. M. v. *θρῆσκος· καὶ θρησκεία, παρὰ τὴν τῶν Θρᾳκῶν ἐπιμέλειαν τὴν πρὸς τὸ θεῖον καὶ τὴν Ὀρφέως ἱερουργίαν* (test. nrr. 37. 206), *τ' ὀρεσσιδρόμου* Vo] *ὀρεσιδρόμου* R, *ὄρεσσι δρόμου* W. *λατρείην* Ab., an *ἀλιτρείαν*? Lob. I 590, qui etiam sic temptat: *μνηστείαν τε Ζηνὸς ὀρεσσιδρόμοιό τ' ἀλητύν.* 22 *ὄρεσσιν* W] *ὄρεσι μητίατο* L. *κούρῃ* | *Φερσεφόνῃ* Schneid.] *κούρην* | *Φερσεφόνην* ll., *κούρηι* | *Φερσεφόνηι* I. H. Voss. v. Wiel. Diss. 35. 23 *παρὰ* S. 24 *ἐν μήλου* in textu, *μύχου* in marg. Vo, *καὶ μήλου* RV, *μήλου* WL, *Μήλωνος* Eschenbach. *ἠρακλέος* vulgo, *ἠρακλῆος* VoWL, *Ἡρακλέουσ* V, *ἢ Βάκχου τε καὶ Ἡ.* Schneid., *Εὐβούλου τε καὶ Ἡ.*

Herm., *Καινῆος τε καὶ Ἡ.* Wiel. *Progr.* 1861, 18, *μηχανόωσα* Wiel. in Diss. 35, *μαινομένου θ' Ἡ.* Seidenadel p. 8, *ῥαιομένου τε Ζαγρῆος* Ab. Lob. I 591 vs. 23. 24 ita legendos proponit: *Περσεφόνην πέρι· πατρὸς ἀμαιμακέτου Κρονίωνος μειλιχίην, καὶ Ζαγρῆος περίφημον ἄμυξιν.* Desperavimus. 25 *ὄργια* Schneid.] *ὅρκια* ll. *Ἰδέων* V. 26 *δημήτερός τε* RS. 27 *θεσμοφόρος θ' ὡς ἦν* ll., v. Wiel. *Progr.* 1861, 31] *θεσμοφόρον θ' ὁσίην* Pierson. *Καβείρων*] *καθείρων* V. 28 *θεσμους* R. 29 *σαμοθράκην* RWVS] *Σαμοθρήικην* Herm. 31 *Ἀρείης μητρὸς Ἀθήνης*] *ἀρείνης* ll.; *νυκτὸς* in textu, *μητρὸς* in marg. Vo, *νυκτὸς* RVWL, *Ἀθήνης* ll., *Ἀρείης νυκτὸς* (*νύκτας* Gesn.) *Ἀθήνης* Eschenbach. (cf. Pausan. I 28, 5 cum Bluemneri comm. 312), *ὀρεινῆς* (vel *ὀρείης*) *μητρὸς ἀπήνην* Herm., v. Wiel. *Progr.* Bedb. 1862, 20, *ὀρεινῆς μητρὸς ἄθυρμα* Ab. 33 *περὶ* superscript. Vo. *ἐδάης* superscr. *ν* Vo] *ἐδάην* WL. *οἴμους* Ruhnk.] *ὅρμους* ll.; sed v. Schubert l. l. 472. 34 *τ'* post *θηρῶν* inscr. Slothower. *θέσις* ll.] *θέμις* Wiel. *Progr.* Bedb. 1866, 4; Ab. 35 *ἀταρπούς* R] *ἀταρποῖς* ex *ἀτερποῖς* corr. V. 36 *ἐφημερίνωι* R] ex eodem corr. *ἐφημερίων* Vo. 38 *ἐπιχθονίης* R. *μέγ'* ex *μετὰ* corr. Vo. 39 *τ' ἐπὶ νήχυτα* VoR, antea *ἐπινήχυτα* in Vo. 43 *ὅτ' ἐν* I. H. Voss.] *ὅσεν* W, *ὅσον* cett. *Αἰγύπτωι* Schneid.] *Αἰγυπτίων* ll., *ἠδέ σοι Αἰγυπτίων* Slothow. *λόγον* W] *λόχον* cett. 44 *πελάσας* superscr. *ρ* ab altera manu i. e. *περάσας* Vo. 45 *πέρι* Gesner] *περὶ* ll.

Quibus ad Musaeum (nr. 168) dictis verbis haec Orphei opera significantur (Lob. Agl. I 589; Giseke *Rhein. Mus.* VIII 1853, 70): 9—11 *Βακχικά? Τελεταί?* 12—20 *Θεογονία* (19. 20 *Ἀνθρωπογονία*) cf. 24. 28. 30—32. 21—23 *Θρονισμοὶ μητρῷοι.* 24 *Θεογονία?* 25 *Κορυβαντικόν.* 26 et init. vs. 27 Carmen de raptu Proserpinae? *Θεογονία?* 28 *Θεογονία?* 27. 29 Cabiriaca, quorum vestigia solum hic extant (vs. 28 haud scio an post vs. 29 collocandus sit). 30 *Θεογονία?* 31 *Τελεταί?* 32 *Ἱερὸς λόγος* Aegyptius? cf. 43—45. 33—36 libri vaticini. 37 *Περὶ σεισμῶν* vel similia? *Ἀστρονομία.* 38 *Καθαρμοί.* 39 *Ὕμνοι.* 40—42 *Εἰς Ἅιδου κατάβασις.* 43—45 *Ἱερὸς λόγος* Aegyptius cf. 32. Quae Theogoniae (et Anthropogoniae) vindicavi, ea in Neoplatonicorum *Ἱεροῖς λόγοις* collecta fuisse verisimillimum est; cf. P. II s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ* qui cum *Ἱερῷι λόγωι* Aegyptio non confundendi sunt.

225. Constantini Lascaris *Προλεγόμενα τοῦ σοφοῦ Ὀρφέως* in Marmor. Taurinens. Augustae Taurin. 1743, 98 (Lob. I 356; Ab. p. 140) v. Suid. nr. 223 d *κατέλιπε* (*Ὀ.*) *συγγράμματα μετρικὰ καὶ ὅσα καὶ αὐτὸς ἐν Ἀργοναυτικοῖς* (vs. 7—46, nr. 224) *κατ' ἐπανάληψιν ἀριθμεῖ, καὶ τὰ πλείω μυθικῶς κατὰ τὸν ποιητικὸν τρόπον περὶ Θεῶν καὶ Κοσμογενείας, Ὕμνους διαφόρους εἰς Θεούς, Γεωργικά, Φυσικά, Ἀργολικά* (an *Ἀστρολογικά?*), *Μετέωρα, Λιθικά, Μυστήρια διάφορα, περὶ τῶν Φυτῶν,*

Βοτανῶν, Χωρογραφίας, Ἰατρικῆς, Νόμων καὶ ἁπλῶς εἴπω, περὶ παντὸς πράγματος παρ' Αἰγυπτίων τὰ πλείω μετενέγκων. Τελευταῖα τὰ Ἀργοναυτικά, ἐν οἷς διηγεῖται ὅσα ἔπραξαν καὶ ἔπαθον οἱ Ἀργοναῦται καὶ πῶς ἁρπάξαντες τὴν Μήδειαν καὶ τὸ χρυσοῦν δέρας ἐπανῆκον πολλάκις ⟨κιν⟩δυνεύοντες. . . . 99 . . . γεγόνασι δὲ Ὀρφεῖς ἕξ· πρῶτος οὗτος ἀρχαῖος ποιητὴς ἐκ Λειβήθρων τῆς Θράικης· δεύτερος Κικοναῖος ἐκ Βισαλτίας τῆς Θράικης ἐποποιὸς πρὸ τῶν (ἐποποιῶς πένθων Marm. Taur.) Τρωϊκῶν καὶ αὐτὸς ὃς συνέγραψε Μυθοποιίαν, Ἐπιγράμματα, Ὕμνους· τρίτος Ὀδρύσης Ἐποποιίαν τινὰ ποιήσας· τέταρτος Κροτωνιάτης Ἰταλιώτης ὃς συνῆν Πεισιστράτωι τῶι τυράννωι, συνέγραψε δὲ Δεκαετηρίαν, Ἀργοναυτικὰ καὶ ἄλλα· πέμπτος Καμαριναῖος Σικελιώτης ἐποποιός, οὗ φασιν εἶναι τὴν εἰς Ἅιδην κατάβασιν· ἕκτος καὶ τελευταῖος βασιλεὺς Θραικῶν, ἐφ' οὗ Ἀμάζονες ἐδασμολόγησαν Φρύγας. 100 καὶ ταῦτα μὲν ἐκ πολλοῦ περὶ τοῦ σοφοῦ Ὀρφέως, ὃν ἔνιοι ἀλόγως ὧδε γεγονέναι φασίν, ὅπερ ἀδύνατον δοκεῖ, ἐπειδὴ καὶ ποιηταὶ καὶ ἱστορικοὶ καὶ χωρογραφεῖς αὐτὸν γεγονέναι φασὶ καὶ ποιητὴν καὶ μουσικὸν καὶ συμπλεῖν Ἀργοναύταις.

225 a. Celsus ap. Origin. I 16 (I 68, 33 Koetsch.) *Λίνον δὲ καὶ Μουσαῖον καὶ Ὀρφέα καὶ τὸν Φερεκύδην καὶ τὸν Πέρσην Ζωροάστρην καὶ Πυθαγόραν φήσας περὶ τῶνδε διειληφέναι, καὶ εἰς βίβλους κατατεθεῖσθαι τὰ ἑαυτῶν δόγματα καὶ πεφυλάχθαι αὐτὰ μέχρι δεῦρο. καὶ ἑκὼν μὲν ἐπελάθετο τοῦ περὶ τῶν νομιζομένων θεῶν μύθου ὡς ἀνθρωποπαθῶν, ἀναγεγραμμένου μάλιστα ὑπὸ Ὀρφέως.*

226. Claudian. Carm. minor. XXIII 11 p. 226 Koch *Orpheos alii libros impune lacessunt nec tua securum te, Maro, fama vehit;* Epithalam. de nuptiis Honorii Augusti (X) vs. 229 p. 99 Koch *illa autem secura tori taedasque parari nescia divinae fruitur sermone parentis maternosque bibit mores exemplaque discit prisca pudicitiae Latios nec volvere libros desinit aut Graios, ipsa genetrice magistra, Maeonius quaecumque senex aut Thracius O. aut Mytilenaeo modulatur pectine Sappho.* Idem Carm. minor. XXXI 27 p. 247 K. commemorat Orphei Titanomachiam vel potius Gigantomachiam *proeliaque altisoni referens Phlegraea mariti, Titanum fractas Enceladique minas* et vs. 25. 33 hymnum Orphicum in Iunonem. Dieterich *Nekyia*[2] 159 n. 1. O. Herculis facta celebrans in praef. carm. De raptu Proserp. II; nr. 160 a.

227. Mich. Psellus *Ἐγκώμ. εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ* 84* (Sathas *Μεσαιωνικὴ βιβλ.* V 57) de se ipso *πᾶσιν ἐντυχὼν βιβλίοις Ἑλληνικοῖς, εἰπεῖν δὲ καὶ βαρβαρικοῖς, ὁπόσα Ὀ. ἢ Ζωροάστρης ἢ Ἀμμοῦς συνέγραψεν ὁ Αἰγύπτιος, ὁπόσα τε Παρμενίδαι καὶ Ἐμπεδοκλεῖς ἐν ἔπεσι συνεγράψαντο,* Kern *Herm.* LIV 1919, 217. Cf. Ps. ibidem 85, V 59 (Krumbacher *Gesch. d. byzantin. Lit.*[2] 504).

4. DE SCRIPTORIBUS VETERIBUS.

Auctores de Orpheo.

228. Pherecydes Atheniensis *πρεσβύτερος τοῦ Συρίου ὃν λόγος τὰ Ὀρφέως συναγαγεῖν* Suid. s. *Φ.* Lob. I 330; Schuster 80 v. nr. 7. Pro Pherecyde Pherecratem intelligendum esse Heynius olim iussit: Sturz Pherecydis fragmenta[2] 62.

229. Epigenes *Περὶ τῆς εἰς Ὀρφέα* ⟨*ἀναφερομένης* add. Bergk⟩ *ποιήσεως* vel *Περὶ τῆς Ὀρφέως ποιήσεως,* quem librum citat Clem. Alexandr. Strom. I 21 (II 81, 11 Staeh.) et V 8 (II 360, 10 Staeh.) v. nr. 222. Ex Harpocratione s. *Ἴων* 103, 14 Bekk.: *φιλόσοφόν τι σύγγραμμα τὸν Τριαγμὸν ἐπιγραφόμενον, ὅπερ Καλλίμαχος ἀντιλέγεσθαί φησιν ὡς Ἐπιγένους* (*ὑπὸ Ἐ.* Bergk *Griech. Litgesch.* I 395 n. 235; *ὡς* ⟨*καὶ*⟩ *Ἐπιγένης* Diels I[3] 285, 7; *ὡς* ⟨*ὑπὸ*⟩ *Ἐπιγένους* L. Cohn) eum Callimacho anteriorem fuisse certo evici nequit Lob. I 340. 384; Schuster 55; Bergk l. l.; Susemihl *Griech. Litgesch.* I 345 n. 96; Tannery *Rev. de philol.* XXI 1897, 191; L. Cohn *RE*[2] VI 64 n. 16.

230. Herodorus [Heracleota?] *ὁ τὴν Ὀρφέως καὶ Μουσαίου συγγράψας ἱστορίαν* Olympiodor. in Photii Bibl. 80 p. 61 a 31 (*λέγει δὲ ὅτι νῆσος* [sc. Oasis] *τὸ παλαιὸν ἦν καὶ ἀπεχερσώθη καὶ ὅτι ταύτην καλεῖ Ἡρόδοτος* [III 26] *'μακάρων νήσους'. Ἡρόδωρος δὲ ὁ τ. Ὀ. κ. Μ. σ. ἱστορίαν Φαιακίδα ταύτην καλεῖ* FHG II 27 b; IV 65 n. 33; Diels II[3] 167 n. 13 a; F. Jacoby *RE*[2] VIII 986 v. nr. 5).

231. Nicomedes (Acanthius?) *Περὶ Ὀρφέως* Athen. XIV 637 a (*οἶδα δὲ καὶ ἄλλο ὄργανον* [nomen instrumenti intercidisse observavit Kaibelius] *ὧι τῶν Θρᾳκῶν οἱ βασιλεῖς ἐν τοῖς δείπνοις χρῶνται, ὥς φησιν Ν. ἐν τῶι Π. Ὀ.*). FHG IV 465; Lob. I 342.

232. Apollonius Aphrodisiensis tertii fere a. Chr. saeculi: *Ἀ. Ἀ. ἀρχιερεὺς καὶ ἱστορικὸς γέγραφε Καρικά, Περὶ*

Τράλλεων, Περὶ Ὀρφέως καὶ τῶν τελετῶν αὐτοῦ Suid. s. v. (FHG IV 310). Ed. Schwartz *RE*² II 135 n. 73.

233. Chrysippus apud Philodem. De pietate 80, 16 Gomp. (Doxogr. 547 b 16) = Stoicor. fragm. ed. ab Arnim. II 316 n. 1078 *ἐν δὲ τῶι δευτέρ⟨ωι⟩* (sc. *Περὶ Θεῶν*) *τά τε εἰς Ὀρφέα κ⟨αὶ⟩ Μουσαῖον ἀναφερ⟨όμ⟩ενα καὶ τὰ παρ' ⟨Ὁ⟩μήρωι καὶ Ἡσιόδω⟨ι⟩ καὶ Εὐριπίδηι καὶ ποιηταῖς ἄλλοις, ⟨ὡ⟩ς καὶ Κλεάνθης* (fr. 539 Arn.), *⟨π⟩ειρᾶται σ⟨υ⟩νοικειοῦν ταῖς δόξαις αὐτῶν.* Textum mihi e nova collatione suppeditavit Guil. Croenert v. fr. 30. Cicero De nat. deor. I 15, 41 p. 223 Plasb.¹ (Velleius) *et haec quidem* (*Chrysippus,* fr. 1077 Arn.) *in primo libro de natura deorum; in secundo autem volt Orphei Musaei Hesiodi Homerique fabellas accomodare ad ea quae ipse primo libro de deis immortalibus dixerit, ut etiam veterrimi poetae, qui haec ne suspicati quidem sint, Stoici fuisse videantur.* Plutarch. De Iside et Osiride 25 p. 360 d. e *βέλτιον οὖν οἱ τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα καὶ Ὄσιριν καὶ Ἶσιν ἱστορούμενα μήτε θεῶν παθήματα μήτ' ἀνθρώπων, ἀλλὰ δαιμόνων μεγάλων εἶναι νομίζοντες, οὓς* (Xyland. ut etiam sequentia ex Euseb. Praep. ev. V 5] *ὡς* codd.) *καὶ Πλάτων καὶ Πυθαγόρας καὶ Ξενοκράτης* (fr. 24 Heinze) *καὶ Χρύσιππος* (fr. 1103 Arn.), *ἑπόμενοι τοῖς πάλαι θεολόγοις, ἐρρωμενεστέρους μὲν ἀνθρώπων γεγονέναι λέγουσι καὶ πολὺ* (Euseb.] *πολλῆι* codd.) *τῆι δυνάμει τὴν φύσιν ὑπερφέροντας ἡμῶν, τὸ δὲ θεῖον οὐκ ἀμιγὲς οὐδ' ἄκρατον ἔχοντας, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς φύσει καὶ σώματος αἰσθήσει* [*ἐν* ante *αἰσθ.* del. Xyland.] *συνειληχός, ἡδονὴν δεχόμενον* (Euseb.] *δεχομένην* codd.) *καὶ πόνον, καὶ ὅσα ταύταις ἐγγενόμενα ταῖς μεταβολαῖς πάθη τοὺς μὲν μᾶλλον, τοὺς δ' ἧττον ἐπιταράττει. γίγνονται γὰρ ὡς ἐν ἀνθρώποις καὶ δαίμοσιν ἀρετῆς διαφοραὶ καὶ κακίας. τὰ γὰρ Γιγαντικὰ καὶ Τιτανικὰ παρ' Ἕλλησιν ᾀδόμενα καὶ Κρόνου τινὲς* (Euseb.] *τινὸς* codd.) *ἄθεσμοι πράξεις καὶ Πύθωνος ἀντιτάξεις πρὸς Ἀπόλλωνα, φυγαί* (Euseb.] *φθόγγοι* codd.) *τε Διονύσου καὶ πλάναι Δήμητρος οὐδὲν ἀπολείπουσι τῶν Ὀσιριακῶν καὶ Τυφωνικῶν, ἄλλων θ' ὧν πᾶσιν ἔξεστιν ἀνέδην μυθολογουμένων ἀκούειν. ὅσα τε μυστικοῖς ἱεροῖς περικαλυπτόμενα καὶ τελεταῖς ἄρρητα διασώιζεται καὶ ἀθέατα πρὸς τοὺς πολλούς, ὅμοιον ἔχει λόγον.* Galen. De placit. Hippocrat. et Platon. III c. 3 (V 308 Kuehn) 274, 14 Muell. *ἐμπέπλησται γὰρ ὁ περὶ ἡγεμονικοῦ λόγος ὑπὸ Χρυσίππου* (fr. 906 Arn.) *γεγραμμένος ἐπῶν ποιητικῶν ἤτοι τὰ πάθη περὶ τὸν θώρακά τε καὶ τὴν καρδίαν συνίστασθαι μαρτυρούντων ἢ δύο εἶναι τῆς ψυχῆς* | ²⁷⁵ ᴹᵘᵉˡˡ· *δυνάμεις ὅλωι τῶι γένει δια-*

φερούσας ἀλλήλων, τὴν μὲν ἄλογον, τὴν δὲ λογικήν. ὥσπερ γὰρ ἐξ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου βραχέα παρεθέμην ὀλίγοι πρόσθεν ὧν ὁ Χρύσιππος ἔγραψεν, οὕτως ἐξ Ὀρφέως καὶ Ἐμπεδοκλέους καὶ Τυρταίου καὶ Στησιχόρου καὶ Εὐριπίδου καὶ ἑτέρων ποιητῶν μνημονεύει παμπόλλων ὁμοίαν ἐχόντων ἀτοπίαν, οἷον καὶ ὅταν ἐπαινῇ (? Muell.] *εἴπῃ* codd.) *Τυρταῖον λέγοντα κτλ.* (Bergk PLG II⁴ fr. 13 p. 404). Lob. I 342. Cf. etiam Galenum ibidem p. 281, 1 ss. Muell. *ἐμπλήσας ὁ Χρύσιππος* (fr. 907 Arn.) *ὅλον τὸ βιβλίον ἐπῶν Ὁμηρικῶν καὶ Ἡσιοδείων καὶ Στησιχορείων Ἐμπεδοκλείων τε καὶ Ὀρφικῶν.* Minuc. Fel. Octavius XIX 11 p. 29, 8 Waltzing. *Eadem fere Chrysippus: vim divinam rationalem, naturam et mundum, interim et fatalem necessitatem deum credit Zenonemque* (fr. 162 Arn.) *interpretatione physiologica* (*physiologica* Bursian.] *phylologiae* P corr. ex *physologiae*) *in Hesiodi, Homeri Orpheique carminibus imitatur.*

234. [Characis Pergameni *Συμφωνία Ὀρφέως Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος περὶ τὰ λόγια* (Eudocia FHG III 636 v. Kern *Orph.* 1 n. 1) commenticia est; sed v. nr. 9.]

235. Erotylus *ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς* in papyro Leidensi W secundi fere p. Chr. saeculi Leemans *Pap. graec.* II 1885, 21 a 34. 35 p. 155 = Dieterich *Abraxas* 202, 16 (v. 165 et *N. Jahrb. Suppl.* XVI 1888, 754 = *Kl. Schr.* 6). Cf. Zosimus *Περὶ τοῦ θείου ὕδατος* Berthelot *Coll. des anciens. alchimist. Grecqu.* II 1888 p. 144, 7 et I (*Introduction*) p. 17.

236. Theon Malal. Chron. XIII p. 343, 11 *ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας αὐτοῦ* (*Γρατιανοῦ* a. 367—383) *Θ. ὁ σοφώτατος φιλόσοφος ἐδίδασκε καὶ ἡρμήνευε τὰ ἀστρονομικὰ καὶ τὰ Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμεγίστου συγγράμματα καὶ τὰ Ὀρφέως* Reitzenstein *Poimandres* 211 n. 1; Heeg *Festschr. für M. v. Schanz* 1912, 164.

237. Hierocles (c. a. 420) in Photii Bibliotheca 214 p. 173 a 13 ss. Bekk. (librorum *Περὶ προνοίας*) *ὁ δὲ δ' τὰ λεγόμενα λόγια καὶ τοὺς ἱερατικοὺς θεσμοὺς εἰς συμφωνίαν συνάγειν οἷς Πλάτων ἐδογμάτισε βούλεται· ὁ δὲ ε' εἰς Ὀρφέα καὶ Ὅμηρον, καὶ ὅσοι ἄλλοι πρὸ τῆς Πλάτωνος ἐπιφανείας ἐγνωρίζοντο, τὴν Πλατωνικὴν περὶ τῶν προκειμένων φιλοσοφίαν ἀνάπτει.* Lob. I 345.

238. Syrianus (Procli magister; Academiae rector a. 431/2) *Εἰς τὴν Ὀρφέως θεολογίαν βιβλία β'* et *Συμφωνία Ὀρφέως Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος* Suid. Lob. I 344; Rohde *Psyche* I⁶ 414 ss.; Kroll De oraculis Chald. 7, qui iure addit Procl. Theolog. Platon. 215, 41 *καὶ οὗτος τοίνυν ἐν τοῖς τῆς Συμφωνίας*

⟨συγ?⟩γράμμασι. Syriani Ὀρφικαὶ συνουσίαι ap. Procl. in Tim. I 315, 2 Diehl.

239. Proclus (a. 410—485) Marin. Procli vita 18 p. 160, 33 Boisson. *νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἀποτροπαῖς καὶ περιρραντηρίοις καὶ τοῖς ἄλλοις καθαρμοῖς χρώμενος, ὁτὲ μὲν Ὀρφικοῖς, ὁτὲ δὲ Χαλδαϊκοῖς* . . . c. 20 p. 161, 21 *πιεζόμενος γὰρ ὑπὸ ταύτης* (sc. *τῆς τελευταίας νόσου*) *καὶ περιωδυνίαις συνεχόμενος, ἐκκρούειν ἐπειρᾶτο τὰς ἀλγηδόνας. παρεκελεύετο οὖν ἡμῖν ἑκάστοτε ὕμνους λέγειν, καί, λεγομένων τῶν ὕμνων, πᾶσα εἰρήνη τῶν παθῶν ἐγίγνετο καὶ ἀταραξία. καὶ ὅ γ' ἔτι τούτου παραδοξότερον, ὅτι καὶ μνήμην εἶχε τῶν λεγομένων, καίτοι τῶν ἀνθρωπίνων σχεδὸν ἁπάντων ἐπιλελησμένος, ἐπιβρισάσης αὐτῶι τῆς παρέσεως. ἀρχομένων γὰρ ἡμῶν ὑμνεῖν ἐκεῖνος ἀνεπλήρου τοὺς ὕμνους καὶ τῶν Ὀρφικῶν ἐπῶν τὰ πλεῖστα· καὶ γὰρ ταῦτά ἐστιν ὅτε παρόντες ἀνεγιγνώσκομεν.* c. 26 p. 163, 42 *καὶ τοιαύταις μὲν ἀρεταῖς συνεβίω ἔτι συσχολάζων τῶι φιλοσόφωι Συριανῶι, καὶ τὰς τῶν ἀρχαιοτέρων ἐπεξιὼν πραγματείας· τῆς δὲ Ὀρφικῆς καὶ Χαλδαϊκῆς θεολογίας στοιχεῖα ἄττα καὶ οἱονεὶ σπέρματα παρὰ τοῦ διδασκάλου λαβών, διὰ τὸ μὴ φθῆναι καὶ ἐν τοῖς ἔπεσιν αὐτῶι συγγενέσθαι (προέθετο μὲν γὰρ ἐξηγήσασθαι αὐτῶι τε καὶ τῶι ἐκ τῆς Συρίας φιλοσόφωι καὶ διαδόχωι Δομνίνωι θάτερα τούτων, ἤτοι τὰ Ὀρφέως ἢ τὰ λόγια, καὶ αἵρεσιν αὐτοῖς προὔτεινε τῶν ἑτέρων· ἐπειδὴ δὲ οὐ συνήχθησαν, οὐδὲ τὰ αὐτὰ εἵλοντο ἀμφότεροι, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τὰ Ὀρφέως, ὁ δὲ ἡμέτερος τὰ λόγια, τοῦτό τε αὐτὸ διεκώλυσεν καὶ τὸ μὴ πολὺν ἐπιβιῶναι χρόνον τὸν μέγαν Συριανόν), λαβὼν δ' οὖν, ὡς εἴρηται* (164) *παρὰ τοῦ καθηγεμόνος τὰς ἀφορμάς, καὶ μετ' ἐκεῖνον τοῖς τε εἰς Ὀρφέα αὐτοῦ ὑπομνήμασιν ἐπιμελῶς ἐντυγχάνων, καὶ τοῖς Πορφυρίου καὶ Ἰαμβλίχου μυρίοις ὅσοις εἰς τὰ λόγια καὶ τὰ σύστοιχα τῶν Χαλδαίων συγγράμματα, αὐτοῖς τε τοῖς θείοις λογίοις ἐντρεφόμενος, ἐπὶ τὰς ἀκροτάτας τῶν ἀρετῶν, ὡς πρὸς ἀνθρωπίνην ψυχήν, ἀνέδραμεν, ἃς ὁ ἔνθους Ἰάμβλιχος ὑπερφυῶς θεουργικὰς ἀπεκάλεσεν.* c. 27 p. 164, 42 *ἀναγιγνώσκων δὲ ἐγώ ποτε παρ' αὐτῶι τὰ Ὀρφέως, καὶ οὐ μόνον τὰ παρὰ τῶι Ἰαμβλίχωι καὶ Συριανῶι ἀκούων ἐν ταῖς ἐξηγήσεσιν, ἀλλὰ πλείω τε ἅμα καὶ προσφυέστερα τῆι θεολογίαι, ἤιτησα τὸν φιλόσοφον μηδὲ τὴν τοιαύτην ἔνθεον ποίησιν ἀνεξήγητον ἐᾶσαι, ὑπομνηματίσασθαι δὲ καὶ ταύτην ἐντελέστερον. Ὁ δὲ ἔφασκεν προθυμηθῆναι μὲν πολλάκις γράψαι, κωλυθῆναι δὲ ἐναργῶς ἔκ τινων ἐνυπνίων. αὐτὸν γὰρ ἔλεγεν θεάσασθαι τὸν διδάσκαλον,*

ἀπείργοντα αὐτὸν μετὰ ἀπειλῆς. μηχανὴν οὖν ἐνταῦθα ἄλλην ἐπινοῶν, ἠξίωσα γὰρ παραγράφειν αὐτὸν τὰ ἀρέσκοντα τοῖς τοῦ διδασκάλου βιβλίοις· πεισθέντος δὲ τοῦ ἀγαθοειδεστάτου καὶ παραγράψαντος τοῖς μετώποις τῶν ὑπομνη(165)*μάτων, ἔσχομεν συναγωγὴν εἰς ταὐτὸν ἁπάντων, καὶ ἐγένετο εἰς Ὀρφέα αὐτῶι σχόλια καὶ ὑπομνήματα στίχων οὐκ ὀλίγων, εἰ καὶ μὴ εἰς πᾶσαν τὴν θεομυθίαν ἢ πάσας τὰς ῥαψωιδίας ἐξεγένετο αὐτῶι τοῦτο ποιῆσαι.* Ludwich *Königsberger Stud.* I 1887, 74 n. 16. Procli libri de Orpheo a Suida ad Syriani praeceptoris exemplum ficti sunt (R. Schoell Anecd. varia II 5).

240. *Σαραπίων* Isidori Alexandrini (c. a. 490) amicus, Suid. s. v. *ζητητικὸς δὲ ὢν τῆς ἀληθείας καὶ φύσει θεωρητικὸς οὐ περὶ τὰ τεχνικώτερα τῆς φιλοσοφίας ἠξίου διατρίβειν, ἀλλὰ τοῖς ἁδροτέροις καὶ ἐνθουσιαστικωτέροις νοήμασιν ἐνεφύετο. διὸ μόνον σχεδὸν τὸν Ὀρφέα ἐκέκτητο καὶ ἀνεγίγνωσκεν, ἐρωτῶν ἐφ' ἑκάστοις ἀεὶ τοῖς παραπίπτουσι ζητήμασι τὸν Ἰσίδωρον, ἄκραν ὡς εἰπεῖν ἐπιστήμην ἐν θεολογίαι προβεβλημένον . . . ὃς οὕτω μὲν κατεφρόνει χρημάτων ὥστε κεκτῆσθαι μηδ' ὁτιοῦν ἢ μόνα δύο ἢ τρία βιβλία, ὧν ἦν καὶ ἡ Ὀρφέως ποίησις.* Adde etiam Damascii Isidori vitam 126 p. 132 Westerm. de Asclepiodoto (c. a. 475) *πρὸς δὲ τὴν Ὀρφικήν τε καὶ Χαλδαϊκὴν τὴν ὑψηλοτέραν σοφίαν καὶ τὸν κοινὸν φιλοσοφίας νοῦν ὑπεραίρουσαν ἔτι μᾶλλον ἐλείπετο* (Kroll De or. Chald. 8) et Suid. s. *Ἡραΐσκος* de Asclepiade Neoplatonico (non Mendesio v. Freudenthal *RE*² II 1631 n. 35) *ὥρμησε γράφειν περιέχουσαν τῶν θεολογιῶν ἁπασῶν τὴν συμφωνίαν.* Lob. I 344 s. Hoc loco posui quamquam neque Asclepiadem neque Asclepiodotum neque Sarapionem de Orpheo librum condidisse inde non patet.

241. Sandon Hellanici (nr. 242?) filius, *φιλόσοφος* (ignotae aetatis) *ἔγραψε Ὑποθέσεις εἰς Ὀρφέα βιβλίον α'* Suid. Lob. I 337. 340; Schuster 86; Zeller I⁶ 128 n. 6.

242. Num Hieronymus (FHG II 450) et Hellanicus (Damasc. De princip. I 317, 15 Rue.), de quorum aetate certi adhuc nihil statui potest, peculiares de Orpheo libros scripserint, dubium est, Schuster 99. V. P. II 3 de Theogonia Hieronymiana. Pamphili Alexandrini *Ὀρφικά* ex Reinesii coniectura ap. Suid. s. *Πάμφιλος Ἀλεξανδρεύς* (trad. *Ὀπικά*) orta sunt Lob. I 342.

243. Phot. Bibl. cod. 170 p. 117a Bekk. *ἀνεγνώσθη βιβλίον πολύστιχον, μᾶλλον δὲ πολύβιβλον, ἐν λόγοις μὲν ιέ, τεύχεσι δὲ*

ε', ἐν οἷς μαρτυρίαι δῆθεν καὶ χρήσεις ὁλοκλήρων λόγων, οὐχ Ἑλληνικαὶ μόναι, ἀλλὰ καὶ Περσικαὶ καὶ Θράικιοι καὶ Αἰγύπτιοι καὶ Βαβυλωνιακαὶ καὶ Χαλδαϊκαὶ καὶ δὴ καὶ Ἰταλοὶ ἐκ τῶν παρ' ἑκάστοις δοκούντων λογίων κατεστρώθησαν, ἃς ὁ συγγραφεὺς συμφερομένας πειρᾶται δεικνύειν τῆι τῶν Χριστιανῶν ἀχράντωι καὶ ὑπερφυεῖ καὶ θειοτάτηι θρησκείαι κτλ. . . . περὶ τούτων Ἕλλησί τε καὶ Αἰγυπτίοις καὶ Χαλδαίοις καὶ τοῖς προειρημένοις πεφιλοσοφῆσθαί τε καὶ διακεκηρῦχθαι ἐν ἰδίοις αὐτῶν πειρᾶται δεικνύναι συγγράμμασιν . . . τὸ μέντοι ὄνομα τοῦ συντεταχότος τὰ τεύχη μέχρι νῦν οὐκ ἔχομεν εἰδέναι· οὐ γὰρ ἐνεφέρετο τοῖς βιβλίοις, ὅσα εἴδομεν, πλήν γε δὴ ὅτι Κωνσταντινούπολιν ᾤκει, γυναικί τε νόμωι γάμου συνώικει καὶ τοῖς ἐξ αὐτῆς αὐτοῦ παισί, καὶ ὅτι μετὰ τοὺς Ἡρακλείου χρόνους (a. 610—641) *τὸν βίον διήνυσεν.* Lob. I 346.

Poetae et philosophi Orphei libris usi.

244. Plato Ion 536 b *ἐκ δὲ τούτων τῶν πρώτων δακτυλίων, τῶν ποιητῶν, ἄλλοι ἐξ ἄλλου αὖ ἠρτημένοι* (TF] *ἀνηρτημένοι* W) *εἰσὶ καὶ ἐνθουσιάζουσιν, οἱ μὲν ἐξ Ὀρφέως, οἱ δὲ ἐκ Μουσαίου· οἱ δὲ πολλοὶ ἐξ Ὁμήρου κατέχονταί τε καὶ ἔχονται.* Diels II³ 167 n. 14 a.

245. Homerus Philostrat. Heroic. 301 (II p. 161, 19 Kays.) (*τὸν Ὅμηρον*) *μεγαλορρημοσύνην τε γὰρ ὑπὲρ τὸν Ὀρφέα ἀσκῆσαι ἡδονῆι τε ὑπερβαλέσθαι τὸν Ἡσίοδον καὶ ἄλλωι ἄλλον* . . . | [162, 12 Kays.] *Ὀρφέα δὲ ἐν πολλοῖς τῶν κατὰ θεολογίαν ὑπερῆρε, Μουσαῖον δ' ἐν ὠιδαῖς χρησμῶν, καὶ μὴν καὶ Παμφὼ σοφῶς μὲν ἐνθυμηθέντος, ὅτι Ζεὺς εἴη τὸ ζωιογονοῦν καὶ δι' οὗ ἀνίσταται τὰ ἐκ τῆς γῆς πάντα, εὐηθέστερον δὲ χρησαμένου τῶι λόγωι καὶ καταβεβλημένα ἔπη ἐς τὸν Δία ἄισαντος· ἔστι γὰρ τὰ τοῦ Παμφὼ ἔπη· 'Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε θεῶν, εἰλυμένε κόπρωι μηλείηι τε καὶ ἱππείηι καὶ ἡμιονείηι'* (eosdem versus vindicat Gregorius Nazianzen. Or. in Iulian. I 141 [Migne 35, 653] Orpheo, v. Nonn. Abbas Migne 36, 1028; Lob. I 745 II; Ab. fr. 289) . . . *καὶ τὰς μάχας δέ, ὁπόσαι Ποσειδῶνι μὲν πρὸς Ἀπόλλω, Λητοῖ δὲ πρὸς Ἑρμῆν ἐγένοντο, καὶ ὡς ἐμάχοντο ἡ Ἀθηνᾶ τῶι Ἄρει καὶ ὁ Ἥφαιστος τῶι ὕδατι, ταῦτα τὸν Ὀρφέως τρόπον πεφιλοσοφῆσθαι τῶι Ὁμήρωι φησὶ καὶ οὐ μεμπτὰ εἶναι πρὸς ἔκπληξιν καὶ θεῖα, ὥσπερ τὸ 'ἀμφὶ δὲ σάλπιγξε μέγας οὐρανός' καὶ* ⟨*ὡς* add. Kays.⟩ *'ἀνεπήδησεν Ἀιδωνεὺς τοῦ θρόνου τινασσομένης τῆς γῆς ἐκ Ποσειδῶνος'.* Orphei versus quos Homerus

mutuatus esse criticis veteribus videbatur congessit Hermannus Orphica 477, v. Geffcken *N. Jahrb.* XXIX 1912, 596.

246. Hesiodus Schol. Lycophr. 399 p. 149, 13 Sch. *Ἡσίοδος ἐν τῆι Θεογονίαι* (485 Rz.) *τὴν Ὀρφέως ὑποκλέψας καὶ παραφθείρας Θεογονίαν.*

De Terpandro v. nr. 12.

247. Dialectus Dorica Iamblich. Vita Pythagor. 34, 243, p. 170, 1 N. (Metrodorus [Lob. I 722 n. b; Nauck p. 168; Rohde *Rhein. Mus.* XXVII 1872, 57 = *Kl. Schr.* II 167]) *κεχρῆσθαι δὲ τῆι Δωρικῆι διαλέκτωι καὶ τὸν Ὀρφέα, πρεσβύτατον* (Cobet] *πρεσβύτερον* codd.) *ὄντα τῶν ποιητῶν.* Geffcken *N. Jahrb.* XXIX 1912, 610; v. nr. 28.

248. Pythagoras Diogen. Laert. VIII 8 *Ἴων δὲ ὁ X. ἐν τοῖς Τριαγμοῖς φησιν αὐτὸν* (Pythagoram) *ἔνια ποιήσαντα ἀνενεγκεῖν εἰς Ὀρφέα.* Clem. Alex. Strom. I 131 (II 81, 10 Staeh.) *Ἴων δὲ ὁ X. ἐν τοῖς Τριαγμοῖς καὶ Πυθαγόραν εἰς Ὀρφέα ἀνενεγκεῖν τινα ἱστορεῖ.* Cf. Suid. s. Ὀ. nr. 223 d: *ἔγραψε Τριαγμούς, λέγονται δὲ εἶναι Ἴωνος τοῦ τραγικοῦ· ἐν δὲ τούτοις τὰ Ἱεροστολικὰ καλούμενα.* Diels I³ 287 n. 2. Cf. P. II s. *ΤΡΙΑΓΜΟΙ.*

249. Iamblich. Vita Pythag. 28, 146. 147 p. 106, 1 N. ex Androcyde (Bertermann De Iamblichi vitae Pythagoricae fontibus diss. Regimont. 1913, 29. 32) *πόθεν δὴ οὖν τὴν τοσαύτην εὐσέβειαν παρέλαβον οὗτοι οἱ ἄνδρες, εἴ τις βούλοιτο μαθεῖν, ῥητέον ὡς τῆς Πυθαγορικῆς κατ' ἀριθμὸν θεολογίας παράδειγμα ἐναργὲς ἔκειτο παρὰ Ὀρφεῖ.*[1] *οὐκέτι δὴ οὖν ἀμφίβολον γέγονε τὸ τὰς ἀφορμὰς παρὰ Ὀρφέως λαβόντα Πυθαγόραν συντάξαι τὸν περὶ Θεῶν λόγον, ὃν καὶ Ἱερὸν διὰ τοῦτο ἐπέγραψεν,*[2] *ὡς ἂν ἐκ τοῦ μυστικωτάτου ἀπηνθισμένον παρὰ Ὀρφεῖ τόπου — εἴτε ὄντως τοῦ ἀνδρός, ὡς οἱ πλεῖστοι λέγουσι, σύγγραμμά ἐστιν, εἴτε Τηλαύγους, ὡς ἔνιοι τοῦ διδασκαλείου ἐλλόγιμοι καὶ ἀξιόπιστοι διαβεβαιοῦνται ἐκ τῶν ὑπομνημάτων τῶν Δαμοῖ τῆι θυγατρί, ἀδελφῆι δὲ Τηλαύγους,*[3] *ἀπολειφθέντων ὑπ' αὐτοῦ Πυθαγόρου, ἅπερ μετὰ θάνατον*[4] *ἱστοροῦσι δοθῆναι Βιτάληι*[5] *τε τῆι Δαμοῦς θυγατρὶ καὶ Τηλαύγει ⟨ἐν⟩*[6] *ἡλικίαι γενομένωι, υἱῶι μὲν Πυθαγόρου, ἀνδρὶ δὲ τῆς Βιτάλης· κομιδῆι γὰρ νέος ὑπὸ τὸν Πυθαγόρου θάνατον ἀπολελειμμένος ἦν παρὰ Θεανοῖ τῆι μητρί — δηλοῦται δὴ διὰ τοῦ Ἱεροῦ λόγου τούτου*[7] *ἢ περὶ Θεῶν λόγου, ἐπιγράφεται γὰρ ἀμφότερον,*[8] *καὶ τίς ἦν ὁ παραδεδωκὼς Πυθαγόραι τὸν περὶ Θεῶν λόγον. λέγει γάρ·* | [107 N.] *'⟨λόγος⟩*[9] *ὅδε*[10]

περὶ θεῶν Πυθαγόρα τῶ Μνησάρχω,[11] τὸν ἐξέμαθον, ὀργιασθεὶς ἐν Λιβήθροις[12] τοῖς Θρακίοις, Ἀγλαοφάμω τελεστᾶ[13] μεταδόντος,[14] ὡς ἄρα Ὀ. ὁ Καλλιόπας κατὰ τὸ Πάγγαιον ὄρος ὑπὸ τᾶς ματρὸς πινυσθεὶς ἔφα, τὰν ἀριθμῶ οὐσίαν[15] ἀΐδιον[16] εἶναι μὲν[17] ἀρχὰν προμαθεστάταν τῶ παντὸς ὠρανῶ καὶ γᾶς καὶ τᾶς μεταξὺ φύσιος, ἔτι δὲ καὶ θείων[18] καὶ θεῶν καὶ δαιμόνων διαμονᾶς ῥίζαν.' (147) ἐκ δὴ τούτων φανερὸν γέγονεν ὅτι τὴν ἀριθμῶι[19] ὡρισμένην οὐσίαν τῶν θεῶν παρὰ[20] τῶν Ὀρφικῶν παρέλαβεν. ἐποιεῖτο δὲ διὰ τῶν αὐτῶν ἀριθμῶν καὶ θαυμαστὴν πρόγνωσιν καὶ θεραπείαν τῶν θεῶν κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς[21] ὅτι μάλιστα συγγενεστάτην.[22]

1 ἔκειτο παρὰ ὀρφεῖ F, ἔκειτο (ἔκειντο pr.) περὶ (suprascr. pr. m. α et ἀ) ὀρφεῖ C, ἔκειτό πως (ἔκειτο πῶς P') ἐν ὀρφεῖ P. 2 ἐπέγραψεν P, ἐπεγράψαμεν FC. 3 ἀδελφῆι δὲ Τηλαύγους post ὑπ' αὐτοῦ Πυθαγόρου FC, transpos. Cobet. 4 μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς exspectat Nauckius. 5 Βιστάλα Damonis filia in Epistolograph. Graec. 603, 9 Herch. 6 ἐν om. FC, add. Menag. 7 τούτον Nauck., τοῦτο F, om. C unde δηλοῦται δὴ διὰ τοῦ ἱεροῦ ἢ περὶ θεῶν λόγου elicere volebat Kiessling.; verba ἢ περὶ θεῶν — ἀμφότερον uncis secl. Nauck. 8 ἀμφότερον F, ἀμφότερα C. 9 λόγος add. Lobeck Agl. I 722 n. c. 10 ὅδε Valcken., ὁ δὲ FP, οἱ δὲ C. 11 Μνασάρχω Valcken. 12 λιβήθροις codd., Λειβήθροις Valcken. v. nr. 250. 13 τελεστᾶ Schneid., τελεύτα FC, τέλευτα P, τελετὰς Cuper. 14 μεταδιδόντος Cuper, Lob. v. nr. 250. 15 ὡσίαν Valcken., ἐσίαν Lob. 16 αἴδίαν Lob. 17 εἶναι μὲν FC, ἔμμεν Valcken. cf. Rohde *Kl. Schr.* II 154 n. 1. 18 καὶ θείων codd. quod delere volebat Nauck., καὶ θείαν Rohde *Rhein. Mus.* XXXIV 1879, 267. 19 τὴν ἀριθμῶ F, τῷ ἀριθμῷ CP. 20 παρὰ F, περὶ CP. 21 κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς verba abesse mavult Nauck. 22 εὐσεβεστάτην pro συγγενεστάτην temptabat idem.

Lob. I 721; Rohde *Rhein. Mus.* XXVII 1872, 46 = *Kl. Schr.* II 154; Bertermann 11.

249a. Iamblich. Vita Pythagor. 28, 151 p. 110, 5 N. ὅλως δὲ φασὶ Πυθαγόραν ζηλωτὴν γενέσθαι τῆς Ὀρφέως ἑρμηνείας τε καὶ διαθέσεως, καὶ τιμᾶν τοὺς θεοὺς Ὀρφεῖ παραπλησίως, ἱσταμένους[1] αὐτοὺς ἐν τοῖς ἀγάλμασι καὶ τῶι χαλκῶι, οὐ ταῖς ἡμετέραις συνεζευγμένους μορφαῖς, ἀλλὰ τοῖς ἱδρύμασι τοῖς θείοις,[2] πάντα περιέχοντας καὶ πάντων προνοοῦντας καὶ τῶι παντὶ τὴν φύσιν καὶ τὴν μορφὴν ὁμοίαν ἔχοντας. ἀγγέλλειν δὲ αὐτῶν τοὺς καθαρμοὺς καὶ τὰς λεγομένας τελετάς, τὴν ἀκριβεστάτην εἴδησιν αὐτῶν ἔχοντα. ἔτι δὲ φασὶ καὶ σύνθετον αὐτὸν ποιῆσαι τὴν θείαν φιλοσοφίαν καὶ θεραπείαν | [111 N.] ἃ μὲν μαθόντα παρὰ τῶν Ὀρφικῶν, ἃ δὲ παρὰ Χαλδαίων[3] καὶ μάγων, ἃ δὲ παρὰ τῆς τελετῆς[4] τῆς ἐν Ἐλευσῖνι γινομένης, ἐν Ἴμβρωι

τε καὶ Σαμοθράικηι καὶ Δήλωι, καὶ εἴ τι[5] *παρὰ τοῖς κοινοῖς,*[6] *καὶ περὶ τοὺς Κελτοὺς*[7] *δὲ καὶ τὴν Ἰβηρίαν* v. nr. 249.

1 *ἱστάμενον* Scalig. 2 *θείοις* Arcer., *θεοῖς* FC, totus locus admodum corruptus. 3 *παρὰ Χαλδαίων* F, *περὶ χαλκιδέων* C. 4 *περὶ τῆς τελευτῆς* C. 5 *καὶ εἴ τι* Scalig., *καὶ ἀεί τι* FC. 6 *κοινοῖς* F, v. Jos. Mohn. ap. Bertermann. l. l. 36 n. 1; *λοιποῖς* Kuster; *Θούσκοις* Longan., *περιοίκοις* Nauck. 7 *περὶ τοὺς Κελτοὺς* C, *παρὰ τοὺς Κ.* F.

250. Procl. Tim. V prooem. (III 168, 9 Diehl) Iamblichum (nr. 249) maxime secutus *αὗται δέ εἰσιν αἱ Ὀρφικαὶ παραδόσεις· ἃ γὰρ Ὀ. δι' ἀπορρήτων λόγων μυστικῶς παραδέδωκε, ταῦτα Πυθαγόρας ἐξέμαθεν ὀργιασθεὶς ἐν Λιβήθροις* (*Λεβήθροις* codd.) *τοῖς Θραικίοις Ἀγλαοφάμωι τελεστᾶ* (*τελέστα* codd.] *τελετὰς* Lob., alii, *τελεστᾶ* Diehl) *μεταδόντος ἣν περὶ θεῶν Ὀ. σοφίαν παρὰ Καλλιόπης τῆς μητρὸς ἐπινύσθη· ταῦτα γὰρ αὐτός φησιν ὁ Πυθαγόρας ἐν τῶι Ἱερῶι λόγωι,* in 40 E (III 161, 1 Diehl) *τοιαῦτα μὲν ἄν τις ἀπὸ τῶν προκειμένων λάβοι δόγματα. Πυθαγόρειον δὲ καὶ τὸ ταῖς Ὀρφικαῖς ἕπεσθαι γενεαλογίαις· ἄνωθεν γὰρ ἀπὸ τῆς Ὀρφικῆς παραδόσεως διὰ Πυθαγόρου καὶ εἰς Ἕλληνας ἡ περὶ θεῶν ἐπιστήμη προῆλθεν, ὡς αὐτὸς ὁ Πυθαγόρας φησὶν ἐν τῶι Ἱερῶι λόγωι,* Theolog. Platon. I 6 p. 13, 3 *ἅπασα γὰρ ἡ παρ' Ἕλλησι θεολογία τῆς Ὀρφικῆς ἐστὶ μυσταγωγίας ἔκγονος, πρῶτον μὲν Πυθαγόρου παρὰ Ἀγλαοφήμου τὰ περὶ θεῶν ὄργια διδαχθέντος, δευτέρου δὲ Πλάτωνος ὑποδεξαμένου τὴν παντελῆ περὶ τούτων ἐπιστήμην ἔκ τε τῶν Πυθαγορείων καὶ τῶν Ὀρφικῶν γραμμάτων.*

251. Heraclitus Clemens Alexandrin. Strom. VI 2, 27, 1 (II 443, 10 Staeh.) *σιωπῶ δὲ Ἡράκλειτον τὸν Ἐφέσιον, ὃς παρ' Ὀρφέως τὰ πλεῖστα εἴληφεν.* Plutarch. De def. orac. 12 p. 415 f.; v. P. II. s. *ΔΩΔΕΚΑΕΤΗΡΙΔΕΣ* Diels *Herakleitos*[2] 32 n. 63; Nestle *Philol.* LXIV 1905, 367.

252. Hippias Eleus (in *Συναγωγῆι* Th. Gomperz) ap. Clem. Alex. Strom. VI 2, 15, 1. 2 (II 434, 19 Staeh. = Diels II[3] 286 n. 6) *ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλέον προΐηι ὁ λόγος φιλοτιμουμένων ἡμῶν τὸ εὐεπίφορον εἰς κλοπὴν τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοὺς λόγους τε καὶ τὰ δόγματα ἐπιδεικνύναι, φέρε ἄντικρυς μαρτυροῦντα ἡμῖν Ἱππίαν τὸν σοφιστὴν τὸν Ἠλεῖον, ὃς τὸν αὐτὸν περὶ τοῦ προκειμένου μοι σκέμματος ἥκει λόγον,*[1] *παραστησώμεθα ὧδέ πως λέγοντα· 'τούτων ἴσως εἴρηται τὰ μὲν Ὀρφεῖ, τὰ δὲ Μουσαίωι κατὰ βραχὺ*[2] *ἄλλωι ἀλλαχοῦ,*[3] *τὰ δὲ Ἡσιόδωι, τὰ δὲ Ὁμήρωι, τὰ δὲ τοῖς ἄλλοις τῶν ποιητῶν, τὰ δὲ ἐν συγγραφαῖς τὰ μὲν*

Ἕλλησι, τὰ δὲ βαρβάροις· ἐγὼ δὲ ἐκ πάντων τούτων τὰ μέγιστα καὶ ὁμόφυλα[4] *συνθεὶς τοῦτον*[5] *καινὸν καὶ πολυειδῆ τὸν λόγον ποιήσομαι'.*

1 ὅς — ἧκεν L, ὅς — ἥκεν Diels, ὅς ⟨εἰς⟩ — ἥκει Staeh. 2 κατὰ βραχὺ del. Th. Gomp. *Hellen.* I 289 3 ἄλλως Geel., ἄλλωι ⟨ἄλλα⟩ ἀλλαχοῦ post βαρβάροις Th. Gomp., ἄλλα ἀλλαχοῦ H. Gomperz *Sophist. und Rhet.* 72 n. 155. τὰ δὲ συγγραφεῦσι Th. Gomp. 4 τὰ μάλιστα [καὶ] ὁμ. Nauck. *Bull. Acad. Petropolit.* XII 1868, 528; βέλτιστα καὶ Cobet *Λόγιος Ἑρμῆς* I 1866. 1867, 232; τὰ μέγιστα ⟨ἐκλεξάμενος⟩ καὶ ⟨τὰ μάλιστα⟩ ὁμόφυλα Th. Gomp. 5 οὕτω Th. Gomp.

APPENDIX DE ORPHEO IN POESI CELEBRATO

Tragoediae.

253. Aeschyli tetralogiae Lycurgeae secunda fabula *Βασσάραι* (vel *Βασσαρίδες*) cuius argumentum de Orphei morte agebat v. nr. 45.

Aristiae *Ὀρφεύς* (Poll. IX 43) Nauck² p. 727 fr. 5.

Comoedia.

254. Antiphanis *Ὀρφεύς* Kock CAF II 85 fr. 180.

Epyllia.

255. De Philita v. supra nr. 62. Num Bion Smyrnaeus carmen Orphea celebrans condiderit, dubium; v. Knaack *RE*² III 481; Ehwaldium⁴ ad Ovidii Metam. XI 1. 44.

Lucani Orpheus: fragmenta in Hosii editione 328.

Pantomimus.

256. Lucian. *Περὶ ὀρχήσεως* 51 *ἔχει καὶ Θράικη πολλὰ τῶι ὀρχησομένωι ἀναγκαῖα, τὸν Ὀρφέα, τὸν ἐκείνου σπαραγμὸν καὶ τὴν λάλον αὐτοῦ κεφαλὴν τὴν ἐπιπλέουσαν τῆι λύραι, καὶ τὸν Αἷμον καὶ τὴν Ῥοδόπην καὶ τὴν Λυκούργου κόλασιν.* Cf. *Ἰάκχου σπαραγμόν* l. l. 39; Kern *Orph.* 56.

In amphitheatro.

257. Martialis Spect. 21 *quidquid in Orpheo Rhodope spectasse theatro dicitur, exhibuit, Caesar, harena tibi. repserunt*

scopuli mirandaque silva cucurrit, quale fuisse nemus creditur Hesperidum. affuit immixtum pecori genus omne ferarum et supra vatem multa pependit avis, ipse sed ingrato iacuit laceratus ab urso. haec tamen, haec res est facta ita, ficta prior et 21 b *Orphea quod subito tellus emisit hiatu, versa — miramur? — venit ab Eurydice.* Friedlaender-Wissowa *Sittengesch. Roms* II⁹ 91.

ADDENDA

258. (v. nrr. 46 ss.; 90 ss.) Tatian. Ad Graecos 1 p. 1, 9 Schw. in catalogo *εὑρημάτων* (cf. Clem. Alex. Strom. I 16, 74, 1 cum notis Staehlinii I 47, 20). *ποίησιν μὲν γὰρ ἀσκεῖν καὶ ᾄδειν Ὀ. ὑμᾶς ἐδίδαξεν, ὁ δὲ αὐτὸς καὶ μυεῖσθαι.*

259. (v. e. g. nrr. 27. 164) Quintilian. Instit. I 10, 9 p. 58, 8 Raderm. *quis ignorat, musicen . . . tantum iam illis antiquis temporibus non studii modo, verum etiam venerationis habuisse, ut idem musici et vates et sapientes iudicarentur, mittam alios, O. et Linus: quorum utrumque dis genitum, alterum vero, quia rudes quoque atque agrestes animos admiratione mulceret, non feras modo, sed saxa etiam silvasque duxisse posteritatis memoriae traditum est.* Lob. I 270 n. *p*.

260. (v. nr. 67) Lib. Monstr. III 3 (Haupt II 246, 19) *Hydra anguis armatus fuisse describitur, quae Eurydicen coniugem Orphei in ripa fluminis capite truncavit et demersit in gurgitem* v. F. Boll *Στοιχ.* I 109.

261. Stephan. Alexandr. *Περὶ χρυσοποιΐας σὺν θεῷι πρᾶξις δευτέρα* Phys. et med. Gr. min. ed. Ideler II 203, 11 *Ὀρφέα γάρ φησι λιχανὸν τοῖς* (suppeditavit benigne Wilamowitzius, postquam ipse *λιχανοὺς* conieci; *ληχάνοντες* Idel.) *ῥυθμικοῖς ἐνηρμόσθαι φθόγγοις, ὥστε καὶ τῆς ὁμοταγοῦς οὐσιῶν κινήσεως ἡ συμφωνία ὑπηχῆται, καὶ τὴν ᾄδουσαν ἐμμελῶς ἐκτελεῖ μελῳδίαν.*

262. *Στίχοι εἰς τὸν θεῖον Δαβίδ* (*Ψαλτήριον.* Venetiae 1494) v. Legrand *Bibliogr. Hellén.* I 1885, 23 *Σίγησον, Ὀρφεῦ· ῥῖψον, Ἑρμῆ, τὴν λύραν· τρίπους ὁ Δελφοῖς, δῦνον εἰς λήθην ἔτι.*

PARS POSTERIOR

FRAGMENTA ORPHICORUM

1. FRAGMENTA VETERIORA

1. Aristophanes Aves 690 (Avium chorus):

ἵν᾽ ἀκούσαντες πάντα παρ᾽ ἡμῶν ὀρθῶς περὶ τῶν μετεώρων,
φύσιν οἰωνῶν γένεσίν τε θεῶν ποταμῶν τ᾽ Ἐρέβους τε Χάους τε
εἰδότες ὀρθῶς, Προδίκωι παρ᾽ ἐμοῦ κλάειν εἴπητε τὸ λοιπόν.
Χάος ἦν καὶ Νὺξ Ἔρεβός τε μέλαν πρῶτον καὶ Τάρταρος εὐρύς,
γῆ δ᾽ οὐδ᾽ ἀὴρ οὐδ᾽ οὐρανὸς ἦν· Ἐρέβους δ᾽ ἐν ἀπείροσι κόλποις
τίκτει πρώτιστον ὑπηνέμιον Νὺξ ἡ μελανόπτερος ᾠόν,
ἐξ οὗ περιτελλομέναις ὥραις ἔβλαστεν Ἔρως ὁ ποθεινός,
στίλβων νῶτον πτερύγοιν χρυσαῖν, εἰκὼς ἀνεμώκεσι δίναις.
οὗτος δὲ Χάει πτερόεντι μιγεὶς νυχίωι κατὰ Τάρταρον εὐρὺν
ἐνεόττευσεν γένος ἡμέτερον, καὶ πρῶτον ἀνήγαγεν ἐς φῶς.
πρότερον δ᾽ οὐκ ἦν γένος ἀθανάτων, πρὶν Ἔρως ξυνέμειξεν ἅπαντα.
ξυμμειγνυμένων δ᾽ ἑτέρων ἑτέροις γένετ᾽ Οὐρανὸς Ὠκεανός τε
καὶ Γῆ πάντων τε θεῶν μακάρων γένος ἄφθιτον.

692 *παρ᾽ ἐμοῦ Προδίκωι* R, schol. Nub. 361 et Suid. 696 *ποθεινός* codd.] *πετηνός* Herwerd. coll. Platon. Phaedr. 252 b. 698 *ἠερόεντι* Hermann] *εὐρώεντι* Kock, *νύχιος* Herwerd. 701 *γένετ᾽* Ald.] *ἐγένετ᾽ PVAΓ*, *γέγον᾽* Kiehl Mnemosyn. II 1853, 104.

Diels II^3 166 n. 12; Kern De Theogon. 48. 72; Gruppe *Suppl.* 744; Holwerda 304; Zeller I^6 125 n. 2; Susemihl Ind. IX. XVII; Dieterich l. infra allato 123.

Errat Schol. 693 *ταῦτα οὐκ ἀναγκαῖον ἀπευθύνειν πρὸς τὰ Ἡσιόδου ἢ πρός τινα ἄλλον τινὸς γενεαλόγου.* Immo Theogoniae Orphicae primum vestigium (a. 414); quo in libro narrata sit, ignoramus. Mysteria Orphica in Aristophanis Nubibus 250 ss. irrisa esse, Dieterich. *Rhein. Mus.* XLVIII 1893, 275 = *Kl. Schr.* 117 luculenter demonstravit v. test. nr. 205. Memoratu dignum est, etiam mythum Aristophaneum in Platonis Symposio 189 d doctrinam Orphicam sapere, ut Conr. Ziegler *N. Jahrb.* XXXI 1913, 529 recte quidem observavit, Wilamowitzius autem *Platon* I[1] 370 et Deubner *Arch. f. Religionsw.* XX 1920, 167 iniuria negavisse videntur; Kern *Orph.* 48.

Ad *ὀρθῶς* 690. 692 confert Dieterich Nubes 250 *βούλει τὰ θεῖα πράγματ' εἰδέναι σαφῶς, ἅττ' ἐστὶν ὀρθῶς*; subaudiens vocem Orphicam.

2. Eurip. Hypsipyle (anni 409, Robert *Herm.* XLIV 1909, 401 n. 1) fr. LVII (p. 59 Arnim), v. W. Morel De Eurip. Hyps. diss. Moeno-Francofurt. 1921, 46.

> *⟨ὦ⟩ πότνια θεῶν*
> *⟨φ⟩άος ἄσκοπον* ⟨– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑⟩
> *⟨αἰθ⟩έρι πρωτόγονο* ⟨*ς*? *ν*? . . .⟩
> ⟨. . . *Ἔ*⟩*ρως ὅτε Ν*⟨*ὺξ*? . . .⟩
> ⏑ ⏑ *δη τοτε* . . .
> . . . *γενο* . . .

Poetam doctissimum, qui Orphei multis fabularum locis mentionem facit (v. test. nrr. 30. 38. 49. 50. 78. 79. 82. 83. 213) Theogoniam Orphicam in mente habuisse apparet; nam et Phanes *πρωτόγονος*, Aetheris filius, cui praeter alia etiam Amoris nomen inditum erat, et *Νύξ* eiusdem filia e laciniis miseris evadunt. *ἐν αἰθέρι φέγγος ἄελπτον* habent Orphici v. infra s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ*. Verisimilius autem vs. ⟨*αἰολό*⟩*χρως* (cf. Eurip. fr. 593 vs. 4 Nauck TGF[2]) *Ν*⟨*ὺξ ἐπιβαίνηι*?⟩ supplendum esse comiter mihi per litteras indicat W. Morelius. Certa restitutio fragmenti praeberi nequit; at verba Orphica elucent.

3. Plat. Respubl. II 364 e *βίβλων δὲ ὅμαδον*[1] *παρέχονται* (sc. *ἀγύρται καὶ μάντεις*) *Μουσαίου καὶ Ὀρφέως, Σελήνης τε καὶ Μουσῶν ἐκγόνων*,[2] *ὥς φασι, καθ' ἃς θυηπολοῦσιν, πείθοντες οὐ μόνον ἰδιώτας ἀλλὰ καὶ πόλεις, ὡς ἄρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων διὰ θυσιῶν*[3] *καὶ παιδιᾶς ἡδονῶν*[4] *εἰσι μὲν ἔτι ζῶσιν, εἰσὶ δὲ καὶ*

τελευτήσασιν, ἃς δὴ τελετὰς καλοῦσιν, αἳ τῶν ἐκεῖ κακῶν ἀπολύουσιν ἡμᾶς, μὴ θύσαντας δὲ δεινὰ περιμένει.[5] Cf. Schol. p. 398 Bekk. (Lob. I 751) *βίβλων*] *περὶ ἐπωιδῶν καὶ καταδέσμων καὶ καθαρσίων καὶ μειλιγμάτων καὶ τῶν ὁμοίων.*

1 *ὁρμαθὸν* Lob. et Diels coll. Theophr. char. VI 8 *ὁρμαθοὺς γραμματειδίων ἐν ταῖς χερσίν.* 2 *ἐγγόνων* codd. 3 *διὰ θυσιῶν* AM, *μετὰ* F. 4 *ἡδονῶν* del. Madvig. 5 *περιμένει* A, *περιμενεῖ* F, *περιμένειν* Cob. Platonis verba respicit Schol. Aristoph. Ran. 1033 v. test. nr. 90.

Lob. I 643; Diels II³ 168 n. 5; Zeller I⁶ 123, 2; Schuster 7. 14; Gruppe *Suppl.* 713. 720; Susemihl Ind. XVII; Maaß *Orph.* 76; Rohde *N. Heidelb. Jahrb.* VI 1895, 3 = *Kl. Schr.* II 295; Tannery *Rev. de philol.* XXV 1901, 317, qui contraponit II 364 b. c *ἀγύρται δὲ καὶ μάντεις ἐπὶ πλουσίων θύρας ἰόντες πείθουσιν ὡς ἔστι παρὰ σφίσι δύναμις ἐκ θεῶν ποριζομένη θυσίαις τε καὶ ἐπωιδαῖς, εἴτε τι ἀδίκημά του γέγονεν αὐτοῦ ἢ προγόνων, ἀκεῖσθαι μεθ' ἡδονῶν τε καὶ ἑορτῶν, ἐάν τέ τινα ἐχθρὸν πημῆναι ἐθέληι, μετὰ σμικρῶν δαπανῶν ὁμοίως δίκαιον ἀδίκωι βλάψει* (ADM] *βλάψη* F, *βλάψειν* scr. Mon., *βλάψαι* Muretus) *ἐπαγωγαῖς τισιν καὶ καταδέσμοις, τοὺς θεούς, ὥς φασιν, πείθοντές σφισιν ὑπηρετεῖν*, et 366 a. b *'ἀλλὰ γὰρ ἐν Ἅιδου δίκην δώσομεν ὧν ἂν ἐνθάδε ἀδικήσωμεν, ἢ αὐτοὶ ἢ παῖδες* (*ἢ παῖδες* suppl. Baiter v. fr. 4) *παίδων'. ἀλλ', ὦ φίλε, φήσει λογιζόμενος, αἱ τελεταὶ αὖ μέγα δύνανται καὶ οἱ λύσιοι θεοί* (v. *Διόνυσος Λυσεύς* Olympiodor. Phaed. 87, 13 Norv. s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ*), *ὡς αἱ μέγισται πόλεις λέγουσι καὶ οἱ θεῶν παῖδες ποιηταὶ καὶ προφῆται τῶν θεῶν γενόμενοι, οἳ* (del. Madv.) *ταῦθ' οὕτως ἔχειν μηνύουσι.* Phaedr. 244 d *ἀλλὰ μὴν νόσων γε καὶ πόνων τῶν μεγίστων, ἃ δὴ παλαιῶν ἐκ μηνιμάτων ποθὲν ἔν τισι τῶν γενῶν ἡ* (BT] *γενῶν ἦν* Herm.) *μανία ἐγγενομένη καὶ προφητεύσασα, οἷς ἔδει ἀπαλλαγὴν ηὕρετο, καταφυγοῦσα πρὸς θεῶν εὐχάς τε καὶ λατρείας, ὅθεν δὴ καθαρμῶν τε καὶ τελετῶν τυχοῦσα ἐξάντη ἐποίησε τὸν* [*ἑαυτῆς* del. Burn.] *ἔχοντα* (*αὐτὴν ἔχοντα* Aristid.) *πρός τε τὸν παρόντα καὶ τὸν ἔπειτα χρόνον, λύσιν τῶι ὀρθῶς μανέντι τε καὶ κατασχομένωι τῶν παρόντων κακῶν εὑρομένη* v. Procl. in Tim. 22 d (I 118, 30 Diehl); Lob. I 639.

Ad *θυηπολοῦσιν* v. infra s. *ΘΥΗΠΟΛΙΚΟΝ* (Suid. test. nr. 223 d) et de librorum Orphicorum fama quarto saeculo volgata Alexin in Lino test. nr. 220.

4. (227. 267) Plat. Respubl. II 363 c. d *Μουσαῖος δὲ τούτων* (sc. Hesiodi et Homeri) *νεανικώτερα τἀγαθὰ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ παρὰ θεῶν διδόασιν τοῖς δικαίοις· εἰς Ἅιδου γὰρ ἀγαγόντες τῶι λόγωι καὶ κατακλίναντες καὶ συμπόσιον τῶν ὁσίων κατασκευάσαντες ἐστεφανωμένους ποιοῦσιν τὸν ἅπαντα χρόνον ἤδη διάγειν μεθύοντας,*[1] *ἡγησάμενοι κάλλιστον ἀρετῆς μισθὸν μέθην αἰώνιον. οἱ δ' ἔτι τούτων μακροτέρους ἀποτίνουσιν*[2] *μισθοὺς παρὰ θεῶν· παῖδας γὰρ παίδων φασὶ καὶ γένος κατόπισθεν λείπεσθαι τοῦ ὁσίου καὶ εὐόρκου. ταῦτα δὴ καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐγκωμιάζουσιν δικαιοσύνην· τοὺς δὲ ἀνοσίους αὖ καὶ ἀδίκους εἰς πηλόν τινα κατορύττουσιν ἐν Ἅιδου καὶ κοσκίνωι ὕδωρ ἀναγκάζουσι φέρειν, ἔτι τε ζῶντας εἰς κακὰς δόξας ἄγοντες, ἅπερ Γλαύκων περὶ τῶν δικαίων δοξαζομένων δὲ ἀδίκων διῆλθε τιμωρήματα, ταῦτα περὶ τῶν ἀδίκων λέγουσιν, ἄλλα δὲ οὐκ ἔχουσιν. ὁ μὲν οὖν ἔπαινος καὶ ὁ ψόγος οὗτος ἑκατέρων.*

1 *μεθύοντας* seclus. Cobet. 2 *ἀποτίνουσιν* (= *ἀποτίνεσθαί φασιν* Diels) Monac. B, *ἀποτείνουσιν* A.

Lob. II 806; Diels II³ 168 n. 4; Gruppe *Suppl.* 719; Dieterich *Nekyia*² 72; Tannery *Rev. de philol.* XXV 1901, 315.

Qui filius Musaei dictus sit, dubium. Quamvis de Eumolpo certe cogitari possit (Maaß *Orph.* 111), tamen Orphicos a Platone significatos esse credimus (Rohde *Psyche* II⁶ 129 n. 3). Cf. Plutarch. Compos. Cimon. et Luc. c. 1 *Πλάτων ἐπισκώπτει τοὺς περὶ τὸν Ὀρφέα τοῖς εὖ βεβιωκόσι φάσκοντας ἀποκεῖσθαι γέρας ἐν Ἅιδου μέθην αἰώνιον.* Verba *παῖδας γὰρ παίδων κτλ.* Homerum ex Orpheo mutuatum esse opinatur Serv. ad Vergil. Aen. III 98 (*et nati natorum et qui nascentur ab illis*) *nati natorum propter illud 'et mansuram urbem'. nam oraculum semper ad petita respondet.*[1] *sane hic versus Homeri* (Il. *Υ* 308 *καὶ παίδων παῖδες, τοί κεν μετόπισθε γένωνται* cf. Macrob. Sat. V 3, 8) *est, quem et ipse de Orpheo*[2] *sustulit, item O. de oraculo Apollinis Hyperborei.*

1 respondit FHE. 2 de Orpheo ME, orpheos F, orpheo LH.

Lob. II 952 n. X; Gruppe *Suppl.* 719 n. 1; Dieterich *Nekyia*² 131 n. 3; R. Hirzel *Der Eid* 111 n., qui cum verbis Platonis *γένος — τοῦ ὁσίου καὶ εὐόρκου* comparat Pindar. Ol. III 73 *εὐσεβεῖ γνώμαι φυλάσσοντες μακάρων τελετάς* et carminis Orphici *ΟΡΚΟΙ* mentionem facit.

5. (228) Plat. Phaedo 69 c *καὶ κινδυνεύουσι*[1] *καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἡμῖν οὗτοι καταστήσαντες οὐ φαῦλοί τινες*[2] *εἶναι, ἀλλὰ*

τῶι ὄντι πάλαι αἰνίττεσθαι, ὅτι ὃς ἂν ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς Ἅιδου ἀφίκηται ἐν βορβόρωι κείσεται, ὁ δὲ κεκαθαρμένος τε καὶ τετελεσμένος ἐκεῖσε ἀφικόμενος μετὰ θεῶν οἰκήσει. εἰσὶν γὰρ δή, [*ὥς*][3] *φασιν οἱ περὶ τὰς τελετάς, ναρθηκοφόροι μὲν πολλοί, βάκχοι δέ τε παῦροι. οὗτοι δ' εἰσὶν κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν οὐκ ἄλλοι ἢ οἱ πεφιλοσοφηκότες ὀρθῶς.*

1 *κινδυνεύουσι* B *γρ* W Iambl. Olympiodor., *κινδυνεύωσι* B²TW. 2 *τινες* B²TW, om. B Iambl. Stob. 3 *ὥς* B Clem. Stob., om. T Iambl.

Lob. II 809; Gruppe *Suppl.* 719; Dieterich *Nekyia*² 73; Tannery *Rev. philol.* XXV 1901, 316; Kern *Orph.* 45; Casel De philosophor. graecor. silentio mystico 36 (*RVV* XVI 2).

Sententia *ἐν βορβόρωι κεῖσθαι* latet in Asii elegia v. 4 Bergk PLG⁴ II 406: *ἐν δὲ μέσοισιν ἥρως εἱστήκει βορβόρου ἐξαναδύς.* Maaß *Rektoratsprogr.* Marpurgi 1913, 47 n. 27. Versum *πολλοὶ μὲν ναρθηκοφόροι, παῦροι δέ τε βάκχοι* Orphicum esse testatur Olympiodor. in Phaedon. 67 c p. 43, 21 et in 70 c p. 58, 14 Norv.; laudat versum eiusdem formae etiam Hermias in Phaedr. 249 c p. 172, 10 Couvr.; v. infra s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ.*

6. Plat. Phaedo 70 c *σκεψώμεθα δὲ αὐτὸ τῇδέ πῃ, εἴ ἄρα ἐν Ἅιδου εἰσὶν αἱ ψυχαὶ τελευτησάντων τῶν ἀνθρώπων εἴτε καὶ οὐ. παλαιὸς μὲν οὖν ἐστί τις λόγος* (B] *ὁ λόγος οὗτος* B²TW Olympiod., *λόγος οὗτος* Stob.) *οὗ μεμνήμεθα, ὡς εἰσὶν ἐνθένδε ἀφικόμεναι ἐκεῖ, καὶ πάλιν γε δεῦρο ἀφικνοῦνται καὶ γίγνονται ἐκ τῶν τεθνεώτων.* Olympiodor. interpretatur 60, 9 Norv. *Ὀρφικὸς γάρ ἐστι καὶ Πυθαγόρειος.*

7. (221) Plat. Phaedo 62 b *ὁ μὲν οὖν ἐν ἀπορρήτοις λεγόμενος περὶ αὐτῶν λόγος, ὡς ἔν τινι φρουρᾶι ἐσμεν* (*πάντες* add. B²) *οἱ ἄνθρωποι καὶ οὐ δεῖ δὴ ἑαυτὸν ἐκ ταύτης λύειν οὐδ' ἀποδιδράσκειν, μέγας τέ τίς μοι φαίνεται καὶ οὐ ῥάιδιος διιδεῖν.* Schol. p. 379 Bekk. *ἐντεῦθεν τὸ πρῶτον πρόβλημα τὸ μὴ δεῖν ἐξάγειν ἑαυτόν, οὐ ἐπιχείρημα μυθικὸν ἐξ Ὀρφέως ληφθέν* et Procl. in Remp. I 85, 1 Kr. v. s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ.*

Lob. II 795; Gruppe *Suppl.* 717; Rohde *Psyche* II⁶ 279 n. 1; Tannery *Rev. de philol.* XXV 1901, 314.

8. (221) Plat. Cratyl. 400 c *καὶ γὰρ σῆμά τινές φασιν αὐτὸ εἶναι τῆς ψυχῆς* (sc. *σῶμα*), *ὡς τεθαμμένης ἐν τῶι νῦν παρόντι· καὶ διότι αὖ τούτωι σημαίνει ἃ ἂν σημαίνηι*[1] *ἡ ψυχή, καὶ ταύτηι σῆμα ὀρθῶς καλεῖσθαι. δοκοῦσι μέντοι μοι*[2] *μάλιστα θέσθαι οἱ ἀμφὶ Ὀρφέα τοῦτο τὸ ὄνομα, ὡς δίκην διδούσης τῆς*

ψυχῆς ὧν δὴ ἕνεκα[3] *δίδωσιν, τοῦτον δὲ περίβολον ἔχειν, ἵνα σώιζηται, δεσμωτηρίου εἰκόνα· εἶναι οὖν τῆς ψυχῆς τοῦτο, ὥσπερ αὐτὸ*[4] *ὀνομάζεται, ἕως ἂν ἐκτείσηι τὰ ὀφειλόμενα, [τὸ]*[5] *σῶμα, καὶ οὐδὲν*[6] *δεῖν οὐδὲ*[7] *ἓν γράμμα.*

1 *σημήνῃ* T. 2 *μοι* om. Stob. 3 *ὧν δὴ ἕνεκα* Heindorf, *δὲ* codd. 4 *τοῦτο, ὥσπερ αὐτὸ* BT, *τοῦτο αὐτό, ὥσπερ* Stob. 5 *τὸ* omis. recte Stob. 6 *οὐδὲν* BT Stob., *οὐδὲ* Gudian. 44. 7 *οὐδὲ ἓν* Diels, *οὐδ' ἓν* Burnet, *οὐδὲν* B Stob., *οὐδὲ* T.

Lob. II 795; Diels II[3] 168 n. 3; Gruppe *Suppl.* 718; Rohde *Psyche* II[6] 108 n. 1; Tannery *Rev. de philol.* XXV 1901, 314.

Ab Orphicis Pythagoreos sententiam *σῶμα — σῆμα* mutuatos esse testatur Philolai fr. 14 (Diels I[3] p. 315) *μαρτυρέονται δὲ καὶ οἱ παλαιοὶ θεολόγοι τε καὶ μάντιες, ὡς διά τινας τιμωρίας ἁ ψυχὰ τῶι σώματι συνέζευκται καὶ καθάπερ ἐν σάματι τούτωι τέθαπται.* Cic. Hortens. fr. 88 Bait. (fr. 85 Or.) *ex quibus humanae vitae erroribus et aerumnis fit, ut interdum veteres illi sive vates sive in sacris initiisque tradendis divinae mentis interpretes, qui nos ob aliqua scelera suscepta in vita superiore poenarum luendarum causa natos esse dixerunt, aliquid vidisse videantur, verumque sit illud, quod est apud Aristotelem* (fr. 60 Rose[3] 71), *simili nos adfectos esse supplicio atque eos, qui quondam, cum in praedonum Etruscorum manus incidissent, crudelitate excogitata necabantur, quorum corpora viva cum mortuis, adversa adversis accomodata, quam aptissime* (*artissime* Bernays) *colligabantur, sic nostros animos cum corporibus copulatos ut vivos cum mortuis esse coniunctos.* Iamblich. Protrept. VIII 134 K p. 47, 21 Pistelli *τίς ἂν*[1] *οὖν εἰς ταῦτα βλέπων οἴοιτο εὐδαίμων εἶναι καὶ μακάριος, οἳ πρῶτον*[2] *εὐθὺς φύσει συνέσταμεν, καθάπερ φασὶν οἱ τὰς τελετὰς λέγοντες, ὥσπερ ἂν ἐπὶ τιμωρίαι πάντες; τοῦτο γὰρ θείως οἱ ἀρχαιότεροι λέγουσι τὸ φάναι διδόναι τὴν* | [48 Pist.] *ψυχὴν τιμωρίαν καὶ ζῆν*[3] *ἡμᾶς ἐπὶ κολάσει μεγάλων τινῶν ἁμαρτημάτων.*

1 *τίς ἂν* Vulcan., (*πολύ*) *τι. ἐὰν* codd. 2 *οἳ* ante *πρῶτον* ex Cizens. Rose, *οἱ* codd., *οἷς* A. 3 *ζῆν ἡμᾶς* codd., *ζημίας* Platt *Journ. of philol. Lond.* XXVI 1899, 232.

9. Plat. Leg. III 701 b. c *ἐφεξῆς δὴ ταύτηι τῆι ἐλευθερίαι ἡ τοῦ μὴ ἐθέλειν τοῖς ἄρχουσι δουλεύειν γίγνοιτ' ἄν, καὶ ἑπομένη ταύτηι φεύγειν πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ πρεσβυτέρων δουλείαν καὶ νουθέτησιν* (L] *νομοθέτησιν* AO), *καὶ ἐγγὺς τοῦ τέλους οὖσιν νόμων ζητεῖν μὴ ὑπηκόοις εἶναι, πρὸς αὐτῶι δὲ ἤδη τῶι*

τέλει ὅρκων καὶ πίστεων καὶ τὸ παράπαν θεῶν μὴ φροντίζειν, τὴν λεγομένην παλαιὰν Τιτανικὴν φύσιν ἐπιδεικνῦσι καὶ μιμουμένοις, ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν ἐκεῖνα ἀφικομένους, χαλεπὸν αἰῶνα διάγοντας μὴ λῆξαί ποτε κακῶν.

Schuster 26; Kern De Theogon. 44.

Ad *λεγομένη παλαιὰ Τιτανικὴ φύσις* v. Kern *Orph.* 44 et infra s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ.*

10. Plat. Epist. VII 335 a *πείθεσθαι δὲ ὄντως ἀεὶ χρὴ τοῖς παλαιοῖς τε καὶ ἱεροῖς λόγοις, οἳ δὴ μηνύουσιν ἡμῖν ἀθάνατον ψυχὴν εἶναι δικαστάς τε ἴσχειν καὶ τίνειν τὰς μεγίστας τιμωρίας, ὅταν τις ἀπαλλαχθῆι τοῦ σώματος.*

De Orphicorum *ἱεροῖς λόγοις* v. infra s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ.*

11. (254) Plato Leg. II 669 d *ποιηταὶ δὲ ἀνθρώπινοι σφόδρα τὰ τοιαῦτα ἐμπλέκοντες καὶ συγκυκῶντες ἀλόγως, γέλωτ' ἂν παρασκευάζοιεν τῶν ἀνθρώπων ὅσους φησὶν Ὀ. λαχεῖν ὥραν τῆς τέρψιος.*

Orphei sententia huiusmodi fuisse videtur: ὅσσοι ⟨ἥβης μέτρον ἵκοντο⟩ λάχον δέ τε τέρψιος ὥρην id est quicunque ad pubertatis annos et ad eam aetatem adoleverunt, quae Veneri matura habetur. hinc Plato transfert ad iudicii maturitatem, illudque musicae genus, de quo loquitur, omnibus, qui in his rebus aliquem sensum habeant veraeque voluptatis capaces sint, taedio fore dicit Lob. II 948.

Lob. l. l.; Diels II³ 169 n. 2; Tannery *Rev. de philol.* XXV 1901, 313.

12. Plat. Leg. VIII 829 d. e *μηδέ τινα τολμᾶν ᾄδειν ἀδόκιμον μοῦσαν μὴ κρινάντων τῶν νομοφυλάκων, μηδ' ἂν ἡδίων ᾖ τῶν Θαμύρου τε καὶ Ὀρφείων ὕμνων.*

Lob. I 390; Diels II³ 169 n. 6 a; Tannery *Rev. de philol.* XXV 1901, 313.

Platonem in Legibus saepius quam in aliis dialogis Orphea arcessere iam Schuster 26 monuit; v. test. nr. 212, frr. 9. 11. 19. 21 et III 677 d Cliniae verba *τοῦτο ὅτι μὲν μυριάκις μύρια ἔτη διελάνθανεν ἄρα τοὺς τότε, χίλια δὲ ἀφ' οὗ γέγονεν* (del. Herm.) *ἢ δὶς τοσαῦτα ἔτη, τὰ μὲν Δαιδάλωι καταφανῆ γέγονεν* (del. Ast.), *τὰ δὲ Ὀρφεῖ, τὰ δὲ Παλαμήδει, τὰ δὲ περὶ μουσικὴν Μαρσύαι καὶ Ὀλύμπωι, περὶ λύραν δὲ Ἀμφίονι, τὰ δὲ ἄλλα ἄλλοις πάμπολλα, ὡς ἔπος εἰπεῖν χθὲς καὶ πρώιην γεγονότα.* De omnibus Platonis ad Orphicos spectantibus locis v. F. Weber *Platon. Notizen über O.* Progr. Monacense 1899.

13. Plat. Sympos. 218 b *πάντες γὰρ κεκοινωνήκατε τῆς φιλοσόφου μανίας τε καὶ βακχείας — διὸ πάντες ἀκούσεσθε· συγγνώσεσθε γὰρ τοῖς τε τότε πραχθεῖσι καὶ τοῖς νῦν λεγομένοις. οἱ δὲ οἰκέται, καὶ εἴ τις* (*τις* TW Pap. Oxyr., *τι* B) *ἄλλος ἐστὶν βέβηλός τε καὶ ἄγροικος, πύλας πάνυ μεγάλας τοῖς ὠσὶν ἐπίθεσθε.*

Diels II³ 169 n. 7; Kern *Archiv f. Gesch. d. Philos.* I 1888, 504; Gruppe *Suppl.* 711 n. 1. 713; Zeller *Zeitschr. wiss. Theolog.* XLII 1899, 269 = *Kl. Schr.* II 184; Casel De philosophor. Graecor. silentio mystico 29. 36 (*RVV* XVI 2).

V. infra s. *ΔΙΑΘΗΚΑΙ.*

14. (34) Plat. Phileb. 66 c *''Ἕκτηι δ' ἐν γενεᾶι' φησὶν Ὀ. 'καταπαύσατε κόσμον*[1] *ἀοιδῆς'. ἀτὰρ κινδυνεύει καὶ ὁ ἡμέτερος λόγος ἐν ἕκτηι καταπεπαυμένος εἶναι κρίσει.* Plutarch. De *E* ap. Delph. p. 391 d *πέμπτον εἴ τις ἡδονὴ καθαρὰ καὶ πρὸς τὸ λυποῦν ἄκρατος, ἐνταῦθα λήγει τὸ Ὀρφικὸν ὑπειπών·*

ἕκτηι δ' ἐν γενεῆι καταπαύσατε θυμὸν ἀοιδῆς.

1 *κόσμον* Platon. codd. et Euseb. Praep. ev. XIV 22 (II 319, 9 Dind.) *θυμὸν* Plutarchi codd., *θεσμὸν* Badham; Rohde *Psyche* II⁶ 120 n. 1, *οἶμον* Kroll *Philol.* LIII 1894, 420 collato Hom. Hymn. in Mercurium 451 *ἀγλαὸς οἶμος ἀοιδῆς.*

Procl. in Plat. Remp. II 100, 23 Kr. *''Ἕκτηι δ' ἐν γενεῆι' φησὶν Ὀ., τοὺς δημίους τοὺς κοσμικούς, οἳ τοὺς τυραννικῶς βεβιωκότας ἄγριοί τινες ὄντες καὶ ἀπαραίτητοι κολάζουσιν διαλαμβάνοντες· οἷς ὑπέστρωται τὰ τῆς τείσεως δεσμωτήρια καὶ τὸ ἔσχατον καὶ φρικωδέστατον τῶν ψυχῶν οἰκητήριον καὶ κολαστήριον ὁ Τάρταρος.* Laudat *'ἕκτηι δ' ἐν γενεᾶι'* vel simile saepius Damasc. De princ. 53 (I 107, 23 Rue.), 199 (II 80, 15), 253 (II 123, 5), 278 (II 150, 6) *ἕκτον τοίνυν, πῶς καὶ κατ' Ὀρφέα καὶ κατὰ τὰ λόγια τῆς ζωιογόνου θεοῦ ἐξῆπται ἡ φύσις,* 381 (II 231, 26).

Lob. II 788; Diels II³ 167 n. 1; O. Mueller *Prolegom.* 385; Schuster 13. 67; Kern De Theogon. 46; Gruppe *Suppl.* 692. 745; Zeller I⁶ 124 n.; Susemihl Ind. XI.

15. (32) Plat. Cratyl. 402 b (cf. Procl. in Tim. III 176, 10 Diehl) *ὥσπερ αὖ Ὅμηρος 'Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν' φησιν 'καὶ μητέρα Τηθύν'* (Il. Ξ 201; v. Theaetet. 152 e). *οἶμαι δὲ καὶ Ἡσίοδος* (Theog. 337). *λέγει δέ που καὶ Ὀ. ὅτι*

Ὠκεανὸς πρῶτος καλλίρροος[1] *ἦρξε γάμοιο,*
ὅς ῥα κασιγνήτην ὁμομήτορα Τηθὺν ὄπυιεν.[2]

1 *καλλιρόους* B] *καλλιρρόους* T, *καλλίρους* Stobaei (Ecl. phys. I 10, 8 [I 120, 10 Wachsm.]) FP. 2 *ὄπυιεν* T] *ὤπυεν* B; cf. Schol. ad vocem *ὄπυιεν* (p. 370 Bekk.) *ὡμίλει, συνεγίνετο κατὰ νόμον καὶ ἐμίγνυτο, συνῴκει.*

Lob. I 508; Diels II^3 168 n. 2; Schuster 4. 19; Kern De Theogon. 40; Zeller I^6 123 n. 2; Holwerda 314; Gruppe *Suppl.* 694; Susemihl Ind. XIX.

16. (31) Plato Tim. 40 d. e *περὶ δὲ τῶν ἄλλων δαιμόνων*[1] (sc. praeter astra et terram) *εἰπεῖν καὶ γνῶναι τὴν γένεσιν μεῖζον ἢ καθ' ἡμᾶς, πειστέον δὲ τοῖς εἰρηκόσιν ἔμπροσθεν, ἐκγόνοις μὲν θεῶν οὖσιν, ὡς ἔφασαν, σαφῶς δέ που τούς γε αὑτῶν προγόνους εἰδόσιν·*[2] *ἀδύνατον οὖν θεῶν παισὶν ἀπιστεῖν, καίπερ ἄνευ τε εἰκότων καὶ ἀναγκαίων ἀποδείξεων λέγουσιν, ἀλλ' ὡς οἰκεῖα φασκόντων*[3] *ἀπαγγέλλειν ἑπομένους τῶι νόμωι πιστευτέον. οὕτως οὖν κατ' ἐκείνους ἡμῖν ἡ γένεσις περὶ τούτων τῶν θεῶν ἐχέτω καὶ λεγέσθω. Γῆς τε καὶ Οὐρανοῦ παῖδες Ὠκεανός τε καὶ Τηθὺς ἐγενέσθην, τούτων δὲ Φόρκυς Κρόνος τε καὶ Ῥέα καὶ ὅσοι μετὰ τούτων,* (41 a) *ἐκ δὲ Κρόνου καὶ Ῥέας Ζεὺς Ἥρα τε καὶ πάντες ὅσους ἴσμεν ἀδελφοὺς*[4] *λεγομένους αὐτῶν, ἔτι δὲ τούτων ἄλλους ἐκγόνους.*

1 *δαιμον*ων* A¹. 2 *εἰδόσιν* A², *εἰδότων* A¹, F Philopon. Clem. Euseb. 3 *φασκόντων* AF Procl. Euseb., *φάσκουσιν* Y Cyrill. Theodoret. 4 *ἀδελφοὺς* in rasura A.

Lob. I 510; Diels II^3 169 n. 8; Schuster 5. 25; Kern De Theogon. 41; Zeller I^6 123 n. 2; Gruppe *Suppl.* 702; Susemihl Ind. XVII.

17. Plat. Euthyphr. 5 e *ΕΥΘ αὐτοὶ γὰρ οἱ ἄνθρωποι τυγχάνουσι νομίζοντες τὸν Δία τῶν θεῶν ἄριστον καὶ δικαιότατον, καὶ τοῦτον ὁμολογοῦσι τὸν αὑτοῦ πατέρα δῆσαι, ὅτι τοὺς ὑεῖς κατέπινεν οὐκ ἐν δίκηι,* (6 a) *κἀκεῖνόν γε αὖ τὸν αὑτοῦ πατέρα ἐκτεμεῖν δι' ἕτερα τοιαῦτα ... ΣΩΚΡ ...* (6 b) *... ἀλλά μοι εἰπὲ πρὸς Φιλίου, σὺ ὡς ἀληθῶς ἡγῆι ταῦτα οὕτως γεγονέναι; ... ΕΥΘ καὶ ἔτι γε τούτων θαυμασιώτερα, ὦ Σώκρατες, ἃ οἱ πολλοὶ οὐκ ἴσασιν.*

Quae ultima verba ('*sed etiam alia atrociora, quae ignota plerisque Socrates ipse, si audiverit, vehementer sit admiraturus*') ad Saturni exsectionem, Zagrei interfectionem aliorumque deorum facinora in carminibus Orphicis nec usquam alibi tradita spectare

Lob. I 602 professus est. Eodem spectat Isocrat. XI (IX Drer.) 38 *τοιούτους δὲ λόγους περὶ αὐτῶν τῶν θεῶν* (sc. poetae) *εἰρήκασιν, οἵους*[1] *οὐδεὶς ἂν περὶ τῶν ἐχθρῶν εἰπεῖν τολμήσειεν·*[2] *οὐ γὰρ μόνον κλοπὰς καὶ μοιχείας καὶ παρ' ἀνθρώποις θητείας αὐτοῖς ὠνείδισαν, ἀλλὰ καὶ παίδων βρώσεις καὶ πατέρων ἐκτομὰς καὶ μητέρων δεσμοὺς*[3] *καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας κατ' αὐτῶν ἐλογοποίησαν*[4] (cf. Xenophan. Diels I[3] 59 fr. 11). (39) *ὑπὲρ ὧν τὴν μὲν ἀξίαν δίκην οὐκ ἔδοσαν, οὐ μὴν ἀτιμώρητοί γε διέφυγον, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν ἀλῆται*[5] *καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς κατέστησαν, οἱ δ' ἐτυφλώθησαν, ἄλλος δὲ φεύγων τὴν πατρίδα καὶ τοῖς οἰκειοτάτοις πολεμῶν ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσεν, Ὀ. δ' ὁ μάλιστα τούτων τῶν*[6] *λόγων ἁψάμενος, διασπασθεὶς τὸν βίον ἐτελεύτησεν* v. supra p. 33.

1 *οἵους Γ, ὅσους Θ, οὓς Λ.* 2 *τολμήσειεν εἰπεῖν ΘΛ.* 3 *δεσμοὺς Γ*[1], *συνουσίας Γ*[2]*ΘΛ.* 4 *κατὰ τούτων ἐλογοποίησαν Θ, ἐλογοποίησαν κατὰ τούτων Λ.* 5 *ἀλῆται Γ, πλανῆται ΘΛ* Hesych. 6 *τῶν τοιούτων ΘΛ.*

Diels II[3] 167 n. 14 b.

18. Plato Sophist. 242 c. d *μῦθόν τινα ἕκαστος φαίνεταί μοι διηγεῖσθαι παισὶν ὡς οὖσιν ἡμῖν, ὁ μὲν ὡς τρία τὰ ὄντα, πολεμεῖ δὲ ἀλλήλοις ἐνίοτε αὐτῶν ἄττα πῃ,*[1] *τοτὲ δὲ καὶ*[2] *φίλα γιγνόμενα γάμους τε καὶ τόκους καὶ τροφὰς τῶν ἐκγόνων παρέχεται· δύο δὲ ἕτερος εἰπών, ὑγρὸν καὶ ξηρὸν ἢ θερμὸν καὶ ψυχρόν, συνοικίζει τε αὐτὰ καὶ ἐκδίδωσι· τὸ δὲ παρ' ἡμῶν*[3] *Ἐλεατικὸν ἔθνος, ἀπὸ Ξενοφάνους τε καὶ ἔτι πρόσθεν ἀρξάμενον, ὡς ἑνὸς ὄντος τῶν πάντων καλουμένων οὕτω διεξέρχεται τοῖς μύθοις.*[4] *Ἰάδες δὲ καὶ Σικελαί*[5] *τινες ὕστερον Μοῦσαι συνενόησαν*[6] *ὅτι συμπλέκειν*[7] *ἀσφαλέστατον*[8] *ἀμφότερα καὶ λέγειν ὡς τὸ ὂν πολλά τε καὶ ἕν ἐστιν, ἔχθραι δὲ καὶ φιλίαι συνέχεται.*

1 *ἀγάπῃ* B. 2 *καὶ* ante *φίλα* om. T. 3 *ἡμῶν* BTW, *ἡμῖν* Euseb., vulgo. 4 *τοὺς μύθους* Theodoret. 5 *σικελαὶ* B Simplic., *σικελικαὶ* TW Euseb. 6 *ξυνενόησαν* T Euseb. Simplic., *ξυννενοήκασιν* B. 7 *ἐμπλέκειν* W. 8 *ἀσφαλέστερον* Euseb.

Lob. I 613; Diels I[3] 49 n. 29; Schuster 15. 20; Kern De Theogon. 47; Gruppe *Suppl.* 715 s. 745; Susemihl Ind. XIV n. 97.

19. Plat. Leg. VII 796 b. c *οὐδ' ὅσα ἐν τοῖς χοροῖς ἐστιν αὖ μιμήματα προσήκοντα μιμεῖσθαι παρετέον, κατὰ μὲν τὸν τόπον τόνδε* (sc. Athenas) *Κουρήτων ἐνόπλια παίγνια, κατὰ δὲ Λακεδαίμονα Διοσκόρων. ἡ δὲ αὖ που παρ' ἡμῖν κόρη καὶ δέσποινα, εὐφρανθεῖσα τῇι τῆς χορείας παιδιᾶι* (codd.] *παιδείαι* Euseb.), *κεναῖς χερσὶν* (*κεναῖς χερσὶν* post *δεῖν* Euseb.) *οὐκ ᾠήθη*

δεῖν ἀθύρειν, πανοπλίαι δὲ παντελεῖ κοσμηθεῖσα, οὕτω τὴν ὄρχησιν διαπεραίνειν· ἃ δὴ πάντως μιμεῖσθαι πρέπον ἂν εἴη κόρους τε ἅμα καὶ κόρας, τὴν τῆς θεοῦ χάριν τιμῶντας, πολέμου τ' ἐν χρείαι καὶ ἑορτῶν ἕνεκα. τοῖς δέ που παισὶν εὐθύς τε καὶ ὅσον ἂν χρόνον μήπω εἰς πόλεμον ἴωσιν, πᾶσι θεοῖς προσόδους τε καὶ πομπὰς ποιουμένους μεθ' ὅπλων τε καὶ ἵππων ἀεὶ κοσμεῖσθαι δέον ἂν εἴη, θάττους τε καὶ βραδυτέρας ἐν ὀρχήσεσι καὶ ἐν πορείαι τὰς ἱκετείας ποιουμένους πρὸς θεούς τε καὶ θεῶν παῖδας.

Lob. I 541; Schuster 26; Kern De Theogon. 44; Gruppe *Suppl.* 714 v. s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ.*

20. Plat. Phaedr. 248 c. d *θεσμὸς δὲ Ἀδραστείας ὅδε. ἥτις ἂν ψυχὴ θεῶι συνοπαδὸς γενομένη κατίδηι τι τῶν ἀληθῶν, μέχρι τε τῆς ἑτέρας περιόδου εἶναι ἀπήμονα, κἂν ἀεὶ τοῦτο δύνηται ποιεῖν, ἀεὶ ἀβλαβῆ εἶναι· ὅταν δὲ ἀδυνατήσασα ἐπισπέσθαι μὴ ἴδηι, καί τινι συντυχίαι χρησαμένη λήθης τε καὶ κακίας πλησθεῖσα βαρυνθῆι, βαρυνθεῖσα δὲ πτερορρυήσηι τε καὶ ἐπὶ τὴν γῆν πέσηι, τότε νόμος ταύτην μὴ φυτεῦσαι εἰς μηδεμίαν θήρειον (θηρείαν* B) *φύσιν ἐν τῆι πρώτηι γενέσει, ἀλλὰ τὴν μὲν πλεῖστα ἰδοῦσαν εἰς γονὴν ἀνδρὸς γενησομένου φιλοσόφου ἢ φιλοκάλου ἢ μουσικοῦ τινος καὶ ἐρωτικοῦ, τὴν δὲ δευτέραν εἰς βασιλέως ἐννόμου ἢ πολεμικοῦ καὶ ἀρχικοῦ, τρίτην εἰς πολιτικοῦ ἤ τινος οἰκονομικοῦ ἢ χρηματιστικοῦ, τετάρτην εἰς φιλοπόνου* ⟨*ἢ* add. Badh.⟩ *γυμναστικοῦ ἢ περὶ σώματος ἴασίν τινος* (Herm.] *τινα* BT) *ἐσομένου, πέμπτην μαντικὸν βίον ἤ τινα τελεστικὸν ἕξουσαν· ἕκτηι ποιητικὸς ἢ τῶν περὶ μίμησίν τις ἄλλος ἁρμόσει, ἑβδόμηι δημιουργικὸς ἢ γεωργικός, ὀγδόηι σοφιστικὸς ἢ δημοκοπικός* (*δημοτικός* B), *ἐνάτηι τυραννικός.* Respubl. V 451 a *προσκυνῶ δὲ Ἀδράστειαν, ὦ Γλαύκων, χάριν οὗ μέλλω λέγειν.*

Iam ap. Aeschyl. Prom. 936 *οἱ προσκυνοῦντες τὴν Ἀδράστειαν σοφοί* cf. Eurip. Helen. 513 test. nr. 82, fr. 23 et infra s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ.*

Lob. I 514; Schuster 26; Kern De Theogon. 45; Susemihl Ind. XVI.

21. (33) Plato Leg. IV 715 e *ὁ μὲν δὴ θεός, ὥσπερ καὶ ὁ παλαιὸς λόγος, ἀρχήν τε καὶ τελευτὴν καὶ μέσα τῶν ὄντων ἁπάντων ἔχων,* (716 a) *εὐθείαι περαίνει κατὰ φύσιν περιπορευόμενος.*[1] *τῶι δ' ἀεὶ ξυνέπεται Δίκη* (v. frr. 22. 23) *τῶν ἀπολειπομένων τοῦ θείου νόμου τιμωρός* (cf. Crit. 121 b; F. Kluge De Platonis Critia diss. Hal. 1909, 16), *ἧς ὁ*

μὲν εὐδαιμονήσειν μέλλων ἐχόμενος συνέπεται ταπεινὸς καὶ κεκοσμημένος, ὁ δέ τις[2] *ἐξαρθεὶς ὑπὸ μεγαλαυχίας, ἢ χρήμασιν ἐπαιρόμενος ἢ τιμαῖς, ἢ καὶ σώματος εὐμορφίαι ἅμα νεότητι καὶ ἀνοίαι φλέγεται τὴν ψυχὴν μεθ' ὕβρεως, ὡς οὔτε ἄρχοντος οὔτε τινὸς ἡγεμόνος δεόμενος, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις ἱκανὸς ὢν ἡγεῖσθαι, καταλείπεται ἔρημος θεοῦ,* (716 b) *καταλειφθεὶς δὲ καὶ ἔτι ἄλλους τοιούτους προσλαβὼν σκιρτᾶι ταράττων πάντα ἅμα, καὶ πολλοῖς τισιν ἔδοξεν εἶναί τις, μετὰ δὲ χρόνον οὐ πολὺν ὑποσχὼν τιμωρίαν οὐ μεμπτὴν τῆι δίκηι ἑαυτόν τε καὶ οἶκον καὶ πόλιν ἄρδην ἀνάστατον ἐποίησεν.* Cf. Tim. 69 b.

1 *περιπορευόμενος* codd. cum Schol. Plutarcho Clemente Eusebio Stobaeo; *πορευόμενος* Ps.-Aristot. *Περὶ κόσμου* 7 (fr. 21 a qui in fine libri Platonis verba *ὁ μὲν δὴ θεὸς . . . εὐδ. μέλλων* exscripsit). 2 *ὁ δέ τις* codd. cum Clem. Euseb. Stob.; *εἰ δέ τις* Plut. Theodoret.

Adnotat Scholiasta p. 451 Bekk. *θεὸν μὲν τὸν δημιουργὸν σαφῶς, παλαιὸν δὲ λόγον λέγει τὸν Ὀρφικόν, ὅς ἐστιν οὗτος·*

Ζεὺς ἀρχή, Ζεὺς μέσσα, Διὸς δ' ἐκ πάντα τέτυκται.
Ζεὺς πυθμὴν γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.

καὶ ἀρχὴ μὲν οὗτος ὡς ποιητικὸν αἴτιον, τελευτὴ δὲ ὡς τελικόν, μέσσα δὲ ὡς ἐξ ἴσου πᾶσι παρών, κἂν πάντα διαφόρως αὐτοῦ μετέχηι. εὐθείαι δὲ τὸ κατὰ δίκην σημαίνει καὶ ἀξίαν, καὶ ἀπαρεγκλίτως, καὶ οἱονεὶ κανόνι ἑνί, τὸ δὲ περιπορευόμενος τὸ αἰωνίως. τὸ ἀεὶ ὡσαύτως καὶ κατὰ τὰ αὐτά· ἡ γὰρ περιφορὰ τοῦτο ἔχει ὡς ἐν αἰσθητοῖς. Cetera v. fr. 22.

21 a. (46) Hymnum Orphicum Plato (fr. 21) respexisse verisimillimum est (cf. Schol. fr. 21), cuius vestigia primum occurrunt in Ps.-Aristotelis libello *Περὶ κόσμου* 7 p. 401 a 25 *ὡς δὲ τὸ πᾶν εἰπεῖν, οὐράνιός τε καὶ χθόνιος, πάσης ἐπώνυμος ὢν φύσεώς τε καὶ τύχης ἅτε πάντων αὐτὸς αἴτιος ὤν. διὸ καὶ ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς*[1] *οὐ κακῶς λέγεται·*

Ζεὺς πρῶτος γένετο,[2] *Ζεὺς ὕστατος ἀργικέραυνος·*[3]
Ζεὺς κεφαλή, Ζεὺς μέσσα·[4] *Διὸς δ' ἐκ πάντα*[5] *τελεῖται·*[6]
Ζεὺς πυθμὴν[7] *γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος·*
Ζεὺς ἄρσην γένετο,[8] *Ζεὺς ἄμβροτος ἔπλετο νύμφη·*
Ζεὺς πνοιὴ[9] *πάντων,*[10] *Ζεὺς ἀκαμάτου πυρὸς ὁρμή.*
Ζεὺς πόντου ῥίζα·[11] *Ζεὺς ἥλιος ἠδὲ σελήνη·*
Ζεὺς βασιλεύς, Ζεὺς ἀρχὸς[12] *ἁπάντων ἀργικέραυνος·*[13]
πάντας[14] *γὰρ κρύψας αὖθις φάος ἐς πολυγηθὲς*[15]
ἐξ ἱερῆς[16] *κραδίης*[17] *ἀνενέγκατο, μέρμερα ῥέζων.*[18]

1 *τῷ ὀρφικῷ* P. 2 *ἐγένετο* OQ. 3 *ἀρχικέραυνος* PQ, *ἀρχοκέρ.* R 2494, v. Wilamowitz *Griech. Lesebuch* II *Erläut.* 133, ceteri melius *ἀργικέρ.* de quo v. Bechtel *Lexilogus zu Homer* 54. 4 *μέσος* R 1603, *μέσα* OPQ. 5 *πάντων* P. 6 *τελεῖται* Diels e coniectura, quam comprobavit Schol. Galeni cod. Parisini bibl. nat. Suppl. gr. 634 ed. Helmreich *Ansbacher Progr.* 1910, 30; *τέτυκται* codd. Apuleius Philopon. Tzetz., *τέτακται* R 1603, *τέτμηται* O, *πέφυκε* Procl. Theol. Plat. VI 8 p. 363, *πέλονται* Plut. De defectu orac. 48 p. 436 d. 7 *πυγμὴν* R 2992. 8 *ἄρσην ἐγένετο* Q, *ἀρχιγενέτωρ* O. 9 *πνοὴ* Q, *ποιὴ* R 2257. 10 *πάντων*] *τούτων* R 1603. 11 *Ζεὺς — ῥίζα* om. O. 12 *ἀργὸς* R 1603, *ἀρχὴ* PQ, *ἀρχῆς* R 2494, *ἀρχηγὸς* O. 13 *ἀργικέραυνος* R 2992, ceteri *ἀρχικ.* 14 *πάντα* O. 15 *εἰς πολυγηθὲς* P, *εἰς πολυγηθὴ* Q, *ἐπηλυγηθὲς* R 2992. 16 *ἀξιερῆς* R 1603. 17 *κραδίας* O. 18 *ῥέξων* O.

Cf. etiam Apuleii librum De mundo 37 p. 173 Thom.

Herm. VI p. 460; Lob. I 523. 529; Diels II³ 169 n. 6; Schuster 26. 35 ss. 45 n. 1. 88; Kern De Theogon. 35; Gruppe *Suppl.* 703. 705. 710; Holwerda 325; Zeller *Zeitschr. wiss. Theolog.* XLII 1899, 234. 238. 269 = *Kl. Schr.* II 154. 157. 184 et I⁶ 135 n. 1; Weinreich *Triskaidekad. Studien* (*RVV* XVI 1) 88; M. Wellmann *Herm.* LIV 1919, 230 n. (5).

Respicit hymnum forsitan Aeschylus (Euphorion?) fr. 70 Nauck²:

Ζεύς ἐστιν αἰθήρ, Ζεὺς δὲ γῆ, Ζεὺς δ' οὐρανός,
Ζεύς τοι τὰ πάντα χ' ὅτι τῶνδ' ὑπέρτερον.

Ad vs. 8 cf. Hesiod. Theog. 157 de Caelo *πάντας ἀποκρύπτασκε καὶ ἐς φάος οὐκ ἀνίεσκε.* Vs. 9 Ioann. Gaz. Descript. tabulae mundi I 49 p. 138 Friedl. novisse videtur, cum de Sole a Caelo evomito dicit *ἐκ κραδίης ἤμησε πυρώδεος ἄρσενα δίσκον* v. Gerh. Krahmer De tabula mundi ab Ioanne Gazaeo descripta diss. Halens. 1920, 20, qui Hesiodi Theogon. 497 de Saturno illo notissimo *πρῶτον δ' ἐξήμησε* ita utitur, ut iam Orphicum quendam poetam pro *ἀνενέγκατο* ad Hesiodi exemplum scripsisse arbitretur *ἐκ κραδίης ἤμησ' ἱερῆς,*.

Citant hymnum Orphicum praeter scriptores serioris aetatis (v. s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ*):

Ps.-Demosth. XXV 8 *βουλοίμην δ' ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸ τοῦ περὶ τῶν ἰδίων ἐμὲ τῶν τουτουὶ λέγειν, σπουδάσαντας ὑμᾶς ἐξετάσαι διὰ βραχέων, εἰς ὅσην αἰσχύνην καὶ ἀδοξίαν προῆχε τὴν πόλιν δημοσίαι πάντα τὰ τοιαῦτα θηρία, ὧν μέσος καὶ τελευταῖος καὶ πρῶτός ἐστιν οὗτος* (Gruppe 706; Holwerda 325; Rohde *Psyche* II⁶ 114 n. 2); Ps.-Plat. Epist. II 312 e *περὶ*

τὸν πάντων βασιλέα πάντ' ἐστὶ καὶ ἐκείνου ἕνεκα πάντα καὶ ἐκεῖνο αἴτιον ἁπάντων τῶν (om. Clem. Euseb. Philopon.) καλῶν, Ps.-Archytas Περὶ σοφίας (cf. Diels I³ 338, 27) ap. Iamblichum Protreptic. c. 4 p. 23, 3 ss. Pist. ὁ θεὸς ἀρχά τε καὶ τέλος καὶ μέσον ἀντὶ (ἐντὶ Mullach FPHG I 559] ἐστι codd.) πάντων τῶν κατὰ δίκαν τε καὶ τὸν ὀρθὸν (v. ὀρθῶς fr. 1) λόγον περαινομένων (Gruppe *Suppl.* 706); cf. Weinreich *Arch. Religionsw.* XVIII 1915, 604. Utitur iisdem versibus etiam Valerius Soranus († 82 a. Chr.: Cichorius *Herm.* XLI 1906, 63), cuius rei testis est Augustin. De civ. Dei VII 9: *In hanc sententiam etiam quosdam versus Valerii Sorani exponit idem Varro in eo libro, quem seorsum ab istis de cultu deorum scripsit* (Riese Varr. Sat. Menipp. rel. 252), *qui versus hi sunt* (Baehrens FPR 273 n. 4):

Iuppiter omnipotens regum rerumque deumque
progenitor genetrixque deum, deus unus et omnes.

Exponuntur autem in eodem libro ita, ut eum marem existimarent qui semen emitteret, feminam, quae acciperet; Iovemque esse mundum et eum omnia semina ex se emittere et in se recipere: 'Qua causa, inquit, scripsit Soranus: Iuppiter progenitor genetrixque; nec minus cum causa unum et omnia idem esse; mundus enim unus, et in eo uno omnia sunt'. (Lob. I 533; Schuster 37 n. 4; Zeller I⁶ 134 n. (4) et *Zeitschr. wiss. Theolog.* XLII 1899, 230 = *Kl. Schr.* II 150; Susemihl Ind. VI n. 22; Norden *Agnostos Theos* 229 n. 1; Weinreich *Triskaidek. Stud.* [*RVV* XVI 1] 89 n. 1).

Cetera in Neoplatonicorum Orphicis composita sunt quae hunc hymnum praebent ampliorem v. s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ*.

22. (1) Aëtii Plac. II 13, 15 = Plut. de plac. philos. II 13; Galen. histor. philos. 56 p. 624, 15 Diels; Stob. Eclog. I c. XXIV 1ᵍ (I 204, 21 Wachsm., Doxogr. 343, 11) Ἡρακλείδης (Voss De Heraclidis Pontici vita et script. fr. 58 p. 65) καὶ οἱ Πυθαγόρειοι ἕκαστον τῶν ἀστέρων κόσμον ὑπάρχειν γῆν [1] περιέχοντα ἀέρα τε [καὶ αἰθέρα [2]] ἐν τῶι ἀπείρωι αἰθέρι. ταῦτα δὲ τὰ δόγματα ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς [3] φέρεται. [4] κοσμοποιοῦσι γάρ [5] ἕκαστον τῶν ἀστέρων.

1 γήινον Roeth, γῆν om. Plut. E. 2 καὶ αἰθέρα secl. Diels (cf. Stob. et Galen.) ea verba pro varia lectione vocum ἀέρα τε habens. 3 ἐν ἐνίοις Ὀρφικοῖς Galen. 4 φέρεσθαι Stob. Gal., ἐμφέρεται Plut. E. 5 γάρ om. Plut. GE, ut κοσμοποιοῦσι ad Ὀρφικοῖς referendum sit ut apud Galenum (v. Diels).

Lob. I 500; Zeller I[6] 534 n. 1; P. Tannery *Rev. philol.* XXI 1897, 190; Kroll De oraculis Chald. 20; Heeg 11. 70; P. Capelle De luna stellis lacteo orbe diss. Hal. 1917, 3 n. 1.

23. Ps.-Demosth. XXV 11 *τὴν τὰ δίκαι' ἀγαπῶσαν Εὐνομίαν περὶ πλείστου ποιησαμένους, ἣ πάσας καὶ πόλεις καὶ χώρας σώιζει· καὶ τὴν ἀπαραίτητον καὶ σεμνὴν Δίκην, ἣν ὁ τὰς ἁγιωτάτας ἡμῖν τελετὰς καταδείξας 'Ο. παρὰ τὸν τοῦ Διὸς θρόνον φησὶ καθημένην πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐφορᾶν, εἰς αὑτὸν ἕκαστον νομίσαντα βλέπειν οὕτω δεῖ*[1] *ψηφίζεσθαι, φυλαττόμενον καὶ προορώμενον μὴ καταισχῦναι ταύτην.*

1 *δεῖ* add. A cum Blassius.

Lob. I 239. 391; Diels II[3] 173 n. 14; H. Weil *Playdoyers pol. de Démosthène* II 1886, 311; Gruppe *Suppl.* 705; Susemihl Ind. XIV n. 96; Holwerda 327; Dieterich *Nekyia*[2] 139; Schläfke De Demosthenis quae dicuntur adversus Aristogiton. oration. diss. Gryphisw. 1913, 93.

Ad eundem Orphicorum locum spectat Hymn. LXII 1:

Ὄμμα Δίκης μέλπω πανδερκέος, ἀγλαομόρφου,
ἣ καὶ Ζηνὸς ἄνακτος ἐπὶ θρόνον ἱερὸν ἵζει
οὐρανόθεν καθορῶσα βίον θνητῶν πολυφύλων.

Cf. praeter Lob. l. l. imprimis Dieterich. l. l., qui Ps.-Dem. or. XXV auctorem scholae Orphicae asseclam fuisse haud improbavit (v. etiam § 52 *μεθ' ὧν δ' οἱ ζωγράφοι τοὺς ἀσεβεῖς ἐν Ἅιδου γράφουσιν, μετὰ τούτων, μετ' Ἀρᾶς καὶ Βλασφημίας καὶ Φθόνου καὶ Στάσεως καὶ Νείκους, περιέρχεται. εἶθ' ὃν οὐδὲ τῶν ἐν Ἅιδου θεῶν εἰκός ἐστιν τυχεῖν ἵλεων, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀσεβεῖς ὠσθῆναι διὰ τὴν πονηρίαν τοῦ βίου* [Schläfke l. l. 94] et § 37 *καὶ Ἀδράστειαν* (fr. 20) *μὲν ἄνθρωπος ὢν προσκυνῶ, καὶ ἔχω τοῖς θεοῖς καὶ πᾶσιν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς σώσασί με πολλὴν χάριν* [Susemihl Ind. XVI n. 108]). *Δίκη πὰρ Διὶ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι* iam ap. Hesiod. Op. 259, quem ut Orphicus poeta multi alii secuti sunt, quos enumerat Lob. I 396.

Ante omnes autem Anaximander ex Simplicii testimonio (Diels I[3] 15 n. 9) afferendus est: *ἐξ ὧν δὲ ἡ γένεσίς ἐστι τοῖς οὖσι, καὶ τὴν φθορὰν εἰς ταῦτα γίνεσθαι κατὰ τὸ χρεών· διδόναι γὰρ αὐτὰ δίκην καὶ τίσιν ἀλλήλοις τῆς ἀδικίας κατὰ τὴν τοῦ χρόνου τάξιν* cf. Diels *Der antike Pessimismus* 11 n. 1.

24. Aristot. Metaphys. *Λ* 6, 1071 b 26 *καίτοι εἰ ὡς λέγουσιν οἱ θεολόγοι οἱ ἐκ νυκτὸς γεννῶντες, ἢ ὡς* (om. *E*) *οἱ φυσικοὶ*

'ἦν (om. *E*) *ὁμοῦ πάντα χρήματα'* (Anaxagoras Diels I³ 399 n. 1) *φασί, τὸ αὐτὸ ἀδύνατον.* *N* 4, 1091 b 4 *οἱ δὲ ποιηταὶ οἱ ἀρχαῖοι ταύτηι ὁμοίως, ἧι βασιλεύειν καὶ ἄρχειν φασὶν οὐ τοὺς πρώτους, οἷον Νύκτα καὶ* (ἢ Susemihl) *Οὐρανὸν ἢ Χάος ἢ Ὠκεανόν, ἀλλὰ τὸν Δία.* De Nocte v. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ.*

Diels II³ 170 n. 9; Schuster 17. 19; Kern De Theogon. 55. 56 n. 51; Zeller I⁶ 123 n. 1 et *Zeitschr. wiss. Theolog.* XLII 1899, 231 = *Kl. Schr.* II 151; Gruppe *Suppl.* 745; Susemihl Ind. VII.

25. Aristot. Metaphys. *A* 3, 983 b 27 *εἰσὶ δέ τινες οἳ καὶ τοὺς παμπαλαίους* (*παλαιοὺς* A) *καὶ πολὺ πρὸ τῆς νῦν γενέσεως καὶ πρώτους θεολογήσαντας οὕτως* (ut Thales) *οἴονται περὶ τῆς φύσεως ὑπολαβεῖν· Ὠκεανόν τε γὰρ καὶ Τηθὺν ἐποίησαν τῆς γενέσεως πατέρας, καὶ τὸν ὅρκον τῶν θεῶν ὕδωρ, τὴν καλουμένην ὑπ' αὐτῶν Στύγα τῶν ποιητῶν* (*τ. π.* del. Christ)· *τιμιώτατον μὲν γὰρ τὸ πρεσβύτατον, ὅρκος δὲ τὸ τιμιώτατόν ἐστιν. εἰ μὲν οὖν* (984) *ἀρχαία τις αὕτη καὶ παλαιὰ τετύχηκεν οὖσα περὶ τῆς φύσεως ἡ δόξα, τάχ' ἂν ἄδηλον εἴη.*

Diels II³ 170 n. 10; Schuster 11.

26. (8) Aristot. De gener. anim. *B* 1, 734 a 16 *ἢ γάρ τοι ἅμα πάντα γίγνεται τὰ μόρια, οἷον καρδία πλεύμων ἧπαρ ὀφθαλμὸς καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον, ἢ ἐφεξῆς, ὥσπερ ἐν τοῖς καλουμένοις Ὀρφέως ἔπεσιν· ἐκεῖ γὰρ ὁμοίως φησὶ γίγνεσθαι τὸ ζῶιον τῆι τοῦ δικτύου πλοκῆι.*

Lob. I 381. 465; Diels II³ 170 n. 10 a; Schuster 54 n. 1; Kern *Arch. f. Gesch. d. Phil.* I 1888, 501; Gruppe *Suppl.* 716 n. 1.

Orphicos Empedocles sequitur Diels I³ 245 n. 57:

ἧι πολλαὶ μὲν κόρσαι ἀναύχενες ἐβλάστησαν,
γυμνοὶ δ' ἐπλάζοντο βραχίονες εὔνιδες ὤμων,
ὄμματά τ' οἶ(α) ἐπλανᾶτο πενητεύοντα μετώπων.

Cf. Kern l. l.

V. s. *ΔΙΚΤΥΟΝ.*

27. (241) Aristot. De anima *A* 5, 410 b 19 *φαίνεται γὰρ εἶναί τινα μόνιμα τῶν ζώιων κατὰ τόπον. καίτοι δοκεῖ γε ταύτην μόνην τῶν κινήσεων κινεῖν ἡ ψυχὴ τὸ ζῶιον. ὁμοίως δὲ καὶ ὅσοι τὸν νοῦν καὶ τὸ αἰσθητικὸν ἐκ τῶν στοιχείων ποιοῦσιν· φαίνεται γὰρ τά τε φυτὰ ζῆν οὐ μετέχοντα φορᾶς οὐδ' αἰσθήσεως, καὶ τῶν ζώιων πολλὰ διάνοιαν οὐκ ἔχειν. εἰ δέ τις καὶ*

ταῦτα παραχωρήσειε καὶ θείη τὸν νοῦν μέρος τι τῆς ψυχῆς, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ αἰσθητικόν, οὐδ' ἂν οὕτω λέγοιεν καθόλου περὶ πάσης ψυχῆς οὐδὲ περὶ ὅλης οὐδεμιᾶς (*οὐδὲ μιᾶς* E, *οὐδὲ περὶ μιᾶς* Simplic.). *τοῦτο δὲ πέπονθε καὶ ὁ ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς ἔπεσι καλουμένοις λόγος· φησὶ γὰρ τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ ὅλου εἰσιέναι ἀναπνεόντων, φερομένην ὑπὸ τῶν ἀνέμων.*

Ad hunc locum Philopon. 186, 24 Hayd. *λεγομένοις εἶπεν, ἐπειδὴ μὴ δοκεῖ Ὀρφέως εἶναι τὰ ἔπη, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Περὶ φιλοσοφίας* (fr. 7 Rose[3]) *λέγει· αὐτοῦ μὲν γάρ εἰσι τὰ δόγματα, ταῦτα δέ φασιν Ὀνομάκριτον ἐν ἔπεσι κατατεῖναι* (test. nr. 183). *λέγει οὖν ἐκεῖ ὅτι ἡ ψυχὴ ὑπὸ τῶν ἀνέμων ἐκ τοῦ παντὸς φερομένη ἀναπνεῖται ὑπὸ τῶν ζώιων. ὥστε καὶ οὗτος ὁ λόγος οὐ περὶ πάσης ψυχῆς λέγει· οὐ γὰρ πάντα ἀναπνεῖ τὰ ἔμψυχα· οὔκουν τὰ ἔντομα οὐδὲ τὰ φυτά. φασὶ δὲ αἰνίττεσθαι τὰ ἔπη διὰ μὲν τῆς ἀναπνοῆς τὴν ἐπιτηδειότητα τοῦ δεξομένου τὴν ψυχὴν σώματος, διότι ἡ ἀναπνοὴ* (*πνοὴ* R) *καταψύχουσα τὸ ἔμφυτον θερμὸν εἰς συμμετρίαν ἄγει, τοὺς δ' ἀνέμους φασὶ δυνάμεις τινὰς σημαίνειν δι' ὧν κατάγεται ἡ ψυχὴ εἰς τὴν γένεσιν ἐκ τῆς ὁλικῆς ἐνεργείας, ἣν ἐνεργεῖ τοῦ μερικοῦ σώματος τούτου καὶ τῆς γενέσεως ἀπηλλαγμένη.* Cf. 202, 1 Hayd. *εἰπὼν οὖν ἐν τοῖς ἐπάνω καὶ τὰ φυτὰ ἔμψυχα εἶναι, ἐν οἷς ἔλεγεν ὅτι διαιρούμενα τὴν αὐτὴν κατ' εἶδος ἔχει ψυχήν, καὶ ἔτι ἔνθα ἐνεκάλει τοῖς Ὀρφικοῖς ἔπεσι λέγουσι τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ ὅλου φερομένην ἀναπνεῖν ἡμᾶς* et in eundem Aristotelis locum Themistium 35, 17 Heinze *τοῦτο δὲ πέπονθε καὶ ὁ λόγος ὁ λεγόμενος ἐν τοῖς καλουμένοις Ὀρφέως ἔπεσι· φησὶ γὰρ τῆς ψυχῆς μεταλαμβάνειν τὰ ζῶια παρὰ τὴν πρώτην ἀναπνοήν* et Simplicium 72, 12 Hayd. *ἔοικε δὲ ὁ Ὀ. τὴν μὲν τῶν σωμάτων πρὸς ζωὴν ἐπιτηδειότητα ἀναπνοὴν καλεῖν, τὰς δὲ ὁλικὰς κινητικὰς αἰτίας ἀνέμους, ὧν οὐκ ἄν ποτε χωρὶς αἱ μερικαὶ ψυχώσειαν τὰ ἐπιτήδεια σώματα.*

Adde ex Iamblicho *Περὶ ψυχῆς* ap. Stob. Eclog. phys. I c. XLIX 32 (I 366, 17 Wachsm.) *ὥσπερ Ἀριστοτέλης μὲν* (*μὲν* del. Meinek.) *ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς* (Gaisf. ex Aristot.] *φυσικοῖς* FP) *ἔπεσί φησι λέγεσθαι τὴν ψυχὴν εἰσιέναι* (Canter] *ὡς εἰσὶν* F, *ὡς εἴσην* P, *πως εἰσιέναι* Meinek.) *ἐκ τοῦ ὅλου ἀναπνεόντων ἡμῶν φερομένην ὑπὸ τῶν ἀνέμων· ἔοικέ γε μὴν αὐτὸς ὁ Ὀ. χωρὶς ὑπολαμβάνειν εἶναι καὶ μίαν τὴν ψυχήν, ἀφ' ἧς πολλὰς μὲν εἶναι διαιρέσεις, πολλὰς δὲ καὶ ἀμέσους* (Usen.] *μέσας* FP) *ἐπι-*

προίας καθήκειν ἐπὶ τὰς μεριστὰς ψυχὰς ἀπὸ τῆς ὅλης ψυχῆς et XLIX 38 (I 376, 2 Wachsm.) οἱ μὲν δὴ μίαν οὐσίαν τῆς ψυχῆς ἀριθμῶι τιθέμενοι, πληθύνουσαν (Wachsm.] πληθύνοντες FP) δὲ αὐτήν, ὡς Ἀμέλιος οἴεται, σχέσεσι καὶ κατατάξεσιν, ἢ ὡς οἱ Ὀρφικοὶ λέγουσιν, ἐπιπνοίαις ἀπὸ τῆς ὅλης, ἔπειτα ἀνασχέοντες (P^1] ἀναχέοντες FP^2, ἀναστοιχειοῦντες Lob. I 756, ἄγχοντες Usen. coll. Stob. p. 304, 18, ἀναστέλλοντες vel ἀναστρέφοντες temptabat Wachsm.) ἀπὸ τοῦ πλήθους τῆς ὅλης ἐπὶ τὴν μίαν ψυχὴν ἀποθεμένην (corr. Usen.] ἀποθεμένας FP) τὰς σχέσεις καὶ τὰς εἰς ἕτερον κατατάξεις καὶ (Cant., ἢ FP) ἀναλύοντες ἀπὸ τῆς εἰς τὰ μεταλαβόντα διαιρέσεως, ἀπολυομένης τῆς τῶν μετασχόντων διαλήψεως (corr. Heer.] ἀποδιαλήψεως FP), τηροῦσιν αὐτὴν ὅλην πανταχοῦ τὴν αὐτήν, μίαν οὐσίαν (om. P) τε αὐτῆι διδόασι καθ' ἓν πεπερασμένην.

Lob. I 349. 755; Diels II[3] 170 n. 11; Schuster 54; Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 237 = *Kl. Schr.* II 156.

V. infra s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ*.

28. (30) Eudem. (Spengel Eudemi Rhodii fragmenta[2] CXVII p. 169) ap. Damasc. De prim. princip. 124 (I 319, 8 Rue.) v. Kroll *Rhein. Mus.* LII 1897, 290 ἡ δὲ παρὰ τῶι Περιπατητικῶι Εὐδήμωι ἀναγεγραμμένη ὡς τοῦ Ὀρφέως οὖσα θεολογία πᾶν τὸ νοητὸν ἐσιώπησεν, ὡς παντάπασιν ἄρρητόν τε καὶ ἄγνωστον τρόπωι ⟨τῶι⟩[1] κατὰ διέξοδόν τε καὶ ἀπαγγελίαν, ἀπὸ δὲ τῆς Νυκτὸς ἐποιήσατο τὴν ἀρχήν, ἀφ' ἧς καὶ Ὅμηρος,[2] εἰ καὶ μὴ συνεχῆ πεποίηται τὴν γενεαλογίαν, ἵστησιν·[3] οὐ γὰρ ἀποδεκτέον Εὐδήμου λέγοντος, ὅτι ἀπὸ Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος ἄρχεται (Il. Ξ 302), φαίνεται γὰρ εἰδὼς καὶ τὴν Νύκτα μεγίστην οὕτω[4] θεόν, ὡς καὶ τὸν Δία σέβεσθαι αὐτήν· ‘ἅζετο γὰρ μὴ Νυκτὶ θοῆι ἀποθύμια ῥέζοι (Il. Ξ 261)’. ἀλλ' Ὅμηρος μὲν καὶ αὐτὸς ἀρχέσθω ἀπὸ Νυκτός· Ἡσίοδος δέ μοι δοκεῖ πρῶτον γενέσθαι τὸ Χάος ἱστορῶν τὴν ἀκατάληπτον τοῦ νοητοῦ καὶ ἡνωμένην παντελῶς φύσιν κεκληκέναι Χάος, τὴν δὲ Γῆν[5] πρώτην ἐκεῖθεν παράγειν ὥς τινα ἀρχὴν τῆς ὅλης γενεᾶς τῶν θεῶν· εἰ μὴ ἄρα Χάος μὲν τὴν δευτέραν τοῖν δυεῖν ἀρχῶν, Γῆν δὲ καὶ Τάρταρον[6] καὶ Ἔρωτα τὸ τριπλοῦν νοητόν, τὸν μὲν Ἔρωτα ἀντὶ τοῦ τρίτου, ὡς κατὰ ἐπιστροφὴν θεωρουμένην.[7] τοῦτο γὰρ οὕτως ὀνομάζει καὶ ὁ[8] Ὀ. ἐν ταῖς ῥαψωιδίαις (v. s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ*)· τὴν δὲ Γῆν ἀντὶ τοῦ πρώτου, ὡς πρώτην ἐν στερεῶι τινι καὶ οὐσιώδει καταστήματι παγεῖσαν, τὸν δὲ Τάρταρον ἀντὶ τοῦ μέσου, ὡς ἤδη πως εἰς διάκρισιν παρακεκινημένον.

1, *τρόπωι ⟨τῶι⟩* Kroll, *ἀνθρώπωι* Diels ap. Kern. De Theogon. 54, *τρόπον ⟨τινα⟩* Mullach. 2 *ὁ* ante *Ὅμηρος* add. C (apogr.) et edd. 3 *ἵστησιν*] *ἐνίστησιν* Kroll ap. Diels. 4 *οὕτω* M, *οὖσαν* Platt *Journ. of philol.* XXVI 1899, 230. 5 *τὴν δὲ τὴν* M, corr. Lob. 6 *τὴν δὲ καὶ Τάρταρον* M, corr. Taylor et Cory, *ταύτην δὲ καὶ T.* Mullach, qui etiam supra *ταύτην δὲ τὴν πρώτην* proposuit. 7 *θεωρουμένην . . . παρακεκινημένην* M, *θ . ον . . . π . ον* Holwerda 298. 8 *ὁ* ante *Ὀ.* add. C et edd.

Eudemum Rhodium Aristotelis discipulum a Damascio adhibitum esse demonstrat Diogenis Laert. I prooem. 9 *ὃς* (sc. *Θεόπομπος*) *καὶ ἀναβιώσεσθαι κατὰ τοὺς Μάγους φησὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἔσεσθαι ἀθανάτους καὶ τὰ ὄντα ταῖς αὐτῶν ἐπικλήσεσι διαμένειν. ταῦτα δὲ καὶ Εὔδημος ὁ Ῥόδιος ἱστορεῖ* cf. Damasc. 125 *bis* (I 322, 8 Rue.); Zeller I⁶ 122 n. 4. De Eudemi studiis theologicis v. Kern *Arch. Gesch. d. Philos.* I 1888, 507 n.; Martini *RE*² VI 898.

Lob. I 488; Diels II³ 171 n. 12; Schuster 16; Kern De Theogon. 53; Gruppe *Suppl.* 723; Susemihl Ind. V; Zeller I⁶ 122; Holwerda 298.

28 a. Chrysippus ap. Philod. De pietate 81, 18 Gomp. (Doxogr. 548, 18) = Fragm. Stoicor. ed. Arnim II 192 n. 636 *κἀν τῶι πρ⟨ώ⟩τ⟨ωι⟩* (sc. *Περὶ Φύσεως*) *τὴν Νύκτα θεάν φησιν ⟨εἶναι⟩ πρωτίστην.*

Chrysippum Eudemi Theogoniam secutum esse censet Zeller I⁶ 90 n. 2. Ioa. Lyd. De mens. II 8 p. 26, 1 Wue. *καὶ τρεῖς πρῶται κατ' Ὀρφέα ἐξεβλάστησαν ἀρχαὶ τῆς γενέσεως, Νὺξ καὶ Γῆ καὶ Οὐρανός, θεῶν δὲ τῶν ἐν γενέσει τρία γένη, οὐράνιον καὶ ἐπίγειον καὶ τὸ μεταξὺ τούτων* non ad hanc Theogoniam quadrat Kern De Theogon. 54. V. s. *ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟΝ ΥΜΝΟΣ.*

29. (35) Apollon. Rhod. Argonaut. I 494

ἂν¹ δὲ καὶ Ὀρφεὺς
λαιῇι ἀνασχόμενος κίθαριν πείραζεν ἀοιδῆς.
ἤειδεν δ' ὡς γαῖα καὶ οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
τὸ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι μιῆι συναρηρότα μορφῆι,
νείκεος ἐξ ὀλοοῖο διέκριθεν ἀμφὶς ἕκαστα·
ἠδ' ὡς ἔμπεδον αἰὲν ἐν αἰθέρι τέκμαρ ἔχουσιν
ἄστρα σεληναίη τε καὶ ἠελίοιο κέλευθοι·
οὔρεά θ' ὡς ἀνέτειλε, καὶ ὡς ποταμοὶ κελάδοντες
αὐτῇσιν νύμφῃσι καὶ ἑρπετὰ πάντ' ἐγένοντο.
ἤειδεν δ' ὡς πρῶτον Ὀφίων Εὐρυνόμη τε
Ὠκεανὶς νιφόεντος ἔχον κράτος Οὐλύμποιο·
ὥς τε βίηι καὶ χερσὶν ὁ μὲν Κρόνωι εἴκαθε τιμῆς,

ἡ δὲ Ῥέη, ἔπεσον δ' ἐνὶ κύμασιν Ὠκεανοῖο·
οἳ δὲ τέως μακάρεσσι θεοῖς Τιτῆσιν ἄνασσον,
ὄφρα Ζεὺς ἔτι κοῦρος, ἔτι φρεσὶ νήπια εἰδὼς
Δικταῖον ναίεσκεν ὑπὸ σπέος, οἱ δέ μιν οὔπω
γηγενέες Κύκλωπες ἐκαρτύναντο κεραυνῶι
βροντῆι τε στεροπῆι τε· τὰ γὰρ Διὶ κῦδος ὀπάζει.

1 *ἂν* corr. Guelferb.] *ἀνα* L.

E scholiis Laurentiani notanda sunt: 496 *τὴν πρώτην σύγχυσιν τῶν στοιχείων ἄιδειν βούλεται, ὡς ἔκ τινος φιλονεικίας τὸ ἴδιον ἕκαστον μετέσχεν καὶ τάξιν ἔλαβεν. οἰκεία δὲ καὶ τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασιν ἡ ᾠιδή, ὅτι πρέπον ἐστὶ τῆς μάχης παύσασθαι καὶ εἰς τὴν οἰκείαν διάθεσιν ἐπανιέναι.* 498 *Ἐμπεδοκλῆς φησιν ὅτι συγκεχυμένων ἁπάντων τὸ πρότερον νεῖκος καὶ φιλότης παραπεμφθέντα τὴν διάκρισιν ἐποιήσαντο, χωρὶς δὲ τούτων οὐδὲν δύναται γενέσθαι· ὧι ἕπεται, ὡς εἰκός, καὶ Ἀπολλώνιος. ὁ δὲ Θαλῆς ἀρχὴν ὑπεστήσατο πάντων ὕδωρ, λαβὼν παρὰ τοῦ ποιητοῦ* (Il. *Η* 99) *λέγοντος 'ἀλλ' ὑμεῖς ⟨μὲν⟩ πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε'. καὶ Ζήνων* (fr. 104 Arn., cf. 105) *δὲ τὸ παρ' Ἡσιόδωι*[1] (Theog. 116) *Χάος ὕδωρ εἶναί φησιν, οὗ συνιζάνοντος ἰλὺν γίνεσθαι, ἧς πηγνυμένης ἡ γῆ στερεμνιοῦται· τρίτον δὲ Ἔρωτα γεγονέναι καθ' Ἡσίοδον* (vs. 120), *ἵνα τὸ πῦρ παραστήσηι· πυρωδέστερον γὰρ πάθος Ἔρως. Ἀναξαγόρας* (Diels I^3 391 n. 72) *δὲ μύδρον εἶναι τὸν ἥλιόν φησιν, ἐξ οὗ τὰ πάντα γίνεσθαι. διὸ καὶ Εὐριπίδης* (Orest. 983, cf. Diogen. Laert. II 10) *γνώριμος αὐτῶι γεγονώς*[2] *φησι χρυσέαν βῶλον τὸν ἥλιον εἶναι. τὴν δὲ σελήνην ὁ αὐτὸς Ἀναξαγόρας* (Diels l. l. 392 n. 77) *χώραν πλατεῖαν ἀποφαίνει, ἐξ ἧς*[3] *δοκεῖ ὁ Νεμεαῖος*[4] *λέων πεπτωκέναι.*

1 *Ἡσιόδῳ* P] *ἡσιόδου* L. 2 *γεγονώς* FP] *γέγονεν ὥς* L. 3 *ἀποφαίνει, ἐξ ἧς* Meineke *Anal. Alexandrin.* 85] *ἀποφαίνεται ἐν ᾗ* L. 4 *νεμειαῖος* L.

Diels II^3 175 n. 16; Schoemann Opusc. acad. II 12; Schuster 5 n. 3. 41; Susemihl *N. Jahrb.* XLIV 1874, 669; Max. Mayer *Giganten und Titan.* 234; Gruppe *Kulte und Myth.* I 640; Kern De Theogon. 57. 60; Gruppe *Suppl.* 697. 727. 739; Susemihl Ind. XXI; Zeller I^6 125. 134; Dieterich *Nekyia*^{2} 101. 153; Heeg 8; Polites *Δημώδ. κοσμογονικοὶ μῦθοι* Athenis 1894, 21; Ziegler *N. Jahrb.* XXXI 1913, 561.

Vs. 496—502 Empedoclei sunt (v. Schol.), v. etiam Tzetz. ad Iliad. 41, 21 Herm. Melanippae Euripideae fr. 484 N.^{2} (vs. 2—4)

(v. Dieterich 101) allato *καθὰ φησὶν Ὀ. τε ὁ παλαιὸς καὶ Ἡσίοδος, Ἐμπεδοκλῆς τε σὺν αὐτοῖς ὁ Ἀκραγαντῖνος καὶ Ἀναξαγόρας ὁ Κλαζομένιος καὶ ὁ τοῦ Ἀναξαγόρου τουτουὶ μαθητὴς Εὐριπίδης, οὗτινός εἰσιν ἔπη καὶ οἱ τανῦν ἐκτεθέντες μοι ἴαμβοι* cf. Syrian. in Aristotel. Metaph. B 1 p. 996 a 4 (11, 35 Kr.) *ἐπεὶ καὶ Πυθαγόρειος ὢν Ἐμπεδοκλῆς πῶς ἂν τὰς Ὀρφικὰς ἢ τὰς Πυθαγορείους ἀρχὰς ἠθέτησεν* et B 4 p. 1000 a 19 (43, 6 Kr.) v. test. nr. 181. Unde Apollonius vs. 503—511 hauserit obscurum: Kern l. l. 60; Malten *Archaeol. Jahrb.* XXVII 1912, 261 n. 3; Kern *Herm.* LI 1916, 556.

Imitantur praeter Ovid. Metam. X 145 et Apollinar. Sidon. c. VI 7 (v. nr. 104; cf. Lob. I 508, Max. Mayer l. l.) Apollonium Orphei Argonaut. 419, sed omittunt Empedoclea et immiscent Hesiodeis vere Orphica ut e. g. 424 *πολύμητιν Ἔρωτα* et 429 anthropogoniam, de qua vide s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ*

αὐτὰρ ἔγωγε μετ' αὐτὸν ἑλὼν φόρμιγγα λίγειαν
ἐκ στόματος μελίγηρυν ἱεὶς ἀνέπεμπον ἀοιδήν.
πρῶτα μὲν ἀρχαίου Χάεος μελανήφατον[1] *ὕμνον,*[2]
ὡς ἐπάμειψε φύσεις, ὥς τ' οὐρανὸς ἐς πέρας[3] *ἦλθε·*
γῆς τ' εὐρυστέρνου γένεσιν πυθμένας τε[4] *θαλάσσης·*
πρεσβύτατόν τε καὶ αὐτοτελῆ πολύμητιν Ἔρωτα,
ὅσσα τ' ἔφυσεν ἅπαντα,[5] *διέκριθεν ἄλλο ἀπ' ἄλλου·*[6]
καὶ Κρόνον αἰνολέτην, ὥς τ' ἐς Δία τερπικέραυνον
ἤλυθεν ἀθανάτων μακάρων βασιλήϊος ἀρχή.
μέλπον θ' ὁπλοτέρων μακάρων γένεσίν τε κρίσιν τε·
καὶ Βριμοῦς Βάκχοιο Γιγάντων τ' ἔργ' ἀΐδηλα,
ἀνθρώπων τ' ὀλιγοδρανέων πολυεθνέα φύτλην
ἤειδον· στεινὸν[7] *δὲ διὰ σπέος ἤλυθεν αὐδή*
ἡμετέρης χέλυος μελιχρὴν ὄπα γηρυούσης.

Cf. ad 428 Argonaut. 17 *Βριμοῦς τ' εὐδυνάτοιο γονὰς ἠδ' ἔργ' ἀΐδηλα Γηγενέων, οἳ λυγρὸν ἀπ' Οὐρανοῦ ἐστάξαντο σπέρμα γονῆς τό τε πρόσθεν ὅθεν γένος ἐξεγένοντο θνητῶν οἳ κατὰ γαῖαν ἀπείριτον αἰὲν ἔασι* test. nr. 224 et Mayer l. l. 237.

1 *μελανήφατον* (cf. *παλαίφατον*) codd., *μελάνην φάτιν* Wiel *Progr.* 1862, 21, *μέλανα σκότον* Ab. 2 *ὕμνον* codd., *ὕμνεον* Wiel, *ὕμνουν* Schenkl, Ab. 3 *ἑσπέρας* codd. 4 *πυθμένα τε* codd., corr. Herm. 5 *ὥς θ' ἅτ' ἔφυσεν* Wiel. 6 *διέκριθεν δ' ἄλλο ἀπ' ἄλλου* Vo, *δι' ἔκριθεν ἄλλο ἀπ' ἄλλου* R, *διέκριθε δ' ἄλλον ἀπ' ἄλλου* VWL, *διέκριθε δ'* (corr. ex *διέκριθεν*) *ἄλλο ἀπ' ἄλλου* S, *τὰ δ' ἔκριθεν ἄλλου ἀπ' ἄλλο* Herm., *διέκριθεν ἄλλο πρὸς ἄλλου* I. H. Voss (Ab.). 7 *στενὸν* codd., corr. Stephan.

29a. (248) Schol. Dan. in Verg. Bucol. IV 10 p. 46, 3 *Nigidius de diis lib. IV: quidam deos et eorum genera temporibus et aetatibus ⟨dispescunt⟩,*[1] *inter quos et O. primum regnum Saturni, deinde Iovis, tum*[2] *Neptuni, inde Plutonis; nonnulli etiam, ut magi, aiunt, Apollinis fore regnum: in quo videndum est, ne ardorem, sive illa ecpyrosis appellanda est, dicant.*

1 *dispescunt* add. Lob. 2 *tum . . . Plutonis* Dan.] *tunc neptunum inde apollinis* L.

Zoëga *Abhdlgn.* 216; Lob. II 791; Hertz De Nigidii Figuli stud. atque oper. Berol. 1845, 28; Zeller I^6 126 n. 2, qui Nigidium eadem Theogonia ac Apollonium usum esse opinatur; Geffcken *Herm.* XLIX 1914, 327; J. Kroll ibidem L 1915, 143 n. 1.

30. Chrysippus ap. Philodem. De pietate 80, 16 Gomp. (Doxogr. 547 b 16; fr. 1078. 1081 Arnim v. etiam test. nr. 233) *ἐν δὲ τῶι δευτέρ⟨ωι⟩* (sc. *περὶ Θεῶν*) *τά τε εἰς Ὀρφέα κ⟨αὶ⟩ Μουσαῖον ἀναφερ⟨όμ⟩ενα καὶ τὰ παρ' ⟨Ὁ⟩μήρωι καὶ Ἡσιόδω⟨ι⟩ καὶ Εὐριπίδη⟨ι⟩ καὶ ποιηταῖς ἄλλοις, ⟨ὡ⟩ς καὶ Κλεάνθης* (fr. 539 Arnim), *⟨π⟩ειρᾶται σ⟨υ⟩νοικειοῦν ταῖς δόξαις αὐτῶν. ἅπαντα ⟨τ'⟩ ἐστὶν αἰθήρ* (= *Ζεύς*), *ὁ αὐ⟨τ⟩ὸς ὢν καὶ πατὴρ καὶ υἱός, ⟨ὡς⟩ κἀν τῶι πρώτω⟨ι⟩ μὴ μάχεσθαι τὸ τὴν Ῥέ⟨α⟩ν καὶ μητέρα ⟨τοῦ⟩ Διὸς εἶναι καὶ θ⟨υγα⟩τέρα. τὰς δ' αὐτὰς πο⟨ι⟩εῖται σ⟨υ⟩νοικει⟨ώσε⟩ις κἀν τῶ⟨ι⟩ περὶ ⟨Χ⟩αρίτων ⟨ἐν ὧι τ⟩ὸν Δία νόμον φησὶν εἶναι καὶ τὰς Χάριτας τὰς ἡμετέ⟨ρ⟩ας καταρχὰς κα⟨ὶ⟩ τὰς ἀνταπ⟨ο⟩δόσεις τῶν εὐε⟨ργ⟩εσιῶ⟨ν⟩.*

Usener *Rhein. Mus.* LV 1900, 293 = *Kl. Schr.* IV 313; Dieterich *Mithrasliturg.* 156; Norden *Agnostos Theos* 229 n. 1. Cf. de Iove Valerii Sorani versus fr. 21 a p. 93.

31. Papyri tertii a. Chr. saec. fragmentum in vico Gurob repertum et editum cum commentario bonae doctrinae plenissimo a J. Gilbart Smyly *Greek Papyri from Gurob Dublin* 1921 n. 1 tab. I. II; edo ex tabulae imagine et apographo mihi a Smylyo comiter misso.

I (versuum exitus).

. ας ταε . . . να εὐρηι
ωμα . . . υν λεγε
διὰ τὴν τελετὴν
ἔτεμον ποινὰς πατέ-
σῶισομ με Βριμώ με
Δημήτηρ τε Ῥέα

II (versuum initia).

1—4 dubia vestigia.

παρα
ματ

Κούρητές τε ἔνοπλοι
ωμεν.
ἵ〉να ποιῶμεν ἱερὰ καλά
. νηι κριός τε τραγός τε
ἀπερίσια δῶρα
. ον καὶ ἐπὶ ποταμοῦ νομωι
άνων τοῦ τράγου
τὰ δὲ λοιπὰ κρέα ἐσθιέτω
ος μὴ ἐφοράτω
χον ἀναθεὶς εἰς τὸ ἀνηιρε-
αλων εὐχή·

νον καὶ Εὐβουλέα καλῶ
. ας εὐρῆας κικλήσκω
. . ιτοφίλους σὺ ἀπαυάνας
Δ〉ήμητρος καὶ Παλλάδος ἡμῖν
λευ Ἰρικεπαῖγε σῶισόν με
ητα εἷς Διόνυσος σύμβολα
υρα θεὸς διὰ κόλπου
. . . ν ἔπιον ὄνος βουκόλος
γιας σύνθεμα ἄνω κάτω τοῖς
καὶ ὅ σοι ἐδόθη ἀνηλῶσαι
ε〉ὶς τὸν κάλαθον ἐμβαλῖν
κ〉ῶνος ῥόμβος ἀστράγαλοι
η ἔσοπτρος.

δροις
πουσ
ουνεν
ῥάχος κ
εὔχεσ〈θαι?
εὐχέσ〈θω?
νον π .
μὴ ἔχη
τι ημε
θεν του
τριχῶν
Βλέπω
κα
δωι λοι
ε . . . ινη
δι
. θ . εικα
γευ . . σ
ζε . . .
πορθ . .
διουλ
.

I 1 an 〈ἕκ〉αστα ἔ〈γγο〉να? Wilcken. Ad *εὐρηι* cf. 19 *εὐρῆας*. 3 *διὰ τὴν τελετὴν* Diels, *διοτοκιν τελετηv* Smyly. 4 *πατέ|〈ρος〉* verisimile i. e. Saturni. 5 *με〈γάλη〉* Hunt. 10 *〈κρή〉νηι* litterarum vestigiis vetatur; sed cf. 12 *ποταμοῦ*. 12 *νόμωι* vel *νομῶι*? 13 *〈τὰς ὄρχεις λαμβ〉άνων* Smyly collato Mich. Psell. *Τίνα περὶ δαιμόν. δοξάζ. Ἕλληνες* 39 Boisson. *τραγοσκελὲς μίμημα παθαινόμενον περὶ τοῖς διδύμοις, ὅτιπερ ὁ Ζεύς, δίκας ἀποτιννὺς τῆς βίας τῆι Δήμητρι, τράγου ὄρχεις ἀποτεμών, τῶι κόλπωι ταύτης κατέθετο ὥσπερ δὴ καὶ ἑαυτοῦ.* 14 *λοιπὰ* difficile lectu, quia in vetustiorum litterarum vestigiis scriptum ut *διὰ τὴν* vs. 3. Benigne Smyly per litteras mecum communicavit haec *The letters written above the line are quite certainly πα, and the letter after δε is almost equally certainly λ; in this Dr. Hunt agrees with me. The two letters between have been corrected: neither λεπτὰ nor ἄεργα, can be read. The only Greek word, as far as I can see, which can be reconciled with the writing is λοιπά. It also seems to me to be a natural word in this connection; τὰ λοιπὰ κρέα is found not only in Dittenberger Syll. II*^{3} *736, 96, but also in 1044, 40 and τὰ δὲ ἄλλα κρέα occurs in 1025, 23. 55: similarly in Latin Ovid. Metam. XII 154 sacra tulere suam, pars est data cetera mensis.* 15 〈*ὁ δὲ βέβηλ*〉*ος*

Smyly. 16 χου Wilcken, λλου Smyly. Inter vs. 17 et 18 maius intervallum precationis initium indicans. 18 ⟨Πρωτόγο⟩νον Smyly. 19 ευρήας (= εὐρείας) Wilcken (v. etiam vs. 1), cui Hunt assentitur, Ευηιας Smyly; ⟨μαι⟩εντρίας reliquiis non respondet. 22 ⟨βασι⟩λεῦ vel ⟨Εὐβου⟩λεῦ. Ἰρικεπαῖγε = Ἠρικεπαῖε Wilcken, Πικεπαῖγε Smyly. 23 ητα Wilcken, unde Φάν⟩ητα Diels; ιτα Smyly qui Λικν⟩ῖτα proponit. Inter . . . ητα et εἷς nullae litterae fuisse videntur. 24 νρα Wilcken, ηρα Smyly. 25 ψυχ⟩ρ⟨ὸ⟩ν litt. vestigiis vetatur. ὄνος certa lectio esse videtur; ὅσιος vel οἶνος legi nequit. 27 καὶ ὅ σοι Wilcken, ς διο σοι Smyly. Etiam de ἀνήλωσαι (imperat. med. aorist.) cogitari potest. V. Croenert Mem. Hercul. 286. 30 post ἔσοπτρος nullae litterae.

II 10 ῥάχος cf. Phot. Lex s. ῥάχοι· αἱ μυρίκιναι ῥάβδοι, 'ῥάχοισιν ὀρχάδος στέγης'. Σοφοκλῆς δὲ (λέγει corr. M. Schmidt) τοὺς φραγμοὺς τῆς ποίμνης (Soph. fr. 743 Nauck[2]); ῥάκος praefert Wilcken. 12 an οἶ⟩|νον π⟨ιν? 13 ἐχέ⟨τω? Wilcken. 14 τε⟩τιημε⟨ν . . idem. 18 an καλῶς? Wilcken. Post vs. 2 et 26 paragraphos *very doubtful* indicat Smyly. vs. 17 ss. litterarum ἔκθεσις perspicua, quae orationem (βλέπω vs. 17) indicare videtur. 23 γεύσασ⟨θαι? Wilcken.

Orphicorum legis sacrae reliquiae cui partes metricae immixtae erant (maxime vs. 4—7. 10. 11. 21. 23 v. etiam II 14). Cum textus continuus restitui nequeat, bis precationem (vs. 5 et 18 ss.), vs. 9 ss. sacra ineunda, vs. 23 ss. σύμβολα Orphica indicari elucet. Vs. 20 et 27 sacerdos mystam alloquitur. Vs. 5 *Βριμώ* in Orphei Argonauticis 17 et 429 occurrit (v. fr. 29 et de hierophantae Eleusinii voce mystica ἱερὸν ἔτεκε πότνια κοῦρον Βριμὼ Βριμόν Kern *RE*[2] III 854 et Dieterichii *Mithrasliturgie* 213 n. II); vs. 6 ad Δημήτηρ (cf. vs. 21) τε Ῥέα vide infra in Carminibus de raptu Proserpinae et s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ*; vs. 7 *Κούρητές τε ἔνοπλοι* in *Εὐχὴ πρὸς Μουσαῖον* 20 *Κούρητάς τ' ἐνόπλους Κορύβαντάς τ' ἠδὲ Καβείρους* et *Κούρητες* saepissime in *Ἱεροῖς λόγοις* et Hymnis; vs. 18 *Εὐβουλεύς* in lamellis aureis fr. c—e 2, g 2, in Carminibus de raptu Proserpinae, in Hymnis XXIX 8, XXX 6, XLI 8, XLII 2, LII 4, LVI 3, LXXII 3; vs. 21 *Παλλάς* v. s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ*. De Baccho (vs. 24 εἷς Διόνυσος ex versu notissimo εἷς Ζεύς εἷς Ἀίδης εἷς Ἥλιος εἷς Διόνυσος cf. Weinreich *Neue Urkunden zur Sarapis-Religion* 27 et infra s. *ΒΑΚΧΙΚΑ*) taceo, quia deus vere Orphicus est; vs. 18 *Πρωτόγο?⟩νο(ς)* et vs. 23 *Φά?ν⟩η(ς)* eiusdem dei figurae sunt velut vs. 22 *Ἰρικεπαῖγος*, cuius nulla antiquior extat memoria. Nam latet haud dubie *Ἠρικεπαῖος*, Orphicorum deus clarissimus, cuius cultum testatur titulus secundi p. Chr. saeculi Hierocaesareae in Lydia a. 1906 ab Ios. Keilio et A. de Premersteinio (*Denkschr. Wien. Akad. Phil. hist. Kl.* LIII 1908, 54 n. 112) felicissime repertus: ἐπὶ ἱεροφάντου |

Ἀρτεμιδώρου τοῦ Ἀπολ|λωνίου Μηνόφιλος, Περη|λίας(?) καὶ Σεκοῦνδος Ἀπολ|5 λωνίου οἱ συγγενεῖς Διο|νύσῳ Ἠρικεπαίῳ τὸν βωμόν (Kern *Genethliakon f. Robert* 1910, 93; *Herm.* LI 1916, 565 n. 2). Ad vs. 20 cf. fr. 32 b 1 *δίψαι αὖος ἐγὼ καὶ ἀπόλλυμαι*, ad vs. 24 *θεὸς διὰ κόλπου* Hymn. LII 11 *ὑποκόλπιε* (*Εὐβουλεῦ* vs. 4), fr. 32 c 8 *Δεσποίνας δὲ ὑπὸ κόλπον ἔδυν* et quae Dieterich *Mithrasliturgie* 123. 136 exposuit; ad vs. 25 *ὄνος ἄγων μυστήρια* Aristophan. Ran. 159; ad vs. 28 symbolum Eleusinium *ἐνήστευσα, ἔπιον τὸν κυκεῶνα, ἔλαβον ἐκ κίστης, ἐργασάμενος ἀπεθέμην εἰς κάλαθον καὶ ἐκ καλάθου εἰς κίστην* Dieterich l. l. 212 n. I et Epiphan. fr. 34; ad vs. 29 versus de Zagrei crepundiis ibidem. Cetera apud Smylyum in commentario inveniuntur.

32. Lamellae aureae (v. etiam fr. 47) Peteliae (a), Eleuthernae (b), Thuriis (c—f), Romae (g) repertae, saepe editae, proxime a Domenico Comparetti *Laminette Orfiche Firenze* 1910 (v. Gruppe *Berliner philol. Wochenschr.* 1912, 103) et Alexandro Olivieri Lamellae aureae Orphicae *Kleine Texte* 133, Bonnae 1915, ubi p. 3 libellorum de eis scriptorum conspectum invenies, cui addimus Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 253 = *Kl. Schr.* II 170; P. Foucart *Recherches sur l'origine et la nature des mystères d'Éleusis* (= *Mém. de l'academ. des inscr.* XXXV 1895) 66—72 = *Les Mystères d'Éleusis* 1914, 425—431; Ian Herm. Wieten De tribus laminis aureis quae in sepulcris Thurinis sunt inventae (c—f), Amstelodami 1915; E. Pfeiffer *Studien zum antiken Sternglauben* (*Στοιχεῖα* II) 1916, 129; C. Reinhardt *Parmenides und die Geschichte der griech. Philosophie* 1916, 198; Kern *Herm.* LI 1916, 555; W. Kroll *N. Jahrb.* XXXIX 1917, 149; S. Eitrem *Beiträge zur griech. Religionsgesch. Videnskappselskapets Skrifter* II, *Hist.-filos. Kl. Kristiania* 1914 n. 1, 53 (*Opferritus und Voropfer*), 1920 n. 2, 19; Leisegang *Der Heilige Geist* I 1919, 111; Weege *Etrusk. Malerei* 1920, 112 ss.; C. Meuli *Odyssee und Argonautika* 1921, 27; Diels *Der antike Pessimismus* 1921, 13.

a) Peteliae (apud *Strongoli*) inventa, nunc Londini in museo Britannico. Saec. IV—III a. Chr. n. IG XIV 638; Comparetti 32; Diels II³ 175 n. 17; Olivieri 12 b, a¹; v. E. Curtius *Griech. Quell- und Brunneninschr.* 1859 (*Abhdlg. Ges. d. Wiss. Goett.* VIII), 17.

εὑρήσσεις δ' Ἀίδαο δόμων ἐπ' ἀριστερὰ κρήν|ην,
πὰρ δ' αὐτῆι λευκὴν ἑστηκυῖαν κυπάρισσον· |

ταύτης τῆς κρήνης μηδὲ σχεδὸν ἐμπελάσειας. |
εὑρήσεις δ' ἑτέραν, τῆς Μνημοσύνης ἀπὸ λίμνης |
ψυχρὸν ὕδωρ προρέον· φύλακες δ' ἐπίπροσθεν ἔασιν. |
εἰπεῖν· ʽΓῆς παῖς εἰμι καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
αὐτὰρ ἐμ|οὶ γένος οὐράνιον· τόδε δ' ἴστε καὶ αὐτοί.
δίψηι δ' εἰμ[ὶ] αὖ|η καὶ ἀπόλλυμαι· ἀλλὰ δότ' αἶψα
ψυχρὸν ὕδωρ προρέ|ον τῆς Μνημοσύνης ἀπὸ λίμνης'.
καὐτ⟨οί⟩ σ⟨ο⟩ι δώσουσι | πιεῖν θείης ἀπ⟨ὸ κρή⟩νης,[1]
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄ⟨λλοισι μεθ'⟩ ἡρώε|σσιν ἀνάξει⟨ς.⟩
. . . . *ιης το δειγ* . . . 16 litt. . . . | *θανεῖσθ⟨αι⟩*
. . . . *τόδ' ἔγραψ⟨α*[2] . . . . |
τογλως?[3] *εἶπα . σκότος ἀμφικαλύψας.*

1 Suppl. Goettling, *ἀπ⟨ὸ λίμ⟩νης* Franz. 2 *ἔγραψ⟨α* suppl. Diels, *ἔγραψ⟨ε* (sc. *'Ο.*) Comp. 3 *ΤΟΓΛΩΣ* lam.] *τὸ κλέος* (= notitia) Ol. Sententia versuum 12—14 obscura; tentamina invenies ap. Ol.

b) Eleuthernae in insula Creta reperta, nunc in museo Atheniensi, saec. II a. Chr. Comparetti 37; Diels II[3] 176 n. 17a; Olivieri 14b[1].

I. A. *δίψαι αὖος ἐγὼ καὶ ἀπόλλυμαι·* B. *ἀλλὰ πιέ μοι*
κράνας αἰειρόω ἐπὶ δεξιά, τῇ κυφάρισος.
τίς δ' ἐσί; πῶ δ' ἐσί; A. *Γᾶς υἱός ἠμι καὶ 'Ωρανῶ ἀστερό-*
εντος.

II. A. *δίψαι αὖος ἐγὼ καὶ ἀπόλλυ[μα]μαι·* B. *ἀλλὰ πιέ μοι*
κράνας αἰειρόω ἐπὶ δεξιά, τῇ κυφάρισος.
τίς δ' ἐσί; πῶ δ' ἐσί; A. *Γᾶς υἱός ἠμι καὶ 'Ωρανῶ ἀστερό-*
εντος.

III. A. *δίψαι αὖος [αλ. σσ] ἐγὼ καὶ ἀπόλλυμαι·* B. *ἀλλὰ πίεμ*
μου[1]
κράνας αἰενάω[2] *ἐπὶ δε⟨ξ⟩ιά, τῇ κυφάρισσος.*
τίς δ' ἐσί; πῶ δ' ἐσί;[3] A. *Γᾶς υἱός ἠμ⟨ι⟩ καὶ 'Ωρανῶ ἀστερό-*
εντος.

Archetypi restitutio difficilis. Temptat Olivieri:

A. '*δίψαι αὖος ἐγὼ καὶ ἀπόλλυμαι.*' B. '*ἀλλὰ πίε μμου*
κράνας αἰενάω ἐπὶ δεξιά, τῇ⟨ι⟩ κυφάρισσος.
τίς δ' ἐσί; [πῶ δ' ἐσί;]' A. *Γᾶς υἱός ἠμι καὶ 'Ωρανῶ ἀστερό-*
εντος.

1 *πίε μμου* Murray, Oliv.] *πι' ἔμ μου = πι' ἔγ μου* W. Schulze ap. Dieterich *Nekyia*[2] 107 n. 2, *πίεμ ⟨μ⟩οι = πιεῖν μοι δότε* Compar. Diels, v. a vs. 8. 2 *αἰέναος* (*ἀέναος*) *κρήνη* occurrit inde ab Hesiodo Op. 595 saepe (v. Croenert. ap. Passovium 117, ubi adde inscript. Magnes. 252 *καλλιπαρθένιος πηγὴ ἀέναος, νᾶμα Νυμφῶν ἀνέκλειπτον*, sed rarior et melior lectio est *αἰειρόω* in I et II. 3 *πῶ δ' ἐσί = πόθεν δ' ἐσί* Wackernagel *Vorlesungen über Syntax* I 299; uncis inclusit Diels, cum C. Robertus apud Kernium *Herm.* LI 1916, 560 n. 1 Homericum illud *τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες* in mentem revocans tertiam exspectet interrogationem et quartum versum fingat: *Γ⟨αί⟩ας υἱός ἠμι καὶ Ὠρανῶ ἀστερόεντος.*

IV. Ad Cretensium religionem Orphicam spectat etiam epigramma conclamatissimum saec. II a. Chr. Phaesti quondam in lapide repertum et optime editum a G. de Sanctis *Monum. ant. d. r. Accademia dei Lincei* XI 1901, 542 (Blass *Griech. Dialektinschr.* III 2, 360 nr. 5112), de quo fusius egit Kern l. l. 557 (cf. etiam *Herm.* LII 1917, 475):

θαῦμα μέγ' ἀνθρώποις | πάντων Μάτηρ[1] *πρ⟨ο⟩δίκνυτι, |*
τοῖς ὁσίοις κίγκρητι καὶ οἳ γον|εὰν ὑπέχονται,[2]
τοῖς δὲ π||αρεσβαίνονσι θιῶν γέν|ος ἀντία πράτ⟨τ⟩ει.
πάντε|ς δ' εὐσεβίες τε καὶ εὔγλωθ|(τ)οι[3] *πάριθ' ἁγνοὶ*
ἔνθεον ἐς | Μεγάλας Ματρὸς ναόν, || ἔνθεα δ' ἔργα
γνωσῆ⟨θ'⟩ ἀθανάτας ἄξια τῶδε ν|αῶ.

1 Eleutheruae portum nomen *Παντομάτριον* duxisse (Fick *Vorgriech. Ortsnamen* 12) monendum est. 2 *οἳ γονεὰν ὑπέχονται* ut mystae in tertio lamellarum versu faciunt dicentes: *Γᾶς υἱός ἠμι καὶ Ὠρανῶ ἀστερόεντος*, cf. infra g vs. 3; = *τόκον ὑπισχνοῦνται* Blass, v. Wackernagel *Glotta* VII *Suppl.* 217 n. 1. 3 *εὔγλωθ(τ)οι* Blass et Wilamowitz *Lit. Centralbl.* 1902, 1484; *ΕΥΓΛΩΘΙΟΙ* lapis v. Kern l. l. LI 557 n. 1 et LII 475.

c) Lamella Thuriis in agro Sybaritico reperta cum d. e. f; nunc in museo Neapolitano. Saec. IV—III a. Chr. n. IG XIV 641, 1; Comparetti 17; Diels II[3] 176 n. 18; Olivieri 4 A cum imagine 26 supra.

ἔρχομαι ἐκ κοθαρῶ⟨ν⟩, κοθαρὰ[1] *χθονί⟨ων⟩ βα|σίλεια,*
Εὐκλῆς Εὐβο⟨υ⟩λεύς τε καὶ ἀ|θάνατοι θεοὶ ἄλλοι·
καὶ γὰρ ἐγὼν | ὑμῶν γένος ὄλβιον εὔχομαι | εἶμεν,
ἀλ⟨λ⟩ά με Μο⟨ῖ⟩ρ[α] ἐδάμασ⟨σ⟩ε | καὶ αθάνατοι θεοὶ ἄλλοι[2]
— ◡ ◡ — ◡ ◡ — ◡ καὶ ἀσ|στεροβλῆτα κεραυνόν.[3]
κύκλο⟨υ⟩ | δ' ἐξέπταν βαρυπενθέος ἀργα|λέοιο,
ἱμερτο⟨ῦ⟩ δ' ἐπέβαν στεφά|νο⟨υ⟩ ποσὶ καρπαλίμοισι,

Δεσσ|ποίνας δ[ὲ] ὑπὸ κόλπον ἔδυν χθονί|ας βασιλείας·
ἱμερτο⟨ῦ⟩ δ' ἀπέβαν | στεφάνο⟨υ⟩ ποσὶ καρπαλίμοι|σι[4]
'ὄλβιε καὶ μακαριστέ, θεὸς δ' ἔ|σηι ἀντὶ βροτοῖο'.
ἔριφος ἐς γάλ' ἔπετο|ν.

1 *ΚΟΘΑΡΟΚΟΘΑΡΑ* lam. 2 *καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι* e versu 2 repetita esse Dieterichium *De hymn. Orphicis* 31 = *Kl. Schr.* 92 secuti putaverunt Weilius, Radermacher, Comparetti, Olivieri; postea (in. vs. 5) lacunam sumpserunt Murray et Diels. 3 *κατ' ἀστεροβλῆτα κεραυνόν* Buecheler *Rhein. Mus.* XXXVI 1881, 333 (cf. Radermacher ibidem LXVII 1912, 472); *καὶ ἀστεροβλῆτα κεραυνός* Kaibel v. Meuli *Odyssee u. Argonautika* 28; *καὶ ἀστεροβλῆτα κεραυνῶν* Dieterich. Vs. 9 = 7, at consilio *ἀπέβαν* pro *ἐπέβαν*, de quo v. Eitrem *Opferritus u. Voropfer* 53; Weinreich *Goett. Gel. Anz.* 1921, 136. 4 *στεμανο* (*στεφάνου*) et *καρπασίμοισι* vitia fabricatoris.

d) Thuriis (v. c. e) reperta IG XIV 641, 2; Comparetti 21; Diels II^{3} 176 n. 19; Olivieri 9 b cum imagine 26 infra.

ἔρχομα⟨ι⟩ ἐ⟨κ⟩ κα⟨θα⟩ρῶν[ς χ⟨θ⟩ον⟨ί⟩ων][1] | *καθαρά,*[2] *χ⟨θ⟩ονίων βασ⟨ί⟩λ[η]ει⟨α⟩, |*
Εὔκλε καὶ Εὐβουλεῦ[ι] καὶ ⟨ὅσοι⟩[3] *θεοὶ*[4] *δαίμο⟨ν⟩|ε⟨ς⟩ ἄλλοι·*
καὶ γὰρ[5] *ἐγὼν ὑμῶ⟨ν⟩ γένο⟨ς⟩ εὔχομα|ι ὄλβιο⟨ν⟩ εἶναι,*[6]
πο⟨ι⟩νὰ⟨ν⟩[7] *δ' ἀνταπέ[ι]τε[σε]ι⟨σ'⟩ | ἔργω⟨ν⟩*[8] *ἕνεκ[α] οὔτι δικα⟨ί⟩ων, |*
† εἴτε με Μο⟨ῖ⟩ρ[α] ἐδαμάσ⟨σ⟩ατ[ο] | εἴτ[ε] ἀστεροπῆτι κ⟨ε⟩ραυνῶν. |[9]
νῦν δ' ἱκέτι⟨ς ἥ⟩κω[ι] πα⟨ῤ⟩ ἁγ⟨αυ⟩ὴ⟨ν⟩ Φε⟨ρ⟩σε|φόνε⟨ι⟩αν,[10]
ὥς με[ι] πρόφ⟨ρ⟩ω⟨ν⟩ πέ⟨μ⟩ψη⟨ι⟩ | ἕδρα[ι]ς ε⟨ἰ⟩ς εὐαγέ[ι]ω⟨ν⟩.[11]

Multa magna cum incuria a sculptore administrata sunt (v. quoque e).

1 *ΕΚΑΡΩΙΣΧΟΝΩΝ* lam. 2 initio vs. 2 in lam. ante *ΚΑΘΑ* lineola transversa exarata est, quam pro litterae fragmento habere dubito. 3 ⟨*ὅσοι*⟩ add. Radermacher, Diels. 4 *καὶ* post *θεοί* add. Murray. 5 *ΓΡΑ* lam. 6 *ΟΛΒΙΟΙΕΙΝΑΙ* lam. 7 *ΠΟΝΑΙ* lam. 8 *ΕΡΓΩΙ* lam. 9 versus nondum sanatus: temptaverunt e. g. *ε⟨ὖ⟩τέ με Μο⟨ῖ⟩ρ' ἐδαμάσ⟨σ⟩ατ[ο] ὅ τ' ἀστεροπητ⟨ὰ⟩ κ⟨ε⟩ραυνῶν* Weil, *εἴτε με Μο⟨ῖ⟩ρ[α] ἐδάμασ⟨σ'⟩ εἴτε ἀστεροπῆτ⟨α⟩ κ⟨ε⟩ραυνῶν* Kaibel, *εἴτε με Μο⟨ῖ⟩ρ[α] ἐδαμάσ⟨σ⟩[ατο] εἴτ[ε] ἀστεροπῆτ⟨α⟩ κ⟨ε⟩ραυνῶν* Olivieri, qui alia conamina adnotat. Post *ἐδαμάσατο* lacunam statuerunt Murray et Diels, qui Radermacherum (v. c) secutus *στεροπῆτι κεραυνῶι* scripsit. *σὺν ἀστεροπῆτι Κεραυνῶι* Wieten 82. 96. 10 *ΔΙΚΕΤΙΙΚΩΙΠΑΙΑΓΝΗΦΕΣΕ* | *ΦΟΝΕΑΝ* lam.] *πα⟨ῤ⟩ ἁγ⟨αυ⟩ὴ⟨ν⟩* egregie Diels cf. Hymn. XLI 5; XLIV 6; XLVI 6; *ἁγνὴν* ante *ἥκω* transposuit Comparetti. 11 versus vitiosus; *ε⟨ἰ⟩ς εὐαγε⟨όν⟩τω⟨ν⟩* Diels, *ΠΕΙΨΗΕΔΡΑΙΣΕΣΕΥΑΓΕΙΩΙ* lam.

e) Thuriis (v. c. d) inventa, IG XIV 641, 3; Comparetti 19; Diels II^{3} 176 ad n. 19; Olivieri 10 c cum imagine 27 supra.

ἔ[ι]ρχομαι ἐ⟨κ⟩ καθαρῶ⟨ν⟩ καθ|⟨αρά, χθ⟩|ο⟨νίων⟩ βασίλ⟨εια⟩,
[υρ][1] Εὔκλε[να] κα⟨ὶ⟩ Εὐ|βο⟨υ⟩λεῦ καὶ θεοὶ ὅσοι δ⟨αί⟩μο|νες ἄλλο⟨ι⟩·
καὶ γὰρ ἐ⟨γ⟩ὼ⟨ν⟩ ὑ⟨μῶν⟩ | γένος[2] εὔχομα⟨ι⟩ ε⟨ἶ⟩να⟨ι⟩ | ὄλβιο⟨ν⟩,
ποινὰν ⟨δ’⟩ δ’ ἀνταπ|έτε⟨ισ’⟩[3] ἔργω⟨ν ἕνεκ’⟩ ο⟨ὔ⟩τι δικ|α⟨ί⟩ων,
† ε⟨ἴ⟩τ⟨ε⟩ με Μο⟨ῖ⟩ρ[α] ⟨ἐδάμασσ’⟩ | ε⟨ἴ⟩τ[ε] ⟨ἀστε⟩ροπῆτι [κη] κε-ρα|υν⟨ῶν⟩.
νῦν δ[ὲ] ⟨ἱ⟩κ⟨έτις⟩ ἥκω | [ἥκω] παρ’ ἁ⟨γαυὴν⟩ Φ⟨ερ⟩σεφ⟨όνειαν⟩, |
ὥς με ⟨π⟩ρόφ⟨ρων⟩ πέ⟨μ⟩ψ⟨ηι⟩ [ἔμ’] | ἕδρας ἐς εὐ⟨α⟩γ⟨έ⟩ω⟨ν⟩.

Multae litterae supervacaneae, multae mancae, ut in n. d, multae vitiosae de quo v. quae Ol. accurate adnotavit. 1 *ΥΡ* lam.; an ⟨*Κο*⟩*ύρ*⟨*η*⟩ supplendum? (Oliv.). 2 *\ΙΙΕΝΟΣ* lam. 3 *ΝΑΤΑΠ* lam. pro *ΑΝΤΑΠ*.

De Gnosticorum mysteriis similia praebentibus v. Norden *Agnostos Theos* 193 n. 1.

f) Thuriis cum c—e reperta. Saec. IV—III a. Chr. n. IG XIV 642; Comparetti 6; Diels II^{3} 177 n. 20; Olivieri 15c A^{2} cum imagine 27 infra.

ἀλλ’ ὁπόταμ ψυχὴ προλίπηι φάος ἀελίοιο, |
δεξιὸν ΕΓΟΙΑΣΔΕΕΕΝΑΙ[1] πεφυλαγμένον | ε[ι]ὖ μάλα πάντα.
χαῖρε παθὼν τὸ πάθη|μα· τὸ δ’ οὔπω πρόσθ’[ε] ἐπεπόνθεις·
θεὸς ἐγ|ένου ἐξ ἀνθρώπου· ἔριφος ἐς γάλα | ἔπετες.
χαῖρ⟨ε⟩, χαῖρε, δεξιὰν ὁδοιπορ⟨ῶν⟩ |
λειμῶνας τ[ε] ἱεροὺς καὶ ἄλσεα | Φερσεφονε⟨ί⟩ας.[2]

Praetereo sculptoris vitia quae Olivieri accurate adnotavit. 1 desperavi; multa conamina extant e quibus eligo tria: *δεξιὸν εἰσιέναι δεῖ τινα πεφ.* Rohde, *δεξιὸν ἔνθ’, ἃς δεῖ [τινα], πεφ.* Diels qui interpretatur *'gelange auf dic rechte Seite, bis wohin man (gelangen) darf'*, *ε⟨ἶ⟩ς οἴ⟨μ⟩ας δ’ ἐ⟨νέρων⟩ . . . . | . . . . ε⟨ἶ⟩[ε]ναι πεφ.* Oliv. 2 Rohdii coniectura nova lamellae revisione (cf. imaginem) confirmatur ita ut ceterorum tentamina (*λειμῶνάς τ[ε] ἱεροὺς κατά ⟨τ’⟩ ἄλσεα* Diels) praeteream. *ΦΕΡΣΕΦΟΝΕΦΑΣ* lam.

g) Romae, ni fallimur, reperta, hodie Londini in museo Britannico; saec. II p. Chr. n. Comparetti 43; Diels *Philotesia für P. Kleinert* 1907, 39 et II^{3} 178 n. 19a; Olivieri 18 B^{2}.

ἔρχεται ἐκ καθαρῶν καθαρά, χθονίων βασίλεια,
Εὔκλεες Εὐβουλεῦ τε, Διὸς τέκος ἀγλά’,[1] ἔχω δὲ
Μνημοσύνης τόδε δῶρον[2] ἀοίδιμον ἀνθρώποισιν.
'Καικιλία Σκουνδεῖνα,[3] νόμωι ἴθι δῖα γεγῶσα.'[4]

1 *τέκος ἀγλά’* = *τέκος ἀγλαόν* Diels, Olivieri; *ὅπλα δ’ ἔχ’ ὧδε* = *'hic recipe Memoriae arma'* Murray. 2 *Μνημοσύνης τόδε δῶρον* lamellam

ipsam Orphicam esse docuit Diels; ad *ἀοίδιμον* confert idem Il. *Z* 358. Cf. oraculum Phaestium (b IV) vs. 2 *οἳ γονεὰν ὑπέχονται.* 3 propter metrum, *Σ⟨ε⟩κ.* edd. 4 *νόμωι ἴθι δῖα* (cf. diva; *θῖα* Murray) *γεγῶσα* Diels, *νόμωι αἰεὶ διαγεγῶσα* falso Comparetti.

33. (253) Clem. Alex. Strom. V 8, 49, 3 (II 360, 10 Staeh.) *τί δ'; οὐχὶ καὶ Ἐπιγένης ἐν τῶι περὶ τῆς Ὀρφέως ποιήσεως* (test. nr. 229) *τὰ ἰδιάζοντα παρ' Ὀρφεῖ ἐκτιθέμενός φησι 'κερκίσι καμπυλόχοισι'*[1] *τοῖς ἀρότροις μηνύεσθαι, 'στήμοσι' δὲ τοῖς αὔλαξι· 'μίτον' δὲ τὸ σπέρμα ἀλληγορεῖσθαι, καὶ 'δάκρυα Διός' τὸν ὄμβρον δηλοῦν, 'Μοίρας' τε αὖ τὰ μέρη τῆς σελήνης, τριακάδα καὶ πεντεκαιδεκάτην καὶ νουμηνίαν· διὸ καὶ 'λευκοστόλους' αὐτὰς καλεῖν τὸν Ὀρφέα φωτὸς οὔσας μέρη. πάλιν 'ἄνθιον' μὲν τὸ ἔαρ διὰ τὴν φύσιν, 'ἀργίδα' δὲ τὴν νύκτα διὰ τὴν ἀνάπαυσιν, καὶ 'Γοργόνιον' τὴν σελήνην διὰ τὸ ἐν αὐτῆι πρόσωπον, 'Ἀφροδίτην' τε τὸν καιρὸν καθ' ὃν δεῖ σπείρειν, λέγεσθαι παρὰ τῶι θεολόγωι.*

τοιαῦτα καὶ οἱ Πυθαγόρειοι[2] *ἠινίσσοντο, Φερσεφόνης μὲν κύνας τοὺς πλανήτας, Κρόνου δὲ δάκρυον τὴν θάλασσαν ἀλληγοροῦντες. καὶ μυρία ἐπὶ μυρίοις εὕροιμεν ἂν ὑπό τε φιλοσόφων ὑπό τε ποιητῶν αἰνιγματωδῶς εἰρημένα, ὅπου γε καὶ ὅλα βιβλία ἐπικεκρυμμένην τὴν τοῦ συγγραφέως βούλησιν ἐπιδείκνυται,*[3] *ὡς καὶ τὸ Ἡρακλείτου Περὶ φύσεως, ος καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο Σκοτεινὸς προσηγόρευται. ὁμοία τούτωι τῶι βιβλίωι καὶ ἡ Φερεκύδους θεολογία τοῦ Συρίου.*

1 *καμπυλόχοισι* Lob. II 838 ex Hesychio, *καμπυλόχροισι* L. 2 *πυθαγόριοι* L. 3 *ἐπιδείκνυνται* idem.

Lob. II 836; Diels II³ 178 n. 22; Dieterich *Abraxas* 29. 102; Tannery *Rev. philol.* XXI 1896, 192; Heeg diss. 38.

De textura cum agro comparata v. Eitrem *Nordisk tidsskrift f. filologi, 4de raek.* VIII 32; ad *μίτον* v. vas celeberrimum in Cabirio Thebano repertum (Kern *Herm.* XXV 1889, 7; *RE*² X 1440; M. Mayer *Herm.* XXVII 1892, 512), in quo *Μίτος* et *Κράτεια* (*Arch. Religionsw.* XIX 1919, 552 n. 1). Quae de *Μίτωι* = *Μήτι* exposuit Kaibel *Goett. Gel. Nachr.* 1901, 519, refutavit Kern *RE*² X 1441. Cf. Hippolyt. *Περὶ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησ. χριστ. καὶ περὶ τοῦ ἀντιχρίστ.* 4 p. 4, 1 Lagarde *ἔστι μὲν οὖν ὁ ἱστὸς τοῦ κυρίου τὸ πάθος τὸ ἐπὶ τῶι σταυρῶι γεγενημένον, στήμων δὲ ἐν αὐτῶι ἡ τοῦ ἁγίου πνεύματος δύναμις, κρόκη δὲ ἡ ἁγία σὰρξ ἐνυφαινομένη πνεύματι, μίτος δὲ ἡ δι' ἀγάπης χριστοῦ χάρις σφίγγουσα καὶ ἑνοῦσα τὰ ἀμφότερα εἰς*

ἕν, κερκίδες δὲ ὁ λόγος κτλ. Ad *δάκρυα* v. ⟨*Κρόνου*⟩ *δάκρυον* Porphyr. Vit. Pyth. 41 (Diels I³ 357 n. 2), versus Hermeticos ap. Stob. Ecl. I 5 p. 77, 16 Wachsm. (*δάκρυ μέν ἐστι Κρόνος*) et infra s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ*; Lob. II 926. Ad *Γοργόνιον* cf. Plut. De fac. in orbe lun. 29 p. 944 b (Lob. II 840; Heeg l. l.).

34. (196) Clem. Alex. Protrept. II 17, 2—18, 1 (I 14, 7 Staeh.) ~ Euseb. Praep. ev. II 3, 23 (I 80, 26 Dind.) *τὰ γὰρ Διονύσου μυστήρια τέλεον*[1] *ἀπάνθρωπα· ὃν εἰσέτι παῖδα ὄντα ἐνόπλῳ κινήσει περιχορευόντων Κουρήτων, δόλῳ δὲ ὑποδύντων Τιτάνων, ἀπατήσαντες παιδαριώδεσιν ἀθύρμασιν, οὗτοι δὴ οἱ Τιτᾶνες διέσπασαν, ἔτι νηπίαχον ὄντα,*[2] *ὡς ὁ τῆς τελετῆς ποιητὴς Ὀ. φησιν ὁ Θράικιος·*

κῶνος καὶ ῥόμβος καὶ παίγνια καμπεσίγυια,
μῆλά τε χρύσεα καλὰ παρ' Ἑσπερίδων λιγυφώνων.

καὶ τῆσδε ὑμῖν[3] *τῆς τελετῆς τὰ ἀχρεῖα σύμβολα οὐκ ἀχρεῖον εἰς κατάγνωσιν παραθέσθαι· ἀστράγαλος, σφαῖρα, στρόβιλος, μῆλα, ῥόμβος, ἔσοπτρον,*[4] *πόκος.*

1 *τελέως* Lob. 2 *νηπιάζοντα* Eus. H. 3 *ἡμῖν* Eus. IO. 4 *εἴσοπτρον* Dind.

Arnob. Adv. nation. V 19 p. 191, 3 Reiff. *sed et illa desistimus Bacchanalia altera praedicare, in quibus arcana et tacenda res proditur insinuaturque sacratis, ut occupatus puerilibus ludicris distractus ab Titanis*[1] *Liber sit, ut ab isdem membratim sectus atque in ollulas coniectus ut coqueretur, quemadmodum Iuppiter suavitate odoris inlectus, invocatus advolarit ad prandium compertaque re gravi grassatores obruerit fulmine atque in imas Tartari praecipitaverit sedes. cuius rei testimonium argumentumque fortunae suis prodidit in carminibus Thracius*[2] *talos speculum turbines, volubiles rotulas et teretis pilas et virginibus aurea sumpta ab Hesperidibus mala.*

1 *titatis* P, *Titanibus* Sabaeus. 2 *thracios* P; *vates Thracius* Gelenius; O. *Thracius* dubitanter Reiff.

Cf. Epiphan. Cathol. et Apostol. Eccles. fidei expos. 10 p. 506 Oehl. *παρ' Ἕλλησι δὲ πόσα μυστήρια καὶ τελεταί; ὡς αἱ μεγαρίζουσαι* (*μητριάζουσαι* Checoz., *δημητρίζουσαι* Lob. II 832) *γυναῖκες καὶ θεσμοφορίζουσαι ἀλλῆλαι πρὸς ἀλλήλας διαφέρονται, ὅσα τὰ ἄλλα, τά τε ἐν Ἐλευσῖνι μυστήρια, Δηοῦς καὶ Φερεφάττης καὶ τῶν ἐκεῖσε ἀδύτων τὰ αἰσχρουργήματα, γυναικῶν ἀπογυμνώσεις, ἵνα σεμνότερον εἴπω, τύμπανά τε καὶ πόπανα, ῥόμβος τε καὶ κάλαθος, ἐρέα ἐξειργασμένη καὶ κύμβαλον καὶ κυκεὼν ⟨ἐν*

suppl. Jahn⟩ ἐκπώματι κατεσκευασμένος κτλ. V. R. van der Loeff *Mnemos.* XLV 1917, 361, Kern *Arch. Religionsw.* XIX 1916—1919, 433.

Herm. XVII; Lob. I 555. 699; Giseke 77; Schuster 48; Susemihl Ind. XI; Kern *Herm.* XXV 1890, 5, *RE*² X 1440, *Orph.* 51.

Hesiod. Theog. 215 Ἑσπερίδας θ', ᾗς μῆλα πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο χρύσεα καλὰ μέλουσι κτλ. et vs. 518 πρόπαρ Ἑσπερίδων λιγυφώνων. Versibus Orphicis utitur libellus ritualis fr. 31 vs. 29. κάλαθος ibidem vs. 28.

35. (200) Clem. Alex. Protr. II 18, 1. 2 (I 14, 16 Staeh.) ~ Euseb. Praep. ev. II 3, 25 (I 81, 6 Dind.). Ἀθηνᾶ μὲν οὖν τὴν καρδίαν τοῦ Διονύσου ὑφελομένη Παλλὰς ἐκ τοῦ πάλλειν τὴν καρδίαν προσηγορεύθη· οἱ δὲ Τιτᾶνες, οἱ καὶ διασπάσαντες αὐτόν, λέβητά τινα τρίποδι ἐπιθέντες καὶ τοῦ Διονύσου ἐμβαλόντες[1] τὰ μέλη, καθήψουν[2] πρότερον· ἔπειτα ὀβελίσκοις περιπείραντες[3] ὑπείρεχον Ἡφαίστοιο (sumpsit Orphicus ex Il. B 426). Ζεὺς δὲ ὕστερον ἐπιφανεὶς — εἰ θεὸς ἦν, τάχα που τῆς κνίσης τῶν ὀπτωμένων κρεῶν μεταλαβών, ἧς δὴ τὸ 'γέρας λαχεῖν'[4] [cf. Il. Δ 49] ὁμολογοῦσιν ὑμῶν οἱ θεοί — κεραυνῶι τοὺς Τιτᾶνας αἰκίζεται καὶ τὰ μέλη τοῦ Διονύσου Ἀπόλλωνι τῶι παιδὶ παρακατατίθεται καταθάψαι. ὃ δέ, οὐ γὰρ ἠπείθησε Διί, εἰς τὸν Παρνασσὸν φέρων κατατίθεται διεσπασμένον τὸν νεκρόν.

1 ἐμβαλόντες Eus. H, ἐκβαλόντες Eus. O, βαλόντες Eus. BI, ἐμβάλλοντες P. 2 καθήψων Eus. BI. 3 ἀμπείραντες (ut Il. B 426) Eus. H. 4 λαχεῖν post θεοί Eus. BIO.

Hanc fabulam Orphicam et Callimacho (frr. 171. 374 Schneid.) et Euphorioni (fr. 12 Scheidw.) notam fuisse testantur Schol. Lycophr. 207 (98, 8 Scheer); v. Lob. I 558; Maaß *Orph.* 118. Enarrata erat etiam in Ἱεροῖς λόγοις, ubi cetera invenies.

36. Philodem. De pietat. 44 p. 16, 1 Gomp. de triplici Bacchi ortu ⟨πρώτην τού⟩των τὴν ἐκ μ⟨ητρός⟩, ἑτέραν δὲ τ⟨ὴν ἐκ⟩ τοῦ μηροῦ, ⟨τρί⟩την δὲ τὴ⟨ν ὅτε δι⟩ασπασθεὶς ὑπὸ τῶν Τιτάνων Ῥέ⟨ας τὰ⟩ μέλη συνθε⟨ίσης⟩ ἀνεβίω[ι]. καὶ ⟨ἐν⟩ Μοψοπίαι δ' Εὐ⟨φορί⟩ω⟨ν (fr. 33 Scheidw.) ὁ⟩μολογεῖ ⟨τού⟩τοις, ⟨ὁ⟩ δ' Ὀρ⟨φεὺς ἐν Ἅιδου⟩ καὶ πάντα ⟨χρόνον⟩ ἐνδιατρε⟨ίβειν⟩.

Prioris enuntiati suppl. fere omnia Gomperzius; posterior pars Wilamowitzio *Herm.* XXXIII 1898, 521 debetur excepto ἐνδιατρε⟨ίβειν⟩ quod iam G. invenit. R. Philippson (v. *Herm.* LV 1920, 266) nunc per litteras mihi commendat κἂν ⟨τῆι⟩ Μοψοπίαι δ' Εὐ⟨φορί⟩ω⟨ν ὁ⟩μολογεῖ ⟨τού⟩τοις, ⟨ὁ⟩ δ' Ὀρ⟨φεὺς νέρθε⟩ καὶ πάντα ⟨χρόνον⟩ ἐνδιατρε⟨ίβειν φησίν⟩ vel ⟨ὁ⟩ δ' Ὀρ⟨φεὺς⟩ καὶ πάντα ⟨χρόνον⟩ ἐν ⟨Ἅιδου⟩ διατρε⟨ίβειν sc. φησίν⟩.

37. (67) Schol. Apollon. Rhod. III 26 p. 451, 3 ex Apollodoro *Περὶ θεῶν* (Wendel *Abhdl. Ges. d. Wiss. Goett.* XVII 2, 1920, 63) *Ἴβυκος* (fr. 31 Bergk[4]) . . . *ὁ δὲ Ἡσίοδος*[1] (Theog. 120) *ἐκ Χάους λέγει τὸν Ἔρωτα. ἐν δὲ τοῖς εἰς Ὀρφέα Χρόνου·*[2]

αὐτὰρ Ἔρωτα Χρόνος καὶ πνεύματα πάντ' ἐτέκνωσε.

1 *Ἴβυκος δὲ καὶ Ἡ.* Bergk. 2 *Χρόνου* et *Χρόνος* Zoëga, *κρόνου* et *κρόνος* L.

Herm. XXII; Lob. I 482; Zoëga *Abhdlgn.* 229; Kroll *Philol.* LIII 1894, 561.

Orph. Argon. 13 *καὶ Χρόνον ὥς ἐλόχευσεν ἀπειρεσίοις ὑπὸ κόλποις Αἰθέρα καὶ διφυῆ περιωπέα κυδρὸν Ἔρωτα, Νυκτὸς ἀειγνήτης πατέρα κλυτόν* v. test. nr. 224 et infra c. 3 et 4 de Chrono. Ad *πνεύματα* cf. imprimis Eudem. ap. Damasc. De princ. I 321 Rue. de Pherecydis Pentemycho (Kern fr. I; Diels II³ 201 n. 8) *τὸν δὲ Χρόνον ποιῆσαι ἐκ τοῦ γόνου αὐτοῦ* (sc. *Ζάντος* Kern De Theogon. 85. 98; *ἑαυτοῦ* cod.) *πῦρ καὶ πνεῦμα καὶ ὕδωρ,* lamminam plumbeam Cumanam IG XIV 872, 4 *δαίμονες καὶ πνεύματα οἱ ἐν τῶι ⟨τό⟩πωι τούτωι θηλυκῶν καὶ ἀρρενικ⟨ῶν⟩, ἐξορκίζω ὑμᾶς τὸ ἅγιον ὄνομ⟨α⟩,* Pap. mag. Paris. *Suppl.* 574 IV saec. p. Chr. (Dieterich *Mithrasliturgie* 96. 116 ss., Leisegang *Der Heilige Geist* I 254).

38. (259) Schol. Apollon. Rhod. III 1 p. 450, 7 *ὅτι δὲ θαλιῶν εἰσι προστάτιδες αἱ Μοῦσαι, ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς δεδήλωται·*

οὐδέ τι λήθονται[1] *Μουσέων βροτοί· αἵ γὰρ ἔασι*
κοίρανοι, αἶσι[2] *μέμηλε χορὸς θαλίαι τ' ἐρατειναί.*

1 *λήθονται* Ruhnk., *λήγονται* L. 2 *ᾗσι* Ab., *οἷσι* Lob.

Herm. XXI; Lob. I 593.

39. (258) Schol. Apollon. III 1 p. 450, 2 *τινὲς μὲν οὖν, ὅτι εὑρέτις ὀρχήσεως ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς παραδέδοται ἡ Ἐρατώ.*

Lob. I 593.

40. (256) Schol. Euripid. Alcest. 1 (II 216 Schw.) *Ἀπολλόδωρος* (deest FHG I) *δέ φησι κεραυνωθῆναι τὸν Ἀσκληπιὸν ἐπὶ τῶι τὸν Ἱππόλυτον ἀναστῆσαι, Ἀμελησαγόρας* (FHG II 22 fr. 2) *δὲ ὅτι Γλαῦκον, Πανύασσις* (fr. 19 Ki.) ⟨*δὲ*⟩[1] *ὅτι Τυνδάρεων, οἱ δὲ Ὀρφικοὶ ὅτι Ὑμέναιον, Στησίχορος* (fr. 16 Bgk.) *δὲ ἐπὶ Καπανεῖ καὶ Λυκούργωι, Φερεκύδης δὲ ἐν τῆι η' τῶν Ἱστοριῶν* (FHG I 71 fr. 8) ⟨*διὰ τὸ*⟩[2] *τοὺς ἐν Δελφοῖς* [*φησι*][3] *θνήισκοντας αὐτὸν ἀναβιώσκειν, Φύλαρχος* (FHG I 337 fr. 17) *δὲ διὰ τοὺς Φινείδας, Τελέσαρχος* (FHG IV 508 fr. 1) *δὲ δι'*

Ὠρίωνα, Πολύαρχος[4] δὲ ὁ Κυρηναῖος (deest FHG IV 479) διὰ τὸ τὰς Προίτου θυγατέρας αὐτὸν ἰάσασθαι [κεραυνωθῆναί φησιν].

1 δὲ add. Schw. 2 διὰ τὸ add. idem. 3 φησι del. idem. 4 Πολύανθος Sext. Emp.

Eundem catalogum Apollodoreum (v. Muenzel Quaestion. mythogr. 1883, 3) praebent Philodem. De piet. 52, 131 Gomp.; Sext. Empir. Adv. math. I 260 p. 658 Bk.; Apollod. Bibl. III 121; Schol. Pindar. Pyth. III 96 (II 75, 17 Drachm.). De Amelesagora cf. Wilamowitzii *Ilias und Homer* 371 n. 2.

Lob. II 594; Robert *Heldens.* I 523 n. 4.

41. (260) Schol. Apollon. Rhod. III 467 p. 463, 9 πότνα θεὰ Περσηί] τινὲς αὐτήν φασι Διὸς εἶναι παῖδα. ἐν δὲ τοῖς Ὀρφικοῖς Δήμητρος γενεαλογεῖται·

καὶ τότε δὴ Ἑκάτην Δηὼ τέκεν εὐπατέρειαν.

Βακχυλίδης δὲ Νυκτός φησιν αὐτὴν θυγατέρα· 'Ἑκάτα δαιδοφόρε, Νυκτὸς μεγαλοκόλπου θύγατερ' (fr. 40 Bergk[4]; 31 Blass — Suess). Μουσαῖος (cf. fr. 6 Kern, fr. 16 Diels) δὲ Ἀστερίας καὶ Διός, Φερεκύδης (fr. 10 FHG I 72) δὲ Ἀρισταίου τοῦ Παίονος v. fr. 42.

Herm. 503 n. 6; Lob. I 544; Reitzenstein Ined. poet. Graec. fragm. III (Ind. Rostoch. 1892/93) 23; Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 439 n. et *Herm.* XLV 1910, 549.

42. (219) Schol. Theocrit. II 12 p. 272, 18 Wend. Καλλίμαχος (fr. 556 Schneid.) κατὰ λέξιν οὐδέ φησιν·[1] 'τῆι Δήμητρι μειχθεὶς ὁ Ζεὺς τεκνοῖ Ἑκάτην διαφέρουσαν ἰσχύϊ καὶ μεγέθει τῶν θεῶν'.[2] ἣν ὑπὸ γῆν πεμφθῆναι ὑπὸ τοῦ πατρὸς πρὸς Περσεφόνης ζήτησιν[3] ⟨φησίν vel φασίν· διὸ⟩[4] καὶ νῦν Ἄρτεμις καλεῖται καὶ Φύλαξ[5] καὶ Δαιδοῦχος καὶ Φωσφόρος καὶ Χθονία.[6]

1 Verba Καλλίμαχος — φησιν solum in cod. K extant, qui habet καταλέξω δέ φησι. Emendavit post Schneid. Reitzenstein Ined. poet. Graec. fragm. III (Ind. lect. Rostoch. 1892/1893) 23. 2 τῶν θεῶν om. K. 3 ἀναζήτησιν UEAG. 4 φησιν· διὸ add. Reitzenstein; φασιν Schneid. 5 Φύλαξ K, φυλακὴ cett. Cf. Hesych. s. φυλάδα. 6 ἡ Χθονία pro καὶ Χθ. K.

Lob. I 545; Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 439 n. et *Herm.* XLV 1910, 549, 3, qui Callimachi verba, quae usque ad Χθονία pertinere arbitratur, ex Apollodoro fluxisse *Herm.* l. l. 550 n. 1 non sine iure contendens fr. 42 cum 41 coniungit.

Callimachum Orphicorum auctoritate usum esse verisimile est, v. frr. 35 et 41 (Malten *Herm.* l. l. 550 n. 3).

43. (212) Schol. Hesiod. Theogon. 914 (Gaisford II 537) *ἡρπάσθαι δὲ τὴν Περσεφόνην φασὶν οἱ μὲν ἐκ Σικελίας, Βακχυλίδης* (fr. 64 Bergk[4]; fr. 47 Blass—Suess) *δὲ ἐκ Κρήτης, Ὀ. δὲ ἐκ τῶν περὶ τὸν Ὠκεανὸν τόπων, Φανόδημος* (FHG I 369 fr. 20) *δὲ ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς, Δημάδης* (v. l. *Δημέας, Δημαίας* cf. Hiller de Gaertringen ad IG XII 5, 445 p. 115; FHG IV 377) *δὲ ἐν Νάπαις. τοῦτο δὲ λέγει, ἐπεὶ οὐχ ἑκοῦσα ἡ γῆ δέχεται τὰ σπέρματα.*

Lob. I 546; Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 435 n. 2.

44. (214) Etym. Gud. ed. Sturz 395, 1. *Μίνθη, ἥν τινες ἡδύοσμον καλοῦσι· ἔστι*[1] *δὲ καλάμινθος, ἄγριον ἡδύοσμον, ὅπερ λυπουμένη ἡ Δημήτηρ ἰδοῦσα [ἰδοῦσα]*[2] *ἐμίσησε καὶ ἄκαρπον ἐποίησεν. Ὀρφεύς·*

τὸ πρὶν ἐὸν μέγα δένδρον ἐπὶ χθονὶ καὶ φερέκαρπον.[3]

1 *ἔτι* Sturzius; corr. Lob. 2 secl. Lob. 3 *φέρε καρπόν* Sturzius; corr. Lob.

Lob. II 833; Kaibel *Herm.* XXX 1895, 439; Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 417 n. 3.

45. (257) Schol. Apollon. II 946 p. 436, 16 *ἐν δὲ τοῖς Ὀρφικοῖς (Σινώπη) Ἄρεως καὶ Αἰγίνης γενεαλογεῖται· κατὰ δέ τινας Ἄρεως καὶ Παρνάσσης· κατ' Εὔμηλον* (Kinkel EGF 191 fr. 8; Wilamowitz *Berlin. Klassikertexte* V 2, 51) *καὶ Ἀριστοτέλην* (Rose[3] fr. 581) *Ἀσωποῦ.*

Lob. I 594; Robert *Heldens.* I 77 n. 6.

46. (261) Schol. Eurip. Hecub. 3 (I 11, 19 Schw.) *τὰ περὶ τῆς Ἑκάβης διαφόρως ἱστόρηται. Φιλόχορος μὲν γὰρ ἐν τῶι περὶ τραγωιδιῶν συγγράμματι* (FHG IV 648) *Χοιρίλην αὐτήν φησι καλεῖσθαι, ἴσως δὲ διὰ τὸ πολύπαιδα γεγενῆσθαι· ἡ γὰρ χοῖρος πολλὰ τίκτει, καὶ ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς οἱ χοῖροι*[1] *ἑκάβαι προσαγορεύονται. οἱ δὲ λοιποὶ τῶι κυρίωι αὐτὴν ὀνόματι προσηγόρευσαν.*

1 *αἱ χοῖροι* Platt *Journ. phil.* Lond. XXVI 1899, 232.

Sittig *RE*[2] VII 2659.

2. CARMINA DE RAPTU ET REDITU PROSERPINAE

Marm. Par. test. nr. 221 *Ὀ. — τὴ⟨ν ἑ⟩αυτοῦ πόησιν ἐξ⟨έ⟩θηκε Κόρης τε ἁρπαγὴν καὶ Δήμητρος ζήτησιν καὶ τὸν αὐτοῦ ⟨εὑρεθέντα ὑπ' αὐτῆς σπόρον καὶ τὸ πλῆ⟩θος τῶν ὑποδεξαμένων τὸν καρπόν*, Argon. 26 test. nr. 224, *Δήμητρός τε πλάνην καὶ Φερσεφόνης μέγα πένθος, θεσμοφόρος θ' ὡς ἦν.* Pausan. IX 27, 2 *Ὠλῆνος δὲ ὕστερον Πάμφως τε ἔπη καὶ Ὀ. ἐποίησαν· καί σφισιν ἀμφοτέροις πεποιημένα ἐστὶν ἐς Ἔρωτα, ἵνα ἐπὶ τοῖς δρωμένοις Λυκομίδαι καὶ ταῦτα ἄιδωσιν· ἐγὼ δὲ ἐπελεξάμην ἀνδρὶ ἐς λόγους ἐλθὼν* (add. Sylburg) *δαιδουχοῦντι.*

Hymnorum hi loci ad raptum pertinent XVIII 12

Εὔβουλ', ἁγνοπόλου Δημήτερος, ὅς ποτε παῖδα
νυμφεύσας λειμῶνος ἀποσπαδίην διὰ πόντου
τετρώροις ἵπποισιν ὑπ' Ἀτθίδος ἤγαγες ἄντρον
δήμου Ἐλευσῖνος, τόθι περ πύλαι εἴσ' Ἀίδαο.

XXIX (in Proserpinam) 9

Ὡρῶν συμπαίκτειρα 12 *λειμωνιάσιν χαίρουσα πνοῇσιν,*
14 *ἁρπαγιμαῖα λέχη μετοπωρινὰ νυμφευθεῖσα.*

XLI (in matrem Antaeam cf. Lob. II 829) 3

ἥ ποτε μαστεύουσα πολυπλάγκτωι ἐν ἀνίηι
νηστείαν κατέπαυσας Ἐλευσῖνος γυάλοισιν[1]
ἦλθές τ' εἰς Ἀίδην πρὸς ἀγαυὴν Περσεφόνειαν[2]
ἁγνὸν παῖδα Δυσαύλου ὁδηγητῆρα λαχοῦσα,[3]
μηνυτῆρ' ἁγίων λέκτρων χθονίου Διὸς ἁγνοῦ,
Εὔβουλον τέξασα θεὸν[4] *θνητῆς ὑπ' ἀνάγκης.*

1 *Ἐλευσῖνος ἐν γ.* codd. 2 *Φερσεφόνειαν* Ab. 3 *δύσαγνος παῖδ' ἁγνὸν ὁδηγητῆρα λαβοῦσα* codd., corr. Herm. 4 cf. Dieterichium *De hymn. Orph.* 28 = *Kl. Schr.* 89.

XLIII (in Horas) 7

⟨ἁγνῆς ?⟩[1] *Περσεφόνης συμπαίκτορες, ἡνίκα Μοῖραι*[2]
καὶ Χάριτες κυκλίοισι χοροῖς ποτὶ φῶς ἀνάγουσι[3]
Ζηνὶ χαριζόμεναι καὶ μητέρι καρποδοτείρηι.

1 *ἁγνῆς* add. Ab. 2 *Περσεφόνης συμπαίκτορες, ἡνίκα Μοῖραι ταύτην* codd.; *ταύτην* secl. et *εὖτέ ἑ* pro *ἡνίκα* coni. Herm. 3 *ἀνάγωσι* codd.

Cf. etiam Argonaut. 1191

ὧν πέρι μῦθον ἅπαντ' ἔκλυες, Μουσαῖε δαΐφρον,
ὥς ποτε Φερσεφόνην τέρεν' ἄνθεα χερσὶ δρέπουσαν
ἐξάπαφον συνόμαιμοι ἀν' εὐρύ τε καὶ μέγα ἄλσος·

αὐτὰρ ἔπειθ' ὥς μιν Πλουτεὺς κυανότριχας ἵππους
ζευξάμενος κούρην ἐπεβήσατο δαίμονος αἴσηι·
ἁρπάξας δ' ἔφερεν διὰ κύματος ἀτρυγέτοιο.

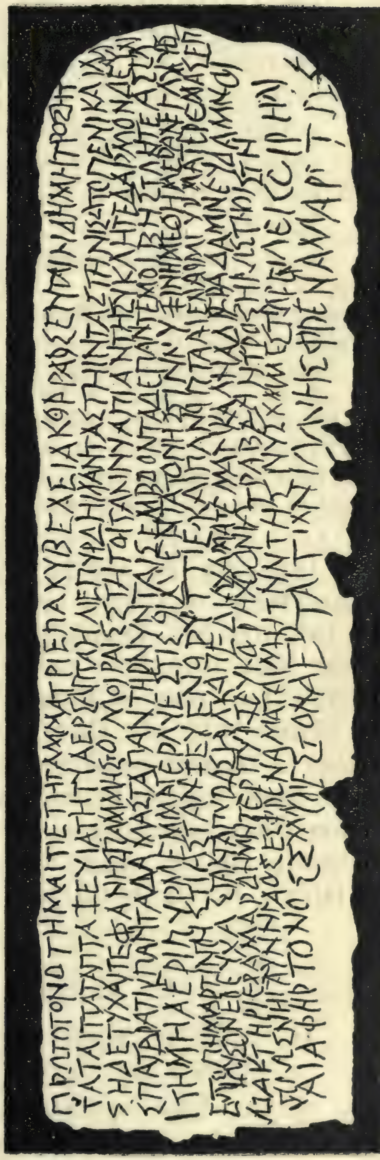
Spectare videtur ad has res etiam Suidas s. *βάραθρον* ~ Schol. Aristoph. Plut. 431 (Abel fr. 213; Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 421 n. 1) *βάραθρον χάσμα τι φρεατῶδες καὶ σκοτεινὸν ἐν τῆι Ἀττικῆι, ἐν ὧι τοὺς κακούργους ἔβαλλον. ἐν δὲ τῶι χάσματι τούτωι ὑπῆρχον ὄγκινοι, οἳ μὲν ἄνω οἳ δὲ κάτω. ἐνταῦθα τὸν Φρύγα τὸν τῆς Μητρὸς τῶν θεῶν ἐνέβαλον ὡς μεμηνότα, ἐπειδὴ προέλεγεν ὅτι ἔρχεται ἡ μήτηρ εἰς ἐπιζήτησιν τῆς κόρης. ἡ δὲ θεὸς ὀργισθεῖσα ἀκαρπίαν ἔπεμψε τῆι χώραι· καὶ γνόντες τὴν αἰτίαν διὰ χρησμοῦ τὸ μὲν χάσμα κατέχωσαν, τὴν δὲ θεὸν θυσίαις ἵλαον ἐποίησαν* cf. eundem s. *μητραγύρτης· ἐλθών τις εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμύει τὰς γυναῖκας τῆι Μητρὶ τῶν θεῶν, ὡς ἐκεῖνοί φασιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀπέκτειναν αὐτόν, ἐμβαλόντες εἰς βάραθρον ἐπὶ κεφαλήν. λοιμοῦ δὲ γενομένου ἔλαβον χρησμὸν ἱλάσασθαι τὸν πεφονευμένον, καὶ διὰ τοῦτο ᾠκοδόμησαν βουλευτήριον ἐν ὧι ⟨τόπωι?⟩ ἀνεῖλον τὸν μητραγύρτην, καὶ περιφράττοντες αὐτὸ καθιέρωσαν τῆι Μητρὶ τῶν θεῶν, ἀναστήσαντες καὶ ἀνδριάντα τοῦ μητραγύρτου. ἐχρῶντο δὲ τῶι Μητρώιωι ἀρχείωι καὶ νομοφυλακείωι, καταχώσαντες καὶ τὸ βάραθρον,* cf. Thalheim *RE*² II 2853.

Poesin Orphicam (v. quoque infra s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ*) sapiunt etiam Nonnus VI 155; XXVII 285; XLVII 50 et Claudianus De raptu Pros. I 229; II 18. 204. 223; III 48. 209.

Haecce de raptu carmina Orphica discernenda videntur esse: 1 carmen veterrimum, quod sequi videtur Helenae Euripideae canticum 1301 a Wilamowitzio *Sitzungsber. Akad. Berlin* 1902, 871 (v. 872 n. 1) = *Griech. Verskunst* 215 restitutum et a Maltenio *Arch. Religionsw.* XII 1909, 419 egregie tractatum cuiusque fragmenta extare non videntur (sed cf. frr. 41—43); 2 (I) carmen Siculum, cuius vestigia etiamnunc apparent in lamella aurea Thuriis inventa (fr. 47); 3 (II) Hymni Homerici recensio Orphica in papyro Berolinensi (*Κάθοδος* [*τῆς Κόρης?*] fr. 49 vs. 120) servata; 4 (III) carmen serioris aetatis a Pausania et Clemente Alexandrino adhibitum (fr. 51—53).

Lob. I 546. II 818. 827; Schuster 76; R. Foerster *Raub und Rückkehr der Persephone* 1874, 39; Kern *Athen. Mitth.* XVI 1891, 15; Maaß *Orph.* 183 n. 20; Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 285. 417 (cf. etiam *Herm.* XLV 1910, 506).

I. Carmen Siculum
servatum in lamella aurea

47. Lamella aurea Thuriis in agro Sybaritico a. 1879 inventa, nunc in museo Neapolitano s. III—IV a. Chr. n. (cf. fr. 32 c—f) Edd. Murray ap. Harrison *Prolegomena to the Study of Greek Religion*[1] 1903, 665 IV; Comparetti 10; Diels *Festschr. Th. Gomperz* 1902, 1; Vorsokrat. II[3] 177 n. 21; Olivieri 22 d cum imagine 28.

Titulum difficillimum ex Dielesii (Vorsokr.) restitutione aliorum tentaminibus, quae Olivieri congessit, examinatis denuo edere e re esse mihi visum est. Quae Comparetti de hoc exemplo *τῶν λεγομένων ἀπορρήτων* sectae Orphicae conicere sibi visus est, silentio praeterire malo (v. etiam O. Gruppe *Berl. philol. Wochenschrift* 1912, 103); sed et ea, quae nuper Ol. suo Marte protulit, hic fusius exponere non licet, cum ipse restitutionem suam commendare vix videatur. Attamen bibliopolarum Bonnensium permissu liberali reddidi exemplar quod Ol. confecit; sequitur p. 118 Dielesii ingeniosa restitutio, quam omnibus numeris absolutam esse vir summus ipse cautissime negavit.

πρατογόνωι[1] *Γῆι ματρὶ ἔφη Κυβελήϊα*[2] *Κόρρα·*
. . . . *Δήμητρος* . . . *πανόπτα Ζεῦ* . . . .
Ἥλιε Πῦρ διὰ πάντ' ἄστη[3] *νίσεαι, ὅτε Νίκαις*
ἠδὲ Τύχαις ἐφάνης[4] *⟨καὶ ὁμοῦ⟩*[5] *παμμήστορι Μοίραι,*
τῆι τοι γάννυα[6] *πιαίνεις τῆι σῆι, κλυτὲ δαῖμον,*[7]
δεσποτείαι· τὶν πάντα[8] *δαμαστά, ⟨τὰ⟩ πάντα κρατυντά,*
ἐμβρόντητα δὲ πάντα· ⟨τὰ⟩ Μοίρης τλητέα πάντη.[9]
μητέρι Πῦρ μὲν μ' ἄγ[ε], εἰ νῆστις οἶδ'[10] *⟨ὑπομεῖναι⟩,*
ἑπτά τε νῆστιν νυξὶν ἢ μεθ' ἡμέραν (?) ἐλινύεν.[11]
ἑπτῆμαρ τὶν νῆστις ἔην,[12] *Ζεῦ Ὀλύμπιε*[13] *καὶ πανόπτα*
Ἅλιε[14] . . . .

1 *πρατογόνωι* Diels] *πρωτόγονε* vel *πρωτόγονο⟨ς⟩* ceteri. 2 *Κυβελήϊα* Diels] *ΚΥΒΕΛΕΙΑ* lam. 3 *ἄστη* Diels coll. Parmenide 1, 3 (I^3 148). 4 *ἐφάνης* Diels] Orphicorum Phaneta ceteri intellexerunt cf. Diels *Festschr.* 13. 5 *⟨καὶ ὁμοῦ⟩* Diels. 6 *γάννυα* = *γάνεα* Buecheler. 7 *ΤΗΣΥΚΛΗΤΕΔΑΡΜΟΝ* leg. Diels, unde elicuit *τῆι σῆι, κλυτὲ δαῖμον.* 8 *ΤΙΣΠΑΝΗ* idem, unde *τὶν πάντα.* 9 *πάντη* e *ΤΕΑΠΗ* idem. 10 *οἶδ'* ex *ΟΙΔ'* idem. 11 *ΗΜΕΡΑΛΕΓΙΝΥΕΤ* idem, cuius commentarium quaeso inspicias. 12 *ΤΙΝΗΣΤΙΑΣΤΑΝ* idem, unde *τὶν νῆστις ἔην.* 13 *Ζεῦ ΕΝΟΡΥΠΙΕ* lam., unde Diels *Ὀλύμπιε*, Olivieri *ἐριούνιε.* 14 Post *Ἅλιε* sequuntur 19 litterae quae legi nequeunt; tum investigavit Diels *δυσσεβέ⟨ων⟩ ἄστακτα πυρὸς* . . . *πεδίον* . . . *Ῥαδαμ⟨α⟩νθυ* . . . *συμμήστορα Μοίρην.*

Orphicam de raptu Proserpinae traditionem in Sicilia notam fuisse e Timaeo (Diodor. V 2—5, cf. Cicero in Verr. IV 106; Geffcken *Timaios' Geographie des Westens* 62; Malten *Herm.* XLV 1910, 521) coniecit Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 426 cf. etiam O. Rossbach *Castrogiovanni das alte Henna in Sicilien* 1912, 15. Ceres voce raptae audita ex Sicilia advolans in tractatu papyraceo Berolinensi fr. 49 vs. 47. Ad vs. 1, unde hunc poetam Cererem Cybelen Terram Matrem Orphicorum modo commiscuisse patet, cf. quae Dielesius *Festschr.* 5 congessit (Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 419 n. 2. 421) et infra s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ.*

II. *Κάθοδος ⟨τῆς Κόρης?⟩* 1

48. (209) Ps.-Iustin. Cohortat. ad Gentil. 17 b p. 66 Otto *ὁ δὲ ποιητὴς Ὅμηρος, τῆι τῆς ποιήσεως ἀποχρώμενος ἐξουσίαι καὶ τὴν ἐν ἀρχῆι τῆς πολυθεότητος Ὀρφέως ζηλώσας δόξαν, μυθωδῶς μὲν πλειόνων θεῶν μέμνηται, ἵνα μὴ δόξηι τῆς Ὀρφέως ἀπᾴδειν ποιήσεως, ἣν οὕτως ζηλῶσαι προὔθετο, ὡς καὶ διὰ*

τοῦ πρώτου τῆς ποιήσεως ἔπους τὴν πρὸς αὐτὸν σημῆναι σχέσιν. τοῦ γὰρ Ὀρφέως·

Μῆνιν ἄειδε, θεά, Δημήτερος ἀγλαοκάρπου

ἐν ἀρχῆι τῆς ποιήσεως εἰρηκότος, αὐτὸς ‘Μῆνιν ἄειδε, θεά, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος’ γέγραφεν, ἑλόμενος, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐν ἀρχῆι καὶ τοῦ κατὰ τὴν ποίησιν ἐκπεσεῖν μέτρου, ἵνα μὴ δόξηι τοῦ τῶν θεῶν ὀνόματος μὴ μεμνῆσθαι πρῶτον.[1] Versum Orphicum affert etiam Tzetz. Exeges. in Iliad. 26, 14 Herm.

1 *μὴ μεμνῆσθαι πρῶτον* CE, *μεμνῆσθαι πρῶτον* F, *μεμνῆσθαι πρῶτος* ABDG.

Herm. XVIII p. 478; Lob. II 827; Giseke 79; Buecheler *Berl. Klassikertexte* V 1, 17.

49. Tractatus pap. Berol. 44 saec. I a. Chr. (Schubart et Wilcken; saec. II Diels) editus a W. Schubartio et F. Buechelero adiutis a Dielesio *Berl. Klassikertexte* V 1 p. 7 n. 2. Partim ed. etiam Diels II³ 173 n. 15 a. Egerunt de papyro quoque Croenert *Lit. Centralbl.* 1907, 442; T. W. Allen *Classical Review* XXI 1907, 97; K. F. W. Schmidt *Wochenschr. kl. Phil.* XXV 1908, 281; Ludwich *Berl. philol. Wochenschr.* 1919, 999. 1028. Utor quoque imagine lucis ope confecta, quam mihi benigne suppeditavit W. Schubart. Multa admodum obscura sunt. Ad meum usum papyrum nuper inspexit Udalricus Wilcken. Adhibui etiam schedulas mihi a Croenertio liberaliter traditas.

I. *⟨Ὀρφεὺς υἱὸς ἦν Οἰάγ⟩ρου καὶ Καλλιόπης τῆς*
⟨Μούσης, ὁ δὲ Μουσ⟩ῶν βασιλεὺς Ἀπόλλων τού-
⟨τωι ἐπέπνευσεν, ὅθεν⟩ ἔνθεος γενόμενος
⟨ἐποίησεν τοὺς ὕμνους,⟩ οὓς ὀλίγα Μουσαῖος ἐπα-
⟨νορθώσας κατέγ⟩ραψεν· παρέδωκεν δὲ
⟨τὰ Ὀρφέως ὄργι⟩α σέβεσθαι Ἕλλησίν τε καὶ
⟨βαρβάροις, καὶ κ⟩α⟨θ’⟩ ἕκαστον σέβημα ἦν ἐ-
⟨πιμελέστατος περὶ⟩ τελετὰς καὶ μυστήρια καὶ
⟨καθαρμοὺς καὶ⟩ μαντεῖα. τ⟨ὴ⟩ν Δ⟨ή⟩μητρα θε⟨ὰν⟩
. . . . *υ . ας ἥ τ . σ . . . π . νουσας*
. . . . *τῆς Δήμη⟨τ⟩ρος ετ* . . . .
. . . . *διάγοι α . . . καὶ* . . .
. . . . *⟨τα⟩ύτης ἐχθρ⟨ὸ⟩ς* . . . .
. . . . *ως* . . .

sequuntur nonnulli versus qui legi nequeunt

II. ⟨ὁ Ὀ⟩ρφεὺς . . Διὸς ἀδελφὴν παραδέδωκεν,
οἱ δὲ μητέρα· ὧν οὐθὲν τῶν εὐ⟨σ⟩εβούν-
των εἰς ἐπίμνησιν ⟨πε⟩ποίηται· ἔ⟨χ⟩ει γὰρ ἐ⟨κ⟩
Διὸς καὶ Δήμητρ⟨ος⟩ θυγατρ⟨ὸς⟩ ἀρχὴν Φερ-
σεφόνη⟨ς . . . .⟩εκον . η . συνπαρουσῶν
τῶν ⟨Ὠκεα⟩νοῦ θυγατέρ⟨ω⟩ν, ὧν ὀνόματα
τα⟨ῦτα ἐκ τῶν⟩ Ὀρφέως ἐπῶν· Λευ⟨κ⟩ίππη
Φανερή ⟨τε⟩ καὶ Ἠλέκτρη[ι] καὶ Ἰάν⟨θ⟩η[ι] Μηλο-
βοσί⟨ς τε Τ⟩ύχη τε ⟨καὶ⟩ Ὠκυρόη καλυκῶπ⟨ις⟩
Χρ⟨υσηίς τ' Ἰάνε⟩ιρά τ' Ἀκάστη τ' Ἀδμή⟨τη τε⟩
καὶ Ῥ⟨οδόπη Πλουτώ τε καὶ ἱμερό⟩εσσα Κ⟨α-⟩
⟨λυψὼ καὶ Στὺξ Ο⟩ὐρανίη τε Γαλαξ⟨αύρη τ'⟩
ἐρ⟨ατεινή· . . . κα⟩λλιερ . . τ . ν δε . . .
. . . .
λε . . . .
θυγα⟨τ . . . .
γνης . . . .
. . . .

deficit papyrus

III. ναρκίσ⟨σο⟩ν, ⟨ἐφ' ὃν ἡ Κόρη θ⟩αμβήσασα ἐπέδρα-
μεν· καὶ ⟨δὴ ταύτης τα⟩ῖς χερσὶν βουλομένης
ἀνασπάσα⟨σθαι? αὐτόν, τότε⟩ λέγεται τὴν γῆ⟨ν⟩
χα⟨ν⟩εῖν καὶ ⟨ἐκ γῆς⟩ τὸν Ἀϊδωνέα ἀναβ⟨άν⟩τα
ἐφ' ἅρμ⟨ατος⟩ κ⟨αὶ ἐφ'⟩ ἵππων συναρπά⟨σ⟩αντα
τὴν Κό⟨ρην ἀπαγαγεῖ⟩ν· τὸν δὲ Δία βρονταῖς
καὶ ἀ⟨στρ⟩απαῖ⟨ς καὶ ὕ⟩ς ἐπαξονεῖν μελαίνα⟨ς,⟩
⟨α⟩ἳ δ⟨ίδονται ὡς ν⟩ομαὶ Ἀρτέμιδος τοξεί⟨αι,⟩
Ἀθηνᾶς . . . . χοίρας μιᾶς· ὧν
τ . . ου . . . . η βραβευτὴς δυσ-
. . . . πι . . . . ἐπὶ τῇ το⟨ῦ .⟩
. . . . ν . . . νος . . . . ⟨κ⟩αὶ
⟨τῶν σ⟩υν⟨παιζ⟩ουσῶν καταγελασθείη· ⟨ἐπεὶ-⟩
⟨δὴ⟩ δὲ ⟨ἤκου⟩σ⟨ε⟩ τῆς γεγωνυίας ἡ Δημήτηρ,
⟨ἐκ⟩ Σ⟨ικ⟩ελίας ἐξελθοῦσα ἐπλανᾶτο κατὰ
⟨γῆν· ἣ δ⟩ὲ πε⟨ρὶ⟩ τ⟨ὴν⟩ πόλιν ἀφανὴς γέγονεν
. . . . ουτι . . . ενκ . ελ . αχ . . . . . .
. . . . ειης . . . . σε . . . . ε
. . . .

IV. ειν τ⟨ὴν⟩ συμφοράζουσαν στενάχειν ὑπὲρ
τῆς θυγατρός· Καλλιόπης δὲ καὶ Κλ⟨ει⟩σι⟨δί⟩κης
καὶ Δαμ⟨ω⟩ν⟨άσ⟩σης μετὰ τῆς βασιλί⟨σσ⟩ης ἐ⟨φ'⟩ ὑ-
δρείαν ἐλθουσσῶν πυνθάνεσθαι τῆ⟨ς⟩ Δήμη-
τρος ὡς θνητῆς τινος, χρείας δ' ἕν⟨εκ⟩ά
τινος αὐτὴν παραγεγονένα⟨ι⟩ ὁ Μ⟨ουσα⟩ῖο⟨ς⟩
διὰ τῶν ἐπῶν αὐτοῦ λέγων ἐστίν . . . . αν· ἐν
μὲν ⟨τ⟩ο⟨ῖ⟩ς λ⟨ιτ⟩οῖς δεῖ τὴν αἰτίαν αἰτεῖ⟨ν⟩ μετ' εὐ-
εργεσίαν θ . . . . . . τομεν, ἐρα⟨σθέ⟩ντι δ' ἐν ταινίᾳ
κρόκον μυάκ⟨α⟩νθον ⟨καὶ⟩ ἀκ⟨αλλίδ⟩ας εὐτεκνείας
ναῦν, ἐπ[ε]ιπλεκ⟨τ⟩έον ἀεὶ ε . σε . . ἔνθα πρὸς αὐτο . ς
. . . . α . . η⟨. . . . 'καλυ⟩κώπ⟨ι⟩δι κ⟨ο⟩ύρῃ
⟨Γαῖα Διὸ⟩ς βουλ⟨ῆσι χαριζομέ⟩να ⟨Πολυδέ-⟩
κ⟨τῃ, θ⟩αυμαστὸν ⟨γ⟩αν⟨όωντα, σέβας τ⟩ότε πᾶ-
⟨σι⟩ν ἰδ⟨έσθαι ἀθ⟩αν⟨ά⟩τοις τε ⟨θεοῖς ἠδὲ θ⟩νη-
τοῖς
⟨ἀνθ⟩ρώποις, ⟨τοῦ⟩ καὶ ἀπὸ ῥί⟨ζης ἑκατὸν κάρα
ἐξε-⟩
⟨πεφύκει . . . .

deficit papyrus

V. Νύσ⟨ιον⟩ ἂμ πεδίον τ⟨ῇ ὄρουσεν ἄναξ πολυδέ-⟩
γμων ἵπποις ἀθανάτα⟨ισι Κρόνου πολυώνυ-⟩
μος υἱός. ὄφρα μὲν οὖ⟨ν γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν⟩
ἀστερόεντα λεῦσσε θεὰ ⟨καὶ πόντον⟩ ἀγά⟨ρ-⟩
ροον ἰχθυό⟨ε⟩ντα αὐγά⟨ς⟩ τ' ἠελίου, ἔτι ἤλ⟨πε-⟩
⟨το μητ⟩έρα ⟨κε⟩δνὴν ⟨ὄ⟩ψεσθαι καὶ φῦλα θε⟨ῶν⟩
ἀειγ⟨ενετάων' . . .⟩ κ . . ἡ Δημήτηρ ὑπὸ
τ⟨ῆ⟩ς Ἑ⟨κάτης? ὡς πρῶτον ἠ⟩ρωτήθη, ἔφη . .
ση . . . . σιθη . νη . . . . .
πα . . . .
αι . . . .
⟨ἕ⟩τοιμ . . . .

sequuntur nonnulli versus qui legi nequeunt

VI. ε, ⟨δί⟩δωσι δ⟨ὲ α⟩ὐτῆι Β[ρ]αυβὼ[ι] παιδίον, ⟨ὃ τι⟩θηνή-
σεται,
⟨ἀγαπ⟩ᾷ ⟨δὲ καὶ πάν⟩υ αὐτήν· ἡ δὲ Δημήτη⟨ρ ἤδη⟩ εἰς
⟨οἶ⟩κον
κ⟨αταινέσασ⟩α κ⟨α⟩τάξ⟨ε⟩σθαι σὺν τῶι πα⟨ιδί⟩ωι . . . . . .

⟨οἷα δεῖ τιθ⟩ήνην, καὶ ἀμβροσίαι χρ⟨ίο⟩υσα ⟨τὸ⟩ παιδίον
⟨καθῆ⟩κεν ⟨δι⟩ὰ ν⟨υ⟩κτὸς εἰς τὴν πυράν, πρωὶ δὲ λ⟨αθο⟩ῦσα
⟨τοὺς γονεῖς⟩ ἀνελάμβανεν· τοῦ δὲ παιδίου οὐ βου-
⟨λομένου⟩ θηλάζειν οὐδὲ προσφορὰν ἄλλην λαμβάνον-
τος, ⟨ἀλλ' ὄν⟩τος εὐτρόφου καὶ καλοῦ, ἔκθαμβος γενη-θεῖσα
ἡ Β⟨αυβὼ⟩ ἐπὶ τῆι ⟨τοῦ⟩ παιδίου εὐτροφίᾳ, νυκτὸς
α⟨ἰσθομέν⟩η ⟨διὰ⟩ τῆς θύρα⟨ς⟩ τὴν μὴ νοήσασαν ἐγκρύ-
π⟨του⟩σαν τὸ παιδίον εἰς πυρὰν καὶ ὑπολαβοῦσα
⟨ἄρρη⟩τα γείν⟨ε⟩σθαι ἀνεβόα· 'τέκνον Δημοφόων,
⟨ξείνη σε πυρῇ ἔνι πο⟩λλῇ κρύπτ⟨ει, ἐμοὶ⟩ δὲ γό⟨ο⟩ν
⟨καὶ κήδεα λυγρὰ τ⟩ίθησιν'· ⟨τότε δ⟩ὲ ἡ Δημήτηρ βαρὺ
⟨ὀργισθεῖσα εἶπ⟩ε⟨ν·⟩ 'ἄφρονε⟨ς⟩ ἄνθ⟨ρω⟩ποι, δυστλή-μονες
⟨οὔτε κακοῖο ὕμμιν ἐπ⟩ερ⟨χομένου πρ⟩ογνώμονες οὔτ' ἀ-
⟨γ⟩α⟨θοῖο· . . . γ⟩ὰρ ἀφραδί⟨η . . . . . .⟩μος πολὺ πείρατι νυ-
κτὸς τη . . . . εκ . α . . . . . . ἥρπασεν ἀγηρ . . .
⟨. . . . . νῦν δ' οὐκ ἔσθ' ὥς ⟨κεν θά⟩νατον
⟨καὶ κῆρας ἀλύξαι.' καὶ τὸ παι⟩δίον ἐπι . κ . . . σα καίει

VII. καὶ ἀποκτείνει ⟨κ⟩αὶ ὀ⟨ρθ⟩ῶς αὐτὴν δια⟨καλύπτει⟩·
λέγει γάρ· 'εἰμὶ δὲ Δη⟨μ⟩ήτηρ ὡρηφόρ⟨ος ἀγλαό-⟩
δωρος. τίς θεὸς οὐράνιος ἠὲ θν⟨η⟩τῶ⟨ν ἀνθρώ-⟩
πων ἥρπασε Φερσεφ⟨ό⟩νην καὶ ⟨ἑὸν φίλον ἦπα-⟩
φε θυμόν;' τοῦ δὲ Κ⟨ελε?⟩οῦ εἰς ⟨τὴν αὐλὴν ἀνα-⟩
βάντος ἐξ ἀγροῦ τ . . . . α . . . .
ε . ε μὲν ἀφεικότος . . . .
τὴν μητέρα, τίς ἡ ξέ⟨νη . . . .
τὴν θυγατέρα ζη⟨τ . . . . εἰ-⟩
πόντος τῆι μ⟨η⟩τ⟨ρὶ . . . .
ἡ δὲ Δημήτηρ ⟨. . . . . σε-⟩
βασ⟨τ⟩ῆς? εἰπεῖν . . . .
κύρ⟨ιον τῶ⟩ν πάν⟨των . . . . λει-

π⟨ο⟩μένου φωνῆς . . . .
ει . . . τά⟨ς μ⟩ελαίνα⟨ς . . . .
χ⟨. .⟩με . τι θεος α . . . .
στημουχοιραεν . . . .
πέποται ἕως τῶν . . . .
πρὸς Τριπτ⟨όλ⟩εμο⟨ν . . . .
ὅθεν Κάθοδος λέγ⟨ε⟩τ⟨αι.⟩

Vs. 2—5 suppl. pleraque Diels, v. test. nrr. 22 ss., 58. 77 (p. 23). 2. 3 τούτωι — ὅθεν suppl. Steegmann ap. Dielesium. 6—26 suppl. pleraque Buech. 6 ⟨τὰ Ὀρφέως ὄργι⟩α Diels ap. Buech., ⟨καὶ τὰ ἱερὰ ὄργι⟩α Ludw. θεοὺς πλείστους Buecheleri vestigiis non respondet, ut mihi Croenert nuper scripsit. 9. 10 τ⟨ὴ⟩ν Δ⟨ή⟩μητρα θε⟨ὰν πρῶτος ἦν ὁ μην?⟩ύ⟨σ⟩ας ἥτ⟨ι?⟩ς ⟨τὰς?⟩ π⟨ο?⟩νούσας Allen. 10—20 v. Ludwichii tentamina. 13 τα⟩ύτης (τῆς) ἐχθρ⟨α⟩ς Hiller de Gaertringen. 15 ὁ suppl. Wilcken, quia una littera tantum deest; idem ⟨μὲ⟩ν improbat, cum duarum litterarum spatium extet. ⟨ἣ⟩ν Ὀρφεὺς ⟨μὲ⟩ν improbabiliter igitur Croenert. παραδέδωκεν Croenert, ἢ διαδέδωκεν Buech. 16 οὐθεὶς Croenert, οὐθὲν confirmat Wilcken. 17 ποιηται Pap., ⟨πε⟩ποίηται Schub. et Ludw., ποι⟨εῖ⟩ται Schm.; sed cf. Buech. ἔ⟨χ⟩ει γὰρ ὅ⟨τι Croenert. 19 ρισκούσης vel ιτεκούσης vel πεκούσης Schub., ⟨νάρκισσον εὑ⟩ρισκούσης Diels, θρωισκούσης Buech., ⟨ἀθυ⟩ρισκούσης Schm. coll. Hom. H. in Cerer. 16, ⟨οὐχὶ⟩ ἑκού⟨σ⟩η⟨ς?⟩ Allen. coll. Hom. H. 19, ⟨ἴα πλ⟩εκούσης Ludw. coll. Paus. IX 31, 9 Κόρην τὴν Δήμητρός φησιν ἁρπασθῆναι παίζουσαν καὶ ἄνθη συλλέγουσαν, ἁρπασθῆναι δὲ οὐκ ἴοις ἀπατηθεῖσαν, ἀλλὰ ναρκίσσοις et Diod. V 3, 2 (Timaeus v. fr. 47) de Enna ἔστι δ' ὁ τόπος οὗτος πλησίον μὲν τῆς πόλεως, ἴοις δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἄνθεσι παντοδαποῖς εὐπρεπὴς καὶ θέας ἄξιος. 26—31 temere suppl. Ludw. 32—40 suppl. pleraque Buech. 33 ναρκίσ⟨σο⟩ν Wilcken; νάρκισ⟨σο⟩ν priores. 35 ἀνασπάσαι Wilcken, qui tertium σ addubitat. Cf. Herod. II 92 τὴν βύβλον . . . ἀνασπάσωσι ἐκ τῶν ἑλέων. 37 ἐφ' ἁρμ⟨άτων⟩ κ⟨υαν⟩ίππων Schm. coll. Ovid. Fast. IV 445 *hanc videt et visam patruus velociter aufert regnaque caeruleis in sua portat equis.* 39 ⟨καὶ ὗς⟩ suppl. Buech.; sed contradixerunt Schm. 283 n. 2 et Malten 423 n. 1, ἀ⟨στρ⟩απαῖ⟨ς ἵπποι⟩ς . . . μελαίνα⟨ις⟩ coni. Schm., τὸν δὲ Δία βρονταῖς καὶ ἀ⟨στρ⟩απαῖ⟨ς χοίρα?⟩ς ἐπαξονεῖν μελαίνα⟨ς α⟩ἰδ⟨εσάμενος ν?⟩ομῶι Ἀρτέμιδος τοξεί⟨αν⟩, Ἀθηνᾶς ⟨δ' ἔγχειαν vel αἰχμὴν ἀντὶ?⟩ χοίρας μιᾶς Allen improbabiliter. 41 ὧν ε —? Wilcken. 42 τ⟨ελ⟩ου⟨μένων ἐπικατέστ⟩η Buech., ⟨παρέστ?⟩η Allen. an βραβευτὴς Δυσ⟨αύλης⟩? cf. Hymn. XVIII 16 de Eubuleo (μοῦνος ἔφυς ἀφανῶν ἔργων . φανερῶν τε βραβευτής), Malten 433; βρ. δυσ⟨νομίας⟩ Schm. 43. 44 ⟨ἡ δὲ κόρη ἐ⟩πί⟨αχεν? cf. Hom. H. 20⟩, ἐπὶ τῆι τύ⟨χηι, μή, ἀκούοντος μηδε?⟩νός, ⟨ὑπ' αὐτοῦ? Allen. 47. 48 κατα⟨βᾶσα δ⟩ὲ πε⟨ρὶ Ludw., qui etiam cetera supplere conatus est 51—62 suppl. Buech.; sed pleraque obscura. 53 ΚΑ . . CΙΚΗC Pap. 57 ὁ Μ⟨ουσα⟩ῖο⟨ς⟩ Ludw. 58 ⟨αἰτί⟩αν Buech., ⟨ἀργί⟩αν Schm., ⟨πᾶσ⟩αν Allen. 60 θ⟨εῶν τάτ⟩τομεν Buech., θ⟨οὴν τάτ⟩τομεν Ludw., ο⟨ὕτω τάτ⟩τομεν Schm., θ⟨εῶν ὧν σέ⟩βομεν Allen. ἱρα⟨σθέ⟩ντι suppl. Buech., ἱρα⟨νίσα⟩ντι Schm. 61 κρόκον ἠδ' ὑάκ⟨ι⟩νθον probabiliter Buech., καὶ inser. Schm., qui etiam ἀκ⟨αλλίδ⟩ας coniecit (Hom. H. 7 ἀγαλλίδας). ἀκα⟨νθίδ?⟩ας Allen. 62 ναῦν, ἔπει πλεκ⟨τ⟩έον

ἀεὶ ἐ⟨ν⟩σε⟨βεῖ⟩ Schm. 284 n. 3 Buechelero partim praeeunte, *ναῦ⟨λα⟩ ἐπιπλεκτέον ἀεὶ ἔσεσ⟨θαι⟩ ἔνθα πρὸς αὐτο⟨ῖ⟩ς ⟨ναρκίσσου φῦσ'?⟩ ἄ⟨νθ?⟩η ⟨ἄφαρ? καλυ⟩κῶπ⟨ι⟩δι* Allen. 63 *⟨νάρκισσον τ'⟩ ἀ⟨νέ⟩η⟨κ' ἥυν καλυ⟩κώπ⟨ι⟩δι κ⟨ο⟩ύρῃ* suppl. Ludw. ex Hom. H. 8 *νάρκισσόν θ' ὃν ἔφυσε δόλον καλυκώπιδι κούρῃ.* 75. 76 suppl. Buech., sed cf. Malten l. l. 439 n. et Schm. 285, qui coni. *⟨οὕτω⟩ κ⟨αὶ⟩ ἡ Δημήτηρ ὑπὸ τ⟨ῆ⟩ς β⟨ασιλίσσης αἰτίαν ἠ⟩ρωτήθη, ἔφη ⟨δέ⟩. ὑπὸ τ⟨ῆ⟩ς Β⟨αυβοῦς⟩* Allen, *ὅθεν⟩ κ⟨αὶ⟩ ἡ Δημήτηρ, ὑπὸ τ⟨ῆ⟩ς ἐ⟨πελθούσης ἐπεὶ ἠ⟩ρωτήθη, ἔφη, ⟨ὡς⟩ ση⟨κὶς κτλ.* Ludw. quae omnia improbabilia sunt 82 init. suppl. Ludw., sequentia fere omnia Buech.; sed *⟨ἀγαπ⟩ᾷ* incertissimum esse monet Wilcken. 83 extr. *⟨τρέφει⟩* suppl. Schm., *⟨τὰ καλά⟩* Ludw. 85 *λ⟨αθο⟩ῦσα* Diels, *λ⟨ούο⟩υσα* Buech. 86 *⟨τοὺς γονεῖς⟩* suppl. Schm. coll. Hom. H. 240, *⟨ἐξ αὐτῆς ἀεὶ⟩* Diels. 96 *ὔμμιν* Ludw., *αἶσαν* dubitans Buech., *αἴσῃ* Allen. 97 *ΑΒΡΑΔΙ* Buech., *ΑΦΡΑΔΙ* ego in imagine lucis ope confecta. 97. 98 *⟨καὶ σὲ γ⟩ὰρ ἀβραδί⟨ῃς ἦ?⟩μος πολὺ πείρατι νυκτὸς τη⟨λαυγεῖ φλόγ'?⟩ ⟨ἤδ?⟩ ἐκ⟨η⟩α ἥρπασεν ἀτηρ⟨οῦσα?⟩* Allen, *ἦ ῥα γ⟩ὰρ ἀφραδί⟨ῃ πρόδρο⟩μος πολὺ πείρατι νυκτὸς τη⟨λύγετον ἀπ⟩έκ⟨τ⟩α⟨νεν καὶ⟩ ἥρπασεν, ἀγήρ⟨αον ὃν ἐποίησα ἂν ὑμῖν⟩* Ludw. 100 *ἐπι⟨σ⟩κ⟨άψα⟩σα* Buech., *ἐπι⟨σ⟩κ⟨ήψα⟩σα* Schm., Ludw. 101 ss. pleraque suppl. Buech. 101 *ὄ⟨ντ⟩ως* Ludw. *δια⟨καλύπτει⟩* Diels, *δια⟨γορεύει⟩* Buech., *δια⟨σαφεῖ⟩* Ludw. 105 *Κ⟨ελε⟩οῦ* suppl. Schu.; sed valde lubricum videtur Maltenio 432, qui *Δυσαύλου* exspectat. *αὐλὴν* Malten, *πόλιν* Buech. 106 extr. *τ⟨αῦτ' ἀκούσ⟩α⟨ντος* suppl. Schm., *τ⟨ηνικαῦτ⟩α* Ludw. 107 in. *⟨βό⟩ε* Allen. 110 extr. *ὡς ἑωρακὼς εἴη* suppl. Allen, qui etiam ut Ludwichius sequentia supplere conatus est. 111. 112 an *ὑπερ|βασ⟨ί⟩ης?* 117 *Στη⟨νί⟩ον χοίρα* Ludw. nisus feriarum *Στήνια* (A. Mommsen *Feste der Stadt Athen* 319) nomine; *στήμον* = *⟨μυ⟩|στη⟨ρί⟩ον* Hiller de Gaertringen. 120 *Κάθοδος* Diels, *κάθοδος* Bue. v. etiam Schm. 285; *ὅθεν κάθοδος λέγ⟨ε⟩τ⟨αι τῆς Κόρης αὕτη⟩* Ludw. *Die Schlußworte, die gewissermaßen den Titel, die Subscriptio, umschreiben, sind offenbar nicht in einem Zuge mit dem Text geschrieben; Schrift wohl von derselben Hand, aber späterer Nachtrag, viel schräger* Wilcken.

Versus hymni in Cererem Homerici Orphicus mutuatus est hosce: vs. 20—27 = Hom. 418—424 *Λευκίππη Φαινώ τε* (*Φανερή τε* Orph.) *καὶ Ἠλέκτρη καὶ Ἰάνθη καὶ Μελίτη Ἰάχη τε Ῥοδεία τε Καλλιρρόη τε Μηλόβοσις τε Τύχη τε καὶ Ὠκυρόη καλυκῶπις Χρυσηίς τ' Ἰάνειρα τ' Ἀκάστη τ' Ἀδμήτη τε · καὶ Ῥοδόπη Πλουτώ τε καὶ ἱμερόεσσα Καλυψὼ καὶ Στὺξ Οὐρανίη τε Γαλαξαύρη τ' ἐρατεινή, Παλλάς τ' ἐγρεμάχη καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.* Desunt igitur 419, ut ap. Pausan. IV 30, 4, et 424, v. Malten 423 n. 1. vs. 63—71 = Hom. 8 (v. supra adn.)—18 (= 32); desunt 13—16 deficiente papyro. vs. 71—75 = Hom. 33—36. vs. 92—94 = Hom. 248. 249. vs. 95—100 = Hom. 256—262 *νήϊδες ἄνθρωποι καὶ ἀφράδμονες οὔτ' ἀγαθοῖο αἶσαν ἐπερχομένου προγνώμεναι οὔτε κακοῖο · καὶ σὺ γὰρ ἀφραδίῃσι τεῇς νήκεστον ἀάσθης. ἴστω γὰρ θεῶν* (*Διὸς* Nauck *Mél.* IV 443) *ὅρκος, ἀμείλικτον Στυγὸς ὕδωρ, ἀθάνατον κέν τοι*

καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα παῖδα φίλον ποίησα καὶ ἄφθιτον ὤπασα τιμήν. νῦν δ' οὐκ ἔσθ' ὥς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξαι. vs. 102 = Hom. 268 *εἰμὶ δὲ Δημήτηρ* + 54 *ὡρηφόρε, ἀγλαόδωρε,* vs. 103—105 = Hom. 55. 56 *τίς θεῶν οὐρανίων ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων ἥρπασε Περσεφόνην καὶ σὸν φίλον ἤκαχε θυμόν;* Adde fr. 48 = Il. A 1. De ratione quae inter hymnos Orphicum et Homericum intercesserit egerunt amplius post Buechelerum l. l. 16 C. Vick *Untersuchungen zum Homer. Demeterhymn. Progr. Doberan.* 1908; Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 303. 418 ss.; Ludwich *Berl. philol. Wochenschr.* 1919, 542. 1029. De Celeo (vs. 105) v. Kern *RE*² XI 140 s. et fr. 51.

Ad initium tractatus cf. Celsum ap. Origin. VII 41 (II 192, 1 Koetsch.) *εἴτ' οὖν Ὀρφέα βούλεται ἔνθεον εἶναι ποιητὴν εἴτε Παρμενίδην εἴτ' Ἐμπεδοκλέα εἴτε καὶ αὐτὸν Ὅμηρον ἢ καὶ Ἡσίοδον* et VII 53 (II 203, 12 Koetsch.) *φέρε, εἰ μὴ ἤρεσκεν Ἡρακλῆς καὶ Ἀσκληπιὸς καὶ οἱ πάλαι δεδοξασμένοι, Ὀρφέα εἴχετε, ἄνδρα ὁμολογουμένως ὁσίωι χρησάμενον πνεύματι καὶ αὐτὸν βιαίως ἀποθανόντα* (cf. 54 p. 204, 9).

III. [*Κάθοδος τῆς Κόρης* 2]

50. Clem. Alex. Protr. II 17, 1 (Staeh. I 14, 1) *βούλει καὶ τὰ Φερεφάττης ἀνθολόγια διηγήσωμαί σοι καὶ τὸν κάλαθον καὶ τὴν ἁρπαγὴν τὴν ὑπὸ Ἀϊδωνέως καὶ τὸ χάσμα τῆς γῆς καὶ τὰς ὗς τὰς Εὐβουλέως τὰς συγκαταποθείσας ταῖν θεαῖν, δι' ἣν αἰτίαν ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις μεγαρίζοντες χοίρους ἐμβάλλουσιν.* Cf. schol. Lucianeum p. 275 Rabe et fr. 49 vs. 39. 41. 115. 117.

Lob. II 831; Kern *Athen. Mitt.* XVI 1891, 16; Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 428.

51. (217) Paus. I 14, 3 *ἔπη δὲ ἄιδεται Μουσαίου* (Diels II³ 182 n. 10) *μέν, εἰ δὴ Μουσαίου καὶ ταῦτα, Τριπτόλεμον παῖδα Ὠκεανοῦ καὶ Γῆς εἶναι, Ὀρφέως δέ, οὐδὲ ταῦτα Ὀρφέως ἐμοὶ δοκεῖν ὄντα, Εὐβουλεῖ καὶ Τριπτολέμωι Δυσαύλην πατέρα εἶναι, μηνύσασι δέ σφισι περὶ τῆς παιδὸς δοθῆναι παρὰ Δήμητρος σπεῖραι τοὺς καρπούς.* Schol. Aristid. Panathen. 105, 11 p. 53 Dind. (*Δημήτηρ*) *παρὰ Κελεοῦ καὶ Τριπτολέμου τὸν ἡρπακότα μαθοῦσα μισθὸν αὐτοῖς ἀποδίδωσι τῆς μηνύσεως τὸν σῖτον. Κελεοῦ* pro *Δυσαύλου* sicut fr. 49 vs. 105.

Lob. I 335; Dieterich *Philolog.* LII 1893, 2 n. 2 = *Kl. Schr.* 126 n. 2; Diels *Festschr. Th. Gomperz* 6; Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 428. 434.

Vide Hymnorum locos p. 115.

52. (215) Clem. Alex. Protr. II 20, 1—21, 1 (I 15 Staeh.) ∾ Euseb. Praep. ev. II 3, 30—34 (I 82 Dind.) *καὶ τί θαυμαστὸν εἰ Τυρρηνοὶ οἱ βάρβαροι αἰσχροῖς οὕτως τελίσκονται παθήμασιν, ὅπου γε Ἀθηναίοις καὶ τῆι ἄλληι Ἑλλάδι, αἰδοῦμαι καὶ λέγειν, αἰσχύνης ἔμπλεως ἡ περὶ τὴν Δηὼ μυθολογία; ἀλωμένη γὰρ ἡ Δηὼ κατὰ ζήτησιν τῆς θυγατρὸς*[1] *τῆς Κόρης περὶ τὴν Ἐλευσῖνα — τῆς Ἀττικῆς δέ ἐστι τοῦτο τὸ χωρίον*[2] *— ἀποκάμνει καὶ φρέατι ἐπικαθίζει λυπουμένη. τοῦτο τοῖς μυουμένοις ἀπαγορεύεται εἰσέτι νῦν, ἵνα μὴ δοκοῖεν οἱ τετελεσμένοι μιμεῖσθαι τὴν ὀδυρομένην. ὤικουν δὲ τηνικάδε τὴν Ἐλευσῖνα οἱ γηγενεῖς· ὀνόματα αὐτοῖς Βαυβὼ* | [16 Staeh.] *καὶ Δυσαύλης καὶ Τριπτόλεμος, ἔτι δὲ Εὔμολπός τε καὶ Εὐβουλεύς· βουκόλος ὁ Τριπτόλεμος ἦν, ποιμὴν δὲ ὁ Εὔμολπος, συβώτης δὲ ὁ Εὐβουλεύς· ἀφ' ὧν τὸ Εὐμολπιδῶν καὶ τὸ Κηρύκων*[3] *τὸ ἱεροφαντικὸν δὴ τοῦτο Ἀθήνησι γένος ἤνθησεν. καὶ δὴ — οὐ γὰρ ἀνήσω μὴ οὐχὶ εἰπεῖν — ξενίσασα ἡ Βαυβὼ τὴν Δηὼ ὀρέγει κυκεῶνα αὐτῆι· τῆς δὲ ἀναινομένης λαβεῖν καὶ πιεῖν οὐκ ἐθελούσης — πενθήρης γὰρ ἦν — περιαλγὴς ἡ Βαυβὼ γενομένη, ὡς ὑπεροραθεῖσα δῆθεν, ἀναστέλλεται τὰ αἰδοῖα καὶ ἐπιδεικνύει τῆι θεῶι· ἣ δὲ τέρπεται τῆι ὄψει ἡ Δηὼ καὶ μόλις ποτὲ δέχεται τὸ ποτόν, ἡσθεῖσα τῶι θεάματι. ταῦτ' ἔστι τὰ κρύφια τῶν Ἀθηναίων μυστήρια. ταῦτά τοι καὶ Ὀ. ἀναγράφει. παραθήσομαι δέ σοι αὐτὰ τοῦ Ὀρφέως τὰ ἔπη, ἵν' ἔχηις μάρτυρα τῆς ἀναισχυντίας τὸν μυσταγωγόν·*

ὣς εἰποῦσα πέπλους ἀνεσύρετο,[4] *δεῖξε*[5] *δὲ*[6] *πάντα*
σώματος οὐδὲ[7] *πρέποντα τύπον· παῖς*[8] *δ' ἦεν Ἴακχος,*
χειρί τέ μιν[9] *ῥίπτασκε*[10] *γελῶν Βαυβοῦς*[11] *ὑπὸ κόλποις·*[12]
ἡ δ' ἐπεὶ οὖν μείδησε[13] *θεά, μείδησ'*[14] *ἐνὶ θυμῶι,*
δέξατο δ' αἰόλον ἄγγος, ἐν ὧι κυκεὼν ἐνέκειτο.[15]

1 *τῆς θυγατρὸς* del. Cobet. 2 *τῆς Ἀττικῆς . . . χωρίον* del. Reinkens; sed cf. Eusebium et Arnobium. 3 *καὶ τὸ Κηρύκων* del. Maaß. 4 *ἀνεσύρετο* (*α* superscr. P[3]) P, *ἀνεσύρετο* M, *ἀνεσύρατο* Euseb., Herm. 5 *δεῖξαι* P; Eusebii cod. H; *δεῖξε δ' ἄφαντον* Herwerden. 6 *δὲ* codd. praeter Eusebii H qui omisit; *τε* Lob. 7 *οὐδὲ* codd., *οὐχὶ* Struve, *οὔ τι* Herm. 8 *παῖς νηπίαχος δὲ* Leopardus et Herwerd., *παιδήιον ἄνθος* Dan. Heinsius, *παῖς εἶδεν Ἴακχος* Struve, *πρὸς δ' ἤιεν* (*ἤιεν* Wakefield et I. H. Voss) *Ἴακχος* Platt *Journ. philol.* Lond. XXVI 1899, 231, *παῖς δ' ἦεν ἴαλλος* Ludw. 9 *χεῖρά τε ἧν* Struve, *χεῖρ' ἰταμὴν* Herwerden. 10 *ῥίπτεσκε* Gesner, *τύπτεσκε*

Foerster, *κατέρεξε* Platt. 11 *Δηοῦς* Holwerda. 12 *ὑπὸ Κόλποις* Struve, *ὑπὸ κόλπους* praecedente Heinsio Herwerden, *ἐγέλων Βαυβοῦς ὑπὸ κόλποι* Ludw. 13 *ἡ δ' ἐπὶ τῶι μείδησε* Herwerd., *μείδησε* (*μείδησισε*) codd., *ἐνόησε* Herm. et Struve; *μιν ἴδεσκε* Ludw. 14 *μείδησ' ἐνὶ* codd., *γήθησ' ἐνὶ* Mullach FPhG I 175. 15 *ἐνέκειτο* codd., *ἐνεχεῖτο* Struve, *ἐμέμικτο* vel *ἐτέτυκτο* Herwerd.

Clementem sequitur Arnob. Adv. nation. V 25 p. 196, 3 Reiff. *In istius conquisitionis errore Eleusinios*[1] (sc. *Ceres*) *etiam pervehitur fines. pagi istud est nomen regione in Attica constituti. quinque*[2] *illud temporis has partes incolebant terrigenae, quibus nomina haec fuerant: Baubo Triptolemus Eumolpus Eubuleus Dysaules: boum iugator Triptolemus,*[3] *capellarum Dysaules*[4] *custos, Eubuleus*[5] *porcorum, gregis lanitii Eumolpus,*[6] *a quo gens*[7] *ecfluit*[8] *Eumolpidarum et ducitur clarum illud apud Cecropios nomen et qui postea floruerunt caduceatores, hierophantae atque praecones. igitur Baubo illa, quam incolam diximus Eleusinii*[9] *fuisse pagi, malis multiformibus fatigatam accipit hospitio Cererem, adulatur obsequiis mitibus, reficiendi*[10] *corporis rogat curam ut habeat, sitientis*[11] *ardori*[12] *oggerit potionem cinni,*[13] *cyceonem quam nuncupat Graecia: aversatur et respuit humanitatis officia maerens dea nec eam fortuna*[14] *perpetitur valetudinis meminisse. comis*[15] *rogat illa atque hortatur contra, sicut mos est in huiusmodi casibus, ne*[16] *fastidium suae humanitatis adsumat: obstinatissime durat Ceres et rigoris indomiti pertinaciam retinet. quod cum saepius fieret neque ullis quiret obsequiis ineluctabile propositum fatigari, vertit Baubo artes et quam serio non quibat*[17] *allicere ludibriorum statuit exhilarare*[18] *miraculis: partem illam corporis, per quam secus femineum*[19] *et subolem prodere et nomen solet* | [197 Reiff.] *adquirere generi, tum*[20] *longiore ab incuria liberat, facit sumere habitum puriorem et in speciem levigari nondum duri atque hystriculi*[21] *pusionis. redit ad*[22] *deam tristem et inter illa communia quibus moris est frangere ac temperare maerores retegit se ipsam atque omnia illa pudoris loca revelatis monstrat inguinibus. atque pubi adfigit*[23] *oculos diva et inauditi specie*[24] *solaminis pascitur: tum diffusior facta per risum aspernatam sumit atque ebibit potionem, et quod diu nequivit verecundia Baubonis exprimere propudiosi facinoris extorsit obscenitas. calumniari nos improbe si quis forte hominum suspicatur, libros sumat Threicii vatis, quos antiquitatis memoratis esse divinae, et inveniet nos nihil neque callide fingere neque quo sint risui deum quaerere atque efficere sanctitates. ipsos namque in medio*

ponemus versus,[25] *quos Calliopae*[26] *filius ore edidit Graeco et cantando*[27] *per saecula iuri*[28] *publicavit humano:*

sic effata simul[29] *vestem contraxit ab imo*
obiecitque oculis formatas[30] *inguinibus res:*
† quas cava succutiens Baubo manu[31] *— nam puerilis*
ollis[32] *vultus erat — plaudit, contrectat amice.*[33]
tum dea defigens augusti luminis orbes
tristitias[34] *animi paulum mollita reponit:*
inde manu poclum[35] *sumit risuque*[36] *sequenti*
perducit totum cyceonis laeta liquorem.

1 *Eleusinios* Salmas., *elcusionios* P, *eleusinos* Sab. 2 *quinque* Livineius, *qui* P. 3 *Eubuleus . . . Triptolemus* om. Sab. 4 *disa^{u}les* P. 5 *eubo-leus* P. 6 *Eumolpus* Sabaeus, r, *euolpus* P. 7 *et gens* Gelenius. 8 *effluit* Canter, Ursinus, *et fluit* P, *fluit* Gelenius, *ducit?* Reiffersch. 9 *eleusini* P. 10 *reficiendi* Sab., r, *repiciendi* P. 11 *sitientis* Oehler, *sitienti* P, *sitiendi* Meursius. 12 *a^{r}dori* P, *adoris* Salmas. 13 *cinni* Reiffersch., *cynum* P, *cinnum* r, Elmenhorst. 14 *fortuna* Gel., *fortunam* P. 15 *comis* Oehler, *communis* P. 16 *ne* Sab., *ane* P, *anus, ne* Heraldus, *ut ne* Oehler. 17 *quibat* Sab., r, *quib)at* P. 18 *exilarare* P. 19 *sexus foemineam* Sab. 20 *generi, tum* Salm., *generi. cum* P, *generi: eum* Sab., *generi: eam* Gel., *genericum* Urs., *genetricum* Livin. 21 *hystriculi* Reiffersch., *striculi* P. 22 *redit ad* Sab., r, *redita ad* P, *redit ita ad* Stewechius. 23 *affigit* Sab., *adficit* P. 24 *specie* Sab., *species* P. 25 *versus* Sab., *versos* P. 26 *Calliopae* Hildebrand, *calliope* P, *Calliopes* Sab. 27 *cantandos* Orellius. 28 *generi* Urs. 29 *sinu* Lambinus. 30 *formatas inguinibus* Sab., *formata sanguinib)* P. 31 *Baubus manu'* N. Heinsius, *Bacchi manu'* Ioannes Auratus. 32 *olli* Sab. 33 *amice* Gel., *amicae* P, *conctata micae* Sab. 34 *tristias* P corr. 35 *poclum* Sab., *poculum* P. 36 *risuque* Sab., *risuquem* P.

Arnobii versus (Baehrens FPR 404) Lucano (v. test. nr. 255) vindicare videtur Manitius *Philolog.* LI 1892, 706. Easdem res tangit Arnobius etiam V 27 p. 198, 22 R. *quidnam quaeso spectaculi* (Vahlen] *in specuali* P, *in specu tali* Sab., *spectaculo in tali* Urs., *in spectu tali* Stewech., *in specu anili* Zinkius), *quid in pudendis fuit rei verendisque* (Stewech.] *reverendisque* P, *verendisque* Canter) *Baubonis, quod feminei sexus deam et consimili formatam membro in admirationem converteret* | 199 Reiff. *atque risum, quod obiectum lumini conspectuique divino et oblivionem miseriarum* (corr. Sab. e *miserarum* P) *daret et habitum in laetiorem repentina hilaritate traduceret?* nec non 29 p. 201, 1 *ad verecundiam Baubonis impellere atque ad pudicas Cereris voluptates*; 35 p. 206, 2 *Baubonis tugurium atque hospitium rusticanum* etc.,

39 p. 209, 7 *illud spectaculum maximum Baubonis in inguinibus risit* (sc. *Ceres*). Cf. etiam Schol. Lucian. 219, 22 Rabe *ἢ οὐκ οἶσθα τὴν Βαυβὼ καὶ ὅσα σοι τὰ Ἐλευσῖνι μυστικά, μᾶλλον δὲ μυσαρά, ὑποβάλλει θεάματα;*

Foedissime commutavit vs. 1 Gregor. Nazianz. Or. in Iulian. I 141 (Migne 35, 653; Abel fr. 290):

ὣς εἰποῦσα θεὰ δοιοὺς ἀνεσύρατο μηρούς,

ad quod Nonnus Abbas (Migne 36, 1028) adnotat: *τοῦ δὲ περὶ τῆς Δήμητρος ἔπους ὁ νοῦς ἐστιν οὗτος· ὅτι ἐπαιρομένη ἡ θεὰ τοὺς ἑαυτῆς μηροὺς ἀνεσύρετο — λέγει δὲ περὶ τῶν ἱματίων — ἵνα, φησί, τοὺς ἐρῶντας αὐτῆς ἀξιώσηι τῆς συνουσίας,* quae verba spectant ad Gregorii verba *ἵνα τελέσηι τοὺς ἐραστάς, ἃ καὶ νῦν ἔτι τελεῖ τοῖς σχήμασιν.*

Herm. XVI; Lob. II 818; Struve Opusc. sel. II 1854, 198; R. Foerster *Raub und Rückkehr der Persephone* 282; Schuster 77; Herwerden *Herm.* V 1871, 143; Ludwich *Jahrb. class. Philol.* CXLI 1890, 51; Kern *Athen. Mitt.* XVI 1891, 15; *RE*² III 151; J. A. Roehricht De Clemente Alex. Arnobii auctore diss. Kiliens. 1892, 10. 34; Holwerda 377, 1; Dieterich *Philolog.* LII 1893, 3 = *Kl. Schr.* 127; Maaß *Orph.* 183 n. 20; Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 442 n. 2; W. Kroll *Rhein. Mus.* LXXII 1917. 1918, 78 n. 1.

Ad Clementis locos frr. 50. 52 v. Epiphan. Cathol. et Apostol. Ecclesiae fidei expos. 10 p. 506 Oehl. fr. 34.

53. (216) Mich. Psell. ap. Leon. Allat. De Graecor. hodie quorundam opinat. ad Paull. Zacchiam Colon. Agrippin. 1645, 140 (Sathas *Μεσαιωνικὴ βιβλ.* V 571). *Ὁ μέν τοι Βαβουτζικάριος ἐξ ἑλληνικῆς φλυαρίας παρεισεφθάρη*[1] *τῶι βίωι· ἔνεστι γάρ που τοῖς Ὀρφικοῖς ἔπεσι Βαβώ τις ὀνομαζομένη δαίμων νυκτερινή, ἐπιμήκης τὸ σχῆμα καὶ σκιώδης τὴν ὕπαρξιν. ἱστορεῖ δὲ καὶ Πορφύριος ὁ φιλόσοφος περὶ τούτων* (sc. *ἐν ταῖς ἀγυρτικαῖς βίβλοις* v. Leon. Allat. l. l. 117; desunt ap. J. Bidez *La vie de Porphyrie* 1913, 65 ss. in laterculo scriptorum Porphyrianorum). *ἔθνος δὲ οὗτος ⟨λέγει⟩*[2] *βόρειόν τε καὶ βάρβαρον πολλοῖς τοιούτοις ἐπ⟨ιτε⟩τυχηκέναι*[3] *νυκτερινοῖς φάσμασιν, ἅ δή φασι νυκτὸς μὲν ἐπικαίειν, ἡμέρας δὲ ἐντυγχάνειν τοῖς ἐπικανθεῖσι λεπτοῖς τισι καὶ ἀμαυροῖς σώμασι νήμασιν ἀραχνίοις προσεοικόσιν.*

1 *προσεφθάρη* Lob. 2 *λέγει* add. Kern; *ἔθνος δὲ οὗτοι βόρειόν τε* Sathas. 3 *ἐπ⟨ιτε⟩τυχηκέναι* vel *ἐ⟨ντε⟩τυχηκέναι* Kern.

Ad nomen *Βαβώ* = *Βαυβώ* cf. titulum Parium IG XII 5, 227, ubi vs. 3 *littera Y verbi Βαυβοῖ postea inserta est*; cf. *ἑατοῦ* = *ἑαυτοῦ* quod Augusti fere aetate divulgatur.

Lob. II 823; Rohde *Psyche* II[6] 408; Dieterich *Philolog.* LII 1893, 4 = *Kl. Schr.* 128; Kern *RE*[2] III 150; *Herm.* LIV 1919, 217.

3. HIERONYMI ET HELLANICI THEOGONIA

Ante Neoplatonicorum *Ἱεροὺς λόγους* posui quia Damascius Eudemo Rhodio usus est cf. fr. 28. Num Hieronymus idem sit ac *Ἱερ. ὁ Αἰγύπτιος ὁ τὴν Ἀρχαιολογίαν τὴν Φοινικικὴν συγγραψάμενος* Ioseph. Antiqu. Iud. I 94 (Schuster 100; Ed. Hiller Satura philologa Hermanno Sauppio obl. 1879, 118; Diels II[3] 172, 7) dubium est, v. test. nr. 242. Ad Hieronymum referri solent (Abel p. 158 n. 1) quae Iriarte Reg. Bibl. Matrit. Codd. Graeci Mss. I 1769, 346 ex cod. LXXXIV n. 180 edidit *Σαχωνιάθων* (sic) *ὁ Βηρύττιος τὴν Φοινίκων θεολογίαν ἐξέδωκεν, ἣν Ὀ. μετήνεγκεν εἰς τὴν ἑλλάδα φωνὴν καὶ τὰς τελετὰς τῶν Αἰγυπτίων.* De Hieronymi et Hellanici Theogonia Zeller I[6] 126; Schuster 81; Abel p. 158; Kern De Theogon. 28; Susemihl Ind. IV; Gruppe ap. Rosch. III 2251.

54. (36) Damasc. De princ. 123 *bis* (I 317, 15 Rue.) *ἡ δὲ κατὰ τὸν Ἱερώνυμον φερομένη καὶ Ἑλλάνικον* (sc. *Ὀρφικὴ θεολογία*), *εἴπερ μὴ καὶ ὁ αὐτός ἐστιν, οὕτως ἔχει· „ὕδωρ ἦν, φησίν, ἐξ ἀρχῆς, καὶ ὕλη,*[1] *ἐξ ἧς ἐπάγη ἡ γῆ", δύο ταύτας ἀρχὰς ὑποτιθέμενος πρώτας,*[2] *ὕδωρ καὶ γῆν, ταύτην μὲν ὡς φύσει σκεδαστήν, ἐκεῖνο δὲ ὡς ταύτης κολλητικόν τε καὶ συνεκτικόν, τὴν δὲ μίαν πρὸ τοῖν δυεῖν ἄρρητον ἀφίησιν· αὐτὸ γὰρ τὸ μηδὲ φάναι περὶ αὐτῆς ἐνδείκνυται αὐτῆς τὴν ἀπόρρητον φύσιν· τὴν δὲ τρίτην ἀρχὴν μετὰ τὰς δύο γεννηθῆναι μὲν ἐκ τούτων, ὕδατός φημι καὶ γῆς, δράκοντα δὲ εἶναι κεφαλὰς ἔχοντα προσπεφυκυίας ταύρου καὶ λέοντος, ἐν μέσωι δὲ θεοῦ πρόσωπον, ἔχειν* | [317 Rue.] *δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων πτερά, ὠνομάσθαι δὲ Χρόνον ἀγήραον*[3] *καὶ Ἡρακλῆα τὸν αὐτόν· συνεῖναι δὲ αὐτῶι τὴν Ἀνάγκην, φύσιν οὖσαν τὴν αὐτὴν καὶ Ἀδράστειαν ἀσώματον*[4] *διωργυιωμένην ἐν παντὶ τῶι κόσμωι, τῶν περάτων αὐτοῦ ἐφαπτομένην. ταύτην οἶμαι λέγεσθαι τὴν τρίτην ἀρχὴν κατὰ τὴν οὐσίαν ἑστῶσαν, πλὴν*

ὅτι ἀρρενόθηλυν αὐτὴν ὑπεστήσατο πρὸς ἔνδειξιν τῆς πάντων γεννητικῆς αἰτίας. καὶ ὑπολαμβάνω τὴν ἐν ταῖς ῥαψωιδίαις (v. s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ*) θεολογίαν ἀφεῖσαν τὰς δύο πρώτας ἀρχὰς μετὰ τῆς μιᾶς πρὸ τῶν δυεῖν τῆς σιγῆι[5] παραδοθείσης ἀπὸ τῆς τρίτης μετὰ τὰς δύο ταύτης ἐνστήσασθαι τὴν ἀρχήν, ὡς πρώτης ῥητόν τι ἐχούσης καὶ σύμμετρον πρὸς ἀνθρώπων ἀκοάς. οὗτος γὰρ ἦν ὁ πολυτίμητος ἐν ἐκείνηι Χρόνος ἀγήραος Αἰθέρος καὶ Χάους πατήρ· ἀμέλει καὶ κατὰ ταύτην ὁ Χρόνος οὗτος ὁ δράκων γεννᾶται τριπλῆν γονήν·[6] Αἰθέρα, φησί,[7] νοτερὸν[8] καὶ Χάος ἄπειρον, καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις Ἔρεβος ὀμιχλῶδες, τὴν δευτέραν ταύτην τριάδα ἀνάλογον τῆι πρώτηι παραδίδωσι δυναμικὴν οὖσαν ὡς ἐκείνην πατρικήν. διὸ καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς Ἔρεβός ἐστιν ὀμιχλῶδες, καὶ τὸ πατρικόν τε καὶ ἄκρον Αἰθήρ, οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ νοτερός·[9] τὸ δὲ μέσον αὐτόθεν Χάος ἄπειρον, ἀλλὰ μὴν ἐν τούτοις, ὡς λέγει,[10] ὁ Χρόνος ὠιὸν ἐγέννησεν, τοῦ Χρόνου ποιοῦσα γέννημα καὶ αὕτη ἡ παράδοσις, καὶ ἐν τούτοις τικτόμενον, ὅτι καὶ ἀπὸ τούτων ἡ τρίτη πρόεισι νοητὴ τριάς. τίς οὖν αὕτη ἐστί; τὸ ὠιόν, ἡ δυὰς τῶν ἐν αὐτῶι φύσεων, ἄρρενος καὶ θηλείας, καὶ τῶν ἐν μέσωι παντοίων σπερμάτων τὸ πλῆθος· καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις θεὸν ἀσώματον,[11] πτέρυγας ἐπὶ τῶν ὤμων ἔχοντα χρυσᾶς, ὃς ἐν μὲν ταῖς λαγόσι προσ | 318 Rue. πεφυκυίας εἶχε ταύρων κεφαλάς, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς δράκοντα πελώριον παντοδαπαῖς μορφαῖς θηρίων ἰνδαλλόμενον. τοῦτον μὲν οὖν ὡς νοῦν τῆς τριάδος ὑποληπτέον, τὰ δὲ μέσα γένη τά τε πολλὰ καὶ τὰ δύο τὴν δύναμιν, αὐτὸ δὲ τὸ ὠιὸν ἀρχὴν πατρικὴν τῆς τρίτης τριάδος τὸν τρίτον θεόν· καὶ ἥδ' ἡ θεολογία[12] Πρωτόγονον ἀνυμνεῖ καὶ Δία καλεῖ πάντων διατάκτορα καὶ ὅλου τοῦ κόσμου, διὸ καὶ Πᾶνα καλεῖσθαι. τοσαῦτα καὶ αὕτη περὶ τῶν νοητῶν ἀρχῶν ἡ γενεαλογία παρίστησιν.

1 *ὕλη* M, *ἰλύς* Zoëga *Abhdlgn.* 240 (Gruppe *Suppl.* 726), quod refutavit Diels ap. Kernium De Theogon. 28. 2 *πρώτας* Kroll *Rhein. Mus.* LII 1897, 290, *πρῶτος* M, *πρῶτον* apogr. unde hoc cum Rue. etiam Diels. 3 *ἀγήραον* v. infra *ὁ πολυτίμητος ἐν ἐκείνηι Χρόνος ἀγήραος* et Kern De Theogon. 4 n. 9, *ἀγήρατον* M. 4 *ἀσώματον* M; *δισώματον* Gruppe ap. Rosch. III 2251; Zeller I[6] 127 n. 2; *εὐσώματον* dubit. Rue. 5 *σιγῆι* ex *σιγῆς* corr. M, v. Lob. I 485 n. *t* et Kroll. 6 *τριπλῆν γονὴν* M (Kroll) ut iam emendaverat Zoëga *Abhdlgn.* 241. 7 *φημὶ* Lob. 8 *νοτερὸν* M (Kroll) ut iam coniecerat Lob., v. Holwerda 297, *νοερὸν* apogr. (quod tuetur Kroll *Philol.* LIII 1894, 561). 9 *νοτερός* M, *νοερῶς* apogr. 10 in verbis *ὡς λέγει* vitium latere censet Holwerda 296. 11 *θεὸν ἀσώματον . . . ἔχοντα* M, *θεὸς δισώματος* (quod

recepit Zeller) . . . ἔχων Lob., εὐσώματος dubit. Rue., v. Beth *Wien. Stud.* XXXIV 1912, 288 n. 12 ἥδε ἡ θεολογία apogr. B, ἥδε ἡ θ. M (Kroll).

Cum hoc Theogoniae Hieronymianae exordio Ἱερῶν λόγων mundi creatio comparanda est; cf. imprimis virorum doctorum locos quos supra p. 130 attuli. Ad Ἀδράστειαν ἀσώματον διωργυιωμένην ἐν παντὶ τῶι κόσμωι τῶν περάτων αὐτοῦ ἐφαπτομένην cf. Plat. Remp. X 616 c ἐκ δὲ τῶν ἄκρων τεταμένον Ἀνάγκης ἄτρακτον, δι' οὗ πάσας ἐπιστρέφεσθαι τὰς περιφοράς (Diels ap. Kern. De Theogon. 33) et Plutarch. De sera num. vind. 22 p. 564 e. f, Dieterich *Nekyia*[2] 145 (Ἀδρήστεια ἄνασσα· Εὐχ. πρ. Μουσ. 36; ἀρχαίου μὲν πρῶτα Χάους ἀμέγαρτον Ἀνάγκην Argon. 12 [test. nr. 224]; πότνια Ἀνάγκη Argon. 879), ad Πρωτόγονον v. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ* et Hymn. VI Πρωτογόνου (Gruppe ap. Rosch. III 2257 n. 4), ad Panem Hymn. in Pan. XI 11 κοσμοκράτωρ, αὐξητά, φαεσφόρε, κάρπιμε Παιάν Kern *Herm.* XXIV 1889, 504, Eckinger *Festgabe für Hugo Bluemner* 1914, 170.

55. (37. 38) Apion ap. Clem. Roman. Homil. VI 3. 4 (2, 198 Migne; P. de Lagarde Clementina 74, 15 ss.). Cf. versionem Syriacam Theodori bar Chōnī Nestoriani VIII saeculi exeuntis tractatam a Th. Noeldeke *Zeitschrift Deutsch. Morgenländ. Gesellsch.* LIII 1899, 501.

Ἡσίοδος δὲ ἐν τῆι Θεογονίαι (vs. 116) λέγει· 'ἤτοι μὲν πρώτιστα Χάος ἐγένετο'. τὸ δὲ 'ἐγένετο' δῆλον ὅτι γεγενῆσθαι ὡς γενητὰ | [199 Mign.] σημαίνει, οὐ τὸ ἀεὶ εἶναι ὡς ἀγένητα. καὶ Ὀ. δὲ τὸ Χάος ὠιῶι παρεικάζει, ἐν ὧι τῶν πρώτων στοιχείων ἦν ἡ σύγχυσις. τοῦτο Ἡσίοδος Χάος ὑποτίθεται, ὅπερ Ὀ. ὠιὸν λέγει γενητόν, ἐξ ἀπείρου τῆς ὕλης προβεβλημένον, γεγονὸς δὲ οὕτω· (4) τῆς τετραγενοῦς[1] ὕλης ἐμψύχου οὔσης καὶ ὅλου ἀπείρου τινὸς βυθοῦ ἀεὶ ῥέοντος[2] καὶ ἀκρίτως φερομένου καὶ μυρίας ἀτελεῖς κράσεις [εἰς] ἄλλοτε ἄλλας[3] ἐπαναχέοντος[4] καὶ διὰ τοῦτο αὐτὰς ἀναλύοντος τῆι ἀταξίαι, καὶ κεχηνότος ὡς εἰς[5] γένεσιν ζώιου δεθῆναι μὴ δυναμένου, συνέβη ποτέ, αὐτοῦ τοῦ ἀπείρου πελάγους ὑπὸ ἰδίας φύσεως περιωθουμένου, κινήσει φυσικῆι εὐτάκτως ῥυῆναι ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ ὥσπερ ἴλιγγα καὶ μεῖξαι τὰς οὐσίας καὶ οὕτως ἐξ ἑκάστου[6] τῶν πάντων τὸ νοστιμώτατον, ὅπερ πρὸς γένεσιν[7] ζώιου ἐπιτηδειότατον ἦν, ὥσπερ ἐν χώνηι κατὰ μέσον ῥυῆναι τοῦ παντὸς καὶ ὑπὸ τῆς πάντα φερούσης ἴλιγγος χωρῆσαι εἰς βάθος καὶ τὸ περικείμενον πνεῦμα ἐπισπάσασθαι, καὶ ὡς εἰς γονιμώτατον συλληφθὲν ποιεῖν κριτικὴν σύστασιν. ὥσπερ γὰρ ἐν ὑγρῶι φιλεῖ γίνεσθαι πομ-

φόλυξ, οὕτως σφαιροειδὲς πανταχόθεν συνειλήθη[8] *κύτος.*[9] *ἔπειτα αὐτὸ ἐν ἑαυτῶι κυηθὲν ὑπὸ τοῦ παρειληφότος*[10] *θειώδους πνεύματος ἀναφερόμενον προέκυψεν εἰς φῶς μέγιστόν* | [75 Lag.] *τι τοῦτο ἀποκύημα, ὡς ἂν ἐκ παντὸς τοῦ ἀπείρου βυθοῦ ἀποκεκυημένον ἔμψυχον δημιούργημα, καὶ τῆι περιφερείαι τῶν ὠιῶν*[11] *προσεοικὸς καὶ τῶι τάχει*[12] *τῆς πτήσεως.*

1 *τετραγενοῦς*] *πρέσβυ? — πρωτο —?* Kroll in notis mihi traditis. an *πετραγενοῦς?* Hiller de G. 2 *ῥέοντος*] *ἔχοντος?* bar Chōnī. 3 *κράσεις ἄλλοτε ἄλλας* Daviesius, *κράσεις † εἰς ἄλλοτε ἄλλωσ* P, *κρίσεις* bar Chōnī. 4 *ἐπαναχέοντος*] *ἐπανέχοντος?* bar Chōnī. 5 *ὡς εἰς* P] *καὶ εἰς* O. 6 *ἐξ ἀκουστοῦ*] *ἐξ ἑκάστου* Daviesius probante Lob. 7 *γέννησιν* Cotelierius. 8 *συνειλήθη* Lob.] *συνελήφθη* codd., quod bar Chōnī legisse non videtur cf. Noeldeke 506 n. 10. 9 *κύτος* Cot., *νυκτὸς* codd. 10 *παρειληφότος*] *κατειληφότος* Lob. 11 *τῶν ὠιῶν*] an *τῶι ὠιῶι?* Kroll. 12 *τῶι τάχει*] *τῆι τάξει* bar Chōnī.

Cf. Rufin. Recognit. X 30 (Ed. Basil. 161; Migne PG 1, 1436) *omnis sermo apud Graecos, qui de antiquitatis origine conscribitur, cum alios multos, tum duos praecipuos auctores habet, Orpheum et Hesiodum. horum ergo scripta in duas partes intelligentiae dividuntur, id est, secundum litteram et secundum allegoriam, et ad ea quidem quae secundum litteram sunt, ignobilis vulgi turba confluxit. ea vero quae secundum allegoriam constant, omnis philosophorum et eruditorum loquacitas admirata est. O. igitur est, qui dicit primo fuisse Chaos sempiternum, immensum, ingenitum, ex* | [1437 Migne] *quo omnia facta sunt; hoc sane ipsum Chaos non tenebras dixit esse, non lucem, non humidum, non aridum, non calidum, non frigidum, sed omnia simul mista, et semper unum fuisse informe; aliquando tamen quasi ad ovi immanis modum, per immensa tempora effectam peperisse ac protulisse ex se duplicem quandam speciem, quam illi masculofeminam vocant, ex contraria admistione huius modi diversitatis speciem concretam; et hoc esse principium omnium, quod primum ex materia puriore processerit, quodque procedens discretionem quatuor elementorum dederit, et ex duobus quae prima sunt elementis fecerit coelum, ex aliis autem terram, ex quibus iam omnia participatione sui invicem nasci dicit et gigni. Haec quidem O.* Cf. fr. 56.

Lob. I 475. 536; Ziegler *N. Jahrb.* XXXI 1913, 564. 569.

56. (38) Apion ap. Clem. Roman. Homil. VI 5—12 (Migne 2, 200; P. de Lagarde Clementina 75, 3). Cf. versionem Syriacam Theodori bar Chōnī indicatam fr. 55. *Κρόνον οὖν τὸν χρόνον μοι*

νόει, τὴν δὲ Ῥέαν τὸ ῥέον τῆς ὑγρᾶς οὐσίας, ὅτι χρόνωι φερομένη ἡ ὕλη ἅπασα ὥσπερ ὠιὸν τὸν πάντα περιέχοντα σφαιροειδῆ ἀπεκύησεν οὐρανόν· ὅπερ κατ' ἀρχὰς τοῦ γονίμου μυελοῦ πλῆρες ἦν ὡς ἂν στοιχεῖα καὶ χρώματα παντοδαπὰ ἐκτεκεῖν δυνάμενον, καὶ ὅλως[1] παντοδαπὴν ἐκ μιᾶς οὐσίας τε καὶ χρώματος ἑνὸς ἔφερε τὴν φαντασίαν. ὥσπερ γὰρ ἐν τῶι τοῦ ταὼ γεννήματι ἓν μὲν τοῦ ὠιοῦ χρῶμα δοκεῖ, δυνάμει δὲ μυρία ἔχει ἐν ἑαυτῶι τοῦ μέλλοντος τελεσφορεῖσθαι χρώματα, οὕτως καὶ τὸ ἐξ ἀπείρου ὕλης ἀποκυηθὲν ἔμψυχον ὠιὸν ἐκ τῆς ὑποκειμένης καὶ ἀεὶ ῥεούσης ὕλης κινούμενον παντοδαπὰς ἐκφαίνει τροπάς. ἔνδοθεν γὰρ τῆς περιφερείας ζῶιόν τι ἀρρενόθηλυ εἰδοποιεῖται προνοίαι τοῦ ἐνόντος ἐν αὐτῶι θείου πνεύματος, ὃν Φάνητα Ὀ. καλεῖ, ὅτι αὐτοῦ φανέντος τὸ πᾶν ἐξ | 202 M. αὐτοῦ ἔλαμψεν, τῶι φέγγει τοῦ διαπρεπεστάτου τῶν στοιχείων πυρὸς ἐν τῶι ὑγρῶι τελεσφορουμένου. καὶ οὐκ ἄπιστον, ὅτι καὶ ἐπὶ λαμπυρίδων δείγματος ἕνεκα ἡ φύσις ἡμῖν ὁρᾶν ὑγρὸν φῶς ἐδωρήσατο. (6) τὸ μὲν οὖν πρωτοσύστατον ὠιοῦ ὑποθερμανθὲν ὑπὸ τοῦ ἔσωθεν ζώιου ῥήγνυται, ἔπειτα δὲ μορφωθὲν προέρχεται ὁποῖόν τι καὶ Ὀ. λέγει·

† κραναίου[2] σχισθέντος[3] ⏑ – πολυχανδέος ὠιοῦ·

καὶ οὕτω μεγάλη δυνάμει αὐτοῦ τοῦ προεληλυθότος φανέντος[4] τὸ μὲν κύτος τὴν ἁρμονίαν λαμβάνει καὶ τὴν διακόσμησιν ἴσχει,[5] αὐτὸς δὲ ὥσπερ ἐπ' ἀκρωρείας οὐρανοῦ προκαθέζεται καὶ ἐν ἀπορρήτοις τὸν ἄπειρον περιλάμπει[6] αἰῶνα. ἡ δὲ τοῦ κύτους ἔνδοθεν γόνιμος ὑπολειφθεῖσα ὕλη, ὡς ἐν πολλῶι τῶι χρόνωι ὑποκειμένης ἕως φυσικῆς[7] ὑποζέουσα ἡ θερμότης, τὰς[8] πάντων διέκρινεν οὐσίας. τὸ μὲν γὰρ κατώτερον αὐτῆς πρῶτον ὥσπερ ὑποστάθμη ὑπὸ τοῦ βάρους εἰς τὰ κάτω ὑποκεχώρηκεν,[9] ὃ διὰ τὴν ὁλκότητα καὶ διὰ τὸ ἐμβριθὲς καὶ πολὺ τῆς ὑποκειμένης οὐσίας πλῆθος Πλούτωνα προσηγόρευσαν, Ἅιδου τε καὶ νεκρῶν βασιλέα εἶναι ἀποφηνάμενοι. (7) ταύτην μὲν οὖν τὴν πρώτην καὶ πολλήν,[10] ῥυπαρὰν καὶ τραχεῖαν οὐσίαν ὑπὸ Κρόνου τοῦ χρόνου καταποθῆναι λέγουσιν φυσικῶς διὰ τὴν κάτω ὑπονόστησιν αὐτῆς. μετὰ δὲ τὴν πρώτην ὑποστάθμην τὸ συρρυὲν ὕδωρ καὶ πρώτηι ἐπιπολάσαν ὑποστάσει Ποσειδῶνα[11] προσηγόρευσαν. τὸ δὲ λοιπὸν τρίτον τὸ καθαρώτατον καὶ κορυφαιότατον ἅτε διαυγὲς ὂν πῦρ Ζῆνα ὠνόμασαν διὰ τὴν ἐν αὐτῶι ζέουσαν φύσιν· ἀνωφερὲς γὰρ ὂν τὸ πῦρ πρὸς μὲν τὰ κάτω

ὑπὸ χρόνου τοῦ Κρόνου οὐ κατεπόθη, ἀλλ', ὡς ἔφην, ἡ πυρώδης οὐσία ζωτική τε καὶ ἀνωφερὴς οὖσα εἰς αὐτὸν ἀνέπτη[12] τὸν ἀέρα, ὅς καὶ φρονιμώτατός ἐστι διὰ τὴν καθα | 203 Migne ρότητα. τῆι οὖν ἰδίαι θερμότητι ὁ Ζεὺς | 76 Lag. — τουτέστιν ἡ ζέουσα οὐσία — τὸ καταλειφθὲν ἐν τῶι ὑποκειμένωι ὑγρῶι τὸ ἰσχνότατον[13] καὶ θεῖον ἀνιμᾶται[14] πνεῦμα, ὅπερ Μῆτιν ἐκάλεσαν. (8) κατὰ κορυφῆς δὲ αὐτοῦ ἐλθὸν τοῦ αἰθέρος καὶ συμποθὲν ὑπ' αὐτοῦ ὥσπερ ὑγρὸν θερμῶι μιγέν, τὸν ἀεικίνητον παλμὸν ἐμποιῆσαν, γεννᾶι τὴν σύνεσιν, ἣν καὶ Παλλάδα ἐπονομάζουσι διὰ τὸ πάλλεσθαι, τεχνικωτάτην οὖσαν φρόνησιν, ἧι χρώμενος τὸν πάντα ἐτεχνήσατο κόσμον ὁ αἰθέριος τεχνίτης. ἀπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ διήκοντος Διός, τοῦ θερμοτάτου αἰθέρος, ὁ ἀὴρ μέχρι τῶν ἐνταῦθα διικνεῖται τόπων, ἣν ἐπονομάζουσιν Ἥραν. καὶ ὡς δὴ τῆς τοῦ αἰθέρος καθαρωτάτης οὐσίας ὑποβεβηκυῖα, ὡς θήλεια τὴν καθαρότητα, πρὸς σύγκρισιν τοῦ κρείττονος ἀδελφὴ Διὸς κατὰ τὸ εἰκὸς ἐνομίσθη, ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας γεγενημένη· γαμετὴ δὲ διὰ τὸ ὡς γυναῖκα ὑποκεῖσθαι. . . . (12) | 205 Mign. | 77, 7 Lag. κἀγὼ (sc. Κλήμης) ἀπεκρινάμην· παρίημι νῦν ἐπ' ἀκριβὲς λέγειν τὸ ἐκ τῆς ἀπείρου ὕλης κατὰ ἐπιτυχίαν[15] κράσεως ἀποκυηθὲν ἔμψυχον ὠιόν, οὗ ῥαγέντος κατά τινας ἀρρενόθηλυ ἐξέθορεν, Φάνης·[16] καὶ πάντ' ἐκεῖνα ἐπιτέμνομαι, μέχρις οὗ τὸ ῥαγὲν κύτος τὴν ἁρμονίαν ἔλαβεν, ὑπολειφθείσης αὐτοῦ μυελώδους ὕλης.

1 ὅλως ego] ὅμως codd. et edd. 2 κραναίον O, κρανάιον P, κεραμείον S; om. bar Chōnī; ἀκμαίον Lob., Ἠρικαπαίον Herm., ἀρχαίον Duentz. 3 post σχισθέντος add. ὑπὲκ Lob. 4 Φάνητος Schenkl. 5 ἴσχει in marg. schol., ἀνατέλλει P. 6 περιλάμπων Lagard. 7 ὑποκειμένη ἕως φυσικῶς O. 8 τὰς O, τησ P. 9 ὑποκεχώρηκεν O, ὑπεχώρηκεν P. 10 πολλὴν P, πολὺ O. 11 ποσιδῶνα P. 12 ἀνενέπτη P. 13 ἰσχυρότατον O. 14 ἀνιμᾶται Dav., ὀνῖματι P, ὀνόματι O. 15 ἐπ' ἐπιτυχίαν S. 16 ἀρρενόθηλυ ἐξέθορεν, Φάνης Lagard.; ἀρρενόθηλυς ἐξέθορεν Φάνης priores. An Φάνητα?

Cf. Rufin. Recognit. X 17—20 (Ed. Basil. 156, Migne PG 1, 1429) *aiunt ergo qui sapientiores sunt inter gentiles, primo omnium* *Chaos* *fuisse: hoc per multum tempus exteriores sui solidans partes, fines sibi et fundum quendam fecisse, tanquam in ovi immanis modum formamque collectum, intra quod multo nihilominus tempore, quasi intra ovi testam, fotum vivificatumque esse animal quoddam; disruptoque post haec immani illo globo processisse speciem quandam hominis duplicis formae, quam illi masculofeminam vocant; hunc etiam* *Phaneta*[m] *nominarunt, ab apparendo, quia cum appa* | 157 Bas. *ruisset, inquiunt, tunc etiam*

lux effulsit. et ex hoc dicunt progenitam esse substantiam, prudentiam, motum,[1] *coitum: ex his factum Coelum et Terram. ex Coelo sex progenitos mares, quos et Titanas appellant; similiter et de Terra sex feminas, quas Titanidas vocitarunt, et sunt nomina eorum quidem qui ex Coelo orti sunt, haec: Oceanus, Coeus, Crios, Hyperion, Iapetos, Cronos, qui apud nos Saturnus nominatur. similiter et earum quae e Terra ortae sunt nomina sunt haec: Theia, Rhea, Themis, Mnemosyne, Tethys, Phoebe.*[2] (18) *ex his omnibus qui primus fuerat e Coelo natus, primam Terrae filiam accepit uxorem, secundus secundam et caeteri similiter per ordinem. primus ergo qui primam duxerat, propter eam deductus est deorsum; secunda vero propter eum cui nupserat, ascendit sursum; et ita singuli per ordinem facientes, manserunt in his qui eis nuptiali sorte obvenerant locis.* (Cf. J. Kroll *Lehren d. Herm. Trismeg.* 237.) *ex istorum coniunctionibus alios quoque innumeros asserunt progenitos. sed de illis sex maribus unus, qui dicitur Saturnus, in coniugium accepit Rheam, et cum responso quodam commonitus esset, quod qui ex ea nasceretur for* | [1430 Migne] *tior ipso futurus esset regnoque eum depelleret, omnes qui ei nascerentur filios devorare instituit. huic ergo primus nascitur filius, quem Aiden appellarunt, qui apud nos Orcus nominatur, quem pro causis quibus supra diximus assumptum devorat pater. post hunc secundum genuit, quem Neptunum dicunt, quemque simili modo devoravit. novissimum genuit eum, quem Iovem appellant, sed hunc mater miserans Rhea, per artem devoraturo subtrahit patri, et primo quidem ne vagitus pueri innotesceret, Corybantas quosdam cymbala fecit ac tympana percutere, ut obstrepente sonitu vagitus non audiretur infantis.* (19) *sed cum ex uteri imminutione intellexisset pater editum partum, expetebat ad devorandum; tunc Rhea lapidem ei offerens magnum 'hunc genui' inquit. at ille accipiens absorbuit, et lapis devoratus eos quos primo absorbuerat filios, trusit et coëgit exire. primus ergo procedens descendit Orcus, et inferiora, hoc est inferna, occupat loca. secundus utpote illo superior super aquas detruditur, is quem Neptunum vocant. tertius qui arte matris Rheae superfuit, ab ipsa caprae superpositus in coelum emissus est.* (20) *Hactenus anilis gentilium fabula et genealogia processerit; sine fine enim est, si velim omnes generationes eorum quos deos appellant, et impia gesta proferre.*

1 *motum*] *pothum* dubitanter Lob. 2 *Phoebe* Migne] Hebe codd.

Lob. I 478. 535; Holwerda 313; Ziegler l. l. XXXI 1913, 564.

57. (39) Athenag. Pro Christianis 18 p. 20, 12 Schw. *οὐκ ἐξ ἀρχῆς, ὥς φασιν, ἦσαν οἱ θεοί, ἀλλ' οὕτως γέγονεν αὐτῶν ἕκαστος ὡς γιγνόμεθα ἡμεῖς· καὶ τοῦτο πᾶσιν αὐτοῖς ξυμφωνεῖται,*[1] *Ὁμήρου* (Il. Ξ 201 = 302) *μὲν* [*γὰρ*][2] *λέγοντος· 'Ὠκεανόν τε, θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν', Ὀρφέως δέ, ὃς καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν πρῶτος ἐξηῦρεν καὶ τὰς γενέσεις διεξῆλθεν καὶ ὅσα ἑκάστοις πέπρακται εἶπεν καὶ πεπίστευται παρ' αὐτοῖς ἀληθέστερον θεολογεῖν* (cf. Herod. II 53, test. nr. 10), *ὧι καὶ Ὅμηρος τὰ πολλὰ καὶ περὶ θεῶν μάλιστα ἕπεται* (v. test. nr. 245), *καὶ αὐτοῦ τὴν πρώτην γένεσιν αὐτῶν ἐξ ὕδατος συνιστάντος· 'Ὠκεανός, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται'* (Il. Ξ 246). *ἦν γὰρ ὕδωρ ἀρχὴ κατ' αὐτὸν τοῖς ὅλοις, ἀπὸ δὲ τοῦ ὕδατος ἰλὺς κατέστη, ἐκ δὲ ἑκατέρων ἐγεννήθη ζῶιον δράκων προσπεφυκυῖαν ἔχων κεφαλὴν λέοντος,*[3] *διὰ μέσου δὲ αὐτῶν θεοῦ πρόσωπον, ὄνομα Ἡρακλῆς καὶ Χρόνος. οὗτος ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησεν ὑπερμέγεθες ὠιόν, ὃ συμπληρούμενον ὑπὸ βίας τοῦ γεγεννηκότος ἐκ παρατριβῆς εἰς δύο ἐρράγη. τὸ μὲν οὖν κατὰ κορυφὴν αὐτοῦ Οὐρανὸς εἶναι ἐτελέσθη, τὸ δὲ* | [21 Schw.] *κάτω ἐνεχθὲν*[4] *Γῆ· προῆλθε δὲ καὶ θεός τις δισώματος.*[5] *Οὐρανὸς δὲ Γῆι μειχθεὶς γεννᾶι θηλείας μὲν Κλωθὼ Λάχεσιν Ἄτροπον,*[6] *ἄνδρας δὲ*[7] *Ἑκατόγχειρας Κόττον*[8] *Γύγην*[9] *Βριάρεων καὶ Κύκλωπας Βρόντην*[10] *καὶ Στερόπην καὶ Ἄργην·*[11] *οὓς καὶ δήσας κατεταρτάρωσεν, ἐκπεσεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν παίδων τῆς ἀρχῆς μαθών. διὸ καὶ ὀργισθεῖσα ἡ Γῆ τοὺς Τιτᾶνας ἐγέννησεν·*

κούρους δ' Οὐρανίωνας ἐγείνατο πότνια Γαῖα,
οὓς δὴ καὶ Τιτῆνας ἐπίκλησιν καλέουσιν,
οὕνεκα τεισάσθην[12] *μέγαν Οὐρανὸν ἀστερόεντα.*

1 *ξυμφωνεῖται* Schw., *ξυμφωνεῖ* A. 2 *γὰρ* del. Schw. 3 *καὶ ἄλλην ταύρου* post *λέοντος* add. Zoëga e Damascio (fr. 54); contradixit iure Norden *Herm.* XXVII 1893, 614 collato scholio in Gregor. Nazianz. Or. 31 c. 16 *τοὺς δὲ Φάνητας πλὴν ὀλίγων οἶμαι πολλοὺς ἀγνοεῖν, ὅτι εἷς μὲν οὗτος, κἂν πληθυντικῶς λέλεκται, ὑπὸ δέ τινων ἐμυθολογήθη θεολογούντων δῆθεν, ὡς ἐξ ὕδατος καὶ ἰλύος ἀναδοθέντος δράκοντος προσπεφυκυῖαν ἔχοντος λέοντος κεφαλήν, διὰ μέσου δὲ αὐτῶν θεοῦ πρόσωπον, ὃν Ἡρακλῆν φασι* (Nord.] *φησι* codd.) *κἀκ τούτων ὠιὸν γεννηθῆναι, ὅπερ ἡ τοῦ γεγεννηκότος* (M[1]] *γεννηθέντος* O) *ἐκ παρατριβῆς διελοῦσα, δύναμις, Φάνης ἡμῖν οὗτος θεὸς ἐξ αὐτοῦ ἐφάνη, ὃς τὸ μὲν τοῦ κελύφους ὡς γῆν καταλιπών, τὸ δὲ ὑπὲρ κεφαλῆς* (M[1]] *ὑπὲρ κεφαλήν* O) *αἰωρήσας τὸν οὐρανὸν ἀπετέλεσεν.* 4 *κάτω ἐνε-*

χθὲν Schw., *κάτω κατενεχθὲν* A. 5 *τις δισώματος* Lob. I 486*, *πτηνός τις δισώματος* Zeller cf. Diels ap. Kernium De Theogon. 25 n. 32 et Susemihl Ind. V; *γη* [*γῆι α*] *διὰ σώματος* A quam lectionem defendit Schuster 32 n. 1 premens verba *καὶ θεὸς non solum terra naturalis* (*γῆ*) *sed etiam dea Terra οὐκ ἐξ ἀρχῆς ἦσαν, sed sicut nos ex corpore quodam ortae sunt.* *Μῆτις ἀσώματος* Kern l. l. 25 cf. Platt *Journ. of Philol.* Lond. XXVI 1899, 230; *τρίτος* (*γ̄*) *ἤδη ἀσώματος* Th. Gomperz *Deutsche Literaturzeitung* 1888, 974 (*Hellenika* II 368); *προῆλθε δὲ καὶ θεός. Γῆ δὲ ἀσώματος* Beth *Wien. Stud.* XXXIV 1912, 299 n. 3. 6 *ἄτραπον* A. 7 *ἄνδρας δὲ*] *ἀ. τε* A. 8 *κόττυν* A. 9 *Γύγην*] *γύνη* A, *γύνην* a. *Γύ*[*ν*]*ην?* cf. Hesiod. Theog. 149. 10 *κροτην* A, corr. a. 11 *ἄργον* A. 12 *οὕνεκατι τιμωρήσωσιν ἢ τιμήσωσιν σασθην* A.

Zoëga *Abhandlg.* 239; Lob. I 386. 466. 504. 506; Schuster 31. 81; Kern De Theogon. 23; Gruppe *Suppl.* 725; Zeller I⁶ 127 n. 2; Geffcken *Zwei griech. Apologeten* 198; Nilsson *Arch. Religionsw.* XI 1908, 543.

Cum vers. Orphicis cf. Hesiod. Theog. 207

τοὺς δὲ πατὴρ Τιτῆνας ἐπίκλησιν καλέεσκε
παῖδας νεικείων μέγας Οὐρανός, οὓς τέκεν αὐτός·
φάσκε δὲ τιταίνοντας ἀτασθαλίηι μέγα ῥέξαι
ἔργον, τοῖο δ' ἔπειτα τίσιν μετόπισθεν ἔσεσθαι.

Ad vs. 2 *ἐπίκλησιν καλέουσιν* cf. Il. Σ 487 *ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν.*

58. (41) Athenag. Pro Christian. 20 p. 22, 10 Schw. *εἰ μὲν οὖν μέχρι τοῦ φῆσαι γεγονέναι τοὺς θεοὺς καὶ ἐξ ὕδατος τὴν σύστασιν ἔχειν τὸ ἀπίθανον ἦν αὐτοῖς τῆς θεολογίας, ἐπιδεδειχὼς ὅτι οὐδὲν γενητὸν ὃ οὐ καὶ διαλυτόν, ἐπὶ τὰ λοιπὰ ἂν παρεγενόμην τῶν ἐγκλημάτων. ἐπεὶ δὲ τοῦτο μὲν διατεθείκασιν αὐτῶν τὰ σώματα, τὸν μὲν Ἡρακλέα ὅτι θεὸς δράκων*[1] *ἑλικτός, τοὺς δὲ Ἑκατόγχειρας εἰπόντες, καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ Διός, ἣν ἐκ τῆς μητρὸς Ῥέας καὶ Δήμητρος † ἢ δημήτορος*[2] *τὸν αὐτῆς ἐπαιδοποιήσατο, δύο μὲν κατὰ φύσιν* [*εἶπον*][3] *ἔχειν ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπὶ τῶι μετώπωι δύο καὶ προτομὴν κατὰ τὸ ὄπισθεν τοῦ τραχήλου μέρος, ἔχειν δὲ καὶ κέρατα, διὸ καὶ τὴν Ῥέαν φοβηθεῖσαν τὸ τῆς παιδὸς τέρας φυγεῖν οὐκ ἐφεῖσαν αὐτῆι τὴν θηλήν, ἔνθεν μυστικῶς μὲν Ἀθηλᾶ κοινῶς δὲ Φερσεφόνη καὶ Κόρη κέκληται, οὐχ ἡ αὐτὴ οὖσα τῆι Ἀθηνᾶι τῆι ἀπὸ τῆς κόρης λεγομένηι·*[4] *τοῦτο δὲ τὰ πραχθέντα αὐτοῖς ἐπ' ἀκριβὲς*[5] *ὡς οἴονται διεξεληλύθασιν, Κρόνος μὲν ὡς ἐξέτεμεν τὰ αἰδοῖα τοῦ πατρὸς καὶ κατέρριψεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἅρματος καὶ ὡς ἐτεκνοκτόνει καταπίνων*[6] *τῶν παίδων τοὺς ἄρσενας, Ζεὺς δὲ ὅτι τὸν μὲν πατέρα δήσας κατεταρτάρωσεν, καθὰ καὶ τοὺς υἱεῖς ὁ*

Οὐρανός, καὶ πρὸς Τιτᾶνας περὶ τῆς ἀρχῆς ἐπολέμησεν καὶ | 23 Schw. *ὅτι τὴν μητέρα Ῥέαν ἀπαγορεύουσαν αὐτοῦ τὸν γάμον ἐδίωκε, δρακαίνης δ' αὐτῆς γενομένης καὶ αὐτὸς εἰς δράκοντα μεταβαλὼν συνδήσας αὐτὴν τῶι καλουμένωι Ἡρακλειωτικῶι ἅμματι ἐμίγη — τοῦ σχήματος τῆς μείξεως σύμβολον ἡ τοῦ Ἑρμοῦ ῥάβδος —, εἶθ' ὅτι Φερσεφόνηι τῆι θυγατρὶ ἐμίγη βιασάμενος καὶ ταύτην ἐν δράκοντος σχήματι, ἐξ ἧς παῖς Διόνυσος αὐτῶι· ἀνάγκη κἂν τοσοῦτον εἰπεῖν· τί τὸ σεμνὸν ἢ χρηστὸν τῆς τοιαύτης ἱστορίας, ἵνα πιστεύσωμεν θεοὺς εἶναι τὸν Κρόνον, τὸν Δία, τὴν Κόρην, τοὺς λοιπούς; αἱ διαθέσεις τῶν σωμάτων; καὶ τίς ἂν ἄνθρωπος † κεκριμένος*[7] *καὶ ἐν θεωρίαι γεγονὼς ὑπὸ θεοῦ γεννηθῆναι πιστεύσαι ἔχιδναν* [*Ὀρφεύς*][8]

> *ἂν δὲ Φάνης*[9] *ἄλλην γενεὴν τεκνώσατο δεινὴν*
> *νηδύος ἐξ ἱερῆς, προσιδεῖν φοβερωπὸν Ἔχιδναν,*
> *ἧς χαῖται μὲν ἀπὸ κρατὸς*[10] *καλόν τε πρόσωπον*
> *ἦν ἐσιδεῖν, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη φοβεροῖο δράκοντος*
> *αὐχένος ἐξ ἄκρου*

ἢ αὐτὸν τὸν Φάνητα δέξαιτο, θεὸν ὄντα πρωτογόνον — οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ἐκ τοῦ ὠιοῦ προχυθείς —, [*ἢ σῶμα*][11] *ἢ σχῆμα ἔχειν δράκοντος ἢ καταποθῆναι ὑπὸ τοῦ Διός, ὅπως ὁ Ζεὺς ἀχώρητος*[12] *γένοιτο; εἰ γὰρ μηδὲν διενηνόχασιν τῶν φαυλοτάτων θηρίων — δῆλον γὰρ ὅτι ὑποδιαλλάσσειν*[13] *δεῖ τῶν γηΐνων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς ὕλης ἀποκρινομένων τὸ θεῖον —, οὐκ εἰσὶν θεοί. τί δὲ*[14] *καὶ πρόσιμεν αὐτοῖς, ὧν κτηνῶν μὲν δίκην ἔχει ἡ γένεσις, αὐτοὶ δὲ θηριόμορφοι καὶ δυσειδεῖς;*

1 *⟨καὶ λέων καὶ⟩ δράκων* Schw. 2 *καὶ Δήμητρος ἢ δημήτορος τὸν αὐτῆς* A] *καὶ Δήμητρος ἤδη προσ⟨α⟩γορευ⟨θεί⟩σης* Schw., *ἣν καὶ Δημήτερος ἀκτὴν λέγουσιν* vel *ἢ Δήμητρος τῆς ἀδελφῆς* dubitanter Geffck. 3 *εἶπον* del. Schw. 4 *Κόρης λεγομένηι* A] *κόρσης γενομένη p in mg. m. rec. quam coniecturam repetiit Lobeck, sed historiola de nominis Παλλὰς Ἀθήνη origine tangitur* Schw. 5 *αὐτοῖς ἐπ' ἀκριβὲς* Schw.] *ἐπακριβὲσ αὐτοῖσ* A. 6 *καταπεινων* A corr. a. 7 *ἀνοσ κεκριμένος* A; *νοῦν κεκτημένος* Schw.; *νῶι* vel *λόγωι κεχρημένος* Wilamowitz; *ἀ. ἠκριβωμένος*? Geffck. 8 *Ὀρφεὺς* del. Schw. 9 *αὖτε Φάνης* vel potius *ἔνθα Φ.* Duentzer: *σὺν δὲ Φάνης* Mullach, *σὺν δὲ Φάνητ'* Schuster 32 n. 5. 83; *πρὸς δὲ Φάνης* Herwerd. 10 *ἧς χαῖται μὲν παρθενικῆς* Herwerd. 11 *ἢ σῶμα* del. Wilamowitz. 12 *ἀχώρητος* cf. Geffck. 202 n. 6, *ἀκόρητος* Gesn.; *ἀχώριστος* Lob.; *ἀλόχευτος* Schenkl. 13 *πολὺ διαλλάσσειν* Schw. cf. Geffck. l. l. 14 *τί δαὶ* A.

Herm. VIII vs. 7; Lob. I 493. 548; Zoëga *Abhdlg.* 254; Herwerden *Herm.* V 1871. 140; Schuster 31. 83; Kern De Theogon. 29; Zeller I[6] 126; Geffcken *Zwei griech. Apologet.* 202.

Cf. ad vs. 1 ss. Hesiod. Theogon. 295:

ἡ δ' ἔτεκ' ἄλλο πέλωρον, ἀμήχανον, οὐδὲ ἐοικὸς
θνητοῖς ἀνθρώποις οὐδ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,
σπῆϊ ἔνι γλαφυρῶι θείην κρατερόφρον' Ἔχιδναν,
ἥμισυ μὲν νύμφην ἑλικώπιδα καλλιπάρηιον,
ἥμισυ δ' αὖτε πέλωρον ὄφιν δεινόν τε μέγαν τε
αἰόλον ὠμηστὴν ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης
. . . .
304 *ἡ δ' ἔρυτ' εἰν Ἀρίμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρὴ Ἔχιδνα,*
ἀθάνατος νύμφη καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.

Ad vs. 2 *νηδύος ἐξ ἱερῆς* cf. Hesiod. Theogon. 460.

59. (47) Athenag. Pro Christian. 32 p. 42, 18 Schw. *τοὺς μὲν οὖν θαυμαστὸν οὐδὲν λογοποιεῖν περὶ ἡμῶν ἃ περὶ τῶν σφετέρων λέγουσι θεῶν — καὶ ⟨γὰρ⟩*[1] *τὰ πάθη αὐτῶν δεικνύουσι μυστήρια· χρῆν δ' αὐτούς, εἰ δεινὸν τὸ ἐπ' ἀδείας καὶ ἀδιαφόρως μείγνυσθαι κρίνειν ἔμελλον, ἢ τὸν Δία μεμισηκέναι, ἐκ μητρὸς μὲν Ῥέας θυγατρὸς δὲ Κόρης πεπαιδοποιημένον, γυναικὶ δὲ τῆι ἰδίαι ἀδελφῆι*[2] *χρώμενον, ἢ τὸν τούτων ποιητὴν Ὀρφέα, ὅτι καὶ ἀνόσιον ὑπὲρ τὸν Θυέστην καὶ μιαρὸν ἐποίησεν τὸν Δία· καὶ γὰρ οὗτος τῆι θυγατρὶ κατὰ χρησμὸν ἐμίγη, βασιλεῦσαι θέλων*[3] *καὶ [Θυέστης]*[4] *ἐκδικηθῆναι — ἡμεῖς δὲ τοσοῦτον* . . .

1 *γὰρ* add. Wilamowitz. 2 *γυναικι διαδελφῆ* A, *ῆ* in *ῆι* corr. a; emend. Schwartz. 3 *βασιλεῦσαι θέλων* s. *βασιλεῦσ ἐθέλων* A. 4 *Θυέστης* del. Dechair.

Lob. I 548; Geffcken *Zwei griech. Apologet.* 231; Kern RE^2 IX 621.

Cf. Tatian. Or. ad Graec. 8 p. 9, 10 Schw. *Ζεὺς τῆι* (Mue.] *καὶ MPV*) *θυγατρὶ συγγίνεται, καὶ ἡ θυγάτηρ ἀπ' αὐτοῦ κυεῖ. μαρτυρήσει μοι νῦν Ἐλευσὶς καὶ δράκων ὁ μυστικὸς καὶ Ὀ. ὁ 'θύρας δ' ἐπίθεσθε βεβήλοις' λέγων* v. infra s. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ* et *ΔΙΑΘΗΚΑΙ*.

4. *ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΕΝ ΡΑΨΩΙΔΙΑΙΣ ΚΔ'*

Titulum praebet Suid. test. nr. 223d. Hoc carmine Neoplatonici usi sunt, qui maxime inde a Syriani aetate id interpretantur. Compositum est e singulis *Ἱεροῖς λόγοις*, quorum numerus non traditur, et dispositum in viginti quattuor rhap-

sodias ad Homeri carminum exemplar. Ab *Ἱερῶι λόγωι* ab Epigene Cercopi (test. nr. 174) ascripto distinguendum est nec demonstrari potest *Ἱεροὺς λόγους ἐν Ῥαψωιδίαις κδ'* cum Suida Cercopi vel Theogneto Thessalo (test. nr. 196) assignandos esse (Rohde *Psyche* II[6] 415). Quo tempore hoc magnum carmen varios Orphicorum *λόγους* comprehendens compositum sit, obscurum est. Quod quamvis multo ante Neoplatonicorum aetatem factum esse negem, tamen veterum carminum vestigia in eo conservata esse mihi extra omnem dubitationem positum est. Rhapsodiarum laudant quartam Aristocritus Manichaeus Theosophiae Tubingensis auctor (A. Brinkmann *Rhein. Mus.* LI 1896, 273) fr. 61, duodecimam Malalas fr. 62 vs. 4; *Ἱερῶν λόγων* citat quinquagesimum (?) Etymologicum M. fr. 63. Haec fragmenta initio collocavi ne quis me reliquias ordine genuino disponere ausum esse opinetur; nam hoc fieri nequit. Desunt permulta, desunt normae; nam Neoplatonici semper eadem citare, eadem tractare solent. Addendum est, multa in *Ἱεροῖς λόγοις* diversis carminis permagni locis repetita esse ut Noctis partes, Titanum *καταταρταρώσεις,* Veneris ortum alia. Aliquoties *Ἱεροὶ λόγοι* etiam ex argumento afferuntur ut *Θεογονία, Διονύσου ἀφανισμός, τὸ περὶ Διὸς καὶ Ἥρας, οἱ περὶ τῆς Ἵπτας λόγοι.* Hos locos infra eo delegavi quo res postulare videbatur. Versum celeberrimum *ἕκτηι δ' ἐν γενεῆι καταπαύσατε κόσμον ἀοιδῆς,* iam a Platone fr. 14 (adde Tannery *Arch. Gesch. Philos.* XI 1898, 15) laudatum, post sex deorum genera enarrata positum fuisse elucet.

Orphei carmen theogonicum quod haud dubie *Ἱερῶν λόγων* pars erat testantur Athenagoras *πρεσβ. περὶ Χριστιανῶν* c. 18, 12 Schw., Clem. Alex. Strom. VI 2, 26, 1 (II 442 Staeh.), Genethl. De encom. VI 144 (Rh. Gr. III 338, 5 Sp., cf. III 340, 27), Ioannes Malalas Chron. IV (fr. 62), Fulgentius Mitolog. III 9 p. 74, 8 Helm; cf. Simplic. in Aristotelis libros De Caelo I 3 p. 93, 11 Heib. *διὰ τοῦτο τὰς θεογονίας ἡμῖν οἱ θεῖοι ἄνδρες παραδεδώκασι θεῶν μὲν πλῆθος ἐν τῶι ἑνὶ μένον* [spectat ad Phanetis cataposin], Macrob. in Somn. Scipion. I 2, 9 *narratio fabulosa, non fabula, ut sunt caerimoniarum sacra, ut Hesiodi et Orphei quae de deorum progenie actuve narrantur, ut mystica Pythagoreorum sensa referuntur,* Michael. Syncell. in Vit. Dionysii Areopagitae p. 362 (Migne 4, 622) *τὰς κατ' Ὀρφέα τὸν πάντα τοῖς μουσικοῖς ἑλ* | [623 Migne] *κοντα κρούμασι μυθώδεις θεολογίας ἀσπαζόμενος καὶ τὴν γραοπρεπῆ παρ' Ἡσιόδωι Θεογονίαν ἀσμενι-*

ζόμενος, Gregor. Or. II contra Iulianum 168 (Migne 35, 704) *κατάβαλε τοὺς Τριπτολέμους σου καὶ τοὺς Κελεοὺς καὶ τοὺς μυστικοὺς δράκοντας· αἰσχύνθητί ποτε ταῖς τοῦ θεολόγου σου βίβλοις Ὀρφέως· δέξαι τοῦ καιροῦ τὸ δῶρον, τὴν ἀσχημοσύνην σοι συγκαλύπτοντος. εἰ δὲ ταῦτα μῦθοι καὶ πλάσματα, ἐγώ σου τὰ τῆς νυκτὸς ἀποκαλύψω μυστήρια.*

E Peripateticorum et Neoplatonicorum farragine addo hic Alexand. Aphrodis. in Aristotel. Meteor. B 353 a 32 p. 66, 12 Hayd. *τοὺς μὲν οὖν ἀρχαιοτέρους τε καὶ περὶ τὰς θεολογίας καταγινομένους — θεολόγους δὲ λέγει τοὺς περὶ θεῶν ἐπαγγελλομένους λέγειν, ὧν ἦν Ὅμηρος καὶ Ὀ. καὶ Ἡσίοδος, ὃς καὶ θεογονίαν συνέγραψε —, τούτους δή φησι ποιεῖν τινας τῆς θαλάσσης πηγάς, ἵνα αὐτοῖς ὦσιν ἀρχαί τε καὶ ῥίζαι ὁμοίως γῆς τε καὶ θαλάσσης, καὶ μὴ ἐξ ἄλλων τινῶν μεταβαλλόντων ἡ τούτων γένεσις ἦι, ἀλλ' οἰκείας ἀρχὰς ἔχωσιν*, eundem ap. Ioann. Philopon. De aeternit. mundi VI 27 p. 212, 16 Rabe (cf. Simplic. in Aristot. De caelo I 10, 279 b 12 p. 293, 11 Heib.) *περὶ μὲν οὖν τοῦ γεγονέναι τὸν κόσμον πάντας φησὶν* (sc. *Ἀριστοτέλης Περὶ οὐρανοῦ Γ* 1, 298 b 28) *ἀλλήλοις ὁμογνωμονεῖν τούς τε θεολόγους καὶ τοὺς φυσικούς, ἐν δὲ τοῖς μετὰ ταῦτα εἶναι τὴν διαφωνίαν αὐτοῖς. τοὺς μὲν γὰρ τῶν γεγονέναι λεγόντων ἀΐδιον φάσκειν αὐτὸν εἶναι· Ὀ. τε γὰρ καὶ Ἡσίοδος καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν θεολόγων ἐπὶ ταύτης ἐγένοντο τῆς δόξης καὶ μετὰ τούτους Πλάτων*, Simplic. in Aristotel. De caelo III 1, 298 b 24 p. 560, 19 Heib. *τοῦτον* (sc. Hesiodum) *μὲν οὖν μάλιστα πάντα γενητὰ ποιεῖν φησιν, ὅτι καὶ τὸ πρῶτον* (sc. *τὸ Χάος*) *παρ' αὐτῶι γενέσθαι λέγει· τῶν δὲ ἄλλων πρώτους φυσιολογῆσαι τοὺς περὶ Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον λέγειν εἰκός, οἵτινες πλὴν τοῦ πρώτου πάντα γενέσθαι λέγουσι. δῆλον δέ, ὅτι διὰ μύθων οὗτοι θεολογοῦντες γένεσιν ἐκάλουν τὴν ἀπὸ τῶν αἰτίων πρόοδον· διὸ καὶ τὸ πρῶτον αἴτιον πάντες ἀγένητον φυλάττουσι.* Procl. in Plat. Tim. III 143, 33 Diehl *ἔτι τοίνυν* | [144 Diehl] *θεατέον τὴν ἀναλογίαν τῆς γῆς, ἣν ἔχει πρὸς τὴν νοερὰν γῆν· ὡς γὰρ ἐκείνη περιέχει τάξεις θεῶν καὶ ὑφίστησι τελεσιουργούς, φρουρητικάς, Τιτανικάς, ὧν αἱ Ὀρφικαὶ θεολογίαι πλήρεις, οὕτω δὴ καὶ αὕτη δυνάμεις ἔχει ποικίλας . . .*, Theolog. Plat. I 4 p. 9, 38 *ἔστι δὲ ὁ μὲν διὰ τῶν συμβόλων τὰ θεῖα μηνύειν ἐφιέμενος* (sc. *τρόπος*) *Ὀρφικὸς καὶ ὅλως τοῖς τὰς θεομυθίας γράφουσιν οἰκεῖος, ὁ δὲ διὰ τῶν εἰκόνων Πυθαγόρειος*, in Plat. Parmenid. 130 b p. 801, 14 Cous.[2] *καὶ πολλὰ ἄν τις ἄλλα περὶ τὴν ἐξήγησιν τῶν θείων τούτων νοημάτων βαθύνας θεωρή-*

σειεν· ἀλλὰ νῦν τόγε τοσοῦτον ἐν τῶι παρόντι ληπτέον, ὅτι καὶ οἱ θεοὶ ταῖς τοῦ Πλάτωνος ἐπιβολαῖς ἐμαρτύρησαν, ἰδέας τε καλέσαντες τὰς νοερὰς ταύτας αἰτίας, καὶ κατ' αὐτὰς τετυπῶσθαι τὸν κόσμον εἰπόντες. εἰ τοίνυν καὶ οἱ λόγοι πείθουσιν ἡμᾶς πρὸς τὴν περὶ τούτων ὑπόθεσιν, καὶ οἱ σοφοὶ περὶ αὐτῶν συνηνέχθησαν Πλάτων, Πυθαγόρας, Ὀ. καὶ οἱ θεοὶ τούτοις ἐναργῶς ἐμαρτύρησαν, σμικρὰ φροντιστέον τῶν σοφιστικῶν λόγων, αὐτῶν ὑφ' ἑαυτῶν ἐληλεγμένων, οὐδὲν ἐπιστημονικὸν οὐδὲ ὑγιὲς λεγόντων, cf. Kroll De oracul. Chald. 7 n. 1.

Nonnullos *Ἱεροὺς λόγους* sicut Hymnos, Argonautica, Lithica alia Musaeo dedicatos fuisse fr. 61 docet. Apollinis acclamatio fr. 62 conferri potest cum Argonauticis 1 *Ὦναξ Πυθῶνος μεδέων, ἑκατηβόλε, μάντι.*

Ἱρὸς λόγος Orphicorum iam ap. Herod. II 81 test. nr. 216; v. etiam Plat. Epist. VII 335 a fr. 10 *παλαιοῖς τε καὶ ἱεροῖς λόγοις.* Neque praeterire volo Philodem. De pietat. 51, 2—11 p. 23 Gomp. *Σοφοκλῆς ἐ⟨ν Ἰνά⟩χωι* (TGF² 193 fr. 268) *τὴν γῆν μ⟨ητέ⟩ρα τῶν θεῶν φη⟨σιν⟩, ἐν Τριπτολέμ⟨ωι* (ibidem 266 fr. 558) *δὲ⟩ καὶ Ἑστίαν εἶ⟨ναι·⟩ Κλείδημος δὲ μητέρα θεῶν, ὃ κἀν τοῖς Ἱεροῖς λ⟨ό⟩γοις τινὲς ἐξε⟨ν⟩ην⟨ό⟩χασιν.* Cf. etiam Plut. Quaest. Sympos. II 3, 1 p. 636 d *'ἀείσω ξυνετοῖσι'* (v. s. *ΔΙΑΘΗΚΑΙ*) *τὸν Ὀρφικὸν καὶ ἱερὸν λόγον, ὃς οὐκ ὄρνιθος μόνον τὸ ὠιὸν ἀποφαίνει πρεσβύτερον, ἀλλὰ καὶ συλλαβὼν ἅπασαν αὐτῶι τὴν ἁπάντων ὁμοῦ πρεσβυγένειαν ἀνατίθησι. Ἱερὸν λόγον* de Aegypto commemorant Argonaut. 43 test. nr. 224 p. 67 vs. 32. 43—45 (v. infra s. *ΙΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ* [*ΑΙΓΥΠΤΙΟΣ*].

De Hieronymi et Hellanici Theogonia multis modis cum *Ἱεροῖς λόγοις* consentiente cf. p. 132.

60. (48) Damasc. De princ. 123 (I 316, 18 Rue.) *ἐν μὲν τοίνυν ταῖς φερομέναις ταύταις ῥαψωιδίαις* (v. fr. 54) *Ὀρφικαῖς ἡ θεολογία ἥδε*[1] *τίς ἐστιν ἡ περὶ τὸ νοητόν,*[2] *ἣν καὶ οἱ φιλόσοφοι διερμηνεύουσιν, ἀντὶ μὲν τῆς μιᾶς τῶν ὅλων*[3] *ἀρχῆς τὸν Χρόνον τιθέντες, ἀντὶ δὲ τοῖν δυεῖν*[4] *Αἰθέρα* | [317 Rue.] *καὶ Χάος, ἀντὶ δὲ τοῦ ὄντος ἁπλῶς τὸ ὠιὸν ἀπολογιζόμενοι, καὶ τριάδα ταύτην πρώτην ποιοῦντες· εἰς δὲ τὴν δευτέραν*[5] *τελεῖν ἤτοι τὸ κυούμενον καὶ τὸ κύον ὠιὸν τὸν θεόν, ἢ τὸν ἀργῆτα χιτῶνα,*[6] *ἢ τὴν νεφέλην,*[7] *ὅτι ἐκ τούτων ἐκθρώσκει ὁ Φάνης· ἄλλοτε γὰρ ἄλλα περὶ τοῦ μέσου φιλοσοφοῦσιν. τοῦτο μὲν* [*οὖν*][8] *ὁποῖον ἂν ἦι, ὡς τὸν νοῦν,*[9] *ὡς δὲ πατέρα καὶ δύναμιν, ἄλλα τινὰ προσεπινοοῦντες οὐδὲν τῶι Ὀρφεῖ προσήκοντα, τὴν*

δὲ τρίτην[10] τὸν Μῆτιν ⟨ὡς νοῦν⟩,[11] τὸν Ἠρικεπαῖον[12] ὡς δύναμιν, τὸν Φάνητα αὐτὸν ὡς πατέρα. μήποτε δὲ καὶ τὴν μέσην τριάδα θετέον κατὰ τὸν τρίμορφον θεὸν ἔτι κυόμενον ἐν τῶι ὠιῶι· καὶ γὰρ[13] τὸ μέσον ἀεὶ φαντάζει συναμφότερον τῶν ἄκρων, ὥσπερ καὶ τοῦτο ἅμα καὶ ὠιὸν καὶ τρίμορφος θεός.[14] καὶ ὁρᾶις ὅτι τὸ μὲν ὠιόν ἐστιν τὸ ἡνωμένον, ὁ δὲ τρίμορφος καὶ πολύμορφος τῶι ὄντι θεὸς τὸ διακεκριμένον τοῦ νοητοῦ, τὸ δὲ μέσον κατὰ μὲν τὸ ὠιὸν ἔτι ἡνωμένον, κατὰ δὲ τὸν θεὸν ἤδη διακεκριμένον, τὸ δὲ ὅλον εἰπεῖν[15] διακρινόμενον. τοιαύτη μὲν ἡ συνήθης Ὀρφικὴ θεολογία.

1 ἥδε Diels; τοιάδε Kroll *Rhein. Mus.* LII 1897, 289; δὲ M, δὴ ex apographo Oxon. Bentley Epist. ad Mill. Opusc. phil. Lips. 1781, 454. 2 περὶ τὸν νοητὸν sc. διάκοσμον Bentl. 3 τῶν ὅλων om. idem. 4 ἀντὶ γὰρ ταῖν δυοῖν idem. 5 εἰς γὰρ τὴν δ. Bentl. 6 τὸν ῥαγέντα χ. coni. Bentl. 455 collato Damasc. 98 (I 253, 12 Rue.) οὐχὶ δὲ καὶ Ὀ. ἀπὸ τοῦ ὠιοῦ παράγει καὶ τῆς νεφέλης ῥαγείσης τὸν πολυτίμητον Φάνητα, πρόοδον καὶ ἐκεῖνος ἐν τῶι νοητῶι ὑποστησάμενος; 7 νεφέλην] κελύφην Schuster 82 n. 5 *'h. e. testam id quod Dam. verborum* τὸν ἀργῆτα χ. *explicandorum causa addere potuit'*. 8 οὖν om. recte M v. Kroll 289. 9 ὡς ⟨μὲν⟩ τὸν νοῦν dubit. Rue. 10 εἰς δὲ τὴν τρίτην falso Lob. et Heitz ap. Kernium De Theog. 6; v. Kroll 290. 11 ὡς νοῦν M in marg. quod Lob. iam suppleverat. 12 de lectione Ἠρικεπαῖον v. fr. 31. 13 καὶ post γὰρ perperam add. Rue., v. Kroll 290. 14 ὁ ante θεός *scr. quidem M, sed puncto supra posito delevit* Kroll. 15 εἰπεῖν M; ἔτι Kroll.

Lob. I 483; Diels II³ 171 n. 12; Schuster 20 ss.; Kern De Theogon. 2 ss.; Gruppe *Suppl.* 689 et passim; Susemihl Ind. III; Zeller I⁶ 129; Holwerda 294.

61. Aristocrit. Manich. Θεοσοφία Tubing. 61 p. 116, 15 Bur. (cf. supra p. 141) ὅτι ἐν πολλοῖς Φάνητα φερωνύμως ὁ Ὀ. προσαγορεύει τὸν μονογενῆ, τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ. οἴεται γὰρ αὐτῶι πρέπειν[1] τὸ ὄνομα ὡς ἀϊδίως καὶ ἀοράτως πανταχοῦ φαίνοντι καὶ ὡς πᾶσι τὸ ἐκ μὴ ὄντων φανῆναι παρασχομένωι.[2] μεμνημένος[3] οὖν πολλαχῆι τοῦ μυθευομένου Διὸς | [117 Bur.] καὶ τοῦ Διονύσου, ὃν Φάνητα προσαγορεύει, δημιουργὸν πάντων αὐτὸν εἰσάγει τὸν Φάνητα ὡσανεὶ τὸν τοῦ θεοῦ υἱόν, δι' οὗ τὰ πάντα ἐφάνη, διὸ καὶ ἐν τῆι τετάρτηι ῥαψωιδίαι πρὸς Μουσαῖον οὕτω λέγει·

ταῦτα νόωι πεφύλαξο, φίλον τέκος, ἐν πραπίδεσσιν,
εἰδώς περ μάλα πάντα παλαίφατα κἀπὸ[4] Φάνητος.

1 πρέπειν Bur.] τρέπειν T. 2 παρασχομένῳ ex παρασχομένου corr. T (Weinreich). 3 μεμνημένος Bur.] μεμνημένον T (Weinr.). 4 κἀπὸ Bur.] κὰκ T, τ' ἀπὸ Hiller de Gaertringen.

62. (49) Ioann. Malal. Chronograph. IV 88—92 p. 72, 16 Dind. (test. nr. 21) ∼ Georg. Cedren. Histor. compend. I 101, 11 Bekk. vs. 1—3 etiam ap. Tzetz. Exeges. in Iliad. 53, 17 Herm. *μετὰ δὲ βραχὺ ἡγήσατο τοῦ Ἰσραὴλ Γεδεών. ἐν αὐτῶι δὲ τῶι χρόνωι ἦν Ὀ. ὁ Θρᾶιξ, ὁ λυρικὸς Ὀδρυσαῖος* (v. test. nr. 223 e), *ὁ σοφώτατος καὶ περιβόητος ποιητής· ὅστις ἐξέθετο θεογονίαν καὶ κόσμου κτίσιν καὶ ἀνθρώπων πλαστουργίαν, εἰρηκὼς ἐν τῆι ἀρχῆι τοῦ συντάγματος αὐτοῦ, ὅτι ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐνθυμήσεως οὐκ ἐξέθετό τί ποτε περὶ θεοῦ ἢ τῆς κοσμικῆς κτίσεως, ἀλλ' εἶπεν, ὅτι* | 73 Dind. *αἰτησαμένου διὰ ἰδίας αὐτοῦ εὐχῆς μαθεῖν παρὰ τοῦ Φοίβου Τιτᾶνος Ἡλίου τὴν θεογονίαν καὶ τὴν κόσμου κτίσιν καὶ τίς ἐποίησεν αὐτήν. ἐμφέρεται γὰρ ἐν τῆι αὐτοῦ ἐκθέσει διὰ ποιητικῶν στίχων οὕτως·*

Ὦναξ,[1] *Λητοῦς υἱ', ἑκατηβόλε, Φοῖβε κραταιέ,*

ὦ δέσποτα, ἡμέρας υἱέ, ὁ τὰ πάντα πόρρωθεν ταῖς ἀκτῖσί σου τοξεύων, ἀμίαντε καὶ δυνατέ,

πανδερκές,[2] *θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσων,*

ὁ τὰ πάντα ἐπιβλέπων, θνητῶν καὶ ἀθανάτων βασιλεύων,

Ἠέλιε,[3] *χρυσέαισιν*[4] *ἀειρόμενε*[5] *πτερύγεσσιν,*

Ἥλιε τιμίαις εἰς τὸν ἀέρα ὑψούμενε πτέρυξι,

δωδεκάτην δὴ τήνδε παραί σεο[6] *ἔκλυον ὀμφήν,*

δωδεκάτην δὴ ταύτην παρά σου ἤκουσα θείαν φωνήν,

σεῦ φαμένου·[7] *σὲ δέ γ'*[8] *αὐτόν, ἑκηβόλε, μάρτυρα θείην.*[9]

σοῦ εἰρηκότος μοι, σὲ δ' αὐτὸν τὸν ἀπὸ μακρόθεν λάμποντα τίθημι. καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς περὶ τούτου εἶπε στίχους ὁ αὐτὸς Ὀ.· ἔφρασε δὲ ὡς ἐκ τῶν προειρημένων στίχων ποιητικῶν ἐξέθετο· καὶ οὐκ ἐνεδέχετο ἐντάξαι τὸ πλῆθος τῶν στίχων | 74 Dind. *ἐν τῆι συγγραφῆι ταύτηι.* Vs. 1—3 praebet etiam ex eodem fonte *Μαρτύρ. τῆς Ἁγ. Αἰκατερίνης* III 11 p. 51 Viteau *ἔπειτα Ὀ. ὁ περίβλεπτος ἐν τῆι αὐτοῦ Θεογονίαι οὕτω πως ἀπευχαριστῶν τῶι Ἀπόλλωνι· Ὦ ἄνα . . . πτερύγεσσιν.*

1 *ὦ ἄναξ* Mal., *ὦναξ* Scaliger] *Ὦ ἄνα* Cedren. Martyr. Tzetz. cf. Bentl. Epist. ad Millium Opusc. phil. Lips 1781, 456. 2 *πανδερκής* Martyr. 3 *Ἠέλιε* Cedren. Tzetz.] *ἠέλιε* Martyr. *Ἥλιε* Mal. 4 *χρυσέοισιν* Oxon., *χρυσῇσιν* Tzetz.; *χρυσέῃσιν* Herm. 5 *ἀειρόμενε* Cedren. Tzetz.] *ἀερόμενε* Mal. 6 *παραὶ σέο* Bentl.] *παρὰ σεῖο* Mal., *περί σου* Cedren., *πυρίσσοον* Scaliger, *περισσὴν* Herwerd. *Herm.* V 1871, 141. 7 *σεῦ φαμένου* Bentl.] *σεῖο φαμένου* codd. 8 *σὲ δέ γ'* Bentl.] *σὲ δὲ αὐτόν* codd. 9 *θείην* codd., *θείμην* Herwerd.

Herm. XXXII; Lob. I 417. 468; Schuster 24; Rohde *Psyche* II⁶ 113 n. 1; Gruppe *Suppl.* 694; Maaß *Orph.* 185 n. 24.

Ad vs. 1 v. Theophil. ad Autolyc. III 17 p. 128 b (230 Otto) *οὐχὶ καὶ οἱ ποιηταὶ Ὅμηρος καὶ Ἡσίοδος καὶ Ὀ. ἔφασαν ἑαυτοὺς ἀπὸ θείας προνοίας μεμαθηκέναι* et fr. 49 init.; ad vs. 3 cf. cod. Monac. 70 Hermeticum ab Heegio Catal. codic. astrol. graec. VIII 2, 156, 6 editum *ὁρκίζω σε Ἥλιε ἄφαντε, ἀκατέργαστε, ἡμεροφεγγής, εἰς τὸν χρονικόν σου κύκλον καὶ εἰς τοὺς τέσσαράς σου καιροὺς καὶ εἰς τὴν ὁδόν σου καὶ εἰς τὰς ἀκτῖνάς σου καὶ εἰς τὰς πτέρυγάς σου καὶ εἰς τὰς ἐνεργείας σου κτλ.*

63. (44) Etymol. M. 231, 21 s. *Γίγας* (Natalis Comes Mytholog. Ven. 1568, 194). Edo ex Etym. genuin. (A [Vat. 1818], B [Marc.]), cuius lectionem mecum comiter communicavit R. Reitzenstein. *Γίγας παρὰ τὸ ἐκ τῆς γῆς ἰέναι· οἷον·*

οὓς καλέουσι Γίγαντας ἐπώνυμον ἐν μακάρεσσιν,[1]
οὕνεκα Γῆς ἐγένοντο καὶ αἵματος Οὐρανίοιο.

οὕτως Ὀ. ἐν τῶι N̄[2] *Ἱεροῦ λόγου.*

1 MAK ... cod. B, qui quae sequuntur non habet. 2 *ἐν τῶι N̄* in cod. A] numerus haud dubie depravatus, *ἐν τῶι ὀγδόωι τοῦ ἱεροῦ λόγου* praebet Sylb.

Lob. I 469. 508. 714; Susemihl Ind. III n. 2.

Cf. Hesiod. Theogon. 105 *κλείετε δ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων, οἳ Γῆς τ' ἐξεγένοντο καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος, Νυκτός τε δνοφερῆς . . .*; fr. 32 a vs. 6; b I—III vs. 3; Hymn. XXXVII (*Τιτάνων*) vs. 1 *Τιτῆνες, Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀγλαὰ τέκνα.*

64. Damasc. De princ. 111 (I 285, 7 Rue.) *τί δέ; ὁ θεῖος Ὀ. οὐ πολλοὺς θεοὺς ὑφίστησιν ἀπὸ τοῦ Χρόνου μέχρι τοῦ πρωτογόνου Φάνητος; αὐτὸς δὲ ὁ πολυτίμητος ἡμῖν φιλόσοφος ὁ Πλάτων οὐχὶ τρία συμπεράσματα συμπεραίνεται ἐπὶ τοῦ ἑνὸς ὄντος; ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν, οὐ τρεῖς νοητὰς παραδίδωσι θείας τάξεις ἀλλήλων διαφερούσας; ὥστε ζητητέον, ὅπως ταῦτα* (an *ταὐτὰ?*) *νοοῦντες οἵ τε θεοὶ καὶ οἱ θεῶν ἀγχίσποροι ἄνδρες παραδεδώκασιν· αὐτίκα τοῖς θεουργοῖς οἱ θεοὶ πῶς τὰς νοητὰς ἐκδεδώκασιν τριάδας;*

Lob. I 470; Holwerda 303.

65. (56) Ioann. Malal. Chronogr. IV 89 p. 74 Dind. ~ Georg. Cedren. I 102, 8 Bekk. (v. etiam I 148, 7) ~ Suid. s. *Ὀρφεύς*. *ἔστι δὲ ἅπερ ἐξέθετο Ὀ. ταῦτα. ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἀνεδείχθη τῶι Χρόνωι ὁ Αἰθὴρ ἀπὸ τοῦ θεοῦ δημιουργηθεὶς καὶ*

ἐντεῦθεν κἀκεῖθεν τοῦ Αἰθέρος ἦν Χάος καὶ Νὺξ ζοφερὰ πάντα κατεῖχε καὶ ἐκάλυπτε τὰ ὑπὸ τὸν Αἰθέρα, σημαίνων τὴν Νύκτα πρωτεύειν, εἰρηκὼς ἐν τῆι αὐτοῦ ἐκθέσει ἀκατάληπτόν τινα καὶ πάντων ὑπέρτατον εἶναι καὶ προγενέστερον δὲ καὶ δημιουργὸν ἁπάντων καὶ τοῦ Αἰθέρος αὐτοῦ καὶ τῆς Νυκτὸς καὶ πάσης τῆς ὑπὸ τὸν Αἰθέρα οὔσης καὶ καλυπτομένης κτίσεως· τὴν δὲ Γῆν εἶπεν ὑπὸ τοῦ σκότους ἀόρατον οὖσαν· ἔφρασε δὲ ὅτι τὸ φῶς ῥῆξαν τὸν Αἰθέρα ἐφώτισε τὴν Γῆν καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν, εἰπὼν ἐκεῖνο εἶναι τὸ φῶς τὸ ῥῆξαν τὸν Αἰθέρα τὸ προειρημένον τὸ ὑπέρτατον πάντων, οὗ ὄνομα ὁ αὐτὸς Ὀ. ἀκούσας ἐκ τῆς μαντείας (v. fr. 62) *ἐξεῖπε Μῆτιν Φάνητα Ἠρικεπαῖον*·[1] *ὅπερ ἑρμηνεύεται τῆι κοινῆι γλώσσηι βουλή, φῶς, ζωιοδοτήρ*·[2] *εἰπὼν ἐν τῆι αὐτοῦ ἐκθέσει τὰς αὐτὰς τρεῖς θείας τῶν ὀνομάτων δυνάμεις μίαν εἶναι δύναμιν καὶ κράτος τοῦ μόνου θεοῦ, ὃν οὐδεὶς ὁρᾶι, ἧστινος δυνάμεως οὐδεὶς δύναται γνῶναι ἰδέαν ἢ φύσιν, ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς δυνάμεως τὰ πάντα γεγενῆσθαι, καὶ ἀρχὰς ἀσωμάτους καὶ ἥλιον καὶ σελήνην, ἐξουσίας καὶ ἄστρα πάντα καὶ γῆν καὶ θάλασσαν, τὰ ὁρώμενα ἐν αὐτοῖς πάντα καὶ τὰ ἀόρατα.*

1 *Μῆτιν Φάνητα Ἠρικεπαῖον* Bentl.] *μή τινα φᾶναι τὰ ἐρικεπεὼ* Oxon.; *Φ. Η.* om. Cedren. Suid. 2 *ζωή* Cedren. I 147; *ὅπερ ὠνόμασε βουλήν, φῶς, ζωήν* Suid.

Lob. I 479; Roeper Lection. Abulpharag. I (*Progr. Danzig* 1844), 8. De Ericepaei nomine ac vi v. Waser *RE*² VI 452; addendus est titulus arae Hierocaesareensis fr. 31 p. 103 s. De significatione *ζωιοδοτήρ* v. Beth *Wien. Stud.* XXXIV 1912, 292.

66. (52). Procl. in Plat. Rempubl. II 138, 8 Kr. (v. Kroll *Philol.* LIII 1894, 561) *τίνες δὴ οὖν αἱ δυάδες αὗται; πρῶτον μὲν οὖν ἐκεῖνό μοι δοκεῖ μὴ παρέργως ὁ Πλάτων ὀνομάσαι χάσματα τὰς δύο δυάδας, ἀλλ' εἰδὼς καὶ τὸν θεολόγον Ὀρφέα τούτωι τῶι ὀνόματι καλοῦντα τὴν πασῶν κινήσεων καὶ προόδων πρωτουργὸν ἐν τοῖς νοητοῖς αἰτίαν, ἣν οἱ Πυθαγόρειοι δυάδα νοητὴν καὶ ἀόριστον προσηγόρευον*·

a *Αἰθέρα μὲν Χρόνος οὗτος ἀγήραος,*[1] *ἀφθιτόμητις*
γείνατο καὶ μέγα χάσμα πελώριον ἔνθα καὶ ἔνθα

καὶ μικρὸν ὕστερον fr. 72.

Vs. 2 *καὶ μέγα . . . ἔνθα* citant etiam Syrian. in Aristot. Metaph. B 4 p. 1000 b 14 (43, 30 Kr.), Simplic. in Aristot. Phys. IV, 1 p. 208 b 29 (I 528, 12 Diels) *ἔοικε δὲ τοιαύτη τις τότε τῶν*

Ἡσιόδου ἐπῶν ἐπιπολάζειν ἐξήγησις τὸ Χάος εἰς χώραν μεταλαμβάνουσα. δηλοῖ δὲ οὐ χώραν ἀλλὰ τὴν ἀπειροειδῆ καὶ πεπληθυσμένην τῶν θεῶν αἰτίαν, ἣν Ὀ. 'χάσμα πελώριον' ἐκάλεσε. μετὰ γὰρ τὴν μίαν τῶν πάντων ἀρχήν, ἣν Ὀ. Χρόνον ἀνυμνεῖ ὡς μέτρον οὖσαν τῆς μυθικῆς τῶν θεῶν γενέσεως, Αἰθέρα καὶ τὸ 'πελώριον χάσμα' προελθεῖν φησι, τὸν μὲν τῆς περατοειδοῦς προόδου τῶν θεῶν αἴτιον, τὸ δὲ τῆς ἀπειροειδοῦς. καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ·

b οὐδέ τι πεῖραρ[2] ὑπῆν,[3] οὐ πυθμήν, οὐδέ[4] τις ἕδρα.

Procl. laudat in Platon. Parmenid. 137 d VI p. 1120, 28 Cous.[2] οὐδέ τι πεῖρας ὑπῆν, in Tim. 30 a (I 385, 29 Diehl) χάσμα μὲν γάρ ἐστιν ὡς χώρα τῶν εἰδῶν καὶ τόπος, οὔτε δὲ πεῖραρ οὔτε | [386 Diehl] πυθμὴν οὔτε ἕδρα περὶ αὐτήν ἐστιν, ὡς ἄστατον καὶ ἄπειρον καὶ ἀόριστον οὖσαν· ἀζηχὲς δὲ αὖ σκότος καὶ αὐτὴ ὡς ἀνείδεον λαχοῦσα τὴν φύσιν ὀνομάζοιτο ἄν — ὥστε καὶ Ὀ. κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἀπὸ τῆς πρωτίστης τῶν νοητῶν ὑποστάσεως παράγει τὴν ὕλην· ἐκεῖ γὰρ τὸ ἀζηχὲς σκότος καὶ τὸ ἄπειρον, καὶ ταῦτα μὲν κρειττόνως τῶν ἐφεξῆς, τῆι δὲ ὕληι τὸ ἀλαμπὲς δι' ἔνδειαν καὶ τὸ ἄπειρον, οὐ κατὰ δυνάμεως περιουσίαν, ἀλλὰ κατ' ἔλλειψιν, in Tim. 30 c. d (I 428, 4 Diehl) ἦν δὲ τὸ ὠιὸν ἐκεῖνο τοῦ τε Αἰθέρος ἔγγονον καὶ τοῦ Χάους, ὧν ὁ μὲν κατὰ τὸ πέρας ἵδρυται τῶν νοητῶν, τὸ δὲ κατὰ τὸ ἄπειρον. ὃ μὲν γάρ ἐστι ῥίζωμα τῶν πάντων (v. Empedocl. fr. 6, 1 Diels I³ 226), τῶι δὲ οὐδὲν πεῖραρ ὑπῆν (v. fr. 79). Nihil addunt Syrian. in Aristot. Metaph. B 1 p. 996 a 1 (10, 12 Kr.), B 4 p. 1000 a 19 (43, 12 Kr.), N 4 p. 1091 b 4 (p. 182, 18 Kr.) et Procl. in Tim. 24 e (I 176, 13 Diehl), in Parmenid. 137 d VI p. 1121, 27 Cous.[2]; Damasc. De princ. 50 (I 100, 19 Rue.).

1 ἀγήραος non ἀγήρατος v. fr. 54 n. 3. 2 πεῖραρ Simplic. EF Procl. in Tim. 30 a; πείρας Simpl. Ald.; πεῖρας Procl. in Parm. 137 d. 3 ὑπῆν Simpl. E Procl.; ἦν Simpl. F, ἔην Simpl. Ald. 4 οὐ Simpl. EF; οὐδὲ Ald.

Lob. I 472; Kern De Theogon. 3; Holwerda 290. 292. 300. 306.

Hesiod. Theogon. 386 τῶν οὐκ ἔστ' ἀπάνευθε Διὸς δόμος οὐδέ τις ἕδρη.

67. (52) Procl. in Plat. Parmen. 139 b VII p. 1175, 7 Cous.[2] ἀδιακρίτων πάντων ὄντων κατὰ σκοτόεσσαν ὁμίχλην, φησὶν ὁ θεολόγος cf. Hieronymi Theogon. fr. 54. Huc etiam quadrat ἀζηχὲς σκότος fr. 66.

Lob. I 474; Kern De Theogon. 10; Holwerda 307, qui coniungit cum fr. 71 a.

Imitantur Hymn. VI [v. fr. 87] (*Πρωτογόνου*) vs. 6 *ὄσσων ὃς σκοτόεσσαν ἀπημαύρωσας ὀμίχλην* et Argonaut. 521 *ἐν δ' ἔπεσαν* (sc. *Δολιεῖς*) *Μινύῃσι κατὰ σκοτόεσσαν ὀμίχλην.*

68. (50) Procl. in Plat. Cratyl. 396 b. c p. 59, 14 Pasqu. *ὅτι τὸν Κρόνον διὰ τὸ ἀμέριστον αὐτοῦ καὶ ἑνιαῖον καὶ πατρικὸν καὶ ἀγαθουργὸν ἐν τοῖς νοεροῖς εἰς ταὐτόν τινες ἄγουσι τῆι μιᾶι τῶν πάντων αἰτίαι, οὐ καλῶς λέγοντες· ἀναλογεῖ γὰρ αὐτῆι μόνον, ὡς καὶ Ὀ. τὴν πρώτην πάντων αἰτίαν Χρόνον καλεῖ ὁμωνύμως σχεδὸν τῶι Κρόνωι, αἱ δὲ θεοπαράδοτοι φῆμαι* (Kroll De or. Chald. 16 s.) *τὴν θεότητα ταύτην τῶι ἅπαξ χαρακτηρίζουσιν λέγουσαι ἅπαξ ἐπέκεινα· τὸ γὰρ ἅπαξ τῶι ἑνὶ συγγενές,* cf. 396 c p. 66, 28 Pasqu. *ὅτι ὁ μὲν Ὀ. πολὺ τῆς τῶν μύθων ἐξουσίας ἀπολέλαυκεν, καὶ πάντα τὰ πρὸ τοῦ Οὐρανοῦ μέχρι* | [67 Pasqu.] *τῆς πρωτίστης αἰτίας ὀνόμασιν ἐδήλωσεν, καὶ αὐτὸ τὸ ἄρρητον καὶ τῶν νοητῶν ἑνάδων ἐκβεβηκὸς Χρόνον προσείρηκεν, εἴθ' ὅτι πάσης γενέσεως αἴτιον προϋπάρχον, εἴτε* [*ὅτι* del. Pasqu.; *εἴθ' ὅτι* codd.] *τὰ ὄντως ὄντα γινόμενα παραδιδούς* (*παραδίδωσι* Kroll, qui *ὅτι* servat), *ἵνα τὴν τάξιν ἐνδείξηται αὐτῶν καὶ τὴν τῶν ὁλικωτέρων πρὸς τὰ μερικώτερα ὑπεροχήν, ἵνα ἦι ταὐτὸν τὸ κατὰ χρόνον τῶι κατ' αἰτίαν, ὥσπερ ἡ γένεσις τῆι τεταγμένηι προόδωι,* in Parmenid. 141 a VII p. 1224, 33 Cous.[2]; in Tim. 28 b (I 280, 22 Diehl), 30 a (I 385, 20 Diehl); Theolog. Plat. I 28 p. 68, 2 *τοῖς μὲν γὰρ Ὀρφικοῖς καὶ διὰ τοῦτο τὸ πρώτιστον αἴτιον Χρόνος προσείρηται*; Syrian. in Aristotel. Metaphys. B 4 p. 1000 a 19 (43, 23 Kr.) *Χρόνον δὲ καὶ Ὀ. τὸ πρῶτον ἐκάλει.*

Lob. I 470.

69. Ioann. Philopon. De aeternitate mundi IX 4 p. 332, 19 Rabe *ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς πολλοῖς ἤδη τῶν ἡμετέρων ἀποδεδειγμένα παρίημι τοσοῦτον αὐτῶν ἐπιμνησθείς, ὡς δεῖξαι, ὅτι κἀνταῦθα τῆι τῶν μύθων ἀπάτηι συνενεχθεὶς ὁ Πλάτων θεὸν εἶναι τὸν κόσμον ἐκ τῶν Ὀρφέως λαβὼν ἀπεφήνατο,* idem XVIII 7 p. 631, 25 *ὥστε, κἂν λέγηι θεὸν εἶναι τὸν κόσμον, ἐκ τῶν Ὀρφικῶν λαβὼν ὁ* | [632 Rabe] *Πλάτων τῆι τῶν ποιητῶν συνηθείαι μυθικώτερον ἀκολουθήσας θεὸν αὐτὸν εἴρηκεν.*

70. (53) Damasc. De princ. 55 (I 111, 17 Rue.) *καὶ γὰρ Ὀ.·*

ἔπειτα δ' ἔτευξε μέγας Χρόνος[1] *Αἰθέρι δίωι*
ὠεὸν ἀργύφεον.

| 112 Rue. τὸ γὰρ ἔτευξε δηλοῖ τι τεχνητόν, ἀλλ' οὐ γέννημα· τὸ δὲ τεχνητόν, ἀλλ' οὐ γέννημα,[2] πάμμικτόν ἐστιν ἐκ δυεῖν τοὐλάχιστον, ὕλης καὶ εἴδους, ἢ τῶν τούτοις ἀναλογούντων.

1 Κρόνος M; corr. Zoëga et Lob. 2 ἄλλον γέννημα E, ἄλλον γέννα M.

ὠεὸν (ᾧ ἐὸν codd.) ἀργύφεον Orphei laudat etiam Simplic. in Aristot. Phys. I 3 p. 187 a 1 (I 147, 1 Diels); v. Procl. in Tim. I 30 c. d (I 428, 8 Diehl) ταὐτὸν τό τε Πλάτωνος ὂν καὶ τὸ Ὀρφικὸν ᾠόν. Achill. Isag. in Arati Phaen. 4 p. 33, 17 Maaß (Diels II³ 172 n. 12 v. de fonte [an Posidonius?] R. Reeh De Varrone et Suetonio quaestion. Ausonianae Diss. Hal. 1916, 40) τὴν δὲ τάξιν, ἣν δεδώκαμεν τῶι σφαιρώματι, οἱ Ὀρφικοὶ λέγουσι παραπλησίαν εἶναι τῆι ἐν (Maaß] τὴν ἐν V; om. M) τοῖς ᾠοῖς· ὃν γὰρ ἔχει λόγον τὸ λέπυρον ἐν τῶι ᾠῶι, τοῦτον [ἔχειν add. M] ἐν τῶι παντὶ ὁ οὐρανός (τὸν οὐρανὸν VM: em. Maaß), καὶ ὡς ἐξήρτηται (ἐξερύηται V) τοῦ οὐρανοῦ κυκλοτερῶς ὁ (om. V) αἰθήρ, οὕτω τοῦ λεπύρου ὁ ὑμήν, ibidem 6 p. 37, 8 σχῆμα δὲ κόσμου οἳ μὲν κωνοειδές [εἶπον add. M], οἳ δὲ σφαιροειδές, οἳ δὲ ᾠοειδές, ἧς δόξης ἔχονται οἱ τὰ Ὀρφικὰ μυστήρια τελοῦντες. σαφηνείας δὲ ἕνεκα πιθανῆς παρελήφθη τοῦ ᾠοῦ ἡ (om. V) εἰκών.

Zoëga *Abhdlgn.* 229; Lob. I 474; Kern De Theogon. 10; Gruppe *Suppl.* 726 n.; Holwerda 304.

71. (54. 55) Procl. in Plat. Tim. 33 b (II 70, 3 Diehl) τῶι δὲ δημιουργῶι συγγενὲς τὸ σφαιρικόν, ὡς καὶ αὐτῶι νοερῶς ἐν αὐτῶι τὰ πάντα περιέχοντι. τῶι δὲ παραδείγματι, διότι πρώτως ἀπ' ἐκείνου πρόεισι. προγονικὸν οὖν τὸ σχῆμα τοῦτό ἐστι τῶι κόσμωι φανὲν μὲν καὶ ἐν αὐτῶι τῶι κρυφίωι διακόσμωι (v. Kroll De orac. Chald. 18 n. 2)· τὸ γὰρ

a ⟨τὸ δ' add. Procl. in Cratyl.⟩ ἀπειρέσιον κατὰ κύκλον
ἀτρύτως ἐφορεῖτο

κατ' ἐκείνην εἴρηται τὴν τάξιν· ἐναργέστερον δὲ ὀφθὲν καὶ ἐν τῶι παντελεῖ ζώιωι· τὸ γὰρ

b ὡρμήθη δ' ἀνὰ κύκλον ἀθέσφατον

περὶ ταύτης εἴρηται τῶι θεολόγωι τῆς θεότητος· ἔστι δὲ μᾶλλον ἐν τοῖς νοεροῖς θεοῖς.

a legitur etiam ap. Procl. in Cratyl. 397 d p. 74, 29 Pasqu., in Parmenid. 138 c p. 1161, 24 Cous.² qui ὃ δ' initio habet, in Euclid. Elem. II p. 43, 34 (ed. Basil. a. 1533).

Herm. XXXIII; Lob. I 475; Holwerda 306, qui sine veritatis specie versus ad Chaos aut Chaos cum Aethere refert et fingit a 2 *ἀτρύτως ἐφορεῖτο κατὰ σκοτόεσσαν ὀμίχλην* (fr. 67). De ovo Orphico cf. etiam fr. 57 et Plutarch. Quaest. sympos. II 3, 1 p. 635 e *ἐξ ἐνυπνίου τινὸς ἀπειχόμην ᾠιῶν πολὺν ἤδο ⟨. . .⟩ παρὰ τοῦτο ποιούμενος, ἐν ᾠιῶι καθάπερ ἐν Καρὶ διάπειραν λαβεῖν τῆς ὄψεως ἐναργῶς μοι πολλάκις γενομένης· ὑπόνοιαν μέντοι παρέσχον . . . ἐνέχεσθαι δόγμασιν Ὀρφικοῖς ἢ Πυθαγορικοῖς, καὶ τὸ ᾠιόν, ὥσπερ ἔνιοι καρδίαν καὶ ἐγκέφαλον, ἀρχὴν ἡγούμενος γενέσεως ἀφοσιοῦσθαι* (cf. test. nr. 214 et infra s. ***ΚΑΘΑΡΜΟΙ***).

72. Procl. in Plat. Rempubl. II 138, 18 Kr. v. fr. 66:

χάσμα δ' ὑπ' ἠέριον καὶ νήνεμος ἐρράγη αἰθὴρ
ὀρνυμένοιο Φάνητος.

73. (57) Lactant. Divin. instit. I, 5, 4—6 p. 13, 13 Brandt. *O. qui est vetustissimus poetarum et aequalis ipsorum deorum, siquidem traditur inter Argonautas cum Tyndaridis et Hercule navigasse, deum verum et magnum πρωτόγονον*[1] *appellat, quod ante ipsum nihil sit genitum, sed ab ipso sint cuncta generata. eundem etiam Φάνητα*[2] *nominat, quod cum adhuc nihil esset, primus ex infinito*[3] *apparuerit et extiterit. cuius originem atque naturam* | [14 Brandt] *quia concipere*[4] *animo non poterat, ex aëre inmenso natum esse dixit:*

πρωτόγονος[5] *Φαέθων περιμήκεος*[6] *Αἰθέρος*[7] *υἱός*[8]

aliut enim amplius quod diceret non habebat.

1 *Πρωτωγονων* B, corr. B[3], *πρωτοτονον* RV, *urototonon* M. post aut ante graecum in nonnullis codicibus invenitur *primogenitum*, in mg. V[2] *primigenitum*. 2 *φανετα* BS; *φαν⌊η⌋τα* P, *phanetā* M. post graecum *prima apparitio* P, ante *quod est illuminatorem* S. 3 *nihil finito* PV, ⌜*in*⌝ *finito* B[3]. 4 *conspicere* BS. 5 *προτοτονος* M. 6 *πηριμηκ(εος)* P, *περιμηκ⟨εος⟩* B, *περιμακεος* S, *περιμεκεος* M. 7 *⟨ηε⟩ρως* B, *ιερος* R, *θερος* M, *αἰθέρος* Lob.; *ἠέρος* Struve. 8 *σιος* R, *συιος* S, *υος* M. interpretatio Latina in SP.

Herm. 465 n. 2; Lob. I 480; J. Th. Struve Fragm. Graec. ap. Lactant. examin. in progr. gymn. Regimontani 1822 = Op. sel. I 1854, 124.

Vide *περικαλλέος Αἰθέρος υἱός* fr. 74.

74. (58) Procl. in Plat. Tim. 31 a (I 433, 31 Diehl) *διὸ καὶ παρ' Ὀρφεῖ κατὰ ταύτην τὴν* | [434 Diehl] *τάξιν νοερῶς ἐκφαίνεται, ὡς τοῦ κάλλους ἤδη προόντος ἐν τοῖς νοητοῖς τοῖς πρώτοις ἡνωμένως καὶ συνεχῶς ὁ Φάνης*

περικαλλέος Αἰθέρος υἱὸς

ὀνομάζεται[1] *καὶ ἁβρὸς Ἔρως* (fr. 83), *ὅτι δὴ τῆς κρυφίου καὶ ἀρρήτου καλλονῆς*[2] *πρῶτος οὗτος ὁ θεὸς πεπλήρωται. διὸ κάλλιστος ὀνομάζεται, τῶν μετεχόντων τὸ πρώτιστον ὄν, καὶ εἰ πάντα τὰ νοητὰ ἥνωται ἀλλήλοις· οὐ γὰρ δεῖ διαιρεῖν αὐτὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπ' ἀλλήλων, ὃν τὰς νοερὰς τάξεις, ἀλλὰ μίαν αὐτῶν καὶ ἀδιαίρετον τὴν ἕνωσιν θεωρεῖν.*

1 *περικαλλὴς θεὸς ὀνομάζεται* omissis ceteris CN *fort. recte cum Phanes re vera non sit Aetheris filius sed ex ovo procreatus* Diehl; *περιβαλλέσθαι θέρος υἱὸς ὀνομάζεται* M. 2 *καλλονῆς καὶ ἀρρήτου* P.

Lob. I 480; Holwerda 301.

75. (40) Etymolog. M. p. 787, 29 ss. s. *Φάνης· Φάνης Φάνητος· τὸν δὴ καλέουσι Φάνητα, ὅτι πρῶτος ἐν αἰθέρι φαντὸς*[1] *ἐγένετο· Ὀ. οὕτως Ὧρος.*

1 *φαιτάς* A, *αὐτός* B (R. Reitzenstein per litteras).

Herm. LII; Lob. I 481; Schoemann Op. acad. II 10 n. 13.

Unde Orphei versus restituerunt; v. e. g. Hermanni ad Argon. p. 10 et Abelii tentamina. Ad eundem *Ἱερῶν λόγων* locum spectant haud dubie Argonautica 15 (test. nr. 224):

Νυκτὸς ἀειγνήτης πατέρα κλυτόν, ὃν ῥα Φάνητα
ὁπλότεροι καλέουσι βροτοί· πρῶτος γὰρ ἐφάνθη.

Cf. etiam fr. 85. Nomina *Φάνης* e *Φαλῆς* et *Μῆτις* (frr. 65. 83. 85) e *Μίτος* (fr. 33) ficta esse infeliciter coniecit Kaibel *Goett. Nachr.* 1901, 515.

76. (64) Herm. in Plat. Phaedr. 246 e p. 138, 11 Couvr. *ἐπειδὴ δὲ ὁ δωδέκατος ἀριθμὸς ἐκ ⟨τοῦ⟩*[1] *τελείου ἀριθμοῦ τοῦ τρίτου καὶ τοῦ γενεσιουργοῦ τοῦ τετάρτου κατὰ σύγκρασιν*[2] *ἀπεγεννήθη, ὅλον τὸν τῶν θεῶν περιέχων θεῖον διάκοσμον, τοῦ δὲ τρίτου καὶ τετάρτου ἀρχαὶ μονὰς καὶ δυάς, εἴη ἂν μονὰς μὲν ὁ Αἰθήρ, δυὰς δὲ τὸ Χάος, τριὰς δὲ τὸ ᾠόν — τέλειον γάρ ἐστι —, τετρὰς δὲ ὁ Φάνης, ὡς καὶ*[3] *Ὀ. φησι·*

τετράσιν ὀφθαλμοῖσιν ὁρώμενος[4] *ἔνθα καὶ ἔνθα.*

Cf. eundem ibidem 244 a p. 91, 5 Couvr. *τὸν δὲ δέκα πάντα εἶναι τὸν ἀριθμὸν καὶ ὅλως τετρόμματον καὶ τετραπρόσωπον αὐτὸν ἡ θεολογία καλεῖ.*

1 *τοῦ* add. Couvr. 2 *σύγκρισιν* M. 3 *καὶ* om. M. 4 *ὁρᾷ αὐτὸς* Aᵃ.

Herm. p. 505 n. 5; Lob. I 490; Rohde *Psyche* II⁶ 109 n.

Sumpsit hunc versum Orphicus ex Aegimio fr. 188, 2 Rz.[3] (ed. a. 1913) de Argo; Kern *Herm.* XXIII 1888, 482 n. 1; Wilamowitz *Ilias und Homer* 412 n. 1.

77. Procl. in Remp. II 169, 28 Kr. *ἔστιν δὲ τετρὰς ἡ Διονυσιακὴ θεότης, τετραυγέα τετρακέρατον μυριάκις τῆς Ὀρφικῆς θεολογίας τὸν θεὸν ὑμνούσης.*

τετραυγέα haud dubie ad Phanetem (fr. 76) spectat, cum Zagrea *τετρακέρατον* significatum esse Rohdius *Psyche* II[6] 108 n. 2 suspicatus sit.

78. (65) Herm. in Plat. Phaedr. 246 e p. 142, 13 Couvr. *πρώτωι γὰρ τούτωι* (sc. *τῶι Φάνητι*) *ἡ θεολογία παρέχει τοὺς ἵππους, ἅτε πρώτωι ἐκφοιτήσαντι τῶν οἰκείων ἀρχῶν, ἐπεὶ καὶ πρώτως*[1] *ἐν τούτωι γίνεται γάμος· καὶ ἁπλῶς ὧι ἐνέργειαν δίδωσι, τούτωι καὶ ἵππους παρέχει. αὐτῶι δὲ τούτωι πρώτωι τῶι δεσπότηι Φάνητι καὶ πτέρυγας δίδωσι·*

χρυσείαις[2] *πτερύγεσσι φορεύμενος ἔνθα καὶ ἔνθα.*

1 *πρῶτος* M. 2 *χρυσείαις* Lob.; *χρυσέαις* codd.

Cf. eundem ibidem 246 a p. 122, 19 Couvr. *οὐ πρῶτος δὲ ὁ Πλάτων ἡνίοχον καὶ ἵππους παρέλαβεν, ἀλλὰ πρὸ αὐτοῦ οἱ ἔνθεοι τῶν ποιητῶν Ὅμηρος* (Il. Θ 438), *Ὀ., Παρμενίδης* (Diels I[3] 148 fr. 1, 1)· *ἀλλ' ὑπ' ἐκείνων μὲν ἅτε ἐνθέων ἄνευ αἰτίας* (*αἰτία* Ast) *εἴρηται· ἐνθουσιῶντες γὰρ ἔλεγον.*

Herm. 505 n. 3. 4; Lob. I 491; Kern De Theogon. 49 et *Herm.* XXIII 1888, 482 n. 1; Gruppe *Suppl.* 731 n. 1; Immisch *N. Jahrb.* XXXV 1915, 566 n. 19; Pohlenz *Goett. Gel. Anz.* 1916, 273 n. 1.

Aristophan. Av. 696 (fr. 1) *Ἔρως ὁ ποθεινός, στίλβων* (v. fr. 86) *νῶτον πτερύγοιν χρυσαῖν, εἰκὼς ἀνεμώκεσι δίναις*, Hymn. VI (*Πρωτογόνου* fr. 87) vs. 2 *ὠιογενῆ, χρυσέαισιν ἀγαλλόμενον πτερύγεσσιν*, LXXXII (*Νότου*) vs. 2 *ὠκείαις πτερύγεσσι δονούμενον ἔνθα καὶ ἔνθα.* Cf. Argonaut. 340 *λαιψηρούς τ' ἀνέμους αὔραις μίγα χρυσεοτάρσοις.*

79. (63) Procl. in Plat. Tim. 30 c. d (I 427, 20 Diehl) *τοιαῦτα γὰρ περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ Ὀ. ἐνδείκνυται περὶ τοῦ Φάνητος θεολογῶν. πρῶτος γοῦν ὁ θεὸς παρ' αὐτῶι ζώιων κεφαλὰς φέρει πολλάς·*

βρίμας[1] *ταυρείους*[2] *ἀφιεὶ(ς)*[3] *χαροποῦ τε λέοντος,*

καὶ πρόεισιν ἀπὸ τοῦ πρωτογενοῦς ὠιοῦ, ἐν ὧι σπερματικῶς τὸ ζῶιόν ἐστιν, ὃ καὶ ὁ Πλάτων συνιδὼν αὐτοζῶιον | 428 Diehl

προσηγόρευσε τὸν μέγιστον τοῦτον θεόν· τί γὰρ διαφέρει ἢ τὴν κρύφιον αἰτίαν ὠιὸν καλεῖν ἢ τὸ ἐκφανὲν ἀπ' ἐκείνης ζῶιον; τί γὰρ ἂν ἐξ ὠιοῦ γένοιτο τῶν πάντων πλὴν ζῶιον; ἦν δὲ τὸ ὠιὸν ἐκεῖνο τοῦ τε Αἰθέρος ἔγγονον καὶ τοῦ Χάους, ὧν ὁ μὲν κατὰ τὸ πέρας ἵδρυται τῶν νοητῶν, τὸ δὲ κατὰ τὸ ἄπειρον· ὁ μὲν γάρ ἐστι ῥίζωμα τῶν πάντων (v. Empedocl. supra p. 148), τῶι δὲ οὐδὲν πεῖραρ ὑπῆν fr. 66 b.

1 βρίμας Diehl collato Hes. s. βριμάζων· τῆι τοῦ λέοντος χρώμενος φωνῆι, βριμὰς C, βριμας M, βριμοῦς N. 2 ταυρείους Diehl, ταυρίους C, ταβρίους M, ταυρίοις P, ταύρου τ' N. 3 ἀφιεὶ⟨ς⟩ Diehl collato Procl. in Remp. II 181, 7 Kr. τὰ δὲ ταύρων ἤχους ἀφιέντα. ἀφίει CMP, ὀφίας ς, ἠδ' ὄφιος N; κριοῦ καὶ ταύρου τ' ὄφιος χαροποῦ τε λέοντος Lob., κρίας, ταυρείους, ὄφιος, χαροποῦ τε λέοντος Herm., κριοῦ καὶ ταύρου κεφαλὰς (s. κορυφὰς) χαροποῦ τε λέοντος Herwerd. *Herm.* V 1871, 139; v. etiam fr. 81 διὸ καὶ ὁλικώτατον ζῶιον ὁ θεολόγος ἀναπλάττει κριοῦ καὶ ταύρου καὶ λέοντος καὶ δράκοντος αὐτῶι περιτιθεὶς κεφαλάς.

Herm. 503 n. 9; Lob. I 490.

Hymn. VI (*Πρωτογόνου* fr. 87) vs. 3 *ταυροβόαν* (fr. 54 p. 131); *τετρακέρατος* fr. 77.

80. (66) Nonn. Abb. ad Gregorii Orat. in Iulian. I 141 n. 78 (Migne 36, 1028) ∼ Suid. s. *Φάνης*

Περὶ Φάνητος καὶ Ἠρικεπαίου.[1]

ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς ποιήμασιν εἰσηνέχθη τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν· ὧν τὸν Φάνητα εἰσφέρει αἰδοῖον ἔχοντα ὀπίσω περὶ τὴν πυγήν. λέγουσι δὲ αὐτὸν ἔφορον εἶναι τῆς ζωιογόνου δυνάμεως· ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Ἠρικεπαῖον[1] λέγουσιν ἑτέρας ἔφορον εἶναι δυνάμεως. περὶ δὲ τοῦ[2] ὁ πάντας καταπίνων θεούς' (Or. XXXI 16; Kern De Theogon. 44), οὐ λέγει περὶ τοῦ Ἠρικεπαίου, ἀλλὰ περὶ τοῦ Κρόνου. λέγεται γὰρ οὗτος, οὓς ἔτεκεν υἱούς, πάλιν καταπιεῖν, καὶ ἐμέσαι οὓς ἤδη κατέπιε. λέγεται λίθον καταπιεῖν ἀντὶ τοῦ Διὸς καὶ τοῦ λίθου κατελθόντος ἐμέσαι πάντας.

1 Ἠρικαπαῖον et Ἠρικαπαίου codd. 2 τὸ δὲ Zoëga.

Lob. I 491; Zoëga *Abhdlg.* 264; Beth *Wien. Stud.* XXXIV 1912, 288 n. 1.

81. (62) Procl. in Plat. Tim. 30 c. d (I 429, 26 Diehl) διὸ καὶ ὁλικώτατον ζῶιον ὁ θεολόγος ἀναπλάττει κριοῦ καὶ ταύρου καὶ λέοντος καὶ δράκοντος αὐτῶι περιτιθεὶς κεφαλάς, καὶ ἐν αὐτῶι πρώτωι τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρρεν ὡς ζώιωι πρώτωι·

θῆλυς καὶ γενέτωρ κρατερὸς θεὸς Ἠρικεπαῖος,[1]

| 430 Diehl *φησὶν ὁ θεολόγος· αὐτῶι δὲ καὶ αἱ πτέρυγες πρῶτον* (v. fr. 78) *καὶ τί δεῖ πολλὰ λέγειν; εἰ γὰρ ἐκ τοῦ πρωτογενοῦς ὠιοῦ τὴν πρόοδον ἔσχε, δηλοῖ καὶ ὅδε ὁ μῦθος, ὅτι τὸ πρώτιστον ζῶιόν ἐστιν, εἴπερ τὴν ἀναλογίαν προσήκει φυλάττειν· ὡς γὰρ τὸ ὠιὸν τὴν σπερματικὴν αἰτίαν τοῦ ζώιου προείληφεν, οὕτως ὁ κρύφιος διάκοσμος ἑνοειδῶς περιέχει πᾶν τὸ νοητόν, καὶ ὡς τὸ ζῶιον ἤδη διηιρημένως ἔχει, ὅσα ἦν ἐν τῶι ὠιῶι σπερματικῶς, οὕτω δὴ καὶ ὁ θεὸς ὅδε προάγει τὸ ἄρρητον καὶ ἄληπτον τῶν πρώτων αἰτίων εἰς τὸ ἐμφανές. θῆλυς καὶ γενέτωρ* (sc. *ὁ Φάνης ἀνυμνεῖται*) in Tim. 31 a (I 450, 24 Diehl). Lactant. Divin. inst. IV 8, 4 p. 296, 2 Brandt *nisi forte existimabimus* (*existimavimus* RV, *existimabamus* H) *deum, sicut O. putavit, et marem esse et feminam, quod aliter generare non quiverit* (*nequierit* H), *nisi haberet vim sexus utriusque, quasi aut ipse secum coierit aut sine coitu non potuerit procreare.*

1 *ἠρισκεπαῖος* C cf. Diehlii adnotat. ad Procl. in Tim. I 324, 29.

Lob. I 490; Herwerden *Herm.* V 1871, 139.

82. (68) Procl. in Plat. Tim. 33 c (II 85, 23 Diehl) *οὔτε ἄρα ὀμμάτων δεῖται πρὸς τὴν ὅρασιν οὔτε ὤτων πρὸς τὴν ἀκοήν, καὶ ἔχει καὶ τοῦτο τὸ ἀνόμματον κατ' εἰκόνα τοῦ νοητοῦ θεοῦ, πρὸς ὃν ἀπείκασται· καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἀνόμματον Ἔρωτά φησιν ἔχειν Ὀ.·*

ποιμαίνων πραπίδεσσιν ἀνόμματον ὠκὺν ἔρωτα.

οὕτω δὴ οὖν καὶ τὸ πᾶν συνῆπται δι' ἔρωτος τοῖς πρὸ αὐτοῦ, τὸ ἐν ἐκείνοις κάλλος διὰ τοῦ ἐν ἑαυτῶι βλέπον, τοῦτο δὲ οὐ μεριστικαῖς αἰσθήσεσιν ὁρῶν. Idem in Plat. Tim. 39 e (III 101, 9 Diehl) *διὸ δὴ καὶ Ὀ. Φάνητά τε τὸν θεὸν τοῦτον προσηγόρευσεν ὡς ἐκφαίνοντα τὰς νοητὰς ἑνάδας καὶ ζώιων αὐτῶι μορφὰς ἀνέθηκεν ὡς ἐν αὐτῶι τῆς πρώτης αἰτίας τῶν νοητῶν ζώιων ἐκφανείσης καὶ ἰδέας πολυειδεῖς ὡς τῶν νοητῶν ἰδεῶν πρώτως περιληπτικῶι, καὶ κληῖδα νόου προσειπὼν κλεῖν* [*τε* del. Schneid.] *αὐτὸν ἐκάλεσε τοῦ νοῦ, διότι περατοῖ πᾶσαν τὴν νοητὴν οὐσίαν καὶ συνέχει τὴν νοερὰν ζωήν. πρὸς δὴ τοῦτον τὸν τοσοῦτον θεὸν ὁ δημιουργὸς ἀνήρτηται τοῦ παντός, νοῦς μὲν καὶ αὐτὸς ὤν, ὥσπερ εἴπομεν πρότερον, ἀλλὰ νοερὸς νοῦς ὡς νοῦ διαφερόντως αἴτιος. διὸ καὶ ὁρᾶν λέγεται τὸ αὐτοζῶιον· ἴδιον γὰρ τὸ ὁρᾶν τῶν νοερῶν θεῶν, ἐπεὶ τόν γε νοητὸν νοῦν καὶ ἀνόμματον ὁ θεολόγος προσηγόρευσε· λέγει γοῦν περὶ αὐτοῦ· ποιμαίνων — ἔρωτα· ἔστι γὰρ αὐτοῦ καὶ τὸ ἐνέργημα*

νοητόν. νοῦς δὲ ὁ δημιουργὸς ὢν οὐκ ἔστι τῶν μετεχομένων, ἵνα τῶν ὅλων ἧι δημιουργὸς καὶ ἵνα δύνηται πρὸς τὸ αὐτοζῶιον ὁρᾶν· ἀμέθεκτος δὲ ὢν ὄντως νοερός ἐστι νοῦς, καὶ διὰ μὲν τῆς ἁπλῆς νοήσεως συνήνωται πρὸς τὸ νοητόν, διὰ δὲ τῆς ποικίλης εἰς ἀπογέννησιν σπεύδει τῶν δευτέρων. ἐκείνην μὲν αὐτοῦ τὴν νόησιν ὅρασιν προσείρηκεν ὁ λόγος, ὡς διὰ τῆς ἁπλῆς νοήσεως προϊοῦσαν καὶ εἰς ἀπογέννησιν τῶν δημιουργικῶν ἔργων | [102 Diehl] *προχωροῦσαν. καὶ ὁ μὲν Πλάτων ὁρᾶν αὐτὸν εἰς τὸ αὐτοζῶιον εἶπεν, ὁ δὲ Ὀ. καὶ ἐπιπηδᾶν αὐτῶι καὶ καταπίνειν δειξάσης μέντοι* (*μέσης*? Diehl) *τῆς Νυκτός· ἀπὸ γὰρ ταύτης νοητῆς οὔσης ἅμα καὶ νοερᾶς ὁ νοερὸς νοῦς συνάπτεται πρὸς τὸ νοητόν.* Citant eundem versum etiam idem in I Alcibiad. 103 a p. 373, 9 Cous.[2] et Olympiodor. in Plat. Phaedon. 78 b p. 75, 15 Norv. (*ὃ καὶ Ὀ. ἐσημήνατο, νοητὸν βουλόμενος εἰπεῖν τὸν Ἔρωτα· ἔφη γὰρ κτλ.*).

Lob. I 494; Holwerda 302; Kroll De orac. Chald. 25.

Num de Phanete cogitandum sit, valde dubium; haud scio an versus ad Iovem referendus sit; cf. Holwerda.

Hymn. LVIII (*Ἔρωτος*) vs. 4 *διφυῆ, πάντων κληῖδας ἔχοντα.* Cf. Theocr. XI 80 *οὕτω τοι Πολύφαμος ἐποίμαινεν τὸν ἔρωτα*, Anon. Anthol. XII 99 *ἠγρεύθην ὑπ' Ἔρωτος, ὁ μηδ' ὄναρ οὐδὲ μαθὼν πω* (Duebn.] *περ* cod.) *ἄρσενα ποιμαίνειν θεσμὸν ὑπὸ κραδίας ἠγρεύθην.*

83. (70) Procl. Plat. I Alcibiad. 103 a p. 376, 10 Cous.[2] *καί μοι δοκεῖ καὶ ὁ Πλάτων εὑρὼν παρ' Ὀρφεῖ τὸν αὐτὸν τοῦτον θεὸν καὶ Ἔρωτα καὶ δαίμονα μέγαν* (v. fr. 85) *ἀποκαλούμενον, ἀνυμνῆσαι*[1] *καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοῦ Ἔρωτος τὸν τοιοῦτον ὕμνον· περὶ μὲν γὰρ τοῦ νοητοῦ νοῦ λέγων ὁ θεολόγος ἁβρὸς Ἔρως — φησὶ — καὶ Μῆτις ἀτάσθαλος καὶ πάλιν·*

οἷσιν ἐπεμβεβαὼς δαίμων μέγας αἰὲν ἐπ' ἴχνη·[2]

1 *ἀνυμνῆσαι* Holwerda; *ἀγαπήσεται* A, *ἀγαπῆσαι* cett. codd., *ἀγαπήσειαι* Herm. 2 *ἐπ' ἴχνη* Bentl. Epist. ad Mill. (Opusc. Lips. 1781), 455, *ἐπίσχνη* codd., *ἐποιχνεῖ* Lob.

Herm. 508 n. 15; Lob. I 495; Holwerda 304.

Hymn. LII (*Τριετηρικοῦ*) vs. 10 (cf. R. Keydell Quaest. metr. de epicis Graec. recent. diss. *Berlin* 1911, 30 et Ludwich *Berl. phil. Wochenschr.* 1912, 1339) *Εὐχ. πρὸς Μουσ.* 31 *Δαίμονά τ' ἠγάθεον καὶ Δαίμονα πήμονα θνητῶν, Δαίμονας οὐρανίους τε καὶ ἠερίους κτλ.* et Hymn. LXXIII (*Δαίμονος*) vs. 1 *Δαίμονα*

κικλήσκω μεγάλων (*μεγάλαν* codd.) *ἡγήτορα φρικτόν. κτλ.* Parmenidis *Δαίμονα* Orphicorum religionem sapere censet Erwin Pfeiffer *Studien zum antiken Sternglauben Στοιχεῖα* II 1916, 126.

84. Damasc. De principiis 189 (II 65, 14 Rue.) *τοῦτο δὴ τὸ ἄπειρον οἵ τε θεοὶ κεκλήκασιν ὑπέρκοσμον βυθόν 'οἳ τὸν ὑπέρκοσμον πατρικὸν βυθὸν ἴστε νοοῦντες'* (Kroll De orac. Chald. 18), *καὶ ὁ Ἑλλήνων ἔτι θεολόγος· ὄμβρον ἀθέσφατον καταχεῦαι τὸν Φάνητα λέγων ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ ἄκρας κορυφῆς.* Kern *Herm.* XXIII 1888, 483 n. IV; Holwerda 308.

85. (61)

δαίμονα σεμνόν,
Μῆτιν σπέρμα φέροντα θεῶν κλυτόν, ὅν τε Φάνητα
πρωτόγονον μάκαρες κάλεον κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον

compositum ex Procl. in Plat. Tim. 31 a (I 451, 6 Diehl) *ἀεὶ ἄρα τὸ δημιουργικὸν αἴτιον ὁμοιοῦται μὲν τῶι παραδειγματικῶι, πρόεισι δὲ εἰς πλῆθος ἀπὸ τῆς νοητῆς ἑνώσεως. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἐν ἄλλοις. ὅτι δὲ τὸ αὐτοζῶιον μονότητι χαίρει, δεδήλωται καὶ διὰ τῶν Ὀρφικῶν θεολογιῶν· κύει*[1] *γὰρ ὁ κατὰ τὸ ὠιὸν θεός, δηλονότι ζῶιον ἀφ' ἑαυτοῦ, καλεῖ δὲ ὅμως αὐτὸν*

δαίμονα[2] *σεμνόν,*
Μῆτιν σπέρμα φέροντα θεόκλυτον[3]

et in Plat. Cratyl. 391 d. e p. 32, 29 Pasqu. *καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ τελεστικὴ πᾶσα μέχρι ταύτης ἄνεισι τῆς τάξεως ἐνεργοῦσα θεουργικῶς,* | [33 Pasqu.] *ἐπεὶ καὶ Ὀ. πρώτην ταύτην ὀνόματί φησιν ὑπὸ τῶν ἄλλων καλεῖσθαι θεῶν· τὸ γὰρ ἀπ' αὐτῆς προϊὸν φῶς γνωστὴν αὐτὴν τοῖς νοεροῖς καὶ ὀνομαστὴν ἀπέφηνεν· λέγει δ' οὕτως· 'Μῆτιν . . . Ὄλυμπον'· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν θεῶν ἥνωται τό τε ὀνομάζειν τοῦτο καὶ τὸ νοεῖν, καὶ ἀμφότερα διὰ τὴν τοῦ φωτὸς αὐτοῖς ὑπάρχει μετουσίαν, ὃ προΐεται πᾶσιν ὁ μέγιστος Φάνης* et p. 33, 20 *ἔστιν δ' οὖν καὶ μένοντά τινα ὀνόματα ἐν τοῖς θεοῖς, δι' ὧν οἱ καταδεέστεροι τοὺς προτέρους καλοῦσιν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ Φάνητός φησιν Ὀ.* Vs. 2 *Μῆτιν σπέρμα φέροντα θεῶν, κλυτὸν* (*καὐτὸν* codd.; corr. Bentl.) *Ἠρικεπαῖον* habet Damasc. De princ. 98 (I 251, 20 Rue.); idem *Μῆτιν — θεῶν.* 89 (I 217, 27 Rue.) et 53 (I 107, 13); *σπέρμα — κλυτὸν* Procl. in Tim. 31 a (I 450, 11 Diehl). Vs. 2. 3. *ὅν τε Φ. — Ὄλυμπον* Procl. Crat. 395 a p. 48, 16 Pasqu. et *ὅν τε Φ. — κάλεον* idem in Tim. 41 a (III 209, 1 Diehl). Cf. Damasc. De princ. 111 (I 286, 15 Rue.) *εἰ δὲ ὁ παρ' Ὀρφεῖ πρωτόγονος*

θεὸς ὁ πάντων σπέρμα φέρων τῶν θεῶν ἀπὸ τοῦ ὠιοῦ πρῶτος ἐξέθορε καὶ ἀνέδραμε, τίς μηχανὴ τὸ μὲν ὠιὸν ἐξηγεῖσθαι τὸ ὄν, τὸν δὲ ἀπὸ τοῦ ὄντος ἐκθορόντα πρωτόγονον θεὸν ἀνυμνεῖν; πῶς δὲ ἔχει λόγον οὐσίας μὲν διττὰς ὑποτίθεσθαι, καὶ ζωὰς ὁμοίως, εἰ δὲ μή, νόας τε καὶ ψυχάς, τοὺς μὲν ἀμεθέκτους, τοὺς δὲ μεθεκτούς, ἑνάδας δὲ πάσας μεθεκτάς, ἐν αἷς μάλιστα τὸ ἀμέθεκτον ἔπρεπεν, Procl. in Tim. 29 a. b (I 336, 15 Diehl) *αὐτὸς δὲ* (sc. *ὁ Μῆτις*) *ὁ Διόνυσος καὶ Φάνης καὶ Ἠρικεπαῖος συνεχῶς ὀνομάζεται. πάντα ἄρα μετείληχεν ἀλλήλων τὰ αἴτια καὶ ἐν ἀλλήλοις ἐστίν, ὥστε καὶ ὁ τὸν δημιουργὸν λέγων ἐν αὐτῶι τὸ παράδειγμα περιέχειν ἔστιν ὅπηι φησὶν ὀρθῶς, καθάπερ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος διατάττεται καὶ ὁ τὸ παράδειγμα δημιουργὸν ἀποφαινόμενος, ὥσπερ ὁ γενναῖος Ἀμέλιος. ἑώρα γὰρ ὃ μὲν ἐν τῶι παραδείγματι δημιουργικὸν ἰδίωμα προϋπάρχον· ἐκεῖ γὰρ ὁ πρώτιστός ἐστι Ζεὺς καὶ διὰ τοῦτο ἐποίει τὸν Φάνητα δημιουργόν· ὃ δὲ ἐν τῶι δημιουργῶι τὸ παράδειγμα· ἦν γὰρ καὶ ἐν τούτωι καταποθεὶς ὁ Μῆτις· καὶ διὰ τοῦτο εἰς ταὐτὸν ἦγε τῶι δημιουργικῶι τὸ παραδειγματικὸν αἴτιον.*

1 *κύει* N cum Damascio (fr. 60), *κλύει* CMPς. 2 ⟨*εὐ*⟩*δαίμονα* Lob. 3 *θεοκλυτῷ νῷ* M, *θεῷ κλυτῷ νῷ* C., *θεῶν κλυτόν* in Cratyl.

Herm. VIII 12; 461 n. 19; Lob. I 481; Schuster 90 n. 1; Kern De Theogon. 34; Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 241 = *Kl. Schr.* II 160.

Cf. fr. 75.

86. (59) Herm. in Plat. Phaedr. 247 c p. 148, 25 Couvr. *καὶ πρῶτος καταλάμπεται ὁ οὐρανὸς ὑπὸ τοῦ θείου φωτὸς τοῦ Φάνητος· τὴν γὰρ Νύκτα ἡνῶσθαι αὐτῶι φησι·* | 149 Couvr.

Πρωτόγονόν γε μὲν οὔτις[1] *ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν,*
εἰ μὴ Νὺξ ἱερὴ μούνη· τοὶ δ'[2] *ἄλλοι ἅπαντες*[3]
θαύμαζον[4] *καθορῶντες ἐν αἰθέρι φέγγος ἄελπτον*[5]
τοῖον ἀπέστραπτε[6] *χροὸς ἀθανάτοιο Φάνητος.*

Vs. 3. 4 laudat Procl. in Tim. 30 d (I 435, 3 Diehl), qui vs. 4 *ἀπέστιλβε* legit ut Damasc. De princ. 133 (II 12, 13 Rue. v. Addend. p. 384) *νοητὸν ἄρα ἐστὶν τὸ πρῶτον παράδειγμα καὶ τὸ πρῶτον τῆι νοήσει σύμμετρον· διὸ καὶ εἶδος ἤδη καὶ κάλλιστον τῶν νοουμένων, οὐχ ὅτι πρῶτον, ἀλλ' ὅτι μάλιστα ἐκφανὲς καὶ στίλβον ἐναργέστατα, καὶ τὸν Φάνητα αὐτοῦ ἐνδεικνύμενον 'τοῖον ἀπέστιλβε χροὸς* (*χρόνος* codd.) *ἀθανάτοιο Φάνητος'*

φησὶν Ὀ. Cf. etiam Procl. Theol. Plat. III 21 p. 161, 46 *τοῦτο γάρ ἐστι τὸ φανότατον τῶν νοητῶν ὁ νοῦς ὁ νοητὸς καὶ τὸ ἀποστίλβον φῶς τὸ νοητόν, ὃ καὶ τοὺς νοεροὺς θεοὺς ἐκπλήττει φανὲν καὶ ποιεῖ θαυμάζειν τὸν πατέρα* (sc. *Αἰθήρ* v. in Tim. 41 a (III 208, 29 Diehl), *καθάπερ φησὶν ὁ Ὀ.* Iovem intelligit Damasc. De princ. 113 (I 291, 18 Rue.) *Ὅ τε γὰρ Ἑλλήνων θεολόγος Ὀ. πρῶτον ἐποίησε τὸν Φάνητα καθορώμενον ὑπὸ τῶν θεῶν, ἄλλως τε καὶ τῶν νοερῶν, ὧν ἐστι καὶ ὁ δημιουργός οἵ τε ἐκδεδωκότες θεοὶ τὰ πολυτίμητα λόγια τὰς πρώτας ἡμῖν τριάδας παραδεδώκασι ταύτας τὰς νοητάς, ὧν τὸν ὑπερκόσμιον βυθὸν* (v. fr. 55) *εἰδέναι* (*καὶ* add. BF) *νοοῦντα ἀπαγγέλλουσι τοὺς νοεροὺς θεούς* quem iniuria sequitur Holwerda. Procl. in Plat. Tim. 39 b (III 82, 31 Diehl) *διχῶς ἄρα θεωρήσομεν τὸν ἥλιον, καὶ ὡς ἕνα τῶν ἑπτὰ καὶ ὡς* | [83 Diehl] *ἡγεμόνα τῶν ὅλων καὶ ὡς ἐγκόσμιον καὶ ὡς ὑπερκόσμιον, καθὸ καὶ προσλάμπει τὸ θεῖον φῶς ὡς τἀγαθὸν τὴν ἀλήθειαν τὴν ἐκθεοῦσαν τούς τε νοητοὺς καὶ τοὺς νοεροὺς διακόσμους, ὡς ὁ Φάνης παρὰ τῶι Ὀρφεῖ προΐησι τὸ νοητὸν φῶς, ὃ πληροῖ νοήσεως πάντας τοὺς νοεροὺς θεούς, ὡς ὁ Ζεὺς νοερὸν καὶ δημιουργικὸν ἀνάπτει φῶς εἰς πάντας τοὺς ὑπερκοσμίους.* Cf. 30 c. d (I 428, 9 Diehl).

1 *οὔτις* codd., *ὅστις* Gesn., *εἴ τις* Schneid. ad Procl. in Tim. 2 *τοὶ δ'* codd. cf. Koechly Opusc. philolog. I 237; *οἱ δ'* M Gesn. 3 *ἅπαντες* om. Gesn., unde *οἱ δέ τοι ἄλλοι* Schneid. 4 *θαύμαζον* codd., *ἐθαύμαζον* Gesn. 5 *ἄελπτον* codd., Bentley; *ἄληπτον* Gesn., *ἄληκτον* Schneid. 6 *ἀπέστραπτε* codd., *ἀπέστραπται* Gesn., *ἀπαστράπτει* Schneid., *ἀπέστιλβε* Procl. Damasc. quod commendat etiam Aristophanes Av. 697 (fr. 1).

Herm. 506 n. 7; Lob. I 480; Schuster 22; Kern De Theogon. 14; *Herm.* XXIII 1888, 481 n. I; Holwerda 301. 311.

Ad hos versus (vel similes) spectare videtur Eurip. Hyps. fr. LVII (fr. 2).

87. Hymn. VI *Πρωτογόνου, θυμίαμα σμύρναν.*

Πρωτόγονον καλέω διφυῆ, μέγαν, αἰθερόπλαγκτον
ᾠογενῆ, χρυσέαισιν ἀγαλλόμενον πτερύγεσσιν,
ταυροβόαν, γένεσιν μακάρων θνητῶν τ' ἀνθρώπων,
ὅς τε πολύμνηστον, πολυόργιον † εὕρηκε παιᾶν' [1]
ἄρρητον, κρύφιον, ῥοιζήτορα, παμφαὲς ἔρνος,
ὄσσων ὃς σκοτόεσσαν ἀπημαύρωσας ὀμίχλην
πάντῃ δινηθεὶς [2] *πτερύγων ῥιπαῖς κατὰ κόσμον*

λαμπρὸν ἄγων φάος ἁγνόν, ἀφ' οὗ σε Φάνητα κικλήσκω
ἠδὲ Πρίηπον ἄνακτα καὶ Ἀνταύγην[3] ἑλίκωπον.
ἀλλά μάκαρ, πολύμητι, πολυσπόρε, βαῖνε γεγηθὼς
ἐς τελετὴν ἁγίαν[4] πολυποίκιλον ὀργιοφάνταις.

1 ὅς τε πολύμνηστον, πολυόργιον εὕρηκε παιάν codd. v. Kern *Herm.* LI 1916, 565 n. 2; σπέρμα πολύμηστον, πολυόργιον Ἠρικεπαῖον vulgo, v. Gesneri adnotat. ap. Herm. p. 260 n.; εὗρε παιᾶνα Hiller de Gaertringen. 2 δινηθεὶς Herm., δινήεις codd. 3 Ἀνταύγην Herm., ἀνταυγῆ vulgo, αὐταυγῆ Gesn. 4 ἁγίην Herm.

Cf. *Herm.* XXIV 1889, 501, ubi Rhapsodiarum locos consentientes composui.

Ad vs. 1 cf. LII 6 *Πρωτόγον', Ἠρικεπαῖε, θεῶν πάτερ ἠδὲ καὶ υἱέ.*

88. Lactant. Divin. institut. I 5, 13—14 p. 15, 18 Br. *Ovidius* (Metam. I 21) *quoque in principio praeclari operis* (*carminis* R) *sine ulla nominis dissimulatione a deo, quem fabricatorem mundi, quem rerum opificem vocat, mundum fatetur instructum. quodsi vel O. vel hi nostri quae natura ducente senserunt in perpetuum defendissent, eandem quam nos sequimur doctrinam comprehensa veritate tenuissent*; idem Epitom. 3 p. 678, 14 Br. *O. principalem deum dicit, qui caelum solemque cum ceteris astris, qui terram, qui maria condiderit.*

Phanetem intelligendum esse per se patet; principalis πρωτόγονος (v. fr. 86) est.

89. (75) Lactant. Divin. instit. I 5, 4—6 p. 14 Br. *hunc* (sc. *Φάνητα*) *ait* (sc. Orpheus fr. 73) *esse omnium deorum parentem, quorum causa caelum condiderit liberisque prospexerit, ut haberent habitaculum sedemque communem:*

ἔκτισεν ἀθανάτοις[1] δόμον[2] ἄφθιτον.[3]

natura igitur et ratione ducente intellexit esse praestantissimam potestatem,[4] *caeli ac terrae conditricem. non poterat enim dicere Iovem esse principem rerum, qui erat Saturno genitus, neque ipsum Saturnum, qui caelo natus ferebatur; caelum autem tamquam deum primum constituere non audebat, quod videbat elementum esse mundi, quod ipsum eguerit*[5] *auctore. haec eum ratio perduxit ad deum illum primogenitum, cui adsignat et tribuit principatum.*

1 *θανατοις* S; *ααταvατοις* M; *αθ⌊α⌋νατοις* P. 2 ⟨*δο*⟩*μον* B; *λομον* SM. 3 *αφεισον* M. interpretatio latina in P. 4 *potentiam* M. 5 eg⌜u⌝erit B[3], egeret B[1], genuerit SM.

Herm. 465 n. 2; Lob. I 496; cf. J. Th. Struve Fragm. graec. ap. Lactant. examin. in programm. gymn. Regimontani 1822 = Op. sel. I 125; Holwerda 307.

90. (116) Procl. in Platon. Cratyl. 396 b. c p. 60, 26 Pasqu. *ἢ δῆλον ὡς ὁ ὑπερουράνιος τόπος καὶ* ⟨*ἡ* add. Pasqu. e Platone⟩ *ἀχρώματος καὶ ἀσχημάτιστος καὶ ἀναφὴς οὐσία καὶ πᾶν τὸ νοητὸν πλάτος, ὡς μὲν ἂν ὁ Πλάτων* (Tim. 31 a) *εἴποι, τά τε νοητὰ ζῶια περιέχον* (Pasqu.] *περιέχων* codd.) *καὶ τὴν* | [61 Pasqu.] *μίαν τῶν αἰωνίων πάντων αἰτίαν καὶ τὰς κρυφίους τούτων ἀρχάς, ὡς δ' ἂν οἱ Ὀρφικοὶ φαῖεν, ἄνωθεν μὲν ὁριζόμενος τῶι Αἰθέρι, κάτωθεν δὲ τῶι Φάνητι — πάντα γὰρ τὰ μεταξὺ τούτων συμπληροῖ τὸν νοητὸν διάκοσμον.* Herm. in Plat. Phaedr. 247 c (*τὸν δὲ ὑπερουράνιον τόπον οὔτε τις ὕμνησέ πω τῶν τῆιδε ποιητὴς οὔτε ποτὲ ὑμνήσει κατ' ἀξίαν*) p. 146, 28 Couvr. *εἰ μὲν ποιητὰς ἀκούοιμεν τοὺς τρίτους ἀπὸ τῆς ἀληθείας, τουτέστι τὸ πλῆθος τῶν τῆιδε ἀνθρωπικῶν ποιητῶν, ὥστε ἐξαιρεῖσθαι τοῦ λόγου Ὅμηρον καὶ Ὀρφέα — εἴρηται γὰρ αὐτοῖς περὶ τοῦδε τοῦ τόπου, καὶ Ἡσιόδωι καὶ Μουσαίωι —, πρόδηλον τοῦ λόγου τὸ ἀληθές, ὅτι τῶν τοιούτων ποιητῶν τῶν πολλῶν καὶ τεχνικῶν* (*τεχνίτων* M) | [147 Couvr.] *οὐδεὶς ἐφικνεῖται* (*ἀφικνεῖται* M) *ἐκείνων ἀξίως, ἀλλὰ τῶν ἐνθέων ποιητῶν οἷος Ὅμηρος καὶ Ὀ. εἰ δὲ πάντας ἁπλῶς ἀκούοιμεν τοὺς ποιητὰς ὥστε καὶ Ὅμηρον καὶ Ὀρφέα περιλαμβάνεσθαι, δῆλον ὅτι καὶ ἑαυτὸν συμπεριλαμβάνει, ὡς οὐδὲ αὐτὸς ἀξίως εἶπεν δυνησόμενος· ὡς ἂν οὖν εἰ ἔλεγε 'τὸν δὲ ὑπερουράνιον τόπον οὐδεὶς μὲν τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐν τῆι ποιήσει ἀξίως ὑμνήσει, μόνος δὲ ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ τῶν Μουσῶν χορός'.*

Cf. frr. 99. 107.

91. (81) Procl. in Plat. Tim. 32 b (II 48, 15 Diehl) *οἱ δὲ Πυθαγόρειοι ἔλεγον ἐν τῶι οὐρανῶι θεωρεῖσθαι τὰ στοιχεῖα διχῶς, ἄλλως μὲν πρὸ ἡλίου, ἄλλως δὲ μετὰ ἥλιον. γῆ μὲν γὰρ αἰθερία ἡ σελήνη· τοῦτο μὲν οὖν καὶ ὁ θεολόγος εἴρηκε σαφῶς·*

μήσατο τ'[1] *ἄλλην γαῖαν*[2] *ἀπείριτον, ἥν τε σελήνην*
ἀθάνατοι κλήιζουσιν, ἐπιχθόνιοι δέ τε μήνην,
ἣ πόλλ' οὔρε' ἔχει, πόλλ' ἄστεα, πολλὰ μέλεθρα.[3]

1 *μήσατο δ'* Q. 2 *αἶαν δ' ἄλλην γαῖαν* M, *αἶαν ἄλλην* P. 3 *μέλαθρα* P. Vs. 1. 2 praebet Procl. etiam in Tim. 40 b. c (III 142, 12 Diehl) incipiens *μήσατο δ'* sicut supra Q.

Cf. eundem in Tim. 36 d (II 282, 11 Diehl) *καὶ τῶν θεολόγων τὴν σελήνην καλούντων γῆν διὰ τὴν τῆς γῆς ταύτης οἰκειότητα πρὸς αὐτήν· κοινὸν γοῦν αὐτοῖς τὸ ἀποκρύπτειν τὸ φῶς* et 40 e (III 172, 20 Diehl).

Herm. IX; Lob. I 499; Kern De Theogon. 53; Susemihl Ind. XV; Holwerda 308; Tannery *Rev. philolog.* XXI 1897, 191; Zeller *Zeitschr. wissensch. Theologie* XLII 1899, 235 = *Kl. Schr.* II 155; P. Capelle De luna stellis lacteo orbe animarum sedibus Diss. Hal. 1917, 3 n. 1.

Cf. fr. 22 et Plutarch. De Is. et Osir. 367 c. d *οἱ δὲ τοῖσδε τοῖς φυσικοῖς καὶ τῶν ἀπ' ἀστρολογίας μαθηματικῶν ἔνια μειγνύντες Τυφῶνα μὲν οἴονται τὸν ἡλιακὸν κόσμον, Ὄσιριν δὲ τὸν σεληνιακὸν λέγεσθαι. τὴν μὲν γὰρ σελήνην γόνιμον τὸ φῶς καὶ ὑγροποιὸν ἔχουσαν εὐμενῆ καὶ γοναῖς ζώιων καὶ φυτῶν εἶναι βλαστήσεσιν· τὸν δ' ἥλιον κτλ.*

92. (82) Procl. in Plat. Tim. 38 c (III 56, 4 Diehl) *διὸ καὶ ὥσπερ τὸν ἥλιον κατὰ ὥραν καὶ κατὰ ζώιδιον εἰρήκασιν ἀμείβειν τὰς μορφάς, οὕτω καὶ τὴν σελήνην κατὰ ἑκάστην ἡμέραν,*

ὄφρ' ἐν μηνὶ τρέπηι ὅπερ [*ὁ* del. Diehl] *ἥλιος εἰς ἐνιαυτόν,*

ὥς φησιν ὁ θεολόγος (cf. in Tim. 22 c [I 107, 29 Diehl] *οὕτω γὰρ οἵ τε μῦθοί φασιν οἱ παρ' Ἕλλησιν, ἥ τε τῶν Αἰγυπτίων ἐνδείκνυται παρά*|[107 Diehl] *δοσις* [*καὶ* del. Diehl] *περὶ ἡλίου λέγουσα μυστικῶς ὡς διαφόρους ἐν τοῖς ζωιδίοις ἀμείβοντος μορφάς* et Iamblich. De myster. VII 3 p. 253 Parth.). Procl. in Plat. Rempubl. II 58, 10 Kr. *καὶ ὁ ὅλος ἐνιαυσιαῖος κύκλος διήιρηται εἰς αὔξησιν καὶ μείωσιν· διὸ καὶ ὁ μηνιαῖος τῆς σελήνης κύκλος ἐνεικονίζεσθαι λέγεται τὸν ἐνιαύσιον τοῦ ἡλίου δρόμον· καὶ ὅ γε Ὀ. ἐν τῶι μηνὶ τρέπειν αὐτήν φησιν, ὅπερ ἥλιος ἐν ἐνιαυτῶι, τὸ* (Schoell] *τὰ* cod.) *ἀνάλογον ἐπ' ἀμφοῖν θεώμενος.*

Lob. I 499.

93. (81) Procl. in Plat. Tim. 40 e (III 172, 20 Diehl) *καὶ γὰρ οὐρανίαν γῆν* ([Taylor, *καὶ* codd.) *τὴν σελήνην Ὀ. προσηγόρευσε.*

γῆ αἰθερία ἡ σελήνη fr. 91.

94. (77) Procl. in Plat. Tim. 22 e (I 123, 2 Diehl) *καὶ γὰρ οὐ μόνον οἱ μαθηματικοὶ λέγουσι περὶ τοῦ μὴ πᾶν κλίμα γῆς ἀνθρώπους ἔχειν, ἀλλὰ καὶ Ὀ. οὑτωσὶ διορίζων·*

διώρισε δ' ἀνθρώποισι
χωρὶς ἀπ' ἀθανάτων ναίειν ἕδος, ἧι μέσος ἄξων
ἠελίου τρέπεται ποτινεύμενος[1] οὔτε τι λίην
ψυχρὸς ὑπὲρ κεφαλῆς οὔτ' ἔμπυρος, ἀλλὰ μεσηγύς.

1 δινεύμενος sive δινευμένου Herwerd. *Herm.* V 1871, 141 collato fr. ap. Macrob. Sat. I 18 p. 105, 17 Eyss.[2] (v. infra s. *ΒΑΚΧΙΚΑ*).

Herm. XIX p. 480; Lob. I 497; Holwerda 309; Zeller *Zeitschr. wissensch. Theol.* XLII 1899, 235 = *Kl. Schr.* II 155.

95. (83) Procl. in Plat. Tim. 21 d (I 94, 13 Diehl) *οὕτω γὰρ καὶ παρ' Ὀρφεῖ τὰ τῆς φύσεως ἔργα κλυτὰ προσαγορεύεται·*

καὶ φύσεως κλυτὰ ἔργα μένει[1] καὶ ἀπείριτος αἰών.

1 μένηι Lob.

Herm. XIX; Lob. I 500.

96. (79) Procl. in Plat. Tim. 41 c (III 227, 31 Diehl) *τοῦτον* (sc. *Ἥλιον*) *γὰρ ἐπέστησε τοῖς ὅλοις ὁ δημιουργός* (sc. *Φάνης*)·

καὶ φύλακ' αὐτὸν ἔτευξε κέλευσέ τε πᾶσιν ἀνάσσειν,

ὥς φησιν Ὀ.

Herm. XXV p. 485; Lob. I 497; Holwerda 308 contra quem ad Iovem versum referentem affero Procl. in Tim. 28 c (I 306, 10 Diehl) *τούτους οὖν τοὺς τρεῖς νόας καὶ δημιουργοὺς ὑποτίθεται* (sc. *Ἀμέλιος*) *καὶ τοὺς παρὰ τῶι Πλάτωνι* (Tim. 40 e) *τρεῖς βασιλέας καὶ τοὺς παρ' Ὀρφεῖ τρεῖς, Φάνητα καὶ Οὐρανὸν καὶ Κρόνον, καὶ ὁ μάλιστα παρ' αὐτῶι δημιουργὸς ὁ Φάνης ἐστίν* et in Tim. 30 a (I 390, 6 Diehl) *ὁ δέ γε Πλάτων Ὀρφεῖ συνεπόμενος ἐν τῶι δημιουργῶι πρῶτον εἶναί φησι τὴν τάξιν καὶ τὸ πρὸ τῶν μερῶν ὅλον.*

97. (84) Procl. in Plat. Tim. (I 312, 5 Diehl) *κρεῖττον δὲ τοῦ ποιητικοῦ τὸ πατρικόν· διόπερ ἐν τοῖς μέσοις, εἰ καὶ ἄμφω καθ' ἑκάτερον, ἀλλὰ μᾶλλον μὲν πατὴρ ὁ πρότερος· ἔστι γὰρ πέρας τοῦ πατρικοῦ βυθοῦ* (Kroll De orac. Chald. 18) *καὶ ἡ πηγὴ τῶν νοερῶν· μᾶλλον δὲ ποιητὴς ὁ δεύτερος· ἔστι γὰρ μονὰς τῆς ὅλης δημιουργίας. ὅθεν, οἶμαι, καὶ ἐκεῖνος μὲν καλεῖται Μῆτις, οὗτος δὲ Μητιέτης, καὶ ὁρᾶται μὲν ἐκεῖνος, ὁρᾶι δὲ οὗτος, καὶ καταπίνεται μὲν ἐκεῖνος, ἐμφορεῖται δὲ οὗτος τῆς ἐκείνου δυνάμεως, καὶ ὅπερ ἐκεῖνος ἐν τοῖς νοητοῖς, τοῦτο οὗτος ἐν τοῖς νοεροῖς ἐστι· πέρας γὰρ ὃ μὲν τῶν νοητῶν, ὃ δὲ τῶν νοερῶν ἐστι θεῶν· καὶ περὶ ἐκείνου μέν φησιν Ὀ.·*

ταῦτα πατὴρ ποίησε κατὰ σπέος ἠεροειδές.

Herm. VI vs. 1; Lob. I 501; Kern De Theogon. 15. 105; Holwerda 310; Dieterich *Nekyia*[2] 159 n. 1.

Cf. Or. Chald. *ταῦτα πατὴρ ἐνόησε, βροτὸς δέ οἱ ἐψύχωτο* Kroll De orac. Chald. 46. Dieterich l. l. confert Hymn. XIII *Κρόνου* vs. 5 *αἰῶνος Κρόνε παγγενέτωρ.* Ad *κατὰ σπέος* explicandum Pherecydis *μυχούς* iam affert Lob. I 501 n. *d.* v. Kern De Theogon. 105.

98. (73) Procl. in Plat. Tim. 31 a (I 450, 22 Diehl) *ὁ δέ γε Φάνης μόνος τε πρόεισι καὶ ὁ αὐτὸς ἀνυμνεῖται θῆλυς καὶ γενέτωρ* (fr. 81), *παράγει δὲ τὰς Νύκτας, καὶ τῆι μέσηι σύνεστιν ὡς πατήρ·*

αὐτὸς ἑῆς γὰρ[1] *παιδὸς ἀφείλετο κούριον*[2] *ἄνθος.*

1 *ἑῆς γὰρ* Gesn.] *γὰρ ἑῆς* codd., *παιδὸς γὰρ* Diehl; *αὐτῆς γὰρ τεῆς* Damasc. 2 *κούριμον* CM et Damasc.; v. infra p. 165; correxit Herm.

Damasc. De princ. 244 (II 115, 24 Rue.) *καὶ μὴν πρὸς τὸ τέταρτον ἀπαντῆσαι ῥάδιον ὅτι μετὰ τὴν νοητὴν καὶ ἀδιάκριτον ἕνωσιν ἔδει τινὰ προβληθῆναι διωρισμένην διάκρισιν τῶν προϊόντων ἣν εἰσῆγεν ὁ ἀριθμὸς καὶ μετὰ ταύτην φανῆναί τινα διοριζομένων συνέχειαν, οὐκ ἀφανίζουσαν τὴν πρόοδον ὡς ἡ ἕνωσις, ἀλλὰ συνεχίζουσαν καὶ εἰς συναφὴν τὴν πρὸς ἄλληλα συνάγουσαν τὰ διακριθέντα, ἵνα καὶ ἐν τῆι* | [116 Rue.] *διακρίσει ἡνωμένα πως φαίνηται· καὶ τοῦτο μὲν ἀρρενωπόν, ὡς ἐν διακρίσει· πρὸ τούτου δέ, τὸ θῆλυ, οὐ τοῦ ἄρρενος τούτου θῆλυ ὄν, ἀλλὰ τοῦ νοητοῦ ἄρρενος καὶ πατρός·*

αὐτῆς γὰρ τεῆς παιδὸς ἀφείλετο κούριμον ἄνθος·

καὶ διὰ τοῦτο εἰς ἄλλην διακόσμησιν προάγει τὰ ἐκείνου γεννήματα, ὡς ἡ Γῆ τὰ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ἡ Ῥέα τὰ ⟨*τοῦ* add. Rue.⟩ *Κρόνου καὶ Ἥρα τὰ τοῦ Διός,* ibidem 202 (II 84, 28 Rue. cf. Add. 385) *διὸ καὶ παρ' Ὀρφεῖ τὰ μὲν ἄλλα γένη ἐκ μητρὸς καὶ πατρός, ἡ δὲ πρώτη τῶν μητέρων*[1] *ἀπὸ μόνου τοῦ πατρὸς πρόεισιν ὡς ἀπὸ μονάδος μονάς,* ibidem 209 (II 92, 22 Rue. cf. 95, 12) *ἔτι δὲ Ὀ. ὡς ἄρρενι τῶι Φάνητι συνοικίζει τὴν Νύκτα· ἔτι δὲ καὶ τὰ λόγια 'πατρικὰς δυνάμεις' ἀποκαλεῖ τὰς ἴυγγας* (Kroll De orac. Chald. 40). *ἀλλὰ μὴν ἔχειν καὶ πατρικὸν αὐτὰς οἱ θεοὶ διδάσκουσιν, ὥσπερ καὶ Ὀ., εἴπερ βασιλεύει μόνη θηλείων ἡ Νύξ· καὶ βασιλεύει πάντων γενῶν οὐκ ἂν εἰ μή τι καὶ ἀρρενωπὸν εἶχεν καθ' ἑαυτὴν καὶ ταύτηι συνετάττετο τοῖς ἄρρεσι βασιλεῦσιν· οὐδαμοῦ γὰρ ἡγεῖται τὸ θῆλυ, ἧι θῆλυ.*

1 *ἡμετέρων* M; *μητέρων* Kern Herm. XXIII 1888, 484 n. VIII cf. Ruelle Add. 385.

Herm. VIII vs. 16; Lob. I 493; Kern De Theogon. 16. 43. Cf. versum in Schol. V et Eustath. ad Iliad. *N* 433 *ὄφελλε δὲ κούριον ἄνθος* et Argonaut. 1339 *καὶ τότε παρθενίης νοσφίζετο κούριον ἄνθος αἰνόγαμος Μήδεια δυσαινήτοις ὑμεναίοις.*

99. (60) Herm. in Plat. Phaedr. 247 d p. 154, 15 Couvr. *οὐ μάτην δὲ οὐδὲ τὰ τρία ταῦτα ὀνόματα παρέλαβεν, αὐτὴν δικαιοσύνην, αὐτὴν σωφροσύνην, αὐτὴν ἐπιστήμην. τριῶν γὰρ παραδεδομένων*[1] *Νυκτῶν παρ' Ὀρφεῖ, τῆς μὲν ἐν ταὐτῶι*[2] *μενούσης τῆς πρώτης, τῆς δὲ τρίτης ἔξω προελθούσης, τῆς δὲ*[3] *μέσης τούτων, τὴν μὲν πρώτην μαντεύειν* (fr. 103) *φησίν, ὅ ἐστι τῆς ἐπιστήμης, τὴν δὲ μέσην αἰδοίαν*[4] *καλεῖ, ὅ ἐστι τῆς*[5] *σωφροσύνης, τὴν δὲ τρίτην ἀποτίκτειν φησὶ τὴν Δικαιοσύνην.*

Neoplatonicorum nugae extant etiam ap. Procl. in Plat. Tim. 39 b. c. d (III 88, 18 Diehl) *καὶ γὰρ τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας τάξεις πολλαί, νοηταὶ καὶ νοεραὶ καὶ ὑπερκόσμιοι καὶ οὐράνιοι καὶ ὑπὸ σελήνην, ὡς καὶ ἡ Ὀρφικὴ διδάσκει θεολογία, καὶ αἱ μὲν πρὸ τῆς δημιουργίας, αἳ δὲ ἐν αὐτῆι περιεχόμεναι, αἳ δὲ ἀπ' αὐτῆς προϊοῦσαι, καὶ αἳ μὲν ἀφανεῖς, αἳ δὲ ἐμφανεῖς, ἐπεὶ καὶ ὁ μὴν καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἄλλος μὲν ὁ ἀφανὴς καὶ ὁ μετρητικὸς καὶ συνοχικὸς καὶ τελεσιουργὸς τῶν νοερῶν τε καὶ σωματικῶν περιόδων, ἄλλος δὲ ὁ ἐμφανής, ὃς περάτωσίς ἐστι καὶ μέτρον τῆς ἡλιακῆς περιπολήσεως* et Damasc. De princ. 192 (II 69, 20 Rue. cf. Add. 385) *οὐδὲ ἄρα ἡ ἑτερότης αὐτὴ ἀνούσιος· καθ' ἑαυτὴν δὲ ὑφεστῶσα, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἄκροις ὁρᾶται καί πως ἐν τῶι ἑνὶ κατὰ τὴν αἰτιώδη προβολήν· πάντα γὰρ ἦν ἐν ἀλλήλοις ἰδίως· ἔτι δὲ προϋπάρχει καὶ ἐν τοῖς νοητοῖς ἡ ἑτερότης κρύφιος. ἐκεῖθεν οὖν εἰς τάσδε τὰς μονάδας μερίζεται κατὰ τὴν προϊοῦσαν μέθεξιν ἀπὸ τῶν προτέρων εἰς τὰ δεύτερα. ἐπεὶ καὶ τόδε εἰπών τις οὐ πόρρω βαλεῖ τῆς θεολόγου συνηθείας, ὅτι αἱ τρεῖς ὁμοταγεῖς πώς εἰσιν κατὰ τὴν τριάδα συνυποστᾶσαι, καὶ ὡς* (*καὶ πῶς* M., corr. Ruelle.) *ἐν μιᾶι τριάδι, ἡ μὲν πρώτη ἐστίν, ἡ δὲ μέση, ἡ δὲ τρίτη. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν ἀντιμεταδιδόναι ἀλλήλαις αὐτὰς τῶν οἰκείων ἰδιωμάτων. ἀλλ' ἔτι γὰρ πρὸς τοῖς εἰρημένοις, αἱ τρεῖς αὗται μονάδες αἱ ἴυγγές* (cf. Kroll De orac. Chald. 39) *εἰσι καὶ αἱ νύκτες αἱ τρεῖς. οὐκοῦν ἡ μὲν πρώτη πατρική ἐστιν καὶ τῶι πατρὶ σύνεστιν, ἡ δὲ γονιμωτάτη καὶ κατὰ τὴν δύναμιν τῆς τριάδος ἑστῶσα, ἡ δὲ ὡς νοῦς τῆς τριάδος καὶ ἤδη συντεταγμένη τοῖς πολλοῖς θεοῖς. καὶ ἡ μέση ἄρα τελεία φύσις ἐστὶ τῶι διακριτικῶι μάλιστα χαίρουσα· αὕτη δὲ ἦν ἡ ἑτερότης.*

1 *παραδεδομένων* codd., *παραδιδομένων* Ast. 2 *ἐν ταὐτῶι* Couvr., *ἐν αὐτῶι* Ab. 3 *δὲ* om. Gesn. 4 *αἰδοίην* Gesn. 5 *τῆς* om. Ab.

Herm. 506 n. 8; Lob. I 502; Schuster 22; Kern De Theogon. 6; Holwerda 311.

100. Damasc. De princ. 213 (II 95, 6 Rue.) *διὰ τοῦτο καὶ Ὀ. Νύκτα αὐτὴν* (sc. *τήνδε τὴν διακόσμησιν*) *προσηγόρευσεν ὡς ὑπὲρ* (*ὑπὸ*? Rue.) *τὴν ἐμφανῆ τοῦ οὐρανοῦ ἐκείνου μαρμαρυγήν. ἴσως δὲ καὶ ὅτι τῆς νυκτὸς ὁ κῶνος εἰς ὀξὺ λήγει, καθάπερ καὶ αὕτη εἰς τὸ ἀμερέστατον ἀποκορυφοῦται τῆς νοερᾶς οὐσίας.*

μαρμαρυγή vox Orphica? Cf. Hymn. VII 10 de stellis *αὐγάζοντες ἀεὶ Νυκτὸς ζοφοειδέα πέπλον, μαρμαρυγαῖς στίλβοντες. κῶνον* astronomice intellegendum esse monuit Dielesius apud Kernium *Herm.* XXIII 1888, 485 n. XII coll. Cleomed. Cycl. theor. p. 139 Bake: *ἡ οὖν γῆ φωτιζομένη ὑπ' αὐτοῦ* (sc. *ἡλίου*) *σκιὰν ἀποπέμπει ἀναγκαίως καθάπερ καὶ ἄλλα ὁπόσα φωτίζεται τῶν στερεῶν σωμάτων· αὕτη τοίνυν κωνοειδῶς σχηματιζομένη ὅλον μὲν οὐκ ἐπιλαμβάνει τὸν ζωιδιακὸν οὐδὲ παντὶ τῶι πλάτει αὐτοῦ συμπαρεκτείνεται διὰ τὸ εἰς ὀξὺ ἀποκορυφοῦσθαι.*

101. (86) Procl. in Plat. Cratyl. 396 b (54, 21 Pasqu.) *ἢ ὅτι τῆς βασιλικῆς τῶν θεῶν σειρᾶς ἀρχομένης μὲν ἀπὸ Φάνητος, καταντώσης δ' εἰς τὸν δεσπότην ἡμῶν τὸν Διόνυσον καὶ τὸ αὐτὸ σκῆπτρον ἄνωθεν ἄχρι τῆς ἐσχάτης βασιλείας προαγούσης, μόνος ὁ Κρόνος, τὴν τετάρτην βασιλικὴν τάξιν κληρωσάμενος, παρὰ πάντας τοὺς ἄλλους ὑβριστικῶς δοκεῖ κατὰ τὸ μυθικὸν πρόσχημα προσδέχεσθαι καὶ ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ τὸ σκῆπτρον καὶ μεταδιδόναι τῶι Διί· καὶ γὰρ ἡ Νὺξ παρ' ἑκόντος αὐτὸ λαμβάνει τοῦ Φάνητος·* | 55 Pasqu.

σκῆπτρον δ' ἀριδείκετον εἷο χέρεσσιν[1]
θῆκε[2] *θεᾶς Νυκτός, ⟨ἵν' ἔχηι⟩*[3] *βασιληΐδα τιμήν.*

καὶ ὁ Οὐρανὸς παρὰ τῆς Νυκτὸς ἑκούσης ὑποδέχεται τὴν ἐπικράτειαν τῶν ὅλων.

1 *εἷο χέρεσσιν* (*χέρεσιν*) codd.] *εἰνὶ χέρεσσιν* Platt *Journ. phil.* Lond. XXVI 1899, 230. 2 *θῆκε* Lob., *ἔθηκε* codd. 3 *⟨ἵν' ἔχηι⟩* add. Lob., *⟨ἱερῆς⟩* add. Werfer.

Lob. I 502; Zeller I^6 123.

Ad vs. 2 cf. Hesiod. Theogon. 461 *ἵνα μή τις ἀγαυῶν Οὐρανιώνων ἄλλος ἐν ἀθανάτοισιν ἔχοι βασιληΐδα τιμήν.*

102. (87) Alexand. Aphrod. in Aristot. Metaph. *N* 4 p. 1091 b 4 (821, 19 Hayd.) *μεθ' ὃν* (sc. *Ἠρικεπαῖον* fr. 107) *Νύξ·*

σκῆπτρον ἔχουσ' ἐν χερσὶν ἀριπρεπὲς Ἠρικεπαίου.[1]

Eundem versum omisso *ἀριπρεπὲς* habet Syrian. in eundem Aristot. loc. p. 182, 15 Kr. fr. 107.

1 *ἠρισκεπαίου* Syrian.] *Ἠρικαπαίου* Alex.

103. (88) Herm. in Plat. Phaedr. 247 c p. 147, 20 Couvr. *ὁ γάρ τοι Ὀρφεὺς περὶ τῆς Νυκτὸς λέγων 'θεῶν γὰρ ἔχει,*[1] *φησὶ . . .'*[2] *καὶ*

μαντοσύνην δ' οἱ[3] *δῶκεν ἔχειν ἀψευδέα πάντηι.*[4]

καὶ αὕτη λέγεται μαντεύειν τοῖς θεοῖς.

1 *ἔχει* codd., *ἄρχει* Kern *Herm.* XXIII 1888, 484 n. 1. 2 *φησὶ* ⟨*βασιληΐδα τιμήν*⟩ Ab. 3 *δὲ οἱ* codd., *δὲ* del. Ab. 4 *πάντων* Hermias infra.

Eundem versum laudat idem 150, 9 *ὁ δὲ Πλάτων ὅπερ μὲν εὗρε καταφατικῶς ὑπὸ τοῦ θεολόγου ῥηθέν, τοῦτο αὐτὸς ἀποφατικῶς προηνέγκατο — ὃ γὰρ ἐκεῖνος Νύκτα εἶπε, τοῦτο οὗτος ἀχρώματον —, ὃ δὲ ἐκεῖνος ἀποφατικῶς ἀψευδέα* (secl. Couvr.) *εἰπών· μαντοσύνην . . πάντων, τοῦτο οὕτως καταφατικῶς εἶπε 'περὶ ἣν τὸ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης γένος, οὐσία ὄντως οὖσα'* et 151, 5 *οὐ τὴν κατὰ συμφωνίαν ἀλήθειαν λέγει, ἀλλ' ἥτις σύνδρομον ἔχει τῶι ἀληθεῖ τὸ εἶναι αὐτῆς καὶ τὴν οὐσίαν, καὶ τοῦτό ἐστιν αὐτῆς τὸ εἶναι ἡ ἀλήθεια, ἣ ὅπερ καὶ ὁ θεολόγος εἶπε· μαντοσύνην δέ οἱ δῶκεν ⟨ἔχειν⟩ ἀψευδέα πάντων.*

Herm. 506 n. 6; Lob. I 502; Ninck *Bedeutung des Wassers Philolog. Suppl.* XIV 1921, 64 n. 3.

104. (72) Procl. in Plat. Tim. E prooem. III 169, 15 Diehl *ἔνιοι μὲν οὖν φασιν, ὅτι τοὺς μὲν ἀνὰ λόγον τοῖς δύο βασιλεῦσιν ἐν οὐρανῶι καταλέλοιπε ζητεῖν, Φάνητι*[1] *λέγω καὶ Νυκτί· δεῖ γὰρ τοὺς*[2] *ἐν ὑπερτέραι τάξει ποιεῖν καὶ ἐν τοῖς ἐγκοσμίοις, διότι δὴ καὶ πρὸ τοῦ κόσμου τῶν νοερῶν ἡγοῦνται θεῶν, ἐν τῶι ἀδύτωι διαιωνίως ἱδρυμένοι, καθά φησιν Ὀ., αὐτοῦ τοῦ Φάνητος, τὴν κρύφιον αὐτῶν τάξιν καὶ ἀνέκφαντον ἐκεῖνος ἄδυτον ἀποκαλῶν. εἴτε οὖν τὴν ταὐτοῦ περιφορὰν καὶ τὴν θατέρου τάττειν ⟨ἐθέλοι τις⟩*[3] *εἰς τὴν τούτων ἀναλογίαν ὡς ἄρρεν καὶ θῆλυ καὶ πατρικὸν καὶ γεννητικόν, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι τῆς ἀληθείας, εἴτε ἥλιον καὶ σελήνην ὡς ἐν τοῖς πλανωμένοις ἀντιθέτους ὁ μὲν ἥλιος τὴν ὁμοιότητα ⟨τὴν⟩ πρὸς τὸν Φάνητα δια⟨σώσει, ἡ δὲ⟩ σελήνη τὴν πρὸς τὴν Νύκτα. ⟨εἰ δὲ τοῦτο⟩*

ἀληθές, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ⟨τὸν ἕν⟩α τῶν ὅλων δημιουργὸν ⟨ἀνὰ λό|170 Diehl γ⟩ον ἱδρύσας τῶι πατρὶ ⟨τῶι⟩ Φάνητι νοερὸν[4] . . . καὶ αὐτόν — καὶ γὰρ . . . ταύτης ἐστι τῶν κόσμων . . . ποιεῖν ὁ θεολόγος,[5] ὥσπερ οὗτος τοῦ τε Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς —· τὸν δὲ κρατῆρα τὸν ζωιογόνον τῆι Νυκτὶ τῆι πᾶσαν ἐκ τῶν ἀφανῶν παραγούσηι ζωὴν μετὰ τοῦ Φάνητος, ὡς καὶ ὁ κρατὴρ πᾶσαν λοχεύει τοῖς ἐν τῶι κόσμωι ψυχήν· βέλτιον γὰρ ἄμφω πρὸ τοῦ κόσμου νοεῖν καὶ τὸν μὲν δημιουργὸν αὐτὸν ἀνὰ λόγον τῶι Φάνητι τάττειν, ἐπειδὴ καὶ πρὸς αὐτὸν ἀφομοιοῦσθαι λέγεται κατὰ τὴν ποίησιν τῶν ὅλων, τὴν δὲ συνεζευγμένην αὐτῶι καὶ γεννητικὴν τῶν ὅλων δύναμιν τῆι Νυκτὶ ἀφανῶς τὰ πάντα ἐκ τοῦ πατρὸς προαγούσηι, μετὰ δὲ τούτους τὰς λοιπὰς παραδιδόναι βασιλείας διακεκοσμημένας ἀν` λόγον ταῖς νοεραῖς. καὶ εἰ καὶ αὐτὸ τοῦτο ζητοίημεν, διὰ τί μὴ καὶ τὰς δύο διαρρήδην βασιλείας ἔλαβεν ἀνὰ λόγον, προσεχέστερόν ἐστι λέγειν, ὅτι καὶ ἐκείνους[6] μὲν ἡ Ὀρφέως εἶχε παράδοσις . . . δι' οὗ τὴν Οὐρανοῦ πρώτην καὶ Γῆς ἐξυμνεῖ βασιλείαν, συνηθεστέρα τοῖς Ἕλλησιν οὖσα, καθάπερ καὶ αὐτὸς ἐν τῶι Κρατύλωι (396 c) λέγει . . . .

1 an ⟨τῶι πρώτωι⟩ Φάνητι? Diehl. 2 τοὺς Kroll; αὐτοὺς codd. 3 add. Diehl. 4 νοερὸν ⟨ἀποδείξει⟩ Diehl. 5 καὶ γὰρ ⟨ἐκ τῆς συστοιχίας⟩ ταύτης ἔστι ⟨τὴν vel τὸν⟩ τῶν κόσμων ⟨ἀπογέννησιν vel ἀριθμὸν⟩ ποιεῖν, ⟨φησὶν⟩ ὁ θ. temptat Diehl; aliter Kroll: καὶ γὰρ ⟨ἐκεῖνος τῆς φαινομένης⟩ τ. ἐ. τ. κ. ⟨γενέσεως αἴτιος· καὶ γὰρ . . . εἴωθε⟩. 6 ἐκείνας? Diehl.

Procl. in Plat. Parm. 134 c p. 965, 10 Cous.[2] ἐπὶ δὲ τούτων νοητῶν εἰδῶν ἀληθὲς καὶ τὸ μὴ 'πρὸς ἡμᾶς αὐτὰ τὴν δύναμιν ἔχειν, μηδὲ ἡμᾶς πρὸς ἐκεῖνα'· καὶ γὰρ ἡμῖν ἄγνωστά ἐστι καὶ ὑπὲρ τὴν ἡμετέραν ἵδρυται νόησιν, ἐν τῶι ἀδύτωι κεκρυμμένα τοῦ πατρός, καὶ ὥς φησιν ὁ θεολόγος, μόνηι γνώριμα τῆι προσεχῶς μετὰ ταῦτα τάξει τῶν θεῶν.

Lob. I 494.

Ad κρατήρ cf. infra s. ΚΡΑΤΗΡΕΣ De ἀδύτωι v. fr. 105.

105. (109. 110) Herm. in Plat. Phaedr. 248 c p. 161, 15 Couvr. ἡ δὲ Ἀδράστεια μία ἐστὶ καὶ αὕτη θεὸς τῶν μενουσῶν ἐν τῆι Νυκτί, γενομένη[1] ἐκ Μελίσσου καὶ Ἀμαλθείας. ὁ μὲν οὖν Μέλισσος κατὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν δευτέρων καὶ πρόνοιαν εἴληπται· ἡ δὲ Ἀμάλθεια κατὰ τὸ ἀκλινὲς καὶ μὴ μαλθάσσεσθαι. ἐκ τῆς οὖν προνοίας τῆς ἀκλινοῦς γέγονεν ἡ Ἀδράστεια, ἥτις ἀδελφή ἐστι τῆς Ἴδης·

a Ἴδη[2] τ' εὐειδὴς καὶ ὁμόσπορος Ἀδρήστεια,[3]

ἡ πάντων ὁμοῦ τῶν νόμων τῶν τε ἐγκοσμίων καὶ ὑπερκοσμίων, τῶν τε εἱμαρμένων καὶ διΐων — εἰσὶ γὰρ καὶ διΐοι νόμοι καὶ κρόνιοι, θεῖοί τε[4] καὶ ὑπερκόσμιοι καὶ ἐγκόσμιοι —, ἡ πάντων οὖν τούτων τὰ μέτρα[5] ἑνιαίως ἐν ἑαυτῆι συλλαβοῦσα καὶ συνέχουσα. αὕτη ἐστὶν ἡ θεὸς Ἀδράστεια διὰ | 162 Couvr. τοῦτο κεκλημένη διὰ τὸ τὰ ὑπ' αὐτῆς τεθέντα καὶ νομοθετηθέντα ἀναπόδραστα εἶναι· διὸ καὶ πρὸ τοῦ ἄντρου τῆς Νυκτὸς ἠχεῖν λέγεται·

b παλάμῃσι δὲ χάλκεα ῥόπτρα
δῶκεν[6] Ἀδρηστείαι.[7]

ἐν τοῖς προθύροις γὰρ τοῦ ἄντρου τῆς Νυκτὸς ἠχεῖν λέγεται τοῖς κυμβάλοις, ἵνα πάντα αὐτῆς[8] τῶν νόμων κατήκοα γένηται. ἔνδον μὲν γὰρ ἐν τῶι ἀδύτωι τῆς Νυκτὸς κάθηται ὁ Φάνης· ἐν μέσωι δὲ ἡ Νὺξ μαντεύουσα (v. fr. 103) τοῖς θεοῖς· ἡ δὲ Ἀδράστεια ἐν τοῖς προθύροις πᾶσι νομοθετοῦσα τοὺς θείους θεσμούς. διαφέρει δὲ τῆς ἐκεῖ Δίκης ὡς νομοθετικὴ δικαστικῆς· καὶ ἡ μὲν ἐκεῖ Δίκη θυγάτηρ λέγεται[9] τοῦ Νόμου τοῦ ἐκεῖ[10] καὶ Εὐσεβείας, αὕτη δὲ ἡ[11] Ἀδράστεια ἐκ Μελίσσου καὶ Ἀμαλθείας οὖσα περιεκτική ἐστι καὶ τοῦ Νόμου. αὗται δὴ καὶ λέγονται τρέφειν τὸν Δία ἐν τῶι ἄντρωι τῆς Νυκτὸς, ἄντικρυς τοῦ θεολόγου τοῦτο[12] λέγοντος ὃ καὶ Πλάτων περὶ αὐτοῦ φησι· καὶ γὰρ δημιουργοῦντα καὶ αὐτὸν ποιεῖ καὶ διαθεσμοθετοῦντα. θεσμὸς δὲ ἐνδίδοται μὲν παρὰ τῆς Ἀδραστείας καὶ εἰς τοὺς θεούς — ἡ γὰρ ἐν αὐτοῖς τάξις ὑπὸ ταύτης ἐστὶ τῆς θεοῦ —, ἐνδίδοται δὲ καὶ εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τῶν θεῶν καὶ κοινῆι πᾶσι καὶ ἰδίαι ἑκάστωι.

1 *γενομένου* M. 2 *Εἴδη* vulgo, '*fort.* *Ἴδη legendum*' Ab.; v. etiam Wilamowitz *Herm.* LIV 1919, 60. 3 *Ἀδράστεια* M schol. 4 *θεῖοι τε* Ast, *θεοί τε* codd. 5 *κέντρα* M, in marg. A^1 ut videtur, DE. 6 *δῶκ' Ἀ.* v. Neustadt. 7 *Ἀδραστείᾳ* M; *Ἀδραστείηι* schol.; *Ἀδρηστείηι* Gesn. 8 *τὰ αὐτῆς* M; *πάντα αὐτῆς* Herm.; *πάντα τὰ αὐτ.* Ab.; v. Platt *Journ. of phil.* Lond. XXVI 1899, 230. 9 *λέγεται εἶναι* schol. 10 *τοῦ ἐκεῖ Νόμου* M. 11 *αὕτη ἡ* om. *δὲ* AM. 12 *τοῦτο τοῦ θεολόγου* M.

Herm. 506 n. 9; Lob I 514. Perperam ego de hoc loco egi *Archaeolog. Jahrb.* III 1888, 235 (Brueckner LXII. *Berl. Winckelmannsprogr.* 1907, 17); refutavit Gruppe *Suppl.* 746; v. etiam Neustadt De Iove Cretico diss. Berol. 1906, 5.

Vide fr. 152. *Immensi spelunca aevi*, quam cum incolis Claudian. De consul. Stilichon. II 426 describit, forsitan Orphicorum antri Noctis imitatio est: Dieterich *Nekyia*[2] 159 n. 1. Contradixit Wilamowitz in litteris ad Diet. datis ibidem p. XII. De Claudiano Orphicorum imitatore v. supra test. nr. 226.

106. (99) Procl. in Plat. Cratyl. 404 b p. 92, 9 Pasqu. *ὅτι ἡ Δημήτηρ, ὥσπερ πᾶσαν ζωὴν προχέει, οὕτως καὶ πᾶσαν τροφήν· ἔχει δὲ παράδειγμα τὴν Νύκτα, — θεῶν γὰρ τροφὸς ἀμβροσίη Νὺξ λέγεται —, ἀλλ' ἐκείνη μὲν νοητῶς.*

Lob. I 501.

Sine auctore hoc fragmentum a Proclo allatum esse iure monuit Lob.; attamen Orphicum esse probant Proclus fr. 104 *τὸν δὲ κρατῆρα τὸν ζωιογόνον τῆι Νυκτὶ τῆι πᾶσαν ἐκ τῶν ἀφανῶν παραγούσηι ζωὴν μετὰ τοῦ Φάνητος* et infra fr. 129. Sequitur ap. Procl. in Cratyl. fr. 91.

107. (85) De deorum regnis hi loci extant: Alexand. Aphrodis. in Aristot. Metaphys. *N* 1091 b 4 (821, 5 Hayd.) *εἰπὼν ὅτι τινὲς τῶν νῦν θεολόγων διαρρήδην ἀνακηρύττουσιν, ὅτι τὸ ἀγαθὸν καὶ ἄριστον ὕστερόν ἐστι τῆς τῶν ὄντων φύσεως, ἐπιφέρει ὅτι παραπλησίως τούτοις περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἀρίστου λέγουσι καὶ οἱ ἀρχαῖοι ποιηταί. αἰνίττεται δὲ τὸν Ὀρφέα· καὶ οὗτος γάρ φησιν ὅτι τὸ ἀγαθὸν καὶ ἄριστον ὕστερόν ἐστι τῶν ἄλλων. ἐπεὶ γὰρ τὸ βασιλεῦον καὶ κρατοῦν τῆς τῶν ἁπάντων φύσεώς ἐστι τὸ ἀγαθὸν καὶ ἄριστον, ὁ δὲ Ζεὺς βασιλεύει καὶ κρατεῖ, ὁ Ζεὺς ἄρ' ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ ἄριστον. καὶ ἐπεὶ πρῶτον μὲν κατ' Ὀρφέα τὸ Χάος γέγονεν, εἶθ' ὁ Ὠκεανός, τρίτον Νύξ, τέταρτον ὁ Οὐρανός, εἶτ' ἀθανάτων βασιλεὺς θεῶν ὁ Ζεύς, δῆλον ὅτι καὶ οὗτος τὸν Δία, ταὐτὸν δ' εἰπεῖν τὸ ἀγαθὸν καὶ ἄριστον, ὕστερον νομίζει καὶ τοῦ Χάους καὶ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Νυκτὸς καὶ τοῦ Οὐρανοῦ, ἤτοι τοῦ κόσμου. ἀλλ' οὗτοι μέν, φησίν, οἱ ποιηταὶ διὰ τὸ μεταβάλλειν καὶ ἄλλοτε ἄλλους ποιεῖν τοὺς ἄρχοντας τῶν ὄντων — πρῶτον μὲν γὰρ 'βασίλευσε περίκλυτος Ἠρικεπαῖος'*[1] (fr. 108) *φησὶν ἡ ποίησις, μεθ' ὃν Νὺξ 'σκῆπτρον ἔχουσ' ἐν χερσὶν ἀριπρεπὲς Ἠρικεπαίου* (fr. 102) *μεθ' ἣν Οὐρανός, 'ὃς πρῶτος βασίλευσε θεῶν μετὰ μητέρα Νύκτα* (fr. 111) —, *οὗτοι δὴ διὰ τὸ τοὺς ἄρχοντας μεταβάλλειν τὸ ἀγαθὸν καὶ ἄριστον ὕστερον ποιοῦσιν.*

1 *Ἠρικεπαῖος* et *Ἠρικεπαίου* Brandis] *Ἠρικαπαῖος* et *Ἠρικαπαίου* codd. v. fr. 31 p. 103.

Alexandrum potissimum sequitur Syrian. in Aristot. Metaphys. *N* p. 1091 b 4 (182, 9 Kr.) *οὐδὲ ταῦτα* ⟨*κατὰ* add. Lob.⟩ *τὸ ἀληθὲς ἱστόρηται περὶ τῶν θεολόγων· ἐκεῖνοι γὰρ Νύκτα μὲν καὶ Οὐρανόν φασι βασιλεύειν καὶ πρὸ τούτων τὸν μέγιστον αὐτῶν πατέρα· 'τὸν τόθ'*[1] *ἑλὼν διένειμε θεοῖς θνητοῖσί τε*

κόσμον, οὗ πρῶτος βασίλευσε περικλυτὸς Ἠρικεπαῖος'[2] (fr. 108) μεθ' ὃν ἡ Νύξ 'σκῆπτρον ἔχουσ' ἐν χερσὶν ⟨ἀριπρεπὲς⟩[3] Ἠρικεπαίου'[4] (fr. 102) μεθ' ἣν ὁ Οὐρανός 'ὃς πρῶτος βασίλευσε θεῶν μετὰ μητέρα Νύκτα' (fr. 111). τὸ δὲ Χάος ὑπὲρ τὴν τοῦ βασιλεύοντός ἐστι σχέσιν· τὸν δὲ Δία οὐ πρῶτον ἀλλὰ πέμπτον βασιλέα σαφῶς ὀνομάζουσιν οἱ πρὸς αὐτὸν παρὰ τῆς Νυκτὸς δοθέντες χρησμοί· 'ἀθανάτων[5] βασιλῆα θεῶν πέμπτον σε γενέσθαι'. ἡ πρωτίστη οὖν ἀρχὴ καὶ παρ' αὐτοῖς ἓν καὶ τἀγαθόν, μεθ' ἣν ἡ δυὰς ἡ κρείττων τοῦ βασιλεύειν, Αἰθὴρ μὲν καὶ Χάος[6] * * * κατὰ τὸν Πυθαγόραν· εἶτα τὰ πρώτιστα καὶ κρύφια τῶν θεῶν γένη· ἐφ' οἷς ὁ πρῶτος ἀναφανεὶς τῶν ὅλων πατὴρ καὶ βασιλεύς, ὃν διὰ τοῦτο Φάνητα προσεῖπον. οὔτ' οὖν οἱ ἄριστοι τῶν φιλοσόφων ἀφίστανται τῶν θεολόγων οὔθ' οἱ θεολόγοι τὰ δεύτερα δυνατώτερα καὶ ἀμείνω τῶν ἀρχηγικωτέρων φασὶν εἶναι, ἀλλὰ μία ἡ παρὰ πᾶσιν αὐτοῖς ἀλήθεια.

1 τὸν τόθ' C; τοῖον Simpl. v. fr. 108, τοῦτό θ' (sc. μέτρον) coni. Usen. 2 ἠρισκεπαῖος C. 3 ἀριπρεπὲς ex Alex. (fr. 102) add. Brandis. 4 ἠρισκεπαίου C. 5 ἀθανάτων Lob., ἀθάνατον C. 6 '*post Χάος et hiare orationem manifesto apparet et supplere satis probabiliter hiatum licet Αἰθὴρ μὲν καὶ Χάος κατ' ἐκείνους (sive κατὰ τὸν Ὀρφέα sive κατὰ τοὺς θεολόγους mavis), Πρωτεὺς δὲ καὶ Χάος κατὰ τὸν Πυθ.*' Usen.

Procl. in Plat. Tim. prooem. E (III 168, 15 Diehl) τίνες οὖν αἱ Ὀρφικαὶ παραδόσεις, ἐπειδήπερ εἰς ταύτας ἀναφέρειν οἰόμεθα χρῆναι τὴν τοῦ Τιμαίου περὶ θεῶν διδασκαλίαν; θεῶν βασιλέας παραδέδωκεν Ὀ. κατὰ τὸν τέλειον ἀριθμὸν τῶν ὅλων προεστηκότας Φάνητα Νύκτα Οὐρανὸν Κρόνον Δία Διόνυσον· πρῶτος γὰρ ὁ Φάνης κατασκευάζει τὸ σκῆπτρον· καὶ πρῶτος βασίλευσε (βασιλεὺς codd.) περικλυτὸς Ἠρικεπαῖος (fr. 108)· δευτέρα δὲ ἡ Νύξ, δεξαμένη παρὰ τοῦ πατρός, τρίτος δὲ ⟨ὁ add. Diehl⟩ Οὐρανὸς παρὰ τῆς Νυκτός, καὶ τέταρτος ὁ Κρόνος, βιασάμενος, ὥς φασι, τὸν πατέρα, καὶ πέμπτος ὁ Ζεύς, κρατήσας τοῦ πατρός, καὶ μετὰ τοῦτον ἕκτος ὁ Διόνυσος. οὗτοι δὴ πάντες οἱ βασιλεῖς ἄνωθεν ἀπὸ τῶν νοητῶν καὶ νοερῶν ἀρξάμενοι θεῶν χωροῦσι διὰ τῶν μέσων τάξεων καὶ ἐς τὸν κόσμον, ἵνα καὶ τὰ τῇδε κοσμήσωσι· Φάνης γὰρ οὐ μόνον ἐστὶν ἐν τοῖς νοητοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς νοεροῖς, ἐν | [169 Diehl] τῆι δημιουργικῆι τάξει καὶ ἐν τοῖς ὑπερκοσμίοις καὶ τοῖς ἐγκοσμίοις, καὶ Νὺξ καὶ Οὐρανὸς ὁμοίως· αἱ γὰρ ἰδιότητες αὐτῶν διὰ πάντων χωροῦσι τῶν μέσων. αὐτὸς δὲ ὁ μέγιστος Κρόνος οὐχὶ καὶ πρὸ

τοῦ Διὸς τέτακται καὶ μετὰ τὴν Δΐον βασιλείαν, μετὰ τῶν ἄλλων Τιτάνων τὴν Διονυσιακὴν μερίζων δημιουργίαν, καὶ ἄλλος μὲν ἐν τῶι οὐρανῶι, ἄλλος δὲ ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην, καὶ ἐν μὲν τῆι ἀπλανεῖ ἄλλος, ἐν δὲ ταῖς πλανωμέναις ἄλλος, καὶ Ζεὺς ὁμοίως καὶ Διόνυσος; ταῦτα μὲν οὖν καὶ διαρρήδην εἴρηται τοῖς παλαιοῖς. Cf. Schol. in Procl. Tim. 28 c = I 314, 28 (I 474 Diehl) *πρῶτος βασιλεὺς ὁ Φάνης· ὁ γὰρ αἰὼν καὶ ἡ πρώτη τριὰς ὑπὲρ τὴν τοῦ βασιλέως εἰσὶ τάξιν. δεύτερος βασιλεὺς ἡ Νύξ, ἡ πρώτη τῶν νοητῶν ἅμα καὶ νοερῶν τριάδων τριάς. τρίτος βασιλεὺς ὁ Οὐρανός, ἡ δευτέρα τριὰς τῶν αὐτῶν, ⟨τῶν⟩ νοητῶν ἅμα καὶ νοερῶν τριάδων. τέταρτος ὁ Αἰθήρ, ἡ τρίτη τῶν αὐτῶν τριάς. πέμπτος ὁ Ζεύς* et Procl. in Plat. Cratyl. 396 b. c p. 59, 11 Pasqu. *καὶ ἔστιν ὁ μὲν πρῶτος Φάνης, ὁ δὲ δεύτερος, ὁ καὶ κινούμενος καὶ ἑστηκώς, Οὐρανός, ὁ δὲ μόνον κινούμενος Κρόνος* (cf. in Tim. 28 c [I 306, 10 Diehl]) *τούτους οὖν τοὺς τρεῖς νόας καὶ δημιουργοὺς ὑποτίθεται* (sc. *Ἀμέλιος*) *καὶ τοὺς παρὰ Πλάτωνι* (Tim. 40 e) *τρεῖς βασιλέας καὶ τοὺς παρ' Ὀρφεῖ τρεῖς, Φάνητα καὶ Οὐρανὸν καὶ Κρόνον, καὶ ὁ μάλιστα παρ' αὐτῶι δημιουργὸς ὁ Φάνης ἐστίν.*

Olympiodor. in Plat. Phaedon. 61 c p. 3, 9 Norv. *ὥσπερ ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἔλεγε τὸν νοητὸν καὶ τὸν αἰσθητὸν παρὰ μέρος γίνεσθαι κόσμους,*[1] *οὐχ ὅτι ποτὲ μὲν οὗτος γίνεται, ποτὲ δὲ ὁ νοητός, ἀεὶ γὰρ εἰσίν, ἀλλ' ὅτι ἡ ἡμετέρα ψυχὴ ποτὲ μὲν κατὰ νοητὸν ζῆι καὶ λέγεται τότε γίνεσθαι ὁ νοητὸς κόσμος, ποτὲ δὲ κατὰ αἰσθητὸν καὶ λέγεται ὁ αἰσθητὸς γίνεσθαι κόσμος, οὕτως καὶ παρὰ τῶι Ὀρφεῖ αἱ τέσσαρες βασιλεῖαι αὗται οὐ ποτὲ μὲν εἰσί, ποτὲ δὲ οὔ, ἀλλ' ἀεὶ μὲν εἰσί, αἰνίττονται δὲ τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῶν ἀρετῶν, καθ' ἃς ἡ ἡμετέρα ψυχὴ ⟨ἐνεργεῖ⟩*[2] *σύμβολα ἔχουσα πασῶν τῶν ἀρετῶν τῶν τε θεωρητικῶν καὶ καθαρτικῶν καὶ πολιτικῶν καὶ ἠθικῶν. ἢ γὰρ κατὰ τὰς θεωρητικὰς ἐνεργεῖ, ὧν παράδειγμα ἡ τοῦ Οὐρανοῦ βασιλεία, ἵνα ἄνωθεν ἀρξώμεθα· διὸ καὶ Οὐρανὸς εἴρηται παρὰ τὸ τὰ ἄνω ὁρᾶν. ἢ καθαρτικῶς ζῆι, ἧς παράδειγμα ἡ Κρονία βασιλεία, διὸ καὶ Κρόνος εἴρηται, οἷον κορόνους*[3] *τις ὢν διὰ τὸ ἑαυτὸν ὁρᾶν· διὸ καὶ καταπίνειν τὰ οἰκεῖα γεννήματα λέγεται, ὡς αὐτὸς πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστρέφων. ἢ κατὰ τὰς πολιτικάς, ὧν σύμβολον ἡ τοῦ Διὸς βασιλεία, διὸ καὶ δημιουργὸς ὁ Ζεύς, ὡς περὶ τὰ δεύτερα ἐνεργῶν. ἢ κατὰ τὰς ἠθικὰς καὶ φυσικὰς ἀρετάς, ὧν σύμβολον* | [4 Norv.] *ἡ τοῦ Διονύσου βασιλεία, διὸ καὶ σπαράττεται, διότι οὐκ ἀντακολουθοῦσιν ἀλλήλαις αἱ ἀρεταί,*

καὶ τὰς σάρκας μασῶνται οἱ Τιτᾶνες, τῆς μασήσεως δηλούσης τὸν πολὺν μερισμόν, διότι τῶν τῆιδε ἔφορός ἐστιν, ἔνθα ὁ πολὺς μερισμὸς διὰ τὸ ἐμὸν καὶ τὸ σόν, καὶ ὑπὸ τῶν Τιτάνων σπαράττεται, τοῦ τὶ μερικὸν δηλοῦντος· σπαράττεται δὲ τὸ καθόλου εἶδος ἐν τῆι γενέσει· μονὰς δὲ Τιτάνων ὁ Διόνυσος. λέγεται δὲ σπαράττεσθαι ὑπὸ τῆς γενέσεως, τῶν αἰτίων ταύτης ἀκονόντων. . . . . . . κατ' ἐπιβουλὴν δὲ τῆς Ἥρας, διότι κινήσεως ἔφορος ἡ θεὸς καὶ προόδου v. etiam antea 2, 21 Norv.

1 *τούτους* M. 2 *ἐνεργεῖ* add. Norv. 3 *κορόνους* Finckh, *ὁ κορόνους* M.

Herm. in Plat. Phaedr. 247 c p. 152, 15 Couvr. *νοήσωμεν τοίνυν τέσσαρα ταῦτα· τὸ ἓν τὴν πρώτην ἀρχήν· τὸν Φάνητα*[1] *ὅπερ ἐστὶ πέρας τῶν νοητῶν θεῶν, ἀρχὴ δὲ τῶν νοερῶν θεῶν*[2] *ἐξῃρημένη — αἱ γὰρ Νύκτες ἀρχαὶ αἷς ὡς*[3] *συντεταγμένη ἡ ἀρχή —· τὸν Δία ὃς τῶν ὑπερκοσμίων ἐστὶ βασιλεύς,*[4] *πέρας δὲ τῶν ἰδίως νοερῶν θεῶν· τὸν ἥλιον ὃς βασιλεύς ἐστι τοῦ αἰσθητοῦ*[5] *. . . πάλιν ὁ Ζεὺς φῶς ἐλλάμπει*[6] *τοῖς ὑπερκοσμίοις νοερόν· πάλιν ὁ Φάνης φῶς ἐπιλάμπει τοῖς νοεροῖς θεοῖς νοητόν· ἡ δὲ πάντων ἀρχὴ καὶ τοὺς νοητοὺς καὶ πάντα τοῦ ἀπ' αὐτῆς*[7] *θείου πληροῖ φωτός.*

1 *τὰ τέσσαρα ταῦτα τὸ ἕν, τὸν Φάνητα* Ab. 2 *θεῶν* om. Ab. 3 *ὡς* om. A, add. in marg. a. 4 *ὅς ἐστι τῶν ὑπερκοσμίων θεῶν β.* Ab. 5 *τῶν αἰσθητῶν* M Ab. 6 *ἐπιλάμπει* M. 7 *ἀπ' αὐτῶν* M.

Lob. I 576; Schoemann Opusc. academ. II 11 n. 14; Kern De Theogon. 46; Gruppe *Suppl.* 693; Susemihl Ind. XIX n. 137; Maaß *Orpheus* 97 n. 124.

108. (78) Syrian. in Aristot. Metaphys. *N* 4 p. 1091 b 4 (182, 9 Kr.) *οὐδὲ ταῦτα* ⟨*κατὰ* add. Lob.⟩ *τὸ ἀληθὲς ἱστόρηται περὶ τῶν θεολόγων· ἐκεῖνοι γὰρ Νύκτα μὲν καὶ Οὐρανόν φασι βασιλεύειν καὶ πρὸ τούτων τὸν μέγιστον αὐτῶν πατέρα·*

τὸν τόθ' ἑλὼν διένειμε θεοῖς θνητοῖσί τε κόσμον,
οὗ πρῶτος βασίλευσε περικλυτὸς Ἠρικεπαῖος.

Simplic. in Aristot. Phys. IV (coroll. de loco) I 641, 28 Diels *καὶ γὰρ αἱ νοηταὶ τάξεις ὡς τόπους διαφόρους ἐκληρώσαντο τὰς τοῦ νοητοῦ κόσμου διαφόρους ὑποδοχάς· λέγει γοῦν Ὀ. περὶ ἐκείνου τοῦ τὰς τῶν λήξεων διαφορὰς ἔχοντος· τοῖον ἑλὼν — κόσμον, καὶ ἡ περιοχὴ δὲ τόπος ἐκεῖ λέγεται πολλάκις.* Alexand. Aphrodis. in eundem Metaph. loc. 821, 18 Hayd. *πρῶτον μὲν γὰρ βασίλευσε π. Ἠ.* (v. supra p. 170).

Varias lectiones v. fr. 107. Cf. etiam Damasc. De princ. 190 (II 67, 8 Rue.) *διὸ καὶ παρ' Ὀρφεῖ ὁ Φάνης ἀσύντακτός ἐστι πρὸς τοὺς ἄλλους θεούς. εἰ δὲ βασιλεύει, πάντως ὅτι* (cf. Kroll *Philol.* LIII 1894, 424) *τῶν ἐν αὐτῶι* (*Herm.* XXIII 1888, 483 n. V) *βασιλεύει. τῶν γοῦν μετ' αὐτὸν ἡ Νὺξ ἀφηγεῖται.*

Lob. I 577; Holwerda 307. 310.

109. (89) Herm. in Plat. Phaedr. 247 d (154, 23 Couvr.) *πρὸς δὴ τοῦτο εἶπεν ὅτι γεννήματά ἐστι ταῦτα τῆς Νυκτὸς μένοντα ἐν αὐτῆι. ἔστι δὲ καὶ Οὐρανὸς ὑπερουράνιος, καὶ ταῦτα πάντα μένει ἐν τῆι Νυκτί·*

ἣ δὲ πάλιν Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν εὐρὺν ἔτικτε·[1]
δεῖξέν τ'[2] *ἐξ ἀφανῶν φανεροὺς οἵ τ' εἰσὶ γενέθλην.*

1 Vs. 1 laudat quoque Procl. in Tim. (v. etiam infra) 31 a (I 450, 15 Diehl). 2 *δεῖξαι τ'* M, *δεῖξαι τ'* A.

Idem in Phaedr. 247 c (148, 17 Couvr.) *ἢ σφόδρα παρηκολουθηκὼς ὁ Πλάτων τοῖς ὑπὸ τῶν θεολόγων εἰρημένοις, κατ' ἐκείνους καὶ αὐτὸς διατίθησι τὸν λόγον. μετὰ γὰρ τὴν τῶν Νυκτῶν τάξιν τρεῖς εἰσι τάξεις* ⟨*τῶν* add. M⟩ *θεῶν, Οὐρανοῦ, Κυκλώπων, Ἑκατογχείρων, ὧν αὐτὸς* (Ast] *αὐτῆς* codd.) *ἀποφάσκει τὰ οἰκεῖα τούτων ὀνόματα. ἐπειδὴ γὰρ τῶν ἔνδον ἐν αὐτῶι* (*ταὐτῶι* M) *μεινάντων τῶι Φάνητι πρῶτος* (*πρώτως* M) *φανερῶς* (an *φανερός?* Couvr.) *ὁ Οὐρανὸς ἐξ αὐτοῦ* (*ἐξ Φάνητος* Gesn.) *γέγονεν — ἔξω γὰρ προῆλθον πρῶτοι ἀπ' αὐτοῦ Οὐρανὸς καὶ Γῆ, δεῖξεν* (*δεῖξαι* codd. ut supra MA) — *γενέθλην καὶ πρῶτος καταλάμπεται ὁ Οὐρανὸς ὑπὸ τοῦ θείου φωτὸς τοῦ Φάνητος·*

Aliter Proclus his versibus utitur in Plat. Tim. 30 c. d (I 430, 11 Diehl) *ὡς δὲ τῶν ὁρατῶν πάντων ὁ κόσμος οὗτός ἐστι περιεκτικός, οὕτω τῶν νοητῶν ἐκεῖνος. ἄλλος δὲ ὁ τρόπος τῆς περιοχῆς, ὥσπερ εἴπομεν, καθ' ἑκάτερον, ἀλλ' ὅμως καὶ αὐτὸ τὸ ὁρατὸν τούτοις κατ' ἀναλογίαν ὑπάρχει τὴν πρὸς ἐκεῖνα· καὶ γὰρ ἐκείνοις ἄνωθεν ὁ Φάνης ἐπιλάμπων τὸ νοητὸν φῶς πάντας ὁρατοὺς ποιεῖ καὶ δείκνυσιν ἐξ ἀφανῶν φανερούς, ὥσπερ καὶ ἐνταῦθα διὰ τοῦ φωτὸς τὰ χρώματα πάντα γεννώμενα τοῖς σώμασι παρέχεται τὸ ὁρατοῖς εἶναι* et in 41 a (III 192, 17 Diehl) *ὁ μὲν γὰρ Οὐρανὸς περατοῖ πᾶσαν τὴν γένεσιν, ἡ δὲ Γῆ δυναμοῖ, κινεῖ δὲ ὁ Ὠκεανός, ἑδράζει δὲ ἡ Τηθὺς ἕκαστον ἐπὶ τῆς ἰδίας κινήσεως, τῆς νοερᾶς τὰ νοερά, τῆς ψυχικῆς τὰ μέσα, τῆς φυσικῆς τὰ σωματικά, τοῦ Ὠκεανοῦ πάντα κινοῦντος ἀθρόως· διαιρεῖ δὲ νοερῶς μόνον ὁ Κρόνος,*

ζωιοποιεῖ δὲ ἡ Ῥέα, λόγοις δὲ σπερματικοῖς ὁ Φόρκυς διακοσμεῖ, φανερὰ δὲ ἐξ ἀφανῶν ὁ Ζεὺς ἀποτελεῖ, ἐξελίττει δὲ ἡ Ἥρα κατὰ παντοίας τῶν ἐμφανῶν μεταβολάς. Cf. etiam Iamblich. De myster. VIII 3 (263, 6 Parth.) ἐπὶ δὲ τούτοις τῶν ἐμφανῶν δημιουργίας ἄλλοι προεστήκασιν ἡγεμόνες. ὁ γὰρ δημιουργικὸς νοῦς καὶ τῆς ἀληθείας προστάτης καὶ σοφίας, ἐρχόμενος μὲν ἐπὶ γένεσιν, καὶ τὴν ἀφανῆ τῶν κεκρυμμένων λόγων δύναμιν εἰς φῶς ἄγων, Ἀμοῦν (ἁμοῦν ACD) κατὰ τὴν τῶν Αἰγυπτίων γλῶσσαν λέγεται κτλ.

Herm. 506 n. 7; Lob. I 503; Schoemann Opusc. academ. II 10; Kern De Theogon. 16.

110. (93) Procl. in Plat. Parmenid. 647, 9 Cous.[2] ἡ δὲ τῶν Ὀρφικῶν (sc. ἑρμήνευσις) τῆς Ἑλληνικῆς οὖσα θεολογίας ἰδία Κρόνον καὶ Δία (κ. Δ. an delendum?) καὶ Οὐρανὸν καὶ Νύκτα καὶ Κύκλωπας (fr. 109) καὶ Ἑκατόγχειρας (ibidem) ἐπιφημίζουσα (ευφημίζουσα B) ταῖς ἀκροτάταις τῶν πάντων ἀρχαῖς. Herm. in Platon. Phaedr. 247 c p. 150, 2 Couvr. διὰ δὲ τοῦ ἀναφῆς (ἀναφοῦς codd.; corr. Couvr.) ὅτι καὶ ὑπὲρ τοὺς Ἑκατόγχειράς ἐστι δηλοῖ· οὗτοι γὰρ πρῶτοι οἷον ἐφάπτονται τῆς πάσης δημιουργίας· διὸ καὶ Ἑκατόγχειρας αὐτοὺς ἡ θεολογία προσαγορεύει· διὰ γὰρ τῶν χειρῶν πάντων ἡμεῖς ἐφαπτόμεθα καὶ ποιοῦμεν καὶ διακρίνομεν· ἔτι καὶ ἡ ἁφὴ διὰ παντὸς πεφοίτηκε (cf. Couvr. p. 271 n. 9) τοῦ σώματος. συμβολικῶς οὖν Ἑκατόγχειρας ὠνόμασε τούτους ἡ θεολογία ὡς πάσης ἐφαπτομένους τῆς δημιουργίας καὶ αἰτίους αὐτῆς ὄντας. ἔστι δὲ ἡ τριὰς τῶν Ἑκατογχείρων φρουρητική.

111. (85) Alexand. Aphrodis. in Aristot. Metaphys. *N* 1091 b 4 (821, 19 Hayd.). Cetera v. supra fr. 108. μεθ' ἣν (sc. Νύκτα) Οὐρανός·

ὃς πρῶτος βασίλευσε θεῶν μετὰ μητέρα Νύκτα.

112. (91) Procl. in Plat. Tim. 40 e (III 176, 10 Diehl) ἀπὸ δὲ τούτων δευτέρα πρόεισι δυάς, Ὠκεανὸς καὶ Τηθύς, οὐ κατὰ συνδυασμὸν γενεσιουργὸν οὐδὲ κατά τινα σύνοδον τῶν κεχωρισμένων οὐδὲ κατὰ μερισμὸν οὐδὲ κατά τινα ἀποτομὴν τῆς ἀπογεννήσεως ταύτης γενομένης — πάντα γὰρ ταῦτα ἀλλοτρίως τῶν θεῶν διαδοξάζουσί τινες —, ἀλλὰ κατὰ μίαν ἕνωσιν καὶ συμπλοκὴν τῶν δυνάμεων ἀδιαίρετον, ⟨ὃν add. Schneid.⟩ καὶ εἰώθασι γάμον οἱ θεολόγοι προσαγορεύειν· οἰκεῖος γὰρ καὶ ὁ γάμος τῆι τάξει ταύτηι, καθά φησιν ὁ θεολόγος· πρώτην

γὰρ νύμφην ἀποκαλεῖ τὴν Γῆν καὶ πρώτιστον γάμον τὴν ἕνωσιν αὐτῆς τὴν πρὸς τὸν Οὐρανόν· οὐ γὰρ ἐν τοῖς μάλιστα ἡνωμένοις ὁ γάμος, διὸ Φάνητος οὐκ ἔστι γάμος καὶ Νυκτός, ἡνωμένων ἀλλήλοις νοητῶς, ἀλλ' ἐν τοῖς μετα τῆς ἑνώσεως καὶ τὸ διῃρημένον τῶν δυνάμεων καὶ τῶν ἐνεργειῶν ἐπιδεικνυμένοις. καὶ ἔοικε διὰ ταῦτα καὶ Οὐρανῶι τούτωι καὶ Γῆι ⟨*ταύτηι* add. Diehl⟩ *προσήκειν ὁ γάμος, ὡς ἐκεῖνον οὐρανὸν καὶ γῆν ἐκείνην ἐνεικονιζομένοις. ὃ δὴ καὶ οἱ θεσμοὶ τῶν Ἀθηναίων εἰδότες προσέταττον Οὐρανῶι καὶ Γῆι προτελεῖν τοὺς γάμους κτλ.*, idem in Plat. Cratyl. 402 b (83, 1 Pasqu.) *ὅτι γαμεῖν λέγεται ὅ τε Ὠκεανὸς τὴν Τηθὺν καὶ Ἥραν ὁ Ζεὺς καὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς κατὰ τὴν τῶν ὑφειμένων ἀπογέννησιν τὴν πρὸς αὐτὴν κοινωνίαν ἐνστησάμενος· ἡ γὰρ ὁμονοητικὴ σύνταξις τῶν θεῶν καὶ ἡ ὁμοφυὴς συνέργεια πρὸς τὰς ποιήσεις γάμος ἀποκαλεῖται παρὰ τοῖς θεολόγοις.* Cf. etiam in Tim. 41 d (III 248, 5 Diehl).

Lob. I 503; Schuster 11; Kern De Theogon. 43; Gruppe *Suppl.* 696. 701; Dieterich *Nekyia*[2] 105.

113. (90) Damasc. De princ. 257 (II 125, 24 Rue.) *καὶ ὁ τοῦ Ὀρφέως Οὐρανὸς 'οὖρος πάντων καὶ φύλαξ'*[1] *εἶναι βούλεται·* | [125 Rue.] *καὶ Φοίνικες δὲ καὶ Αἰγύπτιοι τῆιδε τῆι τάξει τὸ φρουρητικὸν ἐγκατοικίζουσιν.*

1 *ἁπάντων καὶ φύλαξ* Diels apud Kernium.

Lob. I 503 qui Damascii locum falso Tatio in Arat. p. 85 (v. infra) attribuit; Holwerda 313; Kern *Herm.* XXIII 1888, 486 n. XV.

Cf. fr. 96 de Sole.

Hymn. IV *Οὐρανοῦ* vs. 5 *αἰθέριος χθόνιός τε φύλαξ πάντων περιβληθείς.* Cornuti *Ἐπιδρομή* 1, 4 Lang (*οὐρανὸς*) *οὖρος ὢν ἄνω πάντων καὶ ὁρίζων τὴν φύσιν·* | [2 L.] *ἔνιοι δέ φασιν ἀπὸ τοῦ ὠρεῖν ἢ ὠρεύειν τὰ ὄντα, ὅ ἐστι φυλάττειν, οὐρανὸν κεκλῆσθαι.* Achill. Tat. Isag. Arat. 36, 13 Maaß *οὐρανὸς δὲ ἠτυμολόγηται, ἤτοι ἐπεὶ ὅρος παλαιός ἐστιν ἢ ἐπεὶ σφαιροειδὴς ὢν ἔνδοθεν αὐτοῦ ἡμᾶς οὐρεῖ, ὅ ἐστιν φυλάσσειν.*

114. (95) Procl. in Plat. Tim. 40 e (III 184, 1 Diehl) *δόξειε γὰρ ἂν* (sc. *ὁ Πλάτων*) *τοῦτο λέγειν οὐχ ἑπομένως ταῖς* ⟨*Ὀρφικαῖς*⟩[1] *ἀρχαῖς· ἐκεῖ γὰρ ἀδελφοὶ λέγονται τούτων, ἀλλ' οὐ γεννήτορες· τίκτει γὰρ ἡ Γῆ λαθοῦσα τὸν Οὐρανόν, ὥς φησιν ὁ θεολόγος·*

ἑπτὰ μὲν εὐειδεῖς[2] *κούρας ⟨ἑλικώπιδας, ἁγνάς,⟩*
ἑπτὰ δὲ παῖδας ἄνακτας ⟨ἐγείνατο λαχνήεντας⟩·
θυγατέρας μὲν ⟨τίκτε?⟩ Θέμιν[3] *καὶ ἔΰφρονα Τηθὺν*
Μνημοσύνην τε βαθυπλόκαμον Θείαν τε μάκαιραν,
ἠδὲ Διώνην τίκτεν ἀριπρεπὲς εἶδος ἔχουσαν
Φοίβην τε Ῥείην τε, Διὸς γενέτειραν ἄνακτος·

παῖδας δὲ ἄλλους τοσούτους·

Κοῖόν τε[4] *Κροῖόν τε*[5] *μέγαν Φόρκυν τε κραταιὸν*
καὶ Κρόνον Ὠκεανόν θ' Ὑπερίονά τ' Ἰαπετόν τε.

τούτων οὖν παρὰ τῶι θεολόγωι προαναγεγραμμένων πῶς ὁ Τίμαιος ἐξ Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος (de Tethye v. etiam in Tim. 40 e [III 179, 8 Diehl]) *παράγει Κρόνον τε καὶ Ῥέαν;*

1 *⟨Ὀρφικαῖς⟩* dubitanter Diehl. 2 *εὐώδεις* Procl. hoc loco; sed cf. eundem in Tim. 31 a (I 450, 16 Diehl) *κατὰ γὰρ τὴν τρίτην γονὴν ἡ Γῆ προήγαγεν· ἑπτὰ μὲν εὐειδεῖς κούρας, ἑλικώπιδας, ἁγνάς, ἑπτὰ δὲ παῖδας ἄνακτας ἐγείνατο λαχνήεντας* unde vs. 1. 2 supplevi. 3 *μὲν Θέμιν* codd., *μὲν ⟨τίκτε⟩ Θ.* Mullach, *μὲν ⟨πρῶτα⟩ Θ.* Lob. 4 *κοῖόν τε* vulgo; *κοιόν τε* Q, *κοινὸν τε* D. 5 *κροῖόν τε, κροῖον τὲ* Q vulgo, *κροιόντε* D; *Κροῖον θ'* Hesiod. (v. infra p. 178), *Κρεῖον* Procl. p. 189, 4 Diehl v. infra.

Idem in Tim. 40 e (III 189, 2 Diehl) *ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν κρειττόνων γενῶν τῶν ὑπ' αὐτοὺς τεταγμένων ἔοικε τὸ 'ὅσοι μετὰ τούτων' δηλοῦν τούς τε λοιποὺς Τιτᾶνας, Κοῖον καὶ Ὑπερίονα, Κρεῖον, Ἰαπετόν, Φόρκυν, καὶ τὰς λοιπὰς Τιτανίδας, τὴν Φοίβην, τὴν Θείαν, τὴν Μνημοσύνην, τὴν Θέμιν, τὴν Διώνην, μεθ' ὧν ὁ Κρόνος καὶ ἡ Ῥέα προῆλθον, καὶ τοὺς ἅμα τῶι Φόρκυι προελθόντας, τὸν Νηρέα, τὸν Θαύμαντα, τὴν κινητικωτάτην Εὐρυβίαν, καὶ τοὺς μάλιστα τὴν γένεσιν ὅλην συνέχοντας. ἐκεῖνο μὴν γινώσκειν ἄξιον, ὡς οὐ προσῆκεν ἀκριβολογεῖσθαι περὶ τῆς ἐν αὐτοῖς τάξεως, πότερον ὁ Κρόνος ἐστὶν ὑπέρτερος ἢ ὁ Φόρκυς· ἕνωσις γὰρ αὐτῶν ἐστι καὶ ὁμοιότης.* De eodem Platonis loco dicit Chalcidius 127 p. 192, 3 Wrobel *simul exponit ea, quae O. et Linus et Musaeus de divinis potestatibus vaticinati sunt, non quo delectaretur aut crederet, sed quod tanta esset auctoritas vaticinantium, ut iis* (*ut hisque* CU[1. 2]) *adseverantibus parcius credi non oporteret.* Spectat huc etiam Damasc. De princ. 265 (II 131, 11 Rue.) et 267 (II 134, 24 Rue.); v. Kroll *Philol.* LIII 1894, 419 n. 4. De Themide cf. Procl. in Remp. II 94, 18 Kr. *τὴν παρὰ τοῖς θεολόγοις Θέμιν,* ibidem p. 345, 4 Kr. *ἀλλὰ καὶ ὅτι τῆι Θέμιδι τὴν αὐτὴν εἶναι τὴν*

Ἀνάγκην ταύτην οἰητέον, οὐ μόνον ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν θεογονιῶν πιστόν et frr. 126. 144.

Herm. VIII vs. 21; Lob. I 505; Schuster 8; Gruppe *Suppl.* 702; Holwerda 316; J. Kroll *Lehren des Hermes Trismegist.* 239.

Vide fr. 16.

Hesiod. Theogon. vs. 133 de Terra

Οὐρανῶι εὐνηθεῖσα τέκ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Κοῖόν τε Κρῖόν θ' Ὑπερίονά τ' Ἰαπετόν τε
Θείαν τε Ῥείαν τε Θέμιν τε Μνημοσύνην τε
Φοίβην τε χρυσοστέφανον Τηθύν τ' ἐρατεινήν.

115. (220) Eustath. ad Dionysium Perieget. 1 (GG II 217, 15) *πάντως γὰρ Ὠκεανὸς ἀψόρροος ὁ εἰς ἑαυτὸν ὀρούων, ἤγουν*[1] *ἐπανιὼν καὶ εἰς κύκλον σχῆμα περιαγόμενος,*[2] *καὶ οὕτως ἐναποκλείων ἑαυτῶι*[3] *τὴν γῆν· καθὰ καὶ Ὀ. ἐν τῶι περὶ Διὸς καὶ Ἥρας* (v. supra p. 141) *φησὶ λέγων·*

κύκλον δ'[4] *ἀκαμάτου καλλιρρόου*[5] *Ὠκεανοῖο,*[6]
ὅς γαῖαν δίνηισι πέριξ ἔχει ἀμφιελίξας

ὡς τοῦ ὠκεανοῦ περιειληφότος τὴν γῆν.

1 *εἴτε* K. 2 *εἰς κύκλον περιαγ.* var. lect. ap. R. Stephan. et Hudson. 3 *ἑαυτῶι* om. d. 4 *κύκλον δ'* cod. Politi, *κύκλον* cett. codd.; *κύκλον τ'* Pape. 5 *καλλιρρόου* om. KPU. 6 *ὠκεανοῦ* PUY.

Procl. Tim. 40 e (III 178, 16 Diehl) *πανταχοῦ γὰρ διορίζειν* ⟨*δεῖν* add. Diehl⟩ *τὰς πρώτας τάξεις ἀπὸ τῶν δευτέρων, οὐκ ἀλόγως καὶ τῶν ποιητῶν Ὠκεανὸν καλούντων τὸν ὁρίζοντα τῆς γῆς.*

Herm. XLIV; Lob. I 607; Giseke 79; Schuster 4; Holwerda 318; Maaß Aratea 185.

Hymn. LXXXIII *Ὠκεανοῦ* vs. 3 *ὃς περικυμαίνει γαίης περιτέρμονα κύκλον,* Dionys. Perieget. vs. 27 *πάντη δ' ἀκαμάτου φέρεται ῥόος Ὠκεανοῖο.*

116. Procl. in Plat. Tim. 40 e (III 180, 8 Diehl) *δηλοῦσι δὲ οἱ θεολόγοι τὸν Ὠκεανὸν ἁπάσης εἶναι κινήσεως χορηγόν, δέκα λέγοντες αὐτὸν ἐκπέμπειν ὀχετούς, ὧν ἐπὶ θάλατταν τοὺς ἐννέα χωρεῖν.*

Holwerda 318.

117. (104) Procl. in Plat. Tim. 40 e (III 186, 7 Diehl) *οἱ δὲ ἄλλοι Τιτᾶνες εἰς διάκρισιν ἐπείγονται καὶ πρόοδον, ἡγεῖται δὲ αὐτῶν ὁ μέγιστος Κρόνος, ὥς φησιν ὁ θεολόγος* (cf. fr. 135). *καίτοι γε ὅτι ὁ Κρόνος ὑπέρτερός ἐστι τοῦ Ὠκεανοῦ, δεδήλωκεν*

ὁ θεολόγος πάλιν λέγων τὸν μὲν Κρόνον αὐτὸν καταλαμβάνειν τὸν οὐράνιον Ὄλυμπον κἀκεῖ θρονισθέντα βασιλεύειν τῶν Τιτάνων, τὸν δὲ Ὠκεανὸν τὴν λῆξιν ἅπασαν τὴν μέσην· ναίειν γὰρ αὐτὸν ἐν τοῖς θεσπεσίοις ῥείθροις τοῖς μετὰ τὸν Ὄλυμπον καὶ τὸν ἐκεῖ περιέπειν Οὐρανόν, ἀλλ' οὐ τὸν ἀκρότατον, ὥς δέ φησιν ὁ μῦθος, τὸν ἐκπεσόντα τοῦ Ὀλύμπου καὶ ἐκεῖ τεταγμένον. τούτων δ' οὖν οὕτως ἐχόντων ὁ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τηθὺς καθ' ὅσον μένουσι καὶ ἥνωνται πρὸς τὸν Οὐρανὸν συμπαράγουσιν αὐτῶι τὴν τῶν προϊόντων βασιλείαν, Κρόνου τε καὶ Ῥέας, καὶ καθ' ὅσον ⟨ἐν⟩ίδρυνται τῆι μονίμωι δυνάμει τῆς μητρός, κατὰ τοσοῦτον τὸν Φόρκυν μετ' αὐτῆς· αὕτη (sc. Tethys) *γὰρ αὐτὸν παράγει Πόντου φιλότητι μιγεῖσα μετὰ Νηρέως καὶ Θαύμαντος·*[1] *οὐ γάρ ἐστιν ὁ Φόρκυς ⟨ὁ⟩ Οὐρανίδης, ἀλλὰ ὁ Φόρκυς ⟨ὁ Πόντιος⟩,*[2] *ὡς ἔστι δῆλον ἐκ τῆς Θεογονίας* (Hesiod. 233. 237). *⟨καὶ⟩ καθ' ὅσον ἡ Τηθὺς τῆς Γῆς ἐστι πλήρης, κατὰ τοσοῦτον οἷον Γῆ τις οὖσα λέγοιτ' ἂν τὸν Φόρκυν τοῦτον παράγειν μετὰ τοῦ Ὠκεανοῦ, καθ' ὅσον καὶ οὗτος ἐν ἑαυτῶι τὸν νοητὸν*[3] *περιείληφεν· ὥσθ' ἣ μὲν καθ' ὅσον ἐστὶ Γῆ κατὰ μέθεξιν, ὃ δὲ καθ' ὅσον ἐστὶ Πόντος κατ' αἰτίαν ὑφιστᾶσι μετὰ Κρόνου καὶ Ῥέας τόνδε τὸν θεόν.*

1 *Θαύμαντα* D vulgo; corr. Taylor. 2 *ἀλλὰ ὁ Φόρκυς ⟨ὁ Πόντιος⟩* Diehl, *ἀλλὰ Πόντου* Lob., *ἀλλὰ ὁ Ὠκεανὸς* Taylor; *ἀλλὰ ὁ Φ.* del. Schneid. 3 *τὸν νοητὸν* codd., *τὸν Πόντον* Holwerda.

Lob. I 509; Schuster 7; Holwerda 317.

118. Procl. in Plat. Tim. 23 d (I 133, 7 Diehl) *προηγεῖται μὲν οὖν τὸ θαῦμα, διότι καὶ ἐν ἡμῖν ἀρχὴ τοῦτό ἐστι τῆς τῶν ὅλων γνώσεως, ἐν δὲ τοῖς θείοις συνάπτει τῶι θαυμαζομένωι τὸ θαυμάζον· ὅθεν καὶ Θαύμαντα θεόν τινα μέγιστον ὑμνήκασιν οἱ τὰ θεῖα σοφοί, τὸν διὰ τοῦ θαύματος ὑποκατακλίνοντα τὰ δεύτερα τοῖς πρώτοις* et idem in Tim. 25 b (I 183, 10) *καὶ ἔοικεν ὁ Πλάτων καὶ διὰ τοῦτο μεγάλην καὶ θαυμαστὴν καλέσαι τὴν δύναμιν τῶν Ἀτλαντίνων, ἐπειδὴ καὶ ἐν ταύτηι τῆι τάξει παραδέδοταί τις Θαύμας καλούμενος καὶ Βίας ἄλλος τις ὑπὸ τῶν πάλαι θεολόγων.* V. etiam fr. 117.

119. (102) Procl. in Plat. Tim. 24 e (I 175, 9 Diehl) *αὕτη* (sc. *ἡ ὕβρις*) *γάρ ἐστιν ἡ ὡς ἀληθῶς ἀπειρία καὶ τὸ αἶσχος, διὸ καὶ τὸ συνεγγίζον αὐτῆι καὶ τὸ ἐν αὐτῆι πως ὂν ἐξυβρίζειν λέγουσιν, ἐπεὶ παράδειγμα αὐτῶν διὰ τούτων παρὰ τῶι θεολόγωι δηλοῦται τῶν ὀνομάτων·*

Τιτῆνες κακομῆται, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντες.

Herm. VIII vs. 47 p. 469; Lob. I 507.

Hesiod. Theogon. 139 de Terra *γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας.*

120. (103) Procl. in Plat. Tim. 25 b (I 187, 4 Diehl) *οὕτω γὰρ ἥ τε δημιουργικὴ πέρας ἴσχει βούλησις καὶ τὰ χείρω κρατεῖται ὑπὸ τῶν ἀμεινόνων, ἐν μὲν τοῖς μερικοῖς Ἀτλαντῖνοι ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐν δὲ τοῖς ὅλοις οἱ Τιτᾶνες ὑπὸ τῶν Ὀλυμπίων,*

καὶ κρατεροί περ ἐόντες ἀμείνονος ἀντιάσαντες,
ὕβριος ἀντ' ὀλοῆς καὶ ἀτασθαλίης ὑπερόπλου,

φησὶν ὁ θεόλογος, ὃν καὶ ὁ Πλάτων ζηλώσας ὕβρει πορεύεσθαι τοὺς Ἀτλαντίνους εἶπεν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους.

Herm. VIII vs. 38 p. 468; Lob. I 508.

Hesiod. Theogon. 516 *εἵνεκ' ἀτασθαλίης τε καὶ ἠνορέης ὑπερόπλου.*

121. (97) Procl. in Plat. Tim. 40 e (III 185, 20 Diehl) *μᾶλλον δὲ πάντων τῶν οὐρανίων γενῶν τὰ μὲν μένει μόνον ἐν ταῖς ἀρχαῖς, ὥσπερ αἱ δύο πρῶται τριάδες — ὡς γὰρ ἐνόησε, φησίν* [sc. *ὁ θεολόγος*], *αὐτοὺς ὁ Οὐρανὸς*

ἀμείλιχον[1] *ἦτορ ἔχοντας*
καὶ φύσιν ἐκνομίην ⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑–⏑
ῥῖψε βαθὺν γαίης ἐς Τάρταρον.

κρύπτονται οὖν ἐν ἀφανεῖ δι' ὑπεροχὴν δυνάμεως —, τὰ δὲ καὶ μένει καὶ πρόεισιν, ὥσπερ ὁ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Τηθύς· (sequitur fr. 135).

1 *ὡς ἐνόησ' αὐτοὺς παναμείλιχον* suppl. Lob., *ὡς δ' αὐτοὺς ἐνόησεν ἀμ.* Koechly Opusc. philol. I 237 n. 35.

Herm. VIII vs. 28 p. 468; Lob. I 506; Mayer *Gigant. u. Titan.* 239.

Hesiod. Theogon. 868 *ῥῖψε* (sc. *Ζεὺς*) *δέ μιν* (sc. *Τυφωέα*) *θυμῶι ἀκαχὼν ἐς Τάρταρον εὐρύν.* Pherecyd. fr. 5 (Diels II³ 204, 4) *κείνης δὲ τῆς μοίρας ἔνερθέν ἐστιν ἡ ταρταρίη μοῖρα· φυλάσσουσι δ' αὐτὴν θυγατέρες Βορέου Ἅρπυιαί τε καὶ Θύελλα· ἔνθα Ζεὺς ἐκβάλλει θεῶν, ὅταν τις ἐξυβρίσηι.*

122. (205) Procl. in Plat. Tim. 25 c. d (I 188, 24 Diehl) *ὅτι δὲ καὶ ταῦτα θαυμαστὴν ἔνδειξιν ἔχει τῆς τοῦ παντὸς διακοσμήσεως, πιστοῦμεν ἀναμνήσαντες ἡμᾶς αὐτοὺς τῶν παρὰ τῶι Ὀρφεῖ λεγομένων πρὸς τῶι πέρατι τῆς δημιουργίας καταταρταρώσεων·* | 189 Diehl *καὶ γὰρ ἐκεῖνος τὴν τῶν Ὀλυμπίων θεῶν καὶ τὴν Τιτανικὴν παραδοὺς δημιουργικὴν ἀντίθεσιν* (cf.

in Tim. 24 e p. 174, 12 Diehl) *ἀποπερατοῖ τὴν ὅλην διακόσμησιν ἄχρι τῶν ἐσχάτων τοῦ παντός, μεταδιδοὺς καὶ ἐκείνοις τῆς τῶν θεῶν ἀχράντου προνοίας. ταῦτ' οὖν καὶ ὁ Πλάτων εἰδὼς ἐν εἰκόσι τὰ ὅλα παραδιδοὺς διατείνει καὶ κατάγει καὶ ὑπὸ τὸ ἀφανὲς τὰ διττὰ ταῦτα γένη καὶ διὰ τῆς ἀφανίσεως ταύτης μιμεῖται τὴν Ὀρφικὴν καταταρτάρωσιν.* Cf. eundem in Remp. I 93, 22 Kr. *πάντως γάρ που* (Hom. Il. *Ξ* 203 et *Β* 781) *τὸν πρὸς Δία πόλεμον ἐν τούτοις αἰνίσσεται τὸν Τιτανικὸν καὶ τὰς καλουμένας καταταρταρώσεις παρὰ τοῖς Ὀρφικοῖς.* Damasc. De princ. 205 (II 88, 11 Rue.) *μετὰ τῆς πρεπούσης διακρίσεως, οἵαν καὶ Ὀ. παραδίδωσιν, τῶν τε νυχίων ἁπάντων γενῶν καὶ τῶν ἐν οὐρανῶι δεδεμένων Οὐρανιδῶν* et 400 (II 254, 11. 25 Rue.).

123. (155) Olympiodor. in Plat. Phaedon. C III *ϛ'* p. 202, 12 Norv. *ὅτι οἱ παραδιδόμενοι τέσσαρες ποταμοὶ κατὰ τὴν Ὀρφέως παράδοσιν τοῖς ὑπογείοις ἀναλογοῦσι τέσσαρσι στοιχείοις τε καὶ κέντροις κατὰ δύο ἀντιθέσεις, ὁ μὲν γὰρ Πυριφλεγέθων τῶι πυρὶ καὶ τῆι ἀνατολῆι, ὁ δὲ Κωκυτὸς τῆι γῆι καὶ τῆι δύσει, ὁ δὲ Ἀχέρων ἀέρι τε καὶ μεσημβρίαι. τούτους μὲν Ὀ. οὕτω διέταξεν, αὐτὸς δὲ τὸν Ὠκεανὸν τῶι ὕδατι καὶ τῆι ἄρκτωι προσοικειοῖ* cf. C III *λβ'* p. 192, 21 Norv. et eundem in Aristot. Meteor. II 2 p. 355 b 20 (141, 26 Stueve) et Procl. in Tim. 32 b (II 49, 9 ss. Diehl).

124. Ps.-Galen. (= Porphyr.) ad Gaurum ed. Kalbfleisch (*Abh. Akad. Berlin* 1895) 34, 26 *κἀνταῦθα πολὺς ὁ Νουμήνιος καὶ οἱ τὰς Πυθαγόρου ὑπο|*[35]*νοίας ἐξηγούμενοι, καὶ τὸν παρὰ μὲν τῶι Πλάτωνι* (Respubl. X 621 a) *ποταμὸν Ἀμέλητα, παρὰ δὲ τῶι Ἡσιόδωι* (e. g. Theogon. 361) *καὶ τοῖς Ὀρφικοῖς τὴν Στύγα, παρὰ δὲ τῶι Φερεκύδηι* (Diels II³ 204 fr. 7) *τὴν ἐκροὴν ἐπὶ τοῦ σπέρματος ἐκδεχόμενοι.*

125. (156) Olympiodor. in Platon. Phaed. D *ρμε'* p. 241, 5 Norv. *ὅτι οἱ τέτταρες ποταμοὶ τὰ τέτταρα στοιχεῖά ἐστι τὰ ἐν τῶι Ταρτάρωι, ὁ μὲν Ὠκεανός, φησι, τὸ ὕδωρ, ὁ δὲ Κωκυτὸς ἤτοι Στύγιος ἡ γῆ, ὁ δὲ Πυριφλεγέθων τὸ πῦρ, ὁ δὲ Ἀχέρων ὁ ἀήρ. ἀντικεῖσθαι δὲ τῶι μὲν Πυριφλεγέθοντι τὸν Στύγιον, ὡς θερμὸν ψυχρῶι, τῶι δὲ Ὠκεανῶι τὸν Ἀχέροντα, ὡς ὑδραῖον ἀερίωι· διὸ καὶ Ὀ. τὴν Ἀχερουσίαν λίμνην ἀερίαν καλεῖ.*

126. Procl. in Plat. Rempubl. II 207, 14 Kr. *τίνα οὖν ἡμεῖς τὴν θεὸν ταύτην εἶναι φήσομεν; ἢ δῆλον ὅτι τοῖς ῥήμασιν ἑπόμενοι, μητέρα μὲν αὐτὴν τῶν Μοιρῶν ὑμνουμένην ἀκούοντες, ἡγεμόνα δὲ τῆς κοσμικῆς ἁπάσης τάξεως, τῆς ἐν ψυχαῖς, τῆς ἐν*

φύσεσιν, συνέχουσαν δὲ ἀκλινῶς τὰ πάντα καὶ ὁρίζουσαν, ὅπου τεθὲν ἕκαστον συμπληρώσει τὸν κόσμον ἐν τῶι πρέποντι σχήματι, ταύτην ἐκείνην εἶναι τὴν παρὰ τοῖς θεολόγοις καλουμένην Θέμιν (Hesiod. Theogon. 901); *ἣν τὸ ὑπερβαίνειν ἐγχειροῦν ἀθέμιτον μὲν εἶναι λέγομεν, ὑπερβαίνειν δὲ ὅμως μὴ δύνασθαι. τίνα γὰρ ἄλλην μητέρα Μοιρῶν ἢ ταύτην ἐκείνων ὑμνούντων ἠκούσαμεν; οἶδα μὲν οὖν, ὅτι καὶ Μοίρας ἄλλας Ὀ., εἰ καὶ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι χρώμενος, ἀπ' αὐτῶν προελθεῖν φησιν τῶν πρωτίστων θεῶν, ἐπέκεινα καὶ τῆς Κρόνου βασιλείας καὶ τῶν νοερῶν ὅλως διακόσμων· ἀλλὰ κἀκεῖνος ἄλλην Ἀνάγκην παρήγαγεν πρὸ τῶν Μοιρῶν, στυγερῶπά τε Ἀνάγκην λέγων προελθεῖν ἀπ' ἐκείνων.*

127. (101) Procl. in Plat. Cratyl. 406 c p. 110, 15 Pasqu. *παράγει οὖν αὐτὴν* (sc. Venerem) *ὁ Οὐρανὸς ἐκ τοῦ ἀφροῦ τῶν γονίμων ἑαυτοῦ μορίων ῥιφέντων*[1] *εἰς τὴν θάλασσαν, ὥς φησιν Ὀρφεύς·*

μήδεα δ' ἐς πέλαγος[2] *πέσεν ὑψόθεν, ἀμφὶ δὲ τοῖσι*
λευκὸς ἐπιπλώουσιν ἑλίσσετο πάντοθεν ἀφρός·
ἐν δὲ περιπλομέναις ὥραις Ἐνιαυτὸς[3] *ἔτικτεν*
παρθένον αἰδοίην, ἣν δὴ παλάμαις ὑπέδεκτο
γεινομένην τὸ πρῶτον ὁμοῦ Ζῆλός τ' Ἀπάτη τε.

1 *ῥιφέντων* Platt *Journ. philol.* Lond. XXVI 1899, 230; *ῥιφέντος* codd. 2 *ἐς πέλαγος* A; *εὐπέλαγος* B; *ἐπέλαγος* F; *ἐνπέλαγος* P. 3 *ἐνιαυτοῦ* Platt.

Lob. I 542.

Hesiod. Theogon. 188

μήδεα δ' ὡς τὸ πρῶτον ἀποτμήξας ἀδάμαντι
κάββαλ' ἀπ' ἠπείροιο πολυκλύστωι ἐνὶ πόντωι,
ὣς φέρετ' ἂμ πέλαγος πουλὺν χρόνον, ἀμφὶ δὲ λευκὸς
ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου χροὸς ὤρνυτο· τῶι δ' ἔνι κούρη
ἐθρέφθη κτλ.

Ad vs. 3 cf. *Εὐχ. πρ. Μουσ.* 18 *Ὥρας ἠδ' Ἐνιαυτόν,* Procl. in Plat. Tim. 37 e (III 40, 31 Diehl) *ἐπεὶ καὶ οὐ τὸν χρόνον μόνον ὡς θεὸν ὑμνήκασιν, ἀλλὰ καὶ ἡμέραν αὐτὴν καὶ νύκτα καὶ μῆνα* [*θεὸν* del. Diehl] *καὶ ἐνιαυτόν,* 49 d (III 89, 29 Diehl); v. Waser *RE*[2] V 2568. Ad vs. 5 *γεινομένην τὸ πρῶτον* cf. Hesiod. Theogon. 202 *γεινομένηι τὰ πρῶτα. Ζῆλος* Theogon. 384; *Ἀπάτη* Theogon. 224.

128. Procl. Theolog. Plat. IV 5 p. 188, 22 *καὶ πρὸ τούτων* (sc. Plotini et Iamblichi) *ὁ Πλάτων αὐτὸς ἐν τῶι Κρατύλωι*

(p. 396 b *ὡς λόγος*) *ταῖς Ὀρφικαῖς θεογονίαις* (cf. supra p. 141) *ἑπόμενος τοῦ μὲν Διὸς πατέρα τὸν Κρόνον* (cf. fr. 139), *τοῦ δὲ Κρόνου τὸν Οὐρανὸν ἀποκαλεῖ.*

Lob. I 368.

129. (99) Procl. in Plat. Cratyl. 396 b. c p. 62, 3 Pasqu. *ὡς δ' Ὀ. ἐνθέωι στόματι λέγει, καὶ καταπίνει τὸν πρόγονον αὐτοῦ τὸν Φάνητα καὶ ἐγκολπίζεται πάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις ὁ Ζεὺς καὶ γίνεται πάντα νοερῶς ὅσαπερ ἦν ἐκεῖνος νοητῶς, καὶ ὁ Κρόνος πάσης τῆς δημιουργίας ἐνδίδωσι τῶι Διὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τῆς εἰς τὰ αἰσθητὰ προνοίας, καὶ ἑαυτὸν νοῶν ἥνωται τοῖς πρωτίστοις νοητοῖς καὶ πεπλήρωται τῶν ἐκεῖθεν ἀγαθῶν. διὸ καὶ τρέφεσθαί φησιν αὐτὸν ὁ θεολόγος ὑπὸ τῆς Νυκτός·*

ἐκ πάντων δὲ Κρόνον Νὺξ ἔτρεφεν ἠδ' ἀτίταλλεν.

Idem versus etiam ap. Damasc. De princ. 67 (I 146, 17 Rue.) post fr. 131.

Lob. I 506; Kern De Theogon. 18. 57.

130. (245) Procl. in Hesiod. Opera 113 (Gaisf. II 115, 9) *καὶ τοῦτο Κρόνιόν ἐστι· καὶ γὰρ τὸν Κρόνον ἀεὶ μελαίνας ἔχειν τὰς ἐπὶ τοῦ γενείου τρίχας φησὶν Ὀ.· Πλάτων* (Politic. 270 d. e) *δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς Κρονίας περιόδου ἀποβάλλειν φησὶ τὸ γῆρας, καὶ ἀεὶ γίνεσθαι νεωτέρους.*

Lob. I 511; M. Mayer *Gigant. u. Titan.* 238.

Cf. fr. 142.

131. (99) Damasc. De princ. 67 (I 146, 12 Rue.) *ἔοικε δὲ καὶ Ὀ. τὸν Κρόνον εἰδὼς νοῦν, ὡς δηλοῖ ὅ τε σύμπας μῦθος ὁ περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ ἀγκυλομήτης*[1] ⟨*καὶ* add. Lob.⟩ *τὴν Νύκτα ὡς πρώτην οὐσίαν καὶ τροφὸν πάντων* (v. fr. 106) *διὰ τοῦτο ἀνυμνουμένην αὐτὸν μάλιστα τὸν Κρόνον πεποιηκέναι* (*πεποίηκε* Lob.) *τρέφουσαν, ὡς τοῦ νοῦ οὖσαν τὸ νοητόν, ἐπειδὴ τῶι νοοῦντι τροφὴ τὸ νοούμενόν ἐστι κατὰ τὸ λόγιον* (Kroll De orac. Chald. 19 n. 1).

1 *καὶ τὸ ἀγκυλομήτης* Usen. in Schoellii Proclo ad Remp. p. 38, 15.

Lob. I 506; Kern De Theogon. 57.

Hymn. XIII *Κρόνου* vs. 9 *ἀγκυλομῆτα, φέριστε.*

132. Damasc. De princ. 422 (II 277, 5 Rue.) *εἶτα ἐπὶ τούτοις καὶ εἰς τὸ κινούμενον προέρχεται καὶ ἑστώς, ἐπεὶ διὰ τοῦ δημιουργοῦ καὶ ἡ ἐσχάτη φύσις ἑδράζεται τῶν ἄλλων ἐν τοῖς κόλποις τῆς Ῥέας, ὡς ποιεῖ Ὀρφεύς· καὶ ὅλως ὁ δημιουργικὸς*

ἅπασιν ὅρμος, ἤιδέ ἐστιν ἡ θεὸς ἣ καὶ πρώτη προάγει τὴν δημιουργίαν εἰς ὕλην. Procl. in Plat. Tim. 18 c (I 46, 27 Diehl) *ἥ τε οὖν Ἥρα συμπρόεισι τῶι Διὶ πάντα ἀποτίκτουσα σὺν τῶι πατρί· διὸ καὶ ἰσοτελὴς* (fr. 163) *αὐτῶι* | 47 Diehl *προσαγορεύεται· καὶ ἡ Ῥέα τῶι Κρόνωι· πάσης γάρ ἐστι τῆς Κρονίας δυνάμεως κόλπος ἡ θεὸς αὕτη· καὶ ἡ Γῆ τῶι Οὐρανῶι· πάντων γὰρ ἡ Γῆ μήτηρ, ὧν ὁ Οὐρανὸς πατήρ.* Cf. Orac. Chald. apud Krollium p. 30 (Ab. fr. 305):

Ῥείη τοι νοερῶν μακάρων πηγή τε ῥοή τε·
πάντων γὰρ πρώτη δυνάμεις κόλποισιν ἀφράστοις
δεξαμένη γενεὴν ἐπὶ πᾶν προχέει τροχάουσαν

ubi vs. 2 cum Krollio vix *πατρὸς* legendum est.

Kern *Herm.* XXIII 1888, 488 n. XXVI.

133. Damasc. De princ. 284 (II 157, 12 Rue.) *ὁ μὲν γὰρ Ὀ. δοκεῖ μᾶλλον τὴν ἄχρι φυτῶν τε καὶ τῶν ἄλλων καρπῶν ὑποστρωννύναι φύσιν ὑπὸ τὴν Ῥέαν. εἰ μὴ ἄρα καὶ τὴν Γοργόνα νοοῖμεν ἄχρι τῶν λίθων αὐτῶν ἐκτείνουσαν τὴν ἑαυτῆς ζωιογονίαν.*

134. Procl. Theolog. Plat. V 11 init. p. 265, 25 *ταῖς δὲ αὖ περὶ τοῦ βασιλέως τῶν νοερῶν θεῶν ὑπομνήσεσι πέρας ἐπιθέντες, ἐχομένως δή που τὴν βασιλίδα Ῥέαν ὑμνήσομεν. ταύτην γὰρ δὴ μητέρα τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων, δευτέραν δὲ τοῦ Κρόνου θεόν, Πλάτων τέ φησι καὶ Ὀρφεύς.*

135. (100) Procl. in Plat. Tim. 40 e (III 185, 28 Diehl) [anteit fr. 121]) *τῶν γὰρ ἄλλων Τιτάνων εἰς τὴν κατὰ τοῦ πατρὸς ἐπιβουλὴν ἱεμένων ὁ Ὠκεανὸς ἀπαγορεύει τε πρὸς τὰς τῆς μητρὸς ἐπιτάξεις καὶ ἐνδοιάζει περὶ τῆς πράξεως·*

ἔνθ' αὖτ'[1] *Ὠκεανὸς μὲν ἐνὶ μεγάροισιν ἔμιμνεν*
ὁρμαίνων, ποτέρωσε νόον τράποι, ἢ[2] *πατέρα ὃν* | 186 Diehl
γυ(ι)ώσηι[3] *τε βίης καὶ ἀτάσθαλα λωβήσαιτο*
σὺν Κρόνωι ἠδ' ἄλλοισιν ἀδελφοῖς, οἳ πεπίθοντο
μητρὶ φίληι, ἢ τούς γε λιπὼν μένοι ἔνδον ἕκηλος.
πολλὰ δὲ πορφύρων μένεν ἥμενος ἐν μεγάροισι,
σκυζόμενος ἧι μητρί, κασιγνήτοισι δὲ μᾶλλον.

μένει οὖν οὗτος ἅμα καὶ πρόεισι μετὰ τῆς Τηθύος· συνέζευκται γὰρ αὐτῶι κατὰ τὴν πρώτην ἀπογέννησιν. οἱ δὲ ἄλλοι Τιτᾶνες εἰς διάκρισιν ἐπείγονται καὶ πρόοδον, ἡγεῖται δὲ αὐτῶν ὁ μέγιστος Κρόνος, ὥς φησιν ὁ θεολόγος (sequitur fr. 117).

1 οὖν vulgo. 2 ἢ Herm., ἠὲ codd. 3 γυ⟨ι⟩ώσηι Lob., γυιώσειε Duentz., γνώση QD, γνώση vulgo, γυμνώσηι Gesn.

Herm. VIII vs. 31 p. 468; Lob. I 507.

136. (103) Schol. Hesiod. Theogon. 209 (Gaisford II 491) (*Τιτᾶνες*) *παρὰ τὸ τετάσθαι καὶ ἐξαπλωθῆναι. ἢ ὅτι — ὡς λέγει οὗτος* (sc. Hesiodus) *ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ Ὀρφέως λαβὼν τοῦτο — ὅτι πάλιν τιμωρῆσαι μέλλει ὁ Κρόνος τοὺς θεούς, καὶ λαβεῖν τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, ἤγουν πάλιν ἐπικρατῆσαι μέλλει τὸ σκότος ἐκεῖνο τὸ ἀρχαιότατον τοὺς ζωιδιακοὺς κύκλους, τοὺς ἔχοντας τοὺς ἀστέρας.*

Lob. II 793.

Ad *τὸ σκότος ἐκεῖνο τὸ ἀρχαιότατον* cf. Plin. Epist. VI 20 p. 162, 22 Kuk. *multi ad deos manus tollere, plures nusquam iam deos ullos aeternamque illam et novissimam noctem mundo interpretabantur.*

137. (114) Procl. in Plat. Cratyl. 396 b p. 55, 11 Pasqu. *μόνος δ' ὁ Κρόνος καὶ ἀφαιρεῖται τὸν Οὐρανὸν τὴν βασιλείαν τελέως, καὶ τῶι Διὶ παραχωρεῖ τῆς ἡγεμονίας, τέμνων καὶ τεμνόμενος, ὥς φησιν ὁ μῦθος. ἐπεὶ τοίνυν τὴν τοιαύτην διαδοχὴν ὑβριστικὴν οὖσαν ἐπὶ Κρόνου λεγομένην ἑώρα ὁ Πλάτων παρὰ τοῖς θεολόγοις, μνήμης ἠξίωσεν καὶ τὴν ἐν τῶι ὀνόματι φαντασίαν τῆς ὕβρεως, ἵνα καὶ ταύτηι προσῆκον ἀποφήνηι τὸ ὄνομα τῶι θεῶι, καὶ εἰκόνα φέρον τῆς περὶ ἐκεῖνον μυθευομένης ὕβρεως, ἡμᾶς δ' ἀναδιδάξηι καὶ τὰ μυθικὰ πλάσματα πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἐπανάγειν, ὡς προσήκει περὶ θεῶν καὶ τὴν φαινομένην τερατολογίαν εἰς ἐπιστημονικὴν ἔννοιαν ἀναπέμπειν.*

Lob. I 507; Dieterich *Abraxas* 76; M. Mayer ap. Rosch. II 1470.

Lyd. De mens. IV 64 p. 116, 21 W. *τεχθῆναι δ' αὐτὴν* (sc. *Ἀφροδίτην*) *ἀξιοῦσιν ἀπὸ τῶν Κρόνου μηδέων, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος.* Calixto? ap. Schol. G falsarii Ovid. Ib. 273 p. 51 Ellis (*Saturnus*) *parte est laesus eadem poenamque a nato quam dedit ipse tulit.*

138. Procl. in Plat. Rempubl. II 297, 9 Kr. *καὶ ταῦ⟨τ⟩α ⟨καὶ οἱ θεολό⟩γοι γιγνώσκοντες τὸν βίαι λαβόντα τὴν βασιλείαν καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἐ⟨σθί⟩ειν ἐμυθολόγησαν, ὡς δέον ὂν τὸν βιασάμενον ⟨τὸν⟩ πατέρα καὶ περὶ τοὺς παῖδας εἶναι τοιοῦτον· τοῦτο δέ ἐστιν τὸν δι' ὑπεροχὴν δυνάμεως ἑτέρας ἡγησάμενον βασιλείας καὶ ὅσα γεννᾶι παρ' ἑαυτῶι κατέχειν.*

Supplementa Schoellii (p. 90, 1) sunt; nonnulla autem eo rectius Kr. in cod. legit.

139. (243) Lactant. Divin. instit. I 13, 11 (I 52, 3 Br.) *O. qui a temporibus eius fuit recentior, aperte Saturnum in terra et apud homines regnasse commemorat:*

πρώτιστος[1] *μὲν*[2] *ἄνασσεν ἐπιχθονίων*[3] *Κρόνος ἀνδρῶν·*
ἐκ δὲ[4] *Κρόνου*[5] *γένετ' αὐτὸς*[6] *ἄναξ μέγας εὐρυόπα Ζεύς.*[7]

Graeca om. R, in mg. interpretat. latin. add. man. rec. 1 *προτοστις* P, *προτιστος* V. 2 *μην* P. 3 *ἄναξεν* V; *ἄναξ ἐκ ἐπιχθονίων* ed. prior.; *ἄναξ ἀπ'* Herm.; *ἄνασσεν* corr. Walch. (et Gust. Wolff) v. Lob. I 510 n. *e*. *Protiston menanar cenepis tonionchro nos andron* H. 4 *καὶ* S, *δὲ* om. P. 5 *κρονος* PV. 6 *γενετατος* S, *γηνεταιτος* P, *γένετ' αὖτις* Lob. 7 *ecdechro nugenete aut cesarax megas europazaeus* H. Interpretationes latinae diversae in S et P.

Herm. XLVII; Lob. I 510; C. L. Struve Op. sel. I 131; Gust. Wolff *Philolog.* XVI 1860, 527 n. 5; Holwerda 309.

140. Procl. in Rempubl. II 74, 26 Kr. *ὁ μὲν θεολόγος Ὀ. τρία γένη παραδέδωκεν ἀνθρώπων· πρώτιστον τὸ χρυσοῦν, ὅπερ ὑποστῆσαι τὸν Φάνητά φησιν· δεύτερον τὸ ἀργυροῦν, οὗ φησιν ἄρξαι τὸν μέγιστον Κρόνον· τρίτον τὸ Τιτανικόν, ὃ φησιν ἐκ τῶν Τιτανικῶν μελῶν τὸν Δία συστήσασθαι* (cf. Olympiodor. in Phaedon. 68 c p. 48, 25 Norv.)· *συννοήσας ὡς* | [75 Kroll] *ἐν τρισὶν ὅροις τούτοις πᾶν εἶδος περιέχεται τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. ἢ γὰρ νοερόν ἐστιν καὶ θεῖον, αὐτοῖς τοῖς ἀκροτάτοις τῶν ὄντων ἐνιδρυμένον, ἢ πρὸς ἑαυτὸ ἐπέστραπται καὶ νοεῖ ἑαυτὸ καὶ ἀγαπᾶι τὴν τοιαύτην ζωήν, ἢ πρὸς τὰ χείρονα βλέπει καὶ μετ' ἐκείνων ἐθέλει ζῆν ἀλόγων ὄντων. τριττῆς οὖν οὔσης τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς τὸ μὲν πρώτιστον ἀπὸ τοῦ Φάνητός ἐστιν, ὃς πᾶν τὸ νοοῦν συνάπτει τοῖς νοητοῖς, τὸ δὲ δεύτερον ἀπὸ τοῦ Κρόνου τοῦ πρώτου, φησὶν ὁ μῦθος, ἀγκυλομήτου* (v. fr. 131) *καὶ πάντα πρὸς ἑαυτὰ ποιοῦντος ἐπιστρέφειν, τὸ δὲ τρίτον ἀπὸ Διὸς τοῦ τῶν δευτέρων προνοεῖν καὶ διακοσμεῖν τὰ χείρονα διδάσκοντος· τοῦτο γὰρ ἴδιον δημιουργίας.*

Lob. I 510; Vári *Wien. Stud.* XII 1890, 222 n. 1; Dieterich *Abraxas* 127; Heeg 51 n. 1.

141. (244) Procl. Hesiod. Op. et Dies 126 (Gaisf. II 121, 18) *ὁ μὲν Ὀ. τοῦ ἀργυροῦ γένους βασιλεύειν φησὶ τὸν Κρόνον, τοὺς κατὰ τὸν καθαρὸν λόγον ζῶντας ἀργυροῦς λέγων ὥσπερ τοὺς κατὰ νοῦν μόνον χρυσοῦς· ὁ δὲ Ἡσίοδος* (Opera 127) *ἐθέλων*

τὴν μεταβολὴν ἐνδείξασθαι τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς τὸ ἀργυροῦν γένος τῶν ἀνθρώπων ποιεῖ ῥάθυμον.

Lob. I 510; Holwerda 309.

142. (245) Procl. Theolog. Plat. V 10 p. 264, 20 *τῶν δὲ θεολόγων τὸ ἀγήρων τῆι τάξει ταύτηι* (sc. *τῆι Κρονίαι*) *προσήκειν λεγόντων, ὥς οἵ τε βάρβαροί φασι, καὶ ὁ τῶν Ἑλλήνων θεολόγος Ὀ. — καὶ γὰρ οὗτος ἀεὶ μελαίνας τὰς τοῦ Κρονίου προσώπου τρίχας μυστικῶς λέγει, καὶ μηδαμῶς γίγνεσθαι πολιὰς* (v. fr. 130) — *θαυμάζω τὸν τοῦ Πλάτωνος ἔνθεον νοῦν τὰ αὐτὰ περὶ τοῦ θεοῦ τούτου τοῖς κατ'* (*καθ'* Port.) *ἴχνος αὐτοῦ πορευομένοις ἐκφαίνοντα. ἐν γὰρ τῆι Κρονίαι περιόδωι τὸ γῆρας ἀφιέναι φησὶ τὰς ψυχάς, ἐπὶ δὲ τὸ νέον ἀνακάμπτειν, καὶ τὸ πολιὸν μὲν ἀφαιρεῖν, τὰς δὲ τρίχας μελαίνας ἴσχειν. τῶν γὰρ πρεσβυτέρων* (*φησὶν* sc. Plat. Polit. 270 d. e) *αἱ λευκαὶ τρίχες ἐμελαίνοντο. τῶν δὲ γενειώντων αἱ παρειαὶ λειαινόμεναι, εἰς τὴν παρελθοῦσαν ὥραν καθίσταντο. ταῦτα μὲν ὁ Ἐλεάτης ξένος. ὁ δέ γε Ὀ. τὰ τούτοις ὅμοια περὶ τοῦ θεοῦ* (sc. *Κρόνου*) *διατάττεται·*

— — — — — *ὑπὸ Ζηνὶ Κρονίωνι*
ἀθάνατον αἰῶνα καμεῖν, καθαροῖο γενείου
— — — *διερὰς χαίτας εὐώδεας, οὐδὲ*
— — *ἠπεδανοῖο μιγήμεναι ἄνθεϊ λευκῶι·*
— — — — — *ἀλλ' ἐριθηλέα λάχνην.*

Unde restituendum esse videtur:

— ◡ ◡ — ◡ ◡ — ◡ [1] *ὑπὸ Ζηνὶ Κρονίωνι* [2]
ἀθάνατον ⟨τ'⟩ αἰῶνα [3] *λαχεῖν* [4] *καθαροῖο γενείου*
⟨καὶ⟩ διερὰς [5] *χαίτας εὐώδεας, οὐδέ ⟨τι πάμπαν⟩* [6]
⟨γήραος⟩ [7] *ἠπεδανοῖο μιγήμεναι ἄνθεϊ λευκῶι,*
ἀλλ⟨ὰ περὶ κροτάφοισιν ἔχειν⟩ [8] *ἐριθηλέα λάχνην.*

1 *τοῖσι πάλαι πέπρωται* suppl. Lob.; *ἀλλὰ Κρόνον φάσκουσι* Mullach. 2 *ὑπὸ Ζηνὸς Κρονίωνος* mavult Lob. 3 *⟨τ'⟩ αἰῶνα* Duentz. 4 *λαχεῖν* Hermann ap. Lob., qui ipse *νέμειν* praefert; *καμεῖν* ed. Porti. 5 *καθαροῖσι γένειον καὶ διεροῖς* Herwerd. *Herm.* V 1871, 143; *καὶ* add. Herm. 6 *οὐδέ ⟨τι τόν γε⟩* idem; Lob. *pronomen aut participium plurale* postulat, *οὐδέ ⟨ποτ' αὐτοῖς⟩* Duentz.; *οὐδέ ⟨τι πάμπαν⟩* Herwerd. 7 *γήραος* add. Gesn. 8 suppl. Hermann.; . . . . . *ἀλλ' αἰεὶ ἐ. λ.* Duentzer.

Herm. ap. Lob. I 511; Duentzer 79 fr. IX; Mayer *Gigant. u. Tit.* 238; Vári *Wien. Stud.* XII 1890, 224.

Spectat Orphicos forsitan Pindar. Ol. II 68 Schr. *ὅσοι δ' ἐτόλμασαν ἐστρὶς ἑκατέρωθι μείναντες ἀπὸ πάμπαν ἀδίκων ἔχειν ψυχάν, ἔτειλαν Διὸς ὁδὸν παρὰ Κρόνου τύρσιν* (*ἣν ἔταξε τοῖς*

δικαίοις schol. I 93, 16 Dr.). Cf. etiam Pindar. Pyth. IV 291 *λῦσε δὲ Ζεὺς ἄφθιτος Τιτᾶνας.*

143. Procl. in Plat. Rempubl. II 53, 2 Kr. *δεῖ δέ, ὥσπερ ἑκατέρας εἰσὶν ἡγεμόνες, οὕτω καὶ τὸν ἕνα προστάτην τῆς συναμφοτέρας νοεῖν ἀνόδου τε καὶ καθόδου καὶ τῆς διπλῆς ἐν τῆι γενέσει ζωῆς εὐγονίας τε καὶ δυσγονίας· ὅν, εἰ δεῖ τῆι ἐμῆι μαντείαι προσέχειν, οὐκ ἄλλον ἢ τὸν Προμηθέα δεῖ νομίζειν, ὃν καὶ Πλάτων ἐν Πρωταγόραι* (320 d), *τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἔφορον, ὥσπερ τ⟨ὸν⟩ Ἐπιμηθέα τῆς ἀλόγου φησίν, καὶ Ὀ. καὶ Ἡσίοδος* (Theogon. 565) *διὰ τῆς κλοπῆς τοῦ πυρὸς καὶ τῆς εἰς ἀνθρώπους δόσεως ἐνδείκνυνται τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ κατάγειν εἰς τὴν γένεσιν, ὡς τῆς ἀνθρωπίνης περιόδου κύριον καὶ τῶν ἀμεινόνων καὶ χειρόνων γενέσεων.* Cf. Olympiodor. in Plat. Phaed. *B ρξη'* p. 122, 13 Norvin.

144. (105. 129) Procl. in Plat. Tim. 30 a (I 396, 29 Diehl) *ἡ Θέμις εἰκότως ἐν ἀρχαῖς παραλαμβάνεται τῆς δημιουργίας· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ τῶν δημιουργικῶν θεσμῶν αἰτία,* | [397 Diehl] *καὶ ἀπὸ ταύτης ἀδιαλύτως ἡ τάξις συνέστη τοῦ παντός. διὸ καὶ μένει μὲν παρθένος πρὸ τῆς τοῦ δημιουργοῦ προόδου κατὰ τοὺς χρησμοὺς τῆς Νυκτός·*

ἔστ' ἂν Ῥείη παῖδα τέκηι Κρόνωι[1] *ἐν φιλότητι.*

συμπαράγει δὲ τῶι Διὶ τὴν τριάδα τῶν Ὡρῶν (v. Hymn. XLIII)· *ταῖς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς Οὔλυμπός τε, ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος ἠδ' ἐπιθεῖναι* (Hom. Il. *E* 750).

1 *παῖδα τέκηι Κρόνωι* Herwerd. *Herm.* V 1871, 138; *τέκοι παῖδα Κρόνωι* Herm.; *τε καὶ παῖδα κρόνω* M, *τε καὶ κρόνω παῖδα* P, *τέκεν παῖδα κρόνω* N.

Herm. p. 503 n. 1; Lob. I 539; Holwerda 290.

Hesiod. Theogon. 453 *Ῥείη δὲ δμηθεῖσα Κρόνωι τέκε φαίδιμα τέκνα.*

145. (106. 128) Procl. in Plat. Cratyl. 403 e (90, 28 Pasqu.) *ὅτι τὴν Δήμητρα Ὀ. μέν, τὴν αὐτὴν λέγων τῆι Ῥέαι εἶναι, λέγει ὅτι ἄνω μὲν μετὰ Κρόνου οὖσα ἀν*| [91 Pasqu.] *εκφοίτητος Ῥέα ἐστίν, προβάλλουσα δὲ καὶ ἀπογεννῶσα τὸν Δία Δημήτηρ. λέγει γάρ·*

Ῥείη τὸ πρὶν ἐοῦσα,[1] *ἐπεὶ Διὸς ἔπλετο μήτηρ,*
Δημήτηρ γέγονε.[2]

1 *ῥείη — ἐοῦσα* Werf.; *ῥείην — ἐοῦσαν* codd.; *ἐοῦσα ⟨γ'⟩* Mullach. 2 *γέγονε Δημήτηρ* codd.; transp. Boisson., *γίγνετο Δ.* Werf.; *γεγονέναι Δήμητρα* Lob.

qui *haec duo verba Proclo relinquenda esse* censet et Ῥείην — ἐοῦσαν servans Orphea *κίκλησκον Δήμητρα* vel simile quid scripsisse opinatur. Res dubia est.

Idem in Cratyl. 401 c p. 80, 10 Pasqu. *ὁ δ' Ὀ. τρόπον μέν τινα τὴν αὐτὴν εἶναι τὴν Δήμητρα τῆι ὅληι ζωιογονίαι, τρόπον δ' ἄλλον οὐ τὴν αὐτήν· ἄνω μὲν γὰρ οὖσα Ῥέα ἐστί, κάτω δὲ μετὰ τοῦ Διὸς Δημήτηρ· καὶ γὰρ τὰ παραγόμενα*[1] *ὅμοιά εἰσιν τοῖς παράγουσιν καὶ σχεδὸν τὰ αὐτά.*

1 *παραγόμενα* Werf.; *παραγενόμενα* codd.

Theolog. Plat. V 11 p. 267, 38 *καὶ δὴ καὶ* (sc. Plato) *ἐν Νόμοις τὰς Θεσμοφόρους θεὰς ἀνυμνῶν εἰς τὴν ἕνωσιν τῆς τε Δήμητρος καὶ τῆς Κόρης ἀναπέμπει πᾶσαν τὴν ἔνθεσμον ζωήν. ἐπεὶ κατ' Ὀρφέα τῶι μὲν Κρόνωι συνοῦσα κατὰ τὴν ἀκρότητα τὴν ἑαυτῆς ἡ μέση θεὸς Ῥέα καλεῖται, τὸν δὲ Δία παράγουσα καὶ μετὰ Διὸς ἐκφαίνουσα τούς τε ὅλους καὶ τοὺς μερικοὺς διακόσμους τῶν θεῶν Δημήτηρ. καὶ ἔστιν ὁ σύμπας τῆς μέσης ζωῆς διάκοσμος περιληπτικὸς τῶν τε ἄλλων Τιτανίδων, καὶ δὴ καὶ τῆς Δήμητρος. ταύτην γὰρ προεστήσατο μονάδα συναγωγὸν μέσην τῶν ἐν αὐτῆι πασῶν τάξεων, τῶν τε κρυφίων καὶ τῶν μεριζομένων περὶ τὰς γεννητικὰς τῆς θεοῦ δυνάμεις. τριτταὶ δέ εἰσιν ἑκάτεραι. καὶ τὴν μὲν ἄνω τριάδα συνάπτει τῶι Κρόνωι, τὴν δὲ κάτω συνυφαίνει τῆι δημιουργικῆι τάξει.* | [268] *μέσην δὲ οὖσαν τὴν Δημητριακὴν μονάδα συντεταγμένην, ἅμα καὶ ἐξῃρημένην ἀποφαίνει τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων. καὶ γὰρ ὑφίστησι Δία μετὰ τῆς ὅλης καὶ συναπογεννᾶι τὴν Κόρην μετὰ τοῦ Διός. ἡ μὲν οὖν μέση τῶν πατέρων πρόγονος θεὸς διὰ τούτων ἀνυμνείσθω τῶν λόγων.*

Lob. I 537; Gruppe *Griech. Mythol.* II 1169 n. 7.

Cf. Pherecyd. fr. 1 (Diels II³ 202, 3) *Ζὰς μὲν καὶ Χρόνος ἦσαν ἀεὶ καὶ Χθονίη· Χθονίηι δὲ ὄνομα ἐγένετο Γῆ, ἐπειδὴ αὐτῆι Ζὰς γῆν γέρας διδοῖ.*

146. Damasc. De princ. 267 (II 134, 17 Rue.) *καὶ γὰρ ὁ παρ' Ὀρφεῖ Κρόνος, ὅς Τιτάν*[1] *ἐστι κατὰ τὸν ἑαυτοῦ ὑπεζωκότα, καὶ καταπίνει τὰ οἰκεῖα γεννήματα κατὰ τὸν ἀμείλικτον.* Cf. Procl. in Plat. Remp. II 61, 22 Kr.

1 *τι πᾶν* cod. B.

Cf. Hymn. XIII *Κρόνου* vs. 2 *ἄλκιμε Τιτάν.*

147. (108) Schol. Lycophr. 399 p. 149, 11 Sch. *δίσκον δὲ τὸν Δία λέγει διὰ τὸν λίθον τὸν ἀντὶ Διὸς ὑπὸ Ῥέας σπαργανωθέντα καὶ ὑπὸ Κρόνου καταποθέντα, ὥς φησιν Ἡσίοδος ἐν*

τῆι Θεογονίαι (vs. 485) [τὴν Ὀρφέως ὑποκλέψας καὶ παραφθείρας Θεογονίαν].

Quae extrema uncis inclusi, ex Tzetzae classe II sumpta sunt.

Lob. I 516.

Cf. Ioann. Gaz. Descript. tab. mundi I 49 de Sole a Caelo evomito supra fr. 21 a p. 92.

148. (115) Procl. in Plat. Remp. I 138, 23 Kr. *καὶ γὰρ ἐκεῖνος καθεύδων πρώτιστος παραδέδοται τῶν θεῶν·*

ἔνθα Κρόνος μὲν ἔπειτα φαγὼν δολόεσσαν ἐδωδὴν
κεῖτο μέγα ῥέγχων.

Lob. I 516; Dieterich *Abraxas* 76 n. 5.

149. (45). Clem. Alex. Strom. VI 2. 26, 2 (II 442, 12 Staeh.) *ἔν τε τῆι Θεογονίαι* (v. p. 141) *ἐπὶ τοῦ Κρόνου Ὀρφεῖ πεποίηται·*

κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα, κὰδ δέ μιν ὕπνος
ᾕρει[1] *πανδαμάτωρ,*

ταῦτα δὲ Ὅμηρος ἐπὶ τοῦ Κύκλωπος μετέθηκεν (Od. ι 372). Anteit fr. 206 *ἐκ τοῦ Διονύσου ἀφανισμοῦ.*

1 *ᾕρει* L.

Herm. XVIII vs. 3 p. 478; Lob. I 517; Schuster 49; Stemplinger *Plagiat in der griech. Lit.* 68.

150. Damasc. De princ. 278 (II 150, 22 Rue.) *τέταρτον καὶ δέκατον, αὐτὸ καθ' αὐτὸ ζητήσωμεν διὰ τί ὁ μὲν πρῶτος πατὴρ* (sc. Phanes) *καὶ ὁ τρίτος* (sc. Iuppiter) *οὐ παράγει Κουρητικὴν τάξιν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, μόνη δὲ ἡ Ῥέα τοὺς Κούρητας ἀπογεννᾶι, οὓς ἀμειλίκτους* (v. frr. 146. 151) *εἶναί φαμεν· ὅλως δὲ διὰ τί αὐτῆι συντετάχθαι*[1] *τρεῖς, ἑνὸς ὄντος αὐτῆς ἀμειλίκτου κατὰ τὴν θεοπαράδοτον φήμην.*

1 *συντετάχθαι* ⟨*φαμέν*⟩ suppl. dubitanter Rue.

Holwerda 312.

151. (112. 194. 210) Procl. in Plat. Cratyl. 396 b p. 58, 1 Pasqu. *τοσαύτη γάρ ἐστιν ἡ τοῦ θεοῦ τούτου* (Saturni) *πάσης τῆς πρὸς τὰ καταδεέστερα συντάξεως ὑπερβολὴ καὶ ἡ πρὸς τὸ νοητὸν ἄχραντος ἕνωσις, ὥστε μηδὲ τῆς Κουρητικῆς αὐτὸν δεῖσθαι φρουρᾶς, ὥσπερ τὴν Ῥέαν καὶ τὸν Δία καὶ τὴν Κόρην· πάντες γὰρ οὗτοι διὰ τὰς εἰς τὰ δεύτερα προόδους τῆς ἀτρέπτου φυλακῆς τῶν Κουρήτων ἐδεήθησαν· ὁ δὲ Κρόνος, ἐν ἑαυτῶι μονίμως ἱδρυμένος καὶ ἀφ' ὅλων τῶν δευτέρων ἁρπάσας ἑαυτόν, τῆς παρὰ τῶν Κουρήτων ὑπερίδρυται φρουρᾶς, ἔχει δὲ καὶ τού-*

των ἑνοειδῶς ἐν ἑαυτῶι τὴν αἰτίαν· τὸ γὰρ καθαρὸν τοῦτο καὶ τὸ ἄχραντον ὑπόστασιν παρέχεται πάσαις ταῖς τῶν Κουρήτων προόδοις. Idem in Plat. Tim. 28 c (I 317, 11 Diehl) ὥσπερ γὰρ ὁ θεολόγος περὶ αὐτὸν (sc. Iovem) ἵστησι τὴν Κουρητικὴν τάξιν, οὕτω δὴ καὶ ὁ Πλάτων (Protag. 321 d) 'φυλακὰς φοβερὰς' εἶναί φησι περὶ αὐτόν, καὶ ὡς ἐκεῖνος ἐπὶ τῆς τοῦ Ὀλύμπου κορυφῆς αὐτὸν ἱδρύει, οὕτως καὶ οὗτος 'τὴν ἀκρόπολιν' ἀνῆκεν αὐτῶι, ἐν ἧι διαιωνίως ἱδρυμένος διὰ τῶν μέσων τάξεων κοσμεῖ τὰ πάντα. τίς μὲν οὖν ὁ δημιουργός ἐστι καὶ ὅτι νοῦς θεῖος τῆς ὅλης ποιήσεως αἴτιος, εἰρήσθω διὰ τούτων, καὶ ὅπως ὑπό τε Ὀρφέως καὶ Πλάτωνος ὁ αὐτὸς ἀνυμνεῖται δημιουργὸς Ζεύς, ἀπὸ τούτων ὑπεμνήσθω (Diehl] an ὑπομεμνήσθω? ὑπομνήσθω P). Idem Theolog. Plat. V 3 p. 253, 36 ἀλλὰ μὴν καὶ τριάδα τὴν ἀμείλικτον καὶ ἄχραντον τῶν νοερῶν θεῶν διαρρήδην ὁ Πλάτων ἑπόμενος τῶι Ὀρφεῖ Κουρητικὴν ἀποκαλεῖ, καθάπερ ἐν Νόμοις (VII 796 b) φησὶν ὁ Ἀθηναῖος ξένος τὰ τῶν Κουρήτων ἐνόπλια παίγνια καὶ τὴν ἔνρυθμον (ἔρρυθμον Port.) χορείαν αὐτῶν ἀνυμνῶν. καὶ γὰρ Ὀ. τοὺς Κούρητας φύλακας τῶι Διὶ παρίστησι τρεῖς ὄντας. καὶ οἱ θεσμοὶ τῶν Κρητῶν καὶ ἡ Ἑλληνικὴ πᾶσα θεολογία τὴν καθαρὰν καὶ ἄχραντον ζωὴν καὶ ἐνέργειαν εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἀναπέμπουσιν· οὐδὲ γὰρ ἄλλο τι τὸ κορὸν ἢ τὸ καθαρὸν καὶ ἀκήρατον ἐνδείκνυται. Cf. eundem l. l. V 35 init. p. 322, 23 ἴθι δὴ οὖν ἀπὸ τῆς ἀορίστου ταύτης καὶ κοινῆς περὶ τῶν θεῶν τούτων διδασκαλίας καὶ τὴν Ἑλληνικὴν περὶ αὐτῆς φήμην ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἡμῖν παραδοθεῖσαν εἰς μέσον ἀγάγωμεν καὶ ἐπιδείξωμεν αὐτὸν καὶ μέχρι τῶν ὀνομάτων ἑπόμενον τοῖς παρ' Ἕλλησι θεολόγοις, καθάπερ ἐν τῆι τῶν τριῶν βασιλέων μυστικῆι θεωρίαι, κἀν τῆι τῶν ἀχράντων θεῶν ἐξηγήσει, τῆς ἐκείνων οὐκ ἀφιστάμενον ὑφηγήσεως. τίς γὰρ οὐκ οἶδε τῶν καὶ σμικρὰ τῆς Ἑλληνικῆς θεοσοφίας ἀκηκοότων ἔν τε ταῖς ἀρρήτοις αὐτῶν τελεταῖς καὶ ταῖς ἄλλαις περὶ τῶν θεῶν πραγματείαις τὴν τῶν Κουρήτων τάξιν παρ' αὐτοῖς διαφερόντως ὑμνημένην ὡς τῆς ἀχράντου προεστῶσαν ἰδιότητος, τῆς θεᾶς ἡγεμονοῦσαν καὶ τὴν φρουρὰν τῶν ὅλων εἰς αὐτὴν ἀναδησαμένην; οὗτοι (αὐτοὶ Port.) γοῦν οἱ θεοὶ καὶ τὴν βασιλίδα Ῥέαν λέγονται φρουρεῖν καὶ τὸν τῶν ὅλων δημιουργόν, καὶ μέχρι τῶν αἰτίων τῆς μεριστῆς ζωιογονίας τε καὶ δημιουργίας προϊόντες, τήν τε Κόρην ἐν ἐκείνοις καὶ τὸν Διόνυσον, ἐξῃρημένους τῶν δευτέρων φυλάττειν, ὥσπερ ἐνταῦθα τὰς τῆς ὅλης ζωῆς ζωιογονίας καὶ τῆς παντελοῦς δημιουργίας (δημιουργῆας

Port.) πρωτουργοὺς ἀνέχουσι μονάδας· ταύτην δὴ οὖν τὴν Κουρητικὴν τάξιν οὐ μόνον Ὀ. καὶ οἱ πρὸ τοῦ Πλάτωνος ἔγνωσαν θεολόγοι καὶ γνόντες ἐθρήσκευσαν, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος ἐν Νόμοις (VII 796 b) ἀνύμνησε. τὰ γὰρ ἐν Κρήτηι τῶν Κουρήτων ἐνόπλια παίγνια, πάσης τῆς εὐρύθμου κινήσεως εἶναί φησιν ἀρχηγικὰ παραδείγματα. καὶ νῦν οὐδὲ τοῦτο ἀπέχρησεν αὐτῶι τὸ τῆς Κουρητικῆς μνησθῆναι ταύτης τάξεως, ἀλλὰ καὶ προστίθησι καὶ τὴν μίαν αὐτῶν ἐνάδα, τὴν δέσποιναν ὑμνῶν Ἀθηνᾶν, | 323 ἧς καὶ ἡ παρὰ τοῖς πρὸ αὐτοῦ θεολόγοις μυσταγωγία τὴν ὅλην ἐξάπτει τῶν Κουρήτων πρόοδον, ἄνω μὲν αὐτοὺς περιστρέφουσα τοῖς Ἀθηναϊκοῖς συμβόλοις, ὡς τῆς ἀειθαλοῦς ζωῆς καὶ τῆς ἀκμαίας νοήσεως προστάτας, κάτω δὲ περιφανῶς ὑποτάττουσα τῆι τῆς Ἀθηνᾶς προνοίαι. οἱ μὲν γὰρ πρώτιστοι Κούρητες, ἅτε τῆς νοητῆς ὄντες θεοὶ καὶ κρυφίας ὀπαδοί, τοῖς ἐκεῖθεν προϊοῦσιν ἀρκοῦνται συνθήμασιν. οἱ δὲ ἐν ταῖς δευτέραις καὶ τρίταις τάξεσι τῆς νοερᾶς Ἀθηναϊκῆς ἐξήρτηνται μονάδος. . . . ὅθεν δὴ καὶ οἱ Κούρητες τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαχον τῆς ἀχράντου προεστῶτες καθαρότητος τῶν θεῶν et VI 13 p. 382, 11. Olympiodor. in Plat. Phaedon. *Β* ρκε' p. 110, 24 Norv. καὶ οἱ Κούρητες περὶ τοὺς δημιουργικοὺς θεούς, ὅτι νενεύκασι πρὸς τὸ χεῖρον.

Lob. I 546; Gruppe *Suppl.* 715 et *Griech. Mythol.* II 1169 n. 7; Maaß *Orpheus* 96 n. 124; Poerner De Curet. et Corybant. diss. Hal. XXII 1913, 372.

Ῥέας Κούρητες Mesomedes (Hadriani aequalis) *Εἰς τὴν Ἶσιν* vs. 16 ed. Wilamowitz *Griech. Verskunst* 598.

152. (111) Procl. Theolog. Plat. IV 16 p. 206, 4 τῶι δὲ τῆς Ἀδραστείας θεσμῶι πάντα ὑπήκοα, καὶ πᾶσαι διανομαὶ θεῶν, καὶ μέτρα πάντα καὶ φρουραὶ διὰ τοῦτον ὑφεστήκασι. παρ' Ὀρφεῖ δὲ καὶ φρουρεῖν λέγεται τὸν ὅλον δημιουργόν,[1] καὶ

χάλκεα[2] ῥόπτρα λαβοῦσα
καὶ τύπανον † αἴγηκες[3]

οὕτως ἠχεῖν, ὥστε πάντας ἐπιστρέφειν εἰς αὐτὴν τοὺς θεούς. ὃ καὶ Σωκράτης ἀπομιμούμενος, τὸν ἦχον λέγω τὸν μυθικὸν τὸν ἐπὶ πάντα διατείνοντα κηρύγματι, παραπλησίως τὸν θεσμὸν τῆς Ἀδραστείας ἐπὶ πάσας προάγει τὰς ψυχάς. θεσμὸς δὲ Ἀδραστείας ὅδε· ἥτις ἂν ψυχὴ κατίδοι τι τῶν ἀληθῶν μέχρι [τε][4] τῆς ἑτέρας περιόδου, εἶναι ἀπήμονα μόνον, οὐχὶ τὸν Ὀρφικὸν ἦχον ἀποτυπωσάμενος διὰ τοῦδε τοῦ κηρύγματος καὶ οἷον ὕμνον

τινὰ τοῦτον τῆς Ἀδραστείας ἀναφθεγξάμενος. πρῶτον μὲν γὰρ θεσμὸν αὐτὸν ἀλλ' οὐ νόμον προσείρηκεν, ὥσπερ τὸν Κρόνιον καὶ τὸν Δίϊον.

1 *τὸν τῶν ὅλων δ.* Ab.; sed cf. e. g. Procl. in Tim. 28 c (I 315, 14 Diehl) *τὴν Δίκην ὅλην ὀπαδὸν αὐτοῦ.* 2 *χάλκια* Wilamowitz *Herm.* LIV 1919, 60. 3 *τ. αἴγηκες* (non *αὔγηκες* [Wilam.]) ed. Porti quae vertit *tympano ex pelle caprina facto.* *τύμπανα ἠχήεντα* Lob. conferens Nonn. XLIV 139 *κύμβαλα δ' ἠχήεντα, τύπανον λιγύηχες* Wilam., v. etiam Neustadt De Iove Cretico diss. Berol. 1906, 6. 4 delevi.

Lob. I 515; Kern *Archaeol. Jahrb.* III 1888, 235; Gruppe *Suppl.* 746.

Vide fr. 105 b.

153. (308) Martyrium Theodoti Ancyrani et septem cum eo virginum *Acta S. S. 18 Maii* c. 24 d. e (IV p. 160 Boll.) *Ὁ. γὰρ ὁ ὑμέτερος ποιητὴς λέγει, ὅτι Ζεὺς τὸν Κρόνον τὸν ἴδιον πατέρα ἐφόνευσε καὶ ἔσχε τὴν ἰδίαν μητέρα τὴν Ῥέαν, καὶ ἐξ αὐτῶν γεννᾶται ἡ Περσεφόνη, ἣν καὶ αὐτὴν*[1] *ἐμίανεν· ἔσχε δὲ καὶ τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν Ἥραν γυναῖκα. καὶ Ἀπόλλων δὲ τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν ἔσχεν Ἄρτεμιν, ἣν καὶ ἐμίανεν ἐν Δήλωι παρὰ τῶι βωμῶι. καὶ ὁ Ἄρης δὲ τὴν Ἀφροδίτην. καὶ ὁ Ἥφαιστος τὴν Ἀθηνᾶν.*

1 *ἣν καὶ αὐτὸς* fort. recte Lob.

Lob. I 593.

154. (114) Porphyr. De antro nymphar. 16 p. 67, 21 Nauck[2] *παρὰ δὲ τῶι Ὀρφεῖ ὁ Κρόνος μέλιτι ὑπὸ Διὸς ἐνεδρεύεται· πλησθεὶς γὰρ μέλιτος μεθύει καὶ σκοτοῦται ὡς ὑπὸ οἴνου*[1] *καὶ ὑπνοῖ ὡς παρὰ Πλάτωνι* (Sympos. 203 b) *ὁ Πόρος τοῦ νέκταρος πλησθείς· οὔπω γὰρ* | [67 Nauck] *οἶνος ἦν. φησὶ γὰρ παρ' Ὀρφεῖ ἡ Νὺξ τῶι Διὶ ὑποτιθεμένη τὸν διὰ μέλιτος δόλον·*[2]

εὖτ' ἂν δή μιν ἴδηαι ὑπὸ δρυσὶν ὑψικόμοισιν
ἔργοισιν μεθύοντα μελισσάων ἐριβόμβων,
δῆσον

αὐτόν.[3] *ὃ καὶ πάσχει ὁ Κρόνος καὶ δεθεὶς ἐκτέμνεται ὡς ὁ Οὐρανός, τοῦ θεολόγου δι' ἡδονῆς δεσμεῖσθαι καὶ κατάγεσθαι τὰ θεῖα εἰς γένεσιν αἰνισσομένου ἀποσπερματίζειν τε δυνάμεις εἰς ἡδονὴν*[4] *ἐκλυθέντα. ὅθεν ἐπιθυμίαι μὲν συνουσίας τὸν Οὐρανὸν κατιόντα εἰς Γῆν ἐκτέμνει Κρόνος· ταὐτὸ δὲ τῆι ἐκ συνουσίας ἡδονῆι παρίσταται αὐτοῖς ἡ τοῦ μέλιτος, ὑφ' οὗ δολωθεὶς ὁ Κρόνος ἐκτέμνεται. πρῶτος γὰρ τῶν ἀντιφερομένων τῶι Οὐρανῶι ὁ Κρόνος ἐστὶ καὶ ἡ τούτου σφαῖρα· κατίασι*[5] *δὲ δυνάμεις ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῶν πλανωμένων. ἀλλὰ τὰς μὲν*

ἐξ οὐρανοῦ δέχεται Κρόνος, τὰς δ' ἀπὸ τοῦ Κρόνου Ζεύς. Procl. Tim. 35 b (II 208, 30 Diehl) *παραδειγματικὰ δὲ αἱ τομαὶ τοῦ πατρὸς καὶ οἱ δεσμοί· καὶ γὰρ τέμνει πρώ*|[209 Diehl]*τως ἐκεῖνον καὶ δεσμοῖ τοῖς ἀρρήκτοις δεσμοῖς, ταῦτα καὶ τῶν θεολόγων αἰνισσομένων, ὁπόταν λέγωσι τάς τε Κρονίας ἐκτομὰς καὶ τοὺς δεσμούς, οἷς ἑαυτὸν λέγεται περιβάλλειν ὁ τοῦ παντὸς ποιητής, ὧν καὶ ὁ ἐν Κρατύλωι* (404 a) *διαμνημονεύει Σωκράτης.*

1 *ὑπὸ οἴνου* Lob., *ἀπὸ οἴνου* vulgo ante Nauckium. 2 *δόλον* Nauck, *λόγον* M. 3 ⟨*αὐτίκα μιν*⟩ *δῆσον* Barnes. 4 *εἰς* ⟨*τὴν*⟩ *ἡδονὴν* Nauck; *ἔστ' ἡδονὴν* M. 5 *κατίασι* Herch., *κάτεισι* priores.

Herm. XLIX; Lob. I 516; Dieterich *Abraxas* 76; M. Mayer ap. Rosch. II 1470; Pohlenz *N. Jahrb.* XXXVII 1916, 591 n. 2.

Saturnus *mellis et fructuum repertor* apud Cyrenenses Macrob. Sat. I 7, 25. Allegorice Saturni vinculis utitur Hymn. XIII *Κρόνου* vs. 2:

ποικιλόβουλ', ἀμίαντε, μεγασθενές, ἄλκιμε Τιτάν,
ὃς δαπανᾶις μὲν ἅπαντα καὶ αὔξεις ἔμπαλιν αὐτός,
δεσμοὺς ἀρρήκτους ὃς ἔχεις κατ' ἀπείρονα κόσμον
αἰῶνος, Κρόνε παγγενέτωρ

magicamque vim eis inesse iubet pap. mag. Paris. vs. 2326 (Dieterich l. l. 77):

ποίησον, ὅ λέγω, Ταρταροῦχε παρθένε,
ἔδησα δεσμοῖς τοῖς Κρόνου τὸν σὸν πόλον.

155. (118) Procl. in Plat. Cratyl. 391 a (27, 21 Pasqu.) *καὶ γὰρ ὁ μέγιστος Κρόνος ἄνωθεν τὰς τῶν νοήσεων ἀρχὰς ἐνδίδωσι τῶι δημιουργῶι καὶ ἐπιστατεῖ τῆς ὅλης δημιουργίας· διὸ καὶ δαίμονα αὐτὸν ὁ Ζεὺς καλεῖ παρ' Ὀρφεῖ·*

ὄρθου δ' ἡμετέρην γενεήν, ἀριδείκετε δαῖμον.

καὶ ἔοικεν τῶν συναγωγῶν καὶ τῶν διαιρέσεων τὰς ἀκροτάτας αἰτίας ἔχειν παρ' ἑαυτῶι ὁ Κρόνος, διὰ μὲν τῶν οὐρανίων τομῶν προάγων εἰς τὰ μέρη τὴν ὁλότητα τὴν νοερὰν καὶ προόδων γεννητικῶν καὶ πολλαπλασιασμῶν αἴτιος γινόμενος καὶ ὅλως τῆς | [28 Pasqu.] *Τιτανικῆς γενεᾶς ἡγούμενος, ἀφ' ἧς ἡ διαίρεσις τῶν ὄντων, διὰ δὲ τῶν καταπόσεων συνάγων τὰ ἑαυτοῦ πάλιν γεννήματα καὶ ἑνίζων πρὸς ἑαυτὸν καὶ ἀναλύων εἰς τὴν ἑαυτοῦ μονοειδῆ καὶ ἀμέριστον αἰτίαν. ἐπεὶ καὶ ὁ δημιουργὸς Ζεὺς παρ' αὐτοῦ προσεχῶς ὑποδέχεται τὴν ἀλήθειαν τῶν ὄντων καὶ νοεῖ τὰ ἐν αὐτῶι πρώτως· μαντεύει μὲν γὰρ αὐτῶι καὶ ἡ Νὺξ* (fr. 103), *ἀλλ' ὁ πατὴρ προσεχῶς, καὶ πάντα τὰ μέτρα τῆς ὅλης*

δημιουργίας αὐτῶι ἐνδίδωσιν. Eundem versum praebet idem in Tim. B prooem. (I 207, 11 Diehl) *πρὸς δὲ τὸν Κρόνον πάλιν μετὰ τοὺς δεσμοὺς μόνον οὐκ εὐχόμενός φησιν· ὄρθου — δαῖμον, καὶ διὰ πάντων τῶν ἐχομένων τὴν τοῦ πατρὸς εὐμένειαν προκαλούμενος* et in Plat. Alcibiad. I 103 a p. 384, 3 Cous.²; Olympiodor. in Alcibiad. I c. 3 p. 15 Creuz. *καὶ Ὀ. τὸν Δία ποιεῖ πρὸς τὸν οἰκεῖον πατέρα λέγοντα· ὄρθου — δαίμων*; Damasc. De princ. 270 (II 136, 27 Rue.) *οὐχὶ δὲ καὶ Ὀ. ἐν τῶι Κρόνωι ἐξάπτει τὰ πείσματα τῆς ὅλης δημιουργίας, ὅ γέ τοι δημιουργικός, καὶ εὔχεται πρὸς αὐτόν· ὄρθου — δαῖμον*; | 137 Rue. *ἀπευθύνει ἄρα καὶ ἀπορθοῖ τὴν ὅλην κοσμοποιΐαν· ἔτι τοίνυν σαφέστερον οἱ Φοίνικες ταῦτα περὶ αὐτοῦ ἀξιοῦσιν, πρῶτον μὲν δαίμονα αὐτὸν ποιοῦντες εἰληχότα τὸν δημιουργόν.*

Herm. X vs. 4; Lob. I 518; Kern *Herm.* XXIII 1888, 487 n. XIX; Holwerda 319.

156. (183) Procl. in Plat. Tim. 22 d. e (I 118, 21 Diehl) *καὶ γὰρ καθαρμὸς ὃ μὲν γίνεται δι' ὕδατος, ὃ δὲ διὰ πυρός, πανταχοῦ δὲ ἡ καθαρότης τοῖς δευτέροις ἀπὸ τῶν πρώτων, διὸ καὶ παρὰ τῶι Ὀρφεῖ τὰ καθάρσια κομίζειν ὁ Ζεὺς ἀπὸ τῆς Κρήτης παρακελεύεται· τὴν γὰρ Κρήτην ἀντὶ τοῦ νοητοῦ τάττειν εἰώθασιν οἱ θεολόγοι.*

Kern *Herm.* LI 1916, 564.

157. (116) Procl. Cratyl. 396 b (52, 26 Pasqu.) *καὶ γὰρ* (Iuppiter) *διττοὺς ὑφίστησι διακόσμους, τόν τε οὐράνιον καὶ τὸν ὑπερουράνιον* (Lob., *ὑπουράνιον* codd.), *ὅθεν αὐτοῦ καὶ τὸ σκῆπτρον εἶναί φησιν ὁ θεολόγος*

πισύρων καὶ εἴκοσι μέτρων,

ὡς διττῶν ἄρχοντος δυωδεκάδων. Idem in Tim. 20 a (I 69, 29 Diehl) *τῶι δὲ τὰς μεγίστας ἀρχὰς μετακεχειρίσθαι τὸ βασιλικὸν ἐκείνου καὶ κρατητικὸν τῶν ὅλων, οὗ καὶ τὸ* | 70 Diehl *σκῆπτρον πισύρων — μέτρων ἐστὶ κατὰ τοὺς θεολόγους* et ibidem 31 a (I 451, 2 Diehl) *ἀλλ' ὁ μὲν Φάνης διττὰς ὑφίστησι τριάδας, ὁ δὲ Ζεὺς διττὰς δυωδεκάδας· καὶ γὰρ διὰ τοῦτο τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ λέγεται· πισύρων — μέτρων.*

Lob. I 517; Holwerda 327.

158. (125) Procl. in Plat. Remp. II 144, 29 Kr. *διὸ καὶ τῶι Διὶ τοῖς Τιτᾶσιν τὰς ἐγκοσμίους* | 145 Kr. *διανέμειν παρασκευαζομένωι λήξεις ἕπεσθαι τὴν Δίκην ὁ Ὀ. φησιν·*

*τῶι δὲ Δίκη πολύποινος ἐφέσπετο*¹ *πᾶσιν ἀρωγός.*

εἰ γὰρ πᾶσιν ἀρωγὸς πολύποινος, εἰ τῶι δημιουργῶι τοῦ παντὸς συνδιακοσμεῖ τὰ πάντα, θεῶν ἄρχει (v. fr. 103), *δαίμοσιν συνεπιστατεῖ, ψυχὰς διαδικάζει καὶ ἁπαξαπλῶς διὰ πασῶν διέρχεται τῶν ψυχῶν ἡ κρίσις* et Theolog. Plat. VI 8 p. 363, 15 praemissis *ὁ δὲ Ὀ. καὶ διαρρήδην εἰς τὸν ὅλον ἀναπέμπει δημιουργόν. ἤδη γὰρ αὐτῶι βασιλεύοντι καὶ διακοσμεῖν ἀρχομένωι τὸ πᾶν, ἕπεσθαί φησι τὴν ὅλην*[2] *Δίκην. τῶι — ἐφέσπετο* etiam Procl. in Tim. 41 c (III 232, 31 Diehl). Vide etiam frr. 159. 160.

1 *πολύπονος ἐφέπετο* cod. Gottorp. Theol. et Dϛ Tim.; *πολύποινος ἐφείπετο* Portus. 2 v. Procl. in Tim. 28 c (I 315, 14 Diehl) frr. 152. 160.

Lob. I 396; Schuster 27; Kern De Theogon. 52; Diels *Parmenides Lehrgedicht* 11; Dieterich *Archiv Religionsw.* XI 1908, 159 = *Kl. Schr.* 412; Kern *Orpheus* 40 n. 2.

Cf. vetustiorum fragmentorum nr. 23.

Parmenid. fr. 1 vs. 14 (Diels II³ 149, 7) *τῶν δὲ Δίκη πολύποινος ἔχει κληῖδας ἀμοιβούς.*

Plotin. Ennead. V 8, 4 (II 236, 24 Volkm.) *καὶ ἡ οὐσία αὐτὴ σοφία, ἀλλ' οὐκ αὐτός, εἶτα σοφός. διὰ τοῦτο δὲ οὐδεμία μείζων, καὶ ἡ αὐτοεπιστήμη ἐνταῦθα πάρεδρος τῶι νῶι τῶι συμπροφαίνεσθαι, οἷον λέγουσι κατὰ μίμησιν καὶ τῶι Διὶ τὴν Δίκην.* H. F. Mueller *Herm.* LII 1917, 151 Sophoclis Oed. Col. vs. 1381 *εἴπερ ἐστὶν ἡ παλαίφατος Δίκη ξύνεδρος Ζηνὸς ἀρχαίοις νόμοις* Plotino in mentem venisse suspicatur, cum et Sophoclem et Plotinum Orphicorum doctrinam sequi verisimilius esse mihi quidem videatur (*Orph.* 41 n.). Cf. Aelian. fr. 25 (II p. 197 Herch.) et Arrian. Anabas. IV 9, 7.

159. Hermias in Plat. Phaedr. 247 d p. 154, 14 Couvr. *παράγεται δὲ ἡ Δικαιοσύνη παρὰ τῶι θεολόγωι ὑπὸ Νόμου καὶ Εὐσεβείας.* Cf. ibidem p. 162, 9 *ἡ μὲν ἐκεῖ Δίκη θυγάτηρ λέγεται τοῦ Νόμου τοῦ ἐκεῖ καὶ Εὐσεβείας* (fr. 105 p. 169).

Vide frr. 158. 160.

160. (126) Procl. in Plat. Alcibiad. I p. 499, 2 Cous.² *πάλιν, ἐπειδήπερ ἡ πρὸ τοῦ κόσμου Δίκη συνέπεται τῶι Διί (πάρεδρος γὰρ ὁ Νόμος τοῦ Διός, ὥς φησιν ὁ Ὀ.).* Idem in Plat. Tim. 28 c (I 315, 8 Diehl) *ἐν δὲ τῶι Γοργίαι* (523 a) *συντάττων τε αὐτὸν* (sc. Iovem) *τοῖς Κρονίδαις καὶ ἐξαιρῶν ἀπ' αὐτῶν, ἵνα καὶ πρὸ τῶν τριῶν ἦι καὶ μετέχηται ὑπ' αὐτῶν, καὶ τὸν Νόμον αὐτῶι* (sc. Iovi) *συγκαθιδρύων, ὥσπερ καὶ ὁ Ὀ. κατὰ γὰρ τὰς ὑποθήκας τῆς Νυκτὸς καὶ παρ' ἐκείνωι πάρεδρον ποιεῖται τὸν Νόμον· ἔτι δὲ τὴν Δίκην ὅλην* (v. fr. 158

n. 2) *ὀπαδὸν αὐτοῦ τιθέμενος ἐν Νόμοις* (IV 716 a fr. 21), *ὥσπερ καὶ ὁ θεολόγος.*

Lob. I 396. 533; Kern *Orpheus* 40 n. 2.

Hymn. LXIV *Νόμου* vs. 1 *ἀθανάτων καλέω καὶ θνητῶν ἁγνὸν ἄνακτα, οὐράνιον Νόμον κτλ.*

161. Damasc. De princ. 283 (II 156, 17 Rue.) *ἔτι δὲ κατ' Ὀρφέα δύο προβάλλεται* (sc. *ἡ τῶν ἀμειλίκτων προβολή*) *ζωιογόνους θεότητας, τὴν μὲν κατὰ τὸ κινούμενον μᾶλλον, τὴν δὲ μᾶλλον κατὰ τὸ ⟨ἑστό⟩ς, Ἥραν* (v. fr. 163) *φημὶ καὶ Ἑστίαν·*[1] *ταύτην μὲν ἑδράζουσαν τοὺς εἰς τόδε τὸ πᾶν προϊόντας θεούς, ἐκείνην δὲ πάντας εἰς πρόοδον ἐκκαλουμένην.* Cf. Procl. in Tim. 41 d (III 249, 16 Diehl).

1 *τὸ σηρᾶν φημι καὶ ἑστιᾶν* M; corr. Rue.

162. (110) Procl. Tim. 41 e (III 274, 17 Diehl) *καὶ γὰρ ὁ δημιουργός, ὡς ὁ Ὀ. φησι, τρέφεται μὲν ἀπὸ τῆς Ἀδραστείας* (fr. 105), *σύνεστι δὲ τῆι Ἀνάγκηι* (cf. frr. 54. 126 p. 132), *γεννᾶι δὲ τὴν Εἱμαρμένην.*

Lob. I 514; Holwerda 328.

163. Procl. in Plat. Tim. 31 a (I 450, 20 Diehl) *ὁ δὲ δημιουργὸς αὐτός, ὁ μέγιστος Ζεύς, συζυγεῖ τῆι Ἥραι· διὸ καὶ ἰσοτελὴς αὐτῶι καλεῖται, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν προεληλύθασι πατέρων.* Cf. in Tim. 18 c (I 46, 27 Diehl) fr. 132 et 41 d (III 248, 30 Diehl) *πηγὴ πάσης τῆς τῶν ψυχῶν προόδου καὶ ἀπογεννήσεως . . . . . πᾶσαν μὲν τὴν* | [249 Diehl] *ὑπερκόσμιον ἀπογεννῶσα ψυχήν, πᾶσαν δὲ τὴν ἐγκόσμιον, προϊοῦσα δὲ ἐπὶ πάντα καὶ ζωιοποιοῦσα καὶ τὸν ὅλον κόσμον, ἣν ὁ μὲν Ὀ. ἰσοτελῆ τῶι δημιουργῶι* (Schneid.] *δημιουργικῶι* codd.) *καλεῖ καὶ συνάπτει καὶ συζεύξας μίαν ποιεῖ μητέρα πάντων ὧν ὁ Ζεὺς πατήρ . . . . .*

Lob. I 539.

Ὀ. ἐν τῶι περὶ Διὸς καὶ Ἥρας fr. 115; cf. Dion. Prus. XXXVI 56 (II 15, 24 Arn.) *τοῦτον ὑμνοῦσι παῖδες σοφῶν ἐν ἀρρήτοις τελεταῖς Ἥρας καὶ Διὸς εὐδαίμονα γάμον* et Procl. in Plat. Tim. 18 c. d. (I 49, 12 Diehl) *ἐπεὶ καὶ τὸ τὴν αὐτὴν ἑτέροις ἢ τὸν αὐτὸν πλείοσι συζεύγνυσθαι λάβοις ἂν ἐκ τῶν μυστικῶν λόγων καὶ τῶν ἐν ἀπορρήτοις λεγομένων ἱερῶν γάμων, οἷς καὶ ὁ Πλάτων εἰς δύναμιν ἐξομοιῶν τὰ περὶ τοὺς πολίτας καὶ τοὺς τούτων γάμους ἱεροὺς γάμους προσηγόρευσε* (Resp. V 458 e).

Lob. I 366. 539. 607; Giseke 79; Schuster 15 n. 2; Gruppe *Suppl.* 701; Dieterich *Nekyia*[2] 104 n. 3.

164. (117) Procl. in Tim. B prooem. (I 206, 26 Diehl) *πρὶν δὲ ἅψηται* (sc. Socrates) *τῆς ὅλης πραγματείας, ἐπὶ θεῶν παρακλήσεις καὶ εὐχὰς τρέπεται, μιμούμενος καὶ ταύτηι τὸν τοῦ παντὸς ποιητήν, ὃς πρὸ τῆς ὅλης δημιουργίας εἴς τε τὸ χρηστήριον εἰσιέναι λέγεται τῆς Νυκτὸς κἀκεῖθεν πληροῦσθαι τῶν θείων νοήσεων καὶ τὰς τῆς δημιουργίας ἀρχὰς ὑποδέχεσθαι καὶ τὰς ἀπορίας ἁπάσας, εἰ θέμις εἰπεῖν, δια*|[207 Diehl] *λύειν καὶ δὴ καὶ τὸν πατέρα παρακαλεῖν εἰς τὴν τῆς δημιουργίας σύλληψιν. πρὸς μὲν γὰρ τὴν Νύκτα τῶι θεολόγωι πεποίηται λέγων·*

μαῖα, θεῶν ὑπάτη, Νὺξ ἄμβροτε, πῶς, τάδε φράζε,[1]
πῶς χρή μ' ἀθανάτων ἀρχὴν κρατερόφρονα θέσθαι;

καὶ ἀκούει παρ' αὐτῆς fr. 165 vs. 2 — vs. 3 *οὐρανόν.* Vs. 1 etiam in Tim. 40 e (III 179, 10 Diehl).

1 *φράζεις* in Tim. 40 e.

Cf. ibidem 41 c (III 228, 12 Diehl) *ὥσπερ γὰρ Ὀ. τὴν νοερὰν οὐσίαν ἐνθεὶς τῶι Διὶ ⟨τὴν⟩ δημιουργικὴν ἀπετέλεσεν κτλ.* et *Νυκτὸς χρησμούς* fr. 107 p. 171, frr. 165. 168 p. 202.

Lob. I 517.

165. (122) Procl. in Plat. Tim. I 28 c (I 313, 31 Diehl) *τὰ τοίνυν ὅλα περιέχων ὁ Ζεὺς καὶ πάντα μοναδικῶς καὶ* |[314 Diehl] *νοερῶς κατὰ τούτους*[1] *τοὺς χρησμοὺς τῆς Νυκτὸς ὑφίστησι πάντα τὰ ἐγκόσμια, θεούς τε καὶ τὰς μοίρας τοῦ παντός. λέγει γοῦν πρὸς αὐτὸν ἡ Νὺξ ἐρωτήσαντα·*

πῶς δέ μοι ἕν τε[2] *τὰ πάντ' ἔσται καὶ χωρὶς ἕκαστον;*
αἰθέρι πάντα πέριξ ἀφάτωι[3] *λάβε, τῶι δ' ἐνὶ μέσσωι*
οὐρανόν, ἐν δέ[4] *τε γαῖαν ἀπείριτον, ἐν δὲ*[5] *θάλασσαν,*
ἐν δὲ τὰ τείρεα[6] *πάντα τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται.*[7]

1 om. C. 2 *ἕν τι* Herm., Lob. 3 om. C. 4 *ἐν δέ* P, *ἠδέ* C, *ἐς δέ* N. 5 *ἐν δὲ* CN, *ἠδὲ* P. 6 *πείρεα* N. 7 *ἐστεφάνωται* CN, *ἐστεφάνωτο* ς; P (*nisi erravi* Diehl).

Vs. 1 habent etiam idem in Tim. 36 c (II 256, 21 Diehl), Olympiodor. in Plat. Phaed. C II *οζ'* p. 162, 30 Norv., vs. 2 *αἰθέρι* — 3 *οὐρανόν* Procl. in Tim. I 207, 9 Diehl, Simplic. in Aristot. Phys. IV coroll. de loco I 643, 27 Diels *ἐπεὶ οὖν ἡ Ἀσσύριος θεολογία καὶ ὑπὲρ τόνδε τὸν κόσμον ἄλλο σῶμα θειότερον τὸ αἰθέριον παραδέδωκεν, οἶδε δὲ αὐτὸ καὶ Ὀ. ἐν οἷς φησιν· αἰθέρι — οὐρανόν.*

Herm. X vs. 5; Lob. I 521 n. V; Holwerda 318.

Vs. 4 ex Il. Σ 485 sumptus est.

166. (122) Procl. in Plat. Tim. 31 c (II 24, 23 Diehl) *καὶ οὗτός ἐστιν ὁ κρατερὸς δεσμός, ὥς φησιν ὁ θεολόγος, διὰ πάντων τεταμένος καὶ ὑπὸ τῆς χρυσῆς σειρᾶς συνεχόμενος· ἐπ' αὐτῶι*[1] *γὰρ ὁ Ζεὺς τὴν χρυσῆν ὑφίστησι σειρὰν κατὰ τὰς ὑποθήκας τῆς Νυκτός* (v. fr. 160)·

αὐτὰρ ἐπὴν δεσμὸν κρατερὸν περὶ[2] *πάντα ταν̄ύσσῃς,*
σειρὴν χρυσείην ἐξ αἰθέρος ἀρτήσαντα.

1 *παρ' αὐτῶι* Kroll. 2 *περὶ* MP; *ἐπὶ* Q; *ἐπὶ πᾶσι* in Tim. 28 c (v. infra), ubi *περὶ πάντα* MP, *ἐπὶ πάντα* Q; *περὶ πᾶσι* in Tim. 32 c et in Cratyl. 395 e.

Vs. 1 legitur etiam apud eundem in Tim. 28 c (I 314, 12) et 32 c (II 53, 24 Diehl), in Cratyl. 395 e p. 50, 26 Pasqu.; vs. 2 apud eundem in Tim. 28 c (I 314, 17 Diehl), ubi sequuntur verba *σειρᾶς χρυσῆς Ὁμηρικῶς* (Il. Θ 19) *τῶν θείων τάξεων τῶν ἐγκοσμίων κεκλημένης,* cf. etiam in Tim. 34 b (II 112, 3 Diehl) et Damasc. De princ. 205 (II 87, 2 cf. Add. 385 et rectius W. Kroll *Philol.* LIII 1894, 426).

Herm. X vs. 9; Lob. I 521 n. VI; Holwerda 319.

Procl. Hymn. in Minerv. VII 2 *ἀκροτάτης ἀπὸ σειρῆς* (Ludw. p. 150), Kroll De orac. Chald. 22; Wilamowitz *Sitzungsber. Akad. Berlin* 1907, 273. 285.

167. (120. 121) Procl. in Plat. Tim. 29 a (I 324, 14 Diehl) *ταῦτα δὲ καὶ ὁ Ὀ. ἐνδεικνύμενος καταπίνεσθαι τὸν νοητὸν θεὸν ἔφατο παρὰ τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων· καὶ ὁ μὲν Πλάτων βλέπειν εἰς τὸ παράδειγμα τὸν δημιουργὸν ὑπέθετο, τὴν νόησιν διὰ τῆς ὁράσεως ἐνδεικνύμενος, ὁ δὲ θεολόγος καὶ οἷον ἐπιπηδᾶν αὐτὸν τῶι νοητῶι καὶ καταπίνειν, ὡς ὁ μῦθος ἔφησεν· ἔστι γάρ, εἰ χρὴ διαρρήδην τὰ τοῦ καθηγεμόνος λέγειν, ὁ παρὰ τῶι Ὀρφεῖ πρωτόγονος θεὸς κατὰ*[1] *τὸ πέρας τῶν νοητῶν ἱδρυμένος παρὰ τῶι Πλάτωνι τὸ αὐτοζῶιον· διὸ καὶ αἰώνιόν ἐστι καὶ τῶν νοουμένων κάλλιστον, καὶ τοῦτ' ἐστιν ἐν νοητοῖς, ὅπερ ὁ Ζεὺς ἐν νοεροῖς· πέρας γὰρ ἑκάτερος τῶνδε τῶν τάξεων, καὶ ὃ μὲν τῶν παραδειγματικῶν αἰτίων τὸ πρώτιστον, ὃ δὲ τῶν δημιουργικῶν τὸ μοναδικώτατον· διὸ καὶ ἑνοῦται πρὸς ἐκεῖνον ὁ Ζεὺς διὰ μέσης τῆς Νυκτὸς καὶ πληρωθεὶς ἐκεῖθεν γίνεται κόσμος νοητὸς ὡς ἐν νοεροῖς.*

a *ὣς τότε πρωτογόνοιο*[2] *χαδὼν*[3] *μένος Ἠρικεπαίου*[4]
| 325 Diehl *τῶν πάντων δέμας εἶχεν ἑῆι ἐνὶ γαστέρι κοίληι,*
μεῖξε δ' ἑοῖς μελέεσσι θεοῦ δύναμίν τε καὶ ἀλκήν,
τοὔνεκα σὺν τῶι πάντα[5] *Διὸς πάλιν ἐντὸς ἐτύχθη.*

Vs. 4 v. etiam b vs. 1, qui ea, quae in Orphicis secuta sunt, praebet.

1 θεὸς ⟨ὁ⟩ κατὰ dubit. Kroll. 2 προτογόνοιο C, πρωτογόνων P, πρωτόγονος N. 3 χαδὼν Rohde, χανὼν codd. 4 ἠρικαίπαίον P, ἠρισκεπαίον C, ἠρισκεπαῖος schol. C *bis*, ἠρικαπαίον N. 5 πάντα Holwerda (cf. etiam Lob. I 320 n. 1), Diehl, v. infra b vs. 1, ubi traditum πάντα, παρὰ codd., παντὶ edd. prior.

Zoëga *Abhdlg.* 262; Herm. VIII vs. 3; Lob. I 519; Rohde *Psyche* II[6] 114 n. 1; Holwerda 320; Kroll *Philolog.* LIII 1894, 561.

Procl. in Plat. Tim. 28 c (I 312, 26 Diehl) ὁ μὲν οὖν Πλάτων τοιοῦτον ὑποστησάμενος δημιουργὸν ἄρρητον αὐτὸν καὶ ἀκατονόμαστον εἴασεν, ὡς ἐν τἀγαθοῦ μοίραι (Phileb. 54 c) προτεταγμένον | [313 Diehl] τῶν ὅλων· ἔστι γὰρ ἐν πάσηι τάξει θεῶν τὸ ἀναλογοῦν τῶι ἑνί. τοιοῦτον γοῦν ἡ ἐν ἑκάστωι κόσμωι μονάς. ὁ δέ γε Ὀ. καὶ ὄνομα αὐτῶι προσήνεγκεν, ἅτε ἐκεῖθεν κινούμενος, ὧι καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων ἠκολούθησεν ἐν ἄλλοις· ὁ γοῦν παρ' αὐτῶι Ζεύς, ὁ πρὸ τῶν τριῶν Κρονιδῶν, οὗτός ἐστι[1] τῶν ὅλων δημιουργός. μετὰ γοῦν τὴν κατάποσιν τοῦ Φάνητος αἱ ἰδέαι τῶν πάντων ἐν αὐτῶι πεφήνασιν, ὥς φησιν ὁ θεολόγος·

τοὔνεκα σὺν τῶι πάντα Διὸς πάλιν ἐντὸς ἐτύχθη, (= a vs. 4)
b αἰθέρος εὐρείης ἠδ' οὐρανοῦ ἀγλαὸν ὕψος,
πόντου τ' ἀτρυγέτου γαίης τ' ἐρικυδέος ἕδρη,
Ὠκεανός τε μέγας καὶ νείατα Τάρταρα[2] γαίης
καὶ ποταμοὶ καὶ πόντος ἀπείριτος ἄλλα τε πάντα
πάντες τ' ἀθάνατοι μάκαρες θεοὶ ἠδὲ θέαιναι,
ὅσσα τ' ἔην γεγαῶτα καὶ ὕστερον ὁππόσ' ἔμελλεν, (v. fr. 169)
ἐνγένετο,[3] Ζηνὸς δ' ἐνὶ γαστέρι σύρρα πεφύκει.

Cf. I 314, 22 ss. Diehl et in Parmenid. 130 b p. 799, 27 Cous.[2] ὁ μὲν γὰρ Ὀ. μετὰ τὴν κατάποσιν τοῦ Φάνητος ἐν τῶι Διὶ τὰ πάντα γεγονέναι φησίν, ἐπειδὴ πρώ | [800 Cous.] τως μὲν καὶ ἡνωμένως ἐν ἐκείνωι, δευτέρως δὲ καὶ διακεκριμένως ἐν τῶι δημιουργῶι τὰ πάντων ἀνεφάνη τῶν ἐγκοσμίων αἴτια· ἐκεῖ γὰρ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτὸς καὶ τὰ στοιχεῖα καὶ ὁ Ἔρως ὁ ἑνοποιὸς καὶ πάντα ἁπλῶς ἓν γεγονότα Ζηνὸς . . . πεφύκει et in Tim. 28 c (I 308, 2 Diehl), ubi idem versus citatur. Vide quoque in Plat. Tim. 34 a (II 93, 18 Diehl) αἱ γὰρ παρὰ τοῖς θεολόγοις καταπόσεις περιοχαί τινές εἰσιν, ἀλλ' αἱ μὲν

προγονικαὶ τὰ νοητὰ περιλαμβάνουσι νοερῶς, αἱ δὲ τῶν παίδων τὰ νοερὰ νοητῶς, Herm. in Plat. Phaedr. 247 c p. 148, 10 Couvr. πρὸς δὴ τοῦτο εἴρηται, ὅτι δεῖ ἄχρι τινὸς εἶναι τὴν συναφήν. διὰ τί δὲ ἄχρι τούτου; ὅτι δὴ οὐδὲ οἱ ὑπὸ τὸν Δία θεοὶ λέγονται ἑνοῦσθαι τῶι Φάνητι, ἀλλὰ μόνος ὁ Ζεὺς καὶ αὐτὸς διὰ μέσης τῆς Νυκτός. Vs. 6 v. etiam fr. 169 p. 208.

1 ἔστιν ⟨δ⟩ Kroll. 2 τάρταρος C. 3 ἐγγένετο Gesn., ἓν γένετο Holwerda.

Herm. VI vs. 2—8; Lob. I 520 n. III; Holwerda 320.

Ad vs. 5 cf. Hesiod. Theogon. 109 καὶ ποταμοὶ καὶ πόντος ἀπείριτος (cf. Od. κ 195) et 878 κατὰ γαῖαν ἀπείριτον.

168. (123. 43) Porphyr. ap. Euseb. Praep. ev. III 9 p. 100 a —105 d (I 121, 12 Dind.). Versus Orphici etiam ap. Stob. Eclog. I 23 (I 29, 10 Wachsm.). Vs. 17—20 quoque Euseb. l. l. III 11 (I 130, 28 Dind.); vs. 20 extr. etiam I 129, 29 Dind.; vs. 31. 32 l. l. XIII 13 (II 216, 1 Dind.) v. quoque fr. 169. ὅρα δὲ τὴν τῶν Ἑλλήνων σοφίαν οὑτωσὶ διασκοπούμενος. τὸν γὰρ Δία τὸν νοῦν τοῦ κόσμου ὑπολαμβάνοντες, ὃς τὰ ἐν αὐτῶι ἐδημιούργησεν ἔχων τὸν κόσμον, ἐν μὲν ταῖς θεολογίαις ταύτηι περὶ αὐτοῦ παραδεδώκασιν οἱ τὰ Ὀρφέως εἰπόντες·

Ζεὺς πρῶτος γένετο, Ζεὺς ὕστατος ἀργικέραυνος·
Ζεὺς κεφαλή, Ζεὺς μέσσα, Διὸς δ' ἐκ πάντα τέτυκται·[1]
Ζεὺς ἄρσην γένετο, Ζεὺς ἄμβροτος[2] ἔπλετο νύμφη·
Ζεὺς πυθμὴν[3] γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος·
Ζεὺς βασιλεύς, Ζεὺς αὐτὸς ἁπάντων ἀρχιγένεθλος·
ἓν κράτος, εἷς δαίμων γένετο,[4] μέγας ἀρχὸς ἁπάντων,[5]
ἓν δὲ[6] δέμας βασίλειον, ἐν ὧι τάδε πάντα κυκλεῖται,[7]
πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γαῖα καὶ αἰθήρ, νύξ τε καὶ ἦμαρ,
καὶ Μῆτις, πρῶτος γενέτωρ καὶ Ἔρως πολυτερπής·
πάντα γὰρ ἐν Ζηνὸς μεγάλωι[8] τάδε σώματι[9] κεῖται·
τοῦ δή τοι κεφαλὴ[10] μὲν ἰδεῖν καὶ καλὰ πρόσωπα
οὐρανὸς αἰγλήεις, ὃν χρύσεαι ἀμφὶς ἔθειραι
ἄστρων μαρμαρέων περικαλλέες ἠερέθονται,
ταύρεα δ' ἀμφοτέρωθε δύο χρύσεια κέρατα,
ἀντολίη τε δύσις τε, θεῶν ὁδοὶ οὐρανιώνων,
ὄμματα δ' ἠέλιός τε καὶ ἀντιόωσα[11] σελήνη·
νοῦς δέ οἱ ἀψευδὴς βασιλήϊος[12] ἄφθιτος αἰθήρ,
ὧι δὴ πάντα κλύει[13] καὶ φράζεται· οὐδέ τίς ἐστιν
αὐδὴ οὐδ' ἐνοπὴ οὐδὲ κτύπος οὐδὲ μὲν ὄσσα,[14]

ἢ λήθει Διὸς οὖας ὑπερμενέος Κρονίωνος.
ὧδε μὲν ἀθανάτην κεφαλὴν ἔχει ἠδὲ νόημα·[15]
σῶμα δέ οἱ περιφεγγές,[16] ἀπείριτον, ἀστυφέλικτον,
ἄτρομον,[17] ὀβριμόγυιον,[18] ὑπερμενὲς ὧδε τέτυκται·
ὦμοι μὲν καὶ στέρνα καὶ εὐρέα νῶτα θεοῖο
ἀὴρ εὐρυβίης, πτέρυγες δέ οἱ ἐξεφύοντο,
τῇς ἐπὶ πάντα ποτᾶθ', ἱερὴ δέ οἱ ἔπλετο νηδὺς
γαῖά τε παμμήτωρ[19] ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα·
μέσση δὲ ζώνη βαρυηχέος[20] οἶδμα θαλάσσης
καὶ πόντου· πυμάτη δὲ βάσις, χθονὸς ἔνδοθι ῥίζαι,[21]
Τάρταρά τ' εὐρώεντα καὶ ἔσχατα πείρατα γαίης.
πάντα[22] δ' ἀποκρύψας αὖθις[23] φάος ἐς πολυγηθὲς
μέλλεν ἀπὸ κραδίης προφέρειν πάλι, θέσκελα ῥέζων.[24]

1 Vide fr. 21a ad vs. 2. 2 *ἄμβροτος* Stob., *ἄφθιτος* Eus. 3 *λιμὴν* Stob. F. 4 *γενέτωρ* cod. N Procl. in Tim. 28c et 31a (v. infra); *ἐγένετο* Eus. 5 *πάντων* CMP Procl. in Tim. 31a, *μέγας οὐρανὸν* (*οὐρανὸς* Eus.) *αἴθων* Clem. Alex. V 14, 128, 3 (II 413, 9 Staeh.). 6 *δὲ* om. Stob., *ἓν δέμας ἓν* Heringa. 7 *ἓν* (Eus., *ἐν* Clem., *ὧι* Heyse) *δὲ τὰ πάντα τέτυκται, ἐν ὧι τάδε πάντα κυκλεῖται* Clem. Alex. l. l. cf. Norden Agnostos Theos 247. 8 *ἐν μεγάλωι Ζηνὸς* Eus.; *μεγάλου* Procl., fortasse recte. 9 *δώματι* Procl. 10 *κεφαλὴν* Eus. 11 *ἀνταυγοῦσα* Heringa; *παμφανόωσα* Koechly Opusc. phil. I 237 (Boll *Στοιχ.* I 43) collato Quinto Smyrnaeo X 457, cf. Eisler *Weltenmantel u. Himmelszelt* II 403 n. 2, Beth *Wien. Stud.* XXXIV 1912, 290 n. 12 *οὖς δέ οἱ ἀψευδὲς βασιλήϊον* Heringa. 13 *κλύει* Stob. Procl., *κυκλεῖ* Eus. 14 Stob., cuius F in fin. *οὐδὲν· οὐ μένος* habet; *οὔτ' ἐνοπὴ οὔτε κτύπος οὔτε μὲν ὄσσα* Eus., *οὐδ' ἐνοπὴ οὐδ' αὖ κτύπος οὐδὲ μὲν ὄσσα* Procl. 15 *ἔχει ἠδὲ νόημα* Eus., *ἔχειν. ἠδ' ἐνι· σῆμα* Stob. F, qui etiam vs. 22 init. *σῆμα* habet, unde *ἔχει ἠδ' ἐπίσημον* Heringa. 16 *πυριφεγγὲς* Procl. 17 *ὄβριμον* Eus. 18 *ὀμβρίγυιον* Stob. F, fort. *ὀμβριμόγυιον* v. fr. 169 vs. 12. 19 *παμμήτειρα* Eus. 20 *βαθυηχέος* Procl., cuius P *βαρυηχέος* ut ceteri. 21 *ῥίζας* Procl. P (Tim. 32b); *ῥῆξαι* Stob. F. 22 *πάντας γὰρ κρύψας* Ps.-Aristot. fr. 21a vs. 8, Eus. XIII 13 (II 216, 1 Dind.), Clem. Alex. V 14, 122, 2 (II 409, 6 Staeh.); *πάντα τάδε κρύψας* Procl. in Tim. 28c (I 325, 9 Diehl). 23 *καὶ* post *αὖθις* add. Clem. Alex. l. l. 24 *ἔμελλεν ἀπὸ κραδίης προφέρειν πάλι θέσκελα ἔργα* Procl. in Tim. B prooem. I 207, 20 Diehl. *ἐξ ἱερῆς κραδίης ἀνενέγκατο, μέρμερα ῥέζων* Ps.-Aristot. fr. 21a vs. 9, Clem. Alex. l. l.

Vs. 1—8 omisso vs. 3 habet Procl. in Plat. Tim. 28c (I 313, 17 Diehl) qui citat post fr. 167b *τῶν δὲ ἰδεῶν πλήρης ὢν διὰ τούτων ἐν ἑαυτῶι τὰ ὅλα περιείληφεν, ὡς καὶ τοῦτο ἐνδεικνύμενος ὁ θεολόγος ἐπήγαγε· Ζεὺς — ἦμαρ. τὰ τοίνυν ὅλα περιέχων ὁ Ζεὺς καὶ πάντα μοναδικῶς καὶ* | [314 Diehl] *νοερῶς κατὰ τούτους τοὺς χρησμοὺς τῆς Νυκτὸς* (fr. 164) *ὑφίστησι πάντα τὰ*

ἐγκόσμια, θεούς τε καὶ τὰς μοίρας τοῦ παντός. Sequitur fr. 165. Apud eundem legitur etiam vs. 6 in Tim. 31 a (I 451, 15 Diehl) et 34 b (II 112, 12 Diehl). Idem affert vs. 9 in Plat. Tim. 24 d (I 169, 18 Diehl) *ἦν γὰρ ὁ δημιουργὸς καὶ Μῆτις . . . πολυτερπής, καὶ ὡς μὲν Μῆτις τίκτει τὴν Ἀθηνᾶν, ὡς δὲ Ἔρως ἀπογεννᾶι τὴν ἐρωτικὴν σειράν,* in eundem 32 c (II 54, 24 Diehl) *ἔχει δὲ καὶ αὐτὸς* (sc. *ὁ δημιουργὸς*) *ἐν ἑαυτῶι τὴν τοῦ Ἔρωτος αἰτίαν· ἔστι γὰρ καὶ Μῆτις . . . πολυτερπής. εἰκότως ἄρα φιλίας ἐστὶν αἴτιος τοῖς δημιουργήμασι καὶ ὁμολογίας. καὶ ἴσως πρὸς τοῦτο ἀποβλέπων καὶ ὁ Φερεκύδης* (Diels II³ 203, 8 fr. 3) *ἔλεγεν εἰς Ἔρωτα μεταβεβλῆσθαι τὸν Δία μέλλοντα δημιουργεῖν* (v. etiam fr. 170), in Alcibiad. I 103 a p. 376, 19 Cous.² (cf. Lob. I 529). Vs. 10 *πάντα γὰρ ἐν Ζηνὸς μεγάλου τάδε σώματι κεῖται* in Tim. 28 c (I 307, 30 Diehl). Vs. 11 init. *τοῦ δή τοι κεφαλὴ μέν,* vs. 12 init. (*οὐρανὸς αἰγλήεις*) et vs. 16 habet in Tim. 24 c (I 161, 24 Diehl); vs. 17 *νοῦς* — vs. 20 *οὖας* in Tim. 33 c (II 82, 13 Diehl) praemissis verbis *οὐδὲ τῶν παρ' Ἕλλησιν οὖν σοφῶν ἀγνοούντων τὰς θείας αἰσθήσεις οὐδὲ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ δημιουργοῦ παραιτουμένων λέγειν,* vs. 22—25 *εὐρυβίης* omisso vs. 23 in Tim. 32 b (II 45, 7 Diehl); vs. 28 *μέσση* — 29 *ῥίζαι* omisso *καὶ πόντου* ibidem 45, 10 Diehl; vs. 29 *πυμάτη* — 30 *γαίης* in Tim. 36 b (II 231, 27 Diehl); vs. 31. 32 ibidem 28 c (I 325, 9 Diehl) et prooem. B (I 207, 20 Diehl).

Ad hunc *Ἱερῶν λόγων* hymnum spectat Procl. in Tim. 28 c (I 310, 7 Diehl) *ἔστι τοίνυν ὁ δημιουργὸς ὁ εἷς κατ' αὐτὸν ὁ τὸ πέρας τῶν νοερῶν θεῶν ἀφορίζων θεὸς καὶ πληρούμενος μὲν ἀπὸ τῶν νοητῶν μονάδων καὶ τῶν τῆς ζωῆς πηγῶν, προϊέμενος δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ὅλην δημιουργίαν καὶ προστησάμενος μερικωτέρους τῶν ὅλων πατέρας, αὐτὸς δὲ ἀκίνητος ἐν τῆι κορυφῆι τοῦ Ὀλύμπου διαιωνίως ἱδρυμένος καὶ διττῶν κόσμων βασιλεύων ὑπερουρανίων τε* (*τε* Kroll; *δὲ* codd.) *καὶ οὐρανίων, ἀρχὴν δὲ καὶ μέσα καὶ τέλη τῶν ὅλων περιέχων,* ibidem 317, 17 et 318, 20 Diehl *εἰ δὲ ταῦτα ὁμοφώνως λέγεται τῶι τε Τιμαίωι καὶ τοῖς λογίοις, πηγαῖός ἐστιν οὗτος δημιουργός, φαῖεν ἂν οἱ ἐκ τῆς θεοπαραδότου θεολογίας ὁρμώμενοι, κατὰ τὰς ἰδέας καὶ αὐτὸς δημιουργῶν τὸν ὅλον κόσμον καὶ ὡς ἕνα καὶ ὡς πολὺ* (*ὡς πολὺν* fort. recte Kroll) *καὶ ὡς καθ' ὅλα διηιρημένον καὶ ὡς κατὰ μέρη, καὶ εἷς ὑπό τε Πλάτωνος καὶ Ὀρφέως καὶ τῶν λογίων ποιητὴς καὶ πατὴρ ὑμνεῖται τοῦ παντός, πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε, γεννῶν μὲν τὰ πλήθη τῶν θεῶν, ψυχὰς δὲ πέμπων*

εἰς γενέσεις ἀνδρῶν, ὡς καὶ τοῦτό φησιν | [319 Diehl] *ὁ Τίμαιος.* Idem in Plat. Parmenid. 130 b p. 799, 27 Cous.[2] *ὁ μὲν γὰρ Ὀ. μετὰ τὴν κατάποσιν τοῦ Φάνητος ἐν τῶι Διὶ τὰ πάντα γεγονέναι φησίν· ἐπειδὴ πρώ*|[800 Cous.]*τως μὲν καὶ ἡνωμένως ἐν ἐκείνωι, δευτέρως δὲ καὶ διακεκριμένως ἐν τῶι δημιουργῶι τὰ πάντων ἀνεφάνη τῶν ἐγκοσμίων αἴτια· ἐκεῖ γὰρ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτὸς καὶ τὰ στοιχεῖα καὶ ὁ Ἔρως ὁ ἑνοποιὸς καὶ πάντα ἁπλῶς ἓν γεγονότα, Ζηνὸς δ' ἐνὶ γαστέρι σύρρα πεφύκει* (fr. 167 b vs. 7)· *καὶ οὐκ ἠρκέσθη τούτοις μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν τάξιν τῶν εἰδῶν τῶν δημιουργικῶν παραδίδωσι, δι' ἣν καὶ τὰ αἰσθητὰ τοιαύτην ἔλαχε τάξιν καὶ διακόσμησιν* et Theol. Plat. VI 8 p. 363, 23 citato vs. 1: *καί μοι δοκεῖ καὶ ὁ Πλάτων εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλληνικὴν θεολογίαν ἀποβλέπων καὶ διαφερόντως* ⟨*εἰς*⟩ *τὴν Ὀρφικὴν μυσταγωγίαν, ἀνειπεῖν, ὡς ἄρα ὁ παλαιὸς λόγος κτλ.* (cf. fr. 21). Idem in Tim. 41 a (III 209, 3 Diehl) *ποιητὴς δὲ καὶ πατὴρ ὁ Ζεύς, ὅς καὶ νῦν λέγεται δημιουργὸς ὑφ' ἑαυτοῦ πατήρ τε ἔργων, φαῖεν ἂν οἱ Ὀρφικοί. ποιητὴς δὲ μόνως ὁ τῆς μεριστῆς ἐστι δημιουργίας αἴτιος, ὡς ἂν οἱ αὐτοὶ φαῖεν. τῶι μὲν οὖν πατρὶ μόνως ὑπόκειται τὰ νοητὰ πάντα,* ⟨*τὰ νοερὰ πάντα* om. QD⟩, *τὰ ὑπερκόσμια, τὰ ἐγκόσμια· τῶι δὲ πατρὶ καὶ ποιητῆι τὰ νοερὰ πάντα, τὰ ὑπερκόσμια, τὰ ἐγκόσμια· τῶι δὲ ποιητῆι καὶ πατρὶ νοερῶι ὄντι τὰ ὑπερκόσμια, τὰ ἐγκόσμια· τῶι δὲ ποιητῆι μόνως τὰ ἐγκόσμια. καὶ ταῦτα πάντα ἡμᾶς ἡ Ὀρφέως ἐδίδαξεν ὑφήγησις· καθ' ἑκάστην γὰρ ἰδιότητα τῶν τεττάρων πλῆθος ὑποτέτακται θεῶν. τίνα δὲ τὰ ἔργα τοῦ δημιουργοῦ καὶ πατρός; ἢ δῆλον ὅτι τά τε σώματα πάντα καὶ ἡ τῶν ζώιων σύστασις καὶ ὁ τῶν ψυχῶν τῶν μεθεκτῶν ἀριθμός. ταῦτα οὖν πάντα ἄλυτά ἐστι διὰ τὸ θέλημα τοῦ πατρός· τοῦτο γὰρ καὶ αὐτοῖς ἐνδέδωκε δύναμιν τῆς ἀτρέπτου διαμονῆς, συνεκτικὸν αὐτῶν καὶ φρουρητικὸν ὑπάρχον ἐξῃρημένως. οἱ δὲ νόες οἱ ταῖς ψυχαῖς ἄνωθεν ἐπιβεβηκότες οὐκ ἂν λέγοιντο ἔργα τοῦ πατρός· οὐδὲ γὰρ γένεσιν ἔσχον, ἀλλ' ἀγενήτως ἐξεφάνησαν, οἷον ἐντὸς ἀδύτων τεχθέντες καὶ οὐ προελθόντες ἐξ αὐτῶν· ἐκείνων γὰρ οὐδὲ παραδείγματά ἐστιν, ἀλλὰ τῶν μέσων τε καὶ τῶν τελευταίων· ψυχὴ γὰρ πρώτη τῶν εἰκόνων, τὰ δὲ ὅλα, οἷον τὰ ζῶια καὶ ἔμψυχα καὶ ἔννοα καὶ γενητὰ καὶ* ⟨*ἀγένητα* add. Kroll⟩ *ἐκ τῶν νοητῶν ὑπέστη παραδειγμάτων, ὧν καὶ τὸ αὐτοζῶιον ἦν περιληπτικόν.* Idem Cratyl. 395 a (48, 22 Pasqu.) [*καὶ* del. Pasqu., *ἤδη* Croenert] *ἀναφαίνεται πᾶν τὸ δημιουργικὸν τῶν θεῶν γένος ἀπὸ πάντων μὲν τῶν προειρημένων ἀρχικῶν αἰτίων καὶ βασι-*

λικῶν, προσεχῶς δ' ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν Τιτανικῶν διακόσμων ἡγεμόνος καὶ πρὸ τῶν ἄλλων | [49 Pasqu.] δημιουργῶν ὁ Ζεύς, τὸ ἑνιαῖον κράτος τῆς ὅλης δημιουργικῆς σειρᾶς κληρωσάμενος καὶ τά τε ἀφανῆ πάντα καὶ τὰ ἐμφανῆ παράγων καὶ ὑφιστάς, νοερὸς μὲν αὐτὸς ὑπάρχων κατὰ τὴν τάξιν, τὰ δ' εἴδη τῶν ὄντων καὶ τὰ γένη προάγων εἰς τὴν τῶν αἰσθητῶν διακόσμησιν, καὶ τῶν μὲν ὑπὲρ ἑαυτὸν θεῶν πεπληρωμένος, τοῖς δ' ἐγκοσμίοις πᾶσιν ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν εἰς τὸ εἶναι πρόοδον παρέχων. διὸ δὴ καὶ Ὀ. δημιουργοῦντα μὲν αὐτὸν τὴν οὐρανίαν πᾶσαν γενεὰν παραδίδωσιν καὶ ἥλιον ποιοῦντα καὶ σελήνην καὶ τοὺς ἄλλους ἀστρώιους θεούς, δημιουργοῦντα δὲ τὰ ὑπὸ σελήνην στοιχεῖα καὶ διακρίνοντα τοῖς εἴδεσιν ἀτάκτως ἔχοντα πρότερον, σειρὰς δ' ὑφιστάντα θεῶν περὶ ὅλον τὸν κόσμον εἰς αὐτὸν ἀνηρτημένας καὶ διαθεσμοθετοῦντα πᾶσι τοῖς ἐγκοσμίοις θεοῖς τὰς κατ' ἀξίαν διανομὰς τῆς ἐν τῶι παντὶ προνοίας. καὶ Ὅμηρος δ' ἑπόμενος Ὀρφεῖ πατέρα μὲν αὐτὸν ἀνυμνεῖ κοινῆι θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων καὶ ἡγεμόνα καὶ βασιλέα καὶ ὕπατον κρειόντων . . . Cf. Procl. in Tim. 35 a (II 145, 4 Diehl) ἔτι δέ, ἵνα καὶ ταῦτα συνάιδοντα ταῖς Ὀρφικαῖς παραδόσεσι λέγωμεν· οὐ γὰρ πάσης τάξεως νοητῆς ἢ νοερᾶς καὶ ἐκεῖνος κατηγορεῖ τὸ ἀμέριστον, ἀλλ' εἶναί τινα καὶ τοῦδε τοῦ ὀνόματος κρείττω, καθάπερ ἄλλων ὀνομάτων ἄλλα· καὶ γὰρ τὸ βασιλεὺς καὶ τὸ πατὴρ οὐ πάσαις ἐφαρμόζει τάξεσι.

His Procli locis adde Simplic. in Aristot. de Caelo I 3 p. 270 a 12 (93, 11 Heiberg) διὰ τοῦτο τὰς θεογονίας ἡμῖν οἱ θεῖοι ἄνδρες παραδεδώκασι θεῶν μὲν πλῆθος τὸ ἐν τῶι ἑνὶ μένον καί, ὡς ἂν εἴποι τις, κατὰ πολλαπλασιασμὸν ἐκείνου προϊόν, γένεσιν δὲ ὑμνοῦντες αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὑφέστηκεν, ὥσπερ καὶ ἀριθμῶν γένεσιν τὸν ἀπὸ τῆς μονάδος θεωροῦμεν προποδισμόν (Lob. I 467); Damasc. De princ. 311 (II 177, 10 Rue.) qui citat vs. 1 (Ζεὺς πρ. γ., Ζ. δ' ὕστατος ἀρχικέραυνος), vs. 3 (Ζ. ἀ. γ., Ζ. δ' ἄμβροτος ἔπλετο νύμφη), vs. 4 coniunctum cum vs. 16, vs. 6 et pergit καὶ τάδε περὶ ἄλλου οὐδενὸς ἀπεφήνατο τῶν θεῶν ὁ θεολόγος, κατὰ δὲ αὖ τὴν θεοπαράδοτον σοφίαν, τῆς μὲν διπλόης αὐτοῦ σύμβολον τῆς τε πρὸς τὰ αὐτὰ ἕκαστα καὶ τῆς πρὸς τὰ ἄλλα τῶι νῶι μὲν κατέχειν τὰ νοητά, αἴσθησιν δ' ἐπάγειν κόσμοις.

Cf. praeter ea quae e Neoplatonicorum farragine contuli Porphyrii et Eusebii explicationes huius hymni locis supra allatis.

Herm. VI vs. 9 p. 457; Lob. I 521. 523 ss. 530; G. F. Schoemann Opusc. acad. II 19; Schuster 35 ss.; Jac. Freudenthal *Ueber die Theologie des Xenophanes Breslau* 1886, 29. 48; Kern De Theogon. 35; Th. Gomperz Griech. Denker I³ 75; F. Duemmler *Arch. Gesch. Philos.* VII 1894, 147 = *Kl. Schr.* II 155; Gruppe *Suppl.* 705; Holwerda 326; Maaß *Orpheus* 276 n. 64 (ad vs. 15); Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 238 = *Kl. Schr.* II 157 (cf. p. 235 = II 154); Boll *Aus der Offenbarung Johannis Στοιχεῖα* I 43 (ad vs. 14 ss.).

Hymni in Iovem iam a Platone et auctore libri *Περὶ κόσμου* adhibiti (fr. 21 et 21 a) forma amplior et recentior, cui simile fr. 169. Horum versuum celeberrimi erant priores, qui saepissime laudantur. Quae fr. 21 a collegi, facile augeri possunt, cf. praeter ea quae ex Neoplatonicis congesta sunt, Plutarch. De def. oracul. 48 p. 436 d *οἱ μὲν σφόδρα παλαιοὶ θεολόγοι καὶ ποιηταὶ τῆι κρείττονι μόνηι τὸν νοῦν προσέχειν εἵλοντο, τοῦτο δὴ τὸ κοινὸν ἐπιφθεγγόμενοι πᾶσι πράγμασι· Ζεὺς ἀρχή, Ζεὺς μέσσα, Διὸς δ' ἐκ πάντα πέλονται* (v. fr. 21 a n. 6); Achill. Tat. Comment. in Arati Phaenom. fragm. 81, 29 Maaß *διὸ καὶ ὁ Θεόκριτος* (XVII 1) *'ἐκ Διὸς ἀρχώμε⟨σ⟩θα' φησὶ 'καὶ ἐς Δία λήγετε Μοῦσαι', ὁ δὲ Ὀ. πάντα καιρὸν ἀνατίθησι Διὶ λέγων· 'Ζεὺς ἀρχή, Ζεὺς μέσ⟨σ⟩α, Διὸς δ' ἐκ πάντα τέτυκται'. ὅθεν ἀκολούθως καὶ τῶι ἔθει τῶι παλαιῶι καὶ τῆι ὑποκειμένηι ὑποθέσει ἀπὸ Διὸς πεποίηται τὴν ἀρχήν.* Tzetz. Schol. Lycophr. p. 3, 29 Scheer (Lob. I 356) *γράφει δὲ ὁ Ὀ. χωρὶς τῶν ἀστρολογικῶν καὶ ἐπωιδικῶν καὶ μαγικῶν καὶ τῶν ἑτέρων καὶ ὕμνους εἰς Δία καὶ τοὺς λοιποὺς οὕτως* (vs. 1. 2) *Ζεὺς πρῶτος . . . τέτυκται.*

E Christianorum horreis exhibeo Synesii imitationem Hymn. II 63 *σὺ πατήρ, σὺ δ' ἐσσὶ μάτηρ· σὺ δὲ ἄρρην, σὺ δὲ θῆλυς· σὺ δὲ φωνά, σὺ δὲ σιγά, φύσεως φύσις γονῶσα, σὺ δ' ἄναξ, αἰῶνος αἰών, τὸ μὲν εἰ θέμις βοᾶσαι. μέγα χαῖρε, ῥίζα κόσμου, μέγα χαῖρε, κέντρον ὄντων, μονὰς ἀμβρότων ἀριθμῶν προανουσίων ἀνάκτων* et III 180 *ἓν καὶ πάντα, ἓν δι' ἁπάντων ἕν τε πρὸ πάντων σπέρμα τὸ πάντων, ῥίζα καὶ ὅρπαξ, φύσις ἐν νοεροῖς θῆλυ καὶ ἄρρεν* (Norden *Agnostos Theos* 229 v. etiam fr. 30; Geffcken *Ausgang des griech.-roem. Heidentums* 317 n. 216) et Didym. Alexandr. De Trinit. II 5 p. 140 (Migne 39, 494) *ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἔξω λέγεται· εἷς θεὸς αὐτοπάτωρ, ἐξ οὗ τάδε πάντα γένοντο* et ibidem III 2 p. 322 (Migne 39, 788) (sc. *οἱ Ἕλληνες·*)

εἷς θεός ἐστιν ἄναξ παννπέρτατος, αὐτὸς ἁπάντων καὶ γενέτης πάμπρωτος ἔφυ καὶ ῥίζα καὶ ἀρχή et paulo post p. 323 (Migne 789) αὐτὸς πάντα φέρει θεὸς ἄμβροτος, αὐτὸς ἑαυτοῦ καὶ γενέτης καὶ ῥίζα πέλει καὶ τέρμα καὶ υἱός et c. 21 p. 402 (Migne 913) πάντα θεοῦ μεγάλοιο νόου ὑπὸ νεύματι κεῖται ἀρχὴ πηγή τε ζωῆς καὶ ὑπείροχον εὖχος καὶ κράτος ἠδὲ βίη καὶ ἰσχύος ἄφθιτος ἀλκὴ καὶ δύναμις κρατερὴ καὶ ἀμφιέλικτος ἀνάγκη (Lob. I 444). Quibus addimus (cf. Synes.) Clem. Alex. Quis dives salvetur 37, 2 (III 184, 1 Staeh.) καὶ τὸ μὲν ἄρρητον αὐτοῦ πατήρ, τὸ δὲ εἰς ἡμᾶς συμπαθὲς γέγονε μήτηρ et Euseb. De Laud. Constantini I p. 198, 33 Heikel ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν ὁρωμένοις τε καὶ ἀφανέσιν ἐπιπορευόμενος τοῦ θεοῦ λόγος (v. Plat. Leg. IV 716 a fr. 21).

Orphicam poesin hi quoque sapiunt Tiberiani *versus Platonis de Graeco in Latinum translati* qui ex nonnullis codd. editi sunt post M. Hauptium a Rieseo Anthol. Latin. II 46 p. 490, e quibus exhibeo praeter vs. 7. 8 maxime vs. 21—25

tu genus omne deum, tu rerum causa vigorque,
tu natura omnis, deus innumerabilis unus,
tu sexu plenus toto, tibi nascitur olim
hic deus, hic mundus, domus hic hominumque deumque,
lucens, augustae stellatus flore iuventae.

169. (124) Aristocritus Manich. in Theos. Tubing. 50 p. 109, 23 Bur. ὅτι ὁ Συριανὸς ἐν τοῖς ἑαυτοῦ πονήμασιν (test. 238) ἀναφέρει χρησμὸν τοιοῦτον·

| 110 Bur. ἓν κράτος, εἷς δαίμων γενέτης[1] μέγας, ἀρχὸς ἁπάντων,
ἓν δὲ δέμας βασίλειον, ἐν ὧι τάδε πάντα κυκλοῦται,[2]
πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γαῖα καὶ αἰθήρ, νύξ τε καὶ ἦμαρ
καὶ Μῆτις, πρώτη γένετις,[3] καὶ Ἔρως πολυτερπής.
πάντα γὰρ ἐν Ζηνὸς μεγάλωι[4] τάδε σώματι[5] κεῖται,
πάντα μόνος δὲ νοεῖ πάντων προνοεῖ τε[6] θεουδῶς·
πάντηι[7] δὲ Ζηνὸς καὶ[8] ἐν ὄμμασι[9] πατρὸς ἄνακτος
ναίουσ' ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τε ἄνθρωποι,
θῆρές τ' οἰωνοί θ' ὁπόσα πνείει τε καὶ ἕρπει.
οὐδὲ ἕ που λήθουσιν[10] ἐφήμερα φῦλ' ἀνθρώπων,
ὅσσ' ἀδίκως ῥέζουσί περ, οὐδ' εἰν οὔρεσι θῆρες
ἄγριοι, τετράποδες, λασιότριχες, ὀμβριμόθυμοι.[11]

Vs. 1—5 = fr. 168, 6—10. 1 γένετο fr. 168 vs. 6. 2 κυκλεῖται ibidem vs. 7. 3 γενέτωρ ibid. vs. 9. 4 ἐν μεγάλωι Ζηνὸς ibid. n. 8 Eus.

5 σώματι ibid. vs. 10; σώματα T(ub.). 6 προνοεῖ τε Bur.; προνοεῖται T. Vs. 7. 8 v. infra Procl. in Parmen. IV. 7 αὕτη Procl. 8 Ζηνὸς καὶ ibid., Ζηνός κεν T. 9 ἐν ὄμματι Eschenb. Epigen. 78 e Procli cod. Augustano. 10 ἐπουλήθουσιν T (Bur.), ἐπου λήθουσιν T (Weinr.). 11 ὀμβριμόθυμε e. g. Εὐχὴ πρὸς Μουσ. 10 cf. Orac. Sibyll. I 104 p. 11 Geffck. v. Bur.

Citat vs. 7. 8 Procl. in Plat. Parmen. IV 959, 21 Cous.[2] καὶ οὐκ ἂν θαυμασαίμεθα τῶν Ὀρφικῶν ἀκούοντες ἐπῶν, ἐν οἷς φησιν ὁ θεολόγος· αὕτη δὲ Ζηνὸς καὶ . . . ἄνθρωποι,

ὅσσα τ' ἔην γεγαῶτα καὶ ὕστερον ὁππόσ' ἔμελλεν (fr. 167 b vs. 6)

πάντων γάρ ἐστι πλήρης τῶν νοητῶν καὶ πάντων ἔχει τὰς διῃρημένας αἰτίας, ὥστε καὶ ἀνθρώπους καὶ τἆλλα πάντα γεννᾶι κατὰ τὰς αὐτῶν ἰδιότητας, οὐ καθόσον ἕκαστον θεῖόν ἐστιν ὥσπερ ὁ πρὸ αὐτοῦ πατὴρ ὁ νοητός.

Herm. XXXV; Lob. I 526.

170. (71) Procl. in Plat. Tim. 29 a. b (I 336, 6 Diehl) πάλαι γὰρ ὁ θεολόγος ἔν τε τῶι Φάνητι τὴν δημιουργικὴν αἰτίαν ἀνύμνησεν· ἐκεῖ γὰρ ἦν τε καὶ προῆν, ὥσπερ ἔφη καὶ αὐτός·

Βρόμιός τε μέγας καὶ Ζεὺς ὁ πανόπτης,

ἵνα δὴ τῆς διττῆς δημιουργίας ἔχηι τὰς οἱονεὶ πηγάς· καὶ ἐν τῶι Διὶ τὴν παραδειγματικήν· Μῆτις γὰρ αὖ καὶ οὗτός ἐστιν, ὥς φησι· καὶ Μῆτις . . . πολυτερπής (fr. 168 vs. 9), αὐτὸς δὲ ὁ Διόνυσος καὶ Φάνης καὶ Ἠρικεπαῖος συνεχῶς ὀνομάζεται. Idem in I. Alcibiad. 109 e p. 509, 9 Cous.[2] κάλλιον δὲ συνάπτειν ἀμφοτέρους τοὺς λόγους· ἐν γὰρ τῶι Διὶ ὁ Ἔρως ἐστί. καὶ γὰρ Μῆτίς ἐστι πρώτως (l. πρῶτος) γενέτωρ καὶ Ἔρως πολυτερπής, καὶ ὁ Ἔρως πρόεισιν ἐκ τοῦ Διὸς καὶ συνυπέστη τῶι Διὶ πρώτως ἐν τοῖς νοητοῖς· ἐκεῖ γὰρ ὁ Ζεὺς ὁ πανόπτης ἐστὶ καὶ ἁβρὸς Ἔρως (fr. 83), ὥς Ὀ. φησιν. συγγενῶς οὖν ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, μᾶλλον δὲ ἥνωνται ἀλλήλοις καὶ φίλιος αὐτῶν ἑκάτερός ἐστι.

Herm. VIII; Lob. I 495.

171. Gregor. Nazianz. Or. XXXI 16 (Migne 36, 149) οἵ τε παρ' Ἑλλήνων σεβόμενοι θεοί τε καὶ δαίμονες, ὡς αὐτοὶ λέγουσιν, οὐδὲν ἡμῶν δέονται κατηγόρων, ἀλλὰ τοῖς σφῶν αὐτῶν ἁλίσκονται θεολόγοις, ὡς μὲν ἐμπαθεῖς, ὡς δὲ στασιώδεις, ὅσων | [152 Migne] δὲ κακῶν γέμοντες καὶ μεταβολῶν· καὶ οὐ πρὸς ἀλλήλους μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς πρώτας αἰτίας ἀντιθέτως ἔχοντες· οὓς δὴ καὶ Ὠκεανοὺς καὶ Τηθύας καὶ Φάνητας

καὶ οὐκ οἶδα οὕστινας ὀνομάζουσι· καὶ τελευταῖόν τινα θεὸν μισότεκνον διὰ φιλαρχίαν, πάντας καταπίνοντα τοὺς ἄλλους ἐξ ἀπληστίας, ἵνα γένηται πάντων ἀνδρῶν τε θεῶν τε πατὴρ (fr. 168 p. 205) *δυστυχῶς ἐσθιομένων καὶ ἐμουμένων.* Cf. Abel fr. 66 n. 1.

Lob. I 468; Kern De Theogon. 44; Gruppe *Suppl.* 695.

172. (273) Procl. Theol. Plat. VI 12 p. 376, 21 *πρῶτον δὴ τοῦτο κατανοήσωμεν, ὅπως καὶ αὐτὸς* (sc. Plato) *ὥσπερ Ὀ. τὸν ἥλιον εἰς ταὐτόν πως ἄγει τῶι Ἀπόλλωνι καὶ ὡς τὴν κοινωνίαν πρεσβεύει τούτων τῶν θεῶν. ἐκεῖνος μὲν γὰρ διαρρήδην λέγει καὶ διὰ πάσης, ὡς εἰπεῖν, τῆς ποιήσεως.*

Lob. I 614; Kern *Herm.* XXIV 1889, 501 et *Orph.* 7 n. 2. Hymn. VIII *Ἡλίου* et XXXIV *Ἀπόλλωνος.*

Platonis verba Leg. XII 945 e *κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον μετὰ τροπὰς ἡλίου τὰς ἐκ θέρους εἰς χειμῶνα συνιέναι χρεὼν πᾶσαν τὴν πόλιν εἰς Ἡλίου κοινὸν καὶ Ἀπόλλωνος τέμενος* ad Orphicorum doctrinam de Apolline—Sole refert Wilamowitz *Platon* [1] I 416 n. 3. Cautius iudicat Lob. l. l. *Solque ipse permiscetur cum Apolline, nisi suum nobis somnium narrat Proculus.* De Apolline Orphicorum cf. etiam Serv. ad. Verg. Aen. III 98 fr. 4 et fr. 194.

173. (310) Fulgentius Mitologiar. III 9 p. 74, 8 Helm ~ Myth. Vat. III 10, 7 (Raschke De Alberico myth. 103) *nunc ergo huius misticae fabulae* (sc. Apollinis et Marsyae) *interiorem cerebrum inquiramus. a musicis haec reperta est fabula, ut Orfeus in teogonia scribit; musici enim duos artis suae posuerunt ordines, tertium vero quasi ex necessitate adicientes, ut Ermes Trismegistus ait, id est: adomenon, psallomenon, aulumenon, hoc est: aut cantantium aut citharidiantium aut tibizantium.*

Reitzenstein *Poimandres* 210.

174. (132) Procl. in Plat. Tim. 24 d (I 166, 21 Diehl) *διὸ καὶ ὁ Ὀ. περὶ αὐτῆς* (sc. *Ἀθηνᾶς*) *τικτομένης φησίν, ὅτι ἄρα αὐτὴν ὁ Ζεὺς ἀπεγέννησεν ἐκ τῆς κεφαλῆς·*

ὅπλοις λαμπομένην χαλκήϊον ἄνθος ἰδέσθαι.

Herm. XXIX vs. 3; Lob. I 540.

175. (136) Procl. in Plat. Tim. 24 d (I 170, 3 Diehl) *οἰκεῖον γὰρ τὸ τῆς ἀρετῆς γένος πρὸς τὴν μεγίστην ταύτην θεόν, ὡς καὶ αὐτὴν ἀρετὴν οὖσαν· ἐν γὰρ τῶι δημιουργῶι μένουσα σοφία καὶ νόησίς ἐστιν ἄτρεπτος, καὶ ἐν τοῖς ἡγεμονικοῖς θεοῖς ἐκφαίνει τὴν τῆς ἀρετῆς δύναμιν,*

Ἀρετῆς τ' ὄνομ'[1] *ἐσθλὸν*
κλῄιζεται,[2]

φησὶν Ὀ. Cf. eundem in Plat. Tim. 25 b (I 185, 3 Diehl) *καὶ γὰρ ἄλλη θεολογία τις, οὐχ ἡ Ὀρφικὴ μόνον, Ἀρετὴν αὐτὴν* (sc. Minervam) *ἀπεκάλεσε.*

1 *τε οὔνομ'* codd.; em. Lob. 2 *κλη$\ddot{\iota}$ζεται* C.

Herm. XXIX ad vs. 4; Lob. I 541; Kern *Orpheus* 50.

De *Ἀρετῆς* cultu v. Deubner ap. Rosch. III 2, 2128.

176. (131) Procl. in Plat. Tim. 24 d (I 169, 1 Diehl) *λέγει γοῦν καὶ ὁ θεολόγος, ὅτι παρήγαγεν αὐτὴν* (sc. Minervam) *ὁ πατήρ·*

ὄφρ' αὐτῶι μεγάλων ἔργων κράντειρα[1] *πέλοιτο.*[2]

1 *κρήτειρα* C, *κρ$^{άν}_{η}$τειρα* M. 2 *γένοιτο* Lob.

Herm. XXIX vs. 4; Lob. I 540.

Cf. fr. 177.

177. (133) Procl. in Plat. Rempubl. I 102, 11 Kr. de Minerva

δεινὴ γὰρ Κρονίδαο νόου κράντειρα τέτυκται

φησὶν Ὀ.

Herm. XXIX vs. 5; Lob. I 540.

Cf. fr. 176.

178. (135) Procl. in Plat. Crat. 389 b. c (21, 13 Pasqu.) *εἰ δέ τις αὐτὰς τὰς ποιητικὰς καὶ γονίμους δυνάμεις τῶν θεῶν, ἃς εἰς τὸ πᾶν προάγουσι, τέχνας προσαγορεύοι δημιουργικὰς καὶ νοερὰς καὶ γεννητικὰς καὶ τελεσιουργούς, οὐκ ἂν οὐδ' ἡμεῖς ἀποδοκιμάσαιμεν τὴν τοιαύτην προσηγορίαν, ἐπεὶ καὶ τοὺς θεολόγους εὑρίσκομεν διὰ τούτων τὰς θείας ποιήσεις ἐνδεικνυμένους, καὶ τοὺς μὲν Κύκλωπας ἁπάσης τεχνικῆς ποιήσεως αἰτίους λέγοντας, οἳ καὶ τὸν Δία καὶ τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὸν Ἥφαιστον ἐδίδαξαν* (fr. 179 vs. 3), *τὴν δ' Ἀθηνᾶν τῶν τ' ἄλλων τεχνῶν καὶ διαφερόντως τῆς ὑφαντικῆς προστατεῖν, τὸν δ' Ἥφαιστον ἄλλης ἰδίως ἔφορον τέχνης, αὐτὴν δὲ τὴν ὑφαντικὴν ἀρχομένην μὲν ἀπὸ τῆς δεσποίνης Ἀθηνᾶς —*

ἥδε γὰρ ἀθανάτων προφερεστάτη[1] *ἐστὶν ἁπασέων*
ἱστὸν ἐποίχεσθαι[2] *ταλασήιά τ' ἔργα πινύσσειν —*

| 22 Pasqu. *φησὶν Ὀ., προϊοῦσαν δ' εἰς τὴν ζωιογόνον τῆς Κόρης σειρὰν — καὶ γὰρ αὕτη καὶ πᾶς αὐτῆς ὁ χορὸς ἄνω μενούσης ὑφαίνειν λέγονται τὸν διακόσμον τῆς ζωιῆς* (v. fr. 192) *—, μετεχομένην δὲ ὑπὸ πάντων τῶν ἐν κόσμωι θεῶν — καὶ γὰρ ὁ εἷς*

δημιουργὸς τοῖς νέοις δημιουργοῖς προσυφαίνειν τῶι ἀθανάτωι παρακελεύεται (Plat. Tim. 41 d) *τὸ θνητὸν εἶδος τῆς ζωῆς —, περατουμένην δ' εἰς τοὺς τῆς γενέσεως προστάτας θεούς, ὧν ἐστιν καὶ ἡ παρ' Ὁμήρωι Κίρκη πᾶσαν ὑφαίνουσα τὴν ἐν τῶι τετραστοίχωι ζωὴν καὶ ἅμα ταῖς ὠιδαῖς ἐναρμόνιον ποιοῦσα τὸν ὑπὸ σελήνην τόπον. ἐν ταύταις οὖν ταῖς ὑφαντικαῖς καὶ ἡ Κίρκη*[3] *ὑπὸ τῶν θεολόγων παραλαμβάνεται, χρυσῆ μέντοι, καθάπερ φασίν, ἐνδεικνύμενοι τὴν νοερὰν αὐτῆς καὶ ἄχραντον οὐσίαν καὶ ἄυλον καὶ ἀμιγῆ πρὸς τὴν γένεσιν, καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς διακρίνειν τὰ ἑστῶτα τῶν κινουμένων καὶ χωρίζειν κατὰ τὴν ἑτερότητα τὴν θείαν.* Cf. eundem in Parmenid. 130 c p. 829, 9 Cous.[2] *θαυμαστὸν δὲ οὐδὲν καὶ τὸ εἶναί τινας ἐν δαίμοσιν αἰτίας, οἳ καὶ ἔφοροι λέγονται τῶν τεχνῶν οἱ μὲν ἄλλων οἱ δὲ ἄλλων ὑπάρχειν, καὶ ἀνθρώποις δεδωρῆσθαι ταύτας, καὶ ἐν θεοῖς συμβολικῶς εἶναι, οἷον χαλκείας εἶναι μέν τις δαίμων Ἥφαιστος λεγέσθω προστάτης καὶ τὸ εἶδος ἔχων, αὐτὸς δὲ ὁ μέγας Ἥφαιστος συμβολικῶς ἂν λέγοιτο χαλκεύειν τὸν οὐρανόν* (fr. 180)· *καὶ ὑφαντικῆς ὡσαύτως Ἀθηναϊκή τις δαιμονὶς ἔφορος, αὐτῆς τῆς Ἀθηνᾶς ἄλλως καὶ δημιουργικῶς ὑφαίνειν τὸν διάκοσμον τῶν νοερῶν εἰδῶν ὑμνουμένης* v. etiam in Tim. 24 d (I 168, 30 Diehl): *Ἐργάνη δὲ ὡς τῶν δημιουργι-* | [169 Diehl] *κῶν ἔργων προστάτις.*

1 *προσφερεστάτη* P, *προφανεστάτη* C Procl. Tim. v. n. 2 2 *ἱστὸν ἐποίχεσθαι* Procl. in Tim. 23 d (I 135, 9 Diehl), qui citat *ἥδε . . . ἁπασῶν — ἱστὸν ἐποίχεσθαι*, cf. Herwerd. *Herm.* V 1871, 141, *ὑφήνασθαι* Cratyli codd. v. fr. 193. 3 De Circe ap. Orphea nil notum; haud scio an vitium lateat et *Κόρη* (v. frr. 192. 193) intellegendum sit.

Herm. XXIX vs. 1; Lob. I 541.

Hesiod. Theogon. 79 *Καλλιόπη θ'* · *ἣ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.* Orphei *Εὐχ. πρὸς Μουσ.* 2 *εὐχήν, ἥ δή τοι προφερεστέρη ἐστὶν ἁπασέων.* Hom. Il. A 31 *ἱστὸν ἐποιχομένην,* Od. κ 222 (de Circe) *ἱστὸν ἐποιχομένης.*

179. (92) Procl. in Plat. Tim. 29 a (I 327, 23 Diehl) *ὡς γάρ φησιν ὁ θεολόγος, οἱ πρῶτοι τεκτονόχειρες τῶι Διὶ τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις ἔδοσαν πάσης τῆς ἐγκοσμίου ποιήσεως·*

οἳ Ζηνὶ βροντήν τε πόρον[1] *τεῦξάν τε κεραυνόν,*
πρῶτοι τεκτονόχειρες, ἴδ'[2] *Ἥφαιστον καὶ Ἀθήνην*
δαίδαλα[3] *πάντ' ἐδίδαξαν, ὅσ' οὐρανὸς ἐντὸς ἐέργει.*

1 *δόσαν* Damasc. De princ. 256 (II 125, 5 Rue.). Cf. Hesiod. infra. 2 *ἴδ'* codd., *οἳ* priores Hermiam (cf. infra) secuti. 3 *δαίδαλα* om. Hermias.

Hermias in Plat. Phaedr. 247 c p. 149, 9 Couvr. *διὰ μὲν*[1] *τοῦ 'ἀχρώματος'*[2] *ἐδήλωσεν* (sc. *ὁ Πλάτων*), *ὅτι ὑπὲρ τὴν Οὐρανοῦ βασιλείαν ἐστὶν ὁ τῶν Νυκτῶν τόπος· διὰ δὲ τοῦ 'ἀσχημάτιστος'*,[3] *ὅτι καὶ ὑπὲρ τὴν τῶν Κυκλώπων τάξιν· ἐν γὰρ πρώτοις τούτοις τὸ σχῆμα ἐκφαίνεσθαι ἡ θεολογία φησὶ καὶ πρώτας ἀρχὰς καὶ αἰτίας τῶν πανταχοῦ σχημάτων τούτους εἶναι τοὺς θεοὺς Κύκλωπας·*[4] *διὸ καὶ τεκτονόχειρας αὐτοὺς ἡ θεολογία καλεῖ·*[5] *αὕτη γὰρ τριάς ἐστι τελεσιουργικὴ τῶν σχημάτων· κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἕεις*[6] *ἐνέκειτο μετώπωι* (Hesiod. Theogon. 145) *καὶ ἐν Παρμενίδηι* (137 e) *δὲ ἐὰν λέγηι ὁ Πλάτων 'εὐθὺ καὶ περιφερὲς', ταύτην τὴν τάξιν αἰνίττεται. οὗτοι δὲ καὶ* [*τὴν*][7] *Ἀθηνᾶν καὶ Ἥφαιστον διδάσκουσι τὰ ποικίλα τῶν σχημάτων εἴδη, ὡς πρῶτοι αἴτιοι τῶν σχημάτων· πρῶτοι τεκτονόχειρες οἳ Ἥφαιστον καὶ Ἀθήνην πάντ' ἐδίδαξαν. ἐὰν οὖν ἀκούωμεν καὶ τὸν Ἥφαιστον καὶ τὴν Ἀθηνᾶν αἰτίους τῶν σχημάτων, οὐ θαυμασόμεθα. ὁ μὲν γὰρ Ἥφαιστος τοῦ ἐν τοῖς σώμασι καὶ τοῦ ἐγκοσμίου παντὸς σχήματος αἴτιος· ἡ δὲ Ἀθηνᾶ τοῦ ψυχικοῦ τε καὶ* | 150 Couvr. *νοεροῦ· οἱ δὲ Κύκλωπες τοῦ θείου καὶ τοῦ πανταχοῦ δηλονότι· καὶ ὑπὲρ τὴν τῶν Κυκλώπων τάξιν ἐστὶν ὁ ὑπερουράνιος τόπος.*

1 *μὲν* ⟨*οὖν*⟩ Couvr. 2 *ἀχρωμάτου* codd. 3 *ἀσχηματίστου* codd. 4 *Κύκλωπας* del. Couvr. 5 *καλεῖ* codd. praeter *φησὶν* M. 6 *εἷς* A. 7 *τὴν* del. Ab.

Herm. VIII vs. 43 p. 468; Lob. I 504; Schoemann Opusc. acad. II 17.

Cf. fr. 178.

Hom. Od. ζ 232 *ἀνὴρ ἴδρις ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.* Hom. Hymn. XX 2 de Vulcano *ὃς μετ' Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἀγλαὰ ἔργα ἀνθρώπους ἐδίδαξεν ἐπὶ χθονός.* Hesiod. Theogon. 141 de Cyclopibus *οἳ Ζηνὶ βροντήν τε δόσαν τεῦξάν τε κεραυνόν.* Ad vs. 3 cf. Hom. Il. Ω 544 *ὅσσον Λέσβος ἄνω, Μάκαρος ἕδος, ἐντὸς ἐέργει.*

180. (211) Syrian. in Aristot. Metaphys. B 2 p. 997 b 34 (26, 23 ss. Kr.) *ὅτι μέντοι τὰς ἀνάλογον* (sc. *ἁπασῶν τῶν τεχνῶν αἰτίας*) *καὶ ἐν θεοῖς ἔστιν ἐπινοεῖν, δηλοῦσι καὶ οἱ θεολόγοι Κύκλωπας καὶ Ἥφαιστον χαλκέας καὶ οἰκοδόμους οὐκ ὀκνοῦντες καλεῖν, οὐδὲ Ἀθηνᾶι καὶ Κόρηι τὴν ὑφαντικὴν ἀποκληροῦν.* Procl. in Plat. Tim. 23 d. e (I 143, 7 Diehl) *διὰ ταῦτα γὰρ καὶ ὑπὸ τῶν θεολόγων* [sc. *ὁ Ἥφαιστος*] *λέγεται χαλκεύειν, ὡς στερεῶν καὶ ἀντιτύπων ἐργάτης, καὶ διότι χάλ-*

κεος ὁ οὐρανὸς ὡς μίμημα ὢν τοῦ νοητοῦ καὶ ὁ τοῦ οὐρανοῦ ποιητὴς χαλκεύς. Idem paulo antea (I 142, 18 Diehl) ἄνωθεν οὖν ἡμεῖς ἀπὸ τῶν θεολόγων τὰς περὶ αὐτοῦ [sc. Ἡφαίστου] πίστεις ἐπενέγκωμεν ταῖς ἡμετέραις παραδόσεσιν. ὅτι μὲν οὖν τῆς δημιουργικῆς ἐστι σειρᾶς, ἀλλ' οὐχὶ τῆς ζωιογονικῆς ἢ συνοχικῆς ἢ ἄλλης τινός, δηλοῦσιν οἱ θεολόγοι χαλκεύοντά τε αὐτὸν καὶ κινοῦντα τὰς φύσας καὶ ὅλως ἐργοτεχνίτην παραδιδόντες. Idem in Parmenid. 130 c p. 829, 16 Cous.[2] αὐτὸς δὲ ὁ μέγας Ἥφαιστος συμβολικῶς ἂν λέγοιτο χαλκεύειν τὸν οὐρανόν, v. in Tim. 36 d (II 281, 20 s. Diehl).

181. Procl. in Plat. Tim. 40 a (III 118, 30 Diehl) διὰ γὰρ τοῦτο καὶ οἱ θεολόγοι τὴν Εὐνομίαν ἐπέστησαν τῆι ἀπλανεῖ, τὸ ἐν αὐτῆι πλῆθος διακρίνουσαν καὶ ἕκαστον ἐπὶ τῆς οἰκείας διατη | [119 Diehl] ροῦσαν ἀεὶ τάξεως. διὰ τοῦτο δὲ ἄρα καὶ τὸν Ἥφαιστον ὑμνοῦντες τοῦ οὐρανοῦ ποιητὴν συνάπτουσιν αὐτῶι τὴν Ἀγλαΐαν ὡς ἀγλαΐζοντι πάντα τὸν οὐρανὸν διὰ τῆς τῶν ἄστρων ποικιλίας. καὶ πάλιν τῶι μὲν πλανωμένωι τὴν ⟨μὲν⟩ Δίκην ἐφιστᾶσι τῶν Ὡρῶν ὡς ὀφείλουσαν τὴν ἀνωμαλίαν κατὰ λόγον εἰς ὁμαλότητα περιάγειν, τὴν δὲ Θάλειαν τῶν Χαρίτων ὡς τὰς ζωὰς αὐτῶν ἀειθαλεῖς ἀποτελοῦσαν, τῶι δὲ ὑπὸ σελήνην τὴν μὲν Εἰρήνην ὡς τὸν πόλεμον τῶν στοιχείων ἐξιωμένην, τὴν δὲ Εὐφροσύνην (v. fr. 200) τῶν Χαρίτων ὡς ἑκάστοις ἐνδιδοῦσαν ῥαιστώνην τῆς κατὰ φύσιν ἐνεργείας.

Cf. Hesiod. Theogon. 901—909; Orph. Hymn. XLIII (vs. 2 Εὐνομίη τε Δίκη τε καὶ Εἰρήνη πολύολβε), LX (vs. 2. 3 θυγατέρες Ζηνός τε καὶ Εὐνομίης (Εὐρυνόμης Schrader) βαθυκόλπου, Ἀγλαΐη Θαλίη τε καὶ Εὐφροσύνη πολύολβε).

182. (140) Procl. in Plat. Tim. 29 a (I 333, 2 Diehl) διὰ δὴ ταῦτα καὶ οἱ θεολόγοι τῶι Ἡφαίστωι τὴν Ἀφροδίτην (fr. 184) συζεύξαντες οὕτως αὐτὸν χαλκεύειν εἰρήκασι τὸ πᾶν (fr. 180), καὶ αὖ ἐξ Ἡφαίστου καὶ Ἀγλαΐας Εὔκλειαν καὶ Εὐθένειαν[1] ἀπογεννῶσι καὶ Εὐφήμην καὶ Φιλοφροσύνην,[2] αἳ καὶ αὐταὶ τὸ σωματοειδὲς τῶι κάλλει διαπρέπον ἀποτελοῦσι.

1 *Εὐθένειαν* codd.] *Εὐσθένειαν* vulgo. 2 *Εὐφροσύνη* fr. 181 (et 200).

Lob. I 543; Kern *Orpheus* 50.

Ad *Εὐθένειαν* v. anaglyphum notissimum in Thyreatide repertum, quod *Εὐθηνίαν* et *Ἐπίκτησιν* et *Τελετήν* repraesentat (Roscher *Lex.* III 2, 2124 fig. 12 = IG IV 676); B. Keil *Ber. Saechs. Ges. Wiss.* 1916, 38 n. 1.

183. (140) Procl. in Plat. Cratyl. 406 c p. 110, 23 Pasqu. *τὴν δὲ δευτέραν Ἀφροδίτην παράγει μὲν ὁ Ζεὺς ἐκ τῶν ἑαυτοῦ γεννητικῶν δυνάμεων, συμπαράγει δ' αὐτῶι καὶ ἡ Διώνη· πρόεισι δ' ἡ θεὸς ἐκ τοῦ ἀφροῦ κατὰ τὸν αὐτὸν τῆι πρεσβυτέραι τρόπον· λέγει δ' οὕτως καὶ περὶ ταύτης ὁ αὐτὸς θεολόγος* (v. fr. 127)·

τὸν δὲ πόθος πλέον εἷλ', ἀπὸ δ' ἔκθορε πατρὶ μεγίστωι[1]
αἰδοίων ἀφροῖο γονή, ὑπέδεκτο δὲ πόντος
σπέρμα Διὸς μεγάλου· περιτελλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
ὥραις καλλιφύτοις τέκ' ἐγερσιγέλωτ' Ἀφροδίτην
ἀφρογενῆ.

1 *μεγίστωι* Werf.; *μέγιστοι* A, *μεγίστη* cett.

Lob. I 542.

184. (139) Procl. in Plat. Tim. 32 c (II 54, 19 Diehl) *εἰ δὲ καὶ πρὸ τούτων τὴν ὑπερκόσμιον αἰτίαν τῆς φιλίας ἐθέλοις σκοπεῖν, εὑρήσεις καὶ παρὰ τοῖς θεολόγοις αὐτὴν ὑμνημένην· τὴν γὰρ Ἀφροδίτην παρήγαγεν ὁ δημιουργός, ἵνα κάλλος ἐπιλάμπηι* ⟨*καὶ* add. Diehl⟩ *τάξιν καὶ ἁρμονίαν καὶ κοινωνίαν πᾶσι τοῖς ἐγκοσμίοις, καὶ τὸν Ἔρωτα ὀπαδὸν αὐτῆς, ἑνοποιὸν ὄντα τῶν ὅλων. ἔχει δὲ καὶ αὐτὸς ἐν ἑαυτῶι τὴν τοῦ Ἔρωτος αἰτίαν· ἔστι γὰρ καὶ Μῆτις . . . πολυτερπής* fr. 168 vs. 9.

185. (134) Procl. in Plat. Cratyl. 406 d p. 112, 14 Pasqu. *νῦν οὖν ὁ Σωκράτης τὴν μὲν φρουρητικὴν διὰ τοῦ τῆς Παλλάδος ἀνυμνεῖ ὀνόματος, τὴν δὲ τελεσιουργὸν διὰ τοῦ τῆς Ἀθηνᾶς. τὴν οὖν ἔνρυθμον χορείαν διὰ τῆς κινήσεως ὑποφαίνει, ἧς καὶ μεταδέδωκεν πρωτίστηι μὲν τῆι Κουρητικῆι τάξει, δευτέρως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς· ἔστιν γὰρ ἡ θεὸς κατὰ ταύτην τὴν δύναμιν ἡγεμὼν τῶν Κουρήτων, ὥς φησιν Ὀ.*

Lob. I 541; Poerner De Curet. et Corybant. 373.

186. (133) Procl. in Plat. Rempubl. I 138, 12 Kr. *καὶ γὰρ οἱ πρώτιστοι Κούρητες τά τε ἄλλα τῆι τάξει τῆς Ἀθηνᾶς ἀνεῖνται καὶ περιεστέφθαι λέγονται τῶι θαλλῶι τῆς ἐλάας, ὥς φησιν Ὀ.* Idem in Tim. 42 d (III 310, 25 Diehl) *ἢ καὶ ὅτι σύνεστιν αὐτοῖς Κουρητικὴ θεότης, τῆι μὲν νοήσει τὸ ἄχραντον ἐπιλάμπουσα, τῆι δὲ κινήσει τὸ ἀκαμπές, ἀμείλικτον δὲ ὅλοις αὐτοῖς χορηγοῦσα δύναμιν, δι' ἣν ἑαυτῶν ὄντες τὰ ὅλα ποδηγετοῦσιν.*

Herm. XXIX ad vs. 5; Lob. I 541; Poerner De Curet. et Corybant. 373.

187. (137) Procl. in Plat. Cratyl. 404 b p. 106, 10 Pasqu. *ἐπεὶ ἥ γε Ἄρτεμις ἥ ἐν αὐτῆι καὶ ἡ Ἀθηνᾶ τὴν παρθενίαν ἀεὶ τὴν αὐτὴν διασώιζουσι· καὶ γὰρ ἡ μὲν κατὰ τὸ μόνιμον αὐτῆς, ἡ δὲ κατὰ τὸ ἐπιστρεπτικὸν χαρακτηρίζεται· τὸ δὲ γεννητικὸν μέσην ἐν αὐτῆι τάξιν ἔλαχεν. ἐπιθυμεῖν δ' αὐτὴν τῆς παρθενίας φασίν, ἐπειδὴ τὸ εἶδος αὐτῆς ἐν τῆι ζωιογόνωι περιέχεται πηγῆι, καὶ νοεῖ τὴν πηγαίαν ἀρετὴν καὶ ὑφίστησι τὴν ἀρχικὴν καὶ ἀναγωγόν, καὶ τὴν ἔνυλον ἀτιμάζει πᾶσαν μεῖξιν, καίτοι ἐφορῶσα τοὺς καρποὺς τῆς τοιαύτης ἐνύλου μείξεως·*

ἀτελής ⟨τε⟩ γάμων καὶ ἄπειρος ἐοῦσα
παιδογόνου λοχίης πάσης ἀνὰ πείρατα λύει,

φησὶν Ὀ.· καὶ ἔοικεν τὰς μὲν γενέσεις καὶ τὰς προόδους τῶν πραγμάτων ἐκτρέπεσθαι, τὰς δὲ τελειότητας ἐπιφέρειν αὐτοῖς, καὶ τὰς μὲν ψυχὰς διὰ τῆς κατ' ἀρετὴν ζωῆς τελεσιουργεῖν, τοῖς δὲ θνητοῖς ζώιοις τὴν εἰς τὸ εἶδος ἀποκατάστασιν χορηγεῖν.

Lob. I 545; Holwerda 329.

Ad vs. 2 cf. Hymn. XXXVI 4. 8 et Wernicke *RE*² II 1347. 1393.

188. (138. 201) Procl. in Plat. Cratyl. 406 b p. 106, 25 Pasqu. *ὅτι δὲ πολλὴ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ ἡ πρὸς τὴν ἐγκόσμιον Ἑκάτην ἕνωσις καὶ ἡ πρὸς τὴν Κόρην, φανερὸν τοῖς καὶ ὀλίγα τῶι Ὀρφεῖ παραβεβληκόσιν, ἐξ ὧν δῆλον, ὅτι καὶ ἡ Λητὼ περιέχεται*[1] *ἐν τῆι Δήμητρι τῆι καὶ τὴν Κόρην ὑποστη-* | 107 Pasqu. *σάσηι*[2] *τῶι Διὶ καὶ τὴν ἐγκόσμιον Ἑκάτην, ἐπεὶ καὶ τὴν Ἄρτεμιν Ἑκάτην Ὀ. κέκληκεν·*

ἡ δ' ἄρα δῖ' Ἑκάτη παιδὸς μέλη[3] *αὖθι λιποῦσα*
Λητοῦς εὐπλοκάμοιο κόρη προσεβήσατ'[4] *Ὄλυμπον·*

ὥστ' οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ καὶ τὴν ἐν τῆι Κόρηι Ἄρτεμιν Ἑκάτην ἐν ἄλλοις κεκλήκαμεν.

1 *περιέχεται* Lob., *περιέχουσα* codd. 2 *συνυποστησάσηι* Lob. 3 *μέλη* codd.; *μέλε'* Koechly Opusc. philolog. I 237. 4 *προσεβήσετ'* Herwerd. *Herm.* V 1871, 145.

Procl. ibidem 404 b p. 94, 24 Pasqu. *προσαγορεύεται δὲ καὶ Κόρη διὰ τὴν καθαρότητα τῆς οὐσίας καὶ τὴν ἄχραντον ἐν ταῖς ἀπογεννήσεσιν ὑπεροχήν. ἔχει δὲ πρώτην τε καὶ μέσην καὶ τελευταίαν ἡγεμονίαν, καὶ κατὰ μὲν τὴν ἀκρότητα ἑαυτῆς Ἄρτεμις καλεῖται παρ' Ὀρφεῖ, κατὰ δὲ τὸ μέσον κέντρον Περσεφόνη, κατὰ δὲ τὸ πέρας τῆς διακοσμήσεως Ἀθηνᾶ.* Procl. ibidem 406 b p. 105, 18 Pasqu. *ὅτι τῆς δεσποίνης ἡμῶν Ἀρτέμιδος τρεῖς ὁ Πλάτων παραδίδωσιν ἰδιότητας, τήν τε ἄχραντον καὶ τὴν*

κόσμιον καὶ τὴν ἀναγωγόν· καὶ διὰ μὲν τὴν πρώτην παρθενίας ἐρᾶν λέγεται ἡ θεός, διὰ δὲ τὴν δευτέραν, καθ' ἣν τελεσιουργός, [ὡς][1] *ἀρετῆς ἔφορος εἶναι λέγεται, διὰ δὲ τὴν τρίτην, καθ' ἣν*[2] *μισῆσαι λέγεται τὰς γενεσιουργοὺς ὁρμάς. καὶ μάλιστα τῶν τριῶν ἡ πρώτη ἐφαρμόζει τῆι τῆς θεοῦ*[3] *προόδωι, καθ' ἣν ἐν τῆι ζωιογόνωι τῶν ἀρχῶν τριάδι τὴν ὕπαρξιν ἔλαχεν, εἴτε Ἑκατικὴ προσαγορευομένη θεότης, ὡς οἱ θεουργοί φασιν, εἴτε Ἄρτεμις, ὡς Ὀρφεύς. ἐκεῖ γὰρ ἱδρυμένη πεπλήρωται μὲν ἀχράντων δυνάμεων ἀπὸ τῶν ἀμειλίκτων θεῶν, εἰς δὲ τὴν τῆς ἀρετῆς βλέπει πηγὴν* | 106 Pasqu. *καὶ τὴν παρθενίαν αὐτῆς ἀσπάζεται· καὶ γὰρ ἐκείνη τὸ παρθένον οὐ προΐησιν, ὥς φησι τὸ λόγιον* (Kroll De orac. Chald. 28)· *νοοῦσα δ' ἐκείνην ὑφίστησιν καὶ τὴν ἀρχικὴν ἀρετήν, καὶ ἐξῄρηται πάσης κοινωνίας καὶ συζεύξεως καὶ τῆς κατὰ τὴν γένεσιν προόδου.* Cf. etiam in Plat. Tim. 40 b (III 131, 18 Diehl) *εἰ δὲ καὶ μερικαὶ ψυχαὶ περὶ αὐτοὺς ἐσπάρησαν, ἄλλαι μὲν περὶ ἥλιον, ἄλλαι δὲ περὶ σελήνην, ἄλλαι δὲ περὶ ἕκαστον τῶν λοιπῶν, καὶ πρὸ τῶν ψυχῶν δαίμονες συμπληροῦσι τὰς ἀγέλας ὧν εἰσιν ἡγεμόνες, δῆλον, ὅτι καλῶς εἴρηται κόσμον ἑκάστην εἶναι τῶν σφαιρῶν, καὶ τῶν θεολόγων ἡμᾶς ταῦτα διδασκόντων, ὁπόταν περὶ ἑκάστου θεοὺς ἐν αὐτοῖς εἶναι πρὸ τῶν δαιμόνων ἄλλους ὑπὸ τὴν ἄλλου τελοῦντας ἡγεμονίαν* * * *, *οἷον καὶ περὶ τῆς δεσποίνης ἡμῶν τῆς σελήνης, ὅτι καὶ ἡ Ἑκάτη θεαί τινές εἰσιν ἐν αὐτῆι καὶ ἡ Ἄρτεμις, καὶ περὶ τοῦ βασιλέως Ἡλίου καὶ τῶν ἐκεῖ θεῶν, τὸν ἐκεῖ Διόνυσον ὑμνοῦντες· 'Ἠελίοιο πάρεδρος ἐπισκοπέων πόλον ἁγνόν'* (Kroll De orac. chald. 9), *τὸν Δία τὸν ἐκεῖ, τὸν Ὄσιριν, τὸν Πᾶνα τὸν ἡλιακόν, τοὺς* | 132 Diehl *ἄλλους, ὧν αἱ βίβλοι πλήρεις εἰσὶ τῶν θεολόγων καὶ τῶν θεουργῶν· ἐξ ὧν ἁπάντων δῆλον, ὅπως ἀληθὲς καὶ τῶν πλανωμένων ἕκαστον ἀγελάρχην εἶναι πολλῶν θεῶν συμπληρούντων αὐτοῦ τὴν ἰδίαν περιφοράν.*

1 *ὡς* del. Pasqu. 2 post *καθ' ἣν* lacunam statuit Pasqu., qui ⟨*ἐπιστρεπτική*⟩ inserendum suadet; addit autem *possis tamen καθ' ἣν delere.* 3 *τῆς θεοῦ* Boisson.] *τοῦ θ.* codd.

Lob. I 543; Holwerda 329.

189. (107) Procl. in Plat. Cratyl. 404 b p. 92, 14 Pasqu. *ἡ δὲ Δημήτηρ πρώτη καὶ τὰς διττὰς τροφὰς διεῖλεν ἐν τοῖς θεοῖς, ὥς φησιν Ὀρφεύς·*

μήσατο γὰρ προπόλους ⟨*τε*⟩[1] *καὶ ἀμφιπόλους καὶ ὀπαδούς,*[2]
μήσατο δ' ἀμβροσίην καὶ ἐρυθροῦ νέκταρος ἀρδμόν,[3]
μήσατο δ' ἀγλαὰ ἔργα[4] *μελισσάων ἐριβόμβων.*

1 suppl. Duentz. 2 *ὀπηδούς* Lob. 3 *ἀρδμόν* Koechly Opusc. phil. I 237, qui dubitanter *ἔργον* etiam proponit collato fr. 154 (Lob. I 516); *ἄρθρον* codd., *ἄνθος* vel *εἶδαρ* Lob. 4 *δῶρα* Lob.

Lob. I 538.

190. (185) Procl. in Plat. Tim. 31 b (I 457, 14 Diehl) *τὸ μὲν 'μονογενὲς' τὴν μοναδικὴν αἰτίαν ἀπεικονίζεται καὶ τὴν* ⟨*τῶν* add. Diehl⟩ *ὅλων ἐπικρατοῦσαν οὐσίαν ἐνδείκνυται· καὶ γὰρ ὁ θεολόγος οὕτως τὴν Κόρην μουνογένειαν εἴωθε προσαγορεύειν, ὡς τῶν ἐγκοσμίων ἁπάντων ἡγεμονικῶς προϊσταμένην καὶ τῶν μονογενῶν ζώιων αἰτίαν· τὰς γὰρ μὴ μονογενεῖς ἡ μετ' αὐτὴν ὑφίστησιν θεός* (sc. *Δημήτηρ*), *ἀλόγους οὔσας. μονογενῆ δ' οὖν καλεῖ καὶ ἐκεῖνος διὰ ταῦτα τὴν Κόρην, καίτοι καὶ ἄλλην θεότητα* (sc. *Δία καὶ Πλούτωνα*) *παραγαγὼν ἀπὸ τῶν αὐτῶν αἰτίων τῆι Κόρηι.*

Herm. XXXIV p. 492; Lob. I 545.

Hymn. XXIX in Proserpinam vs. 2 *μουνογένεια*; v. etiam Hesiod. Theogon. 426 *μουνογενής* de Hecate, quod imitatus est Apollon. Argonaut. III 847. 1035.

191. (210) Procl. Theolog. Platon. VI 13 p. 382, 10 *ἐπεὶ καὶ περιεστάναι λέγονται* (sc. *οἱ Κούρητες*) *τὸν τῶν ὅλων δημιουργὸν καὶ περιχορεύειν ἀπὸ τῆς Ῥέας ἀναφανέντες. ἐν μὲν οὖν τοῖς νοεροῖς θεοῖς ἡ Κουρητικὴ τάξις ἡ πρωτίστη τὴν ὑπόστασιν ἔλαχεν. ἀνάλογον δὴ τοῖς ἐκεῖ Κούρησιν ἡ τῶν Κορυβάντων προβαίνουσα τῆι Κόρηι καὶ φρουροῦσα πανταχόθεν αὐτήν, ὥς φησιν ἡ θεολογία. διὸ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαχον ταύτην.*

Iulian. Or. V p. 168 b *δορυφοροῦσι γὰρ αὐτὸν* (sc. *Ἄττιν*) *παρὰ τῆς Μητρὸς δοθέντες οἱ Κορύβαντες αἱ τρεῖς ἀρχικαὶ τῶν μετὰ θεοὺς κρεισσόνων γενῶν ὑποστάσεις* v. Kroll De orac. Chald. 37.

192. (211) Porphyr. De antro nymphar. 14 p. 66, 13 Nauck[2] *καὶ χιτών γε τὸ σῶμα τῆι ψυχῆι ὃ ἠμφίεσται, θαῦμα τῶι ὄντι ἰδέσθαι, εἴτε πρὸς τὴν σύστασιν ἀποβλέποις*[1] *εἴτε πρὸς τὴν πρὸς τοῦτο σύνδεσιν τῆς ψυχῆς.*[2] *οὕτω καὶ παρὰ τῶι Ὀρφεῖ ἡ Κόρη, ἥπερ ἐστὶ παντὸς τοῦ σπειρομένου ἔφορος, ἱστουργοῦσα παραδέδοται,*[3] *τῶν παλαιῶν καὶ τὸν οὐρανὸν πέπλον*[4] *εἰρηκότων οἷον θεῶν οὐρανίων περίβλημα.*

1 *ἀποβλέποις* Psell., *ἀποβλ*ξ M, *ἀποβλέπει* cett. 2 *πρὸς τοῦτο σύνδεσιν τῆς ψυχῆς* M, *σύνδεσιν τῆς ψυχῆς τὴν πρὸς τοῦτο* Psell., *σύνδεσιν τοῦτο συνάγει τῆς ψυχῆς* cett. 3 *παραδέδοται* M; *παραδίδοται* cett. 4 *πέπλον* codd. v. Lob. I 380, *βηλὸν* Nauck.

Procl. in Tim. 41 b. c (III 223, 3 Diehl) *καὶ διὰ ταῦτα ἄρα Ὀ. τὴν τῶν μεριστῶν ζωιοποιὸν αἰτίαν ἄνω μένουσαν καὶ ὑφαίνουσαν τὸν διάκοσμον τῶν οὐρανίων νύμφην τε εἶναί φησιν ὡς ἄχραντον καὶ ταῦτα*[1] *τῶι Διὶ συναφθεῖσαν*[2] *καὶ μένειν ἐν οἰκείοις ἤθεσι, προελθοῦσαν δὲ ἀπὸ τῶν ἑαυτῆς οἴκων ἀτελεῖς* (v. fr. 193) *τε καταλείπειν τοὺς ἱστοὺς καὶ ἁρπάζεσθαι καὶ ἀναρπασθεῖσαν γαμεῖσθαι καὶ γαμηθεῖσαν γεννᾶν* (frr. 195. 196), *ἵνα ψυχώσηι καὶ τὰ ἐπείσακτον ἔχοντα ζωήν· τὸ γὰρ ἀτελές, οἶμαι, τῶν ἱστῶν ἐνδείκνυται κἀκεῖνο τὸ μέχρι τῶν ἀϊδίων ζώιων ἀτελὲς εἶναι τὸ πᾶν. διὸ καὶ ὁ Πλάτων παρακελεύεσθαί φησι* (41 d) *τὸν ἕνα δημιουργὸν τοῖς πολλοῖς 'προσυφαίνειν τὰ θνητὰ τοῖς ἀθανάτοις' ἀναμιμνήσκων πως ἡμᾶς, ὅτι τῆς τοῦ παντὸς ὑφαντικῆς ζωῆς τελείωσίς ἐστιν ἡ προσθήκη τῶν θνητῶν, καὶ τῆς Ὀρφικῆς θεομυθίας καὶ τῶν ἀτελῶν ἱστῶν ἐξηγητικὰς ἐννοίας παρεχόμενος. ὁ μὲν οὖν θεῖος ἀριθμὸς ὅρον οἰκεῖον ἔσχε καὶ πέρας καὶ ἔστι τέλος.*

1 aut *ἄχρ. καὶ ⟨κατὰ⟩ ταῦτα* aut *ἄχρ. κ. ταύτηι* cum Krollio scribi iubet Diehl. 2 *συνοφθεῖσαν* Holwerda 363.

Idem 23 d (I 134, 26 Diehl) *μᾶλλον δὲ ἔσχατον μὲν ὁ πέπλος, τὸ τῆς ὑφαντικῆς ἔργον, εἴδωλον φέρων τοῦ κοσμικοῦ πολέμου καὶ τῆς δημιουργικῆς ἀπὸ τῆς θεοῦ τάξεως τῆς εἰς τὸ πᾶν προϊούσης, ὃν ἡ θεὸς ὑφαίνει μετὰ τοῦ πατρός.* Vide etiam in Cratyl. 387 c, 22, 2 Pasqu. (fr. 178) *καὶ γὰρ αὐτὴ* (sc. *Κόρη*) *καὶ πᾶς αὐτῆς ὁ χορὸς ἄνω μενούσης ὑφαίνειν λέγονται τὸν διάκοσμον τῆς ζωῆς* et Syrian. in Aristot. Metaph. B 2 (26, 25 Kr.) fr. 180. Damasc. De princ. 339 (II 200, 14 Rue.; Add. 387) *πρὸς μὲν τοίνυν τὸ πρῶτον ἐροῦμεν ὅτι τῶν θεολόγων οἱ μὲν ἀπὸ τῆς θείας ὁρμώμενοι παραδόσεως 'ἀρχικὴν' καλοῦσι ταύτην τὴν διακόσμησιν, ὁ δὲ μέγας Ἰάμβλιχος 'ἡγεμονικὴν' αὐτὴν ἀνευφημεῖ . . . ἤδη δὲ οἱ νεώτεροι* (sc. *θεολόγοι*) *καὶ 'ἀφομοιωτικὴν' αὐτὴν* (sc. *τὴν διακόσμησιν*) *κεκλήκασιν, ἴσως μὲν ἀπὸ τῆς παρ' Ὀρφεῖ Κορικῆς ὑπερκοσμίου πεπλοποιΐας ὁρμηθέντες — ἐν ἧι τὰ μιμήματα τῶν νοερῶν εἰδῶν ἐνυφαίνεται —, σαφῶς δὲ καὶ ἀπὸ τῶν λογίων* v. etiam fr. 196.

Lob. I 380. 550; Kern De Theogon. 96; Diels *Sitz.-Ber. Akad. Berlin* 1897, 147; Marie Gothein *Archiv Religionsw.* IX 1906, 339; Eisler *Weltenmantel und Himmelszelt* I 117 n. 1.

Pherecyd. Syr. fr. 2 (Diels II³ 202, 23) *κἀπειδὴ τρίτη ἡμέρη γίγνεται τῶι γάμωι, τότε Ζὰς ποιεῖ φᾶρος μέγα τε καὶ καλὸν καὶ ἐν αὐτῶι ποικίλλει Γῆν καὶ Ὠγηνὸν καὶ τὰ Ὠγηνοῦ δώ-*

ματα . . . ἡ δέ μι⟨ν ἀμείβε⟩ται δεξαμ⟨ένη εὖ τὸ φᾶ⟩ρος . . . Cf. Bacchi-Solis *πέπλον φοινίκεον πυρὶ εἴκελον* infra s. *ΒΑΚΧΙΚΑ*.

193. (211) Tzetz. Exeges. in Iliad. 26, 18 Herm. (*Ὀρφέως·*)

ἱστὸν ἐποιχομένην ἀτελῆ πόνον ἀνθεμόεσσαν [1]

1 *ἀνθεμόεντα* forsitan recte Mullach et Herwerd. *Herm.* V 1871, 138 collato Il. Χ 440 *ἀλλ' ἥ γ' ἱστὸν ὕφαινε μυχῶι δόμου ὑψηλοῖο δίπλακα πορφυρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ' ἔπασσεν.*

Herm. p. 511 n. 33; Lob. I 550.

Versus compositus ex Il. *Α* 31 *ἱστὸν ἐποιχομένην* et *Δ* 26 (cf. 57) *πῶς ἐθέλεις ἅλιον θεῖναι πόνον ἠδ' ἀτέλεστον.* Ad *ἀτελῆ* cf. fr. 192.

194. (274) Procl. in Plat. Cratyl. 404 e p. 96, 13 Pasqu. *πολλὴ γάρ ἐστιν ἡ κοινωνία τῶν δύο τούτων σειρῶν, τῆς Κορικῆς λέγω καὶ τῆς Ἀπολλωνιακῆς· ἡ μὲν γὰρ ἑνάς ἐστιν τῆς μέσης τριάδος τῶν ἀρχῶν καὶ ζωιογονικὰς προβέβληται δυνάμεις ἀφ' ἑαυτῆς· ὁ δὲ τὰς ἡλιακὰς ἀρχὰς εἰς μίαν ἕνωσιν ἐπιστρέφει, κατέχων τὴν τρίπτερον ἀρχήν, ὡς τὸ λόγιόν φησι* (Kroll De orac. Chald. 36). *προσεχῆ δὲ τὴν ὑπόστασιν ἔλαχον αἱ ἡλιακαὶ ἀρχαὶ μετὰ τὰς ζωιογονικάς· διὸ καὶ παρ' Ὀρφεῖ ἡ Δημήτηρ ἐγχειρίζουσα τῆι Κόρηι τὴν βασιλείαν φησίν·*

αὐτὰρ Ἀπόλλωνος θαλερὸν λέχος εἰσαναβᾶσα
τέξεαι ἀγλαὰ τέκνα πυρὶ φλεγέθοντα [1] *προσώποις.*

τοῦτο δὲ πῶς ἂν γένοιτο μὴ πολλῆς οὔσης τῆς κοινωνίας τῶνδε τῶν θεῶν;

1 *πυρὶ φλεγέθοντα* ABF, *πυριφλεγέθοντα* P.

Ad hos versus explicandos affert R. Foerster (v. Abel p. 261 n. 1) Procl. in Plat. Tim. 40 b. c (III 140, 19 Diehl) *πάντων γὰρ τῶν ἐν οὐρανῶι θεῶν πρόοδοι γεγόνασιν εἰς τὴν γῆν καὶ ἀποπερατώσεις, καὶ ἔστιν ἐν αὐτῆι πάντα χθονίως, ὅσα ἐν οὐρανῶι οὐρανίως* [*εἰκότως*]·[1] *καὶ γὰρ ἡ νοερὰ γῆ πάσας ὑποδέχεται τὰς πατρικὰς τοῦ οὐρανοῦ δυνάμεις καὶ ἔχει πάντα γεννητικῶς. οὕτως οὖν καὶ Διόνυσον χθόνιον ἐροῦμεν καὶ Ἀπόλλωνα χθόνιον, ὃς καὶ ὕδατα μαντικὰ πολλαχοῦ τῆς γῆς ἀναδίδωσι καὶ στόμια προφητεύοντα τὸ μέλλον. ἄλλους δὲ τόπους αὐτῆς καθαρτικοὺς ἢ κριτικοὺς ἢ ἰατικοὺς*[2] *ἀποτελοῦσιν αἱ εἰς αὐτὴν καθήκουσαι παιώνιαι καὶ κριτικαὶ*[3] *δυνάμεις.*

1 *εἰκότως* del. Diehl. 2 *ἰατρικοὺς* D vulgo. 3 *κριτικαὶ* ⟨*καὶ καθαρτικαὶ*⟩ dubitanter Diehl. An *κλητικαὶ* et paulo supra *κλητικοὺς*? Hiller de Gaertringen.

Lob. I 544; Schuster 72 n. 4; Foerster *Raub u. Rückkehr der Persephone* 43 n. 2; Holwerda 367; Maaß *Orpheus* 187 n. 26.

Ad vs. 1 cf. Hesiod. Theogon. 939 *ἱερὸν λέχος εἰσαναβᾶσα*, ad vs. 2 Hymn. LXX 6 de Furiis Proserpinae filiabus *κυανόχρωτοι ἄνασσαι, ἀπαστράπτουσαι ἀπ' ὄσσων δεινὴν ἀνταυγῆ φάεος σαρκοφθόρον αἴγλην.*

195. (186. 210) Procl. in Plat. Cratyl. 402 d p. 85, 18 Pasqu. *ὅθεν καὶ ὁ θεολόγος τοὺς μὲν ἄκρους* (sc. Iovem et Plutonem) *μετὰ τῆς Κόρης φησὶ τά τε πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα δημιουργεῖν, τὸν δὲ μέσον* (sc. Neptunum) *καὶ ἄνευ ἐκείνης, ἀπὸ τοῦ σφετέρου κλήρου τὴν γεννητικὴν αἰτίαν συντάξαντα· διὸ καὶ φασὶν τὴν Κόρην ὑπὸ μὲν τοῦ Διὸς βιάζεσθαι, ὑπὸ δὲ τοῦ Πλούτωνος ἁρπάζεσθαι* (v. fr. 192). Procl. Theolog. Platon. VI 11 p. 371, 11 *καὶ γὰρ ἡ τῶν θεολόγων φήμη τῶν τὰς ἁγιωτάτας ἡμῖν ἐν Ἐλευσῖνι τελετὰς* (v. test. nr. 102 et fr. 23) *παραδεδωκότων ἄνω μὲν αὐτὴν* (sc. *τὴν Κόρην*) *ἐν τοῖς μητρὸς οἴκοις μένειν φησίν, οὓς ἡ μήτηρ αὐτῆι* (Platt *Journ. Philol.* Lond. XXVI 1899, 231; *αὕτη* ed. Porti) *κατεσκεύασεν ἐν ἀβάτοις ἐξῃρημένους τοῦ παντός, κάτω δὲ* (*κατὰ δὲ* cod. Gottorp.; em. Portus) *μετὰ Πλούτωνος τῶν χθονίων ἐπάρχειν καὶ τοὺς τῆς γῆς μυχοὺς ἐπιτροπεύειν καὶ ζωὴν ἐπορέγειν τοῖς ἐσχάτοις τοῦ παντὸς καὶ ψυχῆς μεταδιδόναι τοῖς παρ' ἑαυτῶν ἀψύχοις καὶ νεκροῖς. οὗ δὴ καὶ θαυμάσειε ἄν, ὅπως ἡ Κόρη Διὶ μὲν καὶ Πλούτωνι σύνεστι, τῶι μὲν — ὥς φασιν οἱ μῦθοι — βιασαμένωι, τῶι δὲ ἁρπάσαντι τὴν θεόν.*

Gruppe *Griech. Mythol.* II 1169 n. 7; 1523 n. 4; Poerner De Curetibus et Corybantibus 371.

Hymn. XXIX *Φερσεφόνης* vs. 14 *ἁρπαγιμαῖα λέχη μετοπωρινὰ νυμφευθεῖσα* v. fr. 196.

196. Procl. in Rempubl. II 62, 6 Kr. *τὴν δὲ μετοπωρινὴν* (sc. *τῶν ὡρῶν*) *Ἀφροδίτης· ἐν ταύτηι γὰρ ἡ καταβολὴ γίνεται τῶν σπερμάτων εἰς γῆν, τοῦτο δὲ Ἀφροδίτης ἔργον τὰ γόνιμα μιγνύναι καὶ εἰς κοινωνίαν ἄγειν τὴν τῆς γενέσεως αἰτίαν — καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ ὁ μῦθος τὴν Κόρην ἁρπασθῆναί φησιν ἐν τῆι ὥραι ταύτηι* (v. Hymn. XXIX 14 fr. 195), *τῆς ζωιογονίας*[1] *τῶν μερικῶν πάντων προϊσταμένην, προσθεὶς ὅτι*[2] *καὶ ἐν τῆι ἱστοποιίαι* (v. frr. 192. 193) *τὸν σκορπίον ὑφαίνουσα, τὸν τὰ μέσα τῆς ὥρας εἰληχότα ταύτης, ὑπομείνειεν*[3] *τὴν ἁρπαγήν.*

1 *τὴν* ante *τῆς ζωιογονίας* inser. Schoell. 2 *ὅτι* cod., *διότι* Usen. ex *δὲ* a manu tertia inserto. 3 *ὑπέμεινεν* '*m*³ *fort. recte*' Kr.

197. (218) Procl. in Plat. Cratyl. 406 b p. 106, 5 Pasqu. *ὅθεν δὴ καὶ ἡ Κόρη κατὰ μὲν τὴν Ἄρτεμιν τὴν ἐν ἑαυτῆι καὶ τὴν Ἀθηνᾶν παρθένος λέγεται μένειν, κατὰ δὲ τὴν τῆς Περσεφόνης γόνιμον δύναμιν καὶ προσιέναι καὶ συνάπτεσθαι τῶι τρίτωι δημιουργῶι καὶ τίκτειν, ὥς φησιν Ὀρφεύς·*

ἐννέα θυγατέρας γλαυκώπιδας ἀνθεσιουργούς·

ἐπεὶ ἥ γε Ἄρτεμις ἡ ἐν αὐτῆι καὶ ἡ Ἀθηνᾶ τὴν παρθενίαν ἀεὶ τὴν αὐτὴν διασώιζουσι . . . idem ad 404 d p. 95, 10 Pasqu. *διὸ καὶ Περσεφόνη καλεῖται μάλιστα τῶι Πλούτωνι συνοῦσα καὶ μετ' αὐτοῦ διακοσμοῦσα τὰ τελευταῖα τοῦ παντός, καὶ κατὰ μὲν τὰ ἄκρα παρθένος εἶναι λέγεται καὶ ἄχραντος μένειν, κατὰ δὲ τὸ μέσον ζεύγνυσθαι τῶι Ἅιδηι καὶ συναπογεννᾶν τὰς ἐν τοῖς ὑποχθονίοις Εὐμενίδας.*

Lob. I 544; Schuster 73 n. 4; Holwerda 329; Maaß *Orph.* 187 n. 26; Malten *Arch. Religionsw.* XII 1908, 422.

Hymn. LXIX 8 de Furiis *Ἀΐδεω* (*ἀΐδιοι* Platt *Journ. Philol.* Lond. XXVI 1899, 229) *χθόνιαι, φοβεραὶ κόραι, αἰολόμορφοι* et LXX 2. 3 de Eumenidibus *ἁγναὶ θυγατέρες μεγάλοιο Διὸς χθονίοιο Φερσεφόνης τ' ἐρατῆς κούρης καλλιπλοκάμοιο* v. etiam XXIX 6 de Proserpina *Εὐμενίδων γενέτειρα.*

198. (187) Procl. Theolog. Plat. VI 11 p. 370, *διττῆς δὲ οὔσης τῆς Κορικῆς τάξεως, καὶ τῆς μὲν ὑπὲρ* | [371] *τὸν κόσμον προφαινομένης, ὅθι* (*ὅτε* cod. Gotorp.; em. Port.) *δὴ καὶ συντάττεται τῶι Διΐ, καὶ μετ' ἐκείνου τὸν ἕνα δημιουργὸν ὑφίστησι τῶν μεριστῶν* (sc. *Διόνυσον*), *τῆς δὲ ἐν τῶι κόσμωι δευτέρας, ἣ δὴ* (*οὐ δὴ* cod. G.) *καὶ ὑπὸ τοῦ Πλούτω⟨νος⟩ ἁρπάζεσθαι λέγεται, καὶ ψυχοῦν τὰ ἔσχατα τοῦ παντός, ὧν ὁ Πλούτων ἐπετρόπευεν, ἀμφοτέρας ὁ Πλάτων ἡμῖν τελέως ἐξέφηνε, τοτὲ μὲν τῆι Δήμητρι τὴν Κόρην συνάπτων, τοτὲ δὲ τῶι Πλούτωνι καὶ σύζυγον αὐτὴν ἀποφαίνων τοῦδε τοῦ θεοῦ.*

Lob. I 549.

199. (207) Procl. in Plat. Tim. 34 b (II 105, 28 Diehl) *ὁ δέ γε ἡμέτερος καθηγεμὼν* (sc. Iamblichus) *προσφυέστερον τοῖς τοῦ Πλάτωνος ῥήμασιν ἐποιεῖτο τὴν ἐξήγησιν· τῆς γὰρ τοῦ παντὸς ψυχῆς ἐχούσης μέν τι καὶ ὑπερκόσμιον καὶ ἐξηιρημένον τοῦ παντός, καθὸ συνῆπται πρὸς τὸν νοῦν, ὃ δὴ κεφαλὴν αὐτῆς ὅ τε Πλάτων ἐν τῷ Φαίδρωι* (248 a) | [106 Diehl] *καὶ ὁ Ὀ. ἐν τοῖς περὶ τῆς Ἵπτας* (PQ] *Ἵππας* vulgo) *λόγοις* (v. p. 141) *προσωνόμασεν . . .* Procl. in Plat. Tim. 30 b (I 407, 22 Diehl) *ὁ δὲ*

Ὀ. τρόπον ἕτερον· ἀλλ' εἴ με δεῖ τοὐμὸν εἰπεῖν, διὰ τούτων καὶ ἡ τοῦ θεολόγου διάνοια γίγνεται καταφανής. ἡ μὲν γὰρ Ἵπτα[1] τοῦ παντὸς οὖσα ψυχὴ καὶ οὕτω κεκλημένη παρὰ τῶι θεολόγωι τάχα μὲν ὅτι καὶ ἐν ἀκμαιοτάταις κινήσεσιν αἱ νοήσεις αὐτῆς οὐσίωνται, τάχα δὲ καὶ διὰ τὴν ὀξυτάτην τοῦ παντὸς φοράν, ἧς ἐστιν αἰτία, λίκνον[2] ἐπὶ τῆς κεφαλῆς θεμένη (cf. in Tim. 35 b [II 198, 9 Diehl] ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρουσαν τὸν θεόν et II 222, 20 τὴν ἑαυτῆς κεφαλὴν ἐνιδρύσασα) καὶ δράκοντι αὐτὸ περιστέψασα[3] τὸν κραδιαῖον[4] ὑποδέχεται Διόνυσον· τῶι γὰρ ἑαυ | 408 Diehl τῆς θειοτάτωι γίγνεται τῆς νοερᾶς οὐσίας ὑποδοχὴ καὶ δέχεται τὸν ἐγκόσμιον νοῦν. ὃ δὲ ἀπὸ τοῦ μηροῦ τοῦ Διὸς πρόεισιν εἰς αὐτήν — ἦν γὰρ ἐκεῖ συνηνωμένος — καὶ προελθὼν καὶ μεθεκτὸς αὐτῆς γεγονὼς ἐπὶ τὸ νοητὸν αὐτὴν ἀνάγει καὶ τὴν ἑαυτοῦ[5] πηγήν· ἐπείγεται γὰρ πρὸς τὴν μητέρα τῶν θεῶν καὶ τὴν Ἴδην (cf. fr. 105), ἀφ' ἧς πᾶσα[6] τῶν ψυχῶν ἡ σειρά. διὸ καὶ συλλαμβάνειν ἡ Ἵπτα[7] λέγεται τίκτοντι τῶι Διί· ὡς γὰρ εἴρηται πρότερον (30 b), νοῦν ἄνευ ψυχῆς ἀδύνατον παραγενέσθαι τωι, τοῦτο δὲ ὅμοιον τῶι παρ' Ὀρφεῖ·

γλυκερὸν δὲ[8] τέκος Διὸς ἐξεκαλεῖτο,

τοῦτο δὲ ἦν ὁ κοσμικὸς νοῦς Δίϊος ὤν, κατὰ τὸν ἐν τῶι Διὶ μείναντα προελθών.

1 ἶπτα MP; Ἵππα vulg. 2 λίκιον M; λύκιον N. 3 περιστρέψασα MP. 4 τὸ κραδιαῖον vulgo, quod Gesner *e ficulneis foliis plexum* vertit; τὸ κράδιον coni. Lob. *craticulam sive vannum qua recens nati excipiebantur* interpretatus cf. Procl. hymn. I 6 de Sole κόσμου κραδιαῖον ἔχων ἐριφεγγέα κύκλον. τὸ ποδιαῖον N. 5 ἑαυτοῦ Lob.] ἑαυτῆς codd. 6 πᾶσα vulgo; παρὰ MNP. 7 ἶπτα M. 8 δὲ post γλυκερὸν om. C.

Herm. XXIV. XLIII; Lob. I 582; Luebbert De Pindaro theologiae Orphicae censore Index Bonnens. 1888/1889 p. XX; Holwerda 364; Kern *Genethliakon für Robert* 90.

Hymn. XLVIII Σαβαζίου (Quandt De Baccho ab Alexandri aetate in Asia minore culto. Diss. Hal. XXI 1912, 257)·

κλῦθι, πάτερ, Κρόνου υἱέ, Σαβάζιε, κύδιμε δαῖμον,
ὃς Βάκχον Διόνυσον, ἐρίβρομον, εἰραφιώτην
μηρῶι ἐγκατέραψας, ὅπως τετελεσμένος ἔλθηι[1]
Τμῶλον ἐς ἠγάθεον παρά θ' Ἵπταν[2] καλλιπάρηιον.
ἀλλά, μάκαρ, Φρυγίης μεδέων, βασιλεύτατε πάντων,
εὐμενέων ἐπαρωγὸς ἐπέλθοις μυστιπόλοισιν.

1 *ἔλθῃ* Laur. 32, 45 et cett. codd.; *ἔλθοι* Herm. 2 *παρ' ἴπτ*[σ] *καλλϊπάρηον* Laur. 32, 45 cf. Kern *Herm.* XLIX 1914, 480; *παρ' ἵππαν* cett. codd.; *παρά θ' Ἵππαν* Herm.

Hymn. XLIX *Ἵπτας*[1] (Quandt 258)

Ἵπταν[2] *κικλήσκω, Βάκχου τροφόν, εὐάδα κούρην,*
μυστιπόλον, τελεταῖσιν[3] *ἀγαλλομένην Σάβου ἁγνοῦ*
νυκτερίοις τε[4] *χοροῖσιν ἐριβρεμέταο Ἰάκχου.*[5]
κλῦθί μου εὐχομένου, χθονία μήτηρ,[6] *βασίλεια,*
εἴτε σύ γ' ἐν Φρυγίηι κατέχεις Ἴδης ὄρος ἁγνὸν
ἢ Τμῶλος τέρπει σε, καλὸν Λυδοῖσι θόασμα·
ἔρχεο πρὸς τελετὰς ἱερῶι γήθουσα προσώπωι.

1 *Ἵπτας* Laur. 32, 45 v. supra ad XLVIII vs. 4; *ἵππας* vulgo. 2 *ἵππαν* vulgo. 3 *τελετῇσιν* Herm. 4 *νυκτερίοισι* codd., Herm.; corr. Schenkl. 5 *χοροῖσι πυριβρεμέτοις ἰάχοισι* codd.; corr. Herm. 6 *μῆτερ* Abel.

Nutricis Bacchi nomen genuinum restituit Ios. Keil e duobus titulis dedicatoriis in Matrem Hiptam in Maeonia repertis *Eranos zur Grazer Philologenversammlung* 1909, 102 (Keil et de Premerstein *Denkschr. Akad. Wien Phil.-hist. Kl.* LIV 1911, 85 n. 169) *Με⟨λ⟩τίνη Μητρᾶ Μητρὶ Ἵπτᾳ εὐχήν* et 96 n. 188 *Μητρὶ Ἵπτᾳ καὶ Διεὶ Σα⟨βαζίῳ⟩*); v. Kern *Genethl.* 90.

200. (184) Procl. in Plat. Rempubl. I 18, 12 Kr. *οὕτω καὶ τοῦ Θρᾳκὸς θεολόγου μετὰ τῶν πολλῶν τῆς Σελήνης ὀνομάτων καὶ τὴν Βενδῖν εἰς τὴν θεὸν ἀναπέμψαντος·*

Πλουτώνη τε καὶ Εὐφροσύνη Βενδῖς τε κραταιά.[1]

1 *κραταιή* Lob.

Lob. I 545; Usener *Goetternam.* 36.
Εὐφροσύνη v. etiam fr. 181.

201. Damasc. De princ. 352 (II 214, 4 Rue.) *αὐτίκα πρὸς τὸ πρῶτον ἔχωμεν καὶ παρὰ τοῖς θεολόγοις, ὅτι εἰσὶν θεοὶ ἐν ὑπερτέραι μὲν τάξει τὴν λῆξιν ἱδρυσάμενοι, τοῦ δὲ ἑξῆς διακόσμου προϊστάμενοι κατ' ἰδιότητα· οἷον ὁ Ἄττις ἐν τῆι σεληναίαι καθήμενος λήξει δημιουργεῖ τὸ γενητόν. οὕτως ἔχοντα καὶ τὸν Ἄδωνιν εὑρίσκομεν ἐν ἀπορρήτοις, οὕτω πολλοὺς θεοὺς παρ' Ὀρφεῖ τε καὶ τοῖς θεουργοῖς.*

Εὐχὴ πρὸς Μουσαῖον 40

Μητέρα τ' ἀθανάτων, Ἄττιν καὶ Μῆνα κικλήσκω
Οὐρανίαν τε θεάν, σὺν δ' ἄμβροτον ἁγνὸν Ἄδωνιν.

Cf. Hymn. ap. Hippolyt. Ref. omn. haeres. V 9, 8 p. 99, 12 Wendl. (Wilamowitz *Herm.* XXXVII 1902, 329; *Griech. Verskunst* 371)

χαῖρε ⟨ὦ⟩ τὸ κατ-
ηφὲς ἄκουσμα[1] *Ῥέας Ἄττι· σὲ κα-*
λοῦσι μὲν Ἀσσύριοι τριπόθητον Ἄ-
δωνιν, ὅλη[2] *δ' Αἴγυπτος Ὄσιριν, ἐπ-*
ουράνιον μηνὸς κέρας Ἑλλη-
νὶς[3] *σοφία κτλ.*

1 *ἄκρισμα* Herm. Opusc. VIII 374. 2 *καλεῖ* Roeper. 3 *Ἑλληνὶς σ.* i. e. Orpheus (Reitzenstein *Poimandres* 100 n. 3) Diels; *Ἕλληνος σ.* Wilamowitz, *ἕλληνες σοφίαν* P.

202. (272) Procl. in Plat. Tim. 33 a (II 63, 29 Diehl) *διὸ καὶ οἱ θεολόγοι τὴν μὲν εἰς Ἀσκληπιὸν ἀναφέρουσιν ὑγείαν, τὴν ἰατικὴν*[1] *πᾶσαν τοῦ*[2] *παρὰ φύσιν εἴτε ἀεὶ τὸ παρὰ φύσιν ἀναστέλλουσαν εἴτε ποτέ, τὴν δὲ πρὸ*[3] *Ἀσκληπιοῦ γεννῶσι τῆι δημιουργίαι συνυφεστῶσαν* | [64 Diehl] *τῶν πραγμάτων, ἣν παράγουσιν ἀπὸ Πειθοῦς καὶ Ἔρωτος, διότι τὸ πᾶν ἐκ νοῦ καὶ ἀνάγκης ἐστίν . . .*

1 *ἰατρικὴν* Q. 2 *τοῦ* MP, *τὴν* Q. 3 *πρὸς* M.

Lob. I 593 n. III; Holwerda 304.

203. (163) Olympiodor. in Plat. Phileb. 39 a ed. Stallb. 267 *ὅτι εἰσὶ μνῆμαι τοσαίδε· πρώτη μὲν ἡ κατὰ αἴσθησιν· τηρεῖ γάρ πως καὶ ἡ αἴσθησις· δευτέρα δὲ ἡ κατὰ φαντασίαν. τρίτη ἡ κατὰ δόξαν· εἶτα ἡ κατὰ διάνοιαν·* | [268 Stallb.] *εἶτα ἡ κατὰ νοῦν ἐν τοῖς νοεροῖς ἐν τοῖς θείοις· εἶτα ἡ θεὸς αὐτή, ἀφ' ἧς πᾶσα ἡ ἰδιότης ἐπιγίγνεται· εἴτε ἡ παρὰ τῶι Ὀρφεῖ Μνημώ,*[1] (cf. fr. 114 vs. 4) *εἴτε καὶ ἄλλη τις οὖσα τυγχάνει.*

1 *Μνημώ* ex cod. Hermanni, *μνήμη* Stallb.

Herm. 510 n. 27; Lob. I 733; Kern *Arch. Gesch. Philos.* II 1889, 393; Stoll et Tuempel ap. Rosch. II 3075.

204. (277. 309) Simplic. in Aristotel. Phys. II 4 p. 196 b 5 (I 333, 15 Diels) *ἐν Δελφοῖς δὲ καὶ προκατῆρχεν ἐν ταῖς ἐρωτήσεσιν 'ὦ Τύχη καὶ Λοξία, τῶιδέ τινι θεμιστεύεις'; καὶ παρ' Ὀρφεῖ δὲ μνήμης τετύχηκεν* (sc. *ἡ Τύχη*). Cf. Ioa. Diacon. ad Hesiod. Theog. 411 (Flach p. 330) *εὑρίσκω δὲ τὸν αὐτὸν Ὀρφέα καὶ τὴν Τύχην Ἄρτεμιν προσαγορεύοντα, ἀλλὰ καὶ τὴν Σελήνην Ἑκάτην* (sequitur Hymn. I vs. 1) *καὶ μυρία παρ' Ὀρφεῖ τὰ μεταληπτικῶς ἔχοντα τῶν ὀνομάτων εὑρήσεις.*

Lob. I 595.

Νῖκαι ἠδὲ Τύχαι in lamella aurea fr. 47 vs. 3. 4; Hymn. in Fortunam LXXII cf. Dieterich *Nekyia*² X et 87 n. 4; Diels *Festschr. Th. Gomperz* 1902, 13.

205. (191. 206) Procl. Tim. 41 d (III 241, 5 Diehl) *τελευτᾶι δὴ καλῶς ἡ δημιουργία τῶν νέων θεῶν κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς βούλησιν εἰς τὴν παλιγγενεσίαν . . . . . . ἐν τοῖς νέοις ἄρα θεοῖς καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς δημιουργίαν τῶν θνητῶν καὶ τὴν τῆς παλιγγενεσίας αἰτίαν ὁ δημιουργὸς ἐνέθηκεν, ὥσπερ ἁπάντων τῶν ἐγκοσμίων ἐν τῆι μονάδι τῶν νέων θεῶν, ἣν καὶ αὐτὴν νέον θεὸν προσηγόρευσεν Ὀ. ὁρᾶις οὖν, ὅπως καὶ ἑνοποιοὺς αὐτοῖς καὶ ⟨ἐκ⟩θεωτικὰς δυνάμεις ἐνδέδωκε θεοὺς θεῶν ἀποκαλέσας, καὶ συνεκτικὰς καὶ μονίμους διὰ τῆς τοῦ λυτοῦ καὶ ἀλύτου μεσότητος καὶ γνωστικὰς διὰ τῆς μαθήσεως καὶ τελειωτικὰς διὰ τοῦ τελειοῦν τὸν κόσμον ταῖς προσθήκαις τῶν θνητῶν καὶ δημιουργικὰς διὰ τῆς δημιουργικῆς ⟨καὶ⟩ κινητικὰς καὶ ἀφομοιωτικὰς διὰ τῆς μιμήσεως τοῦ πατρός, καὶ πάλιν, εἰ βούλει λέγειν, Ἡφαιστιακὰς μὲν διὰ τῆς κατὰ φύσιν ἐνεργείας, Ἀθηναϊκὰς δὲ διὰ τῆς τοῦ προσυφαίνειν τῶι ἀθανάτωι τὸ θνητὸν παρακελεύσεως, Δημητριακὰς δὲ καὶ Κορικὰς διὰ τοῦ γεννᾶν καὶ τρέφειν, Τιτανικὰς δὲ διὰ τοῦ θνητὰ καὶ ἐπίκηρα παράγειν, Διονυσιακὰς δὲ διὰ τῆς παλιγγενεσίας· ἃ γὰρ γεννῶσι, φθίνοντα δέχονται πάλιν εἰς τὰς ὁλότητας αὐτῶν ἀναπέμποντες καὶ ἕκαστα τοῖς οἰκείοις διανέμοντες καὶ ἐκ τούτων ἄλλα πάλιν λαμβάνοντες καὶ συντιθέντες εἰς ἄλλον γενέσεις· πάντα γὰρ* | 242 Diehl *αὐτοῖς ὑπόκειται τὰ στοιχεῖα πρὸς τὰς γεννήσεις τῶν θνητῶν ζώιων καὶ τὸν κύκλον ἀεὶ πληροῦσιν ἀπαύστως τῶν γενέσεων καὶ φθίσεων. δέχονται οὖν φθίνοντα, ὅσα ἔδοσαν γιγνομένοις καὶ προστιθέασι τοῖς ὅλοις ὅσα ἀφαιροῦσι τῶν ὅλων, καὶ τοῦτο ἀπέραντον ἔχει τὴν ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἀεικινησίαν τῶν δημιουργούντων τὰ θνητὰ θεῶν πάντων, οἷς ἐπέτρεψε τὴν δημιουργίαν ὁ πατήρ.*

206. (188) Clem. Alex. Strom. VI 2, 26, 1 (II 442, 8 Staeh.) *εὕροις δ' ἂν καὶ Ὅμηρον τὸν μέγαν ποιητὴν ἐκεῖνα τὰ ἔπη* (Il. *P* 53)·

οἷον δὲ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ ἐριθηλὲς ἐλαίης

καὶ τὰ ἑξῆς κατὰ λέξιν μετενηνοχότα παρ' Ὀρφέως ἐκ τοῦ Διονύσου ἀφανισμοῦ. ἔν τε τῆι Θεογονίαι ἐπὶ τοῦ Κρόνου fr. 149.

Herm. XVIII p. 478; Lob. I 554; Schuster 49; Gruppe *Griech. Culte u. Mythen* 637; Susemihl Ind. XI; Stemplinger *Plagiat in der griech. Lit.* 67.

Versus Homerici qui *P* 53 sequuntur: *χώρωι ἐν οἰοπόλωι, ὅθ' ἅλις ἀναβέβροχεν ὕδωρ, καλὸν τηλεθάον· τὸ δέ τε πνοιαὶ δονέουσιν παντοίων ἀνέμων, καί τε βρύει ἄνθεϊ λευκῶι.*

207. (191) Procl. in Plat. Tim. 42 d (III 310, 30 Diehl) *τὸν γὰρ Διόνυσον οἱ θεολόγοι ταύτηι τῆι προσηγορίαι κεκλήκασιν, ὃ δέ ἐστι πάσης τῆς δευτέρας δημιουργίας μονάς· ὁ γὰρ Ζεὺς βασιλέα* (fr. 208) *τίθησι αὐτὸν* | [311 Diehl] *ἁπάντων τῶν ἐγκοσμίων θεῶν καὶ πρωτίστας αὐτῶι νέμει τιμάς·*

καίπερ ἐόντι νέωι καὶ νηπίωι εἰλαπιναστῆι.

διὰ δὴ τοῦτο καὶ τὸν Ἥλιον νέον θεὸν (v. fr. 205) *εἰώθασι καλεῖν — καὶ 'νέος ἐφ' ἡμέρηι ἥλιος', φησὶν Ἡράκλειτος* (Diels I³ 78 fr. 6) —, *ὡς Διονυσιακῆς μετέχοντα δυνάμεως.* Idem in Parmenid. 127 b p. 686, 36 Cous.[2] *καὶ γὰρ αὐτὸν τὸν Δία καὶ τὸν Διόνυσον παῖδας καὶ νέους ἡ θεολογία καλεῖ· καίπερ ὄντε νέω φησὶν ὁ Ὀρ*|[687 Cous.]*φεύς· καὶ ὅλως τὸ νοερὸν παρὰ τὸ νοητὸν καὶ παρὰ τὸ πατρικὸν παραβάλλοντες οὕτω καλοῦσιν.* De Procli fraude v. Kern *Orpheus* 56 n. 3.

Lob. I 553.

Cf. de Baccho ap. Ioann. Diacon. ad Hesiod. Theogon. 943 (v. infra s. *ΚΡΑΤΗΡ Ο ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΣ*) *ταυρογενὴς Διόνυσος ἐυφροσύνην πόρε θνητοῖς ἡδίστην πάσηισί τ' ἐπ' εἰλαπίνηισι πάρεστι.*

208. (190) Procl. in Plat. Cratyl. 396 b p. 55, 5 Pasqu. *καὶ ὁ Διόνυσος* ⟨*ὁ* add. Kroll⟩ *τελευταῖος θεῶν βασιλεὺς παρὰ τοῦ Διός· ὁ γὰρ πατὴρ ἱδρύει τε αὐτὸν ἐν τῶι βασιλείωι θρόνωι καὶ ἐγχειρίζει τὸ σκῆπτρον καὶ βασιλέα ποιεῖ τῶν ἐγκοσμίων ἁπάντων θεῶν·*

κλῦτε, θεοί· τόνδ' ὕμμιν ἐγὼ βασιλῆα τίθημι[1]

λέγει πρὸς τοὺς νέους θεοὺς (v. frr. 205. 207) *ὁ Ζεύς.* Olympiodor. Phaedon. *B δ'* p. 85, 9 Norv. *ὅτι τὰ μὲν περὶ μονάδος καὶ τριάδος ἀληθῶς εἴρηται, Τιτᾶνας δὲ τῶι Διονύσωι ἐπιβουλεύοντας ἄλλης εἶναι φήσομεν ἰδιότητος· οὐδεὶς γὰρ ἀριθμὸς ἐναντιοῦται τῆι οἰκείαι μονάδι οὐδὲ ἀναιρεῖ αὐτήν, ἢ οὕτω γε καὶ ἑαυτόν. ἀλλὰ καὶ ὁ Ζεὺς οὐ πρὸς τοὺς Τιτᾶνας λέγει, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἄλλους θεούς· κλῦτε — — βασιλῆα δίδωμι. ἐπεὶ καὶ ὁ Διόνυσος*

ἐν μὲν τῶι θρόνωι τοῦ Διὸς ἀμέριστος . . . . :
εἰς τοὺς Τιτᾶνας μερι . . . . ραχῶς μεταμορφοῦται.[2]

1 *δίδωμι* Olympiodor. 2 Textum lacunosum Norvinii editionem secutus dedi.

Lob. I 552.

209. (195) Plotin. Ennead. IV 3 (II 24, 14 Volkm.) *ἀνθρώπων δὲ ψυχαὶ εἴδωλα αὐτῶν ἰδοῦσαι οἷον Διονύσου ἐν κατόπτρωι ἐκεῖ ἐγένοντο ἄνωθεν ὁρμηθεῖσαι, οὐκ ἀποτμηθεῖσαι οὐδ' αὗται τῆς ἑαυτῶν ἀρχῆς τε καὶ νοῦ.* Olympiodor. Phaedon. *B ρκη'* p. 111, 14 Norv. *ὅτι τὰ ὅμοια μυθεύεται καὶ ἐν τῶι παραδείγματι. ὁ γὰρ Διόνυσος, ὅτε τὸ εἴδωλον ἐνέθηκε τῶι ἐσόπτρωι, τούτωι ἐφέσπετο, καὶ οὕτως εἰς τὸ πᾶν ἐμερίσθη. ὁ δὲ Ἀπόλλων συναγείρει τε αὐτὸν καὶ ἀνάγει καθαρτικὸς ὢν θεὸς καὶ τοῦ Διονύσου σωτὴρ ὡς ἀληθῶς, καὶ διὰ τοῦτο Διονυσοδότης* (v. Pausan. I 31, 4 de sacris Phlyensibus O. Jessen *RE*[2] V 1007) *ἀνυμνεῖται* (v. fr. 211); Procl. in Plat. Tim. 23 d. e (I 142, 24 Diehl) *ὅτι δὲ τῶν αἰσθητῶν δημιουργός, ἀλλ' οὐ τῶν ψυχικῶν ἢ τῶν νοερῶν ἔργων, καὶ τοῦτο οἱ αὐτοὶ* (sc. *θεολόγοι*) *δηλοῦσιν· ἡ γὰρ τοῦ ἐσόπτρου κατασκευὴ καὶ ἡ χαλκεία* (fr. 180) *καὶ ἡ χωλεία καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα σύμβολα τῆς περὶ τὸ αἰσθητὸν αὐτοῦ ποιήσεώς ἐστι. καὶ μὴν καὶ ὅτι πάντων τῶν αἰσθητῶν ἐστι ποιητής, ἐκ τῶν αὐτῶν φανερόν, οἵ φασιν αὐτὸν ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου φέρεσθαι μέχρι γῆς, καὶ οἳ τὰς ὑποδοχὰς* | [143 Diehl] *πάσας τῶν ἐγκοσμίων θεῶν Ἡφαιστοτεύκτους ποιοῦσιν,* ibidem 33 b (II 80, 19 Diehl) *πάλαι δὲ καὶ τοῖς θεολόγοις τὸ ἔσοπτρον ἐπιτηδειότητος παρείληπται σύμβολον πρὸς τὴν νοερὰν ἀποπλήρωσιν τοῦ παντός· διὸ καὶ τὸν Ἥφαιστον ἔσοπτρόν φασι ποιῆσαι τῶι Διονύσωι, εἰς ὃ ἐμβλέψας ὁ θεὸς καὶ εἴδωλον ἑαυτοῦ θεασάμενος προῆλθεν εἰς ὅλην τὴν μεριστὴν δημιουργίαν,* 29 a. b (I 336, 29 Diehl) *καθάπερ οὖν Ὀ. εἴδωλα πλάττει τοῦ Διονύσου τὰ τὴν γένεσιν ἐπιτροπεύοντα καὶ τὸ εἶδος* | [337 Diehl] *ὅλον ὑποδεξάμενα τοῦ παραδείγματος, οὕτως καὶ ὁ φιλόσοφος* (sc. *Πλάτων*) *εἰκόνα τὸν κόσμον τοῦ νοητοῦ προσεῖπεν, ὡς ἐοικότα τῶι σφετέρωι παραδείγματι,* in Rempubl. I 94, 5 Kr. *ὥσπερ δὴ καὶ Ὀ. τοῖς Διονυσιακοῖς εἰδώλοις τὰς συνθέσεις καὶ τὰς διαιρέσεις καὶ τοὺς θρήνους προσῆψεν ἀπὸ τῶν προνοουμένων ἅπαντα ταῦτα ἐκείνοις ἀναθείς.* Ad *θρήνους* cf. eundem ibidem I 125, 20 Kr. *ἐπεὶ καὶ Κόρης καὶ Δήμητρος καὶ αὐτῆς τῆς μεγίστης θεᾶς* (an *Νυκτός?*)

ἱερούς τινας ἐν ἀπορρήτοις θρήνους αἱ τελεταὶ παραδεδώκασιν. *ἔσοπτρος* iam in libello rituali fr. 31 vs. 30 v. etiam fr. 34. Cf. etiam *δίοπτραι* Kroll De or. chald. 23.

Lob. I 555; Rohde *Psyche* II[6] 117 n. 1; 415 (de loco Plotini); J. Kroll *Lehren d. Herm. Trismeg.* 116.

Nonnus Dionys. VI 169 (v. fr. 210 p. 231)

οὐδὲ Διὸς θρόνον εἶχεν ἐπὶ χρόνον· ἀλλά ἑ γύψωι
κερδαλέηι χρισθέντες ἐπίκλοπα κύκλα προσώπου
δαίμονος ἀστόργοιο χόλωι βαρυμήνιος Ἥρης
Ταρταρίηι Τιτῆνες ἐδηλήσαντο μαχαίρηι
ἀντιτύπωι νόθον εἶδος ὀπιπεύοντα κατόπτρωι.

210. (198. 199) Procl. in Plat. Tim. 35 a (II 145, 18 Diehl) *ἀλλὰ τὰ μὲν ἄλλα δημιουργήματα αὐτοῦ πάντα μεμερίσθαι φησὶν* (sc. *Ὀ.*) *ὑπὸ τῶν διαιρετικῶν θεῶν, μόνην δὲ τὴν καρδίαν ἀμέριστον εἶναι προνοίαι τῆς Ἀθηνᾶς· ἐπειδὴ γὰρ ὑφίστησι μὲν καὶ νοῦς καὶ ψυχὰς καὶ σώματα, ἀλλὰ ψυχαὶ μὲν καὶ σώματα δέχονται πολλὴν τὴν πρὸς ἑαυτὰ διαίρεσιν καὶ τὸν μερισμόν, νοῦς δὲ ἡνωμένος μένει καὶ ἀδιαίρετος ἐν ἑνὶ τὰ πάντα ὢν καὶ μιᾶι νοήσει τὰ ὅλα*[1] *τὰ νοητὰ περιέχων, μόνην τὴν νοερὰν οὐσίαν καὶ τὸν νοερὸν ἀριθμὸν ἀπολελεῖφθαί φησιν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς σεσωσμένον·*

a *μούνην*[2] *γὰρ κραδίην νοερὴν λίπον,*[3]

φησίν, ἄντικρυς νοερὰν αὐτὴν προσαγορεύων. εἰ τοίνυν ἡ | [146 Diehl] *ἀμέριστος καρδία νοερά ἐστι, νοῦς ἂν εἴη δηλαδὴ καὶ νοερὸς ἀριθμός, οὐ μέντοι πᾶς νοῦς, ἀλλ' ὁ ἐγκόσμιος· οὗτος γάρ ἐστιν ἡ καρδία ἡ ἀμέριστος, ἐπειδὴ καὶ τούτου δημιουργὸς ἦν ὁ μεριζόμενος θεός. τὸν μὲν δὴ νοῦν ἀμέριστον οὐσίαν τοῦ Διονύσου καλεῖ, τὸ δὲ γόνιμον αὐτοῦ τὴν μεριστὴν αὐτὴν*[4] *περὶ τὸ σῶμα ζωὴν φυσικὴν οὖσαν καὶ σπερμάτων οἰστικήν, ἣν καὶ τὴν Ἄρτεμιν* (v. fr. 188) *φησι τὴν πάσης προεστῶσαν τῆς ἐν τῆι φύσει γεννήσεως καὶ μαιευομένην τοὺς φυσικοὺς λόγους ἄνωθεν διατείνειν ἄχρι τῶν ὑποχθονίων, δυναμοῦσαν αὐτῆς τὴν γόνιμον δύναμιν, τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ θεοῦ σῶμα πᾶν τὴν ψυχικὴν σύστασιν, εἰς ἑπτὰ καὶ τοῦτο διῃρημένον·*

b *ἑπτὰ δὲ πάντα μέλη κούρου διεμοιρήσαντο,*

φησὶν ὁ θεολόγος περὶ τῶν Τιτάνων, καθάπερ καὶ ὁ Τίμαιος εἰς ἑπτὰ διαιρεῖ μοίρας αὐτήν. καὶ τάχα ἂν τὸ διὰ παντὸς τοῦ κόσμου τεταμένην εἶναι τὴν ψυχὴν τοῦ Τιτανικοῦ μερισμοῦ τοὺς Ὀρφικοὺς ἀναμιμνήσκοι, δι' ὃν οὐ μόνον ἡ ψυχὴ περι-

καλύπτει τὸ πᾶν, ἀλλὰ καὶ τέταται δι' αὐτοῦ παντός. εἰκότως δὴ οὖν καὶ ὁ Πλάτων ἀμέριστον οὐσίαν ἀπεκάλεσε τὴν προσεχῶς ὑπὲρ ψυχὴν καὶ ὡς συντόμως εἰπεῖν τὸν μεθεκτὸν ἀπὸ ψυχῆς νοῦν, τοῖς Ὀρφικοῖς ἑπόμενος μύθοις καὶ οἷον ἐξηγητὴς τῶν ἐν ἀπορρήτοις λεγομένων εἶναι βουλόμενος.

1 τὰ ὅλα MQ; πάντα P. 2 μόνην Q. 3 λίπον Lob.; λεῖπον codd. 4 αὐτοῦ dubitanter Kroll; αἰτίαν Holwerda.

Idem in 35 b (II 197, 24 Diehl) *καὶ γὰρ ὁ ἀριθμὸς κοινός ἐστιν ἀμφοτέροις ἡ ἑβδομάς, ἐπεὶ καὶ τὸν Διόνυσον οἱ θεολόγοι μεριζόμενον εἰς ἑπτὰ μερισθῆναι λέγουσιν· ἑπτὰ . . . διεμοιρήσαντο καὶ τῶι Ἀπόλλωνι τὴν ἑπτάδα ἀνεῖσαν, ὡς συνέχοντι πάσας τὰς συμφωνίας· ἐν γὰρ μονάδι καὶ δυάδι καὶ τετράδι πρῶτον τὸ δὶς διὰ πασῶν, ἐξ ὧν ἡ ἑβδομάς,* in Parmenid. 130 b p. 808, 25 Cous.[2] *διὸ καὶ οἱ θεολόγοι τὸν μὲν νοῦν ἐν τοῖς σπαραγμοῖς τοῖς Διονυσιακοῖς ἀμέριστον προνοίαι τῆς Ἀθηνᾶς σώιζεσθαι λέγουσι, τὴν δὲ ψυχὴν μερίζεσθαι πρώτως, καὶ ἡ εἰς ἑπτὰ γοῦν τομὴ ταύτης ἐστὶ πρώτης· οἰκεῖον οὖν αὐτῆι καὶ τὸ εἶδος τῆς διαιρετικῆς καὶ τὸ θεωρεῖν μεταβατικῶς,* in Cratyl. 406 b. c p. 109, 19 *καὶ ἐν τῆι διασπαράξει τῶν Τιτάνων μόνη ἡ καρδία ἀδιαίρετος μεῖναι λέγεται, τουτέστιν ἡ ἀμερὴς* (Boiss.] *ἀμερὶς* codd., *ἀμέρισ⟨τος⟩* dubitanter Pasqu.) *τοῦ νοῦ οὐσία,* in I. Alcibiad. 344, 31 Cous.[2] *ἀνάγκη τοίνυν κατὰ τὴν τῶν ἄκρων ἀναλογίαν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐν ψυχῆι λογικῆι τάττειν, ἧς ἐξήρτηται μὲν ἔτι τὰ πάθη καὶ αἱ ἄλογοι δυνάμεις, οἷον ἐπιβουλεύουσαι τῆι λογικῆι ζωῆι καὶ Τιτανικῶς αὐτὴν ἐπιχειροῦσαι σπαράττειν· ὑπερίδρυται δὲ ὁ νοῦς Ἀθηναϊκῶς ἀνέχων αὐτὴν ἀπὸ τῆς ῥοπῆς καὶ τῆς εἰς τὸ ἔνυλον φορᾶς. Ἀθηναϊκὸν γὰρ τὸ σώιζειν ἀμέριστον τὴν ζωήν, ἐξ οὗπερ Σώτειρα ἐπεκλήθη Παλλὰς Ἀθήνη· Τιτανικὸν* | [345 Cous.] *δὲ τὸ μερίζειν αὐτὴν καὶ προκαλεῖσθαι περὶ* (*πρὸς* Lob. I 560) *τὴν γένεσιν,* in Tim. prooem. E (III 169, 3 Diehl) fr. 107 p. 171 infra. Damasc. De princ. 94 (I 236, 1 Rue.) *ὁ γὰρ Ζεύς, φέρε εἰπεῖν, τοὺς πολλοὺς ἀφ' ἑαυτοῦ παραγαγὼν κατὰ μέρη θεούς, ἐπὶ τούτωι τῶι ὁλοτελεῖ μερισμῶι τὴν μεριστὴν ὁλότητα παρήγαγεν, καὶ τοὺς ὑπὸ ταύτηι πολλοὺς τεταγμένους θεούς; ἢ οὐχὶ καὶ τοὺς Τιτᾶνας ὁ Ζεὺς ἐγέννησεν ἐν τῶι οἰκείωι διακόσμωι κατὰ τὴν Ὀρφικὴν παράδοσιν; οὕτω δὴ καὶ ὁ Κρόνος ἐπὶ πολλῆι γενεᾶι τῆι πρότερον, ἐπ' ἐσχάτωι παράγει τὸν ὅλον Δία* (*διὰ* codd.; corr. Kopp) *τῆς ἑτέρας ἐξάρχοντα βασιλείας· τὰ δὲ ὅμοια καὶ τὸν Οὐρανὸν ὑφιστῶντα παραδίδωσι μετὰ τοὺς ὅλους Οὐρανίδας τὸν Κρόνον*

ἔσχατον cf. Lob. I 614 n. *o* (fr. 278 Abel). Cf. etiam Nonn. Abbas in orat. II contra Iulian. 35 (Migne 36, 1053) *Περὶ θεῶν διεσπασμένων· Περσεφόνη γεννᾶι τὸν Ζαγραῖον Διόνυσον, ἐκ τοῦ Διὸς συλλαβοῦσα αὐτόν. τοῦτον γεννηθέντα οἱ Τιτᾶνες —δαιμονίων* (an *δαιμόνων?*) *τάξεις αὗται—φθονήσαντες τῶι Διονύσωι ὡς ἐκ Διὸς ἔχοντι τὴν γέννησιν, διασπαράσσουσιν αὐτόν· ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι καθ' ὑπόθεσιν τῆς Ἥρας διεσπάσθη ὑπὸ τῶν Τιτάνων ὁ Διόνυσος.*

Herm. VIII vs. 46 p. 469; Lob. I 557. 710 ss.; C. O. Mueller *Prolegomena* 390; Mayer *Gigant. u. Titan.* 236; Gruppe *Griech. Culte u. Mythen* I 638. 651. 660; Rohde *Psyche* II⁶ 116; Holwerda 365; Gruppe *Griech. Mythol.* II 970; Maaß *Orpheus* 92; S. Reinach *Rev. Archéol.* 1899 II 210—217 (= *Cultes, Mythes et Religions* II 58—65); ibidem 1902 II 242—279 (= II 85—122); Diels *Festschr. Th. Gomperz* 12; Weniger *Arch. Religionsw.* X 1907, 61.

Veterrima de Zagreo testimonia sunt haecce: Alcmaeonis fr. 3 p. 77 Ki. *πότνια Γῆ Ζαγρεῦ τε θεῶν πανυπέρτατε πάντων* (Wilamowitz *Hom. Unters.* 214 n. 13), Aeschyl. Sisyph. TGF fr. 228 p. 74 Nauck² *Ζαγρεῖ τε νῦν με καὶ πολυξένωι . . . χαίρειν,* Euripid. Cret. TGF fr. 472 p. 505 Nauck² vs. 9 *ἁγνὸν δὲ βίον τείνων ἐξ οὗ Διὸς Ἰδαίου μύστης γενόμην, καὶ νυκτιπόλου Ζαγρέως βούτης* (*βούτας* Diels *Deutsche Litt.-Ztg.* 1889, 1081; *βούτης* Wilamowitz *Berl. Klassikertexte* V 2, 77 n. 1; *βροντὰς* Porph.) *τάς τ' ὠμοφάγους δαῖτας τελέσας μητρί τ' ὀρείαι δᾶιδας ἀνασχὼν † καὶ* (*μετὰ* Wilamowitz l. l.) *Κουρήτων βάκχος ἐκλήθην ὁσιωθείς* cf. Wilamowitz, qui Euripidem Epimenide usum esse censet, *Hippolytos* p. 224 n. 1; Kern *Herm.* LI 1916, 563; Latte De saltationibus Graecor. = *RVV* XIII 1913, 53; Callimachi fr. 171 de Proserpina *υἷα Διώνυσον Ζαγρέα γειναμένη.*

Mythi de Baccho a Titanibus perempto nulla extat memoria antiquior quam Onomacriti fr. IV (test. nr. 194), cui accedunt, quae Orphicis vetustioribus (v. frr. 34—36) ascripsi. Exscribo hic Schol. ad Lycophr. 208 p. 98, 5 Scheer *ἐτιμᾶτο δὲ καὶ Διόνυσος ἐν Δελφοῖς σὺν Ἀπόλλωνι οὑτωσί· οἱ Τιτᾶνες τὰ Διονύσου μέλη σπαράξαντες Ἀπόλλωνι* (Et. Gen.) *ἀδελφῶι ὄντι αὐτοῦ παρέθεντο ἐμβαλόντες λέβητι,*[1] *ὁ δὲ παρὰ τῶι τρίποδι ἀπέθετο*[2] (Etym. M. 255, 14) *ὥς φησι Καλλίμαχος* (fr. 374) *καὶ Εὐφορίων* (fr. 12 Scheidw.) *λέγων· 'ἂν*[3] *πυρὶ Βάκχον*[4] *δῖον*[5]

ὑπερφίαλοι[6] *ἐβάλοντο'.*[7] Cf. etiam Diodor. V 75, 4 *τοῦτον δὲ τὸν θεὸν* (sc. *Διόνυσον*) *γεγονέναι φασὶν ἐκ Διὸς καὶ Φερσεφόνης κατὰ τὴν Κρήτην* (cf. Eurip. l. l.), *ὃν Ὀ. κατὰ τὰς τελετὰς παρέδωκε διασπώμενον ὑπὸ τῶν Τιτάνων.* Plutarch. De esu carn. I 996 c *τὰ γὰρ δὴ περὶ τὸν Διόνυσον μεμυθευμένα πάθη τοῦ διαμελισμοῦ καὶ τὰ Τιτάνων ἐπ' αὐτὸν τολμήματα, κολάσεις τε τούτων καὶ κεραυνώσεις γευσαμένων τοῦ φόνου, ᾐνιγμένος ἐστὶ μῦθος εἰς τὴν παλιγγενεσίαν. τὸ γὰρ ἐν ἡμῖν ἄλογον καὶ ἄτακτον καὶ βίαιον οὐ θεῖον ἀλλὰ δαιμονικὸν οἱ παλαιοὶ Τιτᾶνας ὠνόμασαν, καὶ τοῦτ' ἔστι κολαζομένου καὶ δίκην διδόντος.* Lucian. *Περὶ ὀρχήσεως* 39 de saltationum mimicarum argumentis *Δευκαλίωνα . . ., εἶτα Ἰάκχου σπαραγμὸν* (cf. *Ὀρφέως σπαραγμόν* (test. nr. 256) *καὶ Ἥρας δόλον καὶ Σεμέλης κατάφλεξιν καὶ Διονύσου ἀμφοτέρας τὰς γονὰς καὶ ὅσα περὶ Ἀθηνᾶς καὶ ὅσα περὶ Ἡφαίστου κτλ.*

1 *εἰσ λέβητα* T 2 *παρέθετο* T. 3 *ἀν* a γ 1; *ἐν* γ 2; *ἐμ* b. 4 *βάκχαν* α γ 1; *βάκχοις* an *βάκχας* b; *βάχχ* γ 2; *Βακχέα* Lob. I 558 n. c.; *Βάκχον* Scheidw. 5 *δίαν* α γ 1; *δῖαν* γ 2; *δῖον* b. 6 *ὑπὲρ φιάλην* codd.; *ὑπὲρ φιάλης* Lob.; *ὑπερφίαλοι* C. O. Mueller. 7 *ἐβάλοντο* a; *ἐβάλλοντο* b γ[1]; *ἐμβάλλοντες* γ 2.

Haec omnia quae ex Etymologicis etc. de Zagreo tradita sunt, Apollodorea esse videntur; cf. Wilamowitz *Hom. Unters.* l. l.

Argon. 24 *Ζαγρῆος περίφημον ἄμυξιν* tantum e coniectura Lobeckii legitur v. test. nr. 224 p. 67; sed fabula Zagrei attingitur vs. 429 (fr. 29 p. 100). Etiam in Hymnis Zagrei nomen nusquam apparet; at spectat ad eius ortum XXIX 7 (in Proserpinam) *ἣν Ζεὺς ἀρρήτοισι γοναῖς τεκνώσατο κούρην.* De Hymno XXXVII in Titanes v. fr. 220. Ad Procl. (v. infra) vs. 12 cf. Hymn. XIX 15 *σμαραγεῖ δὲ κεραυνὸς αἰθέρος ἐν γυάλοισι.* Orphicorum *Ἱεροῖς λόγοις* usus est haud dubie Nonnus VI 155—228; X 293—297; XXIV 44—48 (*ἀρχεγόνου γὰρ ἐκ κραδίης ἀνέτελλες ἀειδομένου Διονύσου* cf. fr. 21 a vs. 9 et 168 vs. 32); XLVIII 25—30. Lob. I 552. Procl. Hymn. VII in Minerv. vs. 11 p. 151 Ludw. (Lob. I 561 cf. Wilamowitz *Sitzungsber. Akad. Berlin* 1907, 273)

ἣ κραδίην ἐσάωσας ἀμιστύλλευτον[1] *ἄνακτος*
αἰθέρος ἐν γυάλοισι μεριζομένου ποτὲ Βάκχου
Τιτήνων ὑπὸ χερσί — πόρες δέ ἑ[2] *πατρὶ φέρουσα,*
ὄφρα νέος βουλῇσιν ὑπ'[3] *ἀρρήτοισι τοκῆος*
ἐκ Σεμέλης περὶ[4] *κόσμον ἀνηβήσῃ*[5] *Διόνυσος.*[6]

1 *ἀμυστίλλευτον* Wakefield] *ἀμυστύλλευτον* vel *ἀμιστύλευτον* vel *ἀμυστίλευτον* codd.; *ἀμυστιλύτον* Taylor. 2 *δὲ ἓ* BDG; *δέ οἱ* C cf. Herm. *Orph.* 774. 3 *ὑπ'* codd. praeter *ἀπ'* H. 4 *παρὰ* i. e. *praeter ordinem naturae* Wakef. 5 *ἀνηβῆσαι* idem. 6 *διόννσσος* DH, pc. B[2].

De Orphei fabula e Zagrei mytho orta cf. test. nrr. 113 ss.

211. (193. 207) Olympiodor. in Plat. Phaedon. 67 c p. 43, 14 Norv. *πῶς δὲ ἄρα οὐ τὰ Ὀρφικὰ ἐκεῖνα παρῳδεῖ νῦν ὁ Πλάτων, ὅτι ὁ Διόνυσος σπαράττεται μὲν ὑπὸ τῶν Τιτάνων, ἑνοῦται δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος; διὸ συναγείρεσθαι καὶ ἀθροίζεσθαι, τουτέστιν ἀπὸ τῆς Τιτανικῆς ζωῆς ἐπὶ τὴν ἑνοειδῆ. καὶ ἡ Κόρη δὲ κατάγεται μὲν εἰς Ἅιδου, ἀνάγεται δὲ πάλιν καὶ οἰκεῖ, ἔνθα πάλαι ἦν, ὑπὸ τῆς Δήμητρος.* Procl. Tim. 35 b (II 198, 2 Diehl) *ἥκει μὲν οὖν τῆι ψυχῆι καὶ ἀπὸ τῶν ὑπερτέρων αἰτίων οὗτος ὁ ἀριθμός* (sc. *ἡ ἑπτάς*), *ὥσπερ καὶ ἡ τριάς, αὕτη μὲν ἀπὸ τῶν νοητῶν, ἐκεῖνος δὲ ἀπὸ τῶν νοερῶν, ἥκει δὲ καὶ ἀπὸ τούτων τῶν θεῶν, ἵνα τὸν μὲν εἰς ἑπτὰ μοίρας μερισμὸν ἔχηι σύνθημα τῆς Διονυσιακῆς σειρᾶς καὶ τοῦ μυθευομένου σπαραγμοῦ — καὶ γὰρ ἔδει νοῦ μετέχουσαν αὐτὴν Διονυσιακοῦ καί, ὥς Ὀ. φησιν, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρουσαν* (sc. Hiptam fr. 199) *τὸν θεὸν διηιρῆσθαι κατ' ἐκεῖνον —, τὴν δὲ ἐν ταύταις ταῖς μοίραις ἁρμονίαν ἔχηι τῆς Ἀπολλωνιακῆς τάξεως σύμβολον· καὶ γὰρ ἐν ἐκείνοις ὁ συνάγων καὶ ἐνίζων τὰ μερισθέντα τοῦ Διονύσου μέλη κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ πατρὸς οὗτός ἐστιν ὁ θεός.* In Plat. I. Alcib. 103 a p. 391, 9 Cous.[2] *καί μοι δοκεῖ, καθάπερ Ὀ. ἐφίστησι τῶι βασιλεῖ Διονύσωι τὴν μονάδα τὴν Ἀπολλωνιακήν, ἀποτρέπουσαν αὐτὸν τῆς εἰς τὸ Τιτανικὸν πλῆθος προόδου καὶ τῆς ἐξαναστάσεως τοῦ βασιλείου θρόνου, καὶ φρουροῦσαν αὐτὸν ἄχραντον ἐν τῆι ἑνώσει.*

Herm. 508 n. 17; Lob. I 553.

212. Olympiodor. in Plat. Phaed. *B ιδ'* p. 88, 5 Norv. *ὅτι τοῦ μὲν μυστικοῦ*[1] *λόγου μονὰς ἡγεῖται ἡ τοῦ νέου θεοῦ, τῆς δὲ φιλοσόφου ἀποδείξεως, ἅτε ἀνελιττούσης τὸν ἀπόρρητον λόγον, τὸ πλῆθος τῶν θεῶν, οὓς*[2] *ἀντιστρόφως ὁ Πλάτων νέους καλεῖ, τὸν δὲ βασιλέα αὐτῶν ποιεῖ τὸν Ἥλιον, ὃς πολλὴν ἔχει πρὸς τὸν Διόνυσον κοινωνίαν διὰ μέσου τοῦ Ἀπόλλωνος κατ' Ὀρφέα* (v. fr. 172). *κάλλιον δὲ τὸν Ἥλιον ὡς μὲν Δία βασιλέα ποιεῖν, ὡς δὲ Διόνυσον περὶ τὸν κόσμον διηιρημένον, ὡς δὲ Ἀπόλλωνα μέσον, συνάγοντα μὲν τὴν Διονυσιακὴν διαίρεσιν, τῶι δὲ Διὶ παριστάμενον.* Cf. etiam infra s. *ΒΑΚΧΙΚΑ.*

1 *μυστικοῦ* M; *μυθικοῦ* dubitanter Norv. 2 *ὅτι* M, -*ι* in ras.

213. (206. 208) Serv. in Verg. Georg. I 166 p. 171, 10 cf. Myth. Vat. II 92 (Keseling Diss. Hal. 1908, 23) *'mystica' autem 'Iacchi' ideo ait,* (sc. Varro) *quod Liberi patris sacra ad purgationem animae pertinebant, et sic homines eius mysteriis purgabantur, sicut vannis frumenta purgantur. hinc est quod dicitur Osiridis membra a Typhone dilaniati Isis cribro superposuisse: nam idem est Liber pater*[1] *— in cuius mysteriis vannus est, quia, ut diximus, animas purgat, unde et Liber ab eo, quod liberet, dictus est —, quem O. a Gigantibus dicit esse discerptum.* Mythogr. Vat. III 12, 5 (Raschke De Alberico mythol. 124) *ut autem paulo altius ordiri*[2] *videamur, habet fabula, Gigantes Bacchum inebriatum invenisse, et discerpto eo per membra, frusta sepelisse,*[3] *et eum paulo post vivum et integrum resurrexisse. quod figmentum discipuli Orphei*[4] *interpretati leguntur, nihil aliud Bacchum quam animam mundi intelligendum*[5] *asserentes; quae ut ferunt philosophi quamvis quasi*[6] *membratim per mundi corpora dividatur, semper tamen se redintegrare*[7] *videtur, corporibus emergens*[8] *et se formans,*[9] *dum semper una eademque perseverans nullam*[10] *simplicitatis suae patitur sectionem. hanc etiam fabulam in sacris*[11] *eius*[12] *repraesentasse leguntur.* Cf. etiam infra s. *ΒΑΚΧΙΚΑ* et *ΙΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ* [*ΑΙΓΥΠΤΙΟΣ*].

1 *nam hiacus idem est liber pater* P; *nam iacchus et liber pater idem est* R. 2 *evehi* M. 3 *sepelivisse* N. 4 om. M. 5 *intelligentes* N. 6 om. M. 7 *redintegrari* LN. 8 *emergens e corporibus* LN; *de corporibus* M. 9 *se* om. L; *reformans* LN. 10 *nullam* om. N. 11 *in sacris fabulam* L. 12 *eius* om. MN.

Lob. I 584 (cf. etiam II 1133 de Hygini fab. 150); M. Mayer *Gigant. u. Titan.* 150.

214. (200) Fabula de Zagrei morte mutata et amplificata: Himer. Or. IX 4 p. 560 Wernsd. p. 66 Duebn. *ἐθέλω δὲ ὑμῖν, ὦ φίλοι, διήγημά τι πρὸς τὸ συμβὰν ὑπαινίξασθαι.*[1] *ἦν νέος ἔτι Διόνυσος καὶ κατὰ τοῦ θεοῦ τὸ τῶν Τελχίνων γένος ἐφύετο· ηὐξάνετο Βάκχος καὶ Τιτᾶνες πάντες διερρήγνυντο φθόνωι· τέλος δέ, μὴ στέγειν δυνάμενοι, διασπάσαι τοῦτον ἠθέλησαν, τέχνας δ' ἐμελέτων καὶ φάρμακα καὶ κέντρα διαβολῆς καὶ φύσεως μαγγανεύματα. ἐμίσουν δὲ ὡς οἶμαι τὸν Σειληνὸν καὶ τὸν Σάτυρον καὶ γόητας τούτους ἐφθέγξαντο, ὅτι τῶι Βάκχωι ἠρέσκοντο. τί οὖν ἐπὶ τούτοις Διόνυσος; ἔκειτο μὲν οἶμαι*[2] *πληγεὶς*[3] *καὶ τὴν πληγὴν καιρίαν ἐστέναζεν· ἄμπελος δ' ἦν κατηφὴς καὶ σκυθρωπὸς οἶνος καὶ βότρυς ὥσπερ δακρύων καὶ*

Βάκχος οὐκέτι σφυρὸν εἰς[4] τὴν κίνησιν εἶχεν εὐάρμοστον. ἀλλ' οὐ διὰ τέλους τὸ δάκρυον οὐδὲ[5] πολεμίων τὸ τρόπαιον. ὁ γὰρ Ζεὺς ἐποπτεύων ἑώρα πάντα καὶ τὸν Διόνυσον ἐγείρας, ὡς λόγος, Τιτᾶνας ἐποίει παρὰ τῶν μύθων ἐλαύνεσθαι.

1 Lob.] *αἰνίξασθαι* R, *ἀπαινίξασθαι* Wernsd. 2 *τί οὖν ἐπὶ τούτοις, Διόνυσος ἔκειτο μὲν οἴμοι πληγεὶς* Lob. 3 *πλαγεὶς* Wernsd. 4 Reiske] *εἰσφορὰ* R, *εἰς σφυρὰ* Wernsd. 5 *οὐδὲ* Dieterich; *οὔτε* Wernsd.

Iul. Firmic. Matern. De err. profan. relig. 6 p. 15, 2 Ziegler. *sed adhuc supersunt aliae superstitiones, quarum secreta pandenda sunt: Liberi et Liberae quae omnia sacris sensibus vestris specialiter intimanda sunt, ut et in istis profanis religionibus sciatis mortes esse hominum consecratas. Liber itaque Iovis fuit filius, regis scilicet Cretici* (v. fr. 156). *hic cum fuisset adultera matre progenitus, nutriebatur apud patrem studiosius quam decebat. uxor Iovis cui Iunoni fuit nomen, novercalis animi furore commota ad necem infantis omnifariam parabat insidias. proficiscens peregre pater quia indignationes tacitas sciebat uxoris, ne quid ab irata muliere dolo fieret, idoneis sicut sibi videbatur custodibus tutelam credidit filii. tunc Iuno opportunum insidiarum nancta tempus, et ex hoc fortius inflammata, quia proficiscens pater et sellam regni puero tradiderat et sceptrum, custodes primum regalibus praemiis muneribusque corrupit, deinde satellites suos qui Titanes vocabantur, in interioribus regiae locat partibus, et crepundiis ac speculo adfabre facto animos ita pueriles inlexit, ut desertis regiis sedibus ad insidiarum locum puerilis animi desiderio duceretur. illic interceptus trucidatur, et ut nullum possit necis inveniri vestigium, particulatim[1] membra concisa satellitum sibi dividit turba. tunc ut huic facinori aliud facinus adderetur, quia vehementer tyranni crudelitas timebatur, decocta variis generibus pueri membra consumunt, ut humani* | 16 Ziegl. *cadaveris inauditis usque in illum diem epulis vescerentur. cor divisum sibi soror servat, — cui Minerva fuit nomen —, quia[2] et ipsa sceleris fuit particeps, et ut manifestum delationis esset indicium, et ut haberet unde furentis patris impetum mitigaret. reverso Iovi filia ordinem facinoris exponit. tunc pater funesta calamitate cladis et acerbi luctus atrocitate commotus*

Titanas quidem vario genere excruciatos necat, nec praetermissum est in ultione filii aut tormentum aliquod aut poena, sed per omnia poenarum genera bacchatus necem qualiscumque filii vindicavit, affectu quidem patris sed tyrannica potestate. tunc quia diutius pater ferre lugentis animi tormenta non poterat, et quia dolor ex orbitate veniens nullis solaciis mitigabatur, imaginem eius ex gypso plastico opere perfecit et cor pueri[3] *ex quo facinus fuerat sorore deferente detectum, in ea parte plastes*[4] *conlocat qua pectoris fuerant liniamenta formata. post haec pro tumulo exstruit templum, et paedagogum pueri constituit sacerdotem. huic Silenus fuit nomen. Cretenses ut furentis tyranni saevitiam mitigarent, festos funeris dies statuunt, et annuum sacrum trieterica consecratione conponunt, omnia per ordinem facientes quae puer moriens aut fecit aut passus est. vivum laniant dentibus taurum, crudeles epulas annuis commemorationibus excitantes, et per secreta silvarum clamoribus dissonis eiulantes fingunt animi furentis* | [17 Ziegl.] *insaniam, ut illud facinus non per fraudem factum, sed per insaniam crederetur. praefertur cista in qua cor soror latenter absconderat, tibiarum cantu et cymbalorum tinnitu crepundia, quibus puer deceptus fuerat mentiuntur. sic in honorem tyranni a serviente plebe deus factus est qui habere non potuit sepulturam.*

1 *particulatim* P vulgo; *articulatim* Wakefield. 2 *quae* Bursian. 3 *cor pueri* Bursian; *corpori* P. 4 *plastes* vel *plasti* Bursian; *plaste* P.

Lob. I 569; ad Himerii locum cf. Dieterich De hymnis Orph. 8 = *Kl. Schr.* 74 (cf. test. nr. 210).

215. (205) Procl. in Plat. Tim. 24 e (I 173, 1 Diehl) *καὶ γὰρ οἱ θεολόγοι μετὰ τὸν τοῦ Διονύσου διασπασμόν, ὃς δηλοῖ τὴν ἐκ τῆς ἀμερίστου δημιουργίας μεριστὴν πρόοδον εἰς τὸ πᾶν ὑπὸ* (del. dubitanter Kroll) *τοῦ Διός, τοὺς μὲν ἄλλους Τιτᾶνας ἄλλας λήξεις διακεκληρῶσθαί φασι, τὸν δὲ Ἄτλαντα ἐν τοῖς πρὸς ἑσπέραν τόποις ἱδρῦσθαι ἀνέχοντα τὸν οὐρανόν·*

Ἄτλας δ' οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
πείρασιν ἐν γαίης.

Cf. Simplic. in Aristot. De Caelo 284 a 14 p. 375, 12 Heib. *εἰ δὲ μῦθος ὄντως ἐστὶ θεῖόν τι κρύπτων ἐν ἑαυτῶι καὶ σοφόν, λεγέσθω ὅτι Ἄτλας εἷς μέν ἐστι καὶ αὐτὸς τῶν περὶ τὸν Διόνυσον Τιτάνων, διὰ δὲ τὸ μὴ τελέως ἐξαμαρτεῖν εἰς αὐτόν, τουτέστι μὴ κατὰ τὴν Τιτανικὴν μόνην διάκρισιν ἐνεργῆσαι περὶ τὴν Διονυσιακὴν δημιουργίαν, ἀλλ' ἀποκλίνειν πως καὶ πρὸς τὴν Δΐιον συνοχὴν κατ' ἄμφω τὰς ἰδιότητας ἐνεργεῖ κτλ.*

Herm. XXXV vs. 1; Lob. I 564. 711; Schoemann Opusc. academ. II 17; Mayer *Gigant. u. Titan.* 236.

Hesiod. Theogon. 517, qui eadem verba habet; cf. etiam arcae Cypseli epigramma *Ἄτλας οὐρανὸν οὗτος ἔχει, τὰ δὲ μᾶλα μεθήσει* ap. Pausan. V 18, 4 (Robert *Herm.* XXIII 1888, 440 n. 3; *Heldens.* II 494 n. 4; Preger n. 186, 4 p. 144).

Aliae *ταρταρώσεις* supra frr. 121 ss.; Atlantis frater Prometheus fr. 143.

216. (202—204) Procl. in Plat. Cratyl. 406 c p. 108, 13 Pasqu. *ὅτι τὸν δεσπότην ἡμῶν Διόνυσον οἱ θεολόγοι πολλάκις καὶ ἀπὸ τῶν τελευταίων αὐτοῦ δώρων Οἶνον καλοῦσιν, οἷον Ὀ.·*

a *Οἴνου δ' ἀντὶ μιῆς τριπλῆν μετὰ ῥίζαν ἔθεντο·*

καὶ πάλιν·

b *Οἴνου πάντα μέλη κόσμωι λαβὲ καί μοι ἔνεικε·*

καὶ αὖθις·

c *Οἴνωι ἀγαιομένη κούρωι Διός.*

Idem in 406 c p. 109, 9 Pasqu. *ἐπειδὴ τοίνυν ἡ μεριστὴ δημιουργία πᾶσα τῆς Διονυσιακῆς ἐξήρτηται μονάδος, διαιροῦσα τοὺς μὲν μεθεκτοὺς ἐν τῶι κόσμωι νόας ἀπὸ τοῦ ὅλου νοῦ, τὰς δὲ πολλὰς ψυχὰς ἀπὸ τῆς μιᾶς, τὰ δ' εἴδη τὰ αἰσθητὰ πάντα ἀπὸ τῶν οἰκείων ὁλοτήτων, διὰ δὴ τοῦτο καὶ αὐτὸν τὸν θεὸν Οἶνον προ⟨σ⟩ειρήκασιν*[1] *οἱ θεολόγοι αὐτόν τε καὶ πάντα τὰ δημιουργήματα αὐτοῦ· πάντα γὰρ ἔκγονα τοῦ νοῦ, καὶ τὰ μὲν πορρώτερον τὰ δὲ ἐγγύτερον μετέχει τῆς μεριστῆς τοῦ νοῦ διανομῆς. ἀναλόγως οὖν ἐν τοῖς οὖσιν ὁ οἶνος ἐγγινόμενος ἐνεργεῖ, ἐν μὲν τῶι σώματι εἰδωλικῶς κατὰ οἴησιν καὶ φαντασίαν ψευδῆ, ἐν δὲ τοῖς νοεροῖς τὸ κατὰ νοῦν*[2] *ἐνεργεῖν καὶ δημιουργεῖν, ἐπεὶ καὶ ἐν τῆι διασπαράξει τῶν Τιτάνων μόνη ἡ καρδία ἀδιαίρετος μεῖναι λέγεται, τουτέστιν ἡ ἀμερὴς*[3] *τοῦ νοῦ οὐσία.*

1 *προ⟨σ⟩ειρήκασιν* Pasqu., *προειρήκασιν* codd. 2 *τῶι κατὰ νοῦν* Croenert. 3 *ἀμερὴς* Boisson.; *ἀμερὶς* codd.; an *ἀμέρισ⟨τος⟩*? Pasqu.

Lob. I 563; Gruppe *Griech. Culte u. Myth.* I 647.

Hesych. *Οἶνος· Διόνυσος* Usener *Rhein. Mus. N. F.* LIII 1898, 375 = *Kl. Schr.* IV 303; O. Hoefer ap. Rosch. III 799.

217. (p. 216) Procl. Tim. 41 d (III 250, 17 Diehl) *ἐπεὶ καὶ ἄλλοι παραδέδονται κρατῆρες ὑπό τε Ὀρφέως καὶ Πλάτωνος· Πλάτων τε γὰρ ἐν Φιλήβωι* (61 b. c) *τὸν μὲν Ἡφαίστειον κρατῆρα παραδίδωσι, τὸν δὲ Διονυσιακόν, καὶ Ὀ. οἶδε μὲν καὶ τὸν τοῦ Διονύσου κρατῆρα, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἱδρύει περὶ τὴν Ἡλιακὴν τράπεζαν.*

Lob. I 376. 731; Kern *Arch. Gesch. Philos.* II 1889, 393; Gruppe *Suppl.* 698.

De poematibus *Κρατῆρες* v. infra s. *ΚΡΑΤΗΡΕΣ*; de Solis mensa Herod. III 17; Pausan. VI 26, 2 (Gruppe l. l. 700). Cf. etiam Pherecyd. Diels II³ 205 n. 12 (Diog. Laert. I 119) *Φ. ἔλεγέ τε ὅτι οἱ θεοὶ τὴν τράπεζαν θυωρὸν καλοῦσιν.*

218. (192. 299) Procl. Tim. 42 e (III 316, 3 Diehl) *ὃ γὰρ εἶπε περὶ τῆς μονάδος τῶν νέων θεῶν ὁ Ὀρφεύς·*

κραῖνε μὲν οὖν Ζεὺς πάντα πατήρ, Βάκχος δ' ἐπέκραινε,

τοῦτο καὶ περὶ τῶν νέων θεῶν ῥητέον, ὅτι δὴ τὴν δημιουργίαν ἐπιτελοῦσι τοῦ πατρός, ἣν ἐκεῖνος αὐτῶι τῶι νοεῖν ὑπέστησεν, ὥσπερ δή φησι καὶ τὸ λόγιον (Kroll De or. chald. 46); *'ταῦτα πατὴρ ἐνόησε, βροτὸς δέ οἱ ἐψύχωτο'.* Damasc. De princ. 245 (II 117, 2 Rue., Add. 386) *καὶ δὴ καὶ ὁ Διόνυσος ἐπικραίνει τὰ τοῦ Διὸς ἔργα, φησὶν Ὀ., ὁλοποιοῦ τοῦ Διὸς ὄντος· ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ τέλος μέρη ἄττα· ἀλλ' ἤδη ἕστηκεν ἀπ' ἀλλήλων· τὰ δὲ ἁπλῶς μέρη συννεύει μάλιστα πρὸς τὸ ὅλον,* ibidem 160 (II 44, 3 Rue.) *ἕνωσις μὲν δημιουργικὴ ὁ μονοειδὴς εἷς δημιουργός· ὁλότης δέ, ὁ ἤδη μὲν τὰ μέρη προφαίνων, οὔπω δὲ μεριζόμενος, οἷος ὁ Σαβάζιος, ὁ δὲ Διόνυσος, τὸ ἄπειρον ἤδη μεριζόμενον πλῆθος. διὸ καὶ ὁ Διόνυσος καὶ ὁ Ζεὺς καὶ οἱ τελετάρχαι ἀναλογοῦσιν τῶι Φάνητι κατὰ τὸ ἄπειρον πλῆθος.*

Herm. XXVI; Lob. I 553; Kern De Theogon. 47; *Herm.* XXIII 1888, 485 n. XIII.

219. (252) Clem. Alex. Strom. V 8, 46, 3 (II 357, 10 Staeh.) *ναὶ μὴν ἡ στοιχειωτικὴ τῶν παίδων διδασκαλία τὴν τῶν τεττάρων στοιχείων περιείληφεν ἑρμηνείαν. βέδυ μὲν γὰρ τοὺς Φρύγας τὸ ὕδωρ φησὶ καλεῖν, καθὰ καὶ Ὀρφεύς·*

καὶ βέδυ Νυμφάων καταλείβεται ἀγλαὸν ὕδωρ.

ἀλλὰ καὶ ὁ θύτης Δίων ὁμοίως φαίνεται γράφων· ‘καὶ βέδυ λαβὼν κατὰ χειρῶν καταχέου καὶ ἐπὶ τὴν ἱεροσκοπίην τρέπου’. ἔμπαλιν δὲ ὁ κωμικὸς Φιλύλλιος[1] βέδυ τὸν ἀέρα βιόδωρον ὄντα διὰ τούτων γινώσκει (sequitur Kock CAF I 787 fr. 20).

1 Φιλύλλιος Casaubon.; φιλύδεος L.

Herm. fr. XIX vs. 9; Lob. II 836. 883.

Ad *βέδυ* v. P. de Lagarde *Ges. Abhdlgn.* 1866, 285.

220. (85) Olympiodor. in Plat. Phaedon. 61 c p. 2, 21 Norv. *παρὰ τῶι Ὀρφεῖ τέσσαρες βασιλεῖαι παραδίδονται· πρώτη μὲν ἡ τοῦ Οὐρανοῦ, ἣν ὁ Κρόνος διεδέξατο ἐκτεμὼν τὰ αἰδοῖα τοῦ πατρός· μετὰ δὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἐβασίλευσε καταταρταρώσας τὸν πατέρα· εἶτα τὸν Δία διεδέξατο ὁ Διόνυσος, ὅν φασι κατ' ἐπιβουλὴν τῆς Ἥρας τοὺς περὶ αὐτὸν Τιτᾶνας σπαράττειν καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ ἀπογεύεσθαι. καὶ τούτους ὀργισθεὶς ὁ Ζεὺς ἐκεραύνωσε, καὶ ἐκ τῆς αἰθάλης τῶν ἀτμῶν τῶν ἀναδοθέντων ἐξ αὐτῶν ὕλης γενομένης γενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους· οὐ δεῖ οὖν ἐξάγειν ἡμᾶς ἑαυτούς, οὐχ ὅτι, ὡς δοκεῖ λέγειν ἡ λέξις, διότι ἔν τινι δεσμῶι ἐσμεν τῶι σώ|*[3 Norv.] *ματι, τοῦτο γὰρ δῆλόν ἐστι, καὶ οὐκ ἂν τοῦτο ἀπόρρητον ἔλεγεν, ἀλλ' ὅτι οὐ δεῖ ἐξάγειν ἡμᾶς ἑαυτοὺς ὡς τοῦ σώματος ἡμῶν Διονυσιακοῦ ὄντος· μέρος γὰρ αὐτοῦ ἐσμεν, εἴ γε ἐκ τῆς αἰθάλης τῶν Τιτάνων συγκείμεθα γευσαμένων τῶν σαρκῶν τούτου.*

Cf. supra frr. 209 ss. et Hymn. XXXVII *Τιτάνων* vs. 1

Τιτῆνες, Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀγλαὰ τέκνα,
ἡμετέρων πρόγονοι πατέρων, γαίης ὑπένερθεν
οἴκοις Ταρταρίοισι μυχῶι χθονὸς ἐνναίοντες,
ἀρχαὶ καὶ πηγαὶ πάντων θνητῶν πολυμόχθων
εἰναλίων πτηνῶν τε καὶ οἳ χθόνα ναιετάουσιν·
ἐξ ὑμέων γὰρ πᾶσα πέλει γενεὰ[1] *κατὰ κόσμον.*
ὑμᾶς κικλήσκω μῆνιν χαλεπὴν ἀποπέμπειν,
εἴ τις ἀπὸ χθονίων[2] *προγόνων οἴκοις ἐπελάσθη.*[3]

1 γενεὴ Herm. 2 an *ὑποχθονίων?* 3 οἴκοισι πελάσθη Herm.

Lob. 579 ss.; Luebbert De Pindaro theologiae Orphicae censore. Ind. Bonnens. 1888/9 p. VIII; Rohde *Psyche* II[6] 117; Dieterich De hymn. Orph. 6 = *Kl. Schr.* 72; Kroll De orac. Chald. 38 n. 2; Kern *Herm.* LI 1916, 554; *Orpheus* 43.

221. (221) Procl. in Plat. Rempubl. II 85, 1 Kr. *δηλοῖ* (sc. *ὁ Πλάτων*) *δὲ ἐν Φαίδωνι* (62 b; 69 c; 108 a v. fr. 5 et 7) *τό τε*[1] *ἐν ἀπορρήτοις λεγόμενον, ὡς ἔν τινι φρουρᾶι ἐσμεν οἱ ἄνθρωποι, σιγῆι τῆι πρεπούσηι σέβων, καὶ τὰς τελετὰς μαρτυρόμενος τῶν διαφόρων λήξεων τῆς ψυχῆς κεκαθαρμένης τε καὶ ἀκαθάρτου εἰς Ἅιδου ἀπιούσης, καὶ τάς τε σχίσεις*[2] *αὖ καὶ τὰς τριόδους*[3] *ἀπὸ τῶν ὁσίων*[4] *καὶ τῶν πατρίων θεσμῶν* (i. e. Eleusiniorum) *τεκμαιρόμενος, ἃ δὴ τῆς συμβολικῆς ἅπαντα θεωρίας ἐστὶ μεστά, καὶ τῶν παρὰ τοῖς ποιηταῖς θρυλουμένων ἀνόδων τε καὶ καθόδων, τῶν τε Διονυσιακῶν συνθημάτων*[5] *καὶ τῶν Τιτανικῶν ἁμαρτημάτων λεγομένων, καὶ τῶν ἐν Ἅιδου τριόδων καὶ τῆς πλάνης καὶ τῶν τοιούτων ἁπάντων. ὥστ' οὐδ' ἂν αὐτὸς παντελῶς ἀτιμάσειεν τὴν τοιαύτην μυθοποιΐαν, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν παιδευτικὴν τῶν νέων προαίρεσιν ἀλλοτρίαν αὐτὴν ὑπείληφεν· καὶ διὰ ταῦτα τοὺς τῆς θεολογίας τύπους συμμέτρους τοῖς τῶν παιδευτικῶν ἤθεσιν παραδίδωσιν.*

1 *τόν τε* cod. 2 *σχίσεις* Lob. II 1343 e Plat. Phaedon. 108 a, *σχέσεις* (*ε* ex *ι*) cod. 3 *τριόδους* etiam Olympiod. p. 192, 19. 23 Norv. cf. Plat. Gorg. 524 a; *περιόδους* Plat. Phaed. 108 a BTW Stob. 4 *ὁσίων* Plat. ibidem B et *γρ* Wt, *οὐσιῶν* cod. Procli, *θυσιῶν* Lob. et ita Plat. TW Stob. 5 *παθημάτων* Abel Gruppe.

Lob. II 1342; Gruppe *Suppl.* 717; Tannery *Rev. Philolog.* XXV 1901, 315 v. etiam supra fr. 8.

222. (154) Procl. in Plat. Rempubl. II 340, 11 Kr. *ἐπεὶ καὶ τὰ ἄλλα παρ' Ὀρφέως* (sc. *ὁ Πλάτων*) *ἐμυθολόγησεν λαβών, οἷον ὅτι ἐν τῶι Ἀχέροντι καθαίρονται καὶ τυγχάνουσιν εὐμοιρίας τινός·*

οἳ μέν κ' εὐαγέωσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
αὖτις ἀποφθίμενοι μαλακώτερον οἶτον ἔχουσιν
ἐν καλῶι λειμῶνι βαθύρροον ἀμφ' Ἀχέροντα,

καὶ ὅτι κολάζονται ἐν τῶι Ταρτάρωι·

οἱ δ' ἄδικα[1] *ῥέξαντες ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο*
ὑβρισταὶ[2] *κατάγονται ὑπὸ πλάκα Κωκυτοῖο*[3]
Τάρταρον ἐς κρυόεντα.

διὰ γὰρ τούτων σαφῶς τὰς Πλατωνικὰς διατάξεις περὶ τῶν ὑπὸ γῆς λήξεων φαίνεται παραλαβών, ὥσπερ καὶ τὰς περὶ τῶν μετεμψυχώσεων. εἰ δὲ ταῦτα ἑπόμενος Ὀρφεῖ διατάττει Πλάτων, ἆρ' οὐ γελοῖόν ἐστιν — ἀφίημι γὰρ θεμιτὸν λέγειν — τὸν τῶν τοιούτων ἡγεμόνα δογμάτων, οἷς ἡ Πλάτωνος φιλοσοφία

διαφέρει τῶν ἄλλων ἁπασῶν, εἰς ἄλογα ζῶια κατάγειν καὶ κύκνου ψυχὴν ποιεῖν (X 620 a test. nr. 139); *οὐ καὶ τὴν περὶ τῶν θείων ὑφήγησιν αὐτὸς ἐν Τιμαίωι* (40 e) *πιστὴν εἶναί φησιν καίπερ ἄνευ τε εἰκότων λόγων*[4] *καὶ ἀποδείξεων λεγο*|[341 Kr.] *μένην, ὡς δι᾽ ἐνθεασμὸν εἰδότος μάλιστα τὰ τῶν θεῶν πατέρων ὄντων, εἴ τις*[5] *ἔστιν τῆς θεογονίας τοῖς Ἕλλησιν πατήρ, ἣν αὐτὸς παραδοῦναι προθέμενος ἐπὶ τοὺς παραδόντας πρώτους ἀνάγει*[6] *τὴν περὶ αὐτῆς ἀλήθειαν.*

1 *τἄδικα δὲ* Preller. 2 *ὑβρισταὶ* Holsten.; *ὑβρι. αἱ* cod., *ὕβριν θ᾽ αἳ* Mai *quod nunquam extitit* Kr.; *ὕβριν θ᾽ οἳ* Abel et Vári *Wien. Stud.* XII 1890, 230. 3 *ὑποπτω-κατωκυτοῖο* cod., corr. Preller cui etiam *πτύχα* non displicuit. 4 *λόγων* del. Usen. in Schoellii edit.; *εἰκοτολογιῶν* Raderm. 5 *εἴ τις* Schoell.; *ἥτισ* cod. 6 *ἀνάγειν* cod.

Preller *Rhein. Mus.* IV 1845, 391 = *Ausgew. Aufs. aus der class. Altertumswiss.* 1864, 363; Kern *Aus der Anomia* 87; Dieterich *Nekyia* 134. 194; Norden *Herm.* XXVIII 1893, 398; *P. Vergilius Maro Aeneis Buch* VI p. 25.

Ad vs. 6 cf. Hesiod. Scut. 255 *Τάρταρον ἐς κρυόενθ᾽.*

223. (224) Procl. in Plat. Rempubl. II 339, 17 Kr. *ὅτι δὲ καὶ ἰδία τῶν ἀλόγων τίς ἐστιν ψύχωσις, ἀλλ᾽ οὐκ ἀπὸ μόνων τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν, δηλοῖ λέγων ὁ Ὀρφεύς·*

αἱ μὲν δὴ θηρῶν τε καὶ οἰωνῶν πτεροέντων
ψυχαὶ ὅτ᾽ ἀίξωσι,[1] *λίπηι δέ μιν*[2] *ἱερὸς αἰών,*
τῶν οὔ τις ψυχὴν παράγει[3] *δόμον εἰς Ἀίδαο,*
ἀλλ᾽ αὐτοῦ πεπότηται[4] *ἐτώσιον, εἰς ὅ κεν αὐτὴν*[5]
ἄλλο[6] *ἀφαρπάζηι μίγδην ἀνέμοιο πνοῆισιν·*
ὁππότε δ᾽ ἄνθρωπος προλίπηι φάος ἠελίοιο,
ψυχὰς ἀθανάτας κατάγει Κυλλήνιος Ἑρμῆς
γαίης ἐς κευθμῶνα πελώριον·

|[340 Kr.] *δι᾽ ὧν τὰς μὲν ἀνθρωπίνας ψυχὰς βούλεται χωρεῖν εἰς τὸν ὑποχθόνιον τόπον καθάρσεως ἕνεκα καὶ κολάσεως καὶ εἰς τὰ δεσμωτήρια τῆς τείσεως, τὰς δὲ τῶν ἀλόγων αὐτοῦ περὶ τὸν ἀέρα πωτᾶσθαι,*[7] *μέχρις ἂν εἰς ἄλλα σώματα πάλιν ἐνδεθῶσιν. εἰ δ᾽ ἦσαν καὶ αἱ τῶν ἀλόγων ψυχώσεις ἀπὸ ψυχῶν ἀνθρωπίνων μόνων, πάσας ἔδει φάναι τὸν Ἑρμῆν εἰς Ἅιδου κατάγειν ἢ καθαρθησομένας ἢ κολασθησομένας· ὥσπερ καὶ Πλάτων* (Gorg. 523 b) *ποιεῖ καὶ τὰς ἐκ τῶν ἀλόγων, ἀνθρωπίνας δὲ οὔσας ψυχὰς εἰς τὸν ὑπὸ γῆς τόπον ἀπάγων καὶ πάλιν ἐκεῖθεν στέλλων εἰς ἄλλας βίων αἱρέσεις, ἃ δὴ πρότερον ἐπεδείξαμεν.*

1 *αἰίζωσι* cod.; corr. Schoell. 2 *τέ μιν* Preller. 3 *κατάγει* Ab. 4 *πεπότηνται* cod.; corr. Schoell. 5 *εἰσόκ' ἀΰτμὴν* Vári *Wien. Stud.* XII 1890, 230. 6 *ἄλλος* Schoell, *ἄλλοσ'* Vári (*debebat ἀΰτμὴ et id. fort. verum ita, ut servetur πεπότηνται* Kr.). 7 *ποτᾶσθαι* Preller.

Preller *Rhein. Mus.* IV 1845, 390 = *Ausgew. Aufs. aus der class. Altertumsw.* 362; Kern *Aus der Anomia* 87; Dieterich *Abraxas* 65, *Nekyia* 135; Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 237. 255 = *Kl. Schr.* II 156. 172.

Ad vs. 6 cf. fr. 32 f vs. 1; ad vs. 8 cf. Hesiod. Theogon. 158 *Γαίης ἐν κευθμῶνι.*

224. (222. 223) Procl. in Plat. Rempubl. II 338, 10 Kr. *ταῦτα καὶ τῆς Ὀρφικῆς ἡμᾶς ἐκδιδασκούσης θεολογίας. ἢ οὐχὶ καὶ Ὀ. τὰ τοιαῦτα σαφῶς παραδίδωσιν, ὅταν μετὰ τὴν τῶν Τιτάνων μυθικὴν δίκην καὶ τὴν ἐξ ἐκείνων γένεσιν τῶν θνητῶν τούτων ζώιων λέγηι*[1] *πρῶτον μέν, ὅτι τοὺς βίους ἀμείβουσιν αἱ ψυχαὶ κατὰ δή τινας περιόδους καὶ εἰσδύονται ἄλλαι εἰς ἄλλα σώματα πολλάκις ἀνθρώπων·*

a *οἱ δ' αὐτοὶ πατέρες τε καὶ υἱέες ἐν μεγάροισιν*
εὔκοσμοί τ' ἄλοχοι καὶ μητέρες ἠδὲ θύγατρες[2]
γίνοντ'[3] *ἀλλήλων μεταμειβομένηισι γενέθλαις.*

ἐν γὰρ τούτοις τὴν ἀπ' ἀνθρωπίνων σωμάτων εἰς ἀνθρώπινα μετοίκισιν[4] *αὐτῶν παραδίδωσιν. . . . . .* | [339, 1 Kr.] *ἔπειθ' ὅτι καὶ εἰς τὰ ἄλλα ζῶια μετάβασίς ἐστι τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρωπίνων,*[5] *καὶ τοῦτο διαρρήδην Ὀ. ἀναδιδάσκει,*[6] *ὁπηνίκα ἂν διορίζηται·*

b *οὕνεκ' ἀμειβομένη ψυχὴ κατὰ κύκλα χρόνοιο*[7]
ἀνθρώπων[8] *ζώιοισι μετέρχεται ἄλλοθεν ἄλλοις·*
ἄλλοτε μέν θ' ἵππος, τότε[9] *γίνεται* — ⏑ ⏑ — ⏓[10]
ἄλλοτε δὲ πρόβατον, τότε δ' ὄρνεον αἰνὸν ἰδέσθαι,
ἄλλοτε δ' αὖ κύνεόν τε δέμας φωνή τε βαρεῖα,
καὶ ψυχρῶν ὀφίων ἕρπει γένος ἐν χθονὶ δίηι.

Olympiodor. in Plat. Phaedon. 70 c p. 58, 8 Norv. *καὶ ὅτι τὸ ζῶν καὶ τὸ τεθνεὸς ἐξ ἀλλήλων, κατασκευάζει ἡ λέξις ἐκ τῆς μαρτυρίας τῶν παλαιῶν ποιητῶν, ἀπὸ Ὀρφέως, φημί, λέγοντος·*

a *οἱ δ' αὐτοὶ πατέρες τε καὶ υἱέες ἐν μεγάροισιν*
ἠδ'[11] *ἄλοχοι σεμναὶ κεδναί τε θύγατρες.*

πανταχοῦ γὰρ ὁ Πλάτων παρωιδεῖ τὰ Ὀρφέως. οὕτω γοῦν καὶ ἀνωτέρω ἔλεγεν· ὁ μὲν οὖν ἐν ἀπορρήτοις περὶ αὐτῶν λεγόμενος, καὶ πάλιν fr. 235.

1 λέγῃ Kr.; λέγει cod. 2 v. Olympiodori lectionem. 3 γίνονται cod. 4 μετοίκησιν Holsten. 5 ἀνθρωπίνων Usen. in R. Schoellii editione p. 116; ἀνθρώπων cod. 6 ἀναδιδάσκων cod.; corr. Preller. 7 χρόνοιο Herwerd.; χρόνοισι (σι in ras.) cod. 8 ἀνθρώπου Usen.; ἀνθρώπων cod. 9 ἵππος, τότε Usen.; ἵππος ὅδε cod.; ἵπποις, ὁ δὲ Preller; ἵππωι τότε Vári *Wien. Stud.* XII 1890, 228. 10 lacunam suppl. Usen. verbis ἀμφικέρως βοῦς. 11 εἰ δ' M.

Preller *Rhein. Mus.* IV 1845, 390 = *Ausgew. Aufs. aus der class. Altertumsw.* 362; Herwerden *Herm.* V 1871, 143; Kern *Arch. Gesch. Philos.* I 1888, 499; Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 235 = *Kl. Schr.* II 155.

Ad a vs. 1 ἐν μεγάροισιν cf. Empedocl. fr. 137 vs. 4 (Diels I³ 276, 1) σφάξας ἐν μεγάροισι κακὴν ἀλεγύνατο δαῖτα (pater filium immutatum); ad b vs. 1. 2 Empedocl. fr. 115 vs. 6 (Diels I³ 267, 6) τρίς μιν μυρίας ὥρας ἀπὸ μακάρων ἀλάλησθαι, φυομένους παντοῖα διὰ χρόνου εἴδεα θνητῶν ἀργαλέας βιότοιο μεταλλάσσοντα κελεύθους et vs. 12 ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται, ad b vs. 3 ss. Empedocl. fr. 117 (Diels I³ 268, 9) ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κοῦρος τε κόρη τε θάμνος τ' οἰωνός τε καὶ ἔξαλος ἔλλοπος ἰχθύς. Orphicus imitari videtur Hesiodi Catalog. fr. 14 vs. 3—6 p. 137 Rz.³ (1913)

ἄλλοτε μὲν γὰρ ἐν ὀρνίθεσσι φάνεσκεν
αἰετός, ἄλλοτε δ' αὖτε πελέσκετο, θαῦμα ἰδέσθαι,
μύρμηξ, ἄλλοτε δ' αὖτε μελισσέων ἀγλαὰ φῦλα,
ἄλλοτε δ' αἰνὸς ὄφις καὶ ἀμείλιχος.

Rzach *Wien. Stud.* XVI 1894, 229.

225. (246) Plutarch. Quaest. symposiac. VIII 4, 2 p. 723 e ὁ δὲ φοῖνιξ μακρόβιον μέν ἐστιν ἐν τοῖς μάλιστα τῶν φυτῶν, ὥς που καὶ τὰ Ὀρφικὰ ταῦτα μεμαρτύρηκε·

ζῶιον δ' ἶσον ἀκροκόμοισιν [1]
φοινίκων ἔρνεσσιν

1 ἶσον ἀβροκόμοισι vel ἶσα μακροκόμοισι Reiske; ζῶν δ' ἶσον φοινίκων ἔρνεσι ἀκροκόμοισι Wytt.; ἔρνεσι φοινίκων ζῶιον δ' ἶσα μακραίωσιν Mullach.

Herm. XL; Lob. I 513; Rohde *Psyche* II⁶ 121 n.

226. (230) Clem. Alex. Strom. VI 2, 17, 1 (II 435, 20 Staeh.) Ὀρφέως δὲ ποιήσαντος·

ἔστιν ὕδωρ ψυχῇ,[1] θάνατος[2] δ' ὑδάτεσ⟨σ⟩ιν[3] ἀμοιβή,
ἐκ δὲ ὕδατος ⟨μὲν⟩[4] γαῖα, τὸ δ' ἐκ γαίας[5] πάλιν ὕδωρ·
ἐκ τοῦ δὴ[6] ψυχὴ ὅλον αἰθέρα[7] ἀλλάσσουσα·

Ἡράκλειτος ἐκ τούτων συνιστάμενος τοὺς λόγους ὧδέ πως γράφει (Diels I³ 85 fr. 36): 'ψυχῇσιν θάνατος ὕδωρ γενέσθαι,

ὕδατι δὲ θάνατος γῆν γενέσθαι, ἐκ γῆς δὲ ὕδωρ γίνεται, ἐξ ὕδατος δὲ ψυχή'.

1 ψυχῆι Sylb.; ψυχή L. 2 ψυχὴ pro θάνατος Hermann Opusc. II 244; ψυχῆι θάνατος, ⟨ψυχὴ⟩ δ' ὑδάτεσσιν [ἀμοιβή] Bywater. 3 ὑδάτεσιν L. 4 ⟨μὲν⟩ add. Herm. 5 γαίης idem. 6 δὲ Heinsius. 7 ὁδὸν αἰθέρος Herm.; ὅλον αἰθέρ' ἀναΐσσουσα Bywater.

Herm. XIX vs. 2; Lob. I 336. II 949; Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 237 = *Kl. Schr.* II 157; Diels II³ 163 n. 9; Stemplinger *Plagiat in der griech. Lit.* 63. 73.

Versus Orphicos ad Heracliti exemplum fictos esse (contrarium Clem. Alex. etiam VI 2, 27, 1 [II 443, 10 Staeh.] σιωπῶ δὲ Ἡράκλειτον τὸν Ἐφέσιον, ὃς παρ' Ὀρφέως τὰ πλεῖστα εἴληφεν; Diels *Herakleitos*² 32 v. test. nr. 251) apparet; cf. Onomacriti fr. I (supra p. 55 test. nr. 191).

227. (251) Clem. Alex. Strom. V 8, 45, 4 (II 356, 9 Staeh.) ἀλλὰ καὶ Διονύσιος ὁ Θρᾶιξ ὁ γραμματικὸς ἐν τῶι Περὶ τῆς ἐμφάσεως (fr. 2 M. Schmidt *Phil.* VII 1852, 369 n. 2) περὶ τοῦ τῶν τροχίσκων[1] συμβόλου φησὶ κατὰ λέξιν· "ἐσήμαινον γοῦν οὐ διὰ λέξεως μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ συμβόλων ἔνιοι τὰς πράξεις, διὰ λέξεως μὲν ὡς ἔχει τὰ λεγόμενα Δελφικὰ παραγγέλματα, τὸ 'μηδὲν ἄγαν' καὶ τὸ 'γνῶθι σαυτόν' καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, διὰ δὲ συμβόλων ὡς ὅ τε τροχὸς ὁ στρεφόμενος ἐν τοῖς τῶν θεῶν τεμένεσιν εἱλκυσμένος παρὰ Αἰγυπτίων καὶ τὸ τῶν θαλλῶν τῶν διδομένων τοῖς προσκυνοῦσι. φησὶ γὰρ Ὀ. ὁ Θράικιος·

† θαλλῶν δ' ὅσσα[2] βροτοῖσιν ἐπὶ χθονὸς[3] ἔργα μέμηλεν,
οὐδὲν ἔχει μίαν αἶσαν ἐπὶ φρεσίν,[4] ἀλλὰ κυκλεῖται
πάντα πέριξ, στῆναι δὲ καθ' ἓν μέρος οὐ θέμις ἐστίν,
ἀλλ' ἔχει, ὡς ἤρξαντο, δρόμου μέρος ἶσον ἕκαστος.

οἱ θαλλοὶ ἤτοι τῆς πρώτης τροφῆς σύμβολον ὑπάρχουσιν, ἢ ὅπως ἐπιστῶνται οἱ πολλοὶ τοὺς μὲν καρποὺς δι' ὅλου θάλλειν καὶ αὔξεσθαι διαμένοντας ἐπὶ πλεῖστον, σφᾶς δὲ αὐτοὺς ὀλίγον εἰληχέναι τὸν τῆς ζωῆς χρόνον, τούτου χάριν δίδοσθαι τοὺς θαλλοὺς βούλον|[357 Staeh.]ται, ἴσως δὲ καὶ ἵνα ἐπιστῶνται, ὅτι, ὡς οὗτοι [αὖ][5] καίονται,[6] οὕτως καὶ ⟨αὐ⟩τοὺς[7] δεῖ τοῦτον τὸν βίον[8] ταχέως ἐκλιπεῖν[9] καὶ πυρὸς ἔργον γενέσθαι."

1 περὶ τοῦ τῶν τροχίσκων Heys., τοῦ περὶ τ. τρ. L, τοῦ [περὶ τῶν τροχίσκων] Diels *Zeitschr. aegypt. Spr.* XXXVIII 1900, 53. 2 θαλλῶν δ' ἶσα Lobeck, θαλλοῖς δ' ἶσα Mullach; φύλλων δ' οἷα Herwerd. 3 ἐνὶ φρεσὶν Lob. 4 ἐπὶ χθονὸς Lob. 5 αὖ del. Staeh. 6 αὐαίνονται Schwartz. 7 ⟨αὐ⟩τοὺς Staeh.; τοὺς εἰς L. 8 βίον ⟨εἰσιόντας⟩ Sylb.; βίον ⟨ἥκοντας⟩ Lob. 9 ἐκλιπεῖν ⟨δεῖ⟩ Mayor.

Herm. XIX vs. 5; Lob. II 835 s.; Steudener *Zeitschr. Gymnw.* IX 1855, 626 n. VII; Herwerden *Herm.* V 1871, 142.

Versus Orphici a Clemente in Dionysii Thracis verba illati esse videntur.

228. Vettius Valens Anthologiar. liber IX 1 p. 330, 23 Kr. (v. etiam Catalog. cod. astrolog. Graec. V 2, 49) *καθὼς καὶ ὁ θειότατος Ὀ. λέγει·*

a *ψυχὴ δ' ἀνθρώποισιν ἀπ' αἰθέρος ἐρρίζωται.*

καὶ ἄλλως·

b *ἀέρα δ' ἕλκοντες ψυχὴν θείαν δρεπόμεσθα.*[1]

ἄλλως·

c *ψυχὴ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρως ἐκ Διός ἐστιν.*

ἄλλως·

d *ψυχὴ δ' ἀθάνατος πάντων, τὰ δὲ σώματα θνητά.*

1 *δρεπόμεθα* S.

229. Procl. in Plat. Tim. 42 c. d (III 297, 3 Diehl) *τὴν οὖν πρώτην ἕξιν κατὰ τὴν σχέσιν ἀφεῖσα τὴν πρὸς πᾶσαν τὴν γένεσιν καὶ τὸ ἄλογον τὸ ποιοῦν αὐτὴν γενεσιουργόν, λόγωι μὲν κρατοῦσα τὸ ἄλογον, νοῦν δὲ χορηγοῦσα τῆι δόξηι, πᾶσαν δὲ τὴν ψυχὴν εἰς τὴν εὐδαίμονα περιάγουσα ζωὴν ἀπὸ τῆς περὶ τὴν γένεσιν πλάνης, ἧς καὶ οἱ παρ' Ὀρφεῖ τῶι Διονύσωι καὶ τῆι Κόρηι τελούμενοι τυχεῖν εὔχονται·*

κύκλου τ' ἂν λῆξαι καὶ ἀναπνεύσαι κακότητος.

Praecedunt III 296, 7 verba: *μία σωτηρία τῆς ψυχῆς αὕτη παρὰ τοῦ δημιουργοῦ προτείνεται τοῦ κύκλου τῆς γενέσεως ἀπαλλάττουσα καὶ τῆς πολλῆς πλάνης καὶ τῆς ἀνηνύτου ζωῆς, ἡ πρὸς τὸ νοερὸν εἶδος τῆς ψυχῆς ἀναδρομὴ καὶ ἡ φυγὴ πάντων τῶν ἐκ τῆς γενέσεως ἡμῖν προσπεφυκότων.*

Versus Orphicus sic habebat *κύκλου τε λῆξαι καὶ ἀναπνεῦσαι κακότητος* (Rohde); *κύκλου τ' αὖ λ. κ. ἀναπνεῦσαι κ.* Gale (Lob.).

Lob. II 798. 800; Rohde *Psyche* II⁶ 124 n. 1; 130 n. 3; *N. Heidelb. Jahrb.* VI 1895, 5 = *Kl. Schr.* II 298 (ad Maassii *Orpheus* 96).

230. Simplic. in Aristotel. De caelo II 1, 284 a 14 (377, 12 Heib.) *ἐνδεθῆναι δὲ ὑπὸ τοῦ τὸ κατ' ἀξίαν πᾶσιν ἀφορίζοντος δημιουργοῦ θεοῦ ἐν τῶι τῆς εἱμαρμένης τε καὶ γενέσεως τροχῶι,*

οὗπερ ἀδύνατον ἀπαλλαγῆναι κατὰ τὸν Ὀρφέα μὴ τοὺς θεοὺς ἐκείνους ἱλεωσάμενον

οἷς ἐπέταξεν
ὁ Ζεὺς
κύκλου τ' ἀλλῆξαι[1] *καὶ ἀναψῦξαι*[2] *κακότητος*
τὰς ἀνθρωπίνας ψυχάς.

1 *ἀλλῆξαι* A; *ἀλῦσαι* F; *ἀλλῦσαι* c. 2 *ἀναψῦξαι* Fc, *ἀμψῦξαι* A.

Cf. fr. 229. Utrumque fragmentum ex eodem Orphei carmine haustum esse verisimile est (v. Rohde *Psyche* II[6] 124 n. 1). Ad cyclum cf. etiam Hymn. LVII 7 *ὁπότ' ἂν μοίρης χρόνος εἰσαφίκηται* et Vergil. Aen. VI 745 *perfecto temporis orbe.*

231. Procl. in Plat. Rempubl. II 173, 12 Kr. *καὶ ὁ μὲν Πλάτων διὰ τοιαύτας αἰτίας ἀποδίδωσι τὴν χιλιάδα ταῖς ὑπὸ τῶι Πλούτωνι ψυχαῖς, ὁ δὲ Ὀ. διὰ τριακοσίων αὐτὰς ἐτῶν ἀπὸ τῶν τόπων ἄγει τῶν ὑπὸ γῆς καὶ τῶν ἐκεῖ δικαιωτηρίων αὖθις εἰς γένεσιν, σύνθημα καὶ οὗτος ποιούμενος τὰς τρεῖς ἑκατοντάδας τῆς τελείας περιόδου τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν*[1] *καθαιρομένων, ἐφ' οἷς ἐβίωσαν ἐπιστρεφόμεναι τὴν γένεσιν.*

1 *ἀνθρωπίνων ψυχῶν* Kr.; *ἀνθρ. βίων* cod.

Dieterich *Nekyia* 116 ss.

232. (208) Olympiodor. in Plat. Phaedon. *B ια'* p. 87, 13 Norv. *ὅτι ὁ Διόνυσος λύσεώς ἐστιν αἴτιος· διὸ καὶ Λυσεὺς ὁ θεός, καὶ ὁ Ὀ. φησιν·*

ἄνθρωποι δὲ τεληέσσας ἑκατόμβας
πέμψουσιν πάσῃισι ἐν ὥραις ἀμφιέτῃισιν[1]
ὄργια τ' ἐκτελέσουσι λύσιν προγόνων ἀθεμίστων
μαιόμενοι· σὺ δὲ τοῖσιν ἔχων κράτος, οὕς κ' ἐθέλῃισθα,
λύσεις ἔκ τε πόνων χαλεπῶν καὶ ἀπείρονος οἴστρου.

1 *ἀμφιέτεσσιν* Lob.

Herm. 509 n. 23; Lob. I 584; Rohde *Psyche* II[6] 128 n. 5; Anrich *Das antike Mysterienwesen in seinem Einflusse auf das Christentum* 119 n. 3; Tannery *Rev. philol.* XXIII 1899, 126. XXV 1901, 314; S. Reinach *Rev. philol.* XXIII 1899, 239 = *Cultes, mythes et réligions* I 312; Kern *Orpheus* 46; Latte *Arch. Religionsw.* XX 1921, 282.

Hymn. LII *Τριετηρικοῦ* vs. 2 *ταυρόκερως, Ληναῖε, πυρόσπορε, Νύσιε* (*νύσσιε* codd.), *Λυσεῦ* (Schneider] *λυσσεῦ* codd.). Conferendus est *Δ. Λύσιος* quem veteres perperam interpretati

sunt vel captivorum liberatorem (Heraclides Ponticus fr. 101 p. 91 Voss) vel *διὰ τὸ λυτρώσασθαι Θηβαίους παρὰ Ναξίων ἄμπελον* (Aristophanes Thebanus) Wentzel *Ἐπικλήσεις* VII 42. Vs. 3 *λύσις προγόνων ἀθεμίστων* ad generis humani vitiositatem insitam, cuius auctores Titanes sunt, referenda est v. frr. 209 ss. 220 ss. Sic etiam *παλαιὸν πένθος* fragmenti Pindarici in Platonis Menone 81 b (133 Schr.) intelligendum est nec non *λύσεις παλαιῶν μηνιμάτων* apud Iamblichum De mysteriis rec. Parthey 3, 10 p. 121, 11. Ad *προγόνων ἀθεμίστων* cf. Hymn. XXXVII vs. 2 (fr. 220) de Titanibus *ἡμετέρων πατέρων πρόγονοι.*

233. (76) Ioann. Malalas Chronogr. IV 91 p. 74 Dind. ~ Georg. Cedren. Histor. compend. I 103 Bekk.; v. etiam Suid. s. *Ὀρφεύς. τὸ δὲ τῶν ἀνθρώ*|[75 Dind.]*πων γένος εἶπεν* (sc. ὁ Ὀ.) *ὑπ' αὐτοῦ τοῦ θεοῦ πλασθέντα ἐκ γῆς καὶ ψυχὴν ὑπ' αὐτοῦ λαβόντα λογικήν, καθὼς Μωσῆς ὁ πάνσοφος ἐξέθετο ταῦτα. ὁ δὲ αὐτὸς Ὀ. ἐν τῆι αὐτοῦ βίβλωι συνέταξεν, ὅτι διὰ τῶν αὐτῶν τριῶν ὀνομάτων, μιᾶς δὲ θεότητος, τὰ πάντα ἐγένετο, καὶ αὐτός ἐστι τὰ πάντα* (v. fr. 167 ss.). *περὶ δὲ τοῦ ταλαιπώρου γένους τῶν ἀνθρώπων ὁ αὐτὸς Ὀ. ἐξέθετο ποιητικῶς στίχους πολλούς, ὧν μέρος εἰσὶν οὗτοι·*

θῆρές τε οἰωνοί τε βροτῶν τ' αἐτώσια[1] *φῦλα,*

ἑρμηνεία· θηρία, ὄρνεά τε, τῶν ἀνθρώπων τὰ καταναλισκόμενα ἔθνη·

ἄχθεα γῆς, εἴδωλα τετυγμένα, μηδαμὰ μηδὲν[2]

ἑρμηνεία· τὸ βάρος τῆς γῆς, εἶδος κατεσκευασμένον, μηδὲ διὰ τί ἐγεννήθησαν μηδὲ διὰ τί ἀποθνήσκουσιν

εἰδότες, οὔτε κακοῖο προσερχομένοιο νοῆσαι

γινώσκοντες. ἑρμηνεία· οὔτε κακοῦ ἐρχομένου κατ' αὐτῶν αἰσθανόμενοι

φράδμονες, οὔτ' ἄποθεν[3] *μάλ' ἀποστρέψαι κακότητος*

ἀσφαλίσασθαι, οὔτε ἀπὸ μακρόθεν πολὺ ἀποστρέψαι ἐκ τοῦ κακοῦ

οὔτ' ἀγαθοῦ παρεόντος ἐπιστρέψαι ⟨*τε*⟩[4] *καὶ ἔρξαι*[5]

|[76 Dind.] *οὔτε ἀγαθοῦ ἐρχομένου ὑποστρέψαι ἐκ τοῦ κακοῦ καὶ κρατῆσαι καλόν·*

ἴδριες,[6] *ἀλλὰ μάτην ἀδαήμονες,*[7] *ἀπρονόητοι.*

ἔμπειροι. ἑρμηνεία· ἀλλ' ὡς ἔτυχεν [*ἅμα* del. Dind.] *ἀμαθεστάτως φέρονται, μηδὲν προεννοούμενοι. καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς στίχους*

ἐξέθετο ὁ αὐτὸς σοφώτατος Ὀρφεύς. ταῦτα δὲ πάντα ἐξέθετο ὁ σοφώτατος Τιμόθεος χρονογράφος (test. nr. 21), *λέγων τὸν αὐτὸν Ὀρφέα πρὸ τοσούτων χρόνων εἰπόντα τριάδα ὁμοούσιον δημιουργῆσαι τὰ πάντα.* Cf. III. *Μαρτύρ. τῆς Ἁγ. Αἰκατερίν.* 11 p. 52 Viteau *ὃν δ' ἔφης* (sc. *ὁ τῶν ῥητόρων ἡγούμενος*) *Ὀρφέα καὶ μάλα τὴν* | [53 Vit.] *ὑμῶν τῶν τούτους* (sc. *τοὺς τῶν Ἑλλήνων μεγάλους θεούς*) *σεβομένων ἐλέγχει παράνοιαν. ἐν ἧι γὰρ βίβλωι τὴν αὐτοῦ θεογονίαν, ὡς ἔφης, καὶ κόσμου κτίσιν ἐξέθετο, ἐν αὐτῆι καὶ περὶ τῆς ὑμῶν οὕτω καθυπεσήμανεν ματαιότητος· οὔτε κακοῖς προσερχόμενοι νοῆσαι φῶτες οὔτε ποιὸν μάλα προτρέψαι κακότητος ἔχουσιν.*

1 *τ' ἀετώσια φῦλα* Nauck ad Iamblich. Vita Pythagor. 31, 5; *τ' ἀλιτήρια φῦλα* Bentl.; *ταλεῖτε οἷα* Malal.; *τ' ἀλιτώσια* Cedren.; *τε Ϝετώσια* Herwerd. *Herm.* V 1871, 142 collato Il. Σ 104 *Ϝετώσιον ἄχθος ἀρούρης.* 2 *μηδαμὰ μηδὲν* Bentl.; *μὴ διὰ μηδὲν* Malal.; om. Cedren. *μήτε τι ἐσθλόν* Scalig. in Euseb. 5. 3 *οὔτ' ἄποθεν μάλ'* Bentl.; *οὔτε ποῖον μάλλα προτρέψαι* Malal.; *οὔ. π. μάλ' ἀποστρ.* Cedren. v. etiam *Μαρτύρ. Αἰκατερίν.* supra. 4 *τε* add. Bentl. 5 *ἔρξαι* idem; *εἶρξαι* Malal. 6 *ἴδριες* om. Cedren. 7 *ἀδαήμονες* Cedr.; *ἀδήμονες* Malal.

Herm. XXXII vs. 6; Lob. I 580; Bentley Epist. ad Mill. Opusc. philol. Lips. 1781, 457; Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 236 = *Kl. Schr.* II 156.

Imitatur Orphicus Cereris verba ad Metaniram Hom. Hymn. in Cererem vs. 257

νήϊδες ἄνθρωποι καὶ ἀφράδμονες οὔτ' ἀγαθοῖο
αἶσαν ἐπερχομένου προγνώμεναι, οὔτε κακοῖο.

Ad vs. 1 cf. Empedocl. *Περὶ φύσεως* fr. 21 vs. 11 (Diels I[3] 233, 11) *θῆρες τ' οἰωνοί τε καὶ ὑδατοθρέμμονες ἰχθῦς,* et *Καθαρμοί* fr. 130 vs. 2 (Diels I[3] 273, 3) *θῆρες τ' οἰωνοί τε, φιλοφροσύνη τε δεδήει,* Kern *Arch. Gesch. Philos.* I 1888, 501. 505; ad vs. 2 s. cf. [Pythagorae] Aureum carm. 55 p. 207 Nauck *τλήμονας, οἵτ' ἀγαθῶν πέλας ὄντων οὔτ' ἐσορῶσιν οὔτε κλύουσι, λύσιν δὲ κακῶν παῦροι συνίσασιν.*

234. (264) Clem. Alex. VI 2, 5. 3 (II 424, 22 Staeh.) *Ὀρφέως τοίνυν ποιήσαντος·*

ὡς οὐ κύντερον ἦν καὶ ῥίγιον ἄλλο γυναικός

Ὅμηρος (Od. λ 427) *ἄντικρυς λέγει 'ὡς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός'.*

Lob. II 952.

Hesiod. Op. et D. 702

οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληΐζετ' ἄμεινον
τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο

ad quem spectat Semonides fr. 6 (Bergk PLG II⁴ 738) *γυναικὸς οὐδὲν χρῆμ' ἀνὴρ ληΐζεται ἐσθλῆς ἄμεινον οὐδὲ ῥίγιον κακῆς.*

235. (227) Olympiodor. in Plat. Phaedon. 68 c p. 48, 20 Norv. *διὸ καὶ παρῳδεῖ ἔπος Ὀρφικὸν τὸ λέγον, ὅτι· ὅστις δ' ἡμῶν ἀτέλεστος, ὥσπερ ἐν βορβόρωι κείσεται ἐν Ἅιδου· τελετὴ γάρ ἐστιν ἡ τῶν ἀρετῶν βακχεία· καί φησιν·*

πολλοὶ μὲν ναρθηκοφόροι παῦροι δέ τε βάκχοι,

ναρθηκοφόρους, οὐ μὴν βάκχους τοὺς πολιτικοὺς καλῶν, ναρθηκοφόρους δὲ καὶ βάκχους τοὺς καθαρτικούς· καὶ γὰρ ἐνδούμεθα μὲν τῆι ὕληι ὡς Τιτᾶνες διὰ τὸν πολὺν μερισμόν· πολὺ γὰρ τὸ ἐμὸν καὶ σόν· ἀνεγειρόμεθα δὲ ὡς βάκχοι· διὸ καὶ περὶ τὸν θάνατον μαντικώτεροι γινόμεθα, καὶ ἔφορος δὲ τοῦ θανάτου ὁ Διόνυσος, διότι καὶ πάσης βακχείας. καὶ εὖ γε τοῦ λόγου, διότι καὶ ἀπὸ | 49 Norv. *θεοῦ ἤρξατο, ἡνίκα ἔλεγεν 'ὁ μὲν ἐν ἀπορρήτοις περὶ αὐτῶν λεγόμενος λόγος, ὡς ἔν τινι φρουρᾶι ἐσμεν'* (Phaed. 62 b fr. 7)· *καὶ εἰς θεὸν κατέληξεν, ἐξ οὗ καὶ ἤρξατο, λέγω δὲ τὸν Διόνυσον.* Cf. eundem 67 c p. 43, 22; 70 c p. 58, 16 et *B* ρξη' p. 122, 23 Norv. nec non Hermiam in Plat. Phaedr. 249 c p. 172, 10 Couvreur.

Lob. II 813 qui huius celeberrimi versus imitationes multifarias congessit; Maaß *Orpheus* 109; Tannery *Rev. philol.* XXV 1901, 316.

Versus iam Platoni haud ignotus v. fr. 5.

5. *ΒΑΚΧΙΚΑ*

Herod. II 81 (test. nr. 216) *ὁμολογέουσι δὲ ταῦτα τοῖσι Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι καὶ Βακχικοῖσι, ἐοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι καὶ Πυθαγορείοισι· οὐδὲ γὰρ τούτων τῶν ὀργίων μετέχοντα ὅσιόν ἐστι ἐν εἰρινέοισι εἵμασι θαφθῆναι. ἔστι δὲ περὶ αὐτῶν ἱρὸς λόγος λεγόμενος* (Rohde *Psyche* II⁶ 107 n. 1; Kern *Orpheus* 10). Suid. test. nr. 223 d *Θρονισμοὶ μητρῷοι καὶ Βακχικά· ταῦτα Νικίου τοῦ Ἐλεάτου* (test. nr. 175) *φασὶν εἶναι.* Cf. infra s. *ΘΡΟΝΙΣΜΟΙ ΜΗΤΡΩΙΟΙ,* Lob. I 368; Giseke *Rhein. Mus.*

VIII 1853, 111. 117; Schuster 1 n. 5; Abel p. 144; Rohde l. l. 104 n.; Kern l. l. 29 n.

Quem Orphei librum Herodotus significaverit, obscurum est. Ego s. *Βακχικά* composui Macrobii locos ad Bacchum pertinentes Rohdeum secutus, qui etiam cum Schustero fr. 243 (Hippolyt. Ref. omn. haeres. V 20 p. 121 Wendl.) huc traxit, propterea quod Hippolytus *ἐν τοῖς Βακχικοῖς τοῦ Ὀρφέως* diserte dicit. Sed cf. quae de hac re Tannery (v. infra) non sine veritatis specie exposuit. Cum Macrobii versus Orphici omnes haud dubie ad unum Orphei librum serioris aetatis pertineant, cuius notitiam e Cornelio Labeone, qui Porphyrium Neoplatonicum excerpsit, cepisse videtur (cf. W. A. Baehrens Cornelius Labeo 1918, 4. 50), etiam fr. 242 hic edere non dubitavi. Cum ad Bacchi mythum Icarium spectet, addidi *Βακχικοῖς* fr. 244, haud ignarus quam incerta sit haec coniectura.

236. (235) Macrob. Saturn. (Cornelius Labeo?) I 23, 21 *postremo potentiam solis ad omnium potestatum summitatem referri indicant theologi, qui in sacris hoc brevissima precatione demonstrant dicentes Ἥλιε παντοκράτορ, κόσμου πνεῦμα, κόσμου δύναμις, κόσμου φῶς. Solem esse omnia et O. testatur his versibus:*

κέκλυθι τηλεπόρου δίνης ἑλικαύγεα [1] *κύκλον*
οὐρανίαις στροφάλιξι περίδρομον αἰὲν [2] *ἑλίσσων,*
ἀγλαὲ Ζεῦ [3] *Διόνυσε, πάτερ πόντου, πάτερ αἴης,*
Ἥλιε παγγενέτορ [4] *παναίολε* [5] *χρυσεοφεγγές.*

1 *ελ|καιτεα* P, *ελκαγγεα* B. 2 *περιδρομο ηλιεν* P, *περιδρομο ηαιεν* B. 3 *αταα ζευ* BP. 4 *πανγενετωρ* BP. 5 *Πὰν αἰόλε* Herm.

Herm. VII vs. 25 p. 464; Lob. I 745 qui dubitanter hymnis attribuit.

237. (167) Macrob. Saturn. (Cornelius Labeo?) I 18, 12 *O. quoque, solem volens intellegi, ait inter cetera*

τήκων αἰθέρα δῖον [1] *ἀκίνητον πρὶν ἐόντα*
ἐξανέφηνε [2] *θεοῖσιν ὥραν* [3] *κάλλιστον ἰδέσθαι,*
ὃν δὴ νῦν καλέουσι Φάνητά τε καὶ Διόνυσον
Εὐβουλῆά τ' ἄνακτα καὶ Ἀνταύγην ἀρίδηλον·
ἄλλοι δ' ἄλλο καλοῦσιν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων.
πρῶτος δ' ἐς φάος ἦλθε, Διώνυσος δ' ἐπεκλήθη, [4]
οὕνεκα δινεῖται κατ' ἀπείρονα μακρὸν Ὄλυμπον·
ἀλλαχθεὶς δ' ὄνομ' ἔσχε, προσωνυμίας πρὸς ἕκαστον
παντοδαπὰς [5] *κατὰ καιρὸν ἀμειβομένοιο χρόνοιο.*

Φάνητα dixit solem ἀπὸ τοῦ φωτὸς καὶ φανεροῦ id est a lumine atque inluminatione, quia cunctis visitur cuncta conspiciens. Διόνυσος, ut ipse vates ait, ἀπὸ τοῦ δινεῖσθαι καὶ περιφέρεσθαι, id est quod circumferatur in ambitum.

1 *θεῖον* Gesn. 2 *εξανεφενε* B, *ενεφηνε* P. 3 *ὁρᾶν* codd.; *Ὧρον* vel *ὥραν* Gesn.; *θεοῖς δῶρον* Duentz. 4 *επεκαηον* P. 5 *προσωνυμίαις τ' ἐκέκαστο παντοδαπαῖς* Lob. I 498 n. c.

Vs. 3 ex alio carmine Orphico sumptus traditur ap. Diodor. I 11, 3 (∼ Euseb. Praep. ev. I 9, 27 d = I 33, 2 Dind.) *τῶν δὲ παρ' Ἕλλησι παλαιῶν μυθολόγων τινὲς τὸν Ὄσιριν Διόνυσον προσονομάζουσι (ἐπονομάζουσι* C) *καὶ Σείριον παρωνύμως· ὧν Εὔμολπος μὲν ἐν τοῖς Βακχικοῖς ἔπεσί φησιν 'ἀστροφαῆ (ἀστροφανῆ* CD) *Διόνυσον ἐν ἀκτίνεσσι πυρωπόν, Ὀ. δὲ* (fr. 168 Ab.)

τοὔνεκά μιν καλέουσι Φάνητά τε καὶ Διόνυσον

et ap. Aristocritum Manichaeum in Theosophia Tubing. 8 p. 96, 15 Bur. (v. etiam Bur. p. 54) *ὅτι τινὲς ἐδόξασαν, τὸν Ἀπόλλωνα εἶναι καὶ Ἥλιον. Αἰγύπτιοι δὲ τὸν Ὄσιριν Ἥλιον ὠνόμασαν. μεθερμηνεύεται δὲ ἑλληνικῆι διαλέκτωι Ὄσιρις ὁ πολυ(ό)φθαλμος ἀπὸ τοῦ πάντηι ἐπιβάλλοντα τὸν ἥλιον τὰς ἀκτῖνας ὥσπερ ὀφθαλμοῖς πολλοῖς πᾶσαν βλέπειν τὴν γῆν. τινὲς δὲ τῶν Ἑλλήνων καὶ Σίριον αὐτὸν παρωνύμως ὠνόμασαν, ἕτεροι δὲ Διόνυσον, ὡς καὶ Ὀρφεύς· τοὔνεκα . . . Διόνυσον.* Vide infra s. *ΙΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ* [*ΑΙΓΥΠΤΙΟΣ*].

Herm. VII vs. 1; Lob. I 379. 497; Bentley Epist. ad Millium Opusc. philol. Lips. 1781, 456; Zoëga *Abhdlgn.* 217. 219; Schoemann Opusc. academ. II 14; Schuster 28; Zeller I^6 134 n. 2, *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 258 = *Kl. Schr.* II 174; Diels *Festschr. Th. Gomperz* 1902, 13; Beth *Wien. Stud.* XXXIV 1912, 290.

Vide fr. 85 ss. et imprimis hymnum VI in Protogonum fr. 87. Ad vs. 4 cf. Empedoclem *Περὶ φύσεως* fr. 44 (Diels I^3 243, 8) *ἀνταυγεῖ πρὸς Ὄλυμπον ἀταρβήτοισι προσώποις.*

238. (152) Macrob. Saturn. (Cornelius Labeo?) I 18, 22 *item O. Liberum atque Solem unum esse deum eundemque demonstrans de ornatu vestituque eius in sacris Liberalibus ita scribit*

ταῦτά τε πάντα τελεῖν ἤρι[1] *σκευῆι πυκάσαντα*
σῶμα θεοῦ, μίμημα περικλύτου[2] *ἠελίοιο·*
πρῶτα μὲν οὖν φλογέαις ἐναλίγκιον ἀκτίνεσσιν
πέπλον φοινίκεον πυρὶ εἴκελον[3] *ἀμφιβαλέσθαι·*
αὐτὰρ[4] *ὕπερθε νεβροῖο παναίολον εὐρὺ καθάψαι*[5]

δέρμα πολύστικτον[6] θηρὸς κατὰ δεξιὸν ὦμον,
ἄστρων δαιδαλέων μίμημ' ἱεροῦ τε πόλοιο.[7]
εἶτα δ' ὕπερθε νεβρῆς χρύσεον[8] ζωστῆρα βαλέσθαι,
παμφανόωντα, πέριξ στέρνων φορέειν, μέγα σῆμα,
εὐθὺς ὅτ' ἐκ περάτων γαίης Φαέθων ἀνορούων,
χρυσείαις ἀκτῖσι βάλῃι ῥόον Ὠκεανοῖο,
αὐγὴ[9] δ' ἄσπετος ἦι,[10] ἀνὰ δὲ δρόσωι ἀμφιμιγεῖσα
μαρμαίρῃι δίνῃισιν ἑλισσομένη κατὰ κύκλον,
πρόσθε θεοῦ· ζωστὴρ δ' ἄρ' ὑπὸ στέρνων ἀμετρήτων[11]
φαίνεται Ὠκεανοῦ κύκλος, μέγα θαῦμα ἰδέσθαι.

1 *ἦρι* Geelius, *ερι* B, *ιτερα* (*τ* in rasura) P. 2 *περιχανιον* P. 3 *εἴκελον* Zeun., *ικελον* P, *κελον* B. 4 *ταυταν* P. 5 *ευρι καταψαι* BP. 6 *νολιστικτον* P, *πολιστικτον* B. 7 *τεπολιο* P, *τενολοιο* B. 8 *χρυσεων* P, *χρισεων* B. 9 *αυτη* BP. 10 *νι* B. 11 *αμετριτων* B, *ἀμετρήτον* Gesn.

Herm. VII vs. 10; Lob. I 727; Schuster 29 n. 2; Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 257 = *Kl. Schr.* II 174.

Ad vs. 7 cf. Maaß Aratea 126, vs. 8 cf. Hymn. LII *Τριετηρικοῦ* vs. 10 *οὐρεσίφοιτα Ἔρως, νεβριδοστόλε, ἀμφιέτηρε*, ubi Ludwich *Berl. philol. Wochenschr.* 1912, 1340 legere vult *οὐρεσίφοιτ', ἔρνος νεβριδοστόλον*, v. etiam R. Keydell Quaest. metr. de epicor. Graecor. recent. diss. Berol. 1911, 30.

239. (169) Macrob. Saturn. (Cornelius Labeo?) I 18, 17 *idem versus Orphici*[1] *Εὐβουλῆα*[2] (v. fr. 237 vs. 4) *vocantes boni consilii hunc deum praestitem monstrant. nam si conceptu mentis consilia nascuntur, mundi autem mentem solem esse opinantur auctores, a quo in homines manat intellegendi principium, merito boni consilii Solem antistitem crediderunt. Solem Liberum esse manifeste pronuntiat O. hoc versu*

a *Ἥλιος, ὃν Διόνυσον ἐπίκλησιν καλέουσιν.*

et is quidem versus absolutior, ille vero eiusdem vatis operosior

b *εἷς Ζεύς, εἷς Ἀΐδης, εἷς Ἥλιος, εἷς Διόνυσος.*

1 Orpheici P. 2 supra *Εὐβουλῆα* add. *καλι* b.

Herm. IV; Lob. I 460; Schuster 43 n. 1.

Cum b cf. Ps.-Iustin. Cohort. ad Gentiles c. 15 (III 62 Otto) *καὶ αὖθις ἀλλαχοῦ που* (v. infra s. *ΔΙΑΘΗΚΑΙ* fr. 245 p. 257) *οὕτως λέγει·*

εἷς Ζεύς, εἷς Ἀΐδης, εἷς Ἥλιος, εἷς Διόνυσος,
εἷς θεὸς ἐν πάντεσσι. τί σοι δίχα ταῦτ' ἀγορεύω;

et versum a Iuliano Orat. IV 175, 23 Hertl. allatum

εἷς Ζεύς, εἷς Ἀΐδης, εἷς Ἥλιός ἐστι Σάραπις,

vide W. Kroll *Rhein. Mus.* LXXI 1916, 315; Geffcken *Ausgang des griech.-röm. Heidentums* 285; Weinreich *Neue Urkunden zur Sarapis-Religion* 24. 28. *εἷς θεός* in aretalogia Christiana E. Peterson *Εἷς Θεός* Diss. Gottingae 1920, 17. *εἷς Διόνυσος* v. quoque in libello rituali fr. 31 vs. 23.

240. (206) Macrob. in Somn. Scipion. I 12, 11 cf. fr. 213 *haec est autem hyle, quae omne corpus mundi, quod ubicumque cernimus, ideis inpressa formavit. sed altissima et purissima pars eius, qua vel sustentantur divina vel constant, nectar vocatur et creditur esse potus deorum, inferior vero atque turbidior potus animarum. et hoc est quod veteres Lethaeum fluvium vocaverunt. ipsum autem Liberum patrem Orphici νοῦν ὑλικόν suspicantur intellegi qui ab illo individuo natus in singulos ipse dividitur. ideo in illorum sacris traditur Titanio furore in membra discerptus et frustis sepultis rursus unus et integer emersisse quia νοῦς, quem diximus, mentem vocari, ex individuo praebendo se dividendum et rursus ex diviso ad individuum revertendo et mundi inplet officia et naturae suae arcana non deserit.*

241. (p. 216) Macrob. in Somn. Scipion. I 12, 7 *et hoc est quod Plato notavit in Phaedone animam in corpus trahi nova ebrietate trepidantem, volens novum potum materialis alluvionis intellegi quo delibuta et gravata deducitur. arcani huius indicium est et Crater Liberi patris ille sidereus in regione quae inter Cancrum est et Leonem locatus, ebrietatem illic primum descensuris animis evenire silva influente significans, unde et comes ebrietatis oblivio illic animis incipit iam latenter obrepere.*

Cf. infra *ΚΡΑΤΗΡΕΣ*. Lob. I 736.

242. (80) Macrob. Saturn. (Cornelius Labeo?) I 17, 42 *Apollinem Πατρῷον cognominaverunt non propria gentis unius aut civitatis religione sed ut auctorem progenerandarum omnium rerum, quod sol umoribus exsiccatis ad progenerandum omnibus praebuit causam, ut ait Orpheus*

πατρὸς ἔχοντα νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν.

Herm. VII vs. 29; Lob. I 497; B. Boehm De Cornelii Labeonis aetate diss. Regimont. 1913, 22.

Hesiod. Theogon. 122 de Amore *δάμναται ἐν στήθεσσι νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν.*

243. (3) Hippolyt. Refut. omn. haeres. V 20, 4 p. 121, 21 Wendl. *ἔστι δὲ αὐτοῖς ἡ πᾶσα διδασκαλία τοῦ λόγου ἀπὸ*[1] *τῶν παλαιῶν θεολόγων, Μουσαίου καὶ Λίνου καὶ τοῦ τὰς τελετὰς μάλιστα καὶ τὰ μυστήρια καταδείξαντος Ὀρφέως. ὁ γὰρ περὶ τῆς μήτρας αὐτῶν καὶ τοῦ ὄφεως*[2] *λόγος καὶ ⟨ὁ⟩ ὀμφαλός,*[3] *ὅπερ ἐστὶν ἀνδρεία,*[4] *διαρρήδην οὕτως ἐστὶν ἐν τοῖς Βακχικοῖς τοῦ Ὀρφέως. τετέλεσται δὲ ταῦτα καὶ παραδέδοται ἀνθρώποις πρὸ τῆς Κελεοῦ καὶ Τριπτολέμου καὶ Δήμητρος καὶ Κόρης καὶ Διονύσου ἐν Ἐλευσῖνι τελετῆς, ἐν Φλιοῦντι*[5] | [122 Wendl] *τῆς Ἀττικῆς· πρὸ γὰρ τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων ἔστιν ἐν τῆι Φλιοῦντι ⟨τῆς⟩*[6] *λεγομένης Μεγάλης ὄργια.*[7] *ἔστι δὲ παστὰς ἐν αὐτῆι, ἐπὶ δὲ τῆς παστάδος ἐγγέγραπται μέχρι σήμερον ἡ τούτων*[8] *πάντων τῶν εἰρημένων λόγων ἰδέα. πολλὰ μὲν οὖν ἐστι τὰ ἐπὶ τῆς παστάδος ἐκείνης ἐγγεγραμμένα, περὶ ὧν Πλούταρχος ποιεῖται λόγους ἐν ταῖς πρὸς Ἐμπεδοκλέα δέκα βίβλοις* (M. Treu *Der sog. Lampriaskatalog der Plutarchschriften Waldenburg* 1873, 8, 43)· *ἔστι δὲ*[9] *τοῖς πλείοσι*[10] *καὶ πρεσβύτης τις ἐγγεγραμμένος πολιὸς πτερωτὸς*[11] *ἐντεταμένην ἔχων τὴν αἰσχύνην, γυναῖκα ἀποφεύγουσαν διώκων κυνοειδῆ.*[12] *ἐπιγέγραπται δὲ ἐπὶ τοῦ πρεσβύτου· φάος ῥυέντης,*[13] *ἐπὶ δὲ τῆς γυναικός· † περεηφικόλα.*[14] *ἔοικε δὲ εἶναι κατὰ τὸν Σηθιανῶν λόγον ὁ φάος ῥυέντης τὸ φῶς, τὸ σκοτεινὸν ὕδωρ δὲ ἡ φικόλα, τὸ δὲ ἐν μέσωι τούτων διάστημα ἁρμονία πνεύματος μεταξὺ τεταγμένου. τὸ δὲ ὄνομα τοῦ φάος ῥυέντος*[15] *τὴν ῥύσιν ἄνωθεν τοῦ φωτός, ὥς λέγουσι, δηλοῖ κάτω.*[16] *ὥστε εὐλόγως ἄν τις εἴποι τοὺς Σηθιανοὺς ἐγγύς που τελεῖν παρ' αὐτοῖς τὰ τῆς Μεγάλης Φλοιασίων ὄργια.*[17]

1 *ἀπὸ* Gott.; *ὑπὸ* P. 2 *ὄφεως* Schneidewin *Goett. Gel. Nachr.* 1852, 95, ten Brink Mnemosyne II 1853, 383; *Ὀρφέως* P. 3 *ὀμφαλός* P; *ὁ* add. ten Brink; *ὁ φαλλός* Guigniaut apud Cruice Philosophumena etc. rec. *Paris* 1860; sed recte contulit Maaß Hippolyt. l. l. 19, 11 p. 118, 12 *σχῆμα δὲ ἔχουσιν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ μήτραι παραπλήσιον τὸν ὀμφαλὸν ἐχούσηι μέσον, καὶ εἰ, φησίν, ὑπὸ ὄψιν ἀγαγεῖν θέλει τις τὸ σχῆμα τοῦτο, ἔγκυον μήτραν ὁποίου βούλεται ζώιου τεχνικῶς ἐρευνησάτω, καὶ εὑρήσει τὸ ἐκτύπωμα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν μέσωι πάντων ἀπαραλλάκτως ὑποκείμενον.* 4 *ἀνδρεία* P; *ἀνδρεια* sine accentu in P inveniri testatur Tannery p. 102, qui *ἀνδρεῖα* proponit *Hippolyte a attribué gratuiment aux Sethiens une obscénité pour rendre leur doctrine encore plus répugnante. En fait, l' ὀμφαλός de la μήτρα désignait seulement, pour eux, ce que nous appellons le col de la matrice, l' appendice saillant que présente un utérus, dont ils prétendaient retrouver la forme, même dans celle du monde. Or cette partie, dont le nom technique, qu' ils avaient probablement voulu éviter, était καυλός, offre effectivement une analogie de forme avec une verge humaine. Hippolyte pouvait donc prétendre que les Sethiens avaient voulu, dans la conception de leur empreintes,*

accoupler les organes des deux sexes; c'était au moins aussi sérieux que le rapprochement entre leur doctrine et les peintures de Phlya.; ἁρμονία Schneidewin l. l. 95 cf. Hippolyt. l. l. 20 p. 122, 12. 5 *Φλοιοῦντι* P; v. Meisterhans-Schwyzer *Gramm. att. Inschr.*[3] 58 *d*. Hippolyti locus spectat haud dubie ad mysteria Phlyensia; scripsit per errorem *Φλυοῦντι* et infra *Φλυασίων*. Cf. Pausan. I 31, 4, unde Diels lectionem *Φλοιοῦντι* in *Φλυέων* mutandam censet. Errat igitur Meineke Vindiciar. Strabonian. liber Berolini 1852, 242 (*Φλιοῦντι τῆς Ἀχαΐας*). 6 *τῆς* ins. Gott. 7 *λεγομένης Μεγάλης ὄργια* Gott.; *λεγομένη μεγαληγορία* P. 8 *τούτων* dubitanter Wendland; *τὰ τῶν* P quod delevit Miller. 9 *ἔστι δὲ* P; *ἔ. δ' ἐν* Miller. 10 *τοῖς πλείοσι* P; *ταῖς παστάσι* Wendl.; *πυλεῶσι?* Miller; *κείοσι?* Maaß *Orpheus* 302. 11 *πετρωτός* P. 12 *κυανοειδῆ* Gott. 13 *φάος ῥυέντης* utroque loco P; *Φάνης ῥυείς* ten Brink; *Φάνης ἐριέντης* Maaß l. l. 303. 14 *Περσεφόνη Φλυά* Brink; an *ἐριέντου Κόρη?* Maaß l. l.; cf. Rohde *Kl. Schr.* II 312. 15 *Φάνητος ῥυέντος* Brink. 16 ⟨*πρὸς τὸ*⟩ *κάτω* Brink; sed cf. p. 88, 14 *κάτω ῥέῃ ὁ Ὠκεανός* (Wendl.). 17 *Φλοιᾶς ἰονόργια* P; *Φλιασίων ὄργια* Scott et Meineke; *Φλιασίας ὄργια* Bunsen; *Φλυῆσιν* (*Φλυάσιν* Diels) *ὄργια* Gott.

Schuster 1 n. 5; Ed. Hiller *Herm.* XXI 1886, 365; Rohde *Psyche* II[6] 104 n.; Maaß *Orpheus* 301; Tannery *Rev. philol.* XXIV 1900, 97 ss., qui Hippolytum certum Orphicorum carmen respicere negavit; neu *μήτρα* neu *ὀμφαλός* in Orphicorum fragmenta reponenda, sed Sethianis attribuenda esse censet. Cf. J. Kroll *Lehren d. Herm. Trismeg.* 129.

244. (269) Serv. in Verg. Georg. II 389 p. 253, 16 Th. ∾ Myth. Vat. I 19; II 61 v. Keseling De Mythogr. Vatic. secundi font. diss. Hal. 1908, 20 *oscillorum autem variae sunt opiniones; nam alii hanc asserunt fabulam. Icarus Atheniensis, pater Erigonae, cum acceptum a Libero patre vinum mortalibus indicaret, occisus est a rusticis, qui cum plus aequo potassent, deebriati*[1] *se venenum accepisse crediderant. huius canis est reversus ad Erigonam filiam, quae, cum eius comitata vestigia pervenisset ad patris cadaver, laqueo vitam finivit. haec deorum voluntate inter astra relata est, quam Virginem vocant. canis quoque ille est inter sidera collocatus. sed post aliquantum tempus Atheniensibus morbus inmissus est talis, ut eorum virgines furore quodam compellerentur ad laqueum; responditque oraculum, sedari posse illam pestilentiam, si Erigonae et Icari cadavera requirerentur. quae cum diu quaesita nusquam invenirentur, ad ostendendam suam devotionem Athenienses, ut etiam in alieno ea quaerere viderentur elemento, suspenderunt de arboribus*

funem, ad quem se tenentes homines hac atque illac agitabantur, ut quasi et per aërem[2] *illorum* | [254 Th.] *cadavera quaerere viderentur. sed cum inde plerique caderent, inventum est, ut* ⟨*formas*⟩[3] *ad oris sui similitudinem facerent et eas pro se suspensas moverent. . . . alii dicunt oscilla esse membra virilia de floribus facta, quae suspendebantur per intercolumnia*[4] *ita, ut in ea homines, acceptis clausis personis, inpingerent et ea ore cillerent, id est moverent, ad risum populo commovendum. et hoc in Orpheo* (non Lucani) *lectum est.*

1 *deebriati* M; *debriati* vel *clebriati* vel *inebriati* alii codd. 2 *etiam per aerem* V. 3 *formas* vel *personas* add. Fabricius. 4 *id est inter duas columnas* add. M.

Lob. I 585; Dieterich *Nekyia*² 134 n. 1; Heeg Diss. 47.

De Erigonae mytho ab Sophocle in Satyris, ab Eratosthene in carmine elegiaco celeberrimo tractato v. Preller-Robert *Griech. Mythol.* I⁴ 667; Escher *RE*² VI 451 n. 2; Maaß *Philolog.* LXXVII 1921, 1; Rud. Pfeiffer *Kallimachosstudien* 1922, 102. Dixit de Erigona O. etiam in *ΓΕΩΡΓΙΑ*.

6. *ΔΙΑΘΗΚΑΙ*

In numero librorum Orphicorum a Suida (v. test. 223) allatorum deest hoc carmen a scriptoribus Christianis saepe adhibitum, ut Orphea *παλινωιδίαν* cecinisse probarent. Praeter ea quae infra ex Ps.-Iustino, Clemente, Eusebio, Aristocrito Manichaeo collecta sunt cf. Ps.-Iustin. Cohort. ad Gentil. c. 36 c. d p. 118 Otto *εἰ δέ τις ὄκνος ἢ παλαιὰ τῶν προγόνων ὑμῶν δεισιδαιμονία τέως ἐντυγχάνειν ὑμᾶς ταῖς τῶν ἁγίων ἀνδρῶν προφητείαις κωλύει, δι' ὧν δυνατὸν μανθάνειν ὑμᾶς ἕνα καὶ μόνον εἶναι* (DG; *εἰδέναι* BCEF) *θεόν, ὅ πρῶτόν ἐστι τῆς ἀληθοῦς θεοσεβείας γνώρισμα, τῶι γοῦν πρότερον ὑμᾶς τὴν πολυθεότητα διδάξαντι, ὕστερον δὲ λυσιτελῆ καὶ ἀναγκαίαν παλινωιδίαν ἆισαι προελομένωι πείσθητε Ὀρφεῖ, ταῦτ'* (*τῶι* C) *εἰρηκότι ἃ μικρῶι πρόσθεν* (c. 15) *γέγραφα, καὶ τοῖς λοιποῖς* (Sibyllae Homero Sophocli Pythagorae Platoni [c. 16—20]) *δὲ τοῖς τὰ αὐτὰ περὶ ἑνὸς θεοῦ γεγραφόσι πείσθητε* et Theophil. ad Autolyc. III 2 p. 117 c (p. 188 Otto) [Ab. fr. 4] *τί γὰρ ὠφέλησεν Ὅμηρον συγγράψαι τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον καὶ πολλοὺς ἐξαπατῆσαι, ἢ Ἡσίοδον ὁ κατάλογος τῆς θεογονίας τῶν παρ' αὐτῶι θεῶν ὀνομαζομένων,*

ἢ Ὀρφέα οἱ | [190 Otto] τριακόσιοι ἑξήκοντα πέντε θεοί, οὓς αὐτὸς ἐπὶ τέλει τοῦ βίου ἀθετεῖ ἐν ταῖς Διαθήκαις αὐτοῦ λέγων ἕνα εἶναι θεόν; Cf. Lactant. Divin. instit. I 7, 6—7 p. 26, 18 Br. *quodsi cultores deorum eos ipsos colere se putant, quos summi dei ministros appellamus, nihil est quod nobis* (*in quod nobis* SHM) *faciat invidiam, qui unum deum dicamus, multos negemus. si eos multitudo delectat, non duodecim dicimus aut trecentos sexaginta* (*trecentis aut sexaginta* M) *quinque ut O., sed innumerabiles esse. arguimus errores eorum in diversum, qui tam paucos putant.* Lob. I 364. 448; Reitzenstein *Poimandres* 272 n. 3.

Tres Testamenti redactiones extitisse videntur quas brevitatis causa Iustinianam (fr. 245) Clementinam vel Hecataei falsarii (fr. 246) Aristobulianam (fr. 247) nomino. Dixit de his rebus doctissime permulta A. Elter in Indicibus Bonnensibus a. 1894 De Iustini monarchia et Aristobulo Iudaeo I. II (De Gnomolog. Graec. hist. atque origine commentationis partes V et VI), quae non omnia probabilia sunt; sed multa correxit quae priores peccaverunt. Quorum ex numero afferantur praeter Lobeckium I 364. 448—465 imprimis Schuster 56; Gruppe *Suppl.* 711. 742; Rohde *Psyche* II⁶ 114 n. 3; Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 269 = *Kl. Schr.* II 184; Maaß Aratea (*Phil. Unters.* XII 1892) 131. 253.

I. Redactio Iustiniana

245. (4) Ps.-Iustin. De mon. c. 2 p. 104 e — 105 b (III 132 Otto) praemissis his verbis μαρτυρήσει δέ μοι καὶ Ὀ. ὁ παρεισάγων (παρεισαγαγών vel προεισαγαγών Lob. I 364) τοὺς τριακοσίους ἑξήκοντα θεοὺς ἐν τῶι Διαθῆκαι (διαθήκαις C, διαθήκης I. A. Goez.) ἐπιγραφομένωι βιβλίωι, ὁπότε μετανοῶν ἐπὶ τούτωι φαίνεται ἐξ ὧν γράφει. Exscripserunt haec praefatus Ps.-Iustin. Coh. ad Gentil. c. 15 p. 15 c — 16 a (III 59 Otto) Ὀ. γοῦν, ὁ τῆς πολυθεότητος ὑμῶν ὡς ἂν εἴποι | [60 Otto] τις, πρῶτος διδάσκαλος γεγονώς, οἷα πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μουσαῖον καὶ τοὺς λοιποὺς γνησίους ἀκροατὰς ὕστερον περὶ ἑνὸς καὶ μόνου θεοῦ κηρύττει λέγων, ἀναγκαῖον ὑπομνῆσαι ὑμᾶς. ἔφη δὲ οὕτως ~ Cyrill. c. Iulian. I 25 (p. 25 Aubert; Migne 76, 541) qui vs. 1—13 et μεθ' ἕτερα πάλιν vs. 17—21 affert et introducit verbis Ὀρφέα μὲν οὖν τὸν Οἰάγρου δεισιδαιμονέστατόν φασι

γενέσθαι τῶν ἄλλων καὶ φθάσαι μὲν τὴν Ὁμήρου ποίησιν, ἅτε δὴ καὶ ἐν χρόνοις ὄντα πρεσβύτερον, ᾠδὰς δὲ καὶ ὕμνους τοῖς ψευδωνύμοις ἐξυφῆναι θεοῖς καὶ οὐκ ἀθαύμαστον ἐπὶ τούτωι τὴν δόξαν ἑλεῖν, εἶτα τῶν ἑαυτοῦ δογμάτων κατεγνωκότα, συνέντα τε ὅτι μονονουχὶ τὴν ἁμαξιτὸν ἀφεὶς | 26 Aub. ἐν ἐκβολῆι γέγονε τῆς εὐθείας ὁδοῦ, μεταφοιτῆσαι πρὸς τὰ βελτίω καὶ τοῦ ψεύδους ἀνθελέσθαι τὴν ἀλήθειαν φάναι τε οὕτω περὶ θεοῦ (cf. Herm. Schrader *Archiv Gesch. Philos.* I 1888, 361 et de Cyrilli lectionibus Elterum 178 bis n. 4)·

φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί· θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι
πάντες[1] ὁμῶς. σὺ δ' ἄκουε, φαεσφόρου ἔκγονε Μήνης,
Μουσαῖ'· ἐξερέω γὰρ ἀληθέα· μηδέ σε τὰ πρὶν
ἐν στήθεσσι φανέντα[2] φίλης αἰῶνος ἀμέρσηι.
εἰς δὲ λόγον θεῖον βλέψας τούτωι προσέδρευε[3]
ἰθύνων[4] κραδίης νοερὸν[5] κύτος· εὖ δ'[6] ἐπίβαινε
ἀτραπιτοῦ, μοῦνον δ' ἐσόρα κόσμοιο ἄνακτα.
εἷς ἔστ',[7] αὐτογενής,[8] ἑνὸς ἔκγονα πάντα τέτυκται·[9]
ἐν δ' αὐτοῖς αὐτὸς περιγίνεται,[10] οὐδέ τις αὐτὸν
εἰσοράαι θνητῶν, αὐτὸς δέ γε πάντας ὁρᾶται.[11]
οὗτος[12] δ' ἐξ ἀγαθοῖο κακὸν θνητοῖσι δίδωσι[13]
| 62 Otto καὶ πόλεμον κρυόεντα καὶ ἄλγεα δακρυόεντα.
οὐδέ τις ἔσθ' ἕτερος χωρὶς μεγάλου βασιλῆος.[14]
αὐτὸν δ' οὐχ ὁρόω· περὶ γὰρ νέφος ἐστήρικται.
πᾶσιν γὰρ θνητοῖς θνηταὶ κόραι εἰσὶν ἐν ὄσσοις,[15]
ἀσθενέες δ' ἰδέειν Δία τὸν[16] πάντων μεδέοντα.
οὗτος γὰρ χάλκειον ἐς οὐρανὸν ἐστήρικται
χρυσέωι εἰνὶ θρόνωι, γαίης δ' ἐπὶ ποσσὶ βέβηκε
χεῖρά τε δεξιτερὴν ἐπὶ τέρματος Ὠκεανοῖο
πάντοθεν ἐκτέτακεν· περὶ γὰρ τρέμει οὔρεα μακρὰ
καὶ ποταμοὶ πολιῆς τε βάθος χαροποῖο θαλάσσης.

sequitur fr. 239 b.

1 Vs. 1—2 om. Iustin. Mon. codd. βέβηλοι πᾶσιν Coh. G, βεβήλοις πᾶσιν Coh. D cf. Elterum 165. 183, βεβήλοις etiam Tatian. Or. ad Graec. c. 8 p. 9, 13 Schw. 2 ῥηθέντα superscripsit alia manus in Mon. C. 3 Vs. 5—7 om. Mon. F. 4 εὐθύνων Clem. Strom. V 14, 123, 1 (II 409, 17 Staeh.). 5 *in Coh. F post νοερὸν inter duo verba erasa positum est φέγγος, ut legeretur νοερὸν φέγγος ἐπίβαινε* Otto. 6 εὖ δ' Clem., εὖ τ' Mon. Euseb. 7 εἷς δ' ἔστ' Coh. BD Cyrill.; εἷς δ' ἔστιν Coh. G. 8 supra γενής in Mon. C alia manus ex Eusebio (v. fr. 247 vs. 10) τελής, αὐτοτελής etiam Clem. Strom. V, 12, 78, 4 (II 378, 6 Staeh.). 9 τέτεκται Mon. C et ibidem supra ἑνὸς . . . τέτεκται alia manus ex Eusebio (πέφυκε fr. 246 vs. 8 p. 259) scripsit

αὐτοῦ δ' ὕπο πάντα τελεῖται. ἑνὸς ἔργον ἅπαντα Mon. F. 10 περινίσσεται Clem. Protr. VII 74, 5 (I 57, 3 Staeh.) v. fr. 245 initium. 11 αὐτὸς δὲ πάντ' ἐορᾶται Mon. F. 12 αὐτὸς Clem. Strom. V 14, 126, 5 (II 411, 24 Staeh.), Eus. 13 Vs. 11. 12 om. Mon. F pro δίδωσι ap. Clem. Strom. ibidem φυτεύει. 14 μεγάλου βασιλῆος Clem. Strom. V 14, 133, 1 (II 416, 4 Staeh.) et Coh. codd. praeter CE; βασιλῆος μεγάλοιο Mon. F; ceteri Mon. codd. et Coh. CE habent μεγάλοιο ἄνακτος. 15 antecedit in Mon. F versui 16 versus μικραὶ ἐπεὶ σάρκες [τε καὶ] ὀστέα πεφύασιν (cf. fr. 246 ad vs. 16). 16 Δία τὸν Coh. DG; τὸν διὰ Coh. ABCF, Mon. G; τὸν ἀεὶ Mon. F.

Herm. I; Lob. I 438; Elter 153. 178 ss.; Wobbermin *Religionsgeschichtl. Stud. zur Frage der Beeinflussung des Urchristentums durch das antike Mysterienwesen* 1896, 130.

Ad vs. 1 cf. fr. 13 (Plato Sympos. 218 b), infra frr. 246. 247 et quae Kroll De orac. Chald. 59 n. 2 composuit. Omnium primus versum Orphicum de silentio mystico imitari videtur Empedocles fr. 4 vs. 4, Diels I³ 225, 1 (ad Musam) ἄντομαι ὧν θέμις ἐστὶν ἐφημερίοισιν ἀκούειν (cf. Kern *Archiv Gesch. Philos.* I 1888, 504).

Ad vs. 8 ss. cf. Oracul. Sibyll. III 11 p. 47 Geffck.

εἷς θεός ἐστι μόναρχος ἀθέσφατος αἰθέρι ναίων
αὐτοφυὴς ἀόρατος ὁρώμενος αὐτὸς ἅπαντα,

ibidem Prol. 94 p. 5, 1

εἷς θεός, ὃς μόνος ἄρχει, ὑπερμεγέθης, ἀγένητος·
ἀλλὰ θεὸς μόνος εἷς πανυπέρτατος, ὃς πεποίηκεν
οὐρανὸν ἠέλιον κτλ.,

IV 12 p. 92

ὃς καθορῶν ἅμα πάντας ὑπ' οὐδενὸς αὐτὸς ὁρᾶται,

fr. 1, 7 p. 227 s.

εἷς θεός, ὃς μόνος ἄρχει, ὑπερμεγέθης ἀγένητος
παντοκράτωρ ἀόρατος ὁρώμενος αὐτὸς ἅπαντα,
αὐτὸς δ' οὐ βλέπεται θνητῆι ὑπὸ σαρκὸς ἁπάσης.

Ad vs. 12 cf. Hesiod. Theogon. 227 (Ἔρις στυγερὴ τέκε) Λήθην τε Λιμόν τε καὶ ἄλγεα δακρυόεντα, Oracul. Sibyll. III 603 p. 79 Geffck. καὶ πόλεμον καὶ λοιμὸν ἰδ' ἄλγεα δακρυόεντα v. etiam ibidem fr. 1, 32 p. 229 εἷς θεός ἐστι βροχὰς ἀνέμους σεισμοὺς ἐπιπέμπων ἀστεροπὰς λιμοὺς λοιμοὺς καὶ κήδεα λυγρὰ καὶ νιφετοὺς κρύσταλλα et fr. 3, 20 p. 231 Geffck. [Cf. fr. 247 n. 13.]

Ad vs. 13 cf. Clem. Alex. Strom. V 14, 133, 1 (II 416, 5 Staeh.) ὧι (sc. Ὀρφεῖ allato versu 13) πειθόμενος ὁ κωμικὸς Δίφιλος (CFA II fr. 138 p. 580) γνωμικώτατα 'τὸν ὄντα πάν-

των' φησί, πατέρα τοῦτον διὰ τέλους τίμα μόνον, ἀγαθῶν τοσούτων εὑρετὴν καὶ κτίστορα.

Ad vs. 17 cf. Hesiod. Theogon. 778 de Styge *ἀμφὶ δὲ πάντῃ κίοσιν ἀργυρέοισι πρὸς οὐρανὸν ἐστήρικται.* Vide infra fr. 247 ad vs. 29 p. 264.

Cum vs. 18 iure confert Clem. (v. fr. 246 p. 260) Is. 66, 1.

II. Redactio Clementina (Hecataei falsarii?)

246. (5) Ex Ps.-Iustin. De mon. etiam fluxisse videntur, quae Clemens Alex. Protr. VII 74, 4 (I 56, 14 Staeh.) praemissis his verbis *ὁ δὲ Θρᾴκιος ἱεροφάντης καὶ ποιητὴς ἅμα, ὁ τοῦ Οἰάγρου Ὀ., μετὰ τὴν τῶν ὀργίων ἱεροφαντίαν καὶ τῶν εἰδώλων τὴν θεολογίαν, παλινῳδίαν ἀληθείας εἰσάγει, τὸν ἱερὸν ὄντως ὀψέ ποτε, ὅμως δ' οὖν ᾄδων λόγον* e Testamento Orphico affert. Sunt vs. 1—10, quibuscum coniungit post vs. 7 vocem *ἀθάνατον* i. e. initium redactionis Aristobulianae fr. 247 vs. 9 (*ἀθάνατον· παλαιὸς δὲ λόγος περὶ τοῦδε φαείνει*). Eodem fonte utitur Clemens Strom. V 12, 78, 4 (II 378, 1 Staeh.), ubi post verba *ἡ γραφὴ 'εἰσῆλθεν δὲ Μωϋσῆς εἰς τὸν γνόφον οὗ ἦν ὁ θεός', τοῦτο δηλοῖ τοῖς συνιέναι δυναμένοις, ὡς ὁ θεὸς ἀόρατός ἐστι καὶ ἄρρητος, γνόφος δὲ ὡς ἀληθῶς ἡ τῶν πολλῶν ἀπιστία τε καὶ ἄγνοια τῆι αὐγῆι τῆς ἀληθείας ἐπίπροσθε φέρεται. Ὀρφεύς τε αὖ ὁ θεολόγος ἐντεῦθεν ὠφελημένος εἰπών* laudat vs. 8 *εἷς ἔστ' — τέτυκται,* cui addit *ἢ 'πέφυκεν', γράφεται γὰρ καὶ οὕτως* v. fr. 245 n. 9 (*πέφυκε* varia lectio etiam fr. 21 a vs. 2); vs. 9 *οὐδέ τις αὐτόν* — 10 *ὁρᾶται,* vs. 14 *αὐτὸν δ' οὐχ ὁρόω* — 15 *ἐν ὄσσοις* addito versu *μικραί, ἐπεὶ σάρκες τε καὶ ὀστέα* (*ἐμπεφυῖα* add. L) *ἐμπεφύασιν* v. fr. 245 n. 15 (*μαῦραι* pro *μικραί* legi iubet Platt *Journ. philol.* Lond. XXVI 1899, 229). Praeter Ps.-Iustinum Testamenti Orphici altera redactione se usum esse testatur Clem. Strom. V 14, 123, 1 (II 409, 15 Staeh.) *ὁ δὲ αὐτὸς Ὀ. καὶ ταῦτα λέγει,* sequuntur redactionis Iustinianae vs. 5 *εἰς δὲ λόγον* — 7 *ἄνακτα ἀθάνατον* (v. supra), tum pergit *αὖθίς τε περὶ τοῦ θεοῦ, ἀόρατον αὐτὸν λέγων, μόνωι γνωσθῆναι ἑνί τινί φησι τὸ γένος Χαλδαίωι, εἴτε τὸν Ἀβραὰμ λέγων τοῦτον εἴτε καὶ τὸν υἱὸν τὸν αὐτοῦ, διὰ τούτων* sequuntur redactionis Aristobulianae vs. 23 *εἰ μὴ* — 27 *περὶ χεῦμα* et post verba *εἶτα οἷον* ⟨*παραφράζων* add. ex Eus.⟩ *τὸ 'ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ*

δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου (Is. 66, 1) *ἐπιφέρει* sequuntur redactionis Aristobulianae vs. 30 *αὐτὸς δὴ* — 36 *τελευτήν* et 39 *ἄλλως οὐ* — 40 *ἐξ ὑπάτου κραίνει,* quibus adiungit verba *καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις. διὰ γὰρ τούτων δεδήλωκεν πάντα ἐκεῖνα τὰ προφητικά* (Is. 64, 1) *'ἐὰν ἀνοίξῃς τὸν οὐρανόν, τρόμος λήψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη καὶ τακήσεται, ὡς ἀπὸ προσώπου πυρὸς τήκεται κηρός'.* Sequitur fr. 248. Tum citat Clem. Strom. V 14, 126, 5 (II 411, 24 Staeh.) redactionis Iustinianae vs. 11 *αὐτὸς* (*οὗτος* Iustin. et Aristocrit. Manich. [T] cf. fr. 247 n. 11) — 12 *δακρυόεντα κατὰ τὸν Ὀρφέα* et post Archilochi fr. 88 (Bergk PLG[4] II 707) allatum p. 412, 6 Staeh. pergit *πάλιν ἡμῖν ᾀσάτω ὁ Θράκιος Ὀρφεύς* redactionis Aristobulianae vs. 31 *χεῖρα δὲ δεξιτερὴν ἐπὶ τέρματος* (v. n. 30) et vs. ex 32 et 30 fictum *πάντοθεν* (v. Aristocrit. p. 264) *ἐκτέτακεν, γαίη δ' ὑπὸ ποσσὶ βέβηκεν,* quibus addit *ταῦτα ἐμφανῶς ἐκεῖθεν εἴληπται 'ὁ κύριος σώσει πόλεις κατοικουμένας, καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήψεται τῇ χειρὶ ὡς νεοσσιάν'* (Is. 10, 14). Denique Strom. V 14, 133, 1 (II 416, 4 Staeh.) affert vs. 13 redactionis Iustinianae (*οὐδέ τις ἔσθ' ἕτερος χωρὶς μεγάλου βασιλῆος* v. fr. 245 n. 14).

Quamquam ex his Testamenti versibus per Clementis libros sparsis carmen componi potest, tamen destiti ab hoc conatu, cum certa restitutio praeberi nequeat. De Abelii tentamine (fr. 5) recte iudicavit Elter l. l. 154. Clemens Hecataei (sc. Abderitae) falsarii libro *Κατ' Ἄβραμον καὶ τοὺς Αἰγυπτίους* (Strom. V 14, 113, 1 [II 402, 17 Staeh.]) usus est (cf. Elterum 152. 178 ss. et Christium *Abhdlg. Akademie München* XXI 1901, 485). Ps.-Hecataeus ante Iosephum vixit; nam hic Antiquit. I 7, 2, 159 *Ἑκαταῖος δὲ καὶ τοῦ μνησθῆναι* (sc. *Ἀβράμου*) *πλεῖόν τι πεποίηκε· βιβλίον γὰρ περὶ αὐτοῦ συνταξάμενος κατέλιπεν* de eodem libro dicit ac Clemens cf. Christium l. l. 486; Diels II[3] 154, 17 n. 15.

Lob. I 443; Elter 153. 178 bis; Wobbermin (v. p. 258) 138.

III. Redactio Aristobuliana

247. (6) Aristobul. ap. Euseb. Praeparat. evangelic. XIII 12 (II 191, 11 Dind.), quem recensio in Theosophia Tubingensi [T] servata sequitur, de qua v. p. 263 s. *δεῖ γὰρ λαμβάνειν τὴν θείαν φωνὴν οὐ ῥητὸν λόγον, ἀλλ' ἔργων κατασκευάς, καθὼς καὶ διὰ*

τῆς νομοθεσίας ἡμῖν ὅλην τὴν γένεσιν τοῦ κόσμου θεοῦ λόγους εἴρηκεν ὁ Μωσῆς. συνεχῶς γάρ φησιν ἐφ' ἑκάστου 'καὶ εἶπεν ὁ θεός, καὶ ἐγένετο'. δοκοῦσι δέ μοι περιειργασμένοι πάντα κατηκολουθηκέναι τούτωι Πυθαγόρας τε καὶ Σωκράτης καὶ Πλάτων, λέγοντες ἀκούειν φωνῆς θεοῦ, τὴν κατασκευὴν τῶν ὅλων συνθεωροῦντες ἀκριβῶς ὑπὸ θεοῦ γεγονυῖαν καὶ συνεχομένην ἀδιαλείπτως. ἔτι δὲ καὶ Ὀ. ἐν ποιήμασι τῶν κατὰ τὸν ἱερὸν λόγον αὐτῶι λεγομένων οὕτως ἐκτίθεται περὶ τοῦ διακρατεῖσθαι θείαι δυνάμει τὰ πάντα καὶ γενητὰ ὑπάρχειν, καὶ ἐπὶ πάντων εἶναι τὸν θεόν. λέγει δ' οὕτως·

φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί· θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι,
φεύγοντες δικαίων θεσμούς, θείοιο τεθέντος
πᾶσι νόμου·[1] σὺ δ' ἄκουε, φαεσφόρου ἔκγονε[2] Μήνης,
Μουσαῖ'·[3] ἐξερέω γὰρ ἀληθέα, μηδέ σε[4] τὰ πρὶν
ἐν στήθεσσι φανέντα φίλης αἰῶνος ἀμέρσηι,
εἰς δὲ λόγον θεῖον βλέψας τούτωι προσέδρευε,
ἰθύνων κραδίης νοερὸν κύτος· εὖ δ' ἐπίβαινε
ἀτραπιτοῦ, μοῦνον δ' ἐσόρα κόσμοιο τυπωτὴν[5]
ἀθάνατον. παλαιὸς[6] δὲ λόγος περὶ τοῦδε φαείνει,
| 192 Dind. εἷς ἔστ' αὐτοτελής, αὐτοῦ δ' ὕπο πάντα τελεῖται,[7]
ἐν δ' αὐτοῖς αὐτὸς περινίσσεται,[8] οὐδέ[9] τις αὐτὸν
εἰσοράαι ψυχῶν θνητῶν, νῶι δ' εἰσοράαται.[10]
αὐτὸς[11] δ' ἐξ ἀγαθῶν θνητοῖς κακὸν οὐκ ἐπιτέλλει
ἀνθρώποις· αὐτοῖς δὲ κ' Ἔρις[12] καὶ Μῖσος ὀπηδεῖ,
καὶ Πόλεμος καὶ Λοιμὸς ἰδ' Ἄλγεα δακρυόεντα,[13]
οὐδέ τις ἔσθ' ἕτερος·[14] τῶι κεν ῥέα πάντ' ἐσορῆται.[15]
οὐ κεν ἴδοις[16] αὐτόν, πρὶν δή ποτε δεῦρ' ἐπὶ γαῖαν,[17]
τέκνον ἐμόν, δείξω[18] σοι, ὁπηνίκα δέρκομαι αὐτοῦ
ἴχνια καὶ χεῖρα στιβαρὴν[19] κρατεροῖο θεοῖο.
αὐτὸν δ' οὐχ ὁρόω· περὶ γὰρ νέφος ἐστήρικται
λοιπὸν ἐμοὶ καὶ πᾶσι δεκάπτυχον[20] ἀνθρώποισιν·
οὐ γάρ κέν τις ἴδοι θνητῶν μερόπων κρείοντα,[21]
εἰ μὴ μουνογενής τις ἀπορρῶξ φύλου ἄνωθεν
Χαλδαίων· ἴδρις γὰρ ἔην ἄστροιο πορείης,[22]
καὶ σφαίρης ἥτ' ἀμφὶς ὀχῆος ἀεὶ περιτέλλει,
κυκλοτερὴς ἴση τε κατὰ σφέτερον κνώδακα.[23]
πνεύματα[24] δ' ἡνιοχεῖ[25] περί τ' ἠέρα καὶ περὶ χεῦμα
νάματος· ἐκφαίνει δὲ πυρὸς σέλας ἰφιγενήτου.[26]
αὐτὸς δὴ[27] μέγαν αὖθις ἐπ' οὐρανὸν ἐστήρικται
χρυσέωι[28] εἰνὶ θρόνωι· γαίη δ' ὑπὸ ποσσὶ βέβηκε·[29]

χεῖρα δὲ δεξιτερὴν ἐπὶ τέρμασιν[30] Ὠκεανοῖο
ἐκτέτακεν· ὀρέων δὲ τρέμει βάσις ἔνδοθι θυμῶι,[31]
οὐδὲ φέρειν δύναται κρατερὸν μένος. ἔστι δὲ πάντηι[32]
αὐτὸς ἐπουράνιος, καὶ ἐπὶ χθονὶ πάντα τελευτᾶι,
ἀρχὴν αὐτὸς ἔχων καὶ μέσσην[33] ἠδὲ τελευτήν,
ὡς λόγος ἀρχαίων, ὡς ὑλογενὴς διέταξεν,[34]
ἐκ θεόθεν γνώμαισι λαβὼν κατὰ δίπλακα θεσμόν.[35]
ἄλλως οὐ θεμιτὸν[36] δὲ λέγειν·[37] τρομέω δέ τε λίην[38]
ἐν νόωι. ἐξ ὑπάτου κραίνει περὶ πάντ' ἐνὶ τάξει.[39]
ὦ τέκνον, σὺ δὲ τοῖσι νόοισι πελάζεο, γλώσσης
εὖ μάλ' ἐπικρατέων, στέρνοισι δὲ ἔνθεο φήμην.[40]

1 *θεῖόν τε νόημα, πάντες ὁμῶς* T cf. redactionem Iustinianam fr. 245. 2 *ἔγγονε* T cf. Herwerd. *Herm.* V 1871, 140. 3 *Μουσαῖε* T (Weinr.). 4 *μὴ δέ σε* T (Weinr.). 5 *ἄνακτα* Iust. Clem. 6 *ὁ τοῦ Μωσέως καὶ τῶν ἄλλων προφητῶν* T in mg. 7 *αὐτογενής. ἔκγονα πάντα τέτυκται* T (Weinr.); ⟨*ἑνὸς*⟩ *ἔκγονα* Bur.; ⟨*τοῦ δ'*⟩ *ἔκγονα* Kroll *Philol.* LIII 1894, 420 n. 5 v. fr. 245 n. 9. 8 *περιγίνεται* Iust. 9 *οὐ, δέ* T (Weinr.). 10 *εἰσοράει θνητῶν, αὐτὸς δέ γε πάντας ὁρᾶται* T, *εἰσοράαι* etc. Iustin. Clem. Sequitur in T vs. 13 interpolatus (cf. p. 263). 11 *οὗτος* T cf. recens. Iustinianam vs. 11 et fr. 246 p. 260. 12 *αὐτοῖς δὲ κ' Ἔρις* T; *αὐτῶι δὲ χάρις* perperam Eus.; iam Schenkl *δέ τ' ἔρις* coniecerat. 13 *καὶ πόλεμον κρυόεντα καὶ ἄ. δ.* Iust. Clem., cum Orac. Sibyll. III 603 (p. 79 Geffck. v. cf. supra p. 258 ad fr. 245 vs. 12) versionem Aristobulianam sequantur. 14 *οὐδεὶς ἔσθ' ἕτερος* T. 15 *τῶι — ἐσορῆται* T. *σὺ δέ κεν ῥέα πάντ' ἐσορήσαις* Eus. *σὺ δέ κεν ῥέα πάντ' ἐσαθρήσαις πρίν κεν ἴδηις αὐτόν· πλὴν δή ποτε* Lob. I 442 n. *h* *ἤ κεν ἴδηις αὐτόν· πλὴν δήποτε subaudito μᾶλλον ante ἤ* Boissonade Philostrati Epistolae p. 162. Ad *πρὶν* habet T in mg. *πρὸ τοῦ σαρκωθῆναι καὶ ἐπὶ γῆν ὀφθῆναι.* 16 *οὔ κεν ἴδοις* Bur.; *οὔκουν ἴδης* T; *αἴ κεν ἴδηις αὐτόν* Eus. 17 *πρὶν δήποτε*
b a
δ' ἐπὶ γαῖαν T. 18 sc. *ἴχνια καὶ χεῖρα κτλ.* 19 *χεῖρα στιβαρήν* (T Weinr.) cf. Bur. Ad *ἴχνια* T in mg.: *ὅτε τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ἔδειξε τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.* 20 *λοιπὸν* (*λεπτὸν* Lob. I 442 n. *i*) *ἐμοί· στᾶσιν* (*πᾶσιν* Hermann) *δὲ δέκα πτυχαὶ ἀνθρώποισιν* Eus.; sequor T. Ad *λοιπὸν* T in mg. *ἀντὶ τοῦ, καὶ ἐμοὶ καὶ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις,* ad *δεκάπτυχον* : *ἡ Μωσαϊκὴ δεκάλογος διδάσκαλος ἔσται.* 21 *κρείοντα* T, *κραίνοντα* Eus. 22 Clem. Eus.; *ἄστρων τε πορείης* T. 23 T qui in mg. ad *ἥτ' ἀμφὶς ὀχῆος* praebet *ἥτις ἐξ ἀμφοτέρωθεν τοῦ ὁρίζοντος ἢ τοῦ ἄξονος ἀεὶ κινεῖται*, cum Clem. et Eus. habeant *καὶ σφαίρης κίνημ' ἀμφὶ χθόνα* (*θ'* add. Clem.) *ὡς περιτέλλει κυκλοτερές γ' ἐν ἴσωι, κατὰ δὲ σφέτερον κνώδακα* (Eus.; *κ. ἐν ἴσωι τε κατὰ σφ. κν.* Clem.). 24 *πνεύματι* T; Clem. L, Eus. I; *πνεῦμά τ'* Eus. O. 25 Ad *ἡνιοχεῖ* T superscr. *εὐτάκτως ἄγει* ⟨*περὶ* add. Bur.⟩ *τὸν ἀέρα ἢ* (*καὶ* Bur.) *τὰ τῆς γῆς πέρατα, τὸ ὕδωρ.* 26 *ἐκφαίνει δὲ πυρὸς σέλατα, διαφεγγέα πάντηι* T, qui ad *πυρὸς σέλατα* in mg. habet *in antigr. πυροσέλευτα* (Weinr.) et super vs. 28 (T vs. 32) *τῆς θεότητος ἀπαυγάσματα.* 27 *αὐτὸς δ' αὖ* Clem. Theodoret. 28 *in ant. χρυσέων* T in mg. 29 *γαίης δ' ἔπι ποσσὶ βέβηκε* Iustin. cf. Bur. 30 *τέρματος* Iustin. Clem., *τέρματα* Cyrill.

31 Clem. Eus.; *παντόθεν ἐκτέτακεν· περὶ γὰρ τρέμει οὔρεα μακρά* Iust.; *παντόθεν ἐκτέτακεν, ὀρέων δὲ τρέμει βάσις αὐτὸν* T. De versu, qui in T hic sequitur, cf. p. 264. 32 *πάντῃ* T, *πάντων* Eus. Clem. 33 *ἅμα καὶ μέσον ἠδὲ τελευτήν* Clem.; *ἧι δ' αὖ μέσον, ἧι δὲ τελευτήν* T. 34 Ad *ὡς ὑλ. διέτ.* T in mg. *ὁ τὴν τῶν ἐνύλων γένεσιν γράψας Μωσῆς. ὑδογενής* Scaliger Casaubon. alii cf. Lob. I 443 n. *n.* 35 *ἐκ θεόθεν γνώμην τε λαβὼν καὶ δίπλακα θεσμόν* T. Ad *δίπλακα* superscr. T *forte δυσί· διὸ γὰρ λαβὼν* (Weinr.) *τὸν νόμον ἐν πλαξί.* 36 Clem. Eus., *ἀλλ' ὡς οὐ θ.* T. 37 *δὲ λέγειν* Eus. T; *σὲ λ.* Clem.; *με λ.* Bur. fortasse recte. 38 *δὲ τελίην* T quod recte interpretatus est Kroll l. l.; *δέ γε γυῖα* Eus.; *δέ τε γ.* Clem. Ad *τρομέω* T in mg. *φρίττω τὸ μυστήριον λογιζόμενος.* 39 T in mg. *in ant. πάντες.* 40 T habet:

ὦ τέκνον, σὺ δὲ σοῖσι νόοις πέλας ἴσθι ἐς αὐτόν,
μηδ' ἀπόδος, μάλ' ἐπικρατέων στέρνοις θεοφήμην.

Cf. Euseb. l. l. III 7 p. 97 d (I 118, 16 Dind.) *ἄκουε δ' οὖν καὶ τῆς τούτων φυσιολογίας, μεθ' οἵας ἐξενήνεκται τῶι Πορφυρίωι ἀλαζονείας·*

φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι

σοφίας θεολόγου νοήματα δεικνύς, οἷς τὸν θεὸν καὶ τοῦ θεοῦ τὰς δυνάμεις διὰ εἰκόνων συμφύλων αἰσθήσει ἐμήνυσαν ἄνδρες τὰ ἀφανῆ φανεροῖς (v. fr. 109) *ὑποτυπώσαντες πλάσμασι, τοῖς καθάπερ ἐκ βίβλων τῶν ἀγαλμάτων ἀναλέγειν τὰ περὶ θεῶν μεμαθηκόσι γράμματα* et III 13 p. 118 a (I 142, 10 Dind.) *οὐ γάρ με ἡ ἀλαζὼν ἐκπλήξει φωνή· 'φθέγξομαι — βέβηλοι' φήσασα.*

Aristocritus Manich. in Theos. Tubing. c. 55 p. 112, 5 Bur. *ὅτι Ὀ., ὁ Οἰάγρου τοῦ Θρακός, πρότερον μὲν ὕμνους τινὰς εἰς τοὺς ἐξαγίστους θεοὺς ἐξυφάνας καὶ τὰς μιαρὰς γενέσεις αὐτῶν διηγησάμενος, εἶτα, συνεὶς ὥσπερ τὸ δυσσεβὲς τοῦ πράγματος, μετέθηκεν ἑαυτὸν ἐπὶ τὸ μόνον καλὸν καὶ τὸν ὄντως ὑμνῶν θεὸν καὶ τὴν τῶν πάλαι Χαλδαίων σοφίαν, δηλαδὴ τὴν τοῦ Ἀβραάμ, ἐπαινῶν, παραινεῖ τῶι ἰδίωι παιδὶ Μουσαίωι τοῖς μὲν φθάσασι μυθευθῆναι μὴ πείθεσθαι, τοῖς δὲ ῥηθήσεσθαι μέλλουσι προσέχειν τὸν νοῦν. ἔστι δὲ τὰ ἔπη ταῦτα·* sequuntur recensionis Aristobulianae vs. 1—20 addito solum vs. 13 *αὐτὸν δ' οὐχ ὁρόωσι· περὶ γὰρ νέφος ἐστήρικται* prave ficto e vs. 20 *αὐτὸν δ' οὐχ ὁρόω· περὶ γὰρ νέφος ἐστήρικται.* Tum adduntur ex recensione Iustiniana vs. 15 ss. valde depravati:

πᾶσι γὰρ θνητοῖς ⟨*θνηταὶ* add.; deest T) *κόραι εἰσὶν ἐν ὄσσοις*
(*ὄσσοις* T Weinr.)

μικραί, ἐπεὶ σάρκες (*τε* add.; deest T) *καὶ ὀστέα ἐμπεφύασιν* (*ἐμφύασιν* T Weinr. v. Bur.),
ἀσθενέες τ' ἰδέειν τὸν δὴ πάντα (l. *πάντων*) *μεδέοντα,*

quorum alter versus solum in Iustini Mon. cod. F. legitur, tertius deformatus est ex vs. 16 (Iust.) *ἀσθενέες δ' ἰδέειν Δία τὸν πάντων μεδέοντα.* Sequuntur redactionis Aristobulianae vss. 21—41 addito solum inter vs. 32, qui hic traditur *παντόθεν ἐκτέτακεν, ὀρέων δὲ τρέμει βάσις αὐτὸν* et vs. 33 ultimo versu redactionis Iustinianae *καὶ ποταμοὶ πολιῆς τε βάθος χαροποῖο θαλάσσης,* qui hic tamen incipit: *ἐν θυμῶι πολιῆς.* De singulis quae differunt v. supra apparatum criticum, de quo bene meritus est Otto Weinreich qui Bureschii lectiones meum in usum diligentissime examinavit. De codice Tubingensi vide W. Schmid *Verzeichn. griech. Handschr. der kgl. Univ.-Bibl. Tuebingen* 1902, 51 n. M b 27.

Theodoret. Graec. affect. cur. II 30 p. 44, 25 Raed. *ὁ δὲ Ὀδρύσης Ὀ. καὶ αὐτὸς εἰς Αἴγυπτον ἀφι*|[45 Raed.] *κόμενος τὰ περὶ τοῦ ὄντος οὕτω πως μεμάθηκε καὶ βοᾶι.* Sequuntur redactionis Aristobulianae vs. 10 *εἷς ἔστ' αὐτοτελής* — 12 *εἰσοράαι,* ubi cum Ps.-Iustino (fr. 245 vs. 10) pergit *θνητῶν αὐτὸς δέ γε πάντας ὁρᾶται.* Tum sequuntur redactionis Iustinianae vs. 14 —15 addito versu *μικραί, ἐπεὶ σάρκες τε καὶ ὀστέα ἐμπεφύκασιν* (v. fr. 246). *καὶ πάλιν* redactionis Aristobulianae vs. 29 *αὐτὸς δ' αὖ* — 35 *ἀρχὴν αὐτὸς ἔχων καὶ μέσσον.* Addit haec *ἀλλ' ὅμως καὶ ταῦτα παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκώς, οἳ παρ' Ἑβραίων μαθήματά τινα τῆς ἀληθείας παρέλαβον, παρέμειξε τοῦ πλάνου τῆι θεολογίαι τινὰ καὶ τῶν Διονυσίων καὶ Θεσμοφορίων τὰ δύσαγῆ παραδέδωκεν ὄργια, καὶ οἷόν τινι μέλιτι περιχρίσας τὴν κύλικα, τὸ δηλητήριον πόμα τοῖς ἐξαπατωμένοις προσφέρει.* Affert Testamenti vs. 1 *φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι* l. l. I 86 p. 25, 9 et 115 p. 32, 15 Raed.; cf. Lob. I 439.

Ad vs. 13 cf. M. Heinze *Lehre vom Logos Oldenburg* 1872, 188, qui etiam p. 187 de voce *περινίσσεται* vs. 11 loquitur. Cum vs. 22 ss. cf. Evang. Iohannis I 18 *θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε, ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον* (vox mystica v. Dieterich *Mithrasliturgie* 123. 136) *τοῦ πατρὸς ἐκεῖνος ἐξηγήσατο*; ad vs. 25 s. v. Maaß Aratea 131; ad vs. 29 cft. Maaß Aratea 254 Arat. Phaenom. vs. 10 *αὐτὸς* (sc. *Ζεὺς*) *γὰρ τά γε σήματ' ἐν οὐρανῶι ἐστήριξεν ἄστρα διακρίνας.* Orphicam

poesin sapiunt etiam versus allati a Macrobio Saturn. I 20, 16 *nam Sarapis, quem Aegyptii deum maximum prodiderunt, oratus a Nicocreonte Cypriorum rege quis deorum haberetur, his versibus sollicitam religionem regis instruxit*

εἰμὶ θεὸς τοιόσδε μαθεῖν, οἷόν κ' ἐγὼ εἴπω·
οὐράνιος κόσμος κεφαλή, γαστὴρ δὲ θάλασσα,
γαῖα δέ μοι πόδες εἰσί, τὰ δ' οὔατ' ἐν αἰθέρι κεῖται,
ὄμμα τε τηλαυγὲς λαμπρὸν φάος ἠελίοιο

ex his apparet, Sarapis et solis unam et individuam esse naturam. Vide quoque *Ἱερῶν λόγων* fr. 167—169.

Herm. II; Lob. I 441; Elter 154. 180; Wobbermin 125. 138.

248. (238. 239) Clem. Alex. V 14. 125, 1 (II 410, 19 Staeh.) ∼ Euseb. Praep. evang. XIII 401 (II 217, 13 Dind.) *καὶ ⟨τὰ⟩ διὰ Ἠσαΐου* (40, 12) *'τίς ἐμέτρησεν τὸν οὐρανὸν σπιθαμῆι καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί'; πάλιν* (v. fr. 246) *ὅταν εἴπηι* (*Ὀρφεύς*)·

a *αἰθέρος ἠδ' Ἀΐδου, πόντου γαίης τε*[1] *τύραννε,*
ὃς βρονταῖς[2] *σείεις βριαρὸν δόμον Οὐλύμποιο·*
| 411 Staeh. *δαίμονες ὃν φρίσσουσι[ν], θεῶν δὲ δέδοικεν ὅμιλος·*[3]
ὧι Μοῖραι πείθονται, ἀμείλικτοί[4] *περ ἐοῦσαι·*
ἄφθιτε, μητροπάτωρ,[5] *οὗ θυμῶι πάντα δονεῖται·*
ὃς κινεῖς ἀνέμους, νεφέληισι δὲ[6] *πάντα καλύπτεις,*
πρηστῆρσι σχίζων πλατὺν αἰθέρα· σὴ μὲν ἐν ἄστροις
τάξις, ἀναλλάκτοισιν ἐφημοσύναισι[7] *τρέχουσα·*[8]
σῶι[9] *δὲ θρόνωι πυρόεντι παρεστᾶσιν*[10] *πολύμοχθοι*
ἄγγελοι, οἷσι μέμηλε βροτοῖς ὡς πάντα τελεῖται·
σὸν μὲν ἔαρ λάμπει νέον ἄνθεσι πορφυρέοισιν·
σὸς χειμὼν ψυχραῖσιν[11] *ἐπερχόμενος νεφέλαισιν·*[12]
σάς[13] *ποτε βακχευτὴς*[14] *Βρόμιος*[15] *διένειμεν ὀπώρας.*

εἶτα ἐπιφέρει, ῥητῶς παντοκράτορα ὀνομάζων τὸν θεόν·

b *ἄφθιτον, ἀθάνατον, ῥητὸν μόνον ἀθανάτοισιν.*
ἐλθέ, μέγιστε θεῶν πάντων, κρατερῆι σὺν ἀνάγκηι,
φρικτός, ἀήττητος, μέγας, ἄφθιτος, ὃν στέφει αἰθήρ.

διὰ μὲν τοῦ 'μητροπάτωρ' οὐ μόνον τὴν ἐκ μὴ ὄντων γένεσιν ἐμήνυσεν, δέδωκεν δὲ ἀφορμὰς τοῖς τὰς προβολὰς εἰσάγουσι τάχα καὶ σύζυγον νοῆσαι τοῦ θεοῦ· παραφράζει δὲ ἐκείνας τὰς προφητικὰς γραφάς, τήν τε διὰ Ὠσηὲ (Eus.; *ἠσαΐου* L) *'ἐγὼ στερεῶν βροντὴν καὶ κτίζων πνεῦμα'* (Amos 4, 13), *οὗ αἱ χεῖρες τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ ἐθεμελίωσαν* (*τῶν ἀγγέλων ἐποίησαν*

Eus. *O* cf. Hos. 13, 4 et ceteros a Staehlinio indicatos locos), *καὶ τὴν διὰ Μωϋσέως* (Deuteron. 32, 39)· *'ἴδετε, ἴδετε, ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς ἕτερος πλὴν ἐμοῦ· ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιήσω· πατάξω κἀγὼ ἰάσομαι· καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου'*. Sequuntur fr. 245 vs. 11. 12 v. ibidem n. 12.

1 *τε* om. Eus. *O*. 2 *τύραννε, ὃς βρονταῖς* (*βρονταῖσι* codd.) Eus.; *τύραννος, βρονταῖς δὲ* Clem. L. 3 *θεῶν δείδοικεν ὅμιλος* Platt *Journ. philol.* Lond. XXVI 1899, 232. 4 *ἀμείλικτοι* Eus., *ἀμίλικτοι* L. 5 *μητροπάτορ* Eus. *IO*. 6 *δὲ* om. Eus. *BIO*. 7 *ἐφημοσύναισι* Eus.; *ἐφημοσύναις* L; *ἐφημοσύνῃσι* Ab. 8 *τρεχούσαις* Eus. *BIO*; *τρέχουσιν* Heyse. 9 *ωι* Eus. 10 *πυρόεντι παρεστᾶσιν* Eus., *πυρόοντι παρεστᾶσι* L. 11 *ψυχρῇσιν* Ab. 12 *νεφέλαισιν* Eus.; *νεφέλεσιν* L; *νιφάδεσσι* Lob. 456 n. *d*; *νεφέλῃσιν* Ab. 13 *σάς* Fronto ap. Vigerium; *ἅς* L Eus.; *σός* Lob. 14 *βακχευτὴς* Ios. Scaliger; *βακχευτὰς* L Eus. 15 *βρόμιος* Eus.; *βρομίοις* L.

Herm. III; Lob. I 455.

Ad a 3 cf. Pradel *Griech. und sueditalien. Gebete* etc. 1907 *RVV* III 3, 292 s.; ad vs. 5 *μητροπάτωρ* Usener Strena Helbigiana 316 = *Kl. Schr.* IV 335; ad vs. 10 *ἄγγελοι* Lob. I 456 n. *c*; R. Heinze *Xenokrates* 113 n. 1; Achelis *Zeitschr. neutestamentl. Wissensch.* I 1900, 87 et Dieterich ibidem 336 = *Kl. Schr.* 193.

Cf. ceteroquin Oracul. Sibyllin. VIII 429—436 p. 169 Geffck.

αὐτογένητος,[1] *ἄχραντος,*[2] *ἀένναος ἀΐδιός τε,*
† οὐρανοῦχος ἰσχύι μετρῶν[3] *πυρόεσσαν ἀυτμὴν*[4]
καὶ πατάγου[5] *σκῆπτρον κατέχει*[6] *σὺν ἀπηνέι πυρσῶι,*
πρηΰνει[7] *τε βαρυκτυπέων*[8] *δουπήματα βροντῶν,*
γῆν κλονέων[9] *κατέχει*[10] *ῥοιζήματα*[11] — ⏑ ⏑ — ⏓
κἀστεροπῶν μάστιγας ἀπαμβλύνει[12] *πυροφεγγεῖς*[13]
ὄμβρων δ' ἄσπετα χεύματ' ἔχει ῥιπάς τε[14] *χαλάζης*
κρυμαλέης νεφελῶν τε βολὰς καὶ χείματος ὁρμάς.[15]

1 *αὐτογένητος* Opsop.; *αὐτογέννητος* Ψ; *ἀγέννητος* Φ. 2 *ἄναρχος* Nauck cf. Aristid. Apol. 1 p. 4 n. Geffck. (*Zwei griech. Apologeten* 1907). 3 *οὐρανοῦχος* cf. *τεμενοῦχος, οὐρανοῦ ἰσχύει μετρεῖν* Geffck. 4 *ἀτμήν* ΦΨ. 5 *πάταγον* Φ. 6 *κατέχεις* Ewald. 7 *πραΰνει* Φ; *πρηΰνεις* Ew. 8 *βαρυκτυπέα* Φ; *βαρυκτηπέων* Ψ. 9 *γῆν κλονῶν* Ψ; *γῆν τε κλονῶν* Rzach. 10 *κατέχεις* Ew. 11 post *ῥοιζήματα* add. *ἠελίοιο* Friedlieb (cf. Hymn. VIII 6 in Solem: *εὔδρομε, ῥοιζήτωρ* (Scalig. Herm.: *ῥοιζωτήρ* vel *ῥιζωτήρ* codd.; *ῥοιζῆτορ* Ab.), *πυρόεις, φαιδρωπέ, διφρευτά* cf. in Protogonum VI 5 fr. 87; Kroll De oracul. Chald. 65 n. 1; *τ' ἄγρια πόντου* suppl. Wilamowitz. 12 *ἀπαμβλύνεις* Ew. 13 *πυριφεγγεῖς* Struve Opusc. sel. I 119. 14 *χεύματ' ἔχει ῥιπάς τε* Wilam.; *χεύματα ἐρικινῆς δὲ* Ψ; *χεύματα ἠρακινῆς δὲ* Φ; *χεύματα εἰαρινῆς δὲ χ.* Struve. 15 *νεφελῶν τε βολὰς καὶ χ. ὁρμάς* em. Wilam.; *νεφελέων τε βουλῆς κ. χ. ὁρμῆς* Ψ; *νεφελῶν βουλῆς κ. χ. ὁρμῆς* Φ.

7. ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΚΑ

Corpus operum astrologicorum Orpheo, qui in Argonauticis vs. 207 dicit *Ἀγκαῖός τ' ἔμολε Πλευρώνιος, ὅς ῥα πορείας οὐρανίας ἄστρων ἐδάη κύκλους τε πλανήτας* (cf. Maaß *Tagesgoetter* p. 269 n. 23), ascriptum extitisse Tzetzes Chiliad. XII 399 vs. 140 p. 444 Kiessl. testis esse videtur (cf. post Gisekium *Rhein. Mus.* VIII 1853, 102 et Abelium in praefatione Lithicorum (edit. a. 1881) p. 2 Heegium *Die angebl. orphischen Ἔργα καὶ Ἡμέραι* Diss. *Wuerzburg* 1907, 35):

ὁ Ἄτλας ὁ παρ' Ἕλλησιν, ὁ Λίβυς ἀστρολόγος,
ἀφ' οὗ ὁ Ἕλλην Ἡρακλῆς παρέλαβε τὴν τέχνην,
οὐκ ἦσαν παλαιότεροι τοῦ Μέτωνος εἰς χρόνον;
οὐκ ἔγραψαν καὶ οὗτοι δὲ περὶ ἀστρολογίας;
κἂν συγχωρήσωμεν αὐτοὺς μὴ γράψαι περὶ τούτων,
Ὀρφεὺς ὁ μέγας, σύγχρονος ὑπάρχων Ἡρακλέϊ,
γράψας Ἐφημερίδας τε καὶ Δωδεκα⟨ε⟩τηρίδας
καὶ περὶ ἄλλων ἀκριβῶς, ἐλέγχει τούτους ψεύστας.

Cf. Tzetz. Exeges. in Iliad. p. 27, 11 Herm. *φυσικῶν φημὶ καὶ ἀστρονομικῶν, μαγικῶν τε καὶ τῶν τοιούτων, ἐπεὶ καὶ ὀλίγοις τὰ τοιαῦτα ἐπιτερπῆ, ἄλλως τε δὲ καὶ Ὀ. καὶ ἕτεροι περὶ τοιούτων συγγεγραφήκεσαν* et Schol. Lycophr. p. 3, 29 Scheer *γράφει δὲ ὁ Ὀ. χωρὶς τῶν ἀστρολογικῶν καὶ ἐπῳδικῶν καὶ μαγικῶν καὶ τῶν ἑτέρων καὶ ὕμνους εἰς Δία καὶ τοὺς λοιποὺς οὕτως· Ζεὺς — τέτυκται* (supra fr. 21a vs. 1. 2).

Collegimus igitur hic omnia fragmenta quae ad astrologiam faciunt. Theon (test. nr. 236) commentarium de Orphei Astrologicis composuisse dicitur (Heeg *Festschr. M. v. Schanz* 1912, 164). Num corpori astrologico titulus *Περὶ καταρχῶν* inscriptus fuerit, ut Heegius Diss. 68 suspicatur, in dubio relinquimus. Spectat ad id forsan etiam Argonauticorum vs. 37 (test. nr. 224) *σημείων τεράτων τε λύσεις ἄστρων τε πορείας.* De necessitudine, quae inter haec carmina et Maximi carmen *Περὶ καταρχῶν* in uno cod. Laurent. 28, 27 servato et a Ludwichio a. 1877 denuo edito intercedit, cf. infra. Hae corporis partes fuisse videntur

I. *Δωδεκαετηρίδες* frr. 249—270.

II. *Ἐφημερίδες* frr. 271—279.

III. *Γεωργία* frr. 280—283.

IV. ⟨*Περὶ δραπετῶν*⟩ fr. 284.

V. *Περὶ σεισμῶν* fr. 285.

VI. *Περὶ ἐπεμβάσεων* frr. 286—287.

VII. *Περὶ καταρχῶν* fr. 288.

De *ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ* v. p. 296. *Μεγάλα Ἔργα* (Lob. I 413 s.) et *Ἔργα καὶ Ἡμέραι* (fr. 11—29 Ab.) non extiterunt, ut Heeg in Diss. evicit. Anteire iubemus cum Heegio Diss. 61 Firmic. Matern. Mathes. IV prooem. 5 p. 196, 21 Kroll-Skutsch (Ab. p. 141): *omnia enim, quae Aesculapio Mercurius † einhnus* (et Hanubius Teuffel; emhnus V) *vix tradiderunt, quae Petosiris explicavit et Nechepso et quae Abram, Orfeus et Critodemus ediderunt* [*et* del. ed. princ. Venet.] *ceterique omnes huius artis scii* (Sittl; *antisci* vel *antiscia* codd.), *perlecta pariter atque collecta et contrariis sententiarum diversitatibus comparata illis perscripsimus libris* etc.

Lob. I 363; Tannery *Revue philol.* XXI 1897, 190; Heeg Diss. 10. 61; Geffcken *Herm.* LV 1920, 282.

I. *Δωδεκαετηρίδες*

Suid. s. *Ὀ. Κροτωνιάτης* (test. nr. 177) *Ὀ. Κροτωνιάτης ἐποποιός, ὃν Πεισιστράτωι τῶι τυράννωι Ἀσκληπιάδης* (sc. Myrleanus, v. etiam Heegium 26) *φησὶν ἐν τῶι ἕκτωι βιβλίωι τῶν γραμματικῶν· Δωδεκαετηρίδας* (Diels II³ 164, 7 Tzetzam secutus cf. Lob. I 424 s. et Bollium ap. Heegium 70; *δεκαετηρίδα, δεκαετηρίαν* codd. praeter *δεκαετηρίας* Brux.; *Δωδεκαετηρίαν* Lamb. cf. Gisekium 102; Heegium 18; F. Bollium *Aus der Offenbarung Johannis Στοιχεῖα* I 79 s.), *Ἀργοναυτικὰ καὶ ἄλλα τινά.* Tzetz. Chiliad. XII 144 p. 445 Kiessl. (v. supra p. 267) *κἂν συγχωρήσωμεν αὐτοὺς* (sc. Atlantem et Herculem Metone astrologo antiquiores) *μὴ γράψαι περὶ τούτων, Ὀ. ὁ μέγας, σύγχρονος ὑπάρχων Ἡρακλέϊ, γράψας Ἐφημερίδας τε* (frr. 271—279) *καὶ Δωδεκα⟨ε⟩τηρίδας καὶ περὶ ἄλλων ἀκριβῶς, ἐλέγχει τούτους ψεύστας.* Cf. Tzetz. ad Hesiod. Op. et Dies 568 (Gaisford II 335, 17) *Ὁ δὲ μαθηματικῶς πάντα παρακελεύεται δρᾶν· οἷον* sequuntur frr. 282. 263. 266. Carminis de agriculturae

(*Γεωργία*) partem Dodecaeterides fuisse iure negat Heeg 19 cf. fr. 282. Num fr. 281 ad Georgiam pertinuerit, ambiguum cf. Heegium 47. Forsitan spectat ad Dodecaeterides Orphicas Censorin. De die natali 18, 6 p. 53, 5 Jahn (v. fr. 250) *ob hoc in Graecia multae religiones* (*regiones* D) *hoc intervallo temporis summa caerimonia coluntur, Delphis quoque ludi qui vocantur Pythia post annum octavum olim conficiebantur. proxima est hanc magnitudinem quae vocatur dodecaeteris ex annis vertentibus duodecim. huic anno Chaldaico nomen est, quem genethliaci non ad solis lunaeque cursus sed ad observationes alias habent accomodatum, quod in eo dicunt tempestates, frugumque proventus ac sterilitates, item morbos salubritatesque circumire.*

249. (21) Tzetz. Chiliad. XII 399 vs. 152 p. 44 K. *τῶν Δωδεκα⟨ε⟩τηρίδων δὲ ἡ καταρχὴ τοιάδε·*

δεῦρό νυν οὔατά μοι καθαρὰς ἀκοάς τε πετάσσας
κέκλυθι τάξιν ἅπασαν, ὅσην τεκμήρατο Δαίμων
ἔκ τε μιῆς νυκτὸς ἠδ' ἐξ ἑνὸς ἤματος αὔτως.

Herm. XXXVII 4; Lob. I 416; Giseke 102; Heeg 20. 26 fr. 1. *Δαίμων Εὐχ. πρὸς Μουσ.* 31; Hymn. LXXIII *Δαίμονος* (cf. XXVII *Μητρὸς θεῶν* 4 ss.; supra fr. 83, infra fr. 255 *ὡρίσθη ἀπ' ἀρχῆς πάμφορον* (sive *ὑπὸ Δαίμονος* sive *ὑπὸ παντοκράτορος δημιουργοῦ* Heeg 20 n. 2). Cf. Parmenid. fr. 1 vs. 3 (Diels I³ 148) et fr. 12 (Diels I³ 161) *αἱ γὰρ στεινότεραι πλῆντο πυρὸς ἀκρήτοιο, αἱ δ' ἐπὶ ταῖς νυκτός, μετὰ δὲ φλογὸς ἵεται αἶσα· ἐν δὲ μέσσωι τούτων δαίμων ἣ πάντα κυβερνᾶι* cum Pfeifferi commentatione fr. 83 indicata.

250. (249. 250) Censorin. De die natali 18, 11 p. 55, 6 Jahn *est praeterea annus, quem Aristoteles maximum potius quam magnum appellat, quem solis et lunae vagarumque quinque stellarum orbes conficiunt, cum ad idem signum, ubi quondam simul fuerunt, una referuntur: cuius anni hiemps summa est cataclysmos, quam nostri diluvionem vocant, aestas autem ecpyrosis, quod est mundi incendium. nam his alternis temporibus mundus tum exignescere tum exaquescere videtur. Hunc Aristarchus putavit esse annorum vertentium IICCCCLXXXIIII, Aretes Dyrrhachinus VDLII, Heraclitus* (Diels I³ 74 n. 13) *et Linus XDCCC, Dion XDCCCLXXXIIII,* | 56 Jahn *O. CXX, Cassandrus tricies sexies centum milium: alii vero infinitum esse nec umquam in se reverti existimarunt.* Plutarch. De def. oracul. 12 p. 415 f.

(test. nr. 251) *καὶ ὁ Κλεόμβροτος* (Gerth *RE*[2] XI 679 n. 4) *'ἀκούω ταῦτ'' ἔφη 'πολλῶν καὶ ὁρῶ τὴν Στωικὴν ἐκπύρωσιν ὥσπερ τὰ Ἡρακλείτου καὶ Ὀρφέως ἐπινεμομένην ἔπη οὕτω καὶ τὰ Ἡσιόδου καὶ συνεξάπτουσαν'.*[1]

1 *συνεξάπτουσαν* Wyttenb.; *συνεξαπατουσαν* codd.; *συνεξαπατῶσαν* Ab.

Lob. II 792; Boll ap. Heegium 70; Geffcken *Herm.* XLIX 1914, 336 s.; J. Kroll ibidem L 1915, 143.

251. Dodecaeteris Orphica (V, v. Heegium Diss. 17) *Περὶ τῆς φύσεως τῶν ιβ' ζωιδίων καὶ πρὸς τὰ ἐνιαύσια καταστήματα τῶν φυσικῶν ἰδιωμάτων* vestigiis dactylicis ornata, e codd. Vatican. gr. 1290 fol. 69ᵛ, Monac. gr. 287 fol. 92ᵛ, Mutin. gr. 85 fol. 23ᵛ edita a Bollio Catalog. cod. astrologorum graecor. V 1, 241. *⟨Διὸς Κριὸν περιπολεύοντος⟩*[1] *τὸ [δὲ] ἔτος [ὅπερ αὐτὸς κυριεύσει]*[2] *ὑπάρχει πολεμικὸν ἀπ' ἀρχῆς, πάμφορον πάνυ, παντοίας τροφὰς ἐπιφέρον· πτώσεις δὲ ἀνθρώπων·*[3] *καὶ τετράποδα θάλψουσι πάντα.*[4]

1 add. Heeg. 2 uncis inclus. idem. Eadem vel similia addidit aut uncis inclusit Heeg etiam in sequentibus fragmentis. 3 *πάνυ πάμφορον . . ., παντοίας δὲ τροφὰς ἐπάγει . . . πτώσεις δ' ἀνθρώπων* temptat idem. 4 *⟨οἶνος χρηστὸς⟩* add. post *πάντα* idem afferens Geopon. I 12 p. 22, 16 Beckh (Oder *Rhein. Mus.* LXV 1890, 70 et Diels II[8] 128 n. 8) *ὁ δὲ Δημόκριτος λέγει τὸν οἶνον χρηστὸν καὶ παράμονον εἶναι, εὔθετον δὲ εἶναι τὸ ἔτος πρὸς μόνην ἀμπέλων φυτείαν.*

Boll *Sphaera* 330 s.; Heeg 17. 21. 24. 26 fr. 2.

252. Dodecaeteris V (cf. fr. 251) *⟨Διὸς Ταῦρον περιπολεύοντος⟩ τὸ [δὲ] ἔτος [ὅπερ αὐτὸς κυριεύσει] κατόμβριμόν*[1] *ἐστιν ἀπ' ἀρχῆς καὶ τὰ ὄψιμα τότε μᾶλλον οἴσουσι καρπόν.*

1 *καθόμβριμον* codd.

Heeg 27 fr. 3.

253. Dodecaeteris V (cf. fr. 251) *⟨Διὸς Διδύμους περιπολεύοντος⟩ τὸ [δὲ] ἔτος [οὗπερ αὐτὸ*[1] *ἕξει τὴν κυριότητα] μόνος σῖτος γένηται· αὐχμηρὸς δὲ καιρὸς καὶ τὰ σπέρματα κατακαύσει· ἄμπελος καὶ συκῆ ἀνθέξεται καρπῶν.*[2]

1 *οὗπερ αὐτὸ* i. e. *τὸ δωδεκατημόριον* Boll; *ὅπερ αὐτὸς* codd. 2 *καρπῶν* Boll; *καρπόν* codd.

Heeg 27 fr. 4.

254. Dodecaeteris V (cf. fr. 251) *⟨Διὸς Καρκίνον περιπολεύοντος⟩ τὸ [δὲ] ἔτος [αὐτοῦ] τετράποδα οὔποτε θάλψουσι· πενταμηνιαῖος ὁ χειμὼν κρατήσει τὸ μῆκος· πτώσεις δὲ καὶ*

λοιμός, τετραπόδων πλῆθος ὄλλυται· καὶ τὸ τῶν Διδύμων[1] *ἔτος Καρκίνος*[2] *καταπίνει.*

1 *ὤληται τοῦ Διδύμου* Mon. 2 *Καρκίνος καταπίνει* Boll citans Geopon. I 12, 16 p. 23, 24 Beckh de anno Geminorum *ἄμεινον δὲ καρποὺς ἀποθέσθαι διὰ τὴν ἐν τῶι ἐρχομένωι ἔτει ἐσομένην ἀφορίαν* (cf. *Archiv Religionsw.* XII 1909, 150); *καρκίνον καταπίει* codd.

Heeg 27 fr. 5.

255. Dodecaeteris V (cf. fr. 251) ⟨*Διὸς Λέοντα περιπολεύοντος*⟩ *τὸ* [*δὲ*] *ἔτος* [*αὐτοῦ, ὅπερ κυριεύσει*] *ὡρίσθη ἀπ' ἀρχῆς πάμφορον* (cf. ad fr. 249)· *πλουτήσει ἐν οἴνωι καὶ ἐλαίωι παντί, ἀλλὰ τῶν θηρίων τότε ἐπάνοδος ἔσται· βορὰ τετραπόδων· βροτοῖς δὲ μῆνες ἐρίδων·*[1] *ἐλαίας ὁ καρπὸς ὀλεῖται· συκῆ καρποφορεῖ· καὶ ἄμπελος ἐκβλύσει τὸν οἶνον.*

1 *ἐρίδων* Boll; *ἐρήδουν* codd.; *μῆνες δὲ βροτοῖς ἐρίδων* ⟨*πλέοι*⟩ temptat Heeg.

Heeg 27 fr. 6.

256. Dodecaeteris V (cf. fr. 251) ⟨*Διὸς Παρθένον περιπολεύοντος*⟩ *τὸ* [*δὲ αὐτῆς*] *ἔτος λοιμοῦ ὑπάρχει ποιητικόν,* ⟨*βοῶν δὲ μάλιστα·*⟩[1] *ἀνθρώπων στενώσεις· τετραπόδων βρώματα λήψει· καὶ κεραυνοβόλοι*[2] *νεφέλαι τὰ σπέρματα κατακαύσουσι·*[3] *πτώσεις δὲ ἀνθρώπων ἐπικοίνως τρεῖς ἐπὶ δύο.*

1 ⟨*βοῶν δὲ μάλιστα*⟩ suppl. Heeg. 2 *κεραυνοβόλαι* codd. 3 *κατακαύσει* codd.; *ἢ δὲ κεραυνοβόλοι νεφέλαι* ⟨*κατὰ καρπὸν*⟩ *ἔκαυσαν. πτώσεις δ' ἀνθρώπων ἐπικοίνως* (*ἐπικενεῖς* codd.) *τρεῖς ἐπὶ δοιάς* temptat Heeg.

Heeg 28 fr. 7.

257. (14. 189) Tzetz. Exeges. in Iliad. 26, 1 Herm. *καὶ μαθητὴν δὲ αὐτόν* (sc. *τὸν Ὅμηρον*) *φημι μᾶλλον Ὀρφέως εἶναι ἢ Προναπίδου· εὑρίσκω γὰρ αὐτὸν ἃ μέν τινα τῶν Ὀρφέως ἐπῶν καθ' ὁλοκληρίαν πρὸς τὴν αὐτοῦ μετοχετεύσαντα ποίησιν, ἕτερα δὲ πάλιν καθ' ἡμίσειαν παρασπάσαντα, ἔστι δ' ἃ καὶ μεταφράσαντα ἢ καὶ ἀλληνάλλως μεταστρέψαντα ποίησιν ὡς τὸ* sequitur fr. 268 *καὶ τό·*

ἕκτον ἔτος· τὸ μὲν οὔτις ἐπέφρασεν[1] *οὐδ' ἐνόησεν*

1 *ἐπεφράσατ'* Mullach.

Herm. p. 511 n. 33; Lob. I 554; Heeg 23. 28 fr. 7.

258. Dodecaeteris V (cf. fr. 251) ⟨*Διὸς Ζυγὸν περιπολεύοντος* [*τὸ δὲ ἔτος, ὅπερ αὐτὸς κυριεύσει*] *βοῶν τότε ἀνά-*

στάσις ἔσται· τετράποδα θάλψουσι· βροτοῖς ἐπὶ γῆς κομήεντα πάμφορα.

Heeg 28 fr. 8.

259. Dodecaeteris V (cf. fr. 251) ⟨*Διὸς Σκορπίον περιπολεύοντος*⟩ [*τὸ δὲ ἔτος, ὅπερ αὐτὸς κυριεύσει*] *σῖτος καὶ ἔλαιον γίνεται· τὰ δ' ἄλλα πάντα οὔποτε θάλψουσι· δρύες καρποφορήσουσι· τοῖς ἀκάρποις* ⟨. . . . . .⟩[1] *βρώματα δοῦναι.*

1 Lacunam indicavit Heeg.

Heeg 25. 28 fr. 9.

260. Dodecaeteris V (cf. fr. 251) ⟨*Διὸς Τοξότην περιπολεύοντος*⟩ [*τὸ δὲ ἔτος, ὅπερ αὐτὸς κυριεύσει*] *πολεμικόν ἐστιν ἀπ' ἀρχῆς· καὶ ἐν ἡμέραις θερισμοῦ τὰ ἅρματα πάντα πεσεῖται· καὶ τῆς εὐθηνίας τὸν καρπὸν λοιμὸς ὑποτάσσει.*

Heeg 28 fr. 10.

Cf. Palchi *Περὶ τῶν ιβ' ζωιδίων καὶ τῶν δ' καιρῶν* ap. Bollium Catalog. V 1, 177, 24 *τὸ δὲ ἔτος τοῦτο* (sc. *Τοξότου*) *οὔτε πρὸς φυτείαν οὔτε πρὸς θεραπείαν* ⟨*ἐπιτήδειον* inser. Boll⟩· *ἐκλείψουσι δὲ ἐν αὐτῶι καὶ πηγαί.* Vide Bollii adnotationem.

261. (22) Tzetz. Exeges. in Iliad. 127, 4 Herm. *ὁ παλαιὸς γὰρ Ὀ., ἀφ' οὗπερ ὁ ἐμὸς χρυσοῦς Ὅμηρος ὡς ἀνθεμουργὸς μέλισσα πολλὰ* (Abel; *Ὅμηρος πολλὰ ἀνθεμουργὸν μέλισσαν* Herm.) *ἄνθη ἐπῶν ἀπεδρέψατο, ἐν ταῖς ἑαυτοῦ Δωδεκαετηρίσιν οὐ νήδυμόν φησιν, ἀλλὰ ἤδυμον* (Od. *ν* 79 *ἤδυμος ὕπνος*) *λέγων οὑτωσί·*

ὧδε γὰρ ἂν μίμνοι καθαρός τε ⟨*καὶ*⟩[1] *ἔμπεδος*[2] *οἶνος*
ἤδυμος εὐώδης τε· καλὸν δ' ἔτος ἐστὶ φυτείηι.[3]

1 add. Lob. 2 *ἔμπεδος* Koechly Opusc. phil. I 237; *ἔμπλεος* codd. 3 *φυτείη* codd.; *φυτείης* error Hermanni.

Herm. 512 n. 34; Lob. I 424; Boll *Sphaera* 330 n. 1; Heeg 21. 29 fr. 10.

Cf. fr. 251 n. 4.

262. Dodecaeteris V (cf. fr. 251) ⟨*Διὸς Αἰγοκέρωτα περιπολεύοντος*⟩ [*τὸ δὲ ἔτος, ὅπερ κρατήσει*] *ἡ γῆ οἶνον οἴσει ὡς ὕδωρ· καὶ τὰ πρωτογενῆ τῆς γῆς τότε οἴσουσι καρπόν, ὄψιμον δὲ καρπόν· γαῖαν μήποτε μείξῃς·*[1] *κεραυνοβόλος*[2] *δὲ ὀμίχλη τὰ πάντα μαρανεῖ· καὶ τὸ κρύος τῆς πάχνης ὀλέσει καρπούς.*

1 *μίξῃς* Heeg; *μίξεις* codd. 2 *κεραυνοβόλος* Boll; *κεραυνοβόλως* codd.

Heeg 29 fr. 11.

263. (12) Tzetz. ad Hesiod. Op. et Dies 568 (Gaisford II 335, 17). Cf. supra p. 268. *Ὀ. δὲ μαθηματικῶς πάντα παρακελεύεται δρᾶν· οἷον* . . . v. ad fr. 282, ubi sequitur *Διὸς Ὑδροχόου περιπολεύοντος μὴ πλεύσῃς· χαλεπὴ γὰρ τότε λίαν ἐστὶν ἡ θάλασσα.*

Lob. I 424; Heeg 29 fr. 12.

264. Dodecaeteris V (cf. fr. 251) *τὸ* [*δ' αὐτοῦ*] *ἔτος Ἥλιος καύσωνι ῥίψει·*[1] *αὐχμηρὸς γὰρ καιρὸς γένηται· καὶ τὰ σπέρματα πάντα μαρανεῖ· λοιμὸς γὰρ γένηται μέγας εἰς πάντα.*

1 an ⟨*ἀστάχυας*⟩ *καύσωνι ῥίψει?* Heeg.

Heeg 29 fr. 12.

265. Dodecaeteris V (cf. fr. 251) *τὸ* [*δὲ*] *ἔτος* [*ὅπερ οἱ Ἰχθύες κυριεύσουσιν*] *εὖ μάλα τὰ πάντα ἀναπληροῦσιν.*

Heeg 29 fr. 13.

266. (12) Tzetz. ad Hesiod. Op. et Dies 568 (Gaisford II 335, 21) *τοῦ αὐτοῦ Διὸς ἐν Ἰχθύσιν ὄντος καλὸν γάμους ποιεῖν.*

Heeg 29 fr. 13.

267. (23) Schol. Lycophr. 523 p. 189, 10 ss. Sch. *κοίρανος γὰρ ὁ δικτάτωρ*[1] *λέγεται, τύραννος δὲ ὁ βίαιος μόναρχος, βασιλεὺς δὲ ὁ ἐννόμως καὶ δικαίως κρατῶν. δείκνυσι δὲ καὶ Ὀ. τὴν τούτων διαφορὰν οὑτωσὶ λέγων ἐν ταῖς Δωδεκαετηρίσιν·*

> *ἔστι*[2] *δ' αὖ τις*[3] *ἀνὴρ ἢ κοίρανος ἠὲ τύραννος*
> *ἢ βασιλεύς, ὃς τῆμος ἐς οὐρανὸν ἵξεται αἰπύν.*

1 *διατάκτωρ* priores. 2 *ἔσται* II class. codd. Tzetz. 3 *αὖτις* Lob.; *οὗτος* Koechly Opusc. philol. I 237.

Lob. I 425; Heeg 22. 30 fr. 14; J. Kroll *Lehren des Herm. Trismeg.* 322.

Ad vs. 2 cf. Empedocl. *Καθαρμοί* fr. 146 (I³ 278, 4 Diels) *εἰς δὲ τέλος μάντεις τε καὶ ὑμνοπόλοι καὶ ἰητροὶ καὶ πρόμοι ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισι πέλονται, ἔνθεν ἀναβλαστοῦσι θεοὶ τιμῇσι φέριστοι.*

268. (14) Tzetz. Exeges. in Iliad. 26, 2 Herm. *εὑρίσκω γὰρ αὐτὸν* . . . (v. fr. 257) *ὡς τό·*

> *σηκάζειν πυρούς*[1] *τε καὶ ἀστάχυας κατ' ἀλωὰς*
> *ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ* ⟨*Δη*⟩*μήτηρ*[2]
> *κρίνῃ ἐπειγομένων ἀνέμων καρπόν τε καὶ ἄχνας.*

1 *πυρούς* codd.; *πυρσούς* error Herm. in Orph. 2 ⟨*Δη*⟩*μήτηρ* Lob.

Herm. *Orph.* 511 n. 33; Lob. I 423; Heeg 30 fr. 15.

269. (15) Tzetz. Exeges. in Iliad. 26, 20 Herm. post fr. 193 (v. fr. 257, ubi Tzetzae verba Orphei sententias introducentia inveniuntur) allatum *καὶ τό·*

σμήνεα δ' ἐργάζοιο[1] *μελισσάων ἀδινάων*

1 *ἐργάζοιο* Lob.; *ἐργάζεο* cod.; *εἰργάζοντο* Mullach.

Herm. 511 n. 33; Lob. I 423.

270. (16) Tzetz. ad Hesiod. Op. et Dies 502 (Gaisford II 308, 23) *τὰ δὲ ἔπη ἐκ τῶν Ὀρφέως μετεβλήθη· φησὶ γὰρ Ὀρφεύς·*

πολλαὶ δ' οὐρανόθεν καὶ ἐπαρτέες ἐκ νεφελάων
τῆμος ἐπόρνυνται φηγοῖς καὶ δένδρεσιν ἄλλοις
οὔρεσί τε σκοπέλοις τε καὶ ἀνθρώποις[1] *ἐριθύμοις*
πηγυλίδες καὶ ἔσονται ἀμειδέες· αἵδε γὰρ[2] *ὄντως*
τρύξουσιν[3] *καὶ θῆρας ἐν οὔρεσιν· οὐδέ τις ἀνδρῶν*
προβλώσκειν μεγάρων δύναται κατὰ γυῖα δαμασθεὶς
ψύχεϊ λευγαλέωι· πάχνηι δ' ὕπο γαῖα μέμυκε.

1 *ἀνθρώποις* Heinsius; *ἀνθρώπων* codd. 2 *αἱ δὲ γὰρ* codd. 3 *τρύξουσιν* vel *τρύζουσιν* codd.; *τρύουσιν* Heinsius.

Herm. XXXI; Lob. I 423; Heeg 22. 30 fr. 16.

Orphicus imitari videtur Hesiodi Op. et Dies 504

μῆνα δὲ Ληναιῶνα, κάκ' ἤματα, βουδόρα πάντα,
τοῦτον ἀλεύασθαι, καὶ πηγάδας, αἵ τ' ἐπὶ γαῖαν
πνεύσαντος Βορέαο δυσηλεγέες τελέθουσιν,
ὅς τε διὰ Θρήικης ἱπποτρόφου εὐρέϊ πόντωι
ἐμπνεύσας ὤρινε· μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὕλη
κτλ.

II. *Ἐφημερίδες*

Huius carminis astrologici titulus solum traditus est ter a Tzetza Chiliad. XII 399 vs. 146 (cf. supra p. 268), in Prolegomenis ad Hesiodi Op. et Dies 18 (II 21 Gaisf.) fr. 271, ad Aristophan. Nub. 1178 (fr. 279). Argumentum leviter indicat Procl. ad Hesiod. Op. et Dies 763 (Gaisf. II 414, 29): *αἱ περὶ τῆς τῶν ἡμερῶν ἐκλογῆς καὶ ἀπεκλογῆς παραινέσεις ἔχουσι μὲν τὰς ἀρχὰς ἐκ τῶν παρατηρήσεων, ἄλλαι δὲ παρ' ἄλλοις ἐκράτησαν, ἐπεὶ καὶ παρ' Ὀρφεῖ τινες αὐτῶν διακρίσεις καὶ ἐν τοῖς Ἀθηναίων πατρίοις* (sc. Philochori et Amphoteri

cf. ad vs. 808 Gaisf. II 441, 17) *διωρίσθησαν, καὶ αἱ μὲν ἀγαθαί τινες, αἱ δὲ φαῦλαι, μέσαι δέ τινες εἶναι. καὶ οὐχ ὅλας ἡμέρας μόνον ὑπέλαβόν τινες εὐκαιρίαν ἔχειν πρὸς καταρχάς τινων πράξεων, ἀλλὰ καὶ μόρια τῆς ἡμέρας, ὅτε μὲν τὰ ἑωθινὰ ἐπαινοῦντες, ὅτε δὲ τὰ* | [415 Gaisf] *περὶ δείλην ὀψίαν, ὅπου δὲ καὶ τοῖς μὲν θεοῖς οἰκεῖα τὰ πρὸς μεσημβρίαν εἰρήκασιν, ἥρωσι δὲ τὰ μετὰ μεσημβρίαν* (Lob. I 411; fr. 24 Ab.). Similiter Procl. ad vs. 822 *αἵδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ, αἱ δ' ἄλλαι μετάδουποι, ἀκήριοι, οὔ τι φέρουσαι. ἄλλος δ' ἀλλοίην αἰνεῖ, παῦροι δὲ ἴσασιν. ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ* (Gaisf. II 445, 18) *καὶ γὰρ Ὀ. εἶπε περὶ τῶν ἡμερῶν τούτων, ἄλλας ἐπαινῶν καὶ ἄλλας ἐκβάλλων. καὶ Ἀθηναῖοι κατὰ τὴν παρατήρησιν ἴδια περὶ αὐτῶν ἐδόξασαν.* Cf. Moschopul. ad vs. 822 (Gaisf. II 446, 20; Lob. I 413). Tzetzes ad eundem versum (Gaisf. II 445, 27) *συμπεράνας τὴν τῶν ἡμερῶν διδασκαλίαν νῦν ἐπιλογικῶι κεφαλαίωι ἐπαναληπτικῶς λέγει* (sc. *Ἡσίοδος*)· *αἵδε μὲν ἡμέραι ἀνύσιμοι, αἱ δὲ λοιπαὶ ἀποφράδες· ἄλλος δ' ἄλλην αἰνεῖ. τοῦτο δέ φησιν, ὅτι Ὀ. ἄλλας παραδίδωσιν, ἑτέρας δὲ ὁ Μελάμπους. ὀλίγοι δὲ γινώσκουσι τὸ ἀληθές· ἡ γὰρ ἡμέρα ὅτε μὲν συνεργεῖ καί ἐστι μήτηρ, ὅτε δὲ ἐναντιοῦται καὶ δοκεῖ μητρυιά* (Lob. I 429; fr. 24 Ab.). Melampodis *Μέθοδος περὶ τῶν τῆς Σελήνης προγνώσεων* invenitur in Catalogo cod. astrolog. IV 110; cf. Heegium 33 n. 5. Proclus Plutarchum sequi videtur: Reitzenstein *Nachr. Goett. Ges. Wiss.* 1906, 40. Cf. Vatic. gr. 1056 *Ἐκλογαὶ τῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῶν τῆς Σελήνης μονῶν* et *Αἱ ἀπὸ τῶν ζωιδίων ἐκλογαί* et *Αἱ ἐκλογαὶ τῶν ἡμερῶν ἐκ τοῦ εἶναι τὴν Σελήνην εἰς ἕκαστον τῶν δώδεκα ζωιδίων, ἥτις ἐκλογή ἐστι παὶ πλατυτέρα* (Catalog. cod. astrolog. graecor. V 3 p. 90 ss.; Heeg Diss. 33. 71). Aetatem Alexandrinam sapere hanc poesin Orphicam censuit idem 39. 45. Cf. etiam Iuvenal. II Sat. VI 569 *hae tamen ignorant quid sidus triste minetur Saturni, quo laeta Venus se proferat astro, quis mensis damnis, quae dentur tempora lucro: illius occursus etiam vitare memento, in cuius manibus ceu pinguia sucina tritas cernis Ephemeridas, quae nullum consulit et iam consulitur, quae castra viro patriamque petente non ibit pariter numeris revocata Thrasylli. ad primum lapidem vectari cum placet, hora sumitur ex libro; si prurit frictus ocelli angulus, inspecta genesi collyria poscit* et Ammian. Marcellin. XXVIII 4, 24 (II 472, 6 Clark) *multi . . . nec lavari arbitrantur se cautius*

posse, antequam Ephemeride scrupulose siscitata didicerint, ubi sit verbi gratia signum Mercurii, vel quotam cancri sideris partem polum discurrens obtineat luna.

271. (25) Ioann. Tzetz. Prol. ad Hesiod. 18 (Gaisf. II 21, 6) *καὶ τῶν μὲν Ἔργων Ὀρφέως οὕτως* (v. fr. 280) *ἐστὶν ἡ ἀρχή. αἱ δὲ Ἡμέραι, ἤτοι αἱ Ἐφημερίδες αὐτοῦ ἄρχονται οὕτως·*

πάντ' ἰδάῃς, Μουσαῖε θεοφραδές. εἰ δέ σ' ἀνώγει
θυμὸς ἐπωνυμίας Μήνης κατὰ μοῖραν ἀκοῦσαι,[1]
ῥεῖά τοι ἐξερέω. σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
οἵην τάξιν ἔχοντα κυρεῖ. μάλα γὰρ χρέος ἐστὶν
ἴδμεναι, ὡς αὕτη παρέχει κλέος ἄντυγι μηνός.

Tres priores versus habet Tzetzes etiam Chiliad. XII 399 vs. 149 p. 445 K. 1 *ἀκοῦσαι* Prol. Hesiod.; *ἀεῖσαι* Chiliad.

Lob. I 414; Heeg 36.

Ad Musaei allocutionem cf. test. nr. 168.

272. Cod. Monacensis gr. 287 fol. 19ᵛ (Boll Catalogus cod. astrolog. VII 101). Cf. VII 12 n. 7. *Περὶ τῶν τῆς Σελήνης ἡμερῶν. Ἡσιόδου·* (fol. 20) *εὔχρησται τῆς Σελήνης ἡμέραι αὗται· δ' ζ' η' θ' ια' ιβ'* [*ις'*] *ιζ'* [*ιη'*] *ιθ' κ' κζ' λ'. Ὀρφέως· πεφωτισμέναι καὶ εὔχρησται τῆς Σελήνης αὗται·* [*α'*] *β' γ' ζ' θ' ια' ιγ' ιδ' ις'* [*ιζ'*] *ιθ' κ' κγ' κς' κη'. ἐν ταύταις, ὥς φησιν Ὀρφεὺς καὶ Ἡσίοδος, ἅπασα ἀρχὴ εὐθετεῖ· καὶ χρὴ ἀφορᾶν καὶ πρὸς τὰ σχήματα τῆς Σελήνης καὶ τοὺς τύπους αὐτῆς καὶ τὰς συναφείας καὶ τὰς ἀπορροίας*[1] *καὶ τοὺς καλοποιοὺς τῶν ἀστέρων καὶ τοὺς συλληπτικούς.*

Unci Heegii sunt. 1 *ἀπορροίας* Boll; *ἀπορίας* cod.

Heeg 44. 71.

Cf. Hesiodi Op. et Dies 765 ss. Ad *πεφωτισμέναι* cf. quae Heeg Diss. 71 edidit e cod. Vatic. gr. 952 fol. 168ᵛ *Διήγησις Πυθαγόρου περὶ πεφωτισμένων ἡμερῶν τῆς Σελήνης καὶ ἀφωτίστων.*

273. (29) Procl. ad Hesiod. Op. et Dies 767 (Gaisf. II 419, 16), quem exscripsit Eustathius v. Lob. I 412, *ἡ μὲν οὖν πρώτη, ἣ καὶ ἕνη ῥηθεῖσα ὡς ἀρχὴ θεῖόν ἐστι· καὶ γὰρ πᾶσαν ἀρχὴν φησι Πλάτων* (Phaedr. 245 d) *εἶναι θείαν, καὶ γενέθλιος αὕτη*[1] *καλεῖται τοῦ μηνός· καὶ ὁ μὴν ἐν αὐτῆι παρ' Ὀρφεῖ προσαγορεύεται* **μονόκερως μόσχος**· *ἁπλῶς μὲν γὰρ ὁ μὴν ὡς γενέσεως ἐργάτης λέγεται βοῦς, ὡς δὲ πρώτην ἔχων τότε τῆς οἰκείας οὐσίας τὴν ἔκφυσιν*[2] *μόσχος, καὶ διὰ τὸ μοναδικὸν*

μονόκερως. Idem testatur Ioann. Protospathar. ad eundem versum (Gaisf. II 451, 27) *ὁ δὲ μὴν παρ' Ὀρφεῖ μόσχος μονόκερως ὀνομάζεται καὶ μόσχος μὲν ὡς πρώτην ἔχων τῆι νέαι τὴν ἔκφυσιν, μονόκερως δὲ διὰ τὸ μοναδικὸν αὐτοῦ.*

1 *αὐτοῦ* Gaisford; *αὕτη* Ab., Heeg. 2 Cf. Protospatharium. *ἔκφυσιν* etiam cod. Rhedig., Herm. Schultz *Abhdlg. Goett. Ges. Wiss.* XII 1910 nr. 4 p. 6; *ἔκφασιν* vulgo.

Lob. I 412; Heeg 37, qui iure papyrum *Mimaut* affert (cf. Reitzenstein *Poimandres* 147. 257).

Hymn. IX *Σελήνης* vs. 2 *ταυρόκερως Μήνη,* vs. 9 *κερασφόρε,* Maxim. *Περὶ καταρχῶν* 50 *κεραῆς ταυρώπιδος ἀργέτιν αἴγλην,* 587 *κερασφόρος ἀργέτα Μήνη.* Forsitan huc pertinent etiam, quae de Lunae nominibus ex Epigenis *Περὶ τῆς Ὀρφέως ποιήσεως* libro Clemens Alex. Strom. V 8, 49, 3 (fr. 33) exposuit; cf. Heegium 38. Ad *μοναδικόν* vide Dieterichii *Abraxas* 47.

274. (26) Tzetz. ad Hesiod. Op. et Dies 763 (Gaisf. II 416, 13) *κατάρχεται γοῦν* (sc. *Ἡσίοδος*) *καί φησιν ὁποία τούτων ποίωι τῶν ἔργων καθέστηκε χρήσιμος, κἂν δεινῶς (δειλῶς?) καὶ συγκεχυμένως καὶ κακοζήλως, ἔτι δὲ καὶ ψευδῶς καὶ οὐχ, ὥσπερ ὁ μέγας Ὀ. διδασκαλικῶς τε καὶ τεταγμένως καὶ κατ' εὐκρίνειαν καὶ τὸ πλέον τεχνικωτέρως καὶ ἀληθῶς. ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὕτω φησί·*

πρῶτον[1] *μὲν πρώτωι ἐνὶ ἤματι φαίνεται Ἄρης,*
Μήνη τ' εἰς Ἄρην[2] *ἐπιτέλλεται· ἴσχεο δ' ἔργων.*
. . . .
τήνδε γὰρ ἐξανύσασα φύσιν δίκερων ἀναφαίνει.
. . . .
αὐτὰρ ἐπὴν τρίτον ἦμαρ ἀπόπροθεν ἠελίοιο,
πᾶσιν ἐπιχθονίοισι φυτοσπόρου αἰτίη ἀλκῆς.
τετράδι δ' αὐξομένη πολυφεγγέα λαμπάδα τείνει.

καὶ καθεξῆς πέντε ἓξ ἑπτὰ μέχρι τῆς τριακοστῆς· οὗτος δὲ (sc. *Ἡσίοδος*) *τριακοστὴν λέγει ἕνηνν.*

1 *πρῶτα* EFH. 2 *Μήνη τ' εἰς Ἄρην* Heeg; *Μήνη δ' εἰς τ' Ἄρην* E; *ὥστ' ἄρρην* FH; *φαίνετ' ἀραίη* (*ἄωρος* Heeg 41) *μήνη, ὅτ' εἰς Ἄρην* Lob.

Herm. XLI; Lob. I 419. 428 (J. Scaligeri tentamina); Heeg 40.

De Martis die natali vs. 1 indicato Heeg 43. Ad vs. 6 cf. Cleostrati Tenedii poetae astrologici fr. 1 ap. Dielesium II³ 197 *ἀλλ' ὁπόταν τρίτον ἦμαρ ἐπ' ὀγδώκοντα μένηισι,* Breithaupt De

Parmenisco Grammatico (*Στοιχεῖα* IV) 31. Ex Selenodromiis Catalog astrol. III 32 et IV 142 affert quasdam similitudines Heeg 41.

275. Tzetz. Exeges. in Iliad. 26, 16 Herm. Praeeunt verba initio fr. 257 exscripta; tum post fr. 48 allatum sequitur

ἕκτηι ἐν ἠριγενεῖ ῥοδοδακτύλωι ἀργυροπέζηι[1]

1 *ἕκτη ἐνήριγεν εἰροδοδακτύλω ἀργυροπέζη* codd.; em. Lob.

Herm. 511 n. 33; Lob. I 597.

276. (148) Ioa. Lyd. De mens. II 12 p. 33, 8 W. cf. Fr. Boertzler *Philolog.* LXXVII (*N. F.* XXXI) 1921, 370 *οἵ γε μὴν Πυθαγόρειοι τῶι ἡγεμόνι τοῦ παντὸς τὴν ἑβδόμην ἀνατίθενται, τουτέστι τῶι ἑνί, καὶ μάρτυς*[1] *'Ο.*[2] *λέγων οὕτως·*

ἑβδόμη, ἣν ἐφίλησεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων.

Cf. Procl. in Tim. 34 a (II 95, 4 Diehl) *διὰ τοῦτο καὶ ὁ περικόσμιος νοῦς μοναδικός τε καὶ ἑβδομαδικός ἐστιν, ὥς φησιν Ὀρφεύς.*

1 *μάρτυς* om. codd. rec. Barber. et Planud. 2 *ὁ ὀρφεὺς* S.

Lob. I 428; Diels *Festschr. Gomperz* 12; Heeg 43; Roscher *Die hippokrat. Schrift von der Siebenzahl. Ber. Saechs. Akad.* 1919 n. 5 p. 57.

Hesiod. Catalog. fr. 116 Rz.[3] (1913) *Ἰλέα, τόν ῥ' ἐφίλησε ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.*

277. (27) Procl. ad Hesiod. Op. et Dies 804 (Gaisf. II 440, 8) *εἰ δέ, ὥς φησιν Ὀρφεύς, τῆι Ἄτηι ἀνεῖται ἡ ἑπτακαιδεκάτη καὶ διὰ τοῦτο τῆι τε τομῆι τῆς ὕλης ἐστὶν οἰκεία καὶ τῆι τοῦ καρποῦ γυμνώσει τῶν περικαρπίων, ὁ* (Heeg] *καὶ* Gaisf.) *Ἡσίοδος* (vs. 805) *οὐκ ἀμούσως τούτοις τοῖς ἔργοις ἀνῆκε τὴν ἡμέραν.*

Lob. I 413; Heeg 42.

In Selenodromio Catalog. astr. III 36, 12 ss. dies septimus et decimus ita significatur: *ἡμέρα ιζ' ⟨τῆς⟩ σελήνης. Ὕπνος καὶ Θάνατος* (*ὕπνοι καὶ θάνατοι* cod. Mediol.) *ἐγεννήθησαν· Σόδομα καὶ Γόμορρα κατεστράφησαν. αὕτη ἡμέρα χαλεπὴ καὶ ἐπικίνδυνός ἐστιν· εἰς ὁδὸν μὴ ἐξέλθηις, εἰς πρᾶγμα μὴ ἐπιχειρήσηις* (*ἐπιχειρήσεις* cod.). *ταύτηι τῆι ἡμέραι φυλάττου ἀπὸ παντὸς πράγματος. ὁ φυγὼν καὶ τὸ ἀπολλύμενον κρατηθήσεται. τὰ γεννώμενα ἐπίνοσα καὶ δύστυχα καὶ ἐπικίνδυνα καὶ ὀλιγοχρόνια ἔσονται. ὁ ἀρξάμενος νοσεῖν ταχέως τελευτήσει. ἐὰν δέ τις ὄνειρον ἴδηι, γίνεται τῆι αὐτῆι ἡμέραι καὶ ἄφθονον τηρηθή-*

σεται, μέντοι γε χαλεπόν ἐστι καὶ εἰς ἄλλον ἀποβήσεται. Ad Procli verba cf. etiam Verg. Georg. I 284 *septima post decimam felix et ponere vitem et prensos domitare boves et licia telae addere.*

278. (28) Tzetz. ad Hesiod. Op. et Dies 765 (Gaisf. II 418, 8) καὶ τὴν τριακοστὴν δὲ ἡμέραν οὗτος ἀγαθὴν λέγει, ἣν Ὀ. φαύλην πᾶσιν ἔργοις φησί, δοσοληψίαις δὲ μόναις ἐσθλήν.[1]

1 δυσοληψίαις μόνον ἐστιν αἰσθλή Trinc.; δυσοληψίας Heins.; δοσιληψίαις Lob.

Lob. I 419; Heeg 43.

Catalog. astrol. III 39, 18 ss. ἡμέρα λʹ ⟨τῆς σελήνης.⟩ Πλοῦτος καὶ Τύχη ἐγεννήθη. . . . αὕτη ἡμέρα ἀποπληροφορημένη ἐστὶν εἰς πάντα· ἀγοράσαι, πωλῆσαι, σπείρειν, φυτεύειν, κλαδεύειν, δούλους καὶ ζῶια καὶ βόας κτήσασθαι, παῖδας εἰς μαθησίαν παραδιδεῖν κτλ. et IV 145, 4 ss. τὸ ἥμισυ καὶ γʹ, ἥτις λέγεται λʹ ἡμέρα, παρὰ τριῶν ὡρῶν κοινωνεῖ τῶι Ἡλίωι, ἥτις λέγεται σύνοδος· καὶ αὕτη καλὴ σπείρειν, θερίζειν, ὁδεύειν, πωλεῖν, ἀγοράζειν, γάμους ποιεῖν· ὁ γεννηθεὶς εὐτυχής, ἡ δὲ γυνὴ πονηρά, θυμώδης, ἄστοργος τῶι ἀνδρί.

279. Tzetz. in Aristophan. Nub. 1178 ed. ab H. Keilio *Rhein. Mus.* VI 1848, 617; Nauck Lexicon Vindobonense (Petropoli 1867) 249, 9 ἕνην (ἕνη cod.), ὡς πάλιν πρώτην μονάδα, νέαν ὡς ἀρχηγὸν ἑτέρου κύκλου οὖσαν·

οὕνεκεν ὀλλυμένη περ ἀέλπτως γίνεται αὖτις,

ὡς Ὀ. ἐν Ἐφημερίσι φησίν.

III. Γεωργία

Carmen Orphicum, cui nomen Γεωργία inscriptum erat, extitisse excepto Lascare Proleg. in Orph. in Marm. Taurin. I 98, qui Γεωργικά habet (test. nr. 225; cf. A. Baumstark *Philol.* LIII (*N. F.* VII) 1894, 687; Heegium Diss. 50) unus Tzetzes pluribus locis testis est. Maximi momenti sunt, quae initio commentarii ad Hesiodum 17 (Gaisf. II 19, 19) profitetur Ἡσιόδου Ἔργα καὶ Ἡμέραι τὸ βιβλίον ἐπιγέγραπται, ἤτοι διδασκαλία γεωργίας καὶ ἡμερῶν, καθ' ἃς δεῖ τόδε καὶ τόδε ποιεῖν. οὕτω δὲ ἐπιγέγραπται πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἑτέρων | [20 Gaisf.] αὐτοῦ πεντεκαίδεκα βίβλων Ἀσπίδος Θεογονίας Ἡρωογονίας, Γυναικῶν κατα-

λόγου καὶ λοιπῶν ἁπασῶν· ἔτι δὲ καὶ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν τοῦ μεγάλου Ὀρφέως Ἔργων καὶ Ἡμερῶν, ὧν Ἔργων Ὀρφέως ἤτοι τοῦ Περὶ Γεωργίας οὕτως ἐστὶν ἡ ἀρχή· fr. 280; Lob. I 414, qui seclusit cum Gaisfordio *Ἔργων Ὀρφέως ἤτοι τοῦ περὶ Γεωργίας,* Heeg 49. Totus Tzetzae locus depravatus esse videtur. An *τῶν ἑτέρων — ἀντιδιαστολὴν* glossema?

Orphea *μαθηματικῶς* res agrarias exposuisse (*οἷον Σελήνης τρεχούσης περὶ Παρθένον πάντα φυτεύειν πλὴν μόνων ἀμπέλων*) Tzetzes ad vs. 568 dicit (cf. supra p. 268); v. Heegium 46. Hoc quoque carmen Musaeo dedicatum fuisse (cf. supra fr. 271) evinci non potest, quod contra C. G. Lenzium (De fragmentis Orphicis ad astronomiam et agrorum culturam spectantibus commentatio Diss. Goetting. 1789, 15) iure monuit Heeg 48.

280. (11) Tzetz. Prol. ad Hesiodum 17 cf. supra p. 279 s.

εἰ δὲ γεωπονίης[1] *σε φιλομβρότου ἵμερος αἱρεῖ*
καί τ' ἐπὶ χρυσείης γενεῆς ἐντύνεαι ἔργα,
γαῖαν ἐπὶ ζείδωρον ἄγων εὐκαμπὲς ἄροτρον,
ἢ γυροῖς ἔνι κλῆμα Μεθυμναίου λελίησαι
κατθέμεναι, καὶ λαρὸν ὀπώρης εἶδαρ ἑλέσθαι
| 21 Gaisf. *ἱμείρεις*[2] *σκαπανῆι τε λαχήμεναι*[3] *ἄμβροτον αἶαν·*
αὐτίκα δή τοι[4] *πᾶσαν ἐτητυμίην καταλέξω,*
ὅππως ἂν πανδῖα Σεληναίη πεπίθοιτο,[5]
ὄμπνιά σοι Δήμητρος ἀερσινόοιο τε Βάκχου
δῶρ' ἀναπεμπέμεναι καὶ ἐπηετανὸν[6] *ὄλβον ὀπάζειν.*

καὶ τῶν μὲν Ἔργων Ὀρφέως οὕτως ἐστὶν ἡ ἀρχή.

1 *γεωργίης* E; *γεωργίας* H. 2 *ἱμείρεις* Ab., Heeg; *ἱμείρῃ* Gaisf.; *ἱμείρει* EG. 3 *λαχῆναι* Tzetz. codd.; *λαχαίνεμεν* v. Maxim. infra. 4 *τοι καὶ* Maxim. 5 Scaliger; *σελήνη πεπύθοιτο* prius. 6 *ἐπηετανὸν* Maxim.; cf. Hom. Hymn. in Mercur. 113 *οὖλα λαβὼν ἐπέθηκεν ἐπηετανά.*

Lob. I 414; Heeg 46.

Ad initium *εἰ δὲ γεωπονίης* cf. exordium carminis *Περὶ σεισμῶν* (fr. 285) *φράζεο δὴ καὶ τόνδε λόγον, τέκος.* Heeg 49. 68. Plane isdem versibus utitur Maxim. 456—465, quos ex Orphei carmine mutuatus esse videtur (cf. frr. 281—284 et Heegium 51. Vs. 6 legitur ap. Maximum vs. 461 *λαχαινέμεν* et vs. 7 Maxim. 462 *τοι καὶ* pro Tzetzae *δή τοι.*

281. (19) Tzetz. Exeges. in Iliad. 33, 14 Herm. *καὶ ὁ Ὀ.* (de Luna)

εἰ μὲν γὰρ στείχῃσιν ἐπ' Ἀρνειοῖο[1] *θοοῖο*[2]

1 *ἀρνίοιο* Maxim. L; *ἀρνείοιο* Fabric. ad. Maxim.; *ἄρ νειοῖο* Tzetz. 2 *θεοῖο* Herm.

Herm. 512 n. 35; Lob. I 422; Heeg 47.
Exscripsit Maxim. 466. Cf. supra p. 269.

282. (12) Tzetz. Chiliad. IV 128 vs. 172 p. 126 Kiessl. (cf. Schol. in Crameri Anecdot. Oxon. III 357) *μέμνηται ταύτης καὶ Ὀ. ἐν Γεωργίαι γράφων·*

Ἀστραίη κούρη δὲ πέλει πρὸς ἅπαντα φερίστη
σπέρματα, καὶ δὲ φυτοῖσιν ἐναίσιμος, ἔν τε βόθροισι
βάλλειν ἔρνεα πάντα, τά τε δρυὸς ἄκρα λέγονται,
οἴνας δ' ἐξαλέασθαι, ἐπεὶ στυγέει περίαλλα
Ἰκαρίου κούρη ληνοὺς καὶ ἀδευκέας οἴνας,
μνωομένη, ὅσα λυγρὰ Διωνύσοιο ἕκητι
Ἀκταῖοι μήσαντο, μέθηι δεδμημένοι αἰνῆι,
Ἰκάριον, καί μιν στυφελαῖς κορύνηισι δάϊξαν,
σφαλλόμενοι δώροισι, χοροιμανέος[1] *Βάκχοιο.*

1 *χοροιμανέος* Lob.; *χοροιμανέοιο* codd. Cetera v. infra.

Lob. I 415; Heeg 19. 47; J. Kroll *Lehren d. Herm. Trismeg.* 128.

Vs. 3 vindicat *Δωδεκαετηρίσιν* Tzetz. ad Lycophr. vs. 83 p. 46, 26 Scheer. Eosdem versus habet Maxim. 488—496; pro Orphei *ληνοὺς* vs. 5 legitur ap. Maxim. 492 *ἑλίνους* (*ελινους* L, *ἑλινοῦσ* corr. man. rec., *ἑλινοῦς* ed. Fabricii, *ἑλίνους* Koechly, *ἑλίνους* J. G. Schneider), vs. 9 ap. Maxim. vs. 495 *κορύναις*. Tzetz. ad Op. et Dies 568 (Gaisf. II 335, 17) *Ὀ. δὲ μαθηματικῶς πάντα παρακελεύεται δρᾶν· οἷον Σελήνης τρεχούσης περὶ Παρθένον πάντα φυτεύειν πλὴν μόνον ἀμπέλων· μισεῖ γὰρ ἡ Παρθένος τὴν ἄμπελον διὰ τὸν πατέρα Ἰκάριον.* Cf. *ΒΑΚΧΙΚΑ* fr. 244.

283. (13) Tzetz. ad Hesiodi Op. et Dies 778 (Gaisf. II 429, 10 ss.) *Ὀ. δὲ ἐκεῖνος ὁ Θράικιος*[1] *ἐν τῆι περὶ Γεωργίας οὐ τὴν ἁπλῶς ἡμέραν τῆς Σελήνης τὴν τοιάνδε λέγει λυσιτελῆ*[2] *ἢ καὶ ἀνόνητον,*[3] *ἀλλ' ὅταν τοιῶσδε σχηματισθῆι καὶ συντρέχηι ζωιδίοις τε καὶ τοῖς ἀστράσιν.*[4]

1 *ὁ θρακήσιος* EGH; *θρακίσιος* ed. Bas. 2 *λυσιτελεῖν* Heins. 3 *ἀνήνυτον* F. 4 *ἄστροις* EH.

Lob. I 418; Heeg 48.
Cf. Maxim. 530—547.

IV. ⟨Περὶ δραπετῶν⟩

Carmen Orphicum *Περὶ δραπετῶν* extitisse non sine veritatis specie coniecit Heeg 56. Quod imitatus est Maximus in carmine *Περὶ καταρχῶν* v. p. 280 fr. 280, cuius pars VIII *Περὶ δραπετῶν* vs. 320 incipit verbis *εἰ δ' ἄρα καὶ δμώων ὀλοφώια ἔργα πίθοιο οἵ τε γ'* (*γ'* add. Ludwich) *ἑοὺς λείποντες ἐνὶ μεγάροισιν ἄνακτας γαῖαν ἐς ὀθνείην ποσὶ καρπαλίμοις ἀλάληνται δρῆσται ἀταρτηροὶ . . . ἀλλὰ σὺ καὶ τοίων μερόπων ἐπιφράζεο μοῖραν. ἢν μὲν ἔῃ πανδῖα μετ' εὐπόκου Ἀρνειοῖο, ὦκά μιν εἰσανάγοιο κτλ.*

284. (18) Tzetz. Chiliad. II 42 vs. 609 p. 64 K. (Exeges. in Iliad. 26, 24 Herm.) *τῆς ἱστορίας μέμνηται ταύτης Ὀ. που λέγων·*

οὐδ' ἦν[1] *Ἰφίκλοιο θοώτερος † αὐδάζοιο,*[2]
ὅς τε καὶ ἀνθερίκεσσιν ἐπέτρεχεν, οὐδέ τι[3] *καρπὸν*
σίνετ' ἀήσυρα[4] *γυῖα φέρων ἐπὶ λήιον αὖον.*[5]

1 *οὐδ' ἦν* Tzetz.; *οὐδ' ἦν* Maxim. L; *οὐδ' εἴ κ'* Ludw. 2 *αὐγάζοιο* Maxim. L; *αἴζηοῖο* Kiessling *nisi versus initium est depravatum*; *αἶψα γένηται* Mullach. 3 *οὐδέ τι* Tzetzae Chiliad. B et Maxim.; *οὐδ' ἔτι* Kiessl. 4 *adiectivo ἀήσυρα superscriptum ἐλαφρὰ* (v. etiam in Iliad. 26, 26) *in cod. B* Kiessling; *κοῦφα, ἐκ τοῦ ἀείρω* Maxim. L in marg.; cf. Hes., Etym. M., Phot. Berol., Suid. s. *ἀήσυρον.* 5 *ἄκρον* Wakefield Ludw. Homerum secuti (v. infra).

Herm. 512 n. 33; Lob. I 422; Heeg 56.

Iphiclus iam e Hesiodi Catalogis notus fr. 117 Rz.[3] ed. 1913

ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέεν οὐδὲ κατέκλα,
ἀλλ' ἐπὶ πυραμίνους ἀθέρας φοίτασκε πόδεσσι
καὶ οὐ (*κοὐ* O. Roßbach) *σινέσκετο καρπόν,*

qui Iliadis *Υ* 227 *ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέον οὐδὲ κατέκλων* imitantur. In Orph. Argon. commemoratur vs. 139. 160. Exscripsit Orphea Maxim. 422—424. Hesiodo usus esse videtur Nonnus XXVIII 284 de Ocythoo *εἰς δρόμον Ἰφίκλωι πανομοίιος, ὅστις ἐπείγων ταρσὰ ποδῶν ἀβάτοιο κατέγραφεν ἄκρα γαλήνης, καὶ σταχύων ἐφύπερθε μετάρσιον εἶχε πορείην, ἀνθερίκων στρατὸν ἄκρον ἀκαμπέα ποσσὶν ὁδεύων.* Ad Hesiodi vs. 1 spectat etiam Lucianus Pro imaginibus 20 p. 500.

V. *Περὶ σεισμῶν*

Carmen, quod in plerisque codicibus *Ἑρμοῦ τοῦ τρισμεγίστου περὶ σεισμῶν, ἐν ἄλλωι Ὀρφέως* inscribitur, in nonnullis aut *Ὀρφέως* aut *Ἑρμοῦ τοῦ τρισμεγίστου,* primum editum est ab Aldo in Florilegio diversorum epigrammatum in septem libris a. 1503. Codices, qui carmen servaverunt, in Catalogo codicum astrolog. Graec. diligenter descripti sunt, quos omnes hic enumerare incommodum esse videtur, cf. Heegium Diss. 57. Recentiorum edd. potiores hae sunt: in Analectis veterum poetarum Graecorum ed. Rich. Phil. Brunck III 1776, 1 cf. 237; Anthologia Graeca ed. F. Jacobs III 1794, 222 cum Animadversionibus XI 1802, 5; E. Abelii Orphica 1885 p. 141; B. Pitra Analecta sacra et classica spicilegio Solesmensi parata V 1888, 275; Epigrammatum anthologia Palatina ed. Ed. Cougny Parisiis 1890, 400 n. 47 cf. 431.

285. (2)

φράζεο δὴ καὶ τόνδε λόγον, τέκος, ὁππότε κεν δὴ
γαῖαν κινήσηι Σεισίχθων κυανοχαίτης,
ὅττι βροτοῖς ἐπί τ' εὐτυχίην κακότητά τε φράζει.

ὁππόταν εἰαρινὴν ἐπ' ἰσημερίην ἀφίκηται
ἠέλιος Κριόν τε διεκτρέχηι, ἐν δ' ἄρα τῶιδε
γαῖαν νυκτερινὸς Γαιήοχος ἀμφελελίξηι,
σῆμα τόδ' ἐστὶ πόληος ἀπόστασις οὐκ ἀλαπαδνῆς·
εἰ δέ κεν ἡμερινός, φράζει τόδε λυγρὰ καὶ ἄτας
πήματος ὁρμήσαντος ἐπ' ἀλλοδαποὺς ἀνθρώπους
ἔσσεσθαι, σφετέραις ἐπὶ πημοσύναις ἰδὲ λύπαις.

εἰ δ' ἀνὰ Ταῦρον ἰόντος ἐφορμήσει διὰ νύκτα
σεισμός, πήματα μέν τε καταφθινύθουσιν ὀπίσσω,
εὐφροσύνη δ' ἀνὰ ἄστυ καὶ εἰρήνη τεθαλυῖα·
ἡμερινὸς δὲ φέρει πολέμου μεγάλοιο πόληι
ἔργον ἐπερχομένου τοῖς κρείττοσιν· ἀλλὰ φυλάσσου.

εἰ δέ κεν, ἐν Διδύμοις στρωφωμένου ἠελίοιο,
νυκτερινὴ μῆνις ἐλελίζηται κατὰ γαῖαν,
⟨σημαίνει ὅτι?⟩ δυσμενέες βροτοὶ ἐγχεσίχειρες
ὑμετέρην πελάσουσιν ἐπ' ἄλγεσι γαῖαν ἅπασαν·

εἰ δέ κεν ἡμερινή, τότε κεν βασιλῆες ἄτιμοι
ἔσσονθ' ἡγεμόνες τε θεῶν διομηνίηι ἐχθρῶν.

εἰ δ', ἀνὰ τὴν μοίρην τοῦ Καρκίνου ἠελίοιο
στείχοντος, ὅθι δὴ θερινὴ τροπή, ἔννυχος ἔσται
γῆς ἔνοσις, τοῦτο φράζει κακότητα βαρεῖαν
ἀργαλέην πενίην ἀλλαξέμεν· ἡμερινὸς δὲ
φράζει πῆμ' αὐτοῖς καὶ ἀνάστασιν ὠλεσίοικον.

εἰ δέ κεν, ἠελίοιο Λέοντος μοῖραν ἰόντος,
νύκτερος ὁρμηθῆι γαίης σάλος, αὐτίκα πένθη
κλαυθμοί τε στυναχαί τε πόλιν καὶ λαὸν ἅπαντα
ἕξουσ'· ἡμερινὸς δὲ φανεὶς καὶ ταῦτα πιφαύσκει.

εἰ δέ κεν, ἠελίου σὺν Παρθένωι ἐρχομένοιο,
ἑσπερινὸς σεισμός, λαοῖς τότε λοιμὸς ἅπασιν
ἔσσεται· ἡμερινὸς δὲ φανεὶς καρποὺς καταβλάψει.

εἰ δ' ἂν ἐπὶ φθινόπωρον ἰσημερίνην ἀφίκηται
ἠέλιος, χηλαῖς διαφαίνων, νυκτερινὸς δὲ
κινήσηι, καρπῶν δηλοῖ φθόρον ἐξαναφύντων
γαίης· ὥραις δ' ἡμεριναῖς, χαλεπῆς τόδε φράζει
ἔργα μάχης· πολλοὺς δ' αὐτῶν κατὰ γαῖα καλύψει.

εἰ δέ κεν, ἠελίου τὸν Σκορπίον ἀμφιθέοντος,
νύκτερος ὁρμηθῆι γαίης σάλος, ἔργα μάταια
ἀνδράσιν ἔσσονται κακοφραδμοσύνηισι νόοιο·
ἡμερινὸς δὲ φανεὶς τότε δὴ τότε ἄλγεα φράζει
ἔσσεσθαι πολέεσσιν ἀπὸ πτολέμου κρυεροῖο,
ἔργα ματαιότατα Ζηνὸς μεγάλου διὰ βουλάς.

εἰ δέ κεν ἐν μοίρηι τοῦ Τοξότου ἠελίοιο
στρωφῶντος γαῖαν κινήσηι Κυανοχαίτης
νυκτερινός, σημεῖον ὀλέθριον ἔσσεται ἀνδρῶν
πολλῶν· ἡμερινὸς δὲ φανεὶς πόλεων βασιλῆι
σημαίνει μεγάλην τιμὴν καὶ σκῆπτρα λιπόντι
ἄλληι ἐποίχεσθαι φεύγοντ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.

εἰ δὲ κ' ἐν Αἰγοκέρωτι, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο
χειμεριναί, στείχοντος, ἕδος χθονὸς ἔννυχος ἐλθὼν

Σεισίχθων γαῖαν κινήσηι πνεύματι λάβρωι,
φράζεο δὴ πόλεμον καὶ δάκρυα τοῖσι γενέσθαι
καὶ στάσιν· ἡμερινὸς δὲ φανεὶς καρποφθόρος ἔσται.

εἰ δέ κ' ἐν Ὑδροχόωι διανίσσεται ἠελίοιο
φέγγος, νυκτερινὴ δ' ἐλελιχθῆι γαῖα περιχθών,
ἁρπαγαὶ ὠλεσίοικοι ἀνὰ πτόλιν εὐρυάγυιαν
ἔσσονται δήμου τε κακοφροσύναι τε καὶ ὕβρεις·
εἰ δέ κεν ἡμερινή, δήμου κράτος ἔμπεδον ἔσται.

εἰ δ' ἀνὰ τοὺς Ἰχθῦς στρωφωμένου ἠελίοιο,
γῆς ἔνοσις γίνοιτο θοὴν διὰ νύκτα, τότ' ἔσται
πάσαις ἐν πολίεσσι περίστασις· εἰ δέ κεν ἠοῖ
γῆς κινηθείη πέδον ἱερόν, αὐτίκα πάσαις
εὐφόρβοισι βοῶν ἀγέλαις, οἰῶν τε καὶ ἄλλων
τετραπόδων φθόρος ἔσται ἀν' ἄστεα καὶ κατὰ χώρας.

Textum constitui horum codicum ope adiutus: sunt Vaticanus gr. 1379 fr. 32 saec. XV ex bibliotheca Fulvii Ursini (Catalog. astrol. V 3 1910, 71 n. 24) e collatione J. Heegii, quam misit Bollius = U; Palatinus 102 = P (Pitra p. 275 n. 1); Vossianus D 18, quem exscripsit ignota manus, cuius collationem in Hymnorum apparatu a Dieterichio congesto inveni = V; Laurentianus XXXI, 37 f. 367v saec. XIV, cuius lectiones e Jacobsii editione cognovi = M(ediceus), quas non omnes notavi, quia multa corrupta et interpolata sunt. Nova carminis recensio, quam Heeg Diss. 57 n. 2 pollicitus erat, valde desideratur; collationes, de quibus l. l. dicit, praeter illam a me supra indicatam teste Bollio in Heegii scriniis non inventae sunt. Vs. 1 *φίλον* ante *τέκος* add. M. 2 *σεισίχθων Κυανοχ.* Ab. *κινήσει* M. 3 *ὅττι* Br(unck); *ὅττε* codd.; *τόφρα* Ab. *ἐπί τ' ἀτυχίῃ κακότητα φράζει* M. *τε* om U. *φράξει* V. 4 *ὁππόταν* UV; *ὁππότ' ἂν* M Ab. *ἰσημερινήν* M. In marg. *ἥλιος ἐν κριῷ. μὴν Ἀπρίλλιος* add. M. 5 *τε* Jacobs; *δὲ* codd. *διεκτρέχει* codd. *ἐν δ' ἄρα τῶιδε* vulgo; *ἐνθ' ἄρα τῷ γε* M; *ἐν δ' ἄρα τῷγε* Ab. 6 *νυκτερίη Γ. ἀμφισελίζῃ* M. 7 *πόλιος* MU; *χόλκος* V. *ἀλαπαδνῆς* Br.; *ἀλαπαδνή* codd. praeter P, qui habet *ἀποστάσεις οὐκ ἀλαπαδνῆι.* 8 init. *Ἀδέκεν* V. *φράξει* idem. 10 *ἔσεσθαι* codd. *πημοσύναις τε ὕβρεις* M. 11 *ἰόντες* V. *ἐφορμήσῃ* M. In marg. *Ἥλιος ἐν Ταύρῳ. μηνὶ Μαΐῳ* M. 12 *σεισμοί* V. 13 *ἀφροσύνη* V. *ἄστη* M Ald. 14. 15 *ἔσσεται· ἡμερινὸς δὲ φ. π. μέγα ἔργον. ἐρχομένου, τοῖς ἠρέσοσιν ἀλλὰ φυλάσσου* M, unde Jacobsius elicuit Abelio consentiente (*εἰρήνη τεθαλυῖα*) *ἔσσεται· ἡμερινὸς δὲ φέρει πολέμου μεγάλοιο ἔργον ἐπερχομένου τοῖς κρείσσοσιν· ἀλλὰ φυλάσσου.* *μεγάλοι* U. *χρείττοσιν* U; *κρείττοσιν* V. 16 In marg. *Ἥλιος ἐν Διδύμοις. μηνὶ Ἰουνίωι* add. M. 17 *μῆνι σέ λελίζηται* V. 18 In cod. M omissus: in ceteris initio lacuna; *σημαίνει ὅτι* add. Huetius, quem Br. Jacobsius Abelius alii secuti sunt; *δυσμενέες* ⟨*πίσυνοι μένεϊ*⟩ *βροτοὶ ἐγχεσίχειρες* Ludw. 19 *ὑμετέρην* Br.; *ἡμετέρην* codd. (et Tannery) praeter M, qui habet *ἡμέρην παλὰ σωσὴν ὑπαλγέα.* *ἐπ'*

ἄλγεσι Br.; ὑπ' ἄλγεα codd. 20 ἡμερινός M. τότε κω V. 21 διομηνίη V; διομενίη U; διὰ μήνιας M; διὰ μήνιος Ab. 22 In marg. Ἥλιος ἐν Καρκίνῳ. μηνὶ Ἰουλίῳ add. M. μοίρην codd. praeter M (ἠοῖ ρην τε κ.); μοῖραν Ab. τοῦ codd. praeter τοδ V. 23 ὅθι Br. (cf. vs. 51): τότε codd.; τόθι Ab. θερινὴ τροπὴ codd. praeter M, qui habet θεριναὶ τροπαί, quod Br. Jac. Ab. receperunt (cf. vs. 51. 52 τρ. ἠελίοιο χειμεριναί). 24 ἡ κίνησις τοῦτο φέρει M. 25 ἀλλεξέμεν P. ἀργαλέης πενίης? Ab. 26 ἀνάστασιν Br.; ᾿πόστασιν codd. 27 μοῖρ' ἰόντος M; μοῖραν ἀνιόντος P. In marg. Ἥλιος ἐν λέοντι. μηνὶ Αὐγούστῳ add. M. 30 ἕξουσιν M. ταῦτα vulgo: ταὐτὰ Cougny. πιφάσπει V; πιφάσκει U. 31 ἠελίοιο M. In marg. Ἥλιος ἐν Παρθένῳ. μηνὶ Σεπτεμβρίῳ add. M. 32 λοιμὸς Br.; λιμὸς codd. praeter M, qui servavit λοιμός. 33 καρπὸν M. κατακλάψει U. 34 ἐπὶ φθινόπωρον ἰσημερινὴν ἀφίκηται codd.; ἐ. φ. ἰσημερίην τ' ἀφ. Br.; ἐ. φθινοπωρίδ' ἰσημερίην ἀφ. Ab.; ὀπωρινὴν ἐ. ἰσημερίην ἀφ. Cougny; ἐ. φθινοπώρου ἰσ. ἀφ. Ludw. Cf. Tannery l. l. 57. In marg. Ἥλιος ἐν Ζυγῷ. μηνὶ Ὀκτωβρίῳ add. M. 35 χηλὰς M. 36 φθ. ἐξ ὧν ἀφύντων U; φθορὰν ἐξαναφάντων M. 37 ὥραις δ' ἡμεριναῖς codd.; ἡμεριναῖς δ' ὥραις Ludw. χαλεπὸν τόδε φράζον M. 38 ἔργα μάχην V. πολλὴν δ' αὐτὸν κατὰ γαῖαν κλύψει M. Ad vs. 39 cf. contraria in paraphrasi Cat. astrol. VII 170, 4 ss.; Boll *Aus der Offenbar. Joh.* *Στοιχεῖα* I 88. In marg. Ἥλιος ἐν Σκορπίῳ. μηνὶ Νοεμβρίῳ add. M. 41 ἔσονται P. 42 τότε δὴ τότε non mutandum; cf. Jacobs. p. 8; τότε δὴ τόδ' ἐπ' ἄλγεα φράζει collatis vers. 7. 8. 37 Ludw. 43 ἔσεσθαι VP. 44 om. M, cui adstipulatur Jacobs. ματαιότητα UV. 45 In marg. Ἥλιος ἐν Τοξότηι. Δεκέμβριος M. τοῦ τόξου idem. 46 κινήσει M. 47 ἔσσεται Br.; ἔμμεναι codd. 49 λιπόντι Hiller de Gaertringen cf. paraphrasin l. l. 170, 13; λιπόντα codd. 50 ἄλλῃ ἐ. Br.; ἄλλην ἐ. codd.; ἄλλην οἴχεσθαι Ab. 51 τόθι Ab. εἰ δέ κεν αἰγ. codd.; corr. Jacobs; εἰ δ' ἂν ἐν Br. In marg. Ἥλιος ἐν αἰγοκέρωτι. μηνὶ Ἰανουαρίῳ add. M. 52 χειμερίνου . . . εὔνυχος ἔλθῃ M. 53 γαίῃ M. 54 πόλεμον δακρυτόν τε γ. M, unde Jac. suspicatur fuisse π. πολυδακρυτόν τε γ. 56 εἰ δέ κεν Ὑδροχόῳ διανείσσεται UV; ὑδροχόωι δ' εὖτ' ἂν διανείσσεται M; Ὑδροχόον δ' εὖτ' ἂν διανίσσητ' inde Ab.; εἰ δ' ἄν, ὅθ' ὑδροχόον διανίσσεται Br. Cougny; εἰ δέ κ' ἐν Ὑδροχόωι δινεύσῃ ἠελίοιο Jac. In marg. Ἥλιος ἐν Ὑδροχίῳ. μηνὶ Φεβρουαρίῳ add. M. 57 φεύγος U; νυκτερινὴ δὲ UV; νυκτερινῇ δὲ M; νυκτερίη δὲ nonnulli codd. sec. Ab. γαῖα περιχθών codd.; πᾶσα περὶ χθὼν Ab. 59 δῆμον τι U; δῆμον τε V. κακοφροσύνα V. · 61 In marg. Ἥλιος ἐν ἰχθύσι. μηνὶ Μαρτίῳ add. M; τῶν ἰχθύων idem. 62 γίνοιτο UV; προγένοιτο M Jac. Ab. θοὴ διὰ νύκτα omissis verbis τότ' ἔσται M. 63 πολέσσι U; πολέεσι V. περίστασις UV quod commendat Jac. afferens Hesych. περίστασις· θλῖψις, ἀνάγκη, μέριμνα. διάστασις M. ἠοῖ Jac.; ἠῶ vel ἠώ vel ἦω codd.; εἰ δέ κ' ἀν' ἠῶ (cf. vs. 11. 22. 61) vel εἰ δέ κ' ἐν ἠοῖ (cf. vs. 16. 45. 51) Ludw. 64 γῆς κινηθείη UV; γαίης κινηθῇ M quod commendant Jac. et Ab. 65 οἰῶν τε UV; ὀίων M. 66 φθορά M.

Cf. *Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμεγίστου περὶ σεισμοῦ* tractatum in cod. 25 (Berolin. Phill. 1574) f. 15ᵛ (Catalog. cod. astrol. graecor. VII 167), ad quem Boll nonnullis a me praetermissis haec adnotat: *Hoc*

capitulum cum carmine Hermetico sive Orphico de terrae motibus saepius impresso artissime cohaerere eiusque partim paraphrasin esse elucet; quae tamen adeo passim uberior est ut nesciam utrum ex alio fonte suppleta an ad pleniorem carminis formam facta sit. Vestigia sermonis biblici occurrere memoratu dignum. Fere idem capitulum sed Septembri initium faciente inveni in cod. 28 (= Berolin. gr. qu. 16), f. 277ᵛ sub nomine Leonis Sapientis. Hunc codicem saec. XVII non contuli. Iterum invenitur eadem paraphrasis in cod. 26 (Berolin. Phill. 1577) f. 147; inscribitur Σεισμολόγιον Ὀρφέως; incipit a mense Septembri. Varias lectiones non nisi graviores exscripsi. Locum in paraphrasi a carmine dissentientem supra ad vs. 39 notavi. Cf. etiam cod. Bonon. gr. 3632 f. 277ʳ (Catalog. IV 41) *Σεισμολόγιον τοῦ Ὀρφέως* (*Μὴν Σεπτέμβριος· τοῦ Ἄρεως* (!) *ὄντος ἐν Παρθένωι — κακὰ ἔσται ἐν τῆι πόλει ἐκείνηι*) et quae Heeg Diss. 57 congessit.

Fabricius Bibl. Graec. I 159 (ed. Harlesianae); Lob. I 382; Ludwich *Krit. Beitr. zu den poetischen Erzeugnissen griech. Magie u. Theosophie. Verzeichn. der Vorlesungen Koenigsberg* 1899, 11 n. III; Tannery *Rev. philol.* XXIV 1900, 54; Heeg Diss. 8. 10 11. 57.

Quamvis Orphicorum foetum hoc carmen esse haud affirmaverim, tamen *hoc tenue poemation* (Lob.) aetate demum Byzantina conditum esse, ut Tannery voluit, negaverim. Ea, quae Tannery exposuit, iam paraphrasibus inventis refutari Heeg 58 recte monuit. Aetas hodie accuratius definiri nequit.

VI. *Περὶ ἐπεμβάσεων*

Hoc carmen, quod Heeg Diss. 60 aetati Alexandrinae vel imperatoriae ascribit, testatur paraphrasis fr. 286 exscripta. Versus heroicos, qui in paraphrasi inveniuntur, falso Dorothei carmini *Περὶ ἐπεμβάσεων* attribuit Kroll Catalog. astrolog. VI 91 n. IV. Cf. eundem retractantem *Philol.* LVII 1898, 132, qui locum Firmici p. 268 allatum ad hoc carmen Orphicum spectare arbitratur.

286. Codd. Ven. Marc. 334 (6) f. 168 s. *μζʹ. μηʹ* (A, ab Krollio descriptus) et Ven. Marc. 335 (7) f. 137 *ρϛβʹ* (B, ab Olivierio descriptus) = Catalog. codic. astrol. II 1900, 198, 24 (cf. ibidem p. 35). *καὶ ταῦτα μὲν ὁ Δωρόθεος· λέγει δὲ καὶ Ὀ. περὶ ἐπεμβάσεων ταῦτα· ὁ Κρόνος ἐπεμβὰς Διὶ σφάλματα βίον ποιεῖ καὶ*

κτημάτων ἐστὶ φθορεὺς καὶ γάμον σκεδάζει γυναικὸς καὶ εἰς πᾶν ἔργον βλάπτεται·[1] *ὁ Κρόνος εἰς Ἄρην αἴτιος συνοχῶν δεσμῶν νόσων, λυπεῖ*[2] *δὲ ἕνεκεν τέκνων, ὄλεθρον σημαίνει κτημάτων, τινὰς φυγοπάτριδας ποιεῖ ἢ θητεύοντας καὶ πενητεύοντας. ὁ Κρόνος εἰς Ἥλιον*[3] *μετὰ κόπου τὰς πράξεις τελεῖ· φευκτέον δὲ τὸν πλοῦν καὶ τὰς ὁδοιπορίας διὰ φόβον λῃστῶν. ὁ Κρόνος εἰς Ἀφροδίτην ἐχθραίνει τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς*[4] *φίλους, ἀπάτας καὶ ταραχὰς καὶ ζημίας ἐπάγει, ὁ δὲ ἔχων γυναῖκα αἰσχυνθήσεται διὰ τὴν αὐτῆς μαχλοσύνην. ὁ Κρόνος εἰς Ἑρμῆν φιλονεικίας καὶ κρίσεις σημαίνει καὶ ζημίας καὶ ταραχὰς καὶ θανάτους*[5] *ἀδίκους*[6] *συγγενῶν· φευκτέον δὲ τάς τε ἀγορὰς καὶ τὸ ἀνακοινοῦσθαι ἑτέροις τὰς πράξεις·*[7] *δολοπλοκίας*[8] *γὰρ ποιεῖ καὶ ἀπάτας. ὁ Κρόνος εἰς Σελήνην ἐπαναστάσεις τόπων ποιεῖ ἢ χρονίας νόσους ἢ κτημάτων ὄλεθρον καὶ ζημίαν. ὁ Κρόνος εἰς ἑαυτὸν μεταναστάσεις, ἐπὶ ξένων τόπων* | [199] *τε πλάνας*[9] *σημαίνει, ταραχάς τε καὶ εἱρκτὴν καὶ δεσμά, γονέων θανάτους, οἴκου καὶ χρημάτων ἀφανισμόν. ὁ Κρόνος εἰς τὸν ὡροσκόπον εἰς ἄλλην χώραν μεθιστᾷ, ποιεῖ δὲ καὶ ἀπάτας, ζημίας, κινδύνους. ὁ Κρόνος εἰς τὸ μεσουράνημα εἰς ξένην γῆν ἀπάγει καὶ δόξαν δίδωσιν*[10] *ἀλλ' ἕνεκα χρέους λυπεῖ. ὁ Κρόνος εἰς τὸ δῦνον καὶ τὸ ὑπόγειον ἢ τῶν οἰκείων οἴκων καὶ κτημάτων ἀπελαύνει ἢ εἰς ἀλλοδαπὴν*[11] *ἀπάγει ἢ δορυαλώτους ποιεῖ ἢ τοὺς δούλους θανατοῖ.*[12]

Ὁ Ζεὺς εἰς Κρόνον ἀνώμαλον τὴν πρᾶξιν τοῦ βίου, ποτὲ μὲν ἀγρῶν καὶ[13] *θεμελίων κτῆσιν διδοὺς καὶ οἴκων ἢ ἀλλότριον βίον διέπειν, ποτὲ δὲ τῶν προτέρων ἔργων καὶ πράξεων ἀποσφαλλομένους ποιῶν,*[14] *ἄλλοις δαπάνας καὶ ζημίας* ⟨*καὶ*⟩[15] *μακρονοσίας ἐπάγων. ὁ Ζεὺς εἰς ἑαυτὸν ὅσας θλίψεις εὕροι*[16] *τούτων λυτροῖ καὶ κέρδη παρέχει, φήμας τε κενὰς καὶ θρύλλους*[17] *ἐπάγει, εἰ μὴ τύχηι ἐν ἰδίωι*[18] *οἴκωι κατὰ πῆξιν. ὁ Ζεὺς εἰς Ἥλιον*[19] *ἀργίαν ταῖς πράξεσι δίδωσι καὶ φθείρει τοὺς οἴκους ἢ νόσων ἢ κτημάτων ἀπώλειαν καὶ μάταιον τέλος τῶν πόνων καὶ ἐναντίον τελεῖ.*[20] *ὁ Ζεὺς εἰς Ἄρην ἀγαθός· εἰ γὰρ εὕροι ἐν κακότητι καὶ συνοχῆι καὶ θλίψει, πάντων ἀπολύει, εἰ δὲ ἐν χαρᾶι*[21] *εὕρηι διάγοντα, μείζονα τὴν εὐφροσύνην δίδωσιν, καὶ μειζόνων προσώπων φίλους ποιεῖ καὶ κτήσεις παρέχει καὶ τοὺς ἐχθροὺς λυπεῖ καὶ κέρδη καὶ δόξαν δίδωσι. ὁ Ζεὺς εἰς Ἀφροδίτην πλοῦτον σημαίνει ἀπροσδόκητον καὶ τῶν ἐχθρῶν ὑπέρτερον δείκνυσι καὶ τοῖς μὲν ἀγάμοις γάμον, τοῖς δὲ γεγαμηκόσι τέκνα παρέχει καὶ ταῖς πράξεσι τέλος ἐπιτίθησιν. ὁ Ζεὺς*

εἰς Ἑρμῆν φίλους μεγάλων ἀνδρῶν ποιεῖ, ὧν καὶ τὴν παρουσίαν[22] οἰκονομεῖν πιστεύονται, καὶ αὔξάνουσι τὸν ἴδιον οἶκον· καὶ δῶρα ἐκ φίλων παρέχει· καὶ οὗτοι[23] μὲν εὐφραίνονται, λυποῦσι δὲ τοὺς ἐχθρούς, εἰ δὲ δίκην ἔχουσι, νικῶσι· δεῖ μέντοι τὸν τοῦ[24] Ἑρμοῦ ἀγαθύνεσθαι. ὁ Ζεὺς εἰς Σελήνην τοῖς μὲν γεγαμηκόσι τεκνογονίαν, τοῖς δὲ δικαζομένοις εὐτυχίαν καὶ κέρδος· πλὴν ὀλίγον πρότερον βλάψας ὕστερον νίκην καὶ εὐπραγίαν παρέχει· ἐνίοτε δὲ καί τινας χρυσείαις κοσμεῖ σειραῖς. ὁ Ζεὺς εἰς τὸν ὡροσκόπον καὶ τὸ δῦνον κοινός[25] ἐστιν εἴς τε ἀγαθὰ καὶ κακά, ποτὲ μὲν κρίσεις ἐπιφέρων καὶ μάχας καὶ ζημίας[26] καὶ ἔχθρας, ποτὲ δὲ τούτων λυτροῖ καὶ κέρδη καὶ κτῆσιν[27] δίδωσιν, ἄλλοτε φιλίαν ἄλλοτε χηρείαν σημαίνει καὶ αἰσχρὰν[28] φήμην γάμων καὶ ταραχὴν διὰ ταῦτα, πολλάκις δὲ καὶ συγγενικὸν φόνον ποιεῖται καὶ κληρονομίαν ἐκ τούτων παρέχει, καὶ τὸν πλανήτην[29] ἐπανάγει εἰς τὴν[30] πατρίδα· εἰς δὲ τὸ μεσουράνημα καὶ τὸ ὑπόγειον θανάτους γονέων καὶ νόσους καὶ κόπους καὶ θλίψεις· ἄλλοις γάμον παρέχει· | [200] ἑτέρους τῆς πατρίδος μετανιστᾶι· τὸ δὲ τέλος τῶν πράξεων ἔσται ἐπίμοχθον.

ὁ Ἄρης εἰς Κρόνον, ὅσα ὁ Κρόνος εἴωθε βλάπτειν, σώιζει οὗτος ταῦτα· πάσας γὰρ νόσους καὶ λύπας καταπαύει καὶ πλοῦτον καὶ νίκην καὶ εὐφροσύνην διδοῖ· ὁ Ἄρης εἰς Δία[31] ὀλέθριος καὶ ἀπηνής, χρημάτων δαπάναι εἰς μάτην ἔσονται· καὶ ἐν δίκαις βλάπτει καὶ ἐχθροὺς ἀνιστᾶι. ταῖς δ' ἐγκύοις[32] τὰ ἔμβρυα φθείρεται ἢ τεχθέντα τάχιστον[33] τελευτᾶι· βλάβας καὶ ὕβρεις σημαίνει καὶ τόπων μεταναστάσεις ποιεῖται· τάς τε πράξεις ἀχρειοῖ καὶ χάριν τέκνων ἢ γυναικὸς λυπεῖ καὶ ἔχθρας ἀφ' ἡγεμόνων διδοῖ καὶ ἐκ τοῦ δήμου χόλον.[34] ὁ Ἄρης εἰς ἑαυτόν, ἐκ τόπου μετανιστᾶι ἢ νόσους ποιεῖ ἢ σιδήρωι[35] αἱμάσσει ἢ πυρὶ φλογίζει, εἰς μέντοι τὸν βίον πρῆξιν[36] καὶ κῦδος ὀπάζει. ὁ Ἄρης εἰς Ἥλιον ἐλαττοῖ τὰ κτήματα κἂν ταῖς πράξεσι κακός, λύπας ποιεῖ καὶ βλάπτει τὸν νοῦν, τινὰς χάριν κρυφίων ἔργων λυπεῖ· εἰ δὲ καὶ στηρίζηι, χαλεπωτέρους θορύβους τε καὶ[37] μάχας διὰ πράγματα κινεῖ καὶ ἀρχαίων ἕνεκεν πατρώιον ἔχθος διδοῖ, προδοσίας τε ἐκ τῶν φίλων καὶ ἔχθρας[38] ἐπάγει. ὁ Ἄρης εἰς Ἀφροδίτην· μάχην ἐκ γυναικὸς καὶ χόλον ὑπόπτευε· ποιεῖ γὰρ χωρισμὸν ἐπιπολὺ καὶ ὑποψίας μοιχικάς· ἐνίοτε καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν πάντα συλῶσιν. ὁ Ἄρης εἰς Ἑρμῆν ζημίας καὶ δίκας τὰς πλείους ψευδεῖς καὶ δολίους[39] καὶ ἀποκρύφων ἔργων αἰσχύνας καὶ ἀπάτας καὶ ἐπιορκίας, προ-

δόσεις, φυγάδας τε καὶ δεσμοὺς[40] *ποιεῖ. ὁ Ἄρης εἰς Σελήνην· εἰ μὲν θῆλυ τὸ ζώιδιόν ἐστι, περὶ νόσου μόνης φοβοῦ καὶ μάλιστα τῶν ὀφθαλμῶν, εἰ δ' ἄρσεν, τὴν πρᾶξιν τοῦ βίου ταράσσει, εἰ δὲ καὶ στηρίζηι, ἔτι μᾶλλον· τέκνων γὰρ ἀποστερεῖ*[41] *καὶ ἀδελφοὺς θανατοῖ, κινδύνους καὶ θορύβους ἐπάγει καὶ εἰς ἀλλοδαπὴν ἀπάγει ἢ τὴν οἰκίαν*[42] *μετήμειψε καὶ ἀπὸ ἄλλου ἔργου ἄλλο*[43] *ἔργον ἔδωκεν, εἰ μὴ τοῦ Κρόνου τὸ ζώιδιον τύχηι καὶ ταῦτα κωλύσηι· ἐν δὲ τοῖς κέντροις πᾶσι χαλεπός, ἀστασίας ἐπάγων καὶ ταραχὰς ἐν τοῖς οἴκοις καὶ τῶι βίωι*[44] *λύπας καὶ μάλιστα διὰ γάμον ἐν τῶι δύνοντι· καὶ γὰρ καὶ ὠμοτοκίας ποιεῖ· εἰς δὲ τὸ μεσουράνημα τὴν κοίτην τῶν συζύγων αἰσχύνουσιν ἢ καὶ νόσους ἐν τούτωι τῶι κέντρωι παρέχει.*

ὁ Ἥλιος εἰς Κρόνον ἀρχαίων μνήμας ἐπάγει καὶ τῶι βίωι τε πλοῦτον καὶ χαράν· ὁ Ἥλιος εἰς Δία μέγα κῦδος ὀπάζει καὶ φήμας καλὰς καὶ εὐφροσύνας καὶ ἐξ ἀφανῶν ἐμφανεῖς ποιεῖ.[45] *ὁ Ἥλιος εἰς Ἄρην νόσωι κατακλίνει ἢ τῆς πατρίδος μετανιστᾶι, χρήματα φθείρει*[46] *καὶ ἀκουσίους ζημίας ποιεῖ καὶ τοῖς φίλοις ἐχθρὸν καὶ ἐξ ἰδίων ταραχὸς ἐπεγείρει,*[47] *εἰ μὴ καὶ ὁ Ζεὺς κατ' ἐπέμβασιν ἐκεῖ γένηται. ὁ Ἥλιος εἰς ἑαυτὸν ἢ τὴν* | 201 *Σελήνην, νόσους καὶ ἀχρημοσύνας ποιεῖ καὶ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων κινεῖ· πολλάκις δὲ καὶ ἐκ τῶν θλίψεων πλοῦτον φέρει. ὁ Ἥλιος εἰς Ἀφροδίτην ἀκαταστασίας αἴτιος, ταράσσει τὸν οἶκον χάριν γυναικῶν, εἰς δὲ τὰς δόσεις κέρδη παρέχει. ὁ Ἥλιος εἰς τὸν*[48] *Ἑρμῆν πλανᾶι τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν λυπεῖ ἀπατῶν καὶ δαπάνας ματαίας ποιῶν· ὁ Ἥλιος εἰς τὰ κέντρα ἀπὸ τῶν οἴκων εἰς ἄλλους τόπους μετανιστᾶι καὶ νόσους ποιεῖ καὶ τὸ σῶμα χαλεπαίνει, ἐν δὲ μεσουρανήματι πρῆξιν καὶ κῦδος ὀπάζει.*

ἡ Ἀφροδίτη εἰς Κρόνον ἐπίκτησιν δηλοῖ καὶ δόξαν ἐν τῶι δήμωι καὶ ἐκ κρυφίων[49] *βοηθεῖ, ἀλλ' εἰς τὸν γάμον κακοεργός· ἀναστατοῖ γὰρ ἢ ἄλλως*

λέχος ἀντήλλαξε[50] *καὶ ἥττονι φωτὶ συνῆψεν.*

ἡ Ἀφροδίτη εἰς Δία,[51] *πέψεις, κινδύνους, νόσους, ἔχθρας, κρίσεις διὰ τοὺς οἰκείους*[52] *καὶ ἐν τοῖς οἴκοις καὶ τοῖς οἰκείοις φιλονεικίας· εἰ δὲ ἡ τούτου γυνὴ ἔγκυός*[53] *ἐστιν, ἐκτιτρώσκει. ἡ Ἀφροδίτη εἰς τὸν Ἄρην στάσεις καὶ δαπάνας ἐκ γυναικῶν καὶ τόπου μετανάστασιν καὶ ταραχὰς*[54] *εἰς τὸν βίον. ἡ Ἀφροδίτη εἰς Ἥλιον ἀκαταστασίαν*[55] *ποιεῖ καὶ τὸν νοῦν πλανᾶι καὶ τὰς πράξεις καὶ ῥαθυμίας ποιεῖ καὶ ψόγους καὶ στάσεις ἐν τοῖς*

οἰκείοις. ἡ Ἀφροδίτη εἰς ἑαυτήν· κοινή ἐστι καὶ ἐπίμοχθος, πῇ μὲν ἀγαθή, πῇ δὲ φαύλη.[56] *ἡ Ἀφροδίτη εἰς τὸν Ἑρμῆν κληρονομίας δηλοῖ*[57] *καὶ κτήματα αὔξάνει καὶ τέλος ἐν ταῖς πράξεσιν ἐπιτίθησιν· καὶ ἐν δίκαις νίκας παρέχει. ἡ Ἀφροδίτη εἰς τὴν*[58] *Σελήνην εὐφροσύνην δηλοῖ*[59] *καὶ ἐν πράξεσι τέρπει, κέρδος ἄμοχθον διδοῖ καὶ γάμωι συζεύγνυσι,*[60] *καὶ τεκνογονίαν ἐν θηλυκῶι ζωιδίωι οὖσα ποιεῖ. ἡ Ἀφροδίτη εἰς ὡροσκόπον καὶ μεσουράνημα ἱλαρὰ καὶ φαιδρὰ καὶ εὔπρακτος καὶ πλείονα τὴν κτῆσιν καὶ τὰ κέρδη ποιεῖ, εἰ δὲ καὶ στηρίζει,*[61] *ἔτι πλέον. ἡ Ἀφροδίτη εἰς τὸ ὑπόγειον κρυπτὰ πάθη καὶ λύπας ἐξ ἀλόχων, εἰ δὲ καὶ στηρίζει, καὶ μορίων ⟨καὶ⟩*[62] *ἕδρας πάθη ποιεῖ καὶ τῶν κοσμίων ἀπώλειαν καὶ δάκρυα ἐπιφέρει τοῖς οἴκοις.*

ὁ Ἑρμῆς εἰς τὸν Κρόνον αὔξει τὰς πράξεις καὶ τὴν κτῆσιν, τοὺς δὲ ἐχθροὺς βλάπτει. ὁ Ἑρμῆς εἰς Δία πάντηι ἀγαθός, ἐξ ἐμπορίας[63] *κέρδη διδοὺς καὶ φίλους ποιῶν ἐμφανῶν*[64] *καὶ δόξαν ἐν οἴκοις παρέχων καὶ κράτος. ὁ Ἑρμῆς εἰς Ἄρην ἐμπράκτους δηλοῖ καὶ τῶν φόβων ἀπολύει καὶ τέλος τοῖς πόνοις ἐπιτίθησιν. ὁ Ἑρμῆς εἰς Ἥλιον ἄστατος εἰς τέχνην καὶ πρᾶξιν, ἕως διέλθοι τὰς μοίρας*[65] *τοῦ Ἡλίου, μετὰ τοῦτο |* [202] *γὰρ εὔπρακτος.*[66] *ὁ Ἑρμῆς εἰς Ἀφροδίτην πλοῦτον καὶ ἀλλότρια χρήματα δωρεῖται καὶ κλῆρον ἐκ τεθνεώτων,*

ἐκ δ' ἀλόχων πηῶν[67] *τε φιλοφροσύνην κατὰ δῶμα,*

ποιεῖ δὲ φίλους παίδων καὶ δούλων. ὁ Ἑρμῆς εἰς Σελήνην· τοῖς μὲν οἰκείοις στάσεις καὶ τὸν δῆμον ταράσσει καὶ ἐν ἀγοραῖς ψεύδη καὶ φιλονεικίας καὶ διαβολὰς[68] *ἐγείρει, ἐκτὸς εἰ μὴ ἀγαθὸς ἴδοι.*[69] *πολλάκις γὰρ οὕτως*[70] *ἐπιθεωρήσας ἀγαθὸς*[71] *ἐπικερδῆ τὴν τούτου τέχνην πεποίηται. ὁ Ἑρμῆς εἰς τὸν ὡροσκόπον καὶ τὸ μεσουράνημα φιλίαν μεγιστάνων καὶ πίστιν ἐκ λόγων καὶ ἐν δήμοις τιμάς·*[72] *εἰς δὲ τὸ δῦνον λύπας καὶ ἔχθρας, φροντίδας, κρίσεις, διὰ δάνεια οἰκτρά, εἰς δὲ τὸ ὑπόγειον χεῖρον κινδύνους καὶ βλάβας ἐκ κρυφίων καὶ παλαιῶν.*

ἡ Σελήνη εἰς μὲν τὸν Κρόνον καὶ Ἄρην ἀργίαν ὄκνον[73] *καὶ ζημίας καὶ κινδύνους ἀφ' ὕψους ἢ ἀφ' αἵματος· τὸ μὲν ἐκ τοῦ Κρόνου, τὸ δὲ ἐκ τοῦ Ἄρεως· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀστράσι καλή. ἡ Σελήνη εἰς τὸν*[74] *Ἥλιον ἢ εἰς ἑαυτὴν*

νωχελίην[75] *θυμοῦ καὶ ἀεργείην ἅμ' ὀπάζει,*

ἐν δὲ τοῖς κέντροις ἐνίοτε μετοικίας ποιεῖ.

οὐ χρὴ δὲ μόνας ταύτας τὰς ἐπεμβάσεις σκοπεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰς κατὰ τρίγωνον καὶ τετράγωνον καὶ[76] *διάμετρον καὶ ἑξά-*

γωνον· οἷα γὰρ ἐν τῆι γενέσει κατὰ πῆξιν σημαίνει, τοιαῦτα καὶ ἐν τοῖς ἐπεμβάσεσιν· οἷον

Ζῆνα τριγωνίζων[77] *Φαίνων μάλα γ' ἐσθλὸς ὑπάρχει*[78]

καὶ

Πυρόεντι τρίγωνος ἐὼν Φαίνων[79] *μέγ' ἄριστος.*

1 *βλαπτικὸς* B. 2 *λύπης* B. 3 *εἰς ἥλιον* B; *εἰς τὸν Ἄρεα* (*ἥλιον* m.²?) A. 4 *τοὺς* ante *φίλους* om. B. 5 *δυνάτους* B. 6 *ἀδίκους καὶ* A. 7 *ἑτέρας πράξεις* B. 8 *δολοπλοκίαν* B. 9 *πλάνον* ut videtur A. 10 *δίδωσιν* Kroll-Olivieri; *διδ* A; *διὰ* cum spatio 5 litt. B. 11 *ἀλλοδαπὰ* (?) B. 12 *θανατεῖ* codd. 13 *ἀγρῶν καὶ* corr. edd.; *ἀγρῶν ἢ* codd. 14 *ποιεῖ* A. 15 *καὶ* suppl. edd. 16 *εὕρῃ* A. 17 *θρύλλον* A. 18 *τῷ ἰδίῳ* B. 19 *ὁ Ζεὺς εἰς Ἥλιον — τελεῖ* post *δόξαν δίδωσι* transp. B. 20 *τελεῖ* corr. edd.; *τέλος* codd. 21 *εὕροι ἐν κακ. — χαρᾷ* om. A. 22 *παρουσίαν* A; *περιεργίαν* B. 23 *οὗτοι* codd.; an *αὐτοί?* edd. 24 om. A. 25 *κοινὸν* A. 26 *καὶ ζημίας* corr. edd.; *ἢ ζημίας* codd. 27 *κτίσιν* A. 28 *αἰχθρὰν* A. 29 *πρανήτ(ην)* A. 30 om. A. 31 *τὸν Δία* B. 32 *δ' ἐγκύαις* B; *δεγγύοις* A. 33 *τάχιον* B. 34 *χολὴν* B. 35 *σιδήρων* A. 36 *πνῆξιν* B. 37 *τε καὶ μ.* A; *καὶ μ.* B. 38 *ἄχθος* A. 39 *δολίας* B. 40 *φυγάδ* . . . A; an *φυγαδείας* vel *φυγάδας καὶ δεσμίους?* edd. 41 *ἀποστεροῖ* A. 42 *οἰκείαν* A. 43 *εἰς ἄλλο* B. 44 *τῶν βίων* A. 45 *ὁ Ἥλιος — ποιεῖ* om. A. 46 *φθείρῃ* A. 47 *ἐγείρει* A. 48 *εἰς τὸν* B; *εἰς δὲ τὸν* A. 49 *ἐκτρυφίων* A. 50 *λέχος ἀντήλαξε* A; *λέχη ἀντήλλαξε* B. 51 *τὸν* ante *Δία* add. A. 52 *οἴκους* A; an *οἴκους καὶ οἰκείους?* edd. 53 *ἔγγυος* codd. 54 *ταραχὴν* A. 55 *ἀκαταστασίας* A. 56 *ἀγαθὰ . . . φαῦλα* A. 57 *δηλοῖ* A; *διδοῖ* B. 58 *τὴν* om. A. 59 *διλοῖ* A; *διδοῖ* B, corr. edd. 60 *συζεύγνυσιν* A; *συζευγνύει* (Kroll) vel *συνεγγύει* (Olivieri) B. 61 *στηρίζῃ* B. 62 *καὶ* suppl. edd. 63 *ἐμπηρείας* A. 64 *ἐμφανῶν* edd.; *ἐμφανεῖς* codd. 65 *μ' μ'* A; *μ' μοίρας* B. 66 *ἔμπρακτος* A. 67 *ποιῶν* B. 68 *καὶ διαβολὰς καὶ φίλον* A. 69 *ἴδῃ* A. 70 *οὗτος* A. 71 *ἀγαθὸν* A. 72 *τιμίας* A. 73 *ἀργίαν οἴκου* A. 74 om. A. 75 *νοχελίην* B; *νωχελίων* A. 76 *καὶ* om. A. 77 *signum trigoni cum ων superscr. codd.* edd. 78 *ὑπάρχεται* codd.; corr. edd. 79 *ὢν φαένων* codd.; corr. edd. (*nisi fuit Φαέθων*).

287. In Cod. Vatican. gr. 1056; Boll Sphaera 34; Heeg Catalog. cod. astrolog. V 3 p. 43 f. 155ᵛ—156ᵛ (*παρεξεβλήθησαν κεφάλαια διάφορα σοφῶν πολλῶν ἀπὸ διαφόρων βιβλίων ἀποδεικνύοντα τὸ εἶναι καλὴν καὶ μὴ ἐναντίαν τὴν σύνοδον τοῦ Διὸς* [*Ἄρεως* Heeg in Diss.] *καὶ τοῦ Κρόνου*) versus *τοῦ Ὀρφέως* editi ab Heegio Diss. 59.

εἰς δὲ Κρόνου[1] *Πυρόεις τόπον αἴσιός ἐστιν ἀμείβων.*
ἔνθα γὰρ ἠμαύρωσε Κρόνου θυμαλγέα πάντα.
καὶ κακὸς εἰς ἀγαθὸν τρέπεται· πάσας γὰρ ἀνίας
καὶ νούσους[2] *κατέπαυσεν· ἄγει δ' ὄλβον τε δόμοισι*[3]
νίκην τ' εὐφροσύνην τε φέρει ⟨*καὶ*⟩[4] *κῦδος ἀνέξει.*

1 Pro *Κρόνου* bis (v. vs. 2) signum astronomicum in codice sicuti etiam infra in paraphrasi. 2 *νούσους* Heeg; *νόσους* cod. 3 *τε* ex *δὲ* et *δόμοισι* ex *δοιμοιν* ab eadem manu correcta. 4 *καὶ* add. Heeg.

Sequitur in codice haec paraphrasis: *νοοῦνται δὲ ταῦτα οὕτως. ὁ Ἄρης ἀγαθὸς εἰς Κρόνον ἐρχόμενος· πάντα γὰρ τὰ ὑπὸ Κρόνου λυπρὰ ἐξήλειψε· καὶ τὰς νόσους ἔπαυσε, πλοῦτον δὲ καὶ νίκην εὐφροσύνην τε καὶ δόξαν αὔξει.* Cf. fr. 286 p. 289. Heeg Diss. 59.

VII. *Περὶ καταρχῶν*

Neque in operum Orphicorum catalogo neque in laterculis librorum apotelesmaticorum Masalae (770—820 p. Chr. n.? Cat. cod. astrol. I 81) et Palchi (scr. saec. V exeunte v. ibidem 80) Orphei carmen *Περὶ καταρχῶν* commemoratur; desideratur in Tzetzae quoque versibus (supra p. 267). Attamen carmen Orphicum huius tituli extitisse ex paraphrasi aetatem Byzantinam redolente codicis Bononiensis gr. 3632 f. 321^r (Cat. cod. astrol. IV 43 n. 18 v. Heeg Diss. 61) elucet, qui haec habet: ⟨*Θεοφίλου* v. infra⟩ *ἐκ τῆς ιβ' τρόπου Ὀρφέος* (sic)· *περὶ καταρχόν* (sic). *περὶ τροπικὸν* (sic) *ζοδίον* (sic), *περὶ δησόμον* (sic, l. *δισώμων*), *περὶ στερεῶν ζοδίων* (sic). Idem tractatus invenitur etiam in Cod. Parisino gr. 2831 (Cat. cod. astrol. VIII 3, 55 n. 45); periit autem in Cod. Vat. gr. 212 n. 7 (Catal. V 1, 68), ubi in indice traditum *Θεοφίλου περὶ καταρχῶν διαφόρων τὰ πρῶτα κεφάλαια τῆς δωδεκατρόπου· Ὀρφέως· περὶ καταρχῶν τῶν ζωιδίων. α' περὶ τροπικῶν ζωιδίων. β' περὶ δισώμων. γ' περὶ στερεῶν.* Theophilus Edessenus † anno 785 cf. Heeg Diss. 62.

288. Catalog. cod. astrol. gr. IV 43 a F. Cumontio indicatum (v. supra) et a Heegio Diss. 63 editum et emendatum. *Ἐκ τῆς δωδεκατρόπου*[1] *Ὀρφέως περὶ καταρχῶν.*

a) *Περὶ τροπικῶν ζωιδίων·*[2]

τῶν τροπικῶν ζωιδίων ὡροσκοπούντων μὴ ἄψηι[3] *ὁδοῦ· χαλεπὴ γὰρ καὶ βραδεῖα καὶ οὐ μετὰ καλοῦ· φίλοι δὲ ἔχθραν ποιήσουσι·*[4] *πάλιν φίλοι γενήσονται· χρὴ σπείρειν φυτεύειν·*[5] *θεμέλια μὴ τιθῆις·*[6] *ἀρραβῶνα*[7] *δίδου· οἱ ἐννοσοῦντες*[8] *τοῖς τροπικοῖς ζωιδίοις ἐγερθήσονται ⟨ἢ⟩ ἑβδομαδαῖοι διαλυθήσονται τὸ πάθος· εἰ δὲ ἡ τῆς κατακλίσεως*[9] *ἡμέρα μετέλθηι ἀπὸ τῶν*

τροπικῶν εἰς τὰ στερεά,[10] *θάνατον ἐπάγει· οὐ δεῖ ἐξελθεῖν ἢ στρατεύειν·*[11] *εἰ φύγοι τις, ἡ σύλησις γένηται·*[12] *ἕως οὗ ἐν τῶι αὐτῶι ζωιδίωι ἦι Σελήνη,*[13] *ταχὺ ἀνευρήσεις·*[14] *εἰ δὲ παρέλθηι τῶν τροπικῶν, καὶ ἀπόλλυται,*[15] *εἰ μεθ' ἑτέρου εὑρεθήσεται· ἐάν τις ὑπόσχεσις γένηται, οὐ πληροῦται· οἱ ὄνειροι* | [64 Heeg] *ψευδεῖς· οὐδὲ ἰατρεύει ἰατρός·*[16] *ὑγρὰ οὐκ ὠφελεῖ· ἢ ἄλλος*[17] *πληροῖ τὸ ἔργον· οὐδὲ γυναίκαις ἱστοῦ κατάρχεσθαι ὠφελεῖ·*[18] *ἀποφυγών τις τὴν πατρίδαν*[19] *πάλιν ἐπιστρέφει·*[20] *βεβαίου γὰρ πράγματος μὴ κατάρχου τοῖς τροπικοῖς ζωιδίοις.*

De cod. mira orthographia cf. Heegium p. 61. 1 *ιβ' τρόπου* cod.; in marg. *ξβ'*. 2 post *ζωιδίων* in titulo add. signa astronomica Arietis Cancri Librae Capricorni; in marg. *τροπικὰ ζόδια.* 3 *ἄψη* cod. 4 *πιήσοση.* 5 *σπέρη φιτεύι.* 6 *θέτης.* 7 *ἀραβῶνα.* 8 *ενοσούντε.* 9 *ἡ δὲ Η τῆς καταχλήσεως ἡμέρα* (sign. astronomicum). 10 *ἡστασστερέα.* 11 *διεξέλθη ἢ στρατεύι.* 12 *ἡ φυγή τῆς· ἡσηλήσης γένητε.* 13 *ἕος οὗ ἐν αὐτῶ τὸ ζοδίω ἡ Σελήνη* (sign. astronomicum). 14 *ταχύαη* (ν supra) *ευρέσεις.* 15 *καπόλητε.* 16 *οὐ δὲ ἰατρείβη ἰατρός.* 17 *ἄλος* cod. 18 *οὐδὲ γηνέκαις ἡστον κατάρχεσται ὦ φύλει.* 19 *ἀπὸ φηγήν τῆς τὴν πατρίδαν.* 20 post *ἐπιστρέφει* quaedam excidisse opinatur Heegius.

b) *Περὶ δισώμων* ⟨*ζωιδίων*⟩.[1]

τῶν δισώμων ζωιδίων ὡροσκοπούντων μηδέποτε ἀγοράζηις· δόλον[2] *γὰρ ἔχει ἡ πρᾶσις· ἢ νόσος*[3] *ἢ ἕτερα πρόκειται. οἱ ἐν δισώμοις γενόμενοι γάμοι εἰς μοιχείαν τρέπονται·*[4] *καὶ πολλαὶ μάχαι*[5] *καὶ ὀδύναι τρέφονται*[6] *τοῖς τοιούτοις γάμοις· εἴ τις φυγὼν τοῖς δισώμοις πιασθῆι, καὶ πάλιν φυγὰς γίνεται· εἴ τις ὑπεσχέθη*[7] *ἵνα δώσηι μισθόν, οὐ δώσει ὅσον εἶπεν·*[8] *αἱ δὲ χάριτες*[9] *καὶ αἱ δωρεαὶ καλαὶ ἔσονται. φυτεύειν καὶ ὄρνισιν ἐπιτιθέναι ὠιά. ἡ δὲ κατάκλισις πάλιν πυρετὸν φέρει· καὶ ὑποστραφῆι τὸ νόσημα· ἢ ἐν καλῶι ἢ ἐν κακῶι πείσεις διπλασιάζει.*[10] *καλὸν*[11] *καὶ ὁδοῦ κατάρχεσθαι·*[12] *εἰ δέ τις* | [65 Heeg] *ἀποθάνηι ἐν δισώμοις, μέλλει καὶ ἄλλος*[13] *ἀποθανεῖν καὶ* ⟨*εἰ*⟩[14] *ἐν δισώμοις τις νοσήσει, νοσήσουσι καὶ ἕτεροι* ⟨*ἐν*⟩[15] *τῶι οἴκωι ἐκείνωι· νίκη*[16] *ἐν δισώμοις, εἶτα δὲ κακὰ*[17] ⟨. . . .⟩·[18] *διπλασιάζονται γάρ. παιδευταῖς καὶ ἰατροῖς μανθάνειν*[19] *καλὸν* ⟨*εἰς*⟩[20] *τὰ δίσωμα.*

1 *ζωιδίων* add. Heeg. Post *δησόμον* (v. supra p. 293) in codice add. signa astronomica Geminorum Virginis Arcitenentis Piscium. In marg. *ζόδια δίσωμα.* 2 *δόλο* cod. 3 *νόσον.* 4 *ἡ ἐν δισόμοις γενομένη γάμη ἧς μιχίαν τρεπονται.* 5 *πολεμα* (× supra). 6 *τρέπονται*, corr. Heeg. 7 *ἐπεσχέθη*, corr. Heeg. 8 *ὑπεν.* 9 *χαρῆταις.* 10 post *φέρει καὶ* habet cod.: *ὑπὸ*

στραφῇ το νόσημα· ἡ ἐν καλῷ, ἢ ἐν κακῷ πήσης· διπλασιάζει. 11 καλοῦ. 12 κὰ τέχεσται. 13 μέλι καὶ ἄλος. 14 εἰ add. Heeg. 15 ἐν add. idem. 16 νίκην. An νίκη ἐν δίκαις? Heeg. 17 ἦτα δὲ κακή. 18 ante διπλ. lacunam indicavit Heeg. 19 μανθάνη. 20 εἰς add. Heeg.

c) *Περὶ στερεῶν ζωιδίων.*[1]

τῶν στερεῶν ζωιδίων ὡροσκοπούντων αἱ κτήσεις[2] *καὶ ἀγορασίαι βέβαιοί εἰσιν.*[3] *ἐν στερεοῖς δεῖ*[4] *γυναῖκα λαμβάνειν καὶ τὰ πράγματα αὐτῆς, τέχνην καὶ ἔργον, ἄρχεσθαι [οὐ]*[5] *συμφέρει· πληροῦνται γὰρ αἱ βουλαί. ὁ κλέπτης εὐχερῶς εὑρήσεται· ἀποδημεῖν δὲ*[6] *βέβαιόν ἐστιν· ὁ δὲ ἐχθρὸς γενόμενος οὐ φιλιοῦται·*[7] *αἱ δὲ κρίσεις βέβαιοί εἰσιν·*[8] *ἢ γὰρ θάνατον φέρει ἢ μῆκος νόσου*[9] *ἢ δι' ἑβδομάδος λυθήσεται ἡ νόσος· δεσμοὶ ἐν στερεοῖς κακοί·*[10] *ὁ γὰρ ὀργισθεὶς*[11] *οὐ μεταβάλλεται·*[12] *ἐάν τις αἰτήσηι χρήματα, οὐ δίδοται αὐτῶι.*[13] *λόγων*[14] *καὶ μουσικῆς δεῖ ἄρχεσθαι ἐν τοῖς στερεοῖς· ὁ δὲ δανειζόμενος μόλις ἀποδίδωσι· διδάσκεσθαι δὲ γράμματα*[15] *καλὸν ⟨καὶ⟩ φιλίας ποιεῖν· μεταβάλλει*[16] *δὲ τὰ τροπικὰ καὶ ποιεῖ*[17] *μάχας ἐν αὐτοῖς.* | 66 Heeg *ὡσαύτως*[18] *καὶ ἡ Σελήνη τὰ προειρημένα*[19] *ζώιδια διερχομένη ταῦτα δηλοῖ ἅπερ*[20] *καὶ ὁ ὡροσκοπῶν ἐσήμανεν.*

1 ζόδια στερεά in marg. Sub titulo signa astronomica Lunae Tauri Leonis Scorpionis Aquarii. 2 κτήσης. 3 ἠσῆν. 4 δή. 5 οὐ uncis inclusit Heeg. 6 ἀποδίμην δὲ. 7 ἢ δὲ ἐχθρὸς γενόμενος οὐ φιλιοῦτε. 8 ἑ δὲ κρέσης βέβεον ἠσύ. 9 an νόσος? Heeg. 10 δεσμὸν ἐν στερεὸν κακή. 11 ὀργηστής. 12 μεταβάλεται. 13 αὐτῶν. 14 λόγον. 15 γράματα. 16 μεταβά^λ'. 17 πιή. 18 ὀσαύτος. 19 προήρημένα. 20 διλήαπερ.

Heeg Diss. 63—67.

Fragmentum *Ἐκ τῶν Ἄμμωνος καταρχῶν* a Ludwichio a. 1877 cum Maximo *Περὶ καταρχῶν* p. 53 editum hic legendum curavi, quia multa cum Orphicis conspirant. De singulis v. Heegium in notis.

I. *ἐν τροπικοῖς οὔτ' ἄρ*[1] *γαμέειν καλὸν οὔτε γάμοιο*
μνηστείην[2] *ἐρατὴν τελέειν, οὐ κτήσιος*[3] *ὠνήν·*
μηδὲ[4] *δαημοσύνην τέχνης τινὸς ἄρχεο τῆμος.*
εἰ δὲ καὶ ἄλλο τι πρᾶγμα θέλεις μίμνειν ἐπὶ δηρόν,
μή σύγε τοῦτ' ἔρξῃς τροπικοῖς Μήνης ἐνεούσης·
πάντα γὰρ ἐν τροπικοῖσι παλίντροπα[5] *ἐκτελέθουσι,*[6]
καὶ χρησμοὶ καὶ ὄνειροι ψεύδοντ' ἐν τροπικοῖσι.
ῥηιδίως δ'[7] *ὁ λαβὼν*[8] *καὶ ἀσπασίως ἀποτείσει.*[9]

πλώειν δ' εἰς ξείνην[10] *καὶ ὁδεύειν ἣν ἐθέλῃσθα,*[11]
ἐν τροπικοῖς κέλομαι· νόστος[12] *δέ τοι ἔσσεται ὠκύς,*
καὶ εἰς οἶκον ἴθι[13] *τῆμος ξείνης*[14] *ἀπὸ γαίης.*
ἣν δὲ φύγῃ θεράπων κακομήχανος ἐν τροπικοῖσιν,
ἂψ εἰς οἶκον ἄνακτος ἐλεύσεται οὐδ' ὑπαλύξει·
κλέψας δ' ἐν τροπικοῖσιν ἁλίσκεται[15] *οὐδέ τε λήσει.*

II. *ἐν στερεοῖς ζῳδίοις ξείνην εἰς γαῖαν ἐπειχθεὶς*
δηρὸν ἐκεῖ μενέεις, καί τοι νόστος βραδύς ἐστιν.[16]
ἀρξαμένη δὲ νόσος στερεοῖς κακή· οὐδὲ γὰρ ὦκα
παύεται, ἀλλὰ μένει τε νόσος καὶ πολλάκις ἄνδρας
ὤλεσεν, εἰ μή τις Μήνην[17] *θεὸς εἴσιδεν ἐσθλός.*

Versus 1—14 servati in ABC, 15—19 in D (Tzetz. Exeges. in Iliad. 33, 7 Herm.). 1 *ἂρ* Nauck; *αὖ* ABC. 2 *μνησθείην* AB; *ὥραν μνησθείην* Boissonade. 3 *al. οὐκ ἐτήσιος* Matranga. 4 *μηδὲ* Nauck; *μήτε* ABC. 5 *παλίντροπα* Nauck; *παλίντονα* ABC. 6 *ἐκτελέθουσι* Nauck; *ἐκτελέουσι* ABC. 7 *δ'* om. ABC, ins. Nauck. 8 *λαβών τι καὶ* idem. 9 *ἀποδώσει* idem. 10 *εἰ δὲ ξένην πλώην* A, *εἰ δὲ ξένην πλοίην* B, *εἰ δὲ ξένην πλώειν* C, *εἰς ξείνην δὲ πλέειν* Nauck, *πλώειν δ' εἰς ξείνην* Ludw. 11 *ἣν ἐθέλησθα* ABC, *γῆν ἐθέλησθα* Boissonade, em. Nauck. 12 *νοῦσος* ABC, corr. Duebn.; vide Ludw. 13 *καὶ εἰς οἶκον ἴθη* B, *ἣν εἰς οἶκον ἵῃς* Nauck. 14 *ξένης* AB. 15 *ἁλώσεται* Nauck. 16 *βραδὺς ἔσται* Nauck. 17 *μῆνιν* D, *μήνην* Nauck.

8. *ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ*

Orphei librum *Ἀ.* testatur unus Suid. test. nr. 223 d. Num extiterit dubium; nam Abelii fragmenta 1 (supra fr. 22) et 2 (supra fr. 285) huc non pertinere verisimillimum est. Immo probabilius est Servium in Verg. Georg. II 389 (fr. 244 supra s. *BAKXIKA* ubi adde Schol. German. p. 67, 5 et 169, 12 Breysig) tale carmen respicere; v. Heegium Diss. 48. Tannery *Rev. philol.* XXI 1897, 190; XXIV 1900, 54. Heeg Diss. 11. 70. Theonem Gratiani aequalem commentarium de *Ἀστρονομικοῖς* Hermae Trismegisti et Orphei scripsisse testatur Io. Malalas (test. nr. 236). Vide etiam supra s. *ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΚΑ*.

9. *ΑΜΜΟΣΚΟΠΙΑ*

Suid. test. nr. 223 d (*ἀμοκοπίαι* vel *ἀμοκοπίαν* codd.) *Sandschau* Diels II[3] 164 collata *ἀλφιτομαντεία* (*ἀλφιτομάντεις* Poll. VII 188; Bekk. Anecd. I 52, Lob. II 815 n. *c*); *Ἀνεμοσκοπία* Fabricius; *Ἀμνοκοπία* Eschenbach *Epigenes* 178 allato Hesychio s. *ἀμνοκόπος· ποιμήν*, quocum Lob. (I 361) Pausaniam VI 2, 5 *μαντικὴν ⟨δι'⟩ ἐρίφων καὶ ἀρνῶν τε καὶ μόσχων* confert; *ἀστροσκοπία* (cf. *ἀστεροσκοπία* [*ἀστροσκοπία* M] Hermias in Plat. Phaed. 244 a p. 95, 10 Couvr., Lob. I 362).

10. *ΔΙΚΤΥΟΝ*

Suid. (test. nr. 223 d) *Πέπλον καὶ Δίκτυον· καὶ ταῦτα Ζωπύρου τοῦ Ἡρακλεώτου* (test. nr. 179), *οἱ δὲ Βροτίνου* (test. nr. 173) Lob. I 366 n. IX; 379 n. XXVIII v. *ΠΕΠΛΟΣ*. Cf. etiam *δικτύου πλοκή* fr. 26.

289. (9) Suid. s. *ἵππος Νισαῖος· μεταξὺ τῆς Σουσιανῆς καὶ τῆς Βακτριανῆς τόπος ἐστὶ Καταστιγῶνα, ὅπερ Ἑλλάδι γλώσσηι Νῖσος καλεῖται· ἐνταῦθα ἵπποι διάφοροι γίνονται. οἳ δὲ ἀπὸ Ἐρυθρᾶς θαλάσσης· εἶναι δὲ ξανθὰς πάσας. ὁ δὲ Ἡρόδοτος* (III 106. VII 40) *τῆς Μηδίας εἶναι τὸν τόπον Νίσαιον. ὁ δὲ Πολέμων* (fr. 98 FHG III 147) *κακῶς φησι λευκὸν ἵππον Νισαῖον· ἐν δὲ Δικτύωι*[1] *Ὀ. λέγει,*[2] *ὅτι ἡ Νίσα*[3] *τόπος ἐστὶν ἐν Ἐρυθρᾶι κείμενος.*

1 *Δικτύωι* Kuester collato Suida nr. 223 d; *δικτύι* codd. 2 post *λέγει* lacunam indicat Gaisford; v. Bernhardyi Suid. I 2 p. 1064. 3 Haud scio an pro *Νίσα* restituenda sit *Νῦσα*, quae regio Orpheo melius convenire videatur; Indiam autem *Ἐρυθρὰν* audire testatur Babrii fab. 115, 7, nisi Arabiam intellegere mavis. De Nysa in Arabia vel India sita v. Malten *Arch. Religionsw.* XII 1909, 286.

Herm. LIV; Lob. I 465; Giseke 117; Diels II[3] 164 n. 1 a.

11. *ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ*

Suid. (test. nr. 197) s. *Ὀ. Κικοναῖος· ἔγραψε δὲ μυθοποιΐαν, ἐπιγράμματα, ὕμνους* Lob. I 366 n. XII (465 n. IV).

290. (10) [Favorini] or. Corinthiaca inter oratt. Dionis Prus. XXXVII 15 (II 20, 14 Arn.) *ἐγένετο δὲ καὶ νεῶν ἅμιλλα,*

καὶ Ἀργὼ ἐνίκα, καὶ μετὰ ταῦτα οὐκ ἔπλευσεν, ἀλλὰ αὐτὴν ἀνέθηκεν ὁ Ἰάσων ἐνταῦθα (sc. *ἐν Κορίνθωι*) *τῶι Ποσειδῶνι, καὶ τὸ ἐπίγραμμα ἐπέγραψεν, ὃ λέγουσιν Ὀρφέως* (*ὀρφέος* M) *εἶναι·*

Ἀργὼ[1] *τὸ σκάφος εἰμί, θεῶι δ' ἀνέθηκεν*[2] *Ἰάσων,*[3]
Ἴσθμια καλλικόμοις στεψάμενον πίτυσιν.[4]

1 *Ἀργοῦς* Bergk. 2 *δ' ἐμὲ θῆκεν* M. 3 *Ἰήσων* Ab. 4 *Ἴσθμια καλλικόμοις στεψάμενον πίτυσιν* P. Gardner *Journ. Hell. stud.* II 1881, 91; *Ἴσθμια καὶ Νεμέοις στεψάμενον πίτυσιν* (*ἐπητύσιν* M) codd.; *Ἰσθμιακῶι* (sc. *θεῶι*) *Νεμέοις στεψάμενος πίτυσιν* perperam Hecker; *Ἴσθμια καινύμενος στεψάμενον πίτυσιν* Stadtmuell.; *Ἰσθμιακαῖς δι' ἐμὲ στεψάμενος πίτυσιν* olim Preger, qui deinde iure Gardnerum secutus est.

Herm. XV; Lob. I 366; Bergk PLG II[4] 357; Cougny Anthol. Pal. III 1 n. 1; Preger Inscr. graec. metr. 57 n. 69, qui epigramma primo fere p. Chr. n. saeculo attribuit. Aliud in navem celeberrimam confictum epigramma in papyro Friburg. 10 c detexit W. Aly *Sitzungsber. Heidelb. Akad.* 1914, 2 p. 58 n. 4 II.

12. ΘΡΟΝΙΣΜΟΙ ΜΗΤΡΩΙΟΙ

Suid. (test. nr. 223 d) *Θ. μ. καὶ Βακχικά· ταῦτα Νικίου τοῦ Ἐλεάτου φασὶν εἶναι.* Plat. Euthydem. 277 d *ποιεῖτον* (sc. *τὼ ξένω*) *δὲ ταὐτὸν ὅπερ οἱ ἐν τῆι τελετῆι τῶν Κορυβάντων, ὅταν τὴν θρόνωσιν ποιῶσιν περὶ τοῦτον ὃν ἂν μέλλωσι τελεῖν* cf. Procl. Plat. Theol. VI 13 p. 382, 6 Port. et Dionem Prus. XII 33 (I 163, 26 Arn.) *καθάπερ εἰώθασιν ἐν τῶι καλουμένωι Θρονισμῶι καθίσαντες τοὺς μυουμένους οἱ τελοῦντες κύκλωι περιχορεύειν,* v. etiam infra s. *ΚΟΡΥΒΑΝΤΙΚΟΝ*. Lob. I 368; Giseke *Rhein. Mus.* VIII 1853, 117; Tannery *Rev. philol.* XXIV 1900, 101; Hock *Griech. Weihegebraeuche Wuerzburg* 1905, 63. 130 n. 1; Kern *Herm.* LI 1916, 562, qui attulit Hymn. XXVII *Μητρὸς θεῶν* vs. 4

σκηπτοῦχε κλεινοῖο πόλου, πολυώνυμε, σεμνή,
ἣ κατέχεις κόσμοιο μέσον θρόνον, οὕνεκεν αὐτὴ
γαῖαν ἔχεις θνητοῖσι τροφὰς παρέχουσα προσηνεῖς.

In Pindari vita ap. Suid. afferuntur etiam *Ἐνθρονισμοί* et *Βακχικά* cf. Ed. Hillerum *Herm.* XXI 1886, 365; O. Schroederum *Pindari carmina* 388. Fragmenta non servantur.

13. *ΘΥΗΠΟΛΙΚΟΝ*

Hymnorum corpus hoc titulo ab uno Suida tradito significatum esse Kern *Herm.* LII 1917, 150 censuit, postquam ad *Θυηπολικὸν* Argonauticorum poetam vs. 34 *καὶ ἣ σπλάγχνων θέσις ἐστίν* spectare Giseke *Rhein. Mus.* VIII 1853, 92 iam opinatus est. In Hymnorum codice Laurentiano 32, 45 ad primum hymnum (*Εὐχὴ πρὸς Μουσαῖον*) vs. 45 (= Hymn. I 1 Ab.) in margine *ΘΫΗΠ*^{Λ}*Ο* additum esse haud parvi momenti est cf. vs. 44 *τήνδε θυηπολίην ἱερὴν σπονδήν τ' ἐπὶ σεμνήν* et Plat. Rempubl. II 364 e (fr. 3) *βίβλων δὲ ὅμαδον* (*ὁρμαθὸν* Lob. et Diels) *παρέχονται* (sc. *ἀγύρται καὶ μάντεις*) *Μουσαίου καὶ Ὀρφέως Σελήνης τε καὶ Μουσῶν ἐκγόνων, ὥς φασι, καθ' ἃς θυηπολοῦσιν* et Ovidii Metamorphos. IV 11; Kern *Berlin. Philol. Wochenschr.* XXXII 1912, 1440:

turaque dant Bacchumque vocant Bromiumque Lyaeumque
ignigenamque satumque iterum solumque bimatrem;
additur hic Nyseus indetonsusque Thyoneus
et cum Lenaeo genialis consitor uvae
Nycteliusque Eleleusque parens et Iacchus et Euhan,
et quae praeterea per Graias plurima gentes
nomina, Liber, habes etc.

14. *ΙΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ* [*ΑΙΓΥΓΤΙΟΣ*]

Argonaut. 43—45 test. nr. 224

ἠδ' ὅτ' ἐν Αἰγύπτωι ἱερὸν λόγον ἐξελόχευσα,
Μέμφιν ἐς ἠγαθέην πελάσας ἱεράς τε πόληας
Ἄπιδος, ἃς πέρι Νεῖλος ἀγάρροος ἐστεφάνωται·

et 32

θρήνους τ' Αἰγυπτίων καὶ Ὀσίριδος ἱερὰ χύτλα.

Cf. Hymn. XXXIV 2 in Apollinem: *Μεμφῖτ', ἀγλαότιμος, ἰήιος ὀλβιοδῶτα,* XLII 9 in Misen

σὺν σῆι μητρὶ θεᾶι μελανηφόρωι Ἴσιδι σεμνῆι
Αἰγύπτου παρὰ χεῦμα σὺν ἀμφιπόλοισι τιθήναις,

LV 19 in Venerem

Αἰγύπτου κατέχεις ἱερῆς γονιμώδεα λουτρά.

V. etiam s. *ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ ΕΙΣ ΑΙΔΟΥ* p. 305 et Hecataeum Abderitam test. nrr. 95—98, ubi per incuriam de Hecataeo Milesio scripsi. Maaß *Orpheus* 114. 196; Kern *Genethliakon f. Robert* 1910, 90; Wilcken *Archaeol. Jahrb.* XXXII 1917, 195 ss.

Forsitan spectat ad hoc carmen versus *τοὔνεκά μιν* (sc. *Ὄσιριν*) *καλέουσι Φάνητά τε καὶ Διόνυσον* a Diodoro I 11, 3 et Aristocrito Manichaeo in Theosoph. Tubing. 8 (v. fr. 237 p. 250) allatus.

ΙΕΡΟΙ ΛΟΓΟΙ ΕΝ ΡΑΨΩΙΔΙΑΙΣ ΚΔ' v. p. 140—248.

15. *ΙΕΡΟΣΤΟΛΙΚΑ*

Suid. (test. nr. 223 d) *Ὀ. ἔγραψε Τριαγμούς* (*τριασμούς* codd. v. s. *ΤΡΙΑΓΜΟΙ*), *λέγονται δὲ εἶναι Ἴωνος τοῦ τραγικοῦ· ἐν δὲ τούτοις τὰ Ἱεροστολικὰ καλούμενα, κλήσεις κοσμικαί. κλήσεις κοσμικαί* Christiani cuiuslibet scholion esse Diels II³ 163, 10 conicit, qui vertit '*heidnische Litaneien*'. *Ἱ.* cum *Καταζωστικῶι* (v. infra p. 307) ab eodem Suida tradito componit Lob. I 371. 727 (Ab. p. 213), Schuster 29 n. 2, qui fr. 238 huc trahunt. Vide Orphea ipsum in Argonauticis 448 *αὐτὰρ ἐμοὶ Κένταυρος ἑῆι γέρας ὤπασε χειρὶ νεβρῆν παρδαλέην, ξεινήιον ὄφρα φέροιμι,* quocum cf. fr. 238 vs. 5 s. *Ἱεραφόροι καὶ Ἱεροστόλοι* Isidis ap. Plut. De Iside et Osir. 3 p. 352 b *οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ τὸν ἱερὸν λόγον περὶ θεῶν πάσης καθαρεύοντα δεισιδαιμονίας καὶ περιεργίας ἐν τῆι ψυχῆι φέροντες ὥσπερ ἐν κίστηι καὶ περιστέλλοντες, τὰ μὲν μέλανα καὶ σκιώδη τὰ δὲ φανερὰ καὶ λαμπρὰ τῆς περὶ θεῶν ὑποδηλοῦντα οἰήσεως* (*νοήσεως* Wytt.), *οἷα καὶ περὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν ἱερὰν ἀποφαίνεται.*

16. *ΚΑΘΑΡΜΟΙ*

Sub hoc titulo posui duo fragmenta, quae ad *Ὀρφικὸν βίον* (Plato Leg. VI 782 c test. nr. 212) spectantia ad id carmen pertinere videntur, quod testatur Hieronymus adv. Iovinum II 14 ed. Vallars. II 1, 344 b. c: *Xenocrates* (v. R. Heinze *Xenokrates* 194 fr. 98) *philosophus de Triptolemi legibus apud Athenienses tria tantum praecepta in templo Eleusinae* (*Eleusine* Bernays) *residere scribit: honorandos parentes, venerandos deos, carnibus non vescen-*

dum. O. in carmine suo esum carnium penitus detestatur (Lob. I 246; Ab. fr. 270), quae ex Porphyrii operis De abstinentia l. IV nunc mutilo sumpta esse evicit J. Bernays *Theophrastos' Schrift ueber Froemmigkeit* 1866, 159; cf. Porphyrii Opusc. ed. Nauck[2] 269. Vide etiam Plat. Resp. II 364 e fr. 3 *καθαρμοὶ ἀδικημάτων*, Herod. II 81 test. nr. 216 *ἱρὸς λόγος λεγόμενος*, Eur. Hippolyt. 952 test. nr. 213, Marinum in vita Procli 18 p. 160, 33 Boisson. test. nr. 239 *νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἀποτροπαῖς καὶ περιρραντηρίοις καὶ τοῖς ἄλλοις καθαρμοῖς χρώμενος, ὁτὲ μὲν Ὀρφικοῖς, ὁτὲ δὲ Χαλδαικοῖς* (v. Lob. I 237, Heeg Diss. 8 n.); Euseb. Praep. ev. V 31, 226 c (I 260, 11 Dind.) *ὡς μὴ μᾶλλον τῆς Κρήτης σὺ καθαρμοῦ προσδέῃ, Ὀρφικούς τινας ἢ Ἐπιμενιδείους καθαρμοὺς φανταζόμενος*, Argonaut. 38 *ἁγνοπόλον τε καθαρμόν* (test. nr. 224) et 904 *τελετὰς . . . καὶ θύσθλα καθαρμῶν, ὅσσα περ ἀρήτειρα καθάρματα μύστις ἔκευθεν.* Lisa Hamburg *RE*[2] X 2516; Kern *Orpheus* 35. Vide etiam s. *ΣΩΤΗΡΙΑ* et quae de vita Orphica supra p. 61—63 congessi.

291. (262. 263) Heraclid. Ponticus? (v. Diels *Doxogr.* 150 n. 2; 557, 23) ap. Io. Lyd. De mens. IV 42 p. 99, 17 W. *ὁ δὲ Ποντικὸς*[1] *Ἡρακλείδης* (*Περὶ τῶν Πυθαγορείων?* fr. 94 p. 88 Voss) *φησίν, ὡς εἴ τις τὸν κύαμον ἐν καινῆι*[2] *θήκηι ἐμβαλὼν*[3] *ἀποκρύψει τῆι κόπρωι ἐπὶ τεσσαράκοντα*[4] *πάσας ἡμέρας, εἰς ὄψιν ἀνθρώπου σεσαρκωμένου μεταβαλόντα τὸν κύαμον εὑρήσει, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ποιητὴν φάναι·*

ἶσόν τοι[5] *κυάμους τε φαγεῖν κεφαλάς τε τοκήων.*[6]

1 *Ποντικὸς* om. codd. rec. Barberinae. 2 *κενῇ* eidem codd. 3 *θυιαβαλλων* S. 4 ad *τετταράκοντα* (sic) B in marg. *Lucianus in Titarmi vindicatione.* 5 *τοι* om. S. 6 *φαγεῖν καὶ κεφαλὰς τοκήων* A; *ἔσθειν κεφαλάς τε τοκήων* Plut., *τρώγειν* Athen. Clem. v. infra. De *φαγεῖν* (*φαγέμεν* Hom. praeter *φαγέειν* Od. π 429) cf. Herwerden *Herm.* V 1871, 143.

Plut. Quaest. sympos. II 3, 1 p. 635 e. f *ὑπόνοιαν μέντοι παρέσχον . . . ἐνέχεσθαι δόγμασιν Ὀρφικοῖς ἢ Πυθαγορικοῖς, καὶ τὸ ὠιόν, ὥσπερ ἔνιοι καρδίαν καὶ ἐγκέφαλον, ἀρχὴν ἡγούμενος γενέσεως ἀφοσιοῦσθαι· καὶ προὔφερεν Ἀλέξανδρος ὁ Ἐπικούρειος ἐπὶ γέλωτι τό· 'ἶσόν τοι κυάμους ἔσθειν* (*ἐσθίειν* codd. praeter *ἑστίειν* E; *τρώγειν* Athen. Clem. v. infra) *κεφαλάς τε τοκήων' ὡς δὴ κυάμους τὰ ὠιὰ διὰ τὴν κύησιν αἰνιττομένων τῶν ἀνδρῶν, διαφέρειν δὲ μηδὲν οἰομένων τὸ ἐσθίειν ὠιὰ τοῦ χρῆσθαι τοῖς τίκτουσι τὰ ὠιὰ ζώιοις,* Didymus [Fehrle

Στοιχεῖα III 42] in Geoponicis II 35, 8 (Cassiani Bassi De re rustica eclog. ed. Beckh p. 73, 14 *πρῶτος δὲ ἀπέσχετο κυάμων Ἀμφιάραος, διὰ τὴν δι' ὀνείρων μαντείαν. φέρεται δὲ καὶ Ὀρφέως τοιάδε ἔπη· 'Δειλοὶ ⟨πάνδειλοι⟩, κυάμων ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι' καί· 'ἶσόν τοι κυάμους φαγέειν κεφαλάς τε τοκήων'.* Prior versus Empedocleus (v. infra) est, vide Clem. Alex. Strom. III 3, 24, 2 (II 206, 22 Staeh.) de Pythagoreis *ταύτηι μυστικῶς ἀπαγορεύουσι κυάμοις χρῆσθαι, οὐχ ὅτι πνευματοποιὸν καὶ δύσπεπτον καὶ τοὺς ὀνείρους τεταραγμένους ποιεῖ τὸ ὄσπριον, οὐδὲ μὴν ὅτι ἀνθρώπου κεφαλῆι ἀπείκασται κύαμος κατὰ τὸ ἐπύλλιον ἐκεῖνο· 'ἶσόν τοι κυάμους τρώγειν* (v. infra Athen.) *κεφαλάς τε τοκήων'.* Cf. de usu verborum *ἐσθίειν* et *τρώγειν* in Novo Testamento Haußleiterum *Arch. latein. Lexikogr.* IX 1896, 300. Athen. Deipn. II 65 f *ἐγκέφαλοι χοιρεῖοι· τούτων ἡμᾶς ἐσθίειν οὐκ εἴων οἱ φιλόσοφοι φάσκοντες [τοὺς αὐτῶν μεταλαμβάνοντας* del. Wilamowitz ap. Kaibelium] *'ἶσον καὶ κυάμων τρώγειν κεφαλῶν τε' οὐ 'τοκήων' μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων βεβήλων* (*ἀβεβήλων* coniec. Kaibel), Sext. Empir. Pyrrh. hypoth. III 224 (I 193, 32 Mutschm.) *ἔνιοι δὲ θᾶττον ἂν τὰς κεφαλὰς φαγεῖν φασι τῶν πατέρων ἢ κυάμους.* Cf. Lucian. in Gallo 4 *τὸν σοφιστὴν λέγεις, τὸν ἀλαζόνα, ὃς ἐνομοθέτει μήτε κρεῶν γεύεσθαι μήτε κυάμους ἐσθίειν, ἥδιστον ἐμοὶ γοῦν ὄψον ἐκτράπεζον ἀποφαίνων, ἔτι δὲ πείθων τοὺς ἀνθρώπους ἐς πέντε ἔτη μὴ διαλέγεσθαι*; et ibidem extr. *τὸ ἶσον ἠσεβηκέναι κυάμους φαγόντα ὡς ἂν εἰ τὴν κεφαλὴν τοῦ πατρὸς βεβρώκεις.* Gregor. Nazianz. Or. XXIII 535 c *βάλλε μοι Πυθαγόρου τὴν σιωπὴν καὶ κυάμους τοὺς Ὀρφικούς.*

Herm. XXX vs. 5; Lob. I 251; S. Reinach *Arch. Religionsw.* IX 1906, 318 s.; v. etiam test. nr. 219.

Empedocl. *Καθαρμοί* fr. 141 (Diels I³ 277, 6) *δειλοί, πάνδειλοι, κυάμων ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι,* Crates *Θηρία* fr. 17 (Kock FCA I 135), Callimach. fr. 128 Schn. v. p. 786 (Diels I³ 31, 9) *καὶ κυάμων ἄπο χεῖρας ἔχειν, ἀνιῶντος ἐδεστοῦ, κἀγώ, Πυθαγόρας ὡς ἐκέλευε, λέγω.*

292. (247) Sext. Empir. Adv. mathem. II 31 p. 681 Bekk. cf. IX 15 (II 216, 5 Mutschm.) *καὶ μὴν οὐδὲ ταῖς πόλεσίν ἐστιν ὠφέλιμος (ἡ ῥητορική)· οἱ γὰρ νόμοι πόλεών εἰσι σύνδεσμοι, καὶ ὡς ψυχὴ σώματος ἐκφθαρέντος φθείρεται, οὕτω νόμων ἀναιρεθέντων καὶ αἱ πόλεις διόλλυνται. παρὸ καὶ ὁ θεολόγος Ὀ. τὸ ἀναγκαῖον αὐτῶν ὑποφαίνων φησίν·*

ἦν χρόνος, ἡνίκα φῶτες ἀπ' ἀλλήλων βίον εἶχον
σαρκοδακῆ, κρείσσων δὲ τὸν ἥττονα φῶτα δάϊζεν.

μηδενὸς γὰρ ἐπιστατοῦντος νόμου ἕκαστος ἐν χερσὶ τὸ δίκαιον εἶχε, καὶ ὡς 'ἰχθύσι ⟨μὲν⟩ καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς' ἐπιτέτραπται 'ἔσθειν (*ἐσθέμεν* Clem.) *ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶ μετ' αὐτοῖς'* (Hesiod. Op. et D. 277).

Herm. XII; Lob. I 246; Graf *Leipz. Stud.* VIII 1885, 14; Rohde *Psyche* I⁶ 125 n. 3; Maaß *Orpheus* 77 n. 104.

Ad hanc Orphicorum doctrinam spectare videntur Critias in Sisypho *Σατυρικῶι* fr. 1, 1—4 p. 771 Nauck² (Diels II³ 320, 14)

ἦν χρόνος, ὅτ' ἦν ἄτακτος ἀνθρώπων βίος
καὶ θηριώδης ἰσχύος θ' ὑπηρέτης,
ὅτ' οὐδὲν ἆθλον οὔτε τοῖς ἐσθλοῖσιν ἦν
οὔτ' αὖ κόλασμα τοῖς κακοῖς ἐγίγνετο,

et Moschion (in Pheraeis coniec. sine causa Maaß l. l.) fr. 6, 3—17 p. 813 Nauck²

ἦν γάρ ποτ' αἰὼν κεῖνος, ἦν ποθ', ἡνίκα[1]
θηρσὶν διαίτας εἶχον ἐμφερεῖς βροτοί,
ὀρειγενῆ σπήλαια καὶ δυσηλίους[2]
φάραγγας ἐνναίοντες· οὐδέπω γὰρ ἦν
οὔτε στεγήρης οἶκος, οὔτε λαΐνοις[3]
εὐρεῖα πύργοις ὠχυρωμένη πόλις·
οὐ μὴν ἀρότροις ἀγκύλοις[4] *ἐτέμνετο*
μέλαινα καρποῦ βῶλος ὀμπνίου τροφός,
οὐδ' ἐργάτης σίδηρος εὐιώτιδος[5]
θάλλοντας οἴνης ὄρχάτους ἐτημέλει,[6]
ἀλλ' ἦν ἀκύμων † κωφεύουσα ῥέουσα[7] *γῆ.*
βοραὶ δὲ σαρκοβρῶτες[8] *ἀλληλοκτόνους*
παρεῖχον αὐτοῖς[9] *δαῖτας· ἦν δ' ὁ μὲν Νόμος*
ταπεινός, ἡ Βία δὲ σύνθρονος[10] *Διί,*
ὁ δ' ἀσθενὴς ἦν τῶν ἀμεινόνων[11] *βορά.*

Trad. ap. Stob. Eclog. I 8, 38 (I 100 Wachsm.) 1 *ἦν ὁπηνίκα* Stob. FP; corr. Nauck. 2 *δυσαυλίους* vel *δυσχειμέρους* Nauck. 3 *λαίνοις* P², *λαγγήνοις* F, *λαγήνοις* P¹. 4 *καμπύλοις* Nauck. 5 *εὐγωτίδος* FP; *εὐιώτιδος* corr. Grotius. 6 *ὀρχατοὺς* (ε sup.) *τημέλλει* F, *ὀρχάτους . . . μένει* P; corr. Salmasius. 7 *κωφεύουσα ῥέουσα* FP; multarum coniecturarum a viris doctissimis prolatarum nulla mihi placet. 8 *βροτοὶ δὲ σαρκοβρῶτες* Bernhard. 9 *αὐτοῖς* idem. 10 *σύνθακος* Nauck. 11 *ἀρειόνων* idem. Vs. 17 totum pro spurio habet Wachsmuth.

Eodem spectat Horatii Epistul. ad Pisones 391 (test. nr. 111)

silvestris homines sacer interpresque deorum
caedibus et victu foedo deterruit Orpheus,
dictus ob hoc lenire tigris rabidosque leones.

Ad initium *ἦν χρόνος* cf. Plat. Protagor. 320 c *ἦν γάρ ποτε χρόνος, ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν* cum Sauppii adnotatione, 'Lini' exordium (Diog. Laert. Prooem. I 4) *ἦν ποτέ τοι χρόνος οὗτος, ἐν ᾧι ἅμα πάντ' ἐπεφύκει,* alia quae congessit Lob. I 246 n. *c.* Vide quoque Cic. De invent. I 2 (ex Posidonio) *nam fuit quoddam tempus, cum in agris homines passim bestiarum more vagabantur et sibi victu fero vitam propagabant nec ratione animi quidquam, sed pleraque viribus corporis administrabant.* R. Philippson *Neue Jahrb.* CXXXIII 1886, 417 n. 1.

17. ΚΑΤΑΒΑΣΙΣ ΕΙΣ ΑΙΔΟΥ

Clem. Alex. test. nr. 222 *τήν τε Εἰς Ἅιδου κατάβασιν Προδίκου τοῦ Σαμίου (εἶναι λέγουσι) . . . Ἐπιγένης δὲ ἐν τοῖς Περὶ τῆς εἰς Ὀρφέα ποιήσεως Κέρκωπος* (test. nr. 174) *εἶναι λέγει τὴν εἰς Ἅιδου κατάβασιν.* Suid. test. nr. 176 *Ὀ. Καμαριναῖος ἐποποιός, οὗ φασιν εἶναι τὴν Εἰς Ἅιδου κατάβασιν*; cf. Lascar. test. nr. 225. Suid. test. nr. 223 d *Εἰς Ἅιδου κατάβασιν· ταῦτα Ἡροδίκου τοῦ Περινθίου* (test. nr. 199). Iulian. Or. VII 216 (I 281, 2 Hertl.) *Πλάτωνι πολλὰ μεμυθολόγηται περὶ τῶν ἐν Ἅιδου πραγμάτων θεολογοῦντι καὶ πρό γε τούτου τῶι τῆς Καλλιόπης,* cf. Argonaut. 40—42 (test. nr. 224). In marmore Pario ep. 14 (test. nr. 221) de *Καταβάσει εἰς Ἅιδου* nil dictum fuisse videtur; cf. Jacobyum *Marmor Parium* 7. Aliter Dieterich *Nekyia* 128 n. 1: Ad hoc poeseos Orphicae genus spectare videntur Sophoclis Electrae versus 62 ss.

ἤδη γὰρ εἶδον πολλάκις καὶ τοὺς σοφοὺς
λόγωι μάτην θνήισκοντας· εἶθ', ὅταν δόμους
ἔλθωσιν αὖθις, ἐκτετίμηνται πλέον,

cf. Dieterichium *Nekyia* 133, cui Wilamowitzius in litteris ad Diet. datis (v. *Nekyia*[2] XII) oblocutus est Sophoclis verba ad Ulixen (cf. schol. qui Pythagoram et Ulixen nominat) referens, cum Kaibelius in commentario 79 cum Eustathio de Zalmoxi

(*Ζάλευκος* Eust.; *Ζάλμοξις* Wolff) cogitaverit. Orphei *Κατάβασιν εἰς Ἅιδου* idem carmen ac Minyadem esse primus C. O. Mueller *Orchomenos*[2] 12 opinatus est, cui cum multi v. d. tum Wilamowitzius *Hom. Unters.* 223 s. et C. Robert *Die Nekyia des Polygnot. XVI. Hall. Winckelmannsprogr.* 1892, 84 (Duemmler *Delphika* 20 = *Kl. Schr.* II 145) adstipulati sunt. Optimo iure contradixerunt Rohde *Psyche* I[6] 302 n. 2, Dieterich l. l. 128 n. 1, Gruppe in Roscheri lex. myth. III 1, 1130 (Kern *Orpheus* 25 n. 1).

Lob. I 373 s., II 810—818; Ab. p. 213—215 (frr. 153—158); Dieterich l. l. 72 ss. 128 et passim; Maaß *Orpheus* 112 ss. et passim; Gruppe l. l. 1130—1132; Norden Vergil *Aeneis* VI p. 5. 168 ss.; Neckel *Ueberlieferungen vom Gotte Balder* 188.

Pertinet ad carmen huiusmodi generis Diodor. I 92, 3 *διὸ καί φασιν Ὀρφέα τὸ παλαιὸν εἰς Αἴγυπτον παραβαλόντα καὶ θεασάμενον τοῦτο τὸ νόμιμον, μυθοποιῆσαι* (*μυθολογῆσαι* D) *τὰ καθ' Ἅιδου, τὰ μὲν μιμησάμενον τὰ δ' αὐτὸν ἰδίαι πλασάμενον.* Cf. supra s. *ΙΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ* [*ΑΙΓΥΠΤΙΟΣ*]. Orphicorum de Inferis doctrina praeterea in multis aliis scriptis tractata erat v. vetustiorum fragmentorum nrr. 4—6 et *Ἱερῶν λόγων* frr. 121—125. 222. Vestigia eius occurrunt imprimis etiam in Petri Apocalypsi Akhmimiana, de qua egregie egit A. Dieterich in libro *Nekyia. Beitraege zur Erklaerung der neuentdeckten Petrusapokalypse* Lipsiae 1893 et 1913[2]. Unde affero ex E. Preuschenii recensione in *Antilegomena. Die Reste der außerkanonischen Evangelien* etc. 2. ed. Gissae 1905 p. 84 ss. § 23 *καὶ λίμνη τις ἦν μεγάλη πεπληρωμένη βορβόρου* (v. fr. 5) *φλεγομένου, ἐν ὧι ἦσαν ἄνθρωποί τινες ἀποστρέφοντες τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐπέκειντο αὐτοῖς ἄγγελοι βασανισταί,* § 24 *ἀνωτέρω τοῦ βορβόρο⟨υ⟩ ἐκείν⟨ου⟩ τοῦ ἀναπαφλάζοντος,* § 31 *ἐν δὲ ἑτέραι λίμνηι μεγάληι καὶ πεπληρωμένηι πύου καὶ αἵματος καὶ βορβόρου ἀναζέοντος εἱστήκεσαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες μέχρι γονάτων,* § 33 *καὶ παρὰ τῶι κρημνῶι ἐκείνωι τόπος ἦν πυρὸς πλείστου γέμων κἀκεῖ εἱστήκεισαν ἄνδρες οἵτινες ταῖς ἰδίαις χερσὶ ξόανα ἑαυτοῖς ἐποίησαν ἀντὶ θεοῦ.* At cavendum est ne omnia, quae in Apocalypsi leguntur, sicut e. g. quae de *ἀγάμοις συλλαβούσαις καὶ ἐκτρωσάσαις* § 26 inveniuntur, ad Orphicos trahas, de qua re contra S. Reinachium *Arch. Religionsw.* IX 1906, 314 recte iudicavit S. Wide ibidem XII 1909, 227.

293. (153) Diodor. I 96, 2 (ex Hecataeo Abderita Schwartz *RE*[2] V 671 cf. Maaß *Orpheus* 114 n. 151) *οἱ γὰρ ἱερεῖς τῶν*

Αἰγυπτίων ἱστοροῦσιν ἐκ τῶν ἀναγραφῶν τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις παραβαλεῖν πρὸς ἑαυτοὺς[1] *τὸ παλαιὸν*[2] *Ὀρφέα τε καὶ Μουσαῖον καὶ Μελάμποδα καὶ Δαίδαλον, πρὸς δὲ τούτοις Ὅμηρόν τε τὸν ποιητὴν* . . . (3) *πάντων δὲ τούτων σημεῖα δεικνύουσι τῶν μὲν εἰκόνας, τῶν δὲ τόπων ἢ κατασκευασμάτων ὁμωνύμους*[3] *προσηγορίας, ἔκ τε τῆς ἑκάστωι ζηλωθείσης παιδείας ἀποδείξεις φέρουσι, συνιστάντες ἐξ Αἰγύπτου μετενηνέχθαι*[4] *πάντα δι' ὧν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐθαυμάσθησαν. Ὀρφέα μὲν γὰρ τῶν μυστικῶν τελετῶν τὰ πλεῖστα καὶ τὰ περὶ τὴν ἑαυτοῦ πλάνην ὀργιαζόμενα καὶ τὴν τῶν ἐν Ἅιδου μυθοποιίαν ἀπενέγκασθαι. τὴν μὲν γὰρ Ὀσίριδος τελετὴν τῆι Διονύσου*[5] *τὴν αὐτὴν εἶναι, τὴν δὲ τῆς Ἴσιδος τῆι τῆς Δήμητρος ὁμοιοτάτην ὑπάρχειν, τῶν ὀνομάτων μόνον ἐνηλλαγμένων. τὰς δὲ τῶν ἀσεβῶν ἐν Ἅιδου τιμωρίας καὶ τοὺς τῶν εὐσεβῶν λειμῶνας καὶ τὰς παρὰ τοῖς πολλοῖς εἰδωλοποιίας ἀναπεπλασμένας παρεισαγαγεῖν μιμησάμενον τὰ γινόμενα*[6] *περὶ τὰς ταφὰς τὰς κατ' Αἴγυπτον. τὸν μὲν γὰρ ψυχοπομπὸν Ἑρμῆν κατὰ τὸ παλαιὸν νόμιμον παρ' Αἰγυπτίοις ἀναγαγόντα τὸ τοῦ Ἄπιδος σῶμα μέχρι τινὸς παραδιδόναι τῶι περικειμένωι τὴν τοῦ Κερβέρου προτομήν. τοῦ δ' Ὀρφέως τοῦτο καταδείξαντος παρὰ τοῖς Ἕλλησι τὸν Ὅμηρον ἀκολούθως τούτωι θεῖναι κατὰ τὴν ποίησιν* (Od. ω 1) *'Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο ἀνδρῶν μνηστήρων,*[7] *ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσίν'.* Cf. Hippolyt. Ref. omn. haeres. V 7, 30 p. 86, 1 Wendl. eosdem Homeri versus afferentem *οὐδὲ τοὺς ποιητὰς τῶν ἐθνῶν λανθάνει λέγοντας οὕτως.*

1 Vogel; *πρὸς αὐτοὺς* vulgo. 2 *τὸ παλαιὸν* om. codd. class. II. 3 *ὁμωνύμων* D. 4 Vogel; *μετενηνοχέναι* vulgo. 5 *καὶ τὴν Δ.* D. 6 *γινόμενα* om. cl. II. 7 *ἡρώων* CF.

Lob. I 240; II 811; U. Wilcken *Archaeol. Jahrb.* XXXII 1917, 196.

294. Plut. De sera num. vindict. 22 p. 566 c *ἔλεγεν οὖν ὁ τοῦ Θεσπεσίου ψυχοπομπὸς ἄχρι τούτου τὸν Ὀρφέα προελθεῖν,*[1] *ὅτε τὴν ψυχὴν τῆς γυναικὸς μετήιει, καὶ μὴ καλῶς διαμνημονεύσαντα λόγον εἰς ἀνθρώπους κίβδηλον ἐξενεγκεῖν, ὡς κοινὸν εἴη μαντεῖον ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος καὶ Νυκτός· οὐδενὸς γὰρ Ἀπόλλωνι Νύκτα κοινωνεῖν.*

1 *προελθεῖν* Wyttenb.; *προσελθεῖν* codd.

Lob. I 374; Norden[2] ad Aeneid. VI p. 276. Cf. Wuenschium *Arch. Religionsw.* XII 1909, 19.

295. (157) Serv. ad Verg. Aen. VI 565 (*deum poenas decuit*) *fertur*[1] *namque ab Orpheo quod dii peierantes per Stygem paludem novem annorum spatio*[2] *puniuntur*[3] *in Tartaro: unde ait Statius* (Thebais VIII 30) '*et Styx periuria divum arguit*'.

1 *refertur* Barthius ad Statii locum. 2 *novem annorum spatio* RM; *VIIII milibus annorum* ASFC; *VIIII annorum* H. 3 *puniantur* M.

Lob. II 812; Ettig Acheruntica *Leipz. Stud.* XIII 1891, 287 n. 1; Duemmler *Delphika* 11 = *Kl. Schr.* II 134; R. Heinze *Xenokrates* 87 n. 1; Dieterich *Nekyia* 134 n. 1; Maaß *Orpheus* 188 n. 27; R. Hirzel *Der Eid* 180.

Hesiod. Theogon. 793

ὅς κεν τὴν ἐπίορκον ἀπολλείψας ἐπομόσσηι
ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
κεῖται νήυτμος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτόν·
. . . .
αὐτὰρ ἐπεὶ νοῦσον τελέσηι μέγαν εἰς ἐνιαυτόν,
ἄλλος γ' ἐξ ἄλλου δέχεται χαλεπώτερος ἄεθλος.
εἰνάετες δὲ θεῶν ἀπαμείρεται αἰὲν ἐόντων,
οὐδέ ποτ' ἐς βουλὴν ἐπιμίσγεται οὐδ' ἐπὶ δαῖτας
ἐννέα πάντα ἔτεα· δεκάτωι δ' ἐπιμίσγεται αὖτις
εἴρας ἐς ἀθανάτων, οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν.

Cf. Empedocl. *Καθαρμοί* fr. 115, 4 Diels (I^3 267).

296. (158) Serv. ad Verg. Aen. VI 392 s. (*nec vero Alciden me sum laetatus euntem accepisse lacu*) *lectum est et*[1] *in Orpheo quod, quando Hercules ad inferos descendit, Charon territus eum statim*[2] *suscepit: ob quam rem anno integro in compedibus fuit.*

1 *et* om. AS; *et in Orpheo* om. FCM. 2 *statim* om. R.

Lob. II 812; cf. Haupt Opuscul. II 219, qui Lucani Orpheum hic significatum esse non recte existumavit v. Ettigii Acheruntica *Leipz. Stud.* XIII 1891, 287. 376 n. 1; Rohdei *Psyche* II^6 179 n. 2; Norden.^{2} in commentario Vergilii libr. VI p. 237. Dieterich *Nekyia* 134 n. 1 hoc fragmentum *καταβάσει* Orphicae attribuendum esse negavit.

18. *ΚΑΤΑΖΩΣΤΙΚΟΝ*

Suid. test. nr. 223 d p. 65. *K. fortasse a cinguli sacri traditione nomen habet, quo recens initiati tum in Samothraciis mysteriis tum in aliis ornari solebant* Lob. I 372. Schol. Apollon.

I 917 *καὶ Ὀδυσσέα δέ φασι μεμυημένον ἐν Σαμοθράικηι χρήσασθαι τῶι κρηδέμνωι ἀντὶ ταινίας. περὶ γὰρ τὴν κοιλίαν οἱ μεμυημένοι ταινίας ἅπτουσι πορφυρᾶς. καὶ Ἀγαμέμνονα δέ φασι μεμυημένον, ἐν ταραχῆι ὄντα πολλῆι κατὰ Τροίαν, ἀκαταστασίαν τῶν Ἑλλήνων παῦσαι πορφυρίδα ἔχοντα* v. Kernium *RE*[2] X 1429 et Radermacherum *Sitzungsber. Wien. Akad.* CLXXXVII 3, 135 n. 2. Cf. supra s. *ΙΕΡΟΣΤΟΛΙΚΑ* p. 300.

19. [*ΚΛΗΣΕΙΣ ΚΟΣΜΙΚΑΙ*]

Suid. test. nr. 223 d; v. Dielesii opinionem supra s. *ΙΕΡΟΣΤΟΛΙΚΑ* p. 300. *κτίσιν κόσμου* Eschenbach Epigenes 199. Lob. I 374; Giseke *Rhein. Mus.* VIII 1853, 111.

20. *ΚΟΡΥΒΑΝΤΙΚΟΝ*

Suid. test. nr. 223 d p. 65 cf. Argonaut. 25 (test. nr. 224) *ὄργια τ' Ἰδαίων Κορυβάντων τ' ἄπλετον ἰσχύν.* Plat. Euthydem. 277 d v. supra s. *ΘΡΟΝΙΣΜΟΙ ΜΗΤΡΩΙΟΙ* p. 298.

21. *ΚΡΑΤΗΡ*

Clem. Alex. Strom. I 21, 131, 3 (II 81, 8 Staeh.) test. nr. 222 *Κρατῆρα δὲ τὸν Ὀρφέως Ζωπύρου τοῦ Ἡρακλεώτου* (test. nr. 179) (*εἶναι λέγουσι*). Serv. Verg. Aen. VI 667 (*Musaeum ante omnes*) test. nr. 167 *theologus fuit iste post Orpheum et sunt variae de hoc opiniones: nam eum alii Lunae* (*endymionis* add. F.; *Lini* Fabricius) *alii Orphei* (*orphi* H; *orfeum* FC) *volunt, cuius eum constat fuisse discipulum: nam ad ipsum* (*i. e. Musaeum*) *primum carmen scripsit, quod appellatur Crater* (*quod cratera appellauit* M). Falso me *Arch. Gesch. Philos.* II 1889, 388 cum Passowio *Musaeos* 1810, 51 iudicavisse docet Diels II[3] 180 n. 7. *Κρατῆρες· ταῦτα Ζωπύρου φασί* Suid. test. nrr. 179. 223 d; v. *Κρατὴρ ὁ μικρότερος.* Cf. Procl. in Plat. Tim. 41 d (III 250, 17 Diehl) *ἐπεὶ καὶ ἄλλοι παραδέδονται κρατῆρες ὑπό τε Ὀρφέως καὶ Πλάτωνος· Πλάτων τε γὰρ ἐν Φιλήβωι* (61 b. c) *τὸν μὲν Ἡφαίστειον κρατῆρα παραδίδωσι, τὸν δὲ Διονυσιακόν, καὶ Ὀ. οἶδε*

μὲν καὶ τὸν τοῦ Διονύσου κρατῆρα, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἱδρύει περὶ τὴν Ἡλιακὴν τράπεζαν, quem locum Neoplatonicorum *Ἱεροὺς λόγους* respicere verisimile est; v. fr. 217 et *ΒΑΚΧΙΚΑ* fr. 241. Kern l. l. 392. Ad Orphicam doctrinam spectat etiam Aridaei narratio de cratere inferorum ap. Plutarchum De sera num. vind. 22 p. 566 b (Dieterich *Nekyia* 147), cf. de hac Inferorum descriptione quoque supra fr. 294. De Hermeticorum capitis IV (V) titulo *Ἑρμοῦ πρὸς Τάτ, ὁ Κρατὴρ ἢ Μονάς* Reitzenstein *Poimandres* 194. 214 n. 1; v. etiam Pap. Berol. I Parthey vs. 308 *ὁρκίζω κρητῆρα θεοῦ πλοῦτον κατέχοντα* infra s. *ΟΡΚΟΙ* p. 312 et Reitzensteinium l. l. 100.

Lob. I 375. 731; Ab. frr. 159—169; Giseke *Rhein. Mus.* VIII 1853, 118; Kern l. l. 387—393; Gruppe *Suppl.* 698. 720 n. 1. 735; Rohde *Psyche* II[6] 112 n. 1; Dieterich l. l.; Norden[2] in commentario Verg. Aen. VI p. 47.

Fragmenta non extant. Num Platonis mythus celeberrimus de psychogonia in Timaeo 35. 41 d (Lob. I 736) Orphicorum doctrinam sapiat, valde dubium est, v. etiam Wilamowitzii *Platon* II[1] 264 n. 1.

22. *Ο ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΣ ΚΡΑΤΗΡ*

Testatur solum Ioann. Diacon. Galenus v. fr. 297. Kern *Arch. Gesch. Philos.* II 1889, 388; Gruppe *Suppl.* 735 n. 1; Rohde *Psyche* II[6] 114 n. 3.

297. (160—162) Ioann. Diacon. Galenus [Krumbacher *Byzantin. Lit.*[2] 557] ad Hesiod. Theogon. 943 (Gaisford II 604, 3; Natalis Comes Mytholog. Ven. 1568, 47; Flach *Glossen und Scholien* 360) *ὅτι δὲ καλῶς ἡμεῖς ἐξελαβόμεθα τὸν μὲν Ἄρην εἰς τὸν πόλεμον, τὸν δὲ Διόνυσον εἰς τὸν οἶνον, τὸν δὲ Ποσειδῶνα εἰς τὴν θάλασσαν, τὸν δ' Ἥφαιστον εἰς τὸ πῦρ καὶ ἄλλα ἄλλως, μαρτυρεῖ καὶ ἐν τῶι μικροτέρωι Κρατῆρι ὁ Ὀ. τάδε λέγων·*

a *Ἑρμῆς δ' ἑρμηνεὺς τῶν πάντων ἄγγελός ἐστι,*
Νύμφαι ὕδωρ, πῦρ Ἥφαιστος, σῖτος Δημήτηρ,
ἡ δὲ θάλασσα Ποσειδάων μέγας ἠδ' Ἐνοσίχθων·
καὶ πόλεμος μὲν Ἄρης, εἰρήνη δ' ἔστ' Ἀφροδίτη.
οἶνος, τὸν φιλέουσι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι,

ὅν τε βροτοῖς εὗρεν λυπῶν κηλήτορα πασῶν[1]
ταυρογενὴς Διόνυσος ἐϋφροσύνην πόρε θνητοῖς[2]
ἡδίστην πάσῃσί τ'[3] *ἐπ' εἰλαπίνῃσι*[4] *πάρεστι,*
καὶ Θέμις ἥπερ ἅπασι θεμιστεύει τὰ δίκαια,
Ἥλιος ὃν καλέουσιν Ἀπόλλωνα κλυτότοξον,
Φοῖβον ἑκηβελέτην μάντιν πάντων ἑκάεργον,
ἰητῆρα νόσων Ἀσκληπιόν. ἓν τάδε[5] *πάντα.*

ὅτι δὲ καὶ ἐκ τῆς Μνημοσύνης αἱ Μοῦσαι γεννῶνται καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς καὶ αἰθὴρ λέγεται, ἄκουε τοῦ εἰρημένου Ὀρφέως·

b *Ζεὺς δέ τε πάντων ἐστὶ θεὸς πάντων τε κεραστής,*[6]
πνεύμασι συρίζων φωναῖσί τε ἀερομίκτοις.[7]

ἦ γὰρ οὐχὶ δῆλός ἐστι τὸν αἰθέρα καλῶν οὕτω·

c *ταὐτὸ καὶ*[8] *ἁρμονία Μουσῶν τά τε ὄργανα πάντων*[9]
Μνημοσύνη πάντων πρῶτον πόρεν οὔτ'[10] *ἀνεφάνθη·*
ἀλλὰ χρόνος λήθῃ[11] *κατεχρήσατο καὶ κατέκρυψε.*
νῦν δὲ τέχναι τε λόγοι τε νόμοι θ' ὅσα τ' ἔργα τέτυκται,
πάντα διὰ μνήμην διασῴζεται ἀνθρώποισιν.

ἔχεις ταύτας τὰς χρήσεις τῶν ὀνομάτων τῆς μεταλήψεως οὐκ ἐκ ποιητοῦ τοῦ τυχόντος ἀλλ' ἐκ σοφοῦ καὶ χρόνῳ προήκοντος, ὥστε μὴ τερατολογεῖν ἡμᾶς οἷον, ὦ τέκνον.

1 *λυπέων* et *πασέων* Herm. *ὅς τε — κολλήτορα* B; *ὅς τε — καλλήτορα* ed. Trincavell. 2 *θανοῦσιν* B Trinc. 3 *τ'* om. B Trinc. 4 *ἐν εἰλ.* Ab. 5 *ἓν τάδε* B Trinc.; *ἔνθαδε.* 6 *κεραστής* Gesn.; *κεράστης* Trinc. et Heins. 7 *φωνῇσιν τ' ἠερομίκτοις* Herm.; *καὶ φωναῖς η.* Ab.; v. Pasquali ad Procl. in Cratyl. p. 91, 3. 8 *οὕτως* Mullach. 9 *ἁρμονίη Μουσέων, ταῖς τ' ὄργανα πάντα* Herm.; *πασῶν* Gesn. 10 *οὐκ* Mull. 11 *χρόνον λήθη* Gesn.

Herm. XXVIII; Lob. I 537. 731; Kern l. l. 389; Gruppe *Suppl.* 735.

a 1 cf. Hymn. XXVIII *Ἑρμοῦ* vs. 6 *ἑρμηνεῦ πάντων.* Vs. 2 ss. Empedoclem redolent v. Kernium 389. *Νύμφαι ὕδωρ* Antigon. Caryst. Anthol. Palat. IX 406, 3 (cf. Wilamowitzii *Antigonos von Karystos* 169); Bloch in Roscheri lexico III 504. Vs. 7. 8 cf. fr. 207 de Baccho *καίπερ ἐόντι νέῳ καὶ νηπίῳ εἰλαπιναστῇ.* Vs. 12 *ἓν τάδε πάντα* v. frr. 167 a 4. 239 et locos a Lobeckio congestos I 462; O. Weinreich *Neue Urkund. zur Sarapis-Religion* 17. 24. b 1 cf. Hymn. XI *Πανός* vs. 12 *ἀληθὴς Ζεὺς ὁ κεραστής.* c 2 v. *Μνημοσ* fr. 203.

298. (164) Ioann. Diacon. Galen. ad Hesiod. Theogon. 482 (Gaisford II 588, 24; Flach *Glossen und Scholien* 343) *ὁ Ζεὺς*

τοῦ Διὸς κλίνεται, δηλουμένου πάντως ἡμῖν, ὡς οὗτός τε ζωή ἐστι, καὶ δι' αὐτοῦ ζῶσι τὰ ζῶντα καὶ τὰ ὄντα ἁπλῶς δι' αὐτοῦ τὸ εἶναι εἴληχεν· ἄκουε γὰρ τοῦ Ὀρφέως ἐν τῶι λεγομένωι Κρατῆρι τάδε σοι λέγοντος·

ἔστιν δὴ πάντων[1] ἀρχὴ Ζεύς. Ζεὺς γὰρ ἔδωκε[2]
ζῶια τ' ἐγέννησεν καὶ Ζῆν' αὐτὸν καλέουσι
καὶ Δία τῇιδ',[3] ὅτι δὴ[4] διὰ τοῦτον ἅπαντα τέτυκται.
εἷς δὲ πατὴρ οὗτος πάντων θηρῶν[5] τε βροτῶν τε.

1 ἔστι δὲ τῶν ἁπάντων B Trinc.; ἔστι δὲ συμπάντων dubit. Lob. 2 ζῆν γὰρ ἔδωκε Struve. 3 καὶ Δία τῇιδ' Platt *Journ. philol.* Lond. XXVI 1899, 230; καὶ Δία τ' ἠδ' vulg.; καὶ δ' αὖτ' Lob. 4 δὴ om. B. 5 θεῶν B; θνητῶν τε θεῶν τε Lob.

Herm. XXXIX; Lob. I 735; Kern *Arch.* 391; Gruppe *Suppl.* 735; Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 260 = *Kl. Schr.* II 177.

Stoicorum doctrina aperta, v. Chrysippum in Stob. Eclog. I 26 p. 31, 11 Wachsm. Ζεὺς μὲν οὖν φαίνεται ὠνομάσθαι ἀπὸ τοῦ πᾶσι δεδωκέναι τὸ ζῆν. Δία δὲ αὐτὸν λέγουσιν, ὅτι πάντων ἐστὶν αἴτιος καὶ δι' αὐτὸν πάντα (II 312, 1062 Arnim). Anteiit Plato Cratyl. 396 a. b (cf. Procl. ad hunc locum p. 52, 4 Pasqu. εἰκότως ἄρα καὶ τὸ ὄνομα διττόν ἐστιν αὐτοῦ, ὧν τὸ μὲν Δία τὴν δι' οὗ αἰτίαν δηλοῖ, ἥτις ἐστὶν ἡ πατρικὴ ἀγαθότης, τὸ δὲ Ζῆνα τὴν ζωιογονίαν, ὧν πρώτας ἐν τῶι παντὶ αἰτίας ὁ δημιουργὸς ἑνιαίως προείληφεν).

23. *ΝΕΩΤΕΥΚΤΙΚΑ*

Suid. test. nr. 223 d Νεοτευκτικά codd.; em. Fabricius); *Ναοτευκτικά* Lob. I 375, qui affert Poll. X 188 ἐν τῆι τοῦ νεὼ ποιήσει, ἣν ἢ Φίλων ἢ Θεόδωρος συνέθηκε. Cf. epigr. de Argo fr. 290.

24. *ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΝ*

ἔπη ͵ασ' Suid. test. nr. 223 d. ''*Ὀνομαστικῶν liber a Suida nominatus solo, nomina deorum eorumque interpretationes, quales illae sunt in Cratere* (fr. 297 a) *propositae complexus videtur*'. Lob. I 378. Hymnos hoc titulo significari Giseke *Rhein. Mus.* VIII 1853, 92. 119 hariolatus est. Ed. Hiller ibidem XXXIII 1878, 523.

25. ΟΡΚΟΙ

Ps.-Iustin. Coh. ad Gentil. 15 p. 16 b (III 62 Otto) *ἐν τοῖς Ὅρκοις*, Theon Smyrn. Expos. rer. math. ad leg. Plat. util. 105, 1 Hiller *ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς Ὅρκοις* fr. 300; Syrian. in Aristot. Metaphys. *B* 4 p. 1000 a 19 (43, 23 Kr.) *Χρόνον* (cf. fr. 68) *δὲ καὶ Ὀ. τὸ πρῶτον ἐκάλει· ὁ δὲ 'ὅρκον μὲν τὸ πρῶτον' ὡς ἕρκος καὶ φρουρὰν τῶν ἄλλων, τὴν δὲ ἀπ' αὐτοῦ προϊοῦσαν εἰς τὰς δύο τῶν ὅλων ἀρχὰς τελειότητα τὴν μετροῦσαν αὐτῶν τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἐπικρατείας τελείωσιν ὠνόμασε χρόνου, ὡς εἰ ἔλεγε τὴν ἀπὸ τοῦ χρόνου τελείωσιν.* Lob. I 594. II 959. Cf. Firmicum Matern. mathes. VII praef. (II 208, 3 Kroll-Skutsch) *cum incognitis hominibus O. sacrorum caerimonias* ⟨*intimaret* add. Kroll-Ziegler; *ostenderet* D², *aperiret* a⟩, *nihil aliud ab his quos initiabat in primo vestibulo nisi iurisiurandi necessitatem* [*et*] *cum terribili auctoritate religionis exegit, ne profanis auribus inventae ac conpositae religiones proderentur* (Lob. I 187); Vettium Valen. Anthol. VII prooem. p. 263, 4 Kroll *χρὴ μὲν οὖν πρὸ πάντων καὶ περὶ ταύτης τῆς βίβλου ὅρκον προτάξαι τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ὅπως πεφυλαγμένως καὶ μυστικῶς ἔχωσι τὰ λεγόμενα.* V. etiam Pap. Berol. I Parthey (*Abhdlgn. Berl. Akad.* 1865, 111 ss.) vs. 305 (*tertii p. Chr. saeculi* Schubart)

ὁρκίζω κεφαλήν τε [1] *θεοῦ ὅπερ ἐστὶν Ὄλυμπος·*
ὁρκίζω σφραγῖδα [2] *θεοῦ ὅπερ ἐστὶν ὅρασις·*
ὁρκίζω χέρα δεξιτέρην ἣν κόσμωι ἐπέσχες· [3]
ὁρκίζω κρητῆρα θεοῦ πλοῦτον κατέχοντα·
ὁρκίζω θεὸν αἰώνιον αἰῶνά τε πάντων·
ὁρκίζω φύσιν αὐτοφυῆ, κράτιστον Ἀδωναῖ[ον]· [4]
ὁρκίζω δύνοντα καὶ ἀντέλλοντα Ἐλωαῖ[ον]·
ὁρκίζω τὰ ἅγια καὶ θεῖα ὀνόματα ταῦτα,

ὅπως ἂν πέμψωσί μοι τὸ θεῖον πνεῦμα, καὶ τελέσηι ἃ ἔχω κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν.

1 *τε* Schubart (per litteras comiter mihi missas); *σε* vel *νυ* Parthey. 2 *σφραϰῖδα* Pap.; cf. Kuehner-Blass *Ausf. Gramm.* I 1, 148. 3 *ἣν κόσμωι ἐπέσχες* ego; *ἣν κόσμος ἐπέσχες* Pap.; *ᾗι κόσμον ἐπέσχες* vel *η* (?) *κόσμον ἐπέσχεν* Parthey. 4 leg. *Ἀδώναι* et vs. 11 *Ἐλώαι*. *ον* Graecorum a scriba falso bis additum.

Hymnorum locos ad vs. 307 ss. pertinentes congessit Parthey 149. Carmen recentioris aevi esse patet; sed iam de

Orphicorum iuramento Diana loqui videtur in Hippolyto Euripideo (cf. test. nr. 213) vs. 1308 *οὐδ' αὖ πρὸς σέθεν κακούμενος ὅρκων ἀφεῖλε πίστιν, εὐσεβὴς γεγώς.* Cf. quoque *γένος τοῦ ὁσίου καὶ εὐόρκου* ap. Platonem fr. 4 et ibidem Pindar. Ol. III 73.
Lob. I 379. 737; Ab. p. 220; R. Hirzel *Der Eid* 111 n. 4.

299. (170) Iustin. l. l. (Cyrill. c. Iulian. I 33 a Aub. [Migne 76, 552]) *καὶ ἐν τοῖς Ὅρκοις* (sc. Ὀ.) *δὲ οὕτως·*

οὐρανὸν ὁρκίζω σε, θεοῦ μεγάλου σοφὸν[1] *ἔργον,*
αὐδὴν ὁρκίζω[2] *σε πατρός, τὴν φθέγξατο*[3] *πρῶτον,*
ἡνίκα κόσμον ἅπαντα ἑαῖς στηρίξατο βουλαῖς.

τί βούλεται τὸ λέγειν αὐτὸν 'αὐδὴν . . . πρῶτον';[4] *αὐδὴν ἐνταῦθα τὸν τοῦ θεοῦ ὀνομάζει λόγον, δι' οὗ οὐρανὸς καὶ γῆ καὶ ἡ πᾶσα*[5] *ἐγένετο κτίσις, ὡς διδάσκουσιν ἡμᾶς αἱ θεῖαι τῶν ἁγίων ἀνδρῶν προφητεῖαι, αἷς ἐν μέρει καὶ αὐτὸς ἐν τῆι Αἰγύπτωι προσχὼν ἔγνω ὅτι τῶι λόγωι τοῦ*[6] *θεοῦ πᾶσα ἐγένετο κτίσις.*[7] *διὸ καὶ μετὰ τὸ φῆσαι· αὐδὴν . . . πρῶτον,* | 64 Otto *παραυτὰ συνάπτει λέγων· ἡνίκα . . . βουλαῖς. ἐνταῦθα τὸν λόγον αὐδὴν διὰ τὸ ποιητικὸν ὀνομάζει μέτρον. ὅτι δὲ τοῦθ' οὕτως ἔχει, δῆλον ἀπὸ τοῦ μικρῶι πρόσθεν τοῦ μέτρου*[8] *συγχωροῦντος αὐτῶι λόγον αὐτὸν ὀνομάζειν· ἔφη γάρ· εἰς δὲ λόγον . . . προσέδρευε* (fr. 245 vs. 5).

1 *σοφὸν* F Cyrill. Bentley Epist. ad Mill. (Op. phil. Lips. 1781, 457); *σοφοῦ* ceteri codd. et edd. 2 *ὁρκίσω* D. 3 *ἐφθέγξατο* ABCF; *ὁρκίζω σ' αὐδὴν πατρός, ἣν* (Cyrill.) *ἐφθέγξατο πρῶτον* Bentl. 4 *ἡνίκα—πρῶτον* desunt in DG; *ἡνίκα . . . ἑῆι στ. βουλῆι* Bentl. 5 *καὶ ἅπασα* C. 6 *τοῦ* deest F. 7 *ἡ κτίσις* C. 8 *μικρὸν . . . τὸ μέτρον* G.

Eosdem versus attribuunt Hermae Trismegisto Malalas Chronogr. II 27, 7 Dind. ~ Georg. Cedren. Histor. compend. I 37, 6 Bekk. ~ Chronic. paschale 47 d (I 86, 5 Dind.) ~ Suid. s. *Ἑρμῆς*.
Lob. I 737; J. Kroll *Lehren d. Herm. Trismegistos* 56. 98. 148. 407.

300. (171) Theon Smyrn. l. l. (v. p. 312) *ἡ δὲ ὀγδοάς, ἥτις ἐστὶ πρῶτος κύβος, συντίθεται ἔκ τε μονάδος ⟨καὶ ἑπτάδος⟩.*[1] *ἔνιοι δέ φασιν ὀκτὼ τοὺς* | 105 Hiller *πάντων κρατοῦντας εἶναι θεούς, ὡς καὶ ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς Ὅρκοις ἔστιν εὑρεῖν·*

ναὶ μὴν ἀθανάτων γεννήτορας αἰὲν ἐόντων[2]
Πῦρ καὶ Ὕδωρ Γαῖάν[3] *τε καὶ Οὐρανὸν ἠδὲ*[4] *Σελήνην*
Ἠέλιόν τε Φανῆ τε[5] *μέγαν καὶ Νύκτα μέλαιναν.*

ἐν δὲ Αἰγυπτιακῆι στήληι φησὶν Εὔανδρος εὑρίσκεσθαι γραφὴν βασιλέως Κρόνου καὶ βασιλίσσης Ῥέας.

1 *καὶ ἑπτάδος* add. Bullialdus. 2 *αἰέννεόντων* A[1]; *αἰὲν ἐόντας* priores ante Hillerum. 3 *γέαν* A[1]. 4 *ἠδὲ* Bull.; *ἡ δὲ* A. 5 *φανῆ τε* A[1]; *φάνητα* A[2] '*recte* (v. Zeller I[6] 134 n. 2); *sed is quem Theo exscripsit aut pravam lectionem Φανῆ τε vel Φάνη τε secutus est aut Φάνητα μέγαν a sole diversum esse falso putavit: nam octo deos his versibus enumerari aperte indicat*' Ed. Hiller. Cf. fr. 168 vs. 8. 9 et Zenobium V 78 (Paroem. I 151) *Εὔανδρος ἔφη ὀκτὼ τοὺς πάντων εἶναι κρατοῦντας θεούς, Πῦρ, Ὕδωρ, Γῆν, Οὐρανόν, Σελήνην, Ἥλιον, Μίθραν, Νύκτα.* Quinam Euander ille fuerit, nescimus. *Ἔυανδρος* Pythagoreus in Iamblichi catalogo Diels I[3] 344, 19, ubi Nauck *Μένανδρος* posuit, attamen ego *Ἔπανδρος* (v. Bechtel *Histor. Personennamen* 49) praetulerim. Euandri historia ad Euhemeri exemplum ficta esse videtur. Deest huius scriptoris nomen *RE*[2] VI et in Gutschmidii scriptorum rerum Aegyptiacarum serie *Kl. Schr.* I 150. Cum eis, quae Euander de Saturno et Rhea e columna Aegyptiaca rettulit, cf. titulum Ieticum Dittenberger Sylloge I[3] 1267. De historia sacra columnis inscripta cf. Diels II[3] 123 ad Ps.-Democriti fr. 299.

Herm. V p. 456; Lob. I 742; Zoëga *Abhdlg.* 220; Schoemann Opusc. acad. II 15; Schuster 29; Zeller *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 224. 259 n. 1 = *Kl. Schr.* II 145. 175 n. 1; J. Kroll *Lehren d. Herm. Trismegist.* 184.

26. *ΠΕΠΛΟΣ*

Clem. Alex. test. nr. 222 *τὸν δὲ Πέπλον καὶ τὰ Φυσικὰ Βροντίνου* (test. nr. 173); Suid. test. nr. 223 d *Πέπλον καὶ Δίκτυον· καὶ ταῦτα Ζωπύρου τοῦ Ἡρακλεώτου* (test. nr. 179), *οἱ δὲ Βροτίνου* (Diels I[3] 36 n. 7, 4). Diels *Sitzungsber. Akad. Berlin* 1897, 147; Marie Gothein *Archiv Religionsw.* IX 1906, 339; Eisler *Weltenmantel und Himmelszelt* I 115 n. 1. De Minervae et Proserpinae peplis in Rhapsodiis commemoratis v. frr. 178. 192. 193.

27. *ΣΦΑΙΡΑ*

Schol. Townl. Σ 570 (II 279, 5 Maaß) *ἥ τε καλουμένη Σφαῖρα ποίημά ἐστιν εἰς τὸν Λίνον, ἀναφέρεται δὲ εἰς Ὀρφέα,* Eustath. 1163, 56 *Λίνος δὲ εἶδος ὠιδῆς κατὰ Ἀρίσταρχον ἢ ὕμνον, ὡς καὶ ὁ παιὰν καὶ ὁ διθύραμβος. ὠνόμασται δὲ λίνος τὸ τοιοῦτον ὠιδικὸν εἶδος ἢ ὡς μετὰ λίνου ἤτοι χορδῆς αἰδό-*

μενος, ἢ ἀπό τινος Λίνου, ἀνδρὸς ἥρωος. φασὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ ποιημάτιόν τι ἐπὶ τῶι Λίνωι εἶναι, ὃ Σφαῖρα μὲν καλεῖται, εἰς Ὀρφέα δὲ ἀναφέρεται. Valde dubium est, num huc spectet Schol. Hephaest. ench. *Σχόλ.* A 31, 5 p. 140, 16 Consbr. *σύγγραμμα ὁ Πέλεκυς, ἐπειδὴ κατὰ μίμησιν πελέκεος συντέθεικε* (sc. Hephaestion; *συντέθειται I,* de quo cetera vide ap. Consbr.), *μακρὰν ἑκατέρωθεν θεὶς καὶ ἐν τῶι μέσωι. ἔστι δὲ καὶ Σφαῖρα καὶ Θρόνος σύγγραμμα καλούμενον.*

Herm. LVI; Lob. I 382; fr. 182 Ab.; Bergk PLG III[4] 655 fr. 2; Maaß *Herm.* XXIII 1888, 303.

Musaeum *Θεογονίαν καὶ Σφαῖραν* condidisse Diog. Laert. prooem. I 3 testatur (Diels II[3] 179 n. 4). De Lino v. test. nrr. 163—165. *Δημοκρίτου Σφαῖρα* in Pap. magic. Lugdun. n. 384 IV. saec. p. Chr. Diels II[3] 132, 29 n. 20; Reitzenstein *Poimandres* 272.

28. *ΣΩΤΗΡΙΑ*

Suid. test. nr. 223 d *ταῦτα Τιμοκλέους τοῦ Συρακουσίου* (test. nr. 178) *λέγεται ἢ Περσίνου τοῦ Μιλησίου* (test. nr. 201). Lob. I 383; Giseke *Rhein. Mus.* VIII 1853, 119; Ab. p. 224; Kern *Herm.* LI 1916, 564. *Καθαρμοί* fuisse videntur; v. s. *ΚΑΘΑΡΜΟΙ,* quibus (p. 301) adde Duemmler *Prolegomena zu Platons Staat Basel* 1891, 49 n. = *Kl. Schr.* I 210 n. 1.

29. *ΤΕΛΕΤΑΙ*

Suid. test. nr. 223 d *Τελετάς· ὁμοίως δέ φασι καὶ ταύτας Ὀνομακρίτου* (test. nr. 186). Antiquissimus testis Orphei *τελετῶν* Aristophanes est Ran. 1032 (test. nr. 90) *Ὀ. μὲν γὰρ τελετάς θ' ἡμῖν κατέδειξε φόνων τ' ἀπέχεσθαι, Μουσαῖος δ' ἐξακέσεις τε νόσων καὶ χρησμούς.* At num Orphei liber, cui *T.* titulus erat, unquam extiterit, dubium est, quamquam *Διονύσου παθήματα* non solum in Theogonia (fr. 209 ss.), sed etiam in libris, quos Plato Respubl. II 364 e (fr. 3) sub Orphei nomine venditatos esse dicit, fusius ad homines expiandos exposita esse verisimillimum est, cf. Rohdeum *Psyche* II[6] 112 n. 3. *Τελεταὶ πρὸς (εἰς) Μουσαῖον* Hymnorum liber in aliquot codd. inscribitur Herm. Orphica 251; Gruppe

Culte und Mythen I 640. Posteriorum locos, qui *Τελετῶν* voce utuntur, alibi (e. g. Clementis Alex. Protr. II 17 fr. 34 *ὁ τῆς τελετῆς ποιητὴς Ὀ. . . . ὁ Θράικιος*, Procl. Plat. Theol. V 33 fr. 151 p. 191 *ἔν τε ταῖς ἀρρήτοις αὐτῶν τελεταῖς καὶ ταῖς ἄλλαις περὶ τῶν θεῶν πραγματείαις*, in Tim. 42 c. d fr. 229 *οἱ παρ' Ὀρφεῖ τῶι Διονύσωι καὶ τῆι Κόρηι τελούμενοι* cf. Gruppe *Griech. Culte u. Mythen* I 639 n. 37) invenis, quia ex iis peculiare Orphei carmen *Τελεταί* extitisse non elucet. Dubitare etiam potes, num Diodori loci infra congesti ad tale carmen pertinuerint; nam facile contradicas etiam Diodori verba *κατὰ τὰς τελετὰς* (frr. 301. 303) non sic premenda esse. Cf. Plutarch. *ἐκ τοῦ περὶ τῶν ἐν Πλαταιαῖς Δαιδάλων* fr. 1 (17, 47 Duebn.) ex Euseb. Praep. evangel. III 1 p. 83 (I 101, 16 Dind.) *ὅτι μὲν οὖν ἡ παλαιὰ φυσιολογία καὶ παρ' Ἕλλησι καὶ βαρβάροις λόγος ἦν φυσικὸς ἐγκεκρυμμένος μύθοις, τὰ πολλὰ καὶ δι' αἰνιγμάτων καὶ ὑπονοιῶν ἀπόκρυφος καὶ μυστηριώδης θεολογία, τά τε λαλούμενα τῶν σιγωμένων ἀσαφέστερα* (Reitzenstein *Poimandres* 164; *σαφέστερα* cod.) *τοῖς πολλοῖς ἔχοντα* (codd.; *ἔχουσα* Wytt.), *καὶ τὰ σιγώμενα τῶν λαλουμένων ὑποπτότερα, κατάδηλόν ἐστιν ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς ἔπεσι καὶ τοῖς Αἰγυπτιακοῖς καὶ Φρυγίοις λόγοις· μάλιστα δ' οἱ περὶ τὰς τελετὰς ὀργιασμοὶ καὶ τὰ δρώμενα συμβολικῶς ἐν ταῖς ἱερουργίαις τὴν τῶν παλαιῶν ἐμφαίνει διάνοιαν.* Casel De philosoph. graecor. silentio mystico 88 (*RVV* XVI 2) et supra s. *ΔΙΑΘΗΚΑΙ*.

301. (166) Diodor. III 62, 2—8 *τῶν δὲ παλαιῶν μυθογράφων καὶ ποιητῶν περὶ Διονύσου γεγραφότων ἀλλήλοις ἀσύμφωνα καὶ πολλοὺς καὶ τερατώδεις λόγους καταβεβλημένων, δυσχερές ἐστιν ὑπὲρ τῆς γενέσεως τοῦ θεοῦ τούτου καὶ τῶν πράξεων καθαρῶς εἰπεῖν. οἱ μὲν γὰρ ἕνα Διόνυσον, οἱ δὲ τρεῖς γεγονέναι* (v. Ciceronem test. nr. 94 et fr. 303) *παραδεδώκασιν,* . . . . (6) *παραδεδωκότων δὲ τῶν μυθογράφων καὶ τρίτην γένεσιν, καθ' ἥν φασι τὸν θεὸν ἐκ Διὸς καὶ Δήμητρος τεκνωθέντα διασπασθῆναι μὲν ὑπὸ τῶν γηγενῶν καὶ καθεψηθῆναι, πάλιν δ' ὑπὸ τῆς Δήμητρος τῶν μελῶν συναρμοσθέντων ἐξ ἀρχῆς νέον γεννηθῆναι, εἰς φυσικάς τινας αἰτίας μετάγουσι τοὺς τοιούτους λόγους.* (7) *Διὸς μὲν γὰρ καὶ Δήμητρος αὐτὸν λέγεσθαι διὰ τὸ τὴν ἄμπελον ἔκ τε γῆς καὶ ὄμβρων λαμβάνουσαν τὴν αὔξησιν καρποφορεῖν τὸν ἐκ τοῦ βότρυος ἀποθλιβόμενον οἶνον· τὸ δ' ὑπὸ τῶν γηγενῶν νέον ὄντα διασπασθῆναι δηλοῦν τὴν ὑπὸ τῶν γεωργῶν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν,* [*διὰ τὸ*

τοὺς ἀνθρώπους τὴν γῆν Δήμητραν νομίζειν·][1] τὴν δὲ καθέψησιν τῶν μελῶν μεμυθοποιῆσθαι διὰ τὸ τοὺς πλείστους ἕψειν τὸν οἶνον καὶ μίσγοντας εὐωδεστέραν αὐτοῦ καὶ βελτίονα τὴν φύσιν κατασκευάζειν. τὸ δὲ τὰ ὑπὸ τῶν[2] γηγενῶν λυμανθέντα τῶν μελῶν ἁρμοσθέντα πάλιν[3] ἐπὶ τὴν προγεγενημένην φύσιν ἀποκαθίστασθαι παρεμφαίνειν, ὅτι πάλιν ἡ γῆ τὴν τρυγηθεῖσαν ἄμπελον καὶ τμηθεῖσαν ταῖς κατ' ἔτος ὥραις εἰς τὴν προϋπάρξασαν ἐν τῶι καρποφορεῖν ἀκμὴν ἀποκαθίστησι. καθόλου γὰρ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν καὶ μυθογράφων τὴν Δήμητραν γῆν μητέρα προσαγορεύεσθαι. (8) σύμφωνα δὲ τούτοις εἶναι τά τε δηλούμενα διὰ τῶν Ὀρφικῶν ποιημάτων καὶ τὰ παρεισαγόμενα κατὰ τὰς τελετάς, περὶ ὧν οὐ θέμις τοῖς ἀμυήτοις ἱστορεῖν τὰ κατὰ μέρος (v. frr. 13. 245 ss.).

1 διὰ—νομίζειν del. Reiske. 2 τὸ δὲ τὰ ὑπὸ τῶν Dind.; τὰ δ' ὑπὸ τῶν libri. 3 πάλιν del. Dind.

302. (165) Diodor. I 12, 4 ~ Euseb. Praep. evang. III 3, 5 (I 108, 6 Dind.) ~ Theodoret. Graecar. affect. cur. III 44 p. 80; 54 p. 83 Raeder τὴν δὲ γῆν ὥσπερ ἀγγεῖόν τι τῶν φυομένων ὑπολαμβάνοντας μητέρα προσαγορεῦσαι· καὶ τοὺς Ἕλληνας δὲ ταύτην παραπλησίως Δήμητραν καλεῖν, βραχὺ μετατεθείσης διὰ τὸν χρόνον τῆς λέξεως· τὸ γὰρ παλαιὸν ὀνομάζεσθαι γῆν μητέρα, καθάπερ καὶ τὸν Ὀρφέα προσμαρτυρεῖν λέγοντα·

Γῆ μήτηρ πάντων, Δημήτηρ πλουτοδότειρα.

Herm. LI; Lob. I 537; Diels *Festschr. Th. Gomperz* 1902, 5. '*Qui versus cum iis quae in Cratere minusculo* (fr. 297 a) *leguntur magnam similitudinem habet neque ad Theogoniae antiquitatem ascendere videtur*' Lob.; at multo rectius Dieterich *Nekyia* 100; *Mutter Erde* 42.

303. Diodor. V 75, 4 τοῦτον δὲ τὸν θεὸν (sc. Διόνυσον) γεγονέναι φασὶν ἐκ Διὸς καὶ Φερσεφόνης κατὰ τὴν Κρήτην, ὃν Ὀ. κατὰ τὰς τελετὰς παρέδωκε διασπώμενον ὑπὸ τῶν Τιτάνων· πλείονας γὰρ Διονύσους συμβαίνει γεγονέναι (v. fr. 301), περὶ ὧν ἡμεῖς σαφέστερον τὰ κατὰ μέρος ἐν οἰκειοτέροις καιροῖς ἀναγεγράφαμεν.

An ex Ἱεροῖς λόγοις? V. frr. 156. 210 p. 230.

30. *ΤΡΙΑΓΜΟΙ*

Hunc Orphei librum solus Suid. (test. nr. 223 d *ἔγραψε Τριαγμούς* [Kuester; *τριασμούς* codd.], *λέγονται δὲ εἶναι Ἴωνος τοῦ τραγικοῦ· ἐν δὲ τούτοις τὰ Ἱεροστολικὰ καλούμενα, κλήσεις κοσμικαί*) tradit, cuius errores detexit Lob. I 384; v. Gisekium *Rhein. Mus.* VIII 1853, 107. Extitit tantum Ionis Chii *ΤΡΙΑΓΜΟΣ* (test. nr. 248), cuius unicum fragmentum apud Harpocrationem s. *Ἴων* (Diels I³ 286, 23 n. 1) servatur. Abelii fr. 229 Onomacriti est (test. nr. 191) nec pertinet ad *Τριαγμούς*. Num *Ἱεροστολικά* eundem significent librum ac *Καταζωστικόν* (Suid.), ambiguum est: Lob. I 371. 727 (Abel p. 213), qui Macrobii Saturn. I 18, 22 (fr. 238) iniuria huc rettulisse videtur; Schuster 29 n. 2; Rohde *Psyche* I⁶ 104 n.; Tannery *Rev. philol.* XXI 1897, 195. Vide etiam *ΙΕΡΟΣΤΟΛΙΚΑ ΚΑΤΑΖΩΣΤΙΚΟΝ ΚΛΗΣΕΙΣ ΚΟΣΜΙΚΑΙ*.

31. *ΥΜΝΟΙ*

Suid. test. nr. 223 d; v. etiam Plat. Leg. VIII 829 d. e *μηδέ τινα τολμᾶν ᾄδειν ἀδόκιμον μοῦσαν μὴ κρινάντων τῶν νομοφυλάκων, μηδ' ἂν ἡδίων ᾖ τῶν Θαμύρου τε καὶ Ὀρφείων ὕμνων* fr. 12, Cyrillum c. Iulian. I 25 e Aubert (Migne 76, 542 v. fr. 245) *Ὀρφέα μὲν οὖν τὸν Οἰάγρου δεισιδαιμονέστατόν φασι γενέσθαι τῶν ἄλλων καὶ φθάσαι μὲν τὴν Ὁμήρου ποίησιν, ἅτε δὴ καὶ ἐν χρόνοις ὄντα πρεσβύτερον, ᾠδὰς δὲ καὶ ὕμνους τοῖς ψευδωνύμοις ἐξυφῆναι θεοῖς.* Atque extant quidem octoginta septem hymni *Ὀρφέως* in codicibus servati, quorum optimus haud dubie Laur. 32, 45 est, de quo v. *Herm.* XLIX 1914, 480, quos Suidas haud scio an titulo *Θυηπολικόν* (supra p. 299) comprehenderit. Huc congessi, quae extra illud hymnorum corpus tradita sunt. Lob. I 389; Giseke l. l. 85; Ab. p. 248. *ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟΝ ΥΜΝΟΣ* v. infra p. 320. Hymnorum in modum quoque versus fr. 248 a. b, qui forsitan iniuria Testamento attribuuntur, facti sunt. Vide etiam fr. 49 vs. 4.

304. (231) Pausan. IX 30, 12 *ὅστις δὲ περὶ ποιήσεως ἐπολυπραγμόνησεν ἤδη, τοὺς Ὀρφέως ὕμνους οἶδεν ὄντας ἕκαστόν τε*[1] *αὐτῶν ἐπὶ βραχύτατον καὶ τὸ σύμπαν οὐκ ἐς ἀριθμὸν πολὺν πεποιημένους· Λυκομίδαι δὲ ἴσασί τε καὶ ἐπᾴδουσι τοῖς δρω-*

μένοις. κόσμωι μὲν δὴ τῶν ἐπῶν (v. Paus. IX 30, 4) *δευτερεῖα φέροιντο ἂν μετά γε Ὁμήρου τοὺς ὕμνους, τιμῆς δὲ ἐκ τοῦ θείου καὶ ἐς πλέον ἐκείνων ἥκουσι*[2] v. fr. 305.

1 *fort. scribendum τοὺς Ὀρφέως ὕμνους οἶδε, ἕκαστόν τε etc. omnes singulos* haud recte Lob. 2 *ἥκουσι* Emperius; *ἔχουσι* codd.

Lob. I 390; Schuster 36; Toepffer *Att. Genealog.* 209.

Lycomidae sacrorum Phlyensium antistites v. fr. 243 p. 254 n. 5.

305. (232) Pausan. IX 27, 2 *Ὠλῆνος δὲ ὕστερον Πάμφως τε ἔπη καὶ Ὀ. ἐποίησαν· καί σφισιν ἀμφοτέροις πεποιημένα ἐστὶν ἐς Ἔρωτα, ἵνα ἐπὶ τοῖς δρωμένοις Λυκομίδαι καὶ ταῦτα ἄιδωσιν· ἐγὼ δὲ ἐπελεξάμην ἀνδρὶ ἐς λόγους* ⟨*ἐλθὼν* suppl. Sylb.⟩ *δαιδουχοῦντι. καὶ τῶν μὲν οὐ πρόσω ποιήσομαι μνήμην* v. fr. 304.

306. (233) Menander (immo Genethlius v. W. Schmid *RE*[2] VII 1134) *Περὶ τῶν ὕμνων τῶν εἰς τοὺς θεούς* I 2, 2 (III 333, 12 Speng. cf. Bursian. *Abhdlgn. Akad. Muenchen* XVI 3, 32) *φυσικοὶ δὲ* (sc. *ὕμνοι*) *δ' ὁποίους*[1] *οἱ περὶ Παρμενίδην*[2] *καὶ Ἐμπεδοκλέα ἐποίησαν,*[3] *τίς ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος φύσις, τίς ἡ τοῦ Διός, παρατιθέμενοι. καὶ οἱ πολλοὶ τῶν Ὀρφέως τούτου τοῦ τρόπου.* De hymnis physicis l. l. 337, 26 *ἐπιτηρεῖν δὲ χρὴ καὶ μὴ εἰς τὸν πολὺν ὄχλον καὶ δῆμον ἐκφέρειν τοὺς τοιούτους ὕμνους· ἀπιθανώτεροι γὰρ καὶ καταγελαστικώτεροι* (*καταγελαστότεροι* Lob.) *τοῖς πολλοῖς φαίνονται.*

1 *τοι ὅσοι* codd.; correxerunt multi; *οὓς οἱ περὶ* Bernhardy; *οἵους* Heeren. 2 *Παρμενίδην* Heeren; *παρὰ πᾶν μέρος* codd. 3 Bernhardy, Bursian; *ἐτίμησαν* codd.

Lob. I 390; Schuster 36. 65 n. 4; Diels I^3 203 n. 23.

307. (234) Aristid. Or. IV (*Διόνυσος*), I 47, 14 Dind. *τοὺς μὲν οὖν τελέους ὕμνους τε καὶ λόγους περὶ Διονύσου Ὀρφεῖ καὶ Μουσαίωι παρῶμεν καὶ τοῖς ἀρχαίοις τῶν νομοθετῶν·*[1] *αὐτοὶ δὲ ὡσπερεὶ συμβόλου χάριν ὡς οὐ τῶν ἀμυήτων ἄρ' ἦμεν,*[2] *συμμέτρωι τῆι φωνῆι προσείπωμεν τὸν θεόν· πάντως δὲ καὶ μήκη καὶ βραχύτητες καὶ ὁτιοῦν τῶν ἐν τῆι φύσει φίλον αὐτῶι.*

1 *ὑμνοθετῶν* Ab. 2 *αρ' ἦμεν ΓΘ*; *ἄρ' εἴημεν* Cant.; *ἀρείημεν* Iuntina.

Lob. I 391; Schuster 65 n. 4.

308. Pap. W 21 a 16 mus. antiqu. publ. Lugduni-Batavi apud Leemans Papyri Graeci II 1885, 153 = Dieterich *Abraxas*

202, 1 in summi nominis significatione (*ἐπικαλοῦμαί σου τὸ ὄνομα τὸ μέγιστον ἐν θεοῖς Abraxas* 200, 3) *κύριε, ὁ μέγας ἀρχάγγελος τοῦ ιεοῦ*[1] *αη αιω εναι ιη ιη ιωα ιη ιη αιωεη αιω· διὸ συνίσταμαι, ὁ μέγας, καὶ ἔχω σε ἐν τῆι καρδίαι μου αω εη εω ηι αιαη ωη ιω αω εοηε ωηι ααη ωηιω, ὡς ὁ θεολόγος Ὀ. παρέδωκεν διὰ τῆς παραστιχίδος τῆς ἰδίας.*

1 *ιεου, τοῦ θεοῦ* dubitanter Dieter. 202, 2; cf. de *Ἰεοῦ ζωγράφωι* Reitzensteinii *Poimandres* 184.

Leemans p. 194; Dieterich *Jahrb. class. Phil. Suppl.* XVI 1888, 754 = *Kl. Schr.* 6; *Abraxas* 165; *Rhein. Mus.* LVI 1901, 94 = *Kl. Schr.* 217.

Ad idem hymnorum genus (*παραστιχίδος*) spectant hymni in Bacchum et Apollinem Anthol. Pal. IX 524 et 525, ad quos Stadtmuelleri adnotationes conferendae sunt.

32. *ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟΝ ΥΜΝΟΣ*

Procl. in Plat. Remp. II 169, 25 (fr. 315) *εἰς τὸν ἀριθμὸν Ὀρφικὸς ὕμνος.* Hunc hymnum etiam Pythogorae ascriptum fuisse e frr. 309. 311 ss. elucet. Lob. I 715; Nauck in Iamblichi De vita Pythagorica liber 1884, 228 n. III; Rohde *Psyche* II[6] 108 n. 2; Bertermann De Iamblichi vitae Pythagoricae fontibus diss. Regimont. 1913, 29; W. H. Roscher *Die hippokratische Schrift von der Siebenzahl und ihr Verhaeltnis zum Altpythagoreismus Ber. Saechs. Akad. d. Wiss.* 1919, 43. Cf. imprimis Androcydem ap. Iamblich. 146. 147 test. nr. 249.

309. (144) Ioa. Lyd. De mens. II 6 p. 22, 21 Wue. *Ὀ.* | [23 Wue.] *δὲ τὸν ἕνα ἀριθμὸν Ἀγυιέα*[1] *καλεῖ, τουτέστιν· ἀμερῆ, οὐδὲν γὰρ τῶν μερῶν τοῦ ἀριθμοῦ περὶ αὐτόν, οὐχ ἡμιόλιον, οὐκ ἐπίτριτον· τέλειος ἐπεὶ ὅλος.*

1 *ἀγυένα* B.

Roscher l. l. 43.

Ioa. Lyd. ibidem paulo ante p. 22, 5 *ὁ Πυθαγόρας τὴν μονάδα Ὑπεριονίδα καλεῖ διὰ τὸ πάντων ὑπερεῖναι τῆι οὐσίαι, ὥσπερ (ὡς Υ) καὶ ὁ νοητὸς Ἥλιος ὑπὲρ τὰ ὄντα ἔχων τὸ εἶναι Ὑπεριονίδης κέκληται.* Cf. Plutarch. ap. Stob. Anthol. II 10 (I 21, 27 Wachsm.) *Πυθαγόρας πλείστηι σπουδῆι περὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἐχρήσατο, τάς τε τῶν ζώιων γενέσεις ἀνῆγεν εἰς*

ἀριθμοὺς καὶ | [22 Wachsm.] τῶν ἀστέρων τὰς περιόδους. ἔτι δὲ τοῖς θεοῖς ἀπεικάζων ἐπωνόμαζεν, ὡς Ἀπόλλωνα μὲν τὴν μονάδα οὖσαν, Ἄρτεμιν δὲ τὴν δυάδα . . . (lacunam indicavit Meineke) τὴν δὲ ἑξάδα Γάμον καὶ Ἀφροδίτην, τὴν δὲ ἑβδομάδα Καιρὸν καὶ Ἀθηνᾶν, Ἀσφάλειον (Ἀσφάλιον FP) δὲ Ποσειδῶνα τὴν ὀγδοάδα καὶ τὴν δεκάδα Παντέλειαν v. Diels Doxogr. 96. Porphyr. De abstinentia II 36 p. 165, 3 Nauck[2] οἱ γοῦν Πυθαγόρειοι περὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς γραμμὰς σπουδάζοντες ἀπὸ τούτων τὸ πλέον τοῖς θεοῖς ἀπήρχοντο, τὸν μέν τινα ἀριθμὸν Ἀθηνᾶν καλοῦντες, τὸν δέ τινα Ἄρτεμιν, ὥσπερ αὖ ἄλλον Ἀπόλλωνα, καὶ πάλιν ἄλλον μὲν Δικαιοσύνην, ἄλλον δὲ Σωφροσύνην· καὶ ἐπὶ τῶν διαγραμμάτων ὁμοίως. καὶ οὕτως ἠρέσκοντο τοὺς θεοὺς (Nauck; τοῖς θεοῖς codd.) ταῖς τοιαύταις ἀπαρχαῖς, ὡς καὶ τυγχάνειν αὐτῶν καλοῦντας ἕκαστον τοῖς ἀναθήμασιν καὶ κεχρῆσθαι (καὶ χρῆσθαι Nauck) πολλάκις πρὸς μαντείαν καὶ εἴ τινος πρὸς ἐξέτασιν δέοιντο.

310. (145) Ioa. Lyd. De mens. II 8 p. 25, 21 Wue. ὅτι πάντων ἄρχει τῶν ἀριθμῶν ἡ τριάς, ὡς ἀρχὴ τυγχάνουσα τῶν περιττῶν πάντων, πληρούν|[26 Wue.]των καὶ μηδέποτε λειπομένων. καὶ τρεῖς πρῶται κατ' Ὀρφέα ἐξεβλάστησαν ἀρχαὶ τῆς γενέσεως, νὺξ[1] καὶ γῆ καὶ οὐρανός, θεῶν δὲ τῶν ἐν γενέσει[2] τρία γένη, οὐράνιον καὶ[3] ἐπίγειον καὶ τὸ μεταξὺ τούτων.

1 νοῦς pro νὺξ S. 2 ἐπὶ γενέσει idem. 3 καὶ ante ἐπίγειον om. codd. rec. Barb. et Plan.; καὶ ἐπίγειον S.

Quae Lydus refert magis illis consona, quae Eudemus excerpsit Lob. I 494 (cf. Schoemann Opusc. academ. II 12), unde Schuster 16 Eudemi fragmentum latere iniuria conclusit. Cf. etiam Zeller I[6] 124 n. 2; *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 233 = *Kl. Schr.* II 153, qui Lydi fontem Nigidium Figulum esse suspicatur; Kern De Theogon. 54 v. etiam supra fr. 29 a. De Pythagoreorum triade v. etiam Roscher l. l. 44, qui hunc Lydi locum praeteriit. Num Hermias in Plat. Phaedr. 248 a p. 157, 16 Couvr. καὶ γὰρ πᾶν ἁπλῶς ὃ ἂν ἅπαξ ἀπὸ τοῦ πρώτου προέλθῃ, τριαδικὸν ὀφείλει εἶναι· τέλειον γὰρ ὂν πρῶτα καὶ μέσα καὶ τέλη ἕξει κατὰ τὸ λόγιον·

. . . τριὰς κατὰ πάντα μετροῦσα.

Orphicos respiciat, ut Couvreur arbitratur, nescio; v. Kroll De orac. Chald. 15.

311. (146) ⟨Iamblichus⟩ Theologumena Arithmeticae VI 37. 38 ed. F. Ast (Lipsiae 1817) 36 *ὅτι τὴν ἑξάδα ὁλομέλειαν*[1] *προσηγόρευον οἱ Πυθαγορικοὶ κατακολουθοῦντες Ὀρφεῖ, ἤτοι παρόσον ὅλη τοῖς μέλεσιν ἢ μέρεσιν ἴση ἐστὶ* | [37 Ast] *μόνη τῶν ἐντὸς δεκάδος, ἤ, ἐπειδὴ ὅλον, καὶ τὸ πᾶν κατ' αὐτὴν διαμεμέρισται καὶ ἐμμελὲς ὑπάρχει· ἑπτὰ γὰρ κινημάτων ἀστερικῶν ὑπαρχόντων παρὲξ τοῦ τῶν ἀπλανῶν ὀγδόου μέν, οὐχ ἁπλοῦ δέ, καὶ φθόγγους ἀποτελούντων ἰσαρίθμους διὰ τῆς ῥοιζήσεως, ἀνάγκη τὰ διαστήματα αὐτῶν καὶ οἷον μεσότητας ἓξ ὑπάρχειν.*

1 *Οὐλομέλεια* Nicomachus Gerasenus ap. Photium cod. 187 p. 144 b 4 Bekk.

Lob. I 717; Roscher l. l. 49.

312. (147) Ioa. Lyd. De mens. II 11 p. 32, 20 Wue. *ὅθεν καὶ Ὀ. περὶ ἑξάδος*[1] *ταῦτά φησι·* | [33 Wue.]

ἵλαθι κύδιμ' ἀριθμέ, πάτερ μακάρων,[2] *πάτερ ἀνδρῶν.*

1 *δεκάδος* Roscher l. l. 49. 54. 2 *μακαρίων* codd. rec. Planudeae; *μακάρων* Schowius.

Idem versus a Simplicio in Aristot. Phys. III 4 [202 b 36] (I 453, 12 Diels); VII 5 [249 b 19] (II 1102, 20 Diels) Pythagoreis tribuitur (cf. Nauck Iamblich. Vita Pythagor. 234 n. IX), sed pro *ἵλαθι* praebet *κέκλυθι,* quod forsitan praeferendum est.

Lob. I 715; Roscher l. l. 49. 54.

313. (148) Procl. in Plat. Tim. 34 a (II 95, 1 Diehl) *καὶ γὰρ ἡ μονὰς* (v. fr. 309) *καὶ ἡ ἑπτὰς ἀριθμοὶ νοεροί τινες, ἡ μέν γε μονὰς* ⟨*ὁ* add. Diehl⟩ *αὐτόθεν νοῦς, ἡ δὲ ἑπτὰς τὸ κατὰ νοῦν φῶς. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ περικόσμιος νοῦς μοναδικός τε καὶ ἑβδομαδικός ἐστιν, ὥς φησιν Ὀ.* Cf. in Tim. 24 a (I 151, 13 Diehl) *καὶ ἔστι καὶ τοῦτο τῶν τεθρυλημένων, καὶ τὸ ἀθήλυντον τῆς ἑπτάδος ὕμνηται καὶ τὸ ἐκ μόνης εἶναι μονάδος, καὶ ὅτι μάλιστα τῆς Ἀθηνᾶς εἰκὼν ἡ μονὰς ἡ τρίτη καὶ* ⟨*ἡ* ins. Kroll⟩ *ἑπτάς· ἡ μὲν ὡς νοερᾶς καὶ πρὸς ἑαυτὴν καὶ τὴν μονάδα ἐπεστραμμένης, ἡ δὲ ὡς ἀπὸ μόνου τοῦ πατρὸς προελθούσης.* Cf. in Tim. 36 b (II 236, 17 Diehl); in Rempubl. II 192, 18 Kr.; Plat. Theol. V 2 p. 250; Damasc. De princ. 265 (II 131, 16 Rue.).

Lob. I 716; Diels *Festschr. Th. Gomperz* 12; Roscher l. l. 56 s.

Orphicos multa de numero septenario dixisse notum est (v. quoque fr. 210 b de Zagrei morte). Itaque in compluribus Orphicorum carminibus de eo dictum fuisse verisimillimum est. Cf. supra fr. 276 s. *ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ.*

314. (149) ⟨Iamblichus⟩ Theologumena Arithmetica IX 59 ed. F. Ast (Lipsiae 1817) p. 58 *Κουρήτιδα δὲ ἰδίως καὶ Ὀ. καὶ Πυθαγόρας αὐτὴν τὴν ἐννεάδα ἐκάλουν ἅτε Κουρήτων*[1] *ἱερὰν ὑπάρχουσαν τριῶν τριμερῆ ἢ Κόρην γε, ἅπερ ἀμφότερα τριάδι ἐφηρμόσθη τρὶς τοῦτο ἐχούσηι.*[2]

1 *Κουρήτων* Lob.; *κυρῖτιν* Parisin.; *κουρήτιδα* Phot.; *κύρητην* (sic) Bullialdus cf. Astium 198. 2 *ἔχουσαν* Parisin.

Lob. I 716; Roscher l. l. 52.

315. (143) Syrian. in Aristotel. Metaphys. *M* 4, 1078 b 12 (106, 14 ss. Kroll); Nauck Iamblichi De vita Pythagorica liber 228 n. III *πῶς οὖν κατ' αὐτοὺς ὑφέστηκε τὰ εἴδη τοὺς ⟨τῆς⟩*[1] *ἀληθείας φιλοθεάμονας; νοητῶς μὲν καὶ τετραδικῶς ἐν τῶι αὐτοζώιωι, νοερῶς δὲ καὶ δεκαδικῶς ἐν ⟨τῶι⟩*[2] *δημιουργικῶι νῶι· πρόεισι γὰρ ὁ θεῖος ἀριθμὸς*[3]

μουνάδος ἐκ κευθμῶνος ἀκηράτου, ἔστ' ἂν ἵκηται
τετράδ' ἐπὶ ζαθέην, ἣ δὴ τέκε[4] *μητέρα πάντων*
πανδεχέα, πρέσβειραν, ὅρον περὶ πᾶσι[5] *τιθεῖσαν,*
ἄτροπον ἀκαμάτην· δεκάδα κλείουσί μιν ἁγνὴν
ἀθάνατοί τε θεοὶ καὶ γηγενέες ἄνθρωποι.

λέλεκται μὲν οὖν πᾶν τὸ ἀληθὲς Πυθαγορείως τε καὶ Ὀρφικῶς· εἰ δὲ χρὴ συνηθέστερον εἰπεῖν, νοῦς αὐτάρκης καὶ παντελὴς αἴτιος τῶν ὅλων προτετάχθω. Cf. ibidem *M* 8, 1083 a 11 (140, 10 Kr.) et 1084 a 12 (147, 29 Kr.). Procl. in Plat. Remp. II 169, 20 Kr. *πρὸ δὲ τούτων ⟨ἡ μονὰς τῆς δ⟩ημιουργικῆς αἰτίας τοῦ κό⟨σμου⟩, δι' ἣν καὶ ὁ κόσμος δεκάς, τὴν ἐν τῆι μονάδι περιοχὴν τῶν εἰδῶν πάντων ἐξαπλ⟨ώ⟩σασα καὶ περατώσασα τὸ πλῆθος τὸ κοσμικόν· μουνάδος ἐκ κευθμῶνος ἀκηράτου, φησὶν ὁ εἰς τὸν ἀριθμὸν Ὀρφικὸς ὕμνος, ἔστ' ἂν ἵκηται τετράδ' ἐπὶ ζαθέην. — ἔστιν δὲ τετρὰς ἡ Διονυσιακὴ θεότης, τετραυγέα τετρακέρατον* (fr. 77) *μυριάκις τῆς Ὀρφικῆς θεολογίας τὸν θεὸν ὑμνούσης* — | [170 Kr.] *ἣ δ' ἔτεκε μητέρα πάντων πανδεχέα πρέσβειραν — ὡς πάντων χωρητικὴν τῶν ἐν τῶι κόσμωι καὶ περιεκτικήν — ὅρον περὶ πᾶσι τιθεῖσαν ἄτροπον, ἀκαμάτην — ἀΐδιος γὰρ καὶ ἄλυτος ἡ συνέχουσα τὸν κόσμον φύσις — δεκάδα κλείουσί μιν ἁγνήν — ὡς ἀγενήτως*[6] *τὸ πᾶν ὁρίζουσαν*, idem citat hymnum Pythagoreis addicens in Plat. Tim. 28 c (I 316, 19 Diehl) vs. 2—5, 32 c (II 53, 3 Diehl) vs. 2 *μουνάδος* — vs. 3 *ἐπὶ ζαθέην* et *μητέρα πάντων*, 36 b (II 233, 23 Diehl) vs. 2 init. *μουνάδος ἐκ κευθμῶ-*

νος et vs. 3 *τετράδ' ἐπὶ* — vs. 5 *ἁγνήν* omisso vs. 4, 39 e (III 107, 14 Diehl) vs. 2 *μουνάδος* — vs. 5 *ἁγνήν*, 42 d (III 302, 1) vs. 4 *πανδεχέα* — vs. 5 *ἁγνήν*.

1 *τῆς* add. AH. 2 *τῶι* add. Kroll. 3 *πρόεισιν ὁ θεῖος ἀριθμός* fragmenti Orphici initium esse opinantur Mullach et Nauck, cum Lob. I 720 *προϊὼν πᾶς θεῖος ἀριθμός* scripserit. Utrumque improbabile esse videtur. 4 *ἣ δ' ἔτεκε* Procl. 5 *πᾶσιν* C. 6 *ἂν γενητῶσ* cod.

Lob. I 719; Roscher l. l. 55.

Cf. Philol. fr. 11 (Diels I³ 313, 5) *θεωρεῖν δεῖ τὰ ἔργα καὶ τὰν οὐσίαν τῶ ἀριθμῶ* (*τῶν ἀριθμῶν* Stob. F; corr. Boeckh) *κατττὰν* (*κατὰ* F; corr. Boeckh) *δύναμιν ἅτις ἐστὶν ἐν τᾶι δεκάδι· μεγάλα γὰρ καὶ παντελὴς καὶ παντοεργὸς καὶ θείω καὶ οὐρανίω βίω καὶ ἀνθρωπίνω ἀρχὰ καὶ ἁγεμὼν κοινωνοῦσα* (lacuna 12 litterar. in F) *δύναμις καὶ τᾶς δεκάδος. ἄνευ δὲ τούτας πάντ' ἄπειρα καὶ ἄδηλα καὶ ἀφανῆ.* ⟨Iamblich.⟩ Theologum. Arithmet. ed. F. Ast (Lips. 1817) IX 60 p. 59 *διόπερ καὶ ἐπωνόμαζον αὐτὴν* (sc. *τὴν δεκάδα*) *θεολογοῦντες οἱ Πυθαγορικοί ποτε μὲν Κόσμον, ποτὲ δὲ Οὐρανόν, ποτὲ δὲ Πᾶν, ποτὲ δὲ Εἱμαρμένην καὶ Αἰῶνα, Κράτος τε καὶ Πίστιν καὶ Ἀνάγκην, Ἄτλαντά τε καὶ Ἀκάμαντα, καὶ θεὸν ψιλῶς, καὶ Φάνητα καὶ Ἥλιον.* Cf. Zeller I⁶ 134 n. 2; *Zeitschr. wiss. Theol.* XLII 1899, 258 = *Kl. Schr.* II 175.

316. (151) Procl. in Plat. Rempubl. 614 d (II 121, 8 Kr.) *τὴν μεγίστην θεὸν Ἑκάτην τὰ πέρατα τῶν ἐγκοσμίων συγκλείουσαν καὶ διὰ τοῦτο κληιδοῦχον ἀποκαλουμένην τὰ δωδέκατά φησιν ὁ θεολόγος τοῦ κόσμου κληρώσασθαι.* Ioa. Lyd. I 15 p. 9, 4 Wue. *ὀρθῶς οὖν αὐτὴν ὁ Φιλόλαος* (cf. fr. 315) *δεκάδα προσηγόρευσεν ὡς δεκτικὴν τοῦ ἀπείρου, Ὀ. δὲ κλαδοῦχον* (*κλειδοῦχον* B), *ἐξ ἧς ὡσεὶ κλάδοι τινὲς πάντες οἱ ἀριθμοὶ φύονται.* Cf. Georg. Cedren. Hist. comp. I p. 297, 7 ss. Bekk. *ὅτι ἡ δεκὰς δεχὰς προσαγορεύεται ὡς δεκτικὴ τοῦ ἀπείρου, ἡ αὐτὴ καὶ κλαδοῦχος, διότι ἐξ αὐτῆς οἱ ἀριθμοὶ πάντες ὡς κλάδοι τινὲς φύονται.* Byzantini errare videntur de decade loquentes.

Lob. I 716; Rohde *Psyche* II⁶ 108 n. 2; Roscher l. l. 55.

Hymn. I 7 *κληιδοῦχον ἄνασσαν*, II *Προθυραίας* vs. 5 *κληιδοῦχ' ἐνάντητε* cf. Kohlium *RE*² XI 597.

Cf. Marsilium Ficinum De vita coelitus comparanda 22 (I 552 edit. Parisinae 1641) fr. 311 Ab. *consideratu dignum est illud Iamblichi, coelestia mundana numina vires quasdam in se superiores, nonnullas inferiores habere. per has quidem effectibus nos fatalibus devincire, per illas autem vicissim solvere nos a*

fato, quasi claves, ut inquit O., ad aperiendum habeant et claudendum.

317. (142) Syrian. in Aristot. Metaphys. *M* 6 p. 1080 b 16 (122, 29 Kr.) *τὸ δὲ μόνων αὐτοῖς* (sc. *Πυθαγορείοις*) *ἀνατιθέναι τῶν αἰσθητῶν ἀριθμῶν τὴν κατανόησιν, μὴ πρὸς τῶι καταγελάστωι καὶ λίαν ἀσεβὲς ἦι· τοὺς γὰρ ὑποδεξαμένους μὲν παρ' Ὀρφέως τὰς θεολογικὰς ἀρχὰς τῶν νοητῶν καὶ νοερῶν ἀριθμῶν, ἐπὶ πλεῖστον δὲ αὐτὰς προαγαγόντας καὶ τὴν ἄχρι τῶν αἰσθητῶν ἐπικράτειαν αὐτῶν ἀναφήναντας καὶ πρόχειρον ἔχοντας ἐπίφθεγμα τό·*

ἀριθμῶι δέ τε πάντ' ἐπέοικε

πῶς οὐκ ἄτοπον περὶ τὰ σώματα μόνον καὶ τοὺς | [123 Kr.] *συνόντας τοῖς σώμασιν ἀριθμοὺς διατετριφέναι λέγειν;* Cf. eundem ibidem *M* 4 p. 1078 b 9 (103, 20 Kr.) *οὐ γὰρ κατ' ἄλλο μὲν ἰδέα κατ' ἄλλο δὲ ἀριθμὸς εἰδητικὸς κατονομάζεται, ἀλλ' εἴπερ ὑγιὲς τὸ 'ἀριθμῶι δέ τε πάντ' ἐπέοικεν', οὐκ ἄδηλον ὅτι κατὰ τὸ παραδειγματικὸν ἰδίωμα καὶ ὁ ἀριθμὸς κέκληται καὶ μάλιστα πάντων ὁ εἰδητικός.* Simplic. in Aristot. Phys. VII 5 [249 b 19] (II 1102, 22 Diels). Cf. Iamblich. Vita Pythagor. 162 p. 118, 13 ss. Nauck *βραχυλογίαι* (sc. *Πυθαγόρας*) *τινὶ ἐναποθησαυρίζων ἀπερίβλεπτον* (*ἀπερίληπτον* Obrecht) *καὶ παμπληθῆ θεωρίας ἔκτασιν, οἱόνπερ καὶ ἐν τῶι 'ἀριθμῶι δέ τε πάντ' ἐπέοικεν', ὃ δὴ πυκνότατα πρὸς ἅπαντας ἀπεφθέγγετο, ἢ πάλιν ἐν τῶι* [*φιλότης* secl. Nauck, apud quem v. aliorum tentamina] *'ἰσότης φιλότης', ἢ ἐν τῶι 'κόσμος' ὀνόματι, ἢ νὴ Δία ἐν τῶι* | [119 Nauck] *'φιλοσοφίαι' ἢ καὶ ἐν τῶι 'ἐστώ' καὶ 'ἀειεστώ' ἢ τὸ διαβοώμενον ἐν τῶι 'τετρακτύς'.*

Lob. I 715; Bertermann Diss. l. l. 29.

33. *ΦΥΣΙΚΑ*

Suid. test. nr. 223 d p. 65 *Φυσικά α' Βροτίνου φασίν* (cf. Croenert *Χάριτες* 127) Lob. I 753, Ab. p. 251, Kern *Herm.* XXV 1890, 10 (falso).

318. (240) Suid. s. *Τριτοπάτορες· Δήμων ἐν τῆι Ἀτθίδι φησίν* (FHG I 378 fr. 2) *ἀνέμους εἶναι τοὺς Τριτοπάτορας, Φιλόχορος* (FHG I 384 fr. 2) *δὲ τοὺς Τριτοπατρεῖς πάντων γεγονέναι πρώτους· τὴν μὲν γὰρ Γῆν καὶ τὸν Ἥλιον, φησίν, ὃν*

καὶ Ἀπόλλωνα τότε καλεῖν, γονεῖς αὐτῶν ἠπίσταντο οἱ τότε ἄνθρωποι, τοὺς δὲ ἐκ τούτων τρίτους πατέρας. Φανόδημος δὲ ἐν ἕκτωι φησίν (FHG I 367 fr. 4), *ὅτι μόνοι Ἀθηναῖοι θύουσί τε καὶ εὔχονται αὐτοῖς ὑπὲρ γενέσεως παίδων, ὅταν γαμεῖν μέλλωσιν. ἐν δὲ τῶι Ὀρφέως Φυσικῶι*[1] *ὀνομάζεσθαι τοὺς Τριτοπάτορας*[2] *Ἀμαλκείδην*[3] *καὶ Πρωτοκλέα*[4] *καὶ Πρωτοκρέοντα,*[5] *θυρωροὺς καὶ φύλακας ὄντας τῶν ἀνέμων. ὁ δὲ τὸ Ἐξηγητικὸν ποιήσας Οὐρανοῦ καὶ Γῆς φησιν αὐτοὺς εἶναι, ὀνόματα δὲ αὐτῶν Κόττον Βριάρεων καὶ Γύγην.* Cf. Photium II 226 Naber, Etymol. Magn. 768, 1, Tzetz. Schol. Lycophr. 738 (237, 13 Scheer), Schol. P Od. *κ* 2 *καὶ τούτου ἕνεκα ἐμυθεύσαντο αὐτὸν* (sc. *Αἴολον*) *εἶναι δεσπότην ἀνέμων· ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Ἀμακλείδην καὶ Πρωτοκλῆ καὶ Πρωτοκρέοντα ὥς φησιν Ὀρφεύς.*

1 *ἐν δὲ τοῖς Ὀρφέως Φυσικοῖς* Etym. M. 2 *τοὺς τρίτους πατέρας* Etym. M. 3 *Ἀμαλκείδην* Suid. Etym. M. Phot.; *Ἀμακλείδην* Schol. Lycophr.; Schol. Od.; *Ἁμακλείδην* ap. Lob. I 773; *Ἀνακλείδην* Crusius; *Ἀλαλκείδην* Radermacher. 4 *Πρωτοκλείαν* Etym. M.; *Πρωτοκλῆ* Schol. Od. et Lycophr. 5 *Πρωτοκρέοντα* Etym. M. etc.; *Πρωτοκλέοντα* Suid.

Herm. LIII; Lob. I 754 ss. 773; O. Crusius ap. Roscherum I 261; Luebbert De Pindaro dogmatis de migratione animarum cultore Ind. schol. Bonn. 1887/88 p. IX; Rohde *Psyche* I⁶ 248 n. 1. Hiller de Gaertringen *RE*² I 1720; Lippold *Athen. Mitt.* XXXVI 1911, 105; Kretschmer *Glotta* X 1920, 38; Bernh. Schweitzer *Herakles* 73; L. Radermacher *Philol. Wochenschr.* XLII 1922, 199.

Cf. de ventis frr. 27. 223.

34. *ΠΕΡΙ ΦΥΤΩΝ ΒΟΤΑΝΩΝ ⟨ΙΑΤΡΙΚΗΣ⟩*

Orphei carmen *Περὶ φυτῶν βοτανῶν φαρμάκων,* de quo egit Lobeck I 748, extitisse nusquam traditum est; habemus solum Constantini Lascaris testimonium in Marmoribus Taurinensibus I 1743, 98 (cf. test. nr. 225), qui post alia Orphei scripta enumerat *Περὶ τῶν Φυτῶν, Βοτανῶν, Χωρογραφίας, Ἰατρικῆς, Νόμων.* At talia sub Orphei nomine vendita esse carmina docent ab Abelio post Lobeckium collata frr. 172—181 cf. Dieterichium *Neue Jahrb. Philol. Suppl.* XVI 1888, 754 = *Kl. Schr.* 6). Carmina fuisse e Galeno (fr. 322 v. etiam fr. 330) sequitur. Aetas

definiri nequit; nam nihil ad hanc rem valent, quae Max. Wellmann e similitudine utriusque Aëtii loci (frr. 325. 326) cum Hermae Trismegisti libello *Περὶ βοτανῶν χυλώσεως* edito in Roetheri editione Ioa. Lydi De mensibus 1827 p. 313 ss. haud dubie perspicua sagaciter sed nimis audacter in nuntiis academiae Borussicae 1911, 838 ss. conclusit. Cf. Heegium *Festgabe M. v. Schanz Wuerzburg* 1912, 159. Ad haec Orphei scripta vide test. nrr. 82—86 et Plin. Nat. Hist. XXX 7 *Orphea putarem e propinquo primum pertulisse ad vicina usque superstitionem a medicina provectum, si non expers sedes eius tota Thrace magices fuisset* (Lob. I 752); Schol. ad Tzetz. Allegor. Hom. Iliad. in Crameri Anecdot. Oxoniens. III 379, 11 *ἀποτροπιασμοῖς καὶ ἐπῳδαῖς ἠδύναντο οἱ μάγοι καὶ λοιμικὰ καὶ ἕτερα μετατρέπειν νοσήματα· ὡς Ὀ. γράφων παραδεικνύει· Πυθαγόρας τε καὶ Ἐμπεδοκλῆς πολλὰ τοιαῦτα μετατρέψαντες καὶ αὐτοί* (*αὐτή* cod.).

319. (178) Plin. Nat. Hist. XXV 12 *primus autem omnium, quos memoria novit, O. de herbis curiosius aliqua prodidit, post eum Musaeus et Hesiodus* (fr. 230 Rzach ed. min.[3]) *polium herbam in quantum mirati sint,*[1] *diximus, O. et Hesiodus suffitiones commendavere.*

1 sint Sillig; sunt NC.

Lob. I 750; Heeg 160 n. 1.

320. (179) Plin. Nat. Hist. XX 32 *O. amatorium inesse staphylino dixit, fortassis quoniam venerem stimulari hoc cibo certum est.*

Lob. I 751; Heeg 161 n. 2.

321. (177) Plin. Nat. Hist. in indice l. XXVIII (de medicinis ex animalibus) *Orpheo qui Ἰδιοφυῆ scripsit, Archelao qui item* (cf. Reitzensteinium *RE*[2] II 453 n. 34).

Lob. I 748; Heeg 161 n. 3.

O. Plinii auctor etiam in indicibus ll. XX—XXVII. XXIX. XXX.

322. (174) Galen. De Antidot. II 7, 908. 909 (XIV 144 Kuehn) *περὶ μὲν τῶν ἁπλῶν θανασίμων ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω. περὶ δὲ τῶν συνθέτων* (sc. *φαρμάκων θανασίμων*) *λεχθήσεται. ἐκτίθεσθαι δὲ τὰς τούτων σκευασίας μοχθηρόν μοι δοκεῖ καίπερ πολλῶν ἐπιχειρησάντων ταῖς τούτων*[1] *συγγραφαῖς, ὧν ἐστιν*[2] *Ὀ. ὁ ἐπικληθεὶς θεολόγος καὶ Βῶλος*[3] *ὁ Μενδήσιος ὁ νεώτερος καὶ Ἡλιόδωρος ὁ Ἀθηναῖος τραγῳδιῶν* (909) *ποιητὴς καὶ Ἄρατος*

(Ἰατρικά fr. II Maaß) καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν τοιούτων συγγραφεῖς. τούτους μὲν οὖν ἄν τις θαυμάσειεν ἐμμέτρως ἐπιχειρήσαν|[145 Kuehn]τας ταῖς περὶ τούτων πραγματείαις,[4] μέμψαιτο δ' ἂν εὐλόγως διὰ τὰ πράγματα.

1 τοιούτων Heeg. 2 ὧν εἰσιν Lob.; ὡς ἐστιν Kuehn. 3 Ὧρος Kuehn; Βῶλος Anonym. apud Maaßium Aratea 226. 4 σκευασίαις Lob.

Lob. I 751; Giseke *Rhein. Mus.* VIII 1853, 119; Heeg 161 n. 4.

323. (172) Apuleius Apologia 30 p. 35, 16 Helm *at tu piscium insimulator longe diversa instrumenta magis attribuis, non frontibus teneris detergenda, sed dorsis squalentibus excidenda, nec fundo revellenda, sed profundo extrahenda, nec falcibus metenda, sed hamis inuncanda. postremo in maleficio ille venenum nominat, tu pulmentum, ille herbas et surculos, tu squamas et ossa, ille pratum decerpit,*[1] *tu fluctum scrutaris. memorassem tibi etiam Theocriti* (II 18) *paria et alia Homeri et Orphei plurima, et ex comoediis et tragoediis Graecis et ex historiis multa repetissem, ni te dudum animadvertissem Graecam Pudentillae epistulam legere nequivisse.*

1 decerpsit Heeg.

Lob. I 751; Heeg 161 n. 5.

Cf. Medeae φάρμακα Argonautica 955 ss. et Lithica 177 ss.

324. (173) Alexander Trallian. Περὶ Πυρετῶν I 15 (Περὶ Ἐπιληψίας) I 565 Puschmann ἐκ τῶν παρακειμένων ἐν τοῖς Στράτωνος,[1] λέγει δ' Ὀρφέως εἶναι· στρύχνου ῥίζαν ἀνελόμενος φθινούσης σελήνης κόψον καὶ δίδου πιεῖν ἐξ αὐτῆς, τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν[2] μίαν δόσιν, εἶτα β', εἶτα γ', εἶτα δ',[3] καὶ οὕτως ἐφεξῆς, μέχρις[4] ἂν πεντεκαίδεκα ἀναλώσῃς δόσεις. μυστηριῶδες δέ ἐστι καὶ ὑπὸ πολλῶν θαυμάζεται.

1 ἐκ τῶν Στράτωνος Mf; ἐκ τοῦ Στρ. Parisin. 2203; Marc. IX 5. 2 ἡμέρα Mf. 3 τῇ δευτέρᾳ . . . τῇ τρίτῃ . . . τῇ τεσσάρτῃ Mf.; εἶτα δὲ Heeg. 4 ante μέχρις habent περὶ τὰς διπλασίους Parisin. 2203; Marc. IX 5 et versio Latina.

Lob. I 748; Heeg 161 n. 6.

325. (181) Aëtius Libror. medicinal. I 10 f. 12 b 2 ss. ed. Aldinae Venetiis 1534. Edo ex recensione Maxim. Wellmanni *Sitzber. Akad. Berlin* 1911, 838 Ὀ. δέ φησιν, ὅτι ὁ χυλὸς αὐτῆς (sc. τῆς καλαμίνθης) σὺν ἴσῳ ῥοδίνῳ μετὰ ψιμυθίου[1] λειωθεὶς ὡς γλοιοῦ ἔχειν[2] πάχος καὶ ἐπιχριόμενος τὰ πυρίκαυστα[3] θεραπεύει. τὸ δὲ παράδοξον,[4] ὅτι οὐδὲ οὐλὴ φαίνεται καὶ τριχο-

φυεῖ ὁ τόπος. σὺν κιμωλίαι δὲ καὶ ἀλόηι ἴσοις λειώσας τὸν χυλὸν καὶ ἐπιχρίσας μέτωπον καὶ κροτάφους παύσεις παραχρῆμα κεφαλῆς ὀδύνας.

1 *ψυμμυθίῳ* AM; corr. Abel. 2 *ἔχει* idem. 3 *πυρίκαυτα* Abel. 4 fortassis *παράδοξόν ἐστιν* Wellm.

Lob. I 748; Heeg 162.

Cf. Harpocrationem Cat. cod. astrol. graec. VIII 3 p. 144, 19, qui cum Orpheo paene verbo tenus consentit. De Herma Trismegisto, cuius textum optime restituit Wellmann l. l., v. supra p. 327.

326. (180) Aëtius Libror. medicinal. I 6 f. 10 b 12 ss. ed. Aldinae Venetiis 1534. Edo ex recensione Maxim. Wellmanni *Sitzber. Akad. Berlin* 1911, 838 (v. fr. 325) *Ὀ. δέ φησι· δίδου τοῖς αἱμοπτυικοῖς*[1] *τοῦ χυλοῦ τῆς ἐλελισφάκου κυάθους*[2] *β΄ μετὰ μέλιτος Γο α΄ νήστει*[3] *πιεῖν, καὶ εὐθέως σταθήσεται. τοῖς δὲ φθισικοῖς, φησίν, κατασκεύαζε καταπότια οὕτως· ναρδοστάχυος ⟨·β΄, ζιγγιβέρεως ⟨·β΄,*[4] *σπέρματος ἐλελισφάκου πεφωσμένου ⟨καὶ⟩*[5] *κεκομμένου καὶ σεσησμένου ⟨·ιδ΄, πεπέρεως μακροῦ*[6] *⟨·ιβ΄, ἀναλάμβανε τῶι χυλῶι καὶ ποίει καταπότια καὶ δίδου ⟨·α΄ πρωὶ νήστει καὶ*[7] *εἰς κοίτην ὁμοίως, καὶ ἐπιρροφείτω*[8] *ὕδατος καθαροῦ.*

1 *αἱμοπτυικοῖς* Wellm.; *αἱμοπτοικοῖς* AM. 2 *κυάθους* MC; *κοκκία* A. 3 *νήστει* Wellm.; *νῆστις* AM; *ieiunis in potu* C. 4 *ζιγγιβέρεως ⟨·β΄* deest C. 5 *καὶ* add. Wellm. 6 *μακροῦ* deest AC. 7 *πρωὶ καὶ* AM; deest C. 8 *ἐπιπροχείτω* Abel.

Lob. I 748; Heeg 162.

Cf. Harpocrationem Cat. cod. astrol. graec. VIII 3 p. 140, 2. De Herma Trismegisto cf. fr. 325.

327. Procl. in Plat. Remp. II 33, 14 Kr. *οἱ δὲ Πυθαγόρειοι προσίενται, ὡς καὶ Ὀ., καὶ τὰ ἑπτάμηνα, καί φασιν ἐν μὲν λε΄ ἡμέραις τὸ καταβληθὲν σπέρμα τύπον καὶ μορφὴν λαμβάνειν ἐπὶ τ⟨ῶ⟩ν*[1] *ἑ* (desunt 125 litterae) *καὶ* (desunt 28 litterae) *⟨ὅ⟩τι δὲ* (desunt 25 litterae) *⟨κυ⟩ήσεως χρόνον, δῆλον καὶ ἐπὶ τῶν . . . ⟨αἳ μὲν⟩ γὰρ καθ' ἑκάστην τίκτουσιν, αἳ δὲ διὰ μιᾶς, αἳ δὲ καὶ δὶς ἐν μιᾶι ἡμέραι.*

1 fort. *ἐπὶ τ⟨ῶ⟩ν ⟨ὀρνίθων⟩* Kr.

Censorin. De die natali 8. 9; Galen. *ὅροι ἰατρικ. ϛν΄* XIX 454 K.; Macrob. in Somn. Scipion. I 6, 14; M. Wellmann

Pneumat. Schule, Phil. Unters. XIV 152 n. 4; C. Fredrich *Hippokrat. Untersuch.* l. l. XV 128.

328. (176) Plin. Nat. Hist. XXVIII 43 *sanguine ipsius hominis ex quacumque parte emisso efficacissime anginam inlini tradunt O. et Archelaus, item ora comitiali morbo conlapsorum, exurgere enim protinus.*

Lob. I 750.

329. (175) Plin. Nat. Hist. XXVIII 34 *sic et sagittas corpori eductas, si terram non attigerint, subiectas cubantibus amatorium esse O. et Archelaus scribunt, quin et comitiales morbos sanari cibo e carne ferae occisae eodem ferro quo homo interfectus sit.*

Lob. I 750.

330. (266) Pollux Onomastic. II 39 *τὸ δ' ἔγκοιλον αὐτοῦ* (*τοῦ σκαφίου* vel *κρανίου*) *κορυφή, ὅπερ ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς μέτροις ὀνομάζεται μεσόκρανον.*

Herm. fr. XXXVI p. 494; Lob. II 959.

331. (271) Fulgentius Mitologiar. III 7 p. 71, 9 Helm ∼ Myth. Vat. III 11, 24 (Raschke De Alberico myth. 120). *denique Achillem natum velut hominem perfectum mater in aquas intinguit Stigias, id est: durum contra omnes labores munit; solum ei talum non tinguit, nihilominus illut fisicum significare volentes, quod venae quae in talo sunt ad renum et femorum atque virilium rationem pertineant, unde et aliquae venae usque ad pollicem tendunt; quod tractantes et fisici et mulieres ad optinendos partus et sciadicos eodem flebotomant loco; nam et inplastrum entaticum quem stisidem Africanus hiatrosofistes vocavit pollici et talo imponendum praecepit. Nam et Orfeus illum esse principalem libidinis indicat locum; nam denique et enterocelicis in isdem locis cauteria ponenda praecipiunt.*

Lob. II 951 n. IX.

35. *ΧΡΗΣΜΟΙ*

Suid. test. nr. 223 d *Χρησμοί, οἳ ἀναφέρονται εἰς Ὀνομάκριτον,* cf. Clem. Alex. Strom. I 21, 131, 3 (II 81, 7 Staeh.) *καὶ τοὺς μὲν ἀναφερομένους εἰς Μουσαῖον χρησμοὺς Ὀνομακρίτου εἶναι λέγουσι,* qui Herodoti test. nr. 182 vestigia incaute premit.

Plato Protagor. 316 d (test. nr. 92) *πρόσχημα ποιεῖσθαι καὶ προκαλύπτεσθαι τοὺς μὲν ποίησιν, οἷον Ὅμηρόν τε καὶ Ἡσίοδον καὶ Σιμωνίδην, τοὺς δὲ αὖ τελετάς τε καὶ χρησμῳδίας τοὺς ἀμφί τε Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον.* O. oraculo Apollinis Hyperborei fonte usus supra fr. 4. Cf. Bergkii *Griech. Literaturgesch.* II 90 n. 46; Rohdei *Psyche* II⁶ 112 n. 1.

332. (242) Schol. Eurip. Alcest. 968 (II 239, 3 Schw.) *καὶ ποιητὴς καὶ μάντις ἦν ὁ Ὀρφεύς. Φιλόχορος ἐν ᾱ Περὶ μαντικῆς* (FHG I 415 fr. 191; cf. Clem. Alex. Strom. I 21, 134, 4; II 83, 22 Staeh. *ἤδη δὲ καὶ Ὀρφέα Φιλόχορος μάντιν ἱστορεῖ γενέσθαι ἐν τῶι πρώτωι Περὶ μαντικῆς* test. nr. 87) *ἐκτίθησιν αὐτοῦ ποιήματα ἔχοντα οὕτως·*

οὔτοι ἀριστερός εἰμι θεοπροπίας ἀποειπεῖν,
ἀλλά μοι ἐν στήθεσσιν ἀληθεύουσι μενοιναί.[1]

ὁ δὲ φυσικὸς Ἡρακλείδης[2] (O. Voss De Heracl. Pont. vita et scriptis. Rostochii 1896, 91 n. 100) *εἶναι ὄντως φησὶ σανίδας τινὰς Ὀρφέως, γράφων οὕτως· ʻτὸ δὲ τοῦ Διονύσου κατεσκεύασται [ἐπὶ]*[3] *τῆς Θράικης ἐπὶ τοῦ καλουμένου Αἵμου, ὅπου δή τινας ἐν σανίσιν ἀναγραφὰς εἶναί φασιν ⟨Ὀρφέως⟩ʼ.*[4] Cf. test. nr. 82.

1 *μενοιναί* Wilamowitz apud Schwartzium; *μέλαιναι* A; *μέριμναι* Abel. 2 *Ποντικὸς Ἡρακλείδης* Bernays *Ges. Abhandl.* I 45 n. 2. *Ἡράκλειτος* Cobet; cf. Kernium *Herm.* XXV 1890, 6 n. 1. 3 *ἐπὶ* del. Wilamowitz. 4 *Ὀρφέως* add. idem.

Lob. I 237. 410; Schustero 48 n. 1 *ποιήματα potius illa Orphica Ἔργα καὶ Ἡμέραι* (de his cf. supra p. 268) *vel aliud carmen de diebus faustis, atris, religiosis videntur fuisse.* Cf. Bergkium l. l.; Zeller *Sitzungsber. Akad. Berlin* 1889, 988 s. = *Kl. Schr.* I 462 s.

333. Agathodaemonis *Εἰς τὸν χρησμὸν Ὀρφέως συναγωγὴ καὶ ὑπόμνημα* trad. in cod. Parisino 2327 (A) et Laurent. 38 f. 245ᵛ, edit. a Berthelot et Ruelle *Collection des anciens alchimistes grecques* II (*Texte*) 1888, 268 s. (versio Gallica III 257). *Ἀγαθοδαίμων Ὀσιρίδει χαίρειν. ἤδη σοι τοῦτο τέταρτον βιβλίον γράφω ἐκ τοῦ ἀρχαίου χρησμοῦ· . . . ἴσθι δέ, Ὄσιρι, ὅτι ὁ χρησμὸς ἀπὸ τῆς*[1] *ξανθώσεως ἤρξατο· παρὰ λοιπὸν*[2] *τὴν λεύκωσιν, τὴν ξάνθωσιν οὐκ ἄλειπον*[3] *εἴρηκεν· διὰ τί; ὅτι ὁ ἐρωτὸν περὶ οὗ ἐνεθύμητον*[4] *ἤκουσεν. πρὸς γὰρ τὰς διαθέσεις τοῦ*

νοῦ τὸν χρησμὸν ὑποκρίνονται. ὁ γοῦν Ὀρφεὺς ἣν ποιήσων τὴν λεύκωσιν· οἶδε[5] πάντα τὰ παρ' ἑαυτῶι ἑτοίματα[6] ὀργάνωι ὕδατα καὶ κηροτακίδα, καὶ τὰ μέρη τῆς ξανθώσεως πάσης, λέγω δὴ ὕδατος θείου ἀθίκτου, καὶ τὰ ἄλλα ἕτοιμα: καὶ μόνον μίξει ζητεῖ τοῦ ὑστέρου σκωριδίου. | 269 Berth. ὅπερ οὖν ἐζήτει, τοῦτο ὁ χρησμὸς ἔδωκεν. ἐνδεὴς[7] οὖν ὁ χρησμὸς τῶν μετὰ τῶν σοφῶν πρὸς συμπλήρωσιν ἀπεπλήρωσαν αὐτοῦ τὰ λείποντα·[8] ἀρσενοεῖτε[9] εἰς τὸν ξανθόν, καὶ ἄλλοι ἄλλως·[10] τῆς μέντοι λευκώσεως οὐδεὶς κατηξίωσεν μνημονεύσας,[11] εἰ μὴ ἐγώ· ἣν καὶ ἔγραψα πολλαχῶς, καὶ πάλιν γράφω, ἀρχόμενος πάλιν ἀπὸ τοῦ χρησμοῦ κατ' ἐπερώτησιν· ἔχει δὲ ὧδε·

προσέχειν τὸ δοκεῖν· καλὴν δύναμιν· ζητημάτων
1 ἐπὶ μὲν δοκὲς· ἐν σθένεσιν· δεήσεσιν.
λίαν πρέπει θάλψιν τοὺς ἰδὴς
2 ζακορέ, λιτάζη. πρὸς τροφοῦ· ἰδίου
δύναμιν τῆς βίβλου. κρατεῖν
3 χρυσοῦ σθένος. δέλτησιν. ἐγχείρωσε[12] τοὺς ἐμοὺς λόγους.

χαλκὸν κεκαυμένον, τούτου καὶ σφόδρα λίαν πλυνθέντος καὶ ἀνακαυθέντος, καὶ πάλιν ἔστω, κάθες καλλίστωι ἀργύρωι ψῆγμα, μύριν ἑκάστην πρὸς δύνην, καὶ δον, καὶ γῆ Σινώπης, καὶ ὄστρακον κάθμις,[13] καὶ χρυσὸν τῶν Μακεδώνων γαίης,[14] καὶ μύσεως λέγω σοι ἀσιατικοῦ· ξυνειχώνεις· καὶ ἀσπάσω τὸν χρυσόν. καὶ οὕτως μὲν ὁ ἀρχαιότατος χρησμός· κατένεγκαι[15] προσέχων βίβλον ἐδαφιστικὴν μεγάλην. Καὶ ἡ βίβλος ὑπομνήματα παραδίδωσιν[16] ἀζώσις[17] φωνῆς, καὶ ἡ παράδοσις δείξει· καὶ ἡ δείξης[18] ἐμπειρίαν εὐθύαν εὐεργεσίαν ἐνεπιβολήν, εἴδησιν μυστικήν, διὰ τοὺς φθόνους, καιρὸν καὶ καιρούς, καὶ σύμπαντα τὰ τῆς τέχνης. τὸ γοῦν πρῶτον ἔπος[19] τοῦ χρησμοῦ, τὴν τοῦ χαλκοῦ λεύκωσιν τῶν κατασταθέντων καὶ λειωθέντων, καὶ φρυχθέντα ἕως μεταβάλῃ[20] εἰς τὸν κηρόν· σύγκειται δὲ ὁστοῦν χαλκὸν ἐκ τῶν δ' σωμάτων, χαλκοῦ, | 270 Berth. σιδήρου, κασσιτέρου, μολύβδου, καὶ τῶν οὐσιαστικῶν μετάλλων, καὶ θείου λευκοῦ· τάδε χρήιζουσιν μὲν προταριχείας ἀπὸ μηνὸς Μεχὶρ ἕως μηνὸς Φαρμουθὶ ιε' ἡμέραι μα', εἶτα πλύσεως, ζέσεως, γλυκασμοῦ, ὑλισμοῦ, συσταθμίας, καθάρσεως. καθαίροντα δὲ τὰ δ' σώματα ἕως ἔχῃς πανταχοῦ, εἶτα μίγνυται σταθμῶι. ἔστι δὲ ἡ σταθμία· ἐκ χαλκοῦ λίτραι δ', σιδήρου λίτρα α', κασσιτέρου λίτραι β'ς, μολύβδου λίτραι β'ς, ὁ μὲν τοῦ[21] χαλκοῦ, λάμβανε ἀργύρου λίτραν α'· ἔστι αὐτοῦ κάτοχος. Cetera ad Orphei quod dicitur oraculum pertinere non videntur.

1 ἀπό τε A; corr. Rue. 2 παραλιπὼν Rue. 3 ἄλειπτον idem. 4 ὅτι ὁ ἐρωτῶν περὶ οὗ ἐνεθυμεῖτο idem. 5 ἴδε A; corr. idem. 6 ἑτοιμᾶτο idem. An ἕτοιμα τά? 7 ἐν δὲ εἰς A; corr. Rue.; ἐνδεῆ οὖν ὁ χρησμὸς . . . ἀπεπλήρωσεν Berthelot. 8 λοίποντα A. 9 ἀρσενοῦται Rue.; rectius Ἀρσενοεῖται Rieß *RE*² I 1351. 10 ἄλλας A; corr Rue. 11 μνημονεῦσαι idem. 12 ἐγχείρωσε A; ἐγχάρασσε Berth. 13 καθμίας Rue. 14 γαίης versum indicare iure opinatur Berth. 15 κατένεγγε A. 16 παραδίδωσιν Rue.; παράδωσιν A. 17 ἀζούσης i. e. venerantis Berth. 18 δείξιν A; καὶ δείξει ἡ ἐμπειρία εὐθεῖαν ἐνεργ. ἐν ἐπιβολῇι Rue. 19 ἔτος A; corr. Rue. 20 τοῦ καταστα θέντος, καὶ λειωθέντος, καὶ φρυχθέντος μεταβάλλει Rue. 21 ὁ μὲν τοῦ A; ἀπὸ μὲν τ. Rue.

Ex hac barbarie, quam corrigere nolo, elicuit H. Dielesius hoc alchymiae praeceptum scholiis (*Les lignes superposées . . . ont été écrites à l'encre rouge, vers le même temps* [anno 1478] Ruelle) ornatum, quod mihi comiter per litteras misit:

ἐπεὶ δοκεῖς ἔμ' εὖ σθένειν διζήσεσιν,
ζάκορε, λίταζε πρὸς τροφοῦ [ἰδίου] χρυσοῦ σθένος,
δέλτοισι δ' ἐγχάρασσε τοὺς ἐμοὺς λόγους.

Schol.: *προσέχειν τὸ δοκεῖν καλὴν δύναμιν ζητημάτων, λίαν πρέπει θάλψιν, τοὺς* (l. ὅπως) *εἰδῇς δύναμιν τῆς βίβλου κρατεῖν.*

Kern *Orpheus* 31 n. 6.

Hoc '*ἀρχαίου χρησμοῦ*' fragmentum non ad Orphei vaticinia sed ad artes magicas pertinere per se patet.

36. *ΩΙΟΘΥΤΙΚΑ Η ΩΙΟΣΚΟΠΙΚΑ*

Suid. test. nr. 223 d p. 65 *Ὠ. ἢ Ὠ. ἐπικῶς*; Lob. I 355 n. *f*, 410, qui affert Schol. Pers. Sat. V 185 (*ovoque pericula rupto*), 339 Jahn *sacerdotes, qui explorandis periculis sacra faciebant, observare solebant ovum igni impositum, utrum in capite, id est in summitate, an in latere insudaret. si autem ruptum effluxerat, periculum ei portendebat, pro quo factum fuerat, vel rei familiari eius.* Hermagoras Amphipolites Persaei Stoici discipulus scripsit *Ἔκχυτον· ἔστι δὲ ᾠιοσκοπία* Suid. s. *Ἑρμαγόρας*, v. Arnim *RE*² VIII 692 n. 4.

37. INCERTAE SEDIS

334. (42)

ἀείσω ξυνετοῖσι· θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι

vera versus conclamatissimi lectio est, v. praeter Plutarch. Quaest. Sympos. II 3 p. 636 d supra p. 143 imprimis Schol. Oed. Col. vs. 10 (Suid. s. *βέβηλοι*); de *ἀείσω* cf. Wilamowitzii Comment. gramm. III (Ind. Gotting. 1889) p. 4.

Lob. I 451; Zoëga *Abhdlg.* 230; Nauck Iamblichi De vita Pythagorica 238 fr. XVIII (Aurei carminis); Christ *Abhdlg. Akad. Muenchen* XXI 1901, 486.

Cuius carminis Orphici initium hic versus fuerit, ignoramus. Vide fr. 13 et p. 143. Idem versus Pythagorae ascriptus ap. Stob. Flor. III 41, 9 (III 759, 4 Hense; v. Bertermannum De Iamblichi vitae Pythagoricae fontibus diss. Regimont. 1913, 28); cf. Stob. Eclog. III 1, 199 (III 150, 16 Hense) *Πυθαγορικά· καὶ μὴν οὐδέν ἐστιν οὕτω τῆς Πυθαγορικῆς φιλο|*[151 Hens.] *σοφίας ἴδιον ὡς τὸ συμβολικόν, οἷον ἐν τελετῇ μεμειγμένον φωνῇ καὶ σιωπῇ διδασκαλίας γένος, ὥστε μὴ λέγειν· ἀείσω — βέβηλοι, ἀλλ' αὐτόθεν ἔχειν φῶς καὶ χαρακτῆρα τοῖς συνήθεσι τὸ φραζόμενον, τυφλὸν δὲ καὶ ἄσημον εἶναι τοῖς ἀπείροις.* Gaudent. Isag. Harmon. init. 327, 3 de Jan *ἀείδω* (cf. Hensium l. l. p. 759 ad vs. 4) — *βέβηλοι τῶν ἁρμονικῶν λόγων ἁπτόμενος δικαίως ἂν τις προοιμιάσαιτο.* Olympiodor. Prol. in Categ. p. 12, 11 Busse *ὅθεν ἔφησέν τις· ἀείδω συνετοῖσιν, θύρας δ' ἐπίθεσθε βεβήλοις.* Versus persimilis est Testamenti (fr. 245) primo versui.

335. (255) Schol. Pindar. Isthm. VIII 91 (II 503 Ab.) *ἢ ὅτι ἐφιλονείκησαν Ποσειδῶν τε καὶ Ζεὺς περὶ Αἰγίνης,*[1] *ὅτε καὶ μεταβαλεῖν δοκεῖ τὴν νῆσον Ποσειδῶν, καθὰ ἄλλοι τέ φασι καὶ Πυθαίνετος* (add. FHG IV 487) *προσαγόμενος Ὀρφέα.*

1 *αἰγίνας* quod praefert T. Mommsen.

Forsitan inter fragmenta vetustiora ponendum; sed Pythaenetum incertae aetatis esse moneo.

336. Aristot. *Νόμοι ἀνδρὸς καὶ γαμετῆς* in translatione vetere medii aevi latina ex codd. Par. Sorb. 841 f. 191—94 et Guelpherbyt. Helmstad. 488 f. 90—92 (Rose Aristotel. Fragm.[3] p. 142 fr. 184) *propter que* (sic) *omnia decet multo magis honorare virum et in verecundia non habere, si sacra pudicicia et opes*

animositatis filius secundum Herculem non sequantur ad quae verba cf. glossam cod. Sorb. *nec pudere sui ipsius viri si non comitetur secundum orfeum ac divicie filie euthi nocine* et Ferrandi commentarium *et hic habetur alia translatio sic: oportet multo magis honorare nec pudere sui ipsius mariti, si non comitetur secundum orpheum pudicicia sacra ac divicie filie euthymosine* ($\genfrac{}{}{0pt}{}{ne}{\text{-mo}}$), unde elicuisse sibi videbatur E. Rohde *Philolog.* LIV *N. F.* VIII 1885, 374 = *Kl. Schr.* I p. XII n. 1 hoc Orphei fragmentum:

ἁγνὴ
Αἰδώς τε Πλοῦτός τ' Εὐθημοσύνης καλὸς υἱός.

Kern *Orpheus* 50 n. 6.

337. (281) Stob. Eclog. IV 25, 28 (IV 624, 9 Hense) *Ὀρφέως·*

Ζεὺς δ' ἐφορᾶι γονέων ὁπόσοι τίουσι θέμιστας,
ἠδ' ὅσοι οὐκ ἀλέγουσιν ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντες.
καὶ τοῖς μὲν πρόφρων τε καὶ ἤπιος ἐσθλὰ δίδωσι,
τοῖς δὲ κακὰ φρονέων νεμεσίζεται ἐμμενὲς αἰεί·[1]
δειναὶ γὰρ κατὰ γαῖαν Ἐρινύες[2] *εἰσὶ τοκήων.*

1 *ἐμμενὲς αἰεί* Elsml.; *ἐν μὲν ἔσδει* S; *ἐν μὲν ἐσ δεῖ* MA; *εὐμενίδεσσι* Tr. 2 *ἐρινύες* SM; *ἐριννύες* Tr. et *ut videtur* A.

Herm. XI; Lob. II 950.

338. (237) Clem. Alex. Strom. V 14, 116, 1 (II 404, 15 Staeh.) *ἤδη δὲ καὶ Ὅμηρος φαίνεται πατέρα καὶ υἱὸν διὰ τούτων, ὡς ἔτυχεν μαντείας εὐστόχου, λέγων·* sequuntur Od. *ι* 410 s. et 275 *καὶ πρὸ τούτου Ὀ. κατὰ τοῦ προκειμένου φερόμενος εἴρηκεν·*

υἱὲ Διὸς μεγάλοιο, πάτερ Διὸς αἰγιόχοι⟨ο⟩.[1]

1 *αἰγιόχοι* L.

Herm. XVIII vs. 8; Lob. I 455.

Versum ex *Διαθήκαις* (supra p. 255 v. Lob.) fluxisse non constat.

339. (284) Tzetz. Exeges. in Iliad. 26, 22 Herm. Post verba initio fr. 257 exscripta et fr. 269 allatum *ὁμοίως δὲ καὶ τό·*

Ζεὺς Κρονίδης βασιλεὺς ὑψίζυγος αἰθέρι ναίων.

Herm. 511 n. 33; Lob. I 597.

340. (265) Didym. Alexandrin. De trinitate II 27 p. 300 (Migne 39, 756, 4) *Ὀρφέως τοῦ παρ' Ἕλλησι πρώτου θεολόγου·*

πάντα γὰρ ἀθανάτοιο θεοῦ μεγάλῃ ὑπ' ἀρωγῇ
ἄνθρωποι τελέουσι, σοφῇ ὑπὸ πνεύματος ὁρμῇ.

753, 1 praeeunt verba: *ἀκουστέον δὲ — χαλεπὸν γὰρ οὐδὲν ἐκ τούτου, ἀλλὰ καὶ ἐπωφελές — καὶ στίχων τῶν παρ' Ἕλλησι μετρίαν περὶ τῆς πρὸς τὸν θεὸν πατέρα συντάξεως τοῦ υἱοῦ λόγου καὶ τοῦ πνεύματος συναίσθησιν δεξαμένων, καὶ πρόσφορα καὶ ἀληθῆ θεωρησάντων εἶναι τὰ ὀνόματα ταῦτα . . .*

Lob. II 959; v. H. Schrader *Archiv Gesch. Philos.* I 1888, 362 s.

341. (282) Lactant. Placid. qui fertur in Statii Thebaida IV 516 p. 228, 20 Jahnke *huiusne dei nomen sciri* | 229 Jahnke *potest, qui nutu tantum regit et continet cuncta, cuius arbitrio deserviunt, cuius nec aestimari potest mundus nec finibus claudi? sed cum magi vellent virtutis eius, ut putabant, sese comprehendere singulas appellationes, quasi per naturarum potestates abusive modo designarunt et quasi plurimorum numinum*[1] *nobilitate*[2] *Deum appellare conati sunt, quasi ab effectu cuiusque rei ductis vocabulis. sicut O. fecit et Moyses, Dei summi antistes, et Esaias et his similes.*

1 *numerum* Pb. 2 an *nobilitatem*? Jahnke.

Lob. I 597.

Spectat vel ad hymnum de Iove (fr. 168) vel ad *Διαθήκας* (p. 255) vel ad similia.

342. (17) Tzetz. schol. Lycophr. 409 p. 152, 5 Scheer = Exeges. in Iliad. 30, 12 Herm. *Λείβηθρα δὲ πόλις Μακεδονίας, ὅθεν ἦν Ὀ., ὥς φησι*

νῦν δ' ἄγε μοι, κούρη Λειβηθριάς, ἔννεπε Μοῦσα.

Chil. VI 91, 945 K. test. nr. 41: *νῦν . . . Λειβηθριὰς . . . Μοῦσα,* schol. Lycophr. 275 p. 118, 22 Scheer *Πίμπλεια δὲ καὶ πόλις καὶ ὄρος καὶ κρήνη Μακεδονίας, ἧς καὶ Καλλίμαχος μέμνηται ἐν Ὕμνοις* (IV 7) . . . *καὶ Ὀ. 'νῦν δ' ἄγε μοι κούρη Πιμπλείας ἔννεπε Μοῦσα',* in fine eiusdem scholii 119, 20 *ἐπείπερ Ὀ. ἀρχὴ καὶ πατὴρ ὑπάρχων τῶν ποιητῶν κατῴκει περὶ τὸν Ἑλικῶνα καὶ τὸ Λειβήθριον, ἐμυθολογήθη ὡς αἱ Μοῦσαι περὶ τοὺς ἐκεῖσε τόπους οἰκοῦσιν.* Exeges. in Iliad. 50, 8 *ἐλεῶ δὲ τοὺς ἄνδρας τῆς τε ἀγνοίας καὶ ἀνοίας καὶ ἀπονοίας, ὅτι θεάς τινας Μούσας ἐδέξαντο, καὶ οὐ προστακτικῶς τοῦτο λαμβάνουσιν, ὡς τοῦ ποιητοῦ τῇ ἰδίᾳ γνώσει προστάττοντος, καίτοι γε καὶ Ὀρφέως περιδεικνύντος αὐτοῖς, τὴν ἰδίαν γνῶσιν ἑνὸς*

ἑκάστου Μοῦσαν τυγχάνειν· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος Λειβήθριος ὤν· νῦν δ' ἄγε μοι, κούρη Κωνσταντιάς, ἔννεπε Μοῦσα.

Herm. XLVI; Lob. I 422; Heeg Diss. 54.

Maximus habet 1 a *εἰ δ' ἄγε μοι, κούρη Πιμπληιάς, ἔννεπε, Μοῦσα* et (*Περὶ νόσων*) 141 *νῦν δ' ἄγε μοι, κούρη Λιβηθριάς, ἔννεπε Μοῦσα.*

343. (286) Schol. Lycophr. 143 p. 67, 15 Scheer ad *Πλευρωνίας· τοπικῶς ἀντὶ τοῦ τῆς Ἀργείας· Πλευρὼν γὰρ πόλις Πελοποννήσου* (add. Tzetz.) *καὶ Θεράπνη ὁμοίως, ὅθεν Ὀ. καὶ Τρυφιόδωρος Θεραπναίαν* (*Θεραπναίη* vs. 520) *καλοῦσι τὴν Ἑλένην, οὗτος δὲ ὁ Λυκόφρων Πλευρωνίαν, Ὅμηρος δὲ Ἀργείαν* (Il. B 161).

344. (268) Serv. in Verg. Georg. I 8 p. 131, 19 Th. *sane 'Acheloia' (Vergilius) non praeter rationem dixit: nam, sicut O. docet, generaliter aquam veteres Acheloum vocabant.*

Lob. II 952.

345. (280) Herm. Trismeg. *ἐκ τῆς ἱερᾶς βίβλου ⟨τῆς⟩ ἐπικαλουμένης Κόρης κόσμου* ap. Ioann. Stobaeum Eclog. phys. I c. XLIX 44 (I 396, 7 Wachsm.) *καὶ παντελῶς μικρὸν τῶι ἐν τούτοις ὑγρῶι [καὶ] κύκλωι*[1] *τὸν ἑαυτῶν πρόγονον οὐρανὸν ὁρῶσαι*[2] *στενάξομεν*[3] *ἀεί,*[4] *ἔστι δ' ὅτε καὶ οὐ βλέψομεν [ἔνθεν Ὀρφεύς·*

τῶι λαμπρῶι βλέπομεν, τοῖς δ' ὄμμασιν οὐδὲν ὁρῶμεν]·[5]

ἄθλιαι γὰρ κατεκρίθημεν καὶ τὸ βλέπειν ἡμῖν οὐκ ἀντικρὺς ἐχαρίσθη, ὅτι χωρὶς τοῦ φωτὸς ἡμῖν τὸ ὁρᾶν οὐκ ἐδόθη· πόροι τοίνυν καὶ οὐκέτι εἰσὶν ὀφθαλμοί.

1 *τῶι . . . ὑγρῶι . . . κύκλωι* Usen.; *τῶν . . . ὑγρῶν . . . κύκλων* codd.; [*τῶν*] *ἐν τούτοις ὑγρῶν καὶ ⟨ἀμυδρῶν ὀμμάτων⟩ κύκλοις* Meineke; *τοῖς τοιούτοις ὑγροῖς κύκλοις* Heeren; *καὶ* ante *κύκλωι* seclus. Wachsm. 2 *ὁρῶντες* Heeren. 3 *στενάξωμεν* F; *στενάζομεν* Patr. 4 *ἀεὶ* del. Heer. 5 *ἔνθεν —ὁρῶμεν* seclus. Heer.; *ἐνθ'* FP, *ἔνθα* Patr., *ἔνθεν* Meineke; *Ὀρφεὺς* FP, *ὄρφνος* Patr., *φῶς* P^2 marg.

Herm. 504 n. 10; Lob. II 950; Heinrici *Hermes-Mystik* 11.

Ad versum Orphicum v. Plotin. Ennead. I 6, 9 (I 96, 10 Volkm.) *οὐ γὰρ ἂν πώποτε εἶδεν ὀφθαλμὸς ἥλιον ἡλιοειδὴς μὴ γεγενημένος, οὐδὲ τὸ καλὸν ἂν ἴδοι ψυχὴ μὴ καλὴ γενομένη* et Manil. Astronom. II 115 *quis caelum posset* (G] *possit* ML) *nisi caeli munere nosse* (Gronov.] *munera nosset* O), *et reperire deum nisi qui pars ipse deorum?* unde finxit Goethe (v. etiam F. Bollium

Sternglaube und Sterndeutung 1918, 100) celeberrimum illud (*Zahme Xenien* III 724):

Waer' nicht das Auge sonnenhaft,
Die Sonne koennt' es nie erblicken;
Laeg' nicht in uns des Gottes eigne Kraft,
Wie koennt' uns Goettliches entzuecken?

Praeierunt poetam Orphicum Plato Resp. VI 508 a. b et Posidonius, de quibus v. Bernays *Ges. Abhdlg.* II 286; F. Boll *N. Jahrb. Suppl.* XXI 1894, 228; Dieterich *Abraxas* 58; *Mithrasliturgie*² 56 s. et ibidem *Nachtraege* 10.

346. (285) Tzetz. Exeges. in Iliad. 127, 11 Herm. post fr. 261 *καὶ ἀλλαχοῦ πάλιν φησίν* (sc. *'Ο.*)·

οὐδέ μ' ἐᾶι λιγὺν ὕπνον[1] *ἐπὶ βλεφάροισιν ἰαύειν,*
ἱστάμενος ἁπαλοῖς ⟨*ἐν*⟩[2] *ὀνείρασι πᾶσαν ἂν*[3] *ὄρφνην.*

τὸ δὲ λιγὺς[4] *ταὐτόν ἐστιν τῶι ἥδυμος. εἰ καὶ τὸν Ὅμηρον δὲ ἐξετάσεις, ἥδυμον* (Od. *ν* 79 v. fr. 261) *εὕρῃς γράφοντα, καὶ οὐ νήδυμον.*

1 Lob.; *ὕπνον ὅς οὐκ ἐᾶι με λιγὺν* cod.; *οὐδ' ὥς με γλυκὺς ὕπνος ἐᾶι* Mullach. 2 add. Lob. 3 Lob.; *ἂν πᾶσαν* cod. 4 *γλυκύς* Mullach, Abel.

Herm. 512 n. 34; Lob. I 597.

347. (279) Orion Etymol. 163, 23 Sturz *Χεῖρες· ἀπὸ τῆς χρήσεως, ὡσανεὶ χρήσιες οὖσαι ἢ χρεῖαι. οὐδεμία γὰρ τέχνη προκόπτει δίχα χειρῶν. 'Ο.*·

χειρῶν ὀλλυμένων ἔρρεν[1] *πολυεργὸς*[2] *'Αθήνη.*

Georg. Syncell. Chronogr. I 282, 21 Dind. ∼ Georg. Cedren. Histor. comp. I 144, 16 Bekk. *ἑρμηνεύουσι δὲ οἱ 'Αναξαγόρειοι* (Diels I³ 397 n. 102) *τοὺς μυθώδεις θεοὺς νοῦν μὲν τὸν Δία, τὴν δὲ 'Αθηνᾶν τέχνην, ὅθεν καὶ τό· 'χειρῶν ὀλλυμένων ἔρρει πολύμητις 'Αθήνη'.*

1 *ἔρρει* Sync. Cedren. 2 *πολυεργὸς 'Α.* i. e. *'Εργάνη* (v. O. Jessen *RE*² VI 428) solum hic invenitur, cum *πολύμητις 'Α.* (Sync., *πολύμητιν* Cedren.) ap. posteriores saepius occurrat (Bruchmann Epitheta deor. 14); praefero igitur Etymologici lectionem utique aptiorem.

Herm. 510 n. 29; Lob. II 951.

348. (307) Auctor ignotus cod. Parisini, qui chemicorum graecorum collectionem continet, in Fabricii Bibliotheca Graeca Hamburgi XII 1724, 762, 6 *ἡ μυστικὴ ἡ τῶν Αἰγυπτίων καὶ ἱερογραμματέων Αἰγύπτου θεία καὶ ἀληθὴς ἡ τῶν φύσεων*

συγγένεια τέρπει τὰς ὁμοουσίας φύσεις· τοῦτό ἐστιν τὸ Ὀρφαικὸν[1] *ὁμοούσιον καὶ ἡ Ἑρμαικὴ λύρα, ἐν ἧι τῶν οὐσιῶν ποθητή*[2] *τε καὶ ἐναρμόνιος ἀποτελεῖται συμπλοκή.*

1 *Ὀρφαικόν* etiam Diacon. Galen. ad Hes. Theogon. Allegor. II 574, 24 Gaisf. 2 *ποθητή* ego; *ποθηνή* cod.; *ποθεινή* Ab.

H. Kopp *Beitr. zur Gesch. d. Chemie* 1869, 387 n. 66.

349. (287) Mich. Psell. (vel Nicetas) in Gregorii Nazianzeni Or. XLII p. 670 d (Iacobo Billio interprete) ed. Ioa. Levvenklaius Op. Gregorii Nazianzeni ed. Basileensis 1571 *at si Orpheo credimus et Platonicis et Lycio philosopho de natura pertractanti et eo antiquiori Chalcedonio Iamblicho Pythagorico, natura Dei ars quaedam est.*

Lob. II 960.

38. SPVRIA VEL DVBIA

350. (292) *Μεγάλα Ἔργα.* Carmen Orphicum *Μεγάλα Ἔργα* nunquam extitisse Lobeckio I 413 s. oblocutus Heeg in Dissertatione 34 evicit. Procl. ad Hesiodi Op. et Dies vs. 126 (Gaisf. II 122, 4 s.) *τὸ δ' ἀργύρεον ἔνιοι τῆι Γῆι ἀκούουσι* (fort. *οἰκειοῦσι* Lob. I 414) *λέγοντες, ὅτι ἐν τοῖς Μεγάλοις Ἔργοις τὸ ἀργύριον* (*ἀργύρεον* sc. *γένος* corr. Lenz De fragmentis Orphicis ad astronom. et agrorum culturam spectant. Goettingae 1789, 18) *τῆς Γῆς γενεαλογεῖ* spectat non ad Orpheum, sed ad Pseudo-Hesiodi *Μεγάλα Ἔργα* (fr. 175 Rzach); cf. Leo Hesiodea Ind. Gotting. 1894, 9.

351. Plotin. Ennead. III 5, 8 (I 278, 17 Volkm.) *καὶ γὰρ εἰ κατὰ μὲν τὸν νοῦν τοὺς ἄρρενας τάττομεν τῶν θεῶν, κατὰ δὲ τὰς ψυχὰς αὐτῶν τὰς θηλείας λέγομεν, ὡς νῶι ἑκάστωι ψυχῆς συνούσης, εἴη ἂν καὶ ταύτηι ἡ ψυχὴ τοῦ Διὸς ἡ Ἀφροδίτη πάλιν μαρτυρούντων τούτωι τῶι λόγωι ἱερέων τε καὶ θεολόγων, οἳ εἰς ταὐτὸν Ἥραν καὶ Ἀφροδίτην ἄγουσι καὶ τὸν τῆς Ἀφροδίτης ἀστέρα ἐν οὐρανῶι Ἥρας λέγουσιν.*

Ἥρα Ἀφροδίτη Spartae culta Pausan. III 13, 9 v. S. Wide *Lakon. Kulte* 24. 27.

352. Hippolytus Refut. omn. haer. V 8, 43 p. 97, 2 Wendl. *μικρά,*[1] *φησιν* (Naassenus quidam, de quo vide Reitzensteinii *Poimandres* 82), *ἐστὶ τὰ μυστήρια τὰ τῆς Περσεφόνης κάτω,*[2]

περὶ ὧν μυστηρίων καὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐκεῖ, οὔσης πλατείας καὶ εὐρυχώρου καὶ φερούσης τοὺς ἀπολλυμένους ἐπὶ τὴν Περσεφόνην, . . .[3] *καὶ ὁ ποιητὴς δέ*[4] *φησιν·*

> *αὐτὰρ ὑπ' αὐτήν ἐστιν ἀταρπιτὸς ὀκρυόεσσα,*[5]
> *κοίλη, πηλώδης· ἡ δ' ἡγήσασθαι ἀρίστη*
> *ἄλσος ἐς ἱμερόεν πολυτιμήτου Ἀφροδίτης.*

1 *μικρὰ* ⟨*δὲ*⟩ Gott. 2 ⟨*τῆς*⟩ *κάτω* Maaß *Orpheus* 79 n. 105. 3 ⟨*ὁ σωτὴρ εἴρηκεν καὶ ὁ π.*⟩ Gott. 4 *δὲ* del. Miller, Reitzenstein l. l. 96 n. 5, qui lacunam a Gott. indicatam neglexerunt. 5 *ὀκριόεσσα* Gott.

Versus Orphicos esse Preller *Griech. Myth.* I[4] 828 n. et Dieterich *Nekyia* 193 suspicantur (contradixit Rohde in secunda Necyiae editione p. XIII), cum Meineke *Zeitschr. Altertumswiss.* X 1852, 375 eos attribuerit Parmenidi (Diels I[3] 164 n. 20). Cf. ad *πηλώδης* supra fr. 4; ad vs. 3 lamellas aureas fr. 32.

353. (306) Olympiodor. in Plat. I. Alcibiad. p. 19 Creuzer *ἀλλὰ μὴν καὶ ὑλῶιοι λέγονται οἱ τήνδε τὴν ὕλην ἐξάπτοντες τῆς τῶν οὐρανίων καὶ διὰ τοῦτο*[1] *φρουροῦντες αὐτὴν καὶ μὴ συγχωροῦντες ῥευστὴν οὖσαν πάντηι φθείρεσθαι. φησὶ γὰρ καὶ Ὀ.*[2]

> *ὕλης οὐρανίης* ⟨*τε*⟩ *καὶ ἀστερίης καὶ ἀβύσσου·*

ὡς τῆς ὕλης τριττῆς οὔσης, καὶ τῆς μὲν οὐρανίας, ἥτις ταῖς ἑπτὰ σφαίραις ὑπόκειται, τῆς δὲ ἀστρώιας, ἥτις τοῖς ἄστροις, τῆς δὲ χθονίας, ἣν ἄβυσσον ἐκάλεσε, διὰ τὸ ἐσχάτην εἶναι καὶ ῥευστήν. Idem versus occurrit ap. Ioa. Lydum De mens. III 8 p. 41, 7 Wue. *ὅτι ἡ σελήνη προσεχῶς ἐπιβέβηκε τῶι γεννητῶι*[3] *παντὶ καὶ πάντα κυβερνᾶται τὰ τῆιδε ἐναργῶς ὑπ' αὐτῆς, ὡς τὰ λόγιά φασι·*

> *Νύμφαι πηγαῖαι καὶ ἐνύδρια πνεύματα πάντα*
> *καὶ χθόνιοι κόλποι* ⟨*τε*⟩[4] *καὶ ἠέριοι καὶ ὕπαυγοι*
> *μηναῖοι πάσης ἐπιβήτορες ἠδ' ἐπιβῆται*
> *ὕλης οὐρανίας τε καὶ ἀστερίας καὶ ἀβύσσων.*[5]

1 *διὰ τούτου* Gesn. 2 *καὶ ὁ Ὀρφεὺς* Gesn. 3 *τῶν γεννητῶν* Y; *τῶι γεννητῶι* Kroll De orac. Chald. 10. 4 *κόλποι καὶ* Y; *τε* add. Schowius. 5 *ἀβύσσου* propos. Kroll; cf. Olympiodorum.

Lob. II 954.

Vs. 1 non *νάματα* corrigendum esse recte animadvertit Kroll nos mittens ad fr. 37; Hymn. LVIII 6 *πνεύματα παντο-*

γένεθλα θεὰ βόσκει χλοόκαρπος, oraculum in Aristocriti Manichaei Theosophia 104, 19 Bur. *μηδ' ἐπὶ γαίης πνεύμασι μικροτέροισιν ὁμίλει* et lamminam plumbeam IG XIV 872, 4 s. (IG III 3 p. XV). Cf. etiam papyr. magicam Lugdun. (I. 384) VIII 14 s. (Dieterich *N. Jahrb. Suppl.* XVI 809) *ναὶ κύριε, σοὶ γὰρ πάντα ὑποτέτακται τῶι ἐν οὐρανῶι θεῶι καὶ μηδεὶς δαιμόνων ἢ πνευμάτων ἐναντιωθήσεταί μοι.* Ad vs. 4 cf. Lyd. p. 32, 1 Wue. *Ἀφροδίτην δὲ ἄν τις εἴποι τὴν τοῦ παντὸς αἰσθητοῦ φύσιν, τουτέστι τὴν πρωτογενῆ ὕλην, ἣν καὶ Ἀστερίαν καὶ Οὐρανίαν καλεῖ τὰ λόγια.*

354. (236) Procl. in Plat. Remp. I 127, 29 Kr. *δακρύειν μὲν γὰρ οὐκ ἀεί φασιν οἱ μῦθοι τοὺς θεούς, γελᾶν δὲ ἀσχέτως, ἐπειδὴ τὰ μὲν δάκρυα τῆς εἰς τὰ* | [128 Kr.] *θνητὰ προνοίας αὐτῶν καὶ ἐπίκηρα πράγματα καὶ ποτὲ μὲν ὄντα, ποτὲ δὲ οὐκ ὄντα συνθήματά ἐστιν, ὁ δὲ γέλως τῆς εἰς τὰ ὅλα καὶ ἀεὶ ὡσαύτως κινούμενα πληρώματα τοῦ παντὸς ἐνεργείας. διόπερ οἶμαι καὶ ὅταν μὲν εἰς θεοὺς καὶ ἀνθρώπους διαιρῶμεν ⟨τὰ⟩*[1] *δημιουργήματα, τὸν μὲν γέλωτα τῆι γενέσει τῶν θείων, τὰ δὲ δάκρυα τῆι συστάσει τῶν ἀνθρώπων ἢ ζώιων ἀπονέμομεν·*

δάκρυα μὲν σέθεν ἐστὶ πολυτλήτων[2] *γένος ἀνδρῶν,*
μειδήσας[3] *δὲ θεῶν ἱερὸν γένος ἐβλάστησας·*

ὅταν δὲ εἰς τὰ οὐράνια καὶ τὰ ὑπὸ σελήνην, πάλιν κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς μὲν οὐρανίοις τὸν γέλωτα, τοῖς δὲ ὑπὸ σελήνην τὰ δάκρυα συνδιαιρούμεθα· ὅταν δὲ καὶ αὐτῶν τῶν ὑπὸ σελήνην τάς τε γενέσεις καὶ τὰς φθορὰς συλλογιζώμεθα,[4] *τὰς μὲν εἰς τὸν γέλωτα τῶν θεῶν, τὰς δὲ εἰς τοὺς θρήνους ἀναπέμπομεν. καὶ διὰ ταῦτα κἀν τοῖς μυστηρίοις κατὰ χρόνους τεταγμένους ἀμφότερα ταῦτα δρᾶν οἱ τῶν ἱερῶν θεσμῶν ἡγεμόνες παρακελεύονται, καὶ*[5] *εἴρηται ἐν ἄλλοις. καὶ ὁ αὐτὸς τρόπος μήτε τῶν ἐν ἀπορρήτοις δρωμένων*[6] *παρὰ τοῖς θεουργοῖς τοὺς ἀνοήτους ἐπαΐειν μήτε τῶν τοιούτων πλασμάτων. ἡ γὰρ ἄνευ ἐπιστήμης τούτων ἀμφοτέρων ἀκρόασις δεινὴν καὶ ἄτοπον*[7] *ἐργάζεται σύγχυσιν ἐν ταῖς τῶν πολλῶν ζωαῖς τῆς περὶ τὸ θεῖον εὐλαβείας.* Cf. etiam ibidem I 124, 28 Kr. *φύσει γὰρ τὸ προνοούμενον τοῦτο δακρύων ἄξιον ὂν πρόφασιν παρέσχε τοῖς μυθοποιοῖς καὶ τὴν πρόνοιαν αὐτὴν διὰ τούτων αἰνίττεσθαι·* | [125 Kr.] *δάκρυα . . . ἀνδρῶν φησίν τις τὸν ἥλιον ὑμνῶν* et in Plat. Tim. 22 c (I 114, 1 Diehl) *καὶ οἱ θεολόγοι δὲ τὴν Ἡλιακὴν πρόνοιαν τὴν* (Kroll; *καὶ* codd.) *εἰς τὰ θνητὰ διὰ τῶν δακρύων σημαίνουσι· δάκρυα . . . ἀνδρῶν. ὥστε καὶ τὴν τῶν Ἡλια-*

κῶν πρόνοιαν ψυχῶν εἰς τὸν Φαέθοντα εἰκότως ὁ περὶ αὐτῶν μῦθος συμβολικῶς διὰ τῶν δακρύων ἐδήλωσε.

1 add. Kroll. 2 *πολυτλήτων* cod.; *πολυτλῆμον* priores. 3 *μειδῆσαν* et *ἐβλάστησεν* ed. Basil., quam Lob. Ab. alii secuti sunt. 4 *συλλογιζόμεθα* cod. 5 fort. ⟨*ὡς*⟩ *καὶ* Kroll. 6 *χρωμένων* cod. 7 *ἄτοπον* corr. ed. Basil.; *ἄτονον* cod.

Herm. XXXVI; Lob. II 889 s. 926; C. O. Mueller *Griech. Literaturgesch.* I⁴ 394; Kroll *Philolog.* LIII 1894, 420; Dieterich *Abraxas* 28; S. Reinach *Cultes, Mythes et Réligions* IV 1912, 112.

Similia inveniuntur in papyro Lugdunensi W (I. 395) Dieterich *Abraxas* p. 17, 29 ss.

καὶ ἐγέλασεν ὁ θεὸς ἑπτάκις· χα χα χα χα χα χα χα
γελάσαντος δὲ τοῦ θεοῦ ἐγεννήθησαν θεοὶ ἑπτά,
οἵτινες τὸν κόσμον περιέχουσιν· οὗτοι γάρ εἰσιν
οἱ προφανέντες.
κακχάσαντος πρῶτον αὐτοῦ ἐφάνη
φῶς καὶ αὐγὴ διηύγησεν τὰ πάντα. ἐγένετο δὲ θεὸς
ἐπὶ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ πυρὸς βεσσεν βεριθεν βεριο.
ἐκάκχασε δὲ δεύτερον· ἦν πάντα ὕδωρ καὶ ἡ γῆ
ἀκούσασα ἤχους καὶ ἰδοῦσα αὐγὴν ἐθαμβήθη καὶ
ἐκύρτανε καὶ τὸ ὑγρὸν τριμερὲς ἐγένετο καὶ ἐφάνη
θεὸς καὶ ἐτάγη ἐπὶ τῆς ἀβύσσου· χωρὶς γὰρ αὐτοῦ
οὔτε αὔξει τὸ ὑγρὸν οὔτε ἀπολήγει. ἔστιν δὲ αὐτοῦ
τὸ ὄνομα· ἐσχακλεω. σὺ γὰρ εἶ ωηαιειων βεθελλε.
βουλευομένου δὲ τὸ τρίτον κακχάσαι ἐφάνη διὰ τῆς πικρίας
τοῦ θεοῦ Νοῦς — ἢ Φρένες — κατέχων καρδίαν καὶ ἐκλήθη
Ἑρμῆς, δι' οὗ τὰ πάντα μεθερμήνευσται. ἔστιν δὲ ἐπὶ
τῶν φρενῶν, δι' οὗ οἰκονομήθη τὸ πᾶν. ἐκλήθη δὲ σεμεσιλαμψ.
ἐκάκχασε τὸ τέταρτον ὁ θεὸς καὶ ἐφάνη Γέννα πάντων κρατοῦσα
σποράν, δι' ἧς τὰ πάντα ἐσπάρη, ἐκλήθη δὲ βαατητοφωθ
ζωθαξαθωζ.
ἐγέλασε τὸ πέμπτον καὶ γελῶν
ἐστύγνασε καὶ ἐφάνη Μοῖρα κατέχουσα ζυγόν, μηνύουσα
ἐν ἑαυτῆι τὸ δίκαιον εἶναι· ὁ δὲ Ἑρμῆς συνηρίσθη αὐτῆι λέγων·

. . . .

ἐκάκχασε τὸ ἕκτον καὶ ἱλαρύνθη πολὺ καὶ ἐφάνη
Κρόνος κατέχων σκῆπτρον μηνύον βασιλείαν
καὶ ἐπέδωκεν τῶι θεῶι τῶι πρωτοκτίστωι τὸ
σκῆπτρον καὶ λαβὼν ἔφη· . . . .
. . . . .
ἐκάκχασε τὸ ἕβδομον ἀσθμησάμενος
καὶ καχχάζων ἐδάκρυσε καὶ ἐγένετο Ψυχή.

Cf. etiam Orphicum illud *'δάκρυα Διὸς' ὄμβρον δηλοῦν* et Pythagoreos *'Κρόνου' δὲ 'δάκρυον' τὴν θάλασσαν ἀλληγοροῦντας* fr. 33 et Diels I³ 357 n. 2. Cf. M. Mayer ap. Rosch. II 1475.

355. Damasc. De princ. 198 (II 79, 9 Rue.) *ἡ γὰρ μεσότης καὶ συνάγει καὶ διακρίνει· διὸ καὶ ἡ θεότης ἥδε συναγωγὸς ἅμα ἐστὶ καὶ διακριτική, ὡς καὶ τὰ λόγια λέγει καὶ Ὀ. ἐποίησεν.*

356. Longini Prolegom. in Hephaestionem 5 p. 85, 5 Consbruch, *ὅτι δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, παράδειγμα τεθήσεται, ὃ τινες μὲν Ὀρφέως,*[1] *τινὲς δὲ τῆς Πυθίας ὑπολαμβάνουσι·*[2] *περὶ γὰρ τῶν ἐπῶν λέγων*[3] *ἢ*[4] *λέγουσα·*

ὄρθιον ἐξαμερὲς τετόρων[5] *καὶ εἴκοσι μέτρων.*[6]

1 *ὃ — Ὀρφέως* om. C. 2 *ὑπολαμβάνουσι* Kroll; *παραλαμβάνουσι* codd. 3 *λέγει* C. 4 *ἡ* A. 5 *τεττάρων* C. 6 *μέτρον* C.

Lob. I 233.

Alcidamas Ulix. 25 (in Blassii Antiphonte p. 191) *μουσικὴν* (sc. *ἐξήνεγκε*) *δὲ Λίνος ὁ Καλλιόπης, ὃν Ἡρακλῆς φονεύει, ἀριθμούς γε μὴν Μουσαῖος ὁ τῶν Εὐμολπιδῶν, Ἀθηναῖος, ὡς καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ δηλοῖ· ὄρθιον — μέτρων.* Orpheus hexametri inventor test. nr. 106.

357. (288) Etymologic. Gudian. rec. Stefani 209, 13 (Cramer Anecdota Oxon. I 39, 13) *ἀρχός* (Il. *A* 144)· *ὡς ἀπὸ τοῦ ἄγω ἀγός, ὁ ἡγεμών, καὶ ὁ θεολόγος εἰς τὰ ἔπη·*

καὶ γὰρ ἀγοῦ πίπτοντος ὅλος στρατὸς ἐς χθόνα πίπτει.

ὁ θεολόγος non Orpheus, sed Gregorius Nazianzenus.

358. (20) Tzetz. Exeges. in Iliad. 28, 22 Herm. *καὶ οἱ ἐν Διὸς ἀστέρος μοῖραι τεχθέντες βασιλικὰς ἢ ἡγεμονικὰς κληροῦνται γενέσεις, εἰ μὴ κακοποιὸς ἀστὴρ* (*ἀνὴρ* Ab.) *μαρτυρεῖ·*

ἢ Φαίνων δύστλητος ἢ Ἄρης ἐγρεκύδοιμος.

Lob. I 424 n. *m*; Heeg 55.

Sine auctore a Tzetza affertur, non Orpheo datur, ut Herm. dicit. Est Maximi (*Περὶ νόσων*) vs. 268, qui saepius carmina Orphica exscripsit (p. 267). Tzetzam brevi ante nonnullos Orphei versus (fr. 257) citare monendum est.

359. (52) Ps.-Apuleius (i. e. Caelius Rhodiginus professor Ferrarensis 1508—1512) De orthographia 44 p. 11 Osann. *quamquam Orpheus, Linus et Hesiodus deos ex Chao ab initio erupisse dixerint, quos et plerique ex nostris sequuntur.*

Schuster 24.

360. (218) Ps.-Apuleius (i. e. Caelius Rhodiginus v. fr. 359) De orthographia 11 p. 5 s. Osann. *Eumenides in latino nos Furias dicimus . . . quas Aeschylus primus finxit implicitos serpentibus crines habere. Filiae, secundum Eude*| 6 Osann *mum, Acheruntis et Noctis fuerunt . . . Orpheus Plutonis et Proserpinae.*

Lob. I 547.

Cf. Hymn. LXX *Εὐμενίδων.*

361. (316) Marsilius Ficinus in Plat. Conviv. Or. II 8 (II 290 ed. Parisinae 1641) *Amorem Plato rem amaram vocat . . . hunc et O. γλυκύπικρον* i. e. *dulce-amarum nominat.*

Lob. II 957.

362. (315) Marsilius Ficinus Comm. in Plat. Conviv. Or. VI c. 17 (II 313 ed. Parisinae 1641) *anima inquam sola ita corporalis formae blanditiis delinitur, ut propriam posthabeat speciem, corporis vero formam, quae suae umbra est, sui ipsius oblita sectetur. hinc crudelissimum illud apud Orpheum Narcissi fatum.*

Lob. II 957; Rohde *Psyche* I[6] 117 n. 1.

363. (317) Marsilius Ficinus Append. Comm. in Plat. Tim. 24 (II 425 ed. Parisinae 1641) *numina quaedam aquatica O. et poetae canunt.*

Lob. II 957. Cfr. fr. 344.

Alia e Marsilio Ficino a Lobeckio II 956 ss. excerpta et ab Abelio iterata scite praetereo, et ut scias, quid de Rosselio in Poemandr. (Lob. II 958; fr. 323 Ab.) iudicandum sit, legas velim Reitzensteinii *Poimandres* 322.

LATERCVLVS POTIORVM DE ORPHEO ET ORPHICIS LIBRORVM

1. R. Bentley Epistola ad Millium Oxonii 1691 (*Opusc. philol.* Lipsiae 1781), 453—457.
2. Andr. Chr. Eschenbach Epigenes de poesi Orphica, in priscas Orphicorum carminum memorias liber commentarius. Noribergae 1702.
3. *Ὀρφέως ἅπαντα.* Orphei Argonautica Hymni Libellus de lapidibus et Fragmenta cum notis H. Stephani et Andr. Christ. Eschenbachii textum ad codd. mss. et edd. vet. rec. notas suas et indicem graecum adiecit Io. Matthias Gesnerus curante Ge. Christo. Hambergero. Lipsiae 1764.
4. Diet. Tiedemann *Griechenlands erste Philosophen oder Leben und Systeme des Orpheus, Pherecydes, Thales und Pythagoras.* Lipsiae 1780, 1—100.
5. Car. Gotthold. Lenz De fragmentis Orphicis ad astronomiam et agrorum culturam spectantibus. Diss. Goetting. 1789.
6. Ioa. Alb. Fabricii Bibliotheca Graeca ed. IV curante G. Chr. Harlesio I 1790, 140—181 (Fragmenta Orphei p. 158; v. p. 160 de editionibus promissis).
7. Io. Christ. Guil. Gerlach De Hymnis Orphicis. Diss. Goett. 1797.
8. Georg Zoëga *Ueber den uranfaenglichen Gott der Orphiker* (1799). *Abhandl. her. von F. G. Welcker. Goettingen* 1817, 211.
9. Orphei quae vulgo dicuntur Argonautica interpret. est Joh. Gottl. Schneider, Saxo. Jenae 1803.
10. Orphica cum notis H. Stephani A. Chr. Eschenbachii I. M. Gesneri Th. Tyrwhitti rec. Godofr. Hermannus. Lipsiae 1805. Cf. nr. 12.
11. Immanuel G. Huschke Commentatio de Orphei Argonauticis. Rostochii 1806.
12. Bernh. Ludw. Koenigsmann De aetate carminis epici, quod sub Orphei nomine circumfertur. Prolusio Athenaei Flenopolitani. Slesvici 1810; cf. God. Hermanni De argumentis pro antiquitate Orphei Argonauticorum maxime a Koenigsmanno allatis dissertationem Lipsiae 1811 = Opuscula II 1827, 1—17. Cf. nr. 10.
13. F. Creuzer *Symbolik und Mythologie der alten Voelker bes. der Griechen* I—IV 1810—1812; praecipue III; ed. altera 1819

—1821; ed. tertia = *Kl. deutsche Schr.* I—III 1840. 1841; v. Gruppe *Gesch. d. klass. Mythol. u. Religionsgesch.* (Roscheri lexici mythologici supplementum 1921) 126.

14. Georgii Henrici Bode Commentatio de Orpheo poetarum Graecorum antiquissimo. Gottingae 1824.
15. Karl Otfried Mueller *Prolegomena zu einer wissenschaftl. Mythologie. Goettingen* 1825, 379—396. Cf. nr. 16.
16. Aglaophamus sive de Theologiae mysticae Graecorum causis libri tres scripsit Chr. Aug. Lobeck idemque poetarum Orphicorum dispersas reliquias collegit. I. II. Regimontii Prussorum 1829. Iudicium fecit C. O. Mueller *Goett. Gel. Anz.* 1830 n. 13 = *Kl. deutsche Schr.* II 1848, 54; v. etiam Ad. Schoellium *Hall. Jahrb.* 1838 n. 219, 1746; de titulo Kernium *Orpheus* 32; cf. O. Gruppe *Geschichte der klass. Mythologie* etc. 1921, 150. De Aglaophami ratione et arte C. Lehrs *Populaere Aufsaetze aus dem Altertum*² 1875, 479 et L. Friedlaender *Mitth. aus Lobecks Briefwechsel* 1861, 9.
17. R. H. Klausen *Orpheus* in Ersch und Gruber *Encyclopaedie* III 6 *Leipzig* 1835, 9—42.
18. Heinr. Duentzer *Die Fragmente der epischen Poesie der Griechen bis zur Zeit Alexander's des Großen. Köln* 1840, 74—86 et *Nachtrag* ibidem 1841, 33.
19. Georg. Frid. Schoemann De poesi theogonica Graecorum Ind. lect. Gryphisw. 1849/50 = Op. ac. II 1857, 9; De Cupidine cosmogonico l. l. 1852 = II 60.
20. Bern. Buechsenschuetz De hymnis Orphicis diss. Berolin. 1851.
21. B. Giseke *Das Verzeichnis der Werke des Orpheus bei Suidas. Rhein. Mus.* VIII 1853, 70.
22. Guilem. Wiel Observationes in Orphei Argonautica. Diss. Bonnens. 1853; Pars II *Progr. Bedburg* 1861; Pars III ibidem 1862; Pars IV ibidem 1866; De Lithicorum carmine ibidem 1868; *Bemerkungen zu den orphischen Hymnen* ibidem 1878.
23. G. Bernhardy *Grundriß der griech. Literatur. Zweite Bearbeitung.* II 1 (1856), 346—376; praetereo multorum librorum titulos, quos B. congessit.
24. Eduard Zeller *Die Philosophie der Griechen in ihrer geschichtlichen Entwicklung. Zweite voellig umgearbeitete Auflage. Tuebingen* I 1856, 68—74; ed. ultima a Zellero curata I 1892, 88—101. Cf. Zellerum *Zur Vorgesch. des Christentums. Essener und Orphiker. Zeitschr. wissensch. Theologie* XLII 1899, 195—269 = *Kl. Schr.* II 1910, 120—184. Cf. nr. 76.
25. Willibald Freymueller *Orpheus und sein Verhaeltnis zu Moses. Jahresbericht des Benediktiner-Stiftes Metten* 1857/58.
26. C. G. Goettling De Ericapaeo Orphicorum numine = Opusc. academ. 1869, 206.
27. F. G. A. Mullach Fragmenta philosoph. Graecor. (I) 1860, 162—190, de cuius opere severe at recte iudicavit Schuster (nr. 31) 8 n. 2.

28. Eduard Gerhard *Ueber Orpheus und die Orphiker. Abhandl. preuß. Akademie Berlin* 1861 n. 2.
29. Rud. Merkel *Philolog.* XVII 1861, 136—148 (de Hesiodi et Orphei theogoniis).
30. J. J. Bachofen *Die Unsterblichkeitslehre der orphischen Theologie auf den Grabdenkmaelern des Altertums. Basel* 1867.
31. Paul Rob. Schuster De veteris Orphicae theogoniae indole atque origine. Diss. Lips. 1869. Diiudicavit Giseke *Philol. Anz.* V 1873, 21.
32. H. van Herwerden Ad veterum Orphicorum fragmenta *Hermes* V 1871, 138—145.
33. Theod. Bergk *Griech. Literaturgesch.* I 1872, 390—401.
34. F. Susemihl *Die orphische Theogonie. Neue Jahrb.* 109, 1874, 666; De theogoniae Orphicae forma antiquissima Ind. schol. Gryphisw. 1890; *Neue Jahrb.* 141, 1890, 820.
35. Orphei Lithica. Accedit Damigeron de lapidibus rec. Eugenius Abel. Berolini 1881 (v. etiam Epistula ad Aem. Thewrewk de Ponor Budapestini 1879).
36. U. von Wilamowitz-Moellendorff *Die orphische Interpolation* (Odysseae) in *Homerische Untersuchungen* 1884, 199. Contradixit Rohde *Rhein. Mus.* L 1896, 628 = *Kl. Schr.* II 284.
37. Orphica rec. Eugenius Abel. Lipsiae et Pragae 1885.
38. Eduard Luebbert De Pindaro dogmatis de migratione animarum cultore. Ind. schol. Bonn. 1887/88. Commentatio de Pindaro theologiae Orphicae censore ibid. 1888/89.
39. O. Gruppe *Die griech. Culte und Mythen in ihren Beziehungen zu den orientalischen Religionen* I 1887, 612—675 (Diels *Archiv Gesch. Philos.* II 1889, 88, cui respondit Gr. in fasciculo peculiari Fleckeiseni annalium tomo CXXXVII a. 1888 addito, cui iterum Diels *Arch.* l. l. 658); Vide nrr. 41. 53. 65. 70. 75. 77.
40. O. Kern De Orphei Epimenidis Pherecydis theogoniis quaestiones criticae Berolini 1888 (Th. Gomperz *Deutsche Literaturzeitg.* 1888, 974 = *Hellenika* II 1912, 367; Diels *Archiv Gesch. Philos.* l. l. 656). *Empedokles und die Orphiker Archiv Philos.* I 1888, 498; Theogoniae Orphicae fragmenta nova *Herm.* XXIII 1888, 481; *Zu den orph. Hymnen* l. l. XXIV 1889, 498; *Die Pharmakeutriai am Kypseloskasten Archaeol. Jahrb.* III 1889, 234; *Κρατῆρες des O. Archiv* II 1889, 387; *Zu Parmenides* III 1890, 173; *Die boiot. Kabiren Herm.* XXV 1890, 1; *Orphischer Totenkult* in *Aus der Anomia. Archaeolog. Beitr. Carl Robert dargebracht* 1890, 86 (v. E. Petersen *Roem. Mitteil.* V 1890, 69).

Die Herkunft des orph. Hymnenbuchs in *Genethliakon Carl Robert zum 8. Maerz* 1910, 89; *Das Demeterheiligtum von Pergamon und die orphischen Hymnen* Herm. XLVI 1911, 431; *Hipta* l. l. XXXXIX 1914, 480; *Orphiker auf Kreta* l. l. LI 1916, 554 [v. LII 1917, 475]; *Hymnologicum* LII 1917, 149; v. nrr. 70. 77.

41. O. Gruppe *Die rhapsodische Theogonie und ihre Bedeutung innerhalb der orph. Litteratur. XVII. Supplementbd. d. Jahrb. f. class. Philol.* 1890, 689—747; v. nr. 39.
42. Cecil Smith *Orphic myths on Attic Vases Journ. of Hell. Stud.* XI 1890, 343 ss. v. Rohde *Psyche* II[6] 118 n.
43. A. Furtwaengler *Orpheus. Attische Vase aus Gela* 50. *Progr. zum Winckelmannsfeste Berlin* 1890, 154 = *Kl. Schr.* II 522.
44. Albrecht Dieterich De hymnis Orphicis capitula quinque Marpurgi 1891 = *Kl. Schr.* 69—110; *Abraxas Studien zur Religionsgeschichte des spaetern Altertums* 1891. Cf. nrr. 45. 58.
45. Albrecht Dieterich *Nekyia. Beitraege zur Erklaerung der neuentdeckten Petrusapokalypse* 1893; editio secunda cum R. Wuenschii notis 1913; v. etiam ab eodem edita Dieterichii *Kl. Schr.* 1911 passim. Cf. nrr. 44. 58.
46. Eduard Meyer *Geschichte des Altertums* II 1893, 734—749.
47. Ferd. Duemmler *Zur orph. Kosmologie Archiv Gesch. Philos.* VII 1894, 147 = *Kl. Schr.* II 1901, 155 v. etiam nr. 55.
48. Erwin Rohde *Psyche. Seelencult und Unsterblichkeitsglaube der Griechen* 1894, 395—428. II[5. 6] 1910, 103—136 (II[7. 8] 1920); *Orphisch. Philolog.* LIV 1895, 374 = *Kl. Schr.* I p. XII. Indicium libri Maaßii (nr. 55) *N. Heidelb. Jahrb.* VI 1895, 1—18 = *Kl. Schr.* II 293—313; v. nrr. 36. 42. 55.
49. A. E. J. Holwerda *De theogonia Orphica. Mnemosyne N. S.* XXII 1894, 286—329; 361—385.
50. Al. Rzach *Wien. Stud.* XVI 1894, 226 (de imitatione Hesiodea).
51. Wilh. Kroll De oraculis Chaldaicis. *Bresl. philol. Abhdlg.* VII 1, 1894; *Philolog.* LIII 1894, 416. 561; *Rhein. Mus.* LII 1897, 289.
52. Theodor Gomperz *Griechische Denker* I 1895, 74, I[3] 1911, 99—111. 433; v. nr. 40.
53. O. Gruppe in Roscheri lexico s. *Orpheus* III 1, 1058—1207; s. *Phanes* III 2, 2249—2271. (Cf. *Jahresber. klass. Altertumsw.* Suppl. CLXXXVI 1921, 283—291.)
54. Paul Knapp *Ueber Orpheusdarstellungen. Jahresber. Gymnas. in Tuebingen* 1895.
55. Ernst Maaß *Orpheus. Untersuchungen zur griechischen roemischen altchristlichen Jenseitsdichtung und Religion* 1895; v. nr. 48 (E. Rohde) et F. Duemmler *Theol. Literaturz.* 1895, 457 = *Kl. Schr.* II 273.
56. Paul Tannery *Rev. de philol.* XXI 1897, 190; XXIII 1899, 126; XXIV 1900, 54. 97; XXV 1901, 313; *Sur la première théogonie orphique Archiv Gesch. Philos.* XI *N. F.* IV 1898, 13.
57. Walter Amelung *Orphisches in der unteritalischen Vasenmalerei. Roem. Mitteil.* XIII 1898, 97—107. Cetera de vasculis Italiae inferioris v. supra p. 21 test. nr. 69.
58. Friedrich Weber *Platon. Notizen ueber Orpheus. Eine litterarhistor. Untersuchung. Progr. Muenchen* 1899. Cf. Dieterich *Deutsche Literaturzeitg.* 1900, 864.

59. Arthur Platt Orphica I—IV *Journal of philology London* XXVI 1899, 69—80; 224—232.
60. Hermann Diels *Die Fragmente der Vorsokratiker* 1903, 489—496. II³ 1912, 163—178 v. etiam *Ein orphischer Demeterhymnus. Festschr. f. Th. Gomperz* 1902, 1; Arcana Cerealia in *Miscellanea di Archeologia di Storia e di Filologia dedicata al Prof. A. Salinas* 1907, 3; *Ein orphischer Totenpaß* in *Philotesia für Paul Kleinert* 1907, 3 v. nrr. 39. 40. 81.
61. Karl Joël *Der Ursprung der Naturphilosophie aus dem Geiste der Mystik. Programm zur Rektoratsfeier der Universitaet Basel* 1903. Editio secunda Ienae 1906 ap. Diederichsium.
62. Robert Herman Woltjer De Platone Prae-Socraticorum philosophorum existimatore et iudice. Disputatio litteraria Lugduni Bat. 1904, 129—211; 214—217.
63. Jos. Heeg *Die angeblichen orphischen Ἔργα καὶ Ἡμέραι.* Diss. Herbipolit. 1907; *Ueber ein astrologisch-medizin. Orphicum. Festgabe für Martin von Schanz. Wuerzb.* 1912, 159.
64. Auguste Diès *Le cycle mystique. La divinité origine et fin des existences individuelles dans la philosophie antésocratique. Thèse prés. à la fac. de Rennes. Paris* 1909.
65. Domenico Comparetti *Laminette Orfiche edite ed illustrate. Firenze* 1910; iudicium fecit Gruppe *Berl. Philol. Wochenschr.* 1912, 103.
66. Karl Beth *Die Herkunft des orphischen Erikepaios. Wiener Studien* XXXIV 1912 (*Gomperz-Heft*) 288—300.
67. Robert Eisler *Weltenmantel und Himmelszelt. Religionsgesch. Unters. zur Urgesch. d. antiken Weltbildes Muenchen* I. II 1910.
68. Salomon Reinach *Cultes, Mythes et Religions* continet I 1908, 312—315 *Λύσις προγόνων ἀθεμίστων* (*Rev. philol.* XXIII 1899); II 1909, 58—65 *Zagreus le serpent cornu* (*Rev. arch.* 1899 II); 66—48 *L'orphisme dans la IVᵉ éclogue de Virgile* (*Rev. de l'Histoire des Religions* 1900); 85—122 *La mort d'Orphée* (*Rev. arch.* 1902 II); 123—134 *Une formule orphique* (*Rev. arch.* 1901 II); III 1913, 272—282 *Morale orphique et morale chrétienne* (*Archiv Religionswiss.* IX 1906, 312 *Ἄωροι βιαιοθάνατοι,* cf. S. Wide ibidem XII 1909, 224); 283—292 *L'apocalypse de Saint Pierre*; 343—363 *L'idée du péché original.*
69. Jos. Doerfler *Die Eleaten und die Orphiker. Progr. Freistadt in Oberoesterreich* 1911; *Die Orphik in Platons Gorgias. Wien. Stud.* XXXIII 1911, 177; (*Vom Mythos zum Logos. Krit. Bem. ueber das Verhaeltnis der griech. Weltbildungslehren zur ionischen Naturphilosophie. Progr. Freist.* 1914).
70. Maxim. Hauck De hymnorum Orphicorum aetate (*Breslauer philol. Abhdlgn. Heft* 43) Vratislaviae 1911 v. Kern *Berl. philol. Wochenschr.* 1912, 1438; Gruppe *Jahresber. klass. Altertumsw.* CLXXXVI 1921, 287.

71. A. M. Pizzagalli *Esiodo e l' orfismo* in *Mito e poesia nella Grecia antica. Catania* 1913, 219—245.
72. Martin Bock De Aeschylo poeta Orphico et Orpheopythagoreo. Diss. Ienens. 1914.
73. Jan. Herm. Wieten De tribus laminis aureis quae in sepulcris Thurinis sunt inventae. Diss. Amstelodami 1915.
74. Lamellae aureae Orphicae ed. comm. instr. Alexand. Olivieri (*Kleine Texte fuer Vorlesungen und Uebungen* n. 133) *Bonn* 1915.
75. Vittorio Macchioro Orphica (*Quesiti di ermeneutica vascolare*) *Rivista. indo-greco-italica* II. III *Napoli* 1918, 1; *Dionysos Mystes Atti della Real. Accad. d. Scienze di Torino* LIV 1918, 126; *Dionysiaca Atti R. Accad. Arch. Lett. Bell. Arti* (*Napolit.*) *N. S.* VI 1917, 3; *Zagreus. Studi dell' Orfismo. Bari* 1920 [non vidi] (O. Gruppe *Philol. Wochenschr.* 1921, 245). Cf. F. v. Duhn *Archaeol. Anzeig.* 1921, 137.
76. Eduard Zeller *Philosophie der Griechen. Sechste Aufl. mit Unterstuetzung von F. Lortzing, her. von Wilh. Nestle.* I 1919, 61—88; 122—148. Cf. nr. 24.
77. O. Kern *Orpheus. Eine religionsgesch. Untersuchung mit einem Beitrag von Josef Strzygowski. Berlin* 1920 (Joh. Geffcken *Deutsche Literaturzeit.* 1920, 788; O. Gruppe *Berl. Philol. Wochenschr.* 1920, 868); v. nrr. 40. 70.
78. Carl Robert *Griechische Heldensage* I 1. *Berlin* 1920, 398—411.
79. Gustav Neckel *Die Ueberlieferungen vom Gotte Balder. Dortmund* 1920, 152 ss. 161 ss. Cf. C. Clemen *Neue Jahrb.* XXV 1922, 126.
80. Fritz Weege *Etruskische Malerei. III. Abschnitt: Der Jenseitsglaube der Etrusker und seine Darstellung in der Malerei. Halle* 1921, 22.
81. Herm. Diels *Der antike Pessimismus* (*Schule und Leben Heft* 1) *Berlin* 1921.
82. Michael Tierney *A new ritual of the Orphic Mysteries* in *The Classical Quarterly London* XVI 1922, 77—87; *The Origins of Orphism* in *The Irish Theological Quarterly Dublin* XVII 1922, 112—127.

COMPARATIO NVMERORVM

Abel	Kern	Abel	Kern	Abel	Kern
1	22	35	29	69	83
2	285	36	54	70	83
3	243	37	55	71	170
4	245	38	55. 56	72	104
5	246	39	57	73	98
6	247	40	75	74	96
7	239 b	41	58	75	89
8	26	42	334	76	233
9	289	43	168 vs. 6—8	77	94
10	290	44	63	78	108
11	280	45	149	79	96
12	263. 266. 282	46	21 a	80	242
13	283	47	59	81	91. 93
14	257. 268	48	60	82	92
15	269	49	62	83	95
16	270	50	68	84	97
17	342	51	p. 142 m.	85	107. 111. 220
18	284	52	66. 67. 359	86	101
19	281	53	70	87	102
20	358	54	71 a	88	103
21	249	55	71 b	89	109
22	261	56	65	90	113
23	267	57	73	91	112
24	p. 274 squ.	58	74. 86 vs. 3. 4	92	179
25	271	59	86	93	110
26	274	60	99	94	114 vs. 1. 2
27	277	61	85	95	114 vs. 3—6
28	278	62	81	96	111
29	273	63	79	97	121
30	28	64	76	98	131
31	16	65	78	99	129
32	15	66	80	100	135
33	21	67	37	101	127
34	14	68	82	102	119

Abel	Kern	Abel	Kern	Abel	Kern
103	120. 136	147	312	192	218
104	117	148	276. 313	193	211
105	144	149	314	194	151 p. 191
106	145	150	315	195	209
107	189	151	316	196	34
108	147	152	238	197	107 p. 171 i.
109	105 a	153	293	198	210 a
110	105 b. 162	154	222	199	210 b
111	152	155	123	200	35. 214 p. 234
112	151	156	125	201	188
113	107 p. 171 s.	157	295	202	216 a
114	137. 154	158	296	203	216 b
115	148	159	p. 308 nr. 21	204	216 c
116	90. 157	160	297 a	205	122. 215
117	164	161	297 b	206	205. 213. 240
118	155. 165	162	297 c	207	199. 211
119	82	163	203	208	213. 232
120	167 a	164	298	209	48
121	167 b	165	302	210	151. 191. 195
122	165. 166	166	301	211	180. 192. 193
123	168	167	237	212	43
124	169 vs. 7. 8 et	168	237 p. 250 m.	213	p. 116
	167 b vs. 6	169	239	214	44
125	158	170	299	215	52
126	160	171	300	216	53
127	85 vs. 3	172	323	217	51
128	145	173	324	218	197. 360
129	144	174	322	219	42
130	163	175	329	220	115
131	176	176	328	221	7. 8. 221
132	174	177	321	222	224 a
133	177. 186	178	319	223	224 b
134	185	179	320	224	223
135	178	180	326	225	224 a
136	175	181	325	226	229. 230
137	187	182	p. 314 i.	227	4. 235
138	188	183	156 p. 315	228	5
139	168 vs. 9. 184	184	200	229	test. 191 et
140	182. 183	185	190		p. 318 nr. 30
141	test. 249	186	195	230	226
142	317	187	198	231	304
143	315	188	206	232	305
144	309	189	257	233	306
145	310	190	208	234	307
146	311	191	205. 207	235	236

Abel	Kern	Abel	Kern	Abel	
236	354	265	340	295	Kroll Or. Chald. 47
237	338	266	330	296	Kroll Or. Chald. 29
238	248 a	267	4 p. 83 m.	297	Kroll Or. Chald. 36
239	248 b	268	344	298	Kroll Or. Chald. 36
240	318	269	244	299	Kroll Or. Chald. 46
241	27	270	p. 300 i.	300	Kroll Or. Chald. 53
242	332	271	331	301	Kroll Or. Chald. 56
243	139	272	202	302	Kroll Or. Chald. 25
244	141	273	172	303	Kroll Or. Chald. 25
245	130. 142	274	194	304	Kroll Or. Chald. 25
246	225	275	test. 171	305	Kroll Or. Chald. 30
247	292	276	p. 312 s.	306	353
248	29 a	277	204	307	348
249	250	278	210 p. 229 i.	308	153
250	250	279	347	309	Orph. Hymn. I 1
251	227	280	345	310	173
252	219	281	337	311	316 p. 324 i.
253	33	282	341	312	—
254	11	283	275	313	—
255	335	284	339	314	—
256	40	285	346	315	362
257	45	286	343	316	361
258	39	287	349	317	363
259	38	288	357	318	—
260	41	289	test. 245	319	—
261	46	290	52 p. 129 s.	320	—
262	Empedocles	291	Kroll Or. Chald. 20	321	—
	fr. 141 Diels	292	350	322	—
263	291	293	Kroll Or. Chald. 57	323	—
264	234	294	Kroll Or. Chald. 28		

CORRIGENDA ET ADDENDA

Cf. p. 79 test. nrr. 258—262.

test. 8 p. 3 adde **8a.** Plutarch. Quaest. Graecae 11 p. 293 *κατασχόντες χωρίον, ἐν ᾧι πρότερον οἰκῆσαι Μέθωνα τὸν Ὀρφέως πρόγονον* (*ἀπόγονον* Wyttenb.) *ἱστοροῦσι, τὴν μὲν πόλιν ὠνόμασαν Μεθώνην, ὑπὸ δὲ τῶν προσοίκων Ἀποσφενδόνητοι προσωνομάσθησαν.* Cf. Maaßii *Orpheus* 65 n. 78; 154 n. 48. *Μεθώνη* Oeagri mater in Certam. Hom. et Hes. test. 8.

test. 14 p. 5 m. legendum: Christio.

test. 54 p. 15 addendum **54a.** Philostrat. Apollon. Tyan. VIII 7 p. 162 (I 321, 28 Kays.) *καίτοι πολλὰς ἂν ηὐξάμην ἴυγγας ὑπὲρ τῆς ἐκείνου ψυχῆς γενέσθαι μοι, καί, νὴ Δί', εἴ τινες Ὀρφέως εἰσὶν ὑπὲρ τῶν ἀποθανόντων μελωιδίαι, μηδ' ἐκείνας ἀγνοῆσαι, καὶ γὰρ ἄν μοι δοκῶ καὶ ὑπὸ τὴν γῆν πορευ*|[322 Kays.]*θῆναι δι' αὐτόν, εἰ ἐφικτὰ ἦν ταῦτα· οὕτω με ἀνήρτητο πᾶσιν οἷς φιλοσόφως τε καὶ κατὰ τὸν ἐμὸν νοῦν ἔπραττε.*

test. 95. 96 p. 27 s. corrigas velim peccatum meum foedissimum Aeliani (Hist. anim. XI 1) verbis *Ἑκαταῖος οὐχ ὁ Μιλήσιος, ἀλλ' ὁ Ἀβδηρίτης.* Vide p. 300.

test. 122 p. 37. Cf. F. Atenstaedt *Herm.* LVII 1922, 236.

test. 136 p. 41. Adde F. Bollii animadversionem ap. E. Fehrle *Studien zu den Griech. Geoponikern Στοιχεῖα* III 1920, 23.

test. 147 p. 45 m. deest post *opinatur* uncus.

test. 148 p. 45 i. *ἐγράφη* vitiosum; corrigendum *ἔγραψε.* Adde Ciceronis servum Orphea Ad fam. XIV 4, 4 et Hortensii ap. Varron. Rer. rustic. III 13, 3 *ibi erat locus excelsus, ubi triclinio posito cenabamus, quo Orphea vocari iussit. qui cum eo venisset cum stola et cithara cantare esset iussus, bucina inflavit, ut tanta circumfluxerit nos cervorum aprorum*

et ceterarum quadripedum multitudo, ut non minus formosum mihi visum sit spectaculum, quam in circo maximo aedilium sine Africanis bestiis cum fiunt venationes.

test. 160 a p. 48 i. Interpunctio ante *Orphei auditor* delenda.

test. 174 p. 52. Cf. test. nr. 13 et W. Krollium *RE*² XI 314.

test. 189 p. 55. Post Ὁμηρικὰς inserendum: (sc. βίβλους).

test. 208 p. 60 bis corrigendum ἐ(σ)παθημέν(ας. Post ῥίπτ(ει)ν supplet Hermannus Diels οἷ(όν) τε.

test. 213 p. 61. Versus Euripideos Otto Lagercrantz *Skrifter utgisna af K. Humanistika Vetenskaps—Samfundet i Uppsala* 21: 2 (1922), 55 ss. nunc sine verisimilitatis specie legi iubet ἤδη νῦν αὔχει καὶ δύ' ἀψύχου βορᾶς σοί τ' οἷς καπήλευ' Ὀρφέα τ' ἄνακτ' ἔχων βάκχευε πολλῶν γραμμάτων τιμῶν καπνούς· ἐπεί γ' ἐλήφθης.

test. 214 p. 61. Cf. Alfred Schroeder De Ethnographiae antiquae locis quibusdam communibus observationes. Diss. Hal. 1921, 38.

test. 225 p. 67. De Constantini Lascaris tractatu in Marmor. Taurinens. **I** 98 cf. Émile Legrand *Bibliographie Hellénique* I *Paris* 1885 p. LXXXVI.

test. 240 extr. p. 73 *non* delendum est.

test. 256 p. 78. Vide etiam test. nr. 209 et adde **256 a** Philostrat. Apollon. Tyan. IV 21 p. 73 (I 140, 18 Kays.) ἐπιπλῆξαι δὲ λέγεται περὶ Διονυσίων Ἀθηναίοις, ἃ ποιεῖταί σφισιν ἐν ὥραι τοῦ Ἀνθεστηριῶνος· ὁ μὲν γὰρ μονωιδίας ἀκροασομένους καὶ μελοποιίας παραβάσεών τε καὶ ῥυθμῶν, ὁπόσοι κωμωιδίας τε καὶ τραγωιδίας εἰσίν, ἐς τὸ θέατρον ξυμφοιτᾶν ὤιετο, ἐπεὶ δὲ ἤκουσεν, ὅτι αὐλοῦ ὑποσημήναντος λυγισμοὺς ὀρχοῦνται καὶ μεταξὺ τῆς Ὀρφέως ἐποποιίας τε καὶ θεολογίας τὰ μὲν ὡς Ὧραι, τὰ δὲ ὡς Νύμφαι, τὰ δὲ ὡς Βάκχαι πράττουσιν, ἐς ἐπίπληξιν τούτου κατέστη καὶ 'παύσασθε' εἶπεν 'ἐξορχούμενοι τοὺς Σαλαμινίους καὶ πολλοὺς ἑτέρους κειμένους ἀγαθοὺς ἄνδρας, εἰ μὲν γὰρ Λακωνικὴ ταῦτα ὄρχησις, εὖγε οἱ στρατιῶται, γυμνάζεσθε γὰρ πολέμωι καὶ ξυνορχήσομαι, εἰ δὲ ἁπαλὴ καὶ ἐς τὸ θῆλυ σπεύδουσα, τί φῶ περὶ τῶν τροπαίων;' Cf. Lucian. Περὶ ὀρχήσεως 15 ἐῶ λέγειν, ὅτι τελετὴν οὐδὲ μίαν ἀρχαίαν ἔστιν εὑρεῖν ἄνευ ὀρχήσεως, Ὀρφέως δηλαδὴ καὶ Μουσαίου τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν, καταστησαμένων αὐτάς, ὡς τε κάλλιστον καὶ τοῦτο νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῶι καὶ

ὀρχήσει μυεῖσθαι, Lob. I 467; Giseke *Rhein. Mus.* VIII 1853, 81.

fr. 2 p. 81 legendum: *Verisimilius autem vs. 4 ⟨αἰολό⟩χρως.*

fr. 3 p. 82 i. in Phaedri loco corrigendum: *τελετῶν τυχοῦσα ἐξάντη.*

fr. 21 p. 90 i. lege: (*v. frr.* ***21 a. 23***) et p. 91 m.: *Cetera* v. fr. ***21 a.***

fr. 21 a p. 91 initio corrigas velim *Platonem.* Vs. 1. 2 laudat etiam Ioann. Philoponus De aeternitate mundi VI 18 p. 178, 25 ss. Rabe.

fr. 23 legendum Ps.-Demosth. XXV 11 *ἣ πάσας καὶ πόλεις καὶ χώρας σώιζει·*

fr. 31 p. 101 ss. De hac papyro nunc fusius egit Michael Tierney in *The Classical Quarterly* XVI (*London* 1922) No. 2 p. 77 ss. "*A new Ritual of the Orphic Mysteries*", quem libellum auctor mihi benigne misit. In textum meum duo vitia irrepsisse moneo: I vs. 10 legendum est *τράγος τε* et II vs. 11 *εὔχεσ⟨θαι* vel *εὐχέσ⟨θω.* I vs. 14 H. Diels mihi proposuit *λείπακρα Stuecke, denen die Extremitaeten fehlen.* Ad II vs. 10, ubi U. Wilcken *ῥάκος* praefert, cf. *ῥάκος* Kenyon *Greek Papyri in the British Museum* I 1893, 92 vs. 231; 119, 86; *βύσσινον ῥάκος* 91, 208; *ῥ. λινοῦν* 96, 359; *μέλανι ῥάκκι (ῥάκει?) Ἰσιακῷ* 118, 66.

fr. 32 p. 104. Adde libris libellisque a me laudatis Norden *Aeneis Buch* VI p. 169 n. 3; Furtwaengler *Antike Gemmen* III 264 (cf. II 122 n. 59, III 203. 292). b IV vs. 2 p. 106 praefert H. Diels Ernesti Maaßii explicationem prolatam *Athen. Mitt.* XVIII 1893, 275. Ad f vs. 2 p. 108 m. cf. F. Weege *Etrusk. Malerei* 166 n. 134.

fr. 37 p. 112 m. Adde nunc S. Eitrem *Ein christliches Amulett auf Papyrus* in *Videnskapsselsk. Forhandl. for 1921 no. 1 Kristiania* 1921, ubi vs. 4. 5 *βασκοσύνη πάσης ἀερίνων πνευμάτων καὶ ἀνθρωπίνου ὀφθαλμοῦ* commemoratur. Cf. Eitrem p. 13 ss.

fr. 54 p. 131 n. 1. De notione vocis *ὕλη* cf. *Βασ. Φάβης Ἀνάλεκτα φιλολογικά* in *Ἀθηνᾶ* XXVII *Ἀρχεῖον* 145—148, cuius libelli notitiam habeo ex Pauli Kretschmeri relatione *Glotta* XI 1921, 249. Ibidem p. 132 m. de Necessitate et Amore cf. Joël *Ursprung der Naturphilosophie aus dem Geiste der Mystik*[2] p. 148 et Wilamowitzii *Platon* I[1] 371 n. 1.

p. 141 m. legendum *Athenagoras πρεσβ. περὶ Χριστιανῶν* p. 18,12 *Schw.*

p. 143 su. Adde Neoplatonicorum farragini etiam Damasc. De principiis 182 (II 60, 3 Rue.) *πολλοὶ μὲν δὴ ἕκαστοι οἱ πηγαῖοι θεοί, καὶ πρὸ πάντων ἡ πηγὴ τῶν πηγῶν. ἀλλὰ ἡ ἕνωσις ἐπικρατοῦσα, καὶ οὐκ ἐῶσα ἔξω τὸ πλῆθος προσελθεῖν, μονοειδεῖς εἶναι τοὺς περιέχοντας τὸ τοιοῦτον πλῆθος θεοὺς ἀποφαίνει. ὁ δὲ Ὀ. καὶ τὸ ὁπωσοῦν τούτων διωρισμένον ὁρῶν, πολλὰ γένη θεῶν ἐν ἑκάστωι διακόσμωι παραδίδωσιν τοὺς μὲν εἴσω, τοὺς δὲ ἔξω ποιῶν. καὶ γὰρ πᾶς ὁ ἔξω γεννῶν πάντως καὶ εἴσω πρὸ τῶν ἔξω γεννᾶι. διαφέρει δὲ ἡ ἕνωσις καὶ ἡ διάκρισις, εἴσω μὲν ἡ ἕνωσις ἐπικρατοῦσα, ἔξω δὲ ἡ διάκρισις* et ibidem 173 (II 51, 18 Rue.) *ἔνατον, πῶς νοητέον τὸν τρίτον θεόν· πότερον ὡς ἕνα ἢ ὡς πολλούς, καὶ εἰ πολλούς, ἐν ὧι ζητήσομεν καὶ ὅπως οἱ μὲν θεοὶ μονοειδεῖς ποιοῦσι τοὺς πηγαίους θεούς, καὶ μάλιστα τοὺς πρώτους. ὁ δὲ Ὀ. καὶ ἐν τούτοις μέρη καὶ γένη παράγει θεῶν.* Cf. Kernium *Herm.* XXIII 1888, 482 nr. II. III et Krollium *Philolog.* LIII (*N. F.* VII) 1894, 419 n. 4.

fr. 62 p. 145 cf. ad vs. 1 Herm. in Plat. Phaedr. p. 88, 25 Couvr. (test. nr. 171).

fr. 65 p. 147 m. adde P. Tannery *Rev. philol.* XXI 1897, 191.

fr. 85 p. 157 adde etiam numerum Abelianum 127.

fr. 97 p. 163 i. inserendum post *Procl. in Plat. Tim.:* **28 c.**

fr. 98 p. 164. '*In 98 haben Sie in der Diss.* ⟨p. 43⟩ *wohl richtiger interpungiert: αὐτός, γάρ, ἑῆς. Denn die Umstellung gegen beide Zeugen ist nicht ratsam, auch von der Stellung selbst abgesehen. Der Vers wird nur teilweise beibehalten. Er koennte z. B. lauten αὐτὸς ἑῆς ⟨ὅ γε⟩ παιδός oder desgleichen.*' H. Diels.

fr. 107 p. 170 m. leg. *περικλυτὸς Ἠρικεπαῖος.*

fr. 111 p. 175 adde etiam numerum Abelianum 96.

fr. 113 p. 176. '*Ich sehe jetzt aus dem von mir neulich uebersehenen Aufsatz Herm. XXIII, daß ich ἁπάντων nicht wegen fr. 79 Abel* [supra fr. 96], *das sich auf die Sonne bezieht und οὖρος nicht enthaelt, sondern wegen der Lesart οὖρος καὶ πάντων geschrieben habe. Dieses καὶ, das gewiß im Marc. steht, laeßt Ruelle ... aus. Wenn also die beiden*

Fragmente verschieden sind, hindert nichts an einen Vers οὖρος ἁπάντων | ἠδὲ φύλαξ zu denken.' H. Diels.

fr. 114 p. 176 adde etiam numerum Abelianum 94.

fr. 127 p. 182 i. leg. *Procl. in Tim.* **39** d (III 89, 29 Diehl).

fr. 131 p. 183. 98 (non 99) num. Abelianus.

fr. 153 p. 193 defendit H. Diels optimo iure tradita verba *ἣν καὶ αὐτὴν* contra Lobeckii coniecturam *ἣν καὶ αὐτός*.

fr. 159 p. 196. Cf. Procl. Plat. Theolog. IV 16 p. 203 *εὐθὺς μὲν οὖν κατὰ τὴν πρώτην ἐπιβολὴν καὶ ὁ Πλάτων ἐμφαίνει τὸ τριαδικὸν αὐτῆς, τρία μὲν ἀποφατικὰ παραλαβών, τὸ ἀχρώματον, τὸ ἀσχημάτιστον, τὸ ἀναφές. τρεῖς δὲ ἐν αὐτῆι θεότητας ἱδρύσας, τὴν ἐπιστήμην, τὴν σωφροσύνην, τὴν δικαιοσύνην, καὶ ὅ γε ἡμέτερος καθηγεμὼν διαιρεῖν ἀξιοῖ τὴν τριάδα ταύτην εἰς τὰς τρεῖς μονάδας, καὶ δείκνυσι καὶ τοῦτο ταῖς Ὀρφικαῖς θεολογίαις ἑπομένως.*

fr. 160 p. 196 i. Cf. O. Schroederum *Philolog.* LXXIV 1917 (*N. F.* XXVIII), 195 ss., qui de Pindari celeberrimo fr. 169 Schr. *Νόμος ὁ πάντων βασιλεὺς θνατῶν τε καὶ ἀθάνατων ἄγει δικαιῶν τὸ βιαιότατον ὑπερτάτᾳ χειρί* accurate agit, quod cum aliis (v. iam Lobeckium I 533) ad Orphicos refert.

fr. 163 p. 197 adde num. Abelianum 130.

fr. 167 p. 201 su. adde ad b vs. 4 etiam fr. 165 vs. 3.

fr. 187 p. 215 leg. *Cratyl.* **406 b** p. 106, 10 Pasqu.

fr. 192 p. 218 m. leg. *Cratyl.* **389 c** p. 22, 2 Pasqu.

fr. 194 p. 219 i. servat H. Diels *εἰκότως* contra Diehlium.

fr. 198 init. p. 221 m. legendum Procl. Plat. Theol. VI 11 p. 370, 43.

fr. 201 p. 223 i. *ἔχομεν* (apogr. B) legendum esse H. Diels recte monet conferens indicativos sequentium partium p. 215 Rue.

fr. 204 p. 224 i. Omissam esse Wilamowitzii (*Griech. Verskunst* 1921, 290 n. 4) egregiam emendationem *τῶιδε τίνα* (*τινί* codd.) H. Diels me monuit.

fr. 229 et 230 p. 244 adde num. Abelianum 226.

fr. 248 p. 266 i. n. 11 (Oracul. Sibyllin.) accipias velim uncos hoc modo correctos: (cf. Hymn. VIII 6 . . . [Scalig. . . . Ab.] . . . 65 n. 1).

fr. 249 p. 269 leg. *Tzetz. Chiliad.* XII 399 vs. 152 p. **445 K.**

p. 275 m. (Catalog. cod. astrolog. graecor. V 3 p. 90 ss.) pro *παὶ* legendum est *καί*.

fr. 275 p. 278 adde num. Abelianum 283.

fr. 282 p. 281 vs. 9 interpunctio post *δώροισι* delenda.

fr. 283 p. 281 i. *τοιοῖσδε* (pro *τοιῷσδε*) Heeg in editionis Abelianae exemplari suo, codicibus ut videtur nisus.

p. 305 su. adde Ganschinietz RE^2 X 2359 ss.

p. 316 su. legendum Procl. Plat. Theol. V **35**.

fr. 308 p. 320. Cf. Herm. Guentert *Von der Sprache der Goetter und Geister. Halle* 1921, 10 n. 2; 65.

fr. 315 p. 323 adde etiam num. Abelianum 150.

fr. 321 p. 327. De Archelao cf. F. Atenstaedt *Herm.* LVII 1922, 238.

fr. 333 p. 331. De Agathodaemonis tractatu Edm. de Lippmann vir de alchymiae historia unice meritus mihi comiter scripsit, *daß der sehr verwirrte und verderbte Text weder vom chemischen noch vom alchemistischen Standpunkte aus eine irgend bestimmte und verstaendliche Deutung zulaeßt.*

p. 350 adde: nr. 83 Herm. Diels (*† 4. VI. 1922*) *Himmels- und Hoellenfahrten von Homer bis Dante* in *Neue Jahrb.* XXV 1922, 239—253.

INDICES

t. significat partis prioris testimonium. p. = pagina; su. = supra; m. = media; i. = infra. Numerus typis pinguioribus expressus fragmentum indicat.

I. ORPHEI LIBRI ET SIMILIA

II. FONTES FRAGMENTORUM

III. NOMINA FRAGMENTIS INSERTA

IV. VERBORUM DELECTUS

V. EPICI AB ORPHICIS ADHIBITI

VI. POETAE ET PHILOSOPHI ORPHICIS VSI

VII. NOTABILIA POTISSIMVM TESTIMONIORVM

Typis impresserunt Halis Saxonum Karras, Kroeber et Nietschmann.